

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 188

113137

כי הסכה השועלת הוא הסכה האמתית בהפך מ"ה הקדמוני
 כיהיו אמורים שהסכה האמתית היא הגשמים והחמורים
 ונתבאר גם כן כי האור הנאמר ביום הראשון הוא נאמר על
 אור השכל ולא על אור הגשמי וזה האור השם בראו כמו
 שבאר כל בריותיו וזה נאמר על כבן כי קודם בריאת העולם
 היה הבה אחרותו אחד כי כלו נתחדש חדש אמתי כמו
 שאמר כל הנקרא בשמי וגו' ונשלים דרושינו בזה והיה רצון
 מיכא זה הזמן מיכא משיחא שהוא אורו של עולם ויאר
 עלינו כמו שאמר הנביא קומי אורי כי בא אורך בילאו
 אלהים נעשה אדם בצלמנו כשברא
ויאמר הבה אדם הראשון אמרו ליה מלאכי
 השרת רבוננו עולם מה אדם ותדעוהו אמר להם כשם
 שאדם מיחד אותי כך הוא מיחד אתי ולא עוד אלא שקודם
 שמוות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית הארץ וכל אבר
 יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו (דבר ידוע הוא ומבואר)
 למעיינים כי כל הנמצאים בדרך שיטת דמותם ואפילו
 בגשמים הפחיתים אשר אין חיות להם כפי האם ישוב הדבר
 אל עצמותו וכן המים כשיגברו על איזה דבר ילחמהו
 וישיבוהו לטבעם וכן שחר היסודות עד שראה בטבע שאם
 נמצאו בכאן מראות ויש בכאן צמחים ובעלי חיים וגשמים
 אחרים יעשו דמותם במראות כי הדברים נבראו על זה
 הטבע כמו שאמר אשר ברא אלהים לעשות אשר הרצון כי
 הארץ בראש כל הדברים וסם בטבעם שיטת דמותם ואם
 זה בדברים התחתונים כל כן שחייב שיהיה בעולם
 העליון ולזה הטבע הנמצא בדברים יתוקקו החכמים
 לעשות חכמים והדקדקים לעשות דקדקים והפתאים לעשות
 בא כן כמו הם ולמה שהשי' ברא כל הדברים והוא
 דמות ודפוס כל הנמצאים רצה שיהיה בזה העולם דמות
 הצורה האלהית ולא זה בלבד אבל שימצא בכאן דמות
 העולם בכללו והוא האדם אשר הוא עולם קטן כי אין חלק
 בין האדם הגדול לקטן אלא מצד הבמות אבל האיברים
 הנמצאים בגדול נמצאים בקטן אם כן ימשך מזה שני
 דברים והוא כי כמו שיש בכאן התכלה ראשונה שאינה
 גוף ולא כח בגוף והוא צורת העולם והיא יודעת משגת
 הדברים כלם והיא נעלמת מעיני כל חי כן הנפש האנושי
 אינה גוף ולא כח בגוף ולא יפחד בהפחד הגוף והיא
 צורת האדם ומעמידו וקיומו והיא יודעת משגת כל הדבר
 משגת את עצמה ואת זולתה ולכן האדם כשיש לו שכל
 בפעל אז ידמה לבר אלהין ויפיל את עצמו ואת זולתו
 ולכן היה האדם נברא בצלם אלהים ולמה שהיה האדם דומה
 בצורתו השכלית לש' ולשכלים הנברלים קראו הנביאי' לש'
 בשם אדם כמו שאמר ועל דמות הבשר דמות כמראה אדם
 ואמרו בבר' בזה כחה של נביאים שמדמים הצורה ליוצרה
 הרי נתבאר שהצורה האלהית דומה לצורת האדם וצורת
 האדם דומה לצורה האלהית ולכן כתיב ויברא את האדם
 בצ'מו ואמנם בראו בצלם אלהים למה שבאר אמרנו
 כי טבע הדברים השפלים לעשות דמותם ואם זה נמצא
 להם כל שכן שימצאו לטבע האלהי בי אין כילותם וגם

ראוי שיעלמהם דמותו וצורתו כנמצאים למה שהדברים
 ידרו מהצורה ראשונה צורה למטה מצורה עד הגיעם אל
 הצורה האחרונה ראוי שיעלו הצורות ממטה למעלה גם כן
 עד שהגשמים שמתים ישבו צמחים והצמחים ישבו בה'
 והבעלי חיים יעלו לקבל צורת האדם ואחר קבלת צורת
 האדם שהו השכל החמורי יהיו שכל בפועל ואחר זה
 יעלה להיות כמלאך י' בהיות ואז ידבקו הצורות העליונות
 עם התחתונות והתחתונות עם העליונות עד שיהיה המשכן
 אחד ואם לא יהיה הדבר כן היה בכאן שאלה גדולה והיא
 הצורות למה ידרו אם לא יעלו ולכן כיים הכריאה במעשה
 בראשית בהיות האדם באלו הוא יתכלי' ולכ' אראוי עשמה
 אדם שאם לא יהיה הדבר כן יהיה חסרון במעשה בראשית
 וגם כי יתבאר כי כל פועל שיפעל בעבור אחר הוא חסר
 כי הוא בעבור דבר יצא מעצמו ולכן השי' בהיותו מבאר
 היוצרים ראוי שיצייר את עצמו ולכן השי' בשכלת
 הדברים כלם צייר את עצמו בזה החומר באופן שנתן לו
 כשם חיה עד שבאחרית הענין ידבק האדם בחייו עם השכל
 הנברל יהיה מלאך כמו שקרה למשה רבינו עליו והשלים
 כי הכוונה בבריאה היה להמציא זה האדם והדומים לו ואם
 הם מעטים והם הנקראים אדם אלהיים ואם אדם הראשון
 בטל הכוונה האלהית ישראל שעמדו על הד סיני קבלה
 באמצא בהם אשם חכמה וידוע' יודעים רבונם ומבוינים
 לעבוד אותי בכל כחם עד שימסרו גופותם למות בעבור
 שידבק שכלם ונפשם עם השי' אשר נתנה חיה המכוון
 באומרו נעשה אדם בצלמנו ואומר נעשה כבד אמרו
 זל כי למה שהא' היה מורכב מהיסוד' ונפשו הוא מהדבר'
 העליוני' לא כשאר בעלי חיים אשר נאמ' בהם תדשא הארץ
 לכן אמר נעשה כי רבים ישתקפו העליונים והתחתונים
 והאמת בזה כי האדם הוא דמות כל הדברים והוא עולם קטן
 וכבר הרחיק המאמר בו הרב המורה ז"ל בחלק ראשון
 בספרו הנכבד פרק ע"א' וביאר שכל מה שימצא בעולם
 במצא בו ולכן אמר בו נעשה מה שלא אמר בשאר מעשה
 בראשית כי הוא דמותם ותבניתם ולכן אמר במדרש כשבא
 משה לכתוב את התורה ובא לכתוב נעשה אדם אמר לפני
 רבו: של עולם אתה נותן פתחון פה למינים אמר ליה הבה
 מזה כתוב וכל הרוצה לטעות יבא ויטעה כי ראוי לומר
 האמת להריותינו כי האדם הוא דמות העולם בכללו ודמות
 תבניתו ולכן אמר בו נעשה אדם בצלמנו להורות לנו זה היסוד
 כי למה שהוא מבורך כי היודע שיטתו של מעשה בראשית
 מוביח שהוא בן העולם הבא והיה בלתי איפשר שידע
 האדם העולם בכללו מצד ידיעת האדם את עצמו כי הוא
 אינו בשמים ולא מעבר לים לאיכול להשיג שיטתו של הבה
 ויהיה מוכטח שהוא כ'העה כמ' אינו ומבשרי אחזה אלוה
 וכש האדם ידע מעלתו וגדלו יהיה רודף אחר המעלות כי
 מי שהוא דומה לבר אלהין ראוי שיהיו פעולותיו ומאמריו
 בתכלית התקון באופן שימור צורתו ולכן היה האנוש
 השלם פועל הנפש המדברת כפי המעלה והמעלה השלמה
 היא העיין כמאמרן המפורשים נעשה אדם בצלמנו להבין

בראשית

להכין ולהשכיל כי זה התכלית אשר בעבורו נברא האדם כי
 אדם ביקר וגו' אשר הרצון בו כי האנשים אשר בשכלם לא
 ישתמשו להציאן מהבחי אל הפועל אלף בהבלי העולם
 וביטולם יאבדו כבהמה אבל מי שיכתמש בשכלו לדעת את
 השם וברואיו לא תאבד כבהמה אבל ישאר נצחי וקיים כמגו'
 אך אלהים יפדה נפשי וגו' כי אף שהמות תם ורשע הוא
 מכלה יש הכדל ביניהם כיהנפס השאר לעד והיא נלקחת
 אל מקום עליון ולכך אמ' כי יקחני סלה ו' כך אמ' הנביא כי
 המתעסקים אחר הבלי העולם הם הולכים לאבדון כבהמה
 כמו שאמר כצאן לשחול שתו וגו' אשר הרצון בו כי האנשים
 אשר לא שתו בטוחים בש' אבל בטוחים בחולם ובריה
 עושים יקרה להם כצאן כי בשמותו לא ישאר מהם דבר
 אבל מה שיסאר מהם הם היסודות שיתנועעו אל מקומם
 הטבעי תנועה ישרה כמו שאמר וירדו בכ ישרים וגו'
 ולמה שמה יקרה גם כן לצדיק כי כשיסיר הנפש מעל הגוויה
 תשוב כל אחד אל מקומו הטבעי אמ' שאין הפרש ביניהם מן
 מצד הגוויה כי אם מצד הצורה השכלית כי צורת אלה הם
 הולכים לאבדון ולא יתרבק עם השכל הגדל כי צורם שהיא
 נפשו יכלה עם השחול ולא ידבק עם השכלים הנכדלים ש
 שהיא זבול הש' וזה שאמר וצורם לבלות וגו' ואמנם לאנשים
 הצדיקים ואנשי החכמה אשר ישתמשו ביוקר שכלם בדיעות
 הש' ובתורתו הקדוש' אף שהם מת' בגוייתם אבל נפשו היא
 נלקחת אל מקום יותר עליון והוא שאמר אך אלהים יפדה וגו'
 ולמה שהיו המשתמשים בהבלי העולם רבים ועושים
 החיים הנצחיים בעבור החיים הכמותיים אמר עליהם אל'
 תירא כי יעשיר אשוננו' כי לא במותו וגו' אשר הרצון בזה
 כי אחר שאלי האנשים והם העמידים הבטוחים על חילם לא
 ישתמשו ביוקר שלהם שהוא הנפש אלף באסוף עושר ונכסים
 ואלי הם דברים נפסדים ואף שהיו קיימים כל זמן היות זה
 האדם כשירד אל השחול לא ירד אחריו מאומה כי הנשאר
 אשר נפשו יברך בחייו והוא אשר יוצאנו מהבחי אל הפועל
 בהשכלת הש' ובתורתו ובעשו' המעלות והמצות ואז זה האיש
 הוא משובח בפי הכל כי אז יאמרו כי היטיב לו לעצמו
 והיה לו לכדו ואין לזרים אתו כי עצמות האדם הוא הנפש
 והגויה זר ונכרי לו והוא שאמר כי נפשו בחייו יברך וגו'
 והנה השמתדלים בהבלי העולם כמו שאמר הם רבים ולמה
 ארץ תבא עד רוד אבותיו וגו' כי אין אחר מהבנים שירם
 מחייה הע' כי האב ילך לאבדון בנו וכמוהו וכן בנו עד כוף
 כל הדורות בהשתמשם בשכלם בהבלי העולם ואמ' כבהמות
 ולא אמר כבהמה למה שהאיש היגע בממון יש לו כחיתיות
 הרבה רמי' כשועל אוכל עד מלא הדרם שילחנו מנואל והוא
 נוסף כאחד מהבהמות כי זרמת סוסים זרמתם ולמה שהוא
 דומה לבהמות יהיה נכדת כמו הם הנה התבאר כי האדם
 בעבור ששתמשם בשכלו בדיעות הש' ובמצות כלו על סדרי
 ו' ידע מעשה בראשית ומעשה מרכבה ואז נאמר עליו בהא
 נעשה ככלם אלהים ובדמותו והנה נחלק זה
 המאמר לד' חלקים ח' מעלת אדם קודם
 בחטא ב' גבר בחטא שאמר' גבר בעונשו ד' גבר

אין יאקום ישרה נפשו
 מן למנוח שני
 בראשית

אין ישרה כ' ישרה

בתשובתו וכפרו מעלת אדם הא' כבר אמרו ז"ל מעלתו
 במאמר שהתחלתי והוא כי אמרו מלאכי הברית מה אדם ו
 נודעהו למה שהאדם הווה ככבוד מטבה ברוחה אין ואין
 שישגיח ה' עליו ואמר ראוי שיהיה ההצנחה לכינוי בעבור
 שיש לו ב' מיני ידיעות ידיעה בעולם המושכל וידיעה
 בעולם המוחש והשכלים הנכדלים מאחר שאין להם בליים
 בשמיים לא ידעו הדברים הרבים מצד שהם רבים וכל
 ידעו כל הדברים בידיעה א' פשוטה מצד היותם משיגים
 את הש' ואמנם אדם הראשון ידע כל הדברים כמו שידעו
 המלאכים כי ע' שכלו אל היותו שכל בעולם וידמה אל ה'
 מהמלאכים ואז ידע כל הדברים בידיעה א' פשוטה ומיחד
 עם שמים על דרך האמת והוא שאמר בשם שמים מיחיים
 אותי וגו' וגם כן יש לו ידיעה בכל הנמצאות ככדור ידיעה
 בצמח ידיעה נפרדת ובכל מיני הצמחים גם כן וכן בחי
 ובכל מיני החי' וכן בפריצי המצא ס' גיהים ומיניהם
 כי באלו תפול הידיעה אם כן יש לו מעלה על השכלים
 הנכדלים שהם יודעים כל הדברים בידיעה א' פשוטה והוא
 גם כן ידע הדברים והם הסוגים והמינים בידיעות כנות
 ידעתיים בעבור זה שידע עולם המושכל והמוחש יחד בשני
 ידיעות מתחלפות מה שאין ילולים עליו השכלים הנכדלים
 ולכן היה אדם הראשון כחן מזה הצד יותר ממלאכי הברית
 והנה בספור מעלתו אמרו במדרש אדם הראשון קודם
 שחטא היה קומתו ומקצה הגמיוס ועד קצה
 הארץ כמו שאמר למן היום אשר ברא אלהים וגו' כיון שרוא
 מינעו הבה ה' א' אחר דוקרם צדתי וגו' אין ראוי להאמין
 זה כי מעשה בראשית בקומתם נבראו וה' יצורם כדראמיתיות
 האדם גדול הקומה יותר מהש' עור הראוי אינו נאות ולכן אפי
 המאמר יהיה כי אדם הראשון שחטא היה ידע מה למעלה
 מה למטה מה לפני מה אחרי' ולזה היתה קומתו מסוף העול'
 וכי אמנם החטאים והרשעים אינם ידעים מאומה כי אם
 המורגשות ולא ישיגו הדבר הרחוק מההכח והו' דמז מעוט
 הקומה אז נאמר כי האדם החכם בשדע מהות האיש אשר
 צבאן ידע כל אשר בעולם ובשדעו האיש אשר צבאן מצד
 שהוא אדם ידע כל האנשים כי האיש אשר בפרם היא האש
 אשר צבאן בהמות והאדם אשר צבאן הוא אשר בפרם ובשאר
 המקומות הם כן ידיעה א' ידעמה שהנה ומה שהוא בסוף
 העולם וכן הדין בשאר ידיעותיו ואמנם האיש החזק לא
 ידע אלא הדברים המורגשים כי לא ישתמש בשכלו כמגו'
 למעלה אלא בכספים ובמטבעות וכל מטבע מחולק בכל
 מקום ומקום ושתמש בהנאות הג' אמות ובתענוגי הנשים
 ובתענוגי המטעמים וא' ומתחלפים בכל מקום ומקום ולכן
 הוא קבר היצירה והנה כונת זה המאמר הנכבד הוא ח' מב'
 ענינים אופ' יהיה כאחד טובים ולמה שהיה אדם גדול
 המעלה טעו בו מלאכי השרת וחשבו לומר פניו שר' עד
 שהשיל הבה תרדמה עליו וידע ב' שם שהוא אדם כמגו'
 ב' כ' והרצון בזה כי למה שהה אדם גדול המעלה חשבו
 שהוא יהיה אלה בתחתנים' עד שאם היה שכל בעיניו תמיד
 ושיין בש' ובתוארו ובמלאכיו ויתקדש תמיד במעשיו זה

זה יהיה גדול ממלאכי השמים ויהי לזה האיש שבת מעולה
 אבל מצד שהיה יושב ונטול והוא מתקנס מכעולות העיון
 ירעו שהוא אדם ושאינו אז כמלאכי השמים והנה מעלתו
 נראית בספורו וראשון ראוי לספק כדי שיוכן גדול מעלתו
 והנה ה' מציג כתב בספרו הגדול מורה הנבוכים ח"א פ"ב
 שכבר ספק לו חכם אחד שכבר יראה מפסטי התבובים כי
 הכוונה הראשונה באדם שיהיה כשאר ה' אין לו מכל
 ולא מחשבה ולא יבדל בין טוב ורע וכאשר המורה הביא לו
 מצדו זה השלימות הגדול המיוחד באדם והוא שתהיה לו צו
 הסברה הנמצאת בו אשר הוא הנבחר מהמעייני הנמצאים
 בכוחו הפלג שיהיה לו עונשו על מצדו תת לי שלימות
 גדול הוא השכל ואין זה אלא במישור שאיש מהאנשים
 הפלג בעול והפס כובש באישים ואדם הא קודם
 שחטא לא היה לו הכייה ויריעה והנר"כ כי אחר שחטא היה
 לו הכייה ויריעה כגם מתפקדה עיני שניהם וירעו וגו'
 וכן אמר הנחש לאה ונפקחו עיניהם וגו' שמדרגתם היא
 גדולה הרי מתבאר מזה ב' דברים שאדם הראשון בונטו וית
 היה שיהיה כשאר כ"ח עד שלא יבדל בין טוב לרע כמוהם
 וכאשר המורה ואכל מעץ הדעת היה כאלהים יודעי טוב ורע
 אם כן המורה אחר שחטא והנה הרב הרבה להשיב על זה
 הקושיא וכל דבריו מתקנים מדבש ונפס כופים והנה הכלל
 העולה ממנו כי כן יראה בפסטי הכתובמה שאמר המקשה
 בתולדות העיון אבל בהתבוננות יהיה הדבר בהפך כי האדם
 קודם שחטא היה האדם מדרגת גדולה והיה דומה למלאכי
 עליין כאשר חטא והמורה היה אוכל עשב כבהמה והנה
 ראשון ראוי לדעת כי אלהים הם לאופטים ולמלאכים ולש'
 ואיך תרגם והייתם כאלהים והיית ברבתיא והנה האדם
 קודם שחטא היה על שלימותו האחרון אשר הגיע לאדם ת
 קודם מרותו וכעבור זה השלימות נא' לו שהוא בכלם אלהים
 וברמותו והראיה על זה כי השי' כזה על האדם שלא לאכול
 מעץ הדעת ואם האדם סכל ונמשל לבהמה איך שיתה עליו
 בבואה או איך כזה שלא לאכול מעץ הדעת כי אין צוה
 לבהמות ב' ים לדעת כי בשכל יבדיל האדם בין האמת
 והשקר מה היה נמצא בו כי תכלית האדם לידע החכמות ה
 בלם וזה שבידע האמת ויבדל מהשקר ואינם הטוב והרע
 שהוא המצינה ונראה אינו מפועל השכל האלהי אבל מפועל
 המחשבי ובאשר יהיה האדם בשלמותו האחרון והוא
 ההשתמשות במושכליו וכאשר היה משתמש בזה השלמות שהוא
 הידיעות השלמות אשר באו בעבורם ותקברהו מעט מאנשים
 לא היה לו כח להשתמש במשפחות בשום פנים ולא להשיגם
 ואפי' הגדול שבמפורסמות שהוא גלות העדרה לא היה מנונה
 אכלו זה מכאן לחוש כי האנשים האלהיים לרוב התעסקו
 באלהיות לא ידעו דרכי האנשים ולא מנהגם ולא יתענוהם
 ולא מה שהוא טוב או רע להם כגם אילת אהב' וגו' הרצון
 בזה כי הנמשך באהבת החכמה והתורה והיהו תשוקתו לזה
 לא ידע דבר ממנה שהנה וישנה תמור' בדברו עם האנשים
 גדולים המכורים ער שיתשובו קהל האנשים שהוא בכל

או מאונע ולכן היו רשעי אומותינו מלשינים במלאכי אלהים
 וכאשר מרה אדם והשתמש במשפחות והם בני חטאים
 גדולי והם ההנאות הגשמיות והכבוד המדומי כי מי שימשיך
 אחר אלו הדברים לא ידע דבר מהדברים האלהיים ואם ידעם
 יפלוכם מעל גוייתו כי אלו הדברים נעשות צרות זו לזו כי
 מי שיתעסק בחכמות וברבדים האלהיים אי אפשר לידע
 המפורסמות ומי שיתעסק בכבודות ובהנאות הגשמיות אי
 אפשר לידע דבר מעולם המושכל וכאשר המורה אדם ונטח
 אל ההנאות הגשמיות והכבודות המדומות כמו שאמר כי טוב
 העץ למאכל שהם התאוה גשמיות וכי תאוה הוא לעינים
 שהם הכבודות המדומות והוא שיהיה לו לבוש נאה וכלים ה
 אים שבת העולם העליון והיה מהעולם המוחש ונכתם שכלו
 ונתפקחה מחשבתו והוא הכח הדמיוני ואז השיג הדברים
 שהם טוב והם רע והם הדברים אשר אינו י' מתעסקים בו
 ולכן שולח מ' ע' והקם לבהמות לאכול קוף ודרדר ואמר
 מכאן זה הענין ואדם ביקר וגו' והנה האדם קודם שחטא
 היה בכלם אלהים וברמותו ואחר שחטא היה כצורת בהמה
 כי כמו שהב' נמשכים אל הדברים המוחשים והדמיוניים
 כן היה אדם וקודם מרותו היה בג' ע' כמו שאמר ויטע י'
 אל"ם גן בע' וגו' ואחר שחטא גרש מ' ע' מרה כנגד מוח
 היה יושב בג' ע' והתר לאכול מן הנעימות בנחת ובבטחה
 כי האיש הצדיק במה שהוא צדיק אינו ירא מרבר ויוכל
 לאכול מפרי העץ והוא יג' ע' בג' ע' תמיד כי האלהים עשה
 את האדם והמה בקסו שכוונת ואחר שחטא וירדף אחר
 הנאותיו ודמיוניו כמו שאמר נמנע ממנו הכל אי אפשר לאדם
 שימלא תשוקתו ותאוותיו כי כל היסוד יוכיף להתאוות ואין
 להגבול ולא קץ וקודם שחטא היה אוכל הטוב שבמאכלים
 והם ההשגות האלהיות ואינם אחר שחטא היה אוכל כל
 הפנות שבמאכלים והוא ע' ע' ע' ואחר העצב והעמל הרי
 נתבאר מזה ג' דברים הא' מעלת אדם קודם שחטא מוח
 שאבד אחר שחטא והתבאר מזה מהו החטא שחטא והנה
 במצא על זה מאמר גדול הערך לר' צ' אמרו בזה הלשון כל
 תולדות שבמקרא חכמים חוץ מואלה תולדות השמיים ולאם
 תולדות פרוץ מכני בשברא הבה את עולמו לא היה מלאך ה
 המות בשביל כך הוא מלא וכיון שחטא אדם ומה השליט
 השי' מלאך המות בעולם וחסר כל תולדות שבמקרא וכיון
 שבא פרוץ ע' ע' תולדות השמיים ותולדות כרוץ מלאכים אמר ר'
 ברכיה ששה דברים חסר הבה לאדם הא' אחר שחטא ואלו
 הן זיו פניו קמתו חיו פירות הארץ ג' ע' חמה ולבנה זיו
 פניו ע' מ' פניו ותשלחהו קומתו שכ' אחר וקדם צדתי
 חיו מנין שג' כי ביום אכולך ממנו מות תמות פירות
 הארץ שבאמר ארורה האדמה בעבורך ג' ע' שג' יג' ע' את
 האדם מ' ע' חמה ולבנה שג' חשך השמש בלאתו וגו'
 ולעתיד לבא הבה מחוירן והוא בימי מלך המשיח אין ספק
 כי האדם השלם והוא האיש המעולה והחכם עם פכני ה
 הגשמיות הם כפני חמה כגם ע' חכמת אדם תא' ר' כניו
 אשר הרצון כי כמו שהשען משה פניו מחד התאוות רבכמת'
 כגם בשמים וגו' למו חיו וגו' הרצון כיהרשעים בעבר

מטא צדק טו
 כ טוב העץ לאוכל
 וכי יאמר הוא לשי
 כי והשקמה טו
 הרדיוני

ענני

כפני

כראיה ע' ע'
 א ואמר פעלה
 ב' חטונה

י ימיו חסר ל

בראשית

שתיית יגם יש בפי ניהב חבלילות ומשגשג עיניהם וכין ג'כ'
 האוכלים עד מלא הכרם יעשה פימה עלי כסל ופניהם מסונו'
 מפני אדם וכן ג'כ' הגנבים והדמאים משנים פניהם
 לאנשים שלא יכירונו. כ' החכם מצד חכמתו משנה כניו
 והיא לטובה כי יארו פניו כזוהר הקיץ והו באמר חכמת
 אדם וגו' וכן מצונו במשה ע"ה כי קרן עור פניו ואין ועוז
 פניו ישנה יד א' מב' דברים אס החכם הוא משונה בטבע
 מאשר כל האנשים הוא היה עז פנים בחכמתו ישנה איתם
 לטובה לעונה או לביטנות או יאמר כי החכם יש לו עוז
 בפנים וישנה השנים להיות להם עזות לייקר קהל אנשים
 ולהביחם ויכעם עליהם כדי להדריכם בדרך ישרה כאלו
 אמר ישנה פניו ב'יהיה להם עז ועזות להוכיחם או יראה
 כשיכעם על קהל אנשים מראה פניו זועמות והוא בלבו ישב
 בלי כעם כי כן ראה להיות החכם ועם שהחכם נכר במראהו
 ובפניו יש לופנים יקדים יותר מאלו והוא שיפנה אל הדברים
 העליונים והוא שא' כי אחר שחטא חסרו ממנו פניו הנבונים
 והאלהים ומסרה ממנו קמתו וגם כי האדם השלם יש לו
 קומה זקופה ולא יתבייש וגם כי כבודו מלא עולם לא כן
 הרשעים כי אין להם קומה וגובה ולא גשמיות ולא רוחנית
 חיווכר התבאר כי הפש מצד ידיעת החכמות ומצד
 התעסקה במצות ובמעלות היא נשארת ונצחית ובאשר פנה
 אל התאוות הגשמיות ואל הדמיונות הוא חי חיים בהמיוס
 והחי חיים כבהמה יהיה נשאר כבהמה למעלה והמחייס
 אלהים יהיה נשאר ונצחי כמו אלוה פירות הארץ כי הותר
 לאכול בטעמות ב'חת יאחר שחטא יתחייב לאכול הפחות
 שחמאכלים ואחר עמלוטורח במג' וקץ ודורדו וגו' בעת
 אסף וגם כן כי האיש הצדיק יאכל מאי זה דבר שירצה
 וימתיק לו ויהיה בפיו כצפיחית בדבש ואמנם הרשעים
 הנאחזו ותאחזו מעתנו' בכל יום יום וכל היום יתאוותו
 כיון שבה הרמז והאספקדף התאוות תאום ותאומם היה הדברה
 הרעים והקולקלים ג'ע' כי האדם קודם שיחטא היה יושב
 במבחר המקומות ובכל מקום שיהיה האיש המעולה עם
 ישיבה ב'לום ובטעמה במג' בשלום יחדיו וגו' ואלם הרשעים
 הם נעים רים ומגורש' מג'ע' של מטה ושל מעלה במג'
 ארוב כל ימי רשע וגו' קול כחדים באזניו וגו' וכל המענה
 חמה ולב'ה כי אדם הא' קודם שיחטא היה משיג הדברים
 אפי' הנעלמים היו בהירים לו כמו חמה ולבנה ואחר שחטא
 אפי' הדברים שהם בהירם כשמש לא השיגם כמג' והיות
 מומם כבהרים וגו' וגם כי הרשעים לא יעיל להם השמש
 והירח כי בעבד רשעתם יפחדו כיום ובלילה כשאר הלכח
 יאיר ויפחדו גם כן ללכת ולכן חמה ולבנה חשך כצאתם
 א'ה' האדם בעבור חטאו חשורו ל' דברים הפנים האלים
 והפנים הגשמיים הקומה האלהית והקומה הגשמית והחיים
 הנצחיים ואלו החיים הפחותים ג'כ' כי הרשעים לא יכלו
 ימיהם בטוב אכלהכרת מהע'הו ומע'הו ופירות הארץ שהם
 התעטנים כי התע'גוים של הצדיק והרשעים משונים וגו'ם
 מג'ע' של מטה ושל מעלה והדברים הנלוים אינם גלמים לו
 והוא הולך בחשך ואין כונה לו ואף כי לא ועיללנו השמש
 והירח ואם אלה הרעות יקרו לחטאים ולרשעים כמה ראוי
 לכנס להיות צדיק במ' ש הפילוסוף בט' מהאדות כי ראוי
 לכנס בחזק להיות צדיק ואמ' עם מעלת החסיד כי יבדל

הוא אדם יאיר שמו

הוא אדם יאיר שמו

מהרשע בג' דברים א' כי הצדיק ופעל טוב כמה שהוא טוב
 וכל מה שיעשה הוא בעבור החלק החבלי בב' פנים אס כדי
 להשלים אותו החלק אשר הוא כל האדם והם מכוני שכל מה
 שיפעל הפועל הוא השכל לא התאוה ב' כי רוצים
 בחיים להיות נשעים בזה החלק השכלי כי החיות הגשמי
 והוא החיות הבהמי לא יתאוו אותו אבל ימאכזרו בתכלית
 המאכזרות וגם חיי הדמיון כי הנמשך אחריו בהכל בא ובהכל
 לך ובהכל עמו יבוסה והנה יד זה מהחכמים אשר נחשבו
 כאלו טובחה בעבור שיהיו נשעים נפשם בי מרדן השכל
 הוזהר יאבד הפחות בעבור המעולה כמו שישלבו כלניהם
 הספנים אלהים בעבור הצלת עצמם כן השליכו י' הרובי
 מלכות והדמוים בשמדות גושם כדי להציל החלק הנכבד והוא
 הנפש ולכן אין כל בריה יכולה לעמוד במרדנות ג' כי
 החסיד כל מה שיעשה הוא בעונג כמג' דוד שמוח ב'א
 וגו' רננו צריקים וגו' והנה הצדיק לא יעשה דבר שאינו
 בהשכל וכל מעשיו הם ראויים לעשות ולכן הוא בעונג
 תמיד כמו שאמר דוד סייתי י' וגו' אשר הרצין בזה שיהיה
 מעיין ב'ה' ובפעולותיו ועושה מצותיו ולא יבדל מהם אפי'
 בהרף עין כמו שימין האדם לא ישכחה האדם ולכן לא אמוט
 לעולם ואמר לכן שמח לבי וגו' כי יהיה בענוג כשיפעל
 פעולות המעלה תמיד' והמ' החכם כי הצדיק יתענג בזכרון
 הדברים אשר עברו למעלה שהזכירה היא נכבדת כמו שאמר
 וברציק לזכרה יראה כי מי שיזכור הצדיק הוא ברבה
 והרשע בהפך וגם ישמח מהדברים העתידים באשר יקווה
 עשות הדברים מעולה ולכן ישמח בהם כמו מי שיקה להשיג
 העושר והמעלה שהוא בעונג ב'מ' שראוי להתענג האדם
 בשיקוה עשות דברים נכבדים ומעולים וב'כ' כשיקוה ללכת
 בדרכי י' ויעיין באלהות והנה בהווה הוא בעונג תמיד כי
 תשכע נפשו בהשגות האלי'ות ובעשות מעלות המעלה כמג'
 הנחמדים מזהב ומפז והוא מכל פנים שמח ב' הוא אמ' ולא
 יתנחם ממעשיו ב' כלם הם ראויים לעשות אס כן התבאר
 שהאיש המעולה ימצאו ג' סגולות אחד כי יכעל הטובות
 בעבור נפשו המושכלת יד להחיות ככפשו ולחיות כטעם בזה
 החלק ואם הוא בשמחה בעונג תמיד ומדברים אשר עשה
 ומדברים אשר יקווה בעתיד ומדברים אשר הוא בהווה
 כמו שאמר תנחום ירשנו ארץ וגו' ואמנם הרשעים הם בהפך
 כי לעולם יכחדו דברים מענגים עם היותם מזיקים כיוצא
 החוללות והניאוף והקנאה והכבוד אשר הם מונאים את האדם
 מן העולם והנה קצת הרשעים יבחרו עשות הדברים המוגי'
 עם היותם מזיקי' א'כ' לא יתאוו לעשות טוב ולא יעשהו
 א'גם האחרים מהחטאים בעבור היראה והעעלה יקורו
 מעשות דברים טובים כמו שאמ' שלמה ע"ה א' עכל וגו' כי
 לבקשת השלמות צריך לאדם שירדשהו מכל פניו כמו שירדש
 הבהף והזהב והנה הם סנאים בעצמם ויבחרו הם מחיים
 ויחרגו עבאם במג' אין שלום וגו' כי הרשעים אינם רוצים
 לחיות למה שיזכרו עשות דברים מכוערי' ויקוועשות כמותם
 ולכן הוא סנוי לעצמו משוקן וטמא לעצמו כי מואם חיוו
 וג' כ' ומצא בו הפך הדבר הג' שהוא כמריבה תמידית וכפשו
 מתחלקת כמו המריבים כי זה הבחירה להיות כואף חה
 הכח יד להיות זולל וסובאל ולא יוכל למלאכת כל שניהם יחד
 ולכן הוא מרד' עם עצמו והקשם שהרשעים יעעבו

7

בעשותם הנבליה המעט זמן יתעצבו כי הרשעים מלאים
 הרטות ויתעצבו כי התבאר מזה מעלת הצדיק ופחיתות
 הרשע כפי התורה וכפי חז"ל וכפי מה שא"י הפילוג' ולכ"א
 ג' ע"ה אצ"י אדם שומע לג' וגו' ואמר כי מוצאי' וגו' אצ"י
 הרצון כי הצדיק ישיג החיים הנצחיים ויפלים בוונת הפ'
 בדריאה האלוהי שהוא הנא' נעשה אדם בעלמנו אמנם החוטא
 יחמוס' לפשו' מות ויכרת מהע' ה' ומהע' ה' במו' שא' וחוטא
 חיוס' וגו' ומה קשה העוון מי שיעשה רע לעצמו וגורם
 מיתה לו כיעושו יותר גדול מאשר יגזול ויהרוג את אחרים
 כי העושה רע לקרובו הוא יותר חוטא מאשר לזר ואין קרובו
 יותר מנפשו ולכ"ה ג' ע"ה ג' מול' נפשו וגו' כי העושה חפד
 לעצמו ראוי שיקרא חסיד בהטלטל כי השליש עצמותו החפד
 ואמנם העובר שאריו ואין שארו אלא עצמו ראוי שיקרא אבוי
 כי מי שיהרוג את עצמו כ' ש' את אר"י ולכך אמר בתחלת
 המאמ' הנכבד באמר אמר כי כל תלדות שבמקרא חסדים וכו'
 למה שהיה האדם חלק גדול מזה המציאות ואם היה בלו' שלם
 ואינו חסר העולם בלו' מלא למה שהעולם בלו' בצדיק
 ובקמתם נבראו ואינם צדיקים לשלמות אחר אבל האדם הוא
 צדיק לשלמות ונברא שלם כמו שאמרנו היה כל העולם שלם
 ואמנם אחר שחטא למה שחפר שלימותו נעשו כל התולדות
 חסדים וחכומות השאדה דברים שכתבנו ובאצ"י בא המשיח
 ישלם זה החסרון תמצא באדם והוא המות הנכספי ובזמנו
 יהיה בעל מעקה אכסים כמו שאמר בלע המות וכו' והמות
 הוא השטן והוא יצר הרע והוא אצ"י השיא את חוה וכימי
 המשיח יהיה בעל כמא' לא ירעו וגו' ונתן הסבה כי
 מלאה הארץ רעה וגו' ואז תשלם הכוונה האלהי לעשות
 מין האדם בעלמו ואז תהיה הישועה האמיתית
 ואמנם תשובת האדם כבר אמרו בפרקי רבי אליעזר
 כי נכנס בים אוקיינוס ונכנסו המים על
 גרונם וקשם יסחה ובא סבת וכפר בעדו יר' כי באו עליו
 ייסורין קשים וגאונים ייסורין ממירקין כלם וכקדתי
 בשטט פשעם וגו' וסבת אשר בו נתוסף נפש יתירה על הדם
 הגון בעדו ובהיות בתוך הים אמר ה' הקדתי וגו' והנה
 בכאף אליו השני מזמורים בדרם מיוחד לסבת בעזרת אשר בו
 סבת ואמר כי הקריב אדם קרבן אף שלא נאז במאז' ל' שור
 שהקריב אדם הראשון קדתי' והיו קדמו' לפרשתיו נכאמ
 מירקין מפרים ואמר שם גס בן שקרן היה לו במחשו למה
 שחטא אדם היה במחשבה ובמעשה והמחשבה קודמת
 למעשה כמו שבאר הדמורי עבירה קשים מעבירה וכמו
 שאזל אין אדם עושה עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות
 לכן ראוי כשיסוב האדם בתשובה שיסוב בדרך אשר בא
 ושיכיר חשאו כמו שאמר דוד כי פשעי אני אדע וגו' ואחר
 כך יתקן מעשיו ומהכוונת המא' הזה ורמזו במלת שור כי
 שור הוא כמו כרום כמ' ש' במרהו' יחזקאל והברוכ הוא חכר
 הזבל כי לא שלם כי הוא כמו יצר והאדם בלתי שלם הוא
 בעל יצר והבעלי חיים הם כמו אנשים חסדים ואמר קרן
 היה במצחו כי הסמיד שכלו שהוא הנפש והגפם המסבנת
 היא אחר אין בה דבוי ולכן הקריב זה הנפש והקרבן הוא
 בהחזירה לה המעולה הראויה לה או מרף על גבי המזבח
 אתה האמנה הנכסדת מהתדבקתו עם הכל הנבדל
 וזה הרצון בעני' אלו האמורים ונשארו עלי' לביד' מנכ

ויקרא

ויקרא

ויקרא

בראשית

האדם האחר טבעי וכן שאר הנמצאות הטבעי כן נעשה צבת
 שבת ולכן נאמר על נכון כי בלה השם מלאכתו ביום השביעי
 כי השבת הוא תכלית מלאכתו ויקדם אותו ויברך אותו כמו
 שברך את הדגים ואת האדם בטבע כן השבת הוא מבורך
 בטבע ולכן יש בו נפש יתירה ורוח קדושה נוספת על שאר
 הימים כמו שאמר וביום השביעי שבת ויפש והנה זה
 היום הוא מבורך ומקודש אף שלא יהו ישראל וכן אנו חותמים
 בקדושה ובתפלה מקדם השבת ואמנם שאר ימים טובים
 אינם מקודשים עד שבית דין יקדשו אותם ואינם ימים קדושים
 אלא הם מסכמיה ולכן אם טענו בית דין ונתקדשו הם קדושים
 ואשילו שקדשו אותם יום אחד בדרך שלא היה יומיו יום
 מקודש כמו שאמר אתם אפילו שובגים אפילו מוטעים ולמה
 ש' ישראל עושים אותם מקודשים אנו אומרים בתפלתנו מקדם
 ישראל והזמנים הנה התבאר כי השבת הוא קדוש ומכובד
 בא' והוא דבר טבעי בין שקדשו ישראל בין שלא יקדשו
 ולכן היה מעלתו גבוה משאר יום טוב ולכן המחלל שבת
 חייב עונש גדול מהמחלל שאר ימים למה שהוא מחלל דבר
 שהוא קדוש בטבע ולכן היה עונשו גדול שהוא בסג' למה כמו
 עבודה זרה יותר מהמחלל דבר שהוא נעשה קדוש בהסכמה
 והמשל בזה כי מי מעבד על מצות מלך בן מלך שהוא מלך
 טבעי יותר ראוי לעונש מאשר עבד על מצות מלך ששמו
 בתר מלכות בראשו לפי שעה ולהודות על מעלת השבת
 אז לא היה יושב הבה על כסא כבודו עד שבה שבת
 ונתעלה על כסאו אמר ליה רב יוסף וביקודם שגברא
 העולם לא היה יושב הבה על כסאו הדי הוא היה והומו ויהיה
 אמר ליה רב יהודה אם משמע לך דע לכסא כבודו ממש הוא
 אלא הכי תנין עד שלא ברא הבה את עולמו לא היה מי
 שיקים לש' ויכיר אותו בין שברא את העולם ברא מלאכים
 לקלו וחיית הקדש השמים וכל כבאם ברא את האדם
 ועדיין לא היה שבת ופאר לפניו עד שנגמם שבת ופצחו רנה
 העליונים והתחתונים ואז ישב על כסא כבודו הנה הורה
 לנו זה המאמר הברח בראש השבת והוא כי למה שהיה
 העולם נברא ונפרט זה העולם התחתון בעבור שהאדם
 יכיר את בוראו והנה בשבת ימי המעשה אי אפשר לאדם
 להכיריו מפי טרחו ועמלו וכאלו היה בראיתו לריק לכן ברא
 יום אחד שיהיה אדם נח בו באופן שיהיה מכיר בוראו ואז
 העליונים והתחתונים מהללים לש' והנה כשהאדם ינוח
 בשבת יוכל להכין ולהשכיל כי שבת ימים עשה כל העולם
 וכי הכל יצד בפניו של הבה כמו שאמר כל הנקרא בשמי
 וגו' ולכן ברא יום השביעי ויקדם אותו ולהורות שהוא
 שלמות כל הימים ותכליתם אי' למאי ויכלו עטותי כל מה
 שיעשיתי בע' קורין לעטרה האבליל והעטרה היא שיש לאדם דו'
 יתירה להכין ולהשכיל ולכן אמר בואי בלה בואי בלה בלום
 מעטרת ולכן כל המקיים הוא מעיד בראית העולם שגאמר
 כי שבת ימים וגו' ומאחר שנאמין בזה הפרש שאמרנו
 באמין בכל התורה ולכן אמר כל המקיים את השבת כאלו
 מקיים כל התורה ולכן אמרו ז' וכלו השמים וגו' משל
 למלך שטעה לבנו חופה ביורה וכי יודמה היתה חופה ח'
 חסרה בלה שתכנס בה כך מה העולם חכר אלא שבת והנה
 שחר שגאלנו כל המעשה והגיעו להם בראיתיהם ונשאלוהו

התורה האמונה שהיא צדק אדם ואמרו ב' והשמים הארץ
 ולא היו חסרים אלא שבת ובה נשלם העולם כי שרתה על
 כבראיו רוח הקדש והנה הכל נברא בעבור השבת והיא אית
 לעולם ביני ובין בני ישראל והנה התבאר מכל מה שאמר
 כי השבת היא טבעי וקדוש בין שיהיו בני ישראל בין שלא
 יהיו והתבאר כי זה היום נברא על זה התאר בעבור ה'
 שיוכר גדול מעלת עושהו והיה חסרון הבראה אם לא יבא
 שבת וכי אז לאדם רוח יתירה והוא הרוח השורה עליו כמו
 ש' אורה בנביאים ולמה שזה הרוח והנפש היתירה אינו
 אומרים הסכלים מה היום מימים אבל בני ישראל
 פירעו זה הסוד היא אית להם כי שבת ימים וגו' וביום
 הז' וגו' הרצון בזה כי מי ששבת מכל מלאכתו ינוח רוח
 הקדש על בראיו והם עם י' כמו שאמר האר' ב' פ' בפסוק
 שבת וינפש והנה אנו מוכיחים כי בדברות הראשונות נתן
 טעם השבת כי שבת ימים ודברות שבמשנה תורה נתן
 טעם בעבור שהיה עבד למצרים והנה יש בבאן ספק גדול
 כי מה שאמר ב' הדברות שבמשנה תורה קותר לראשונות
 והנה החכם ר' א' סלק זה הספק שא' כי זכרת כי עבד
 הית יחזור לתת ע' למה זנה ש' נוח העבד והאמה ואמר
 כי ע' צ' י' וגו' שפי' שינוח העבד והאמה והנה
 הרב המורה ז' סלק זה הספק על אופן אחר כי בדברות
 הראשונות נתן טעם להבדלת יום השבת יותר מימים אחר
 ואז כי זה היה בעבור כי שבת ימים וגו' ומה שראוי לשאל
 שישאל מאחר שהשבת לא נעשה בעבור כבוד ישראל ואינם
 מקיימים אותו כי קדושתו טבעית א' כ' למה זנה את בני
 ישראל לאמור את יום השבת יותר משאר האומות ונתן הסבה
 בזה בדברות האחרונות כי זנה זה לאומות' בלבד בעבור
 שעה לנו מה שלא עשה לכל אמה כי הוציאו ממש בחזקה
 וגו' ולכ' על כן אנכי מצוך וגו' הרצון בזה אינו מצוך לך
 לכדך לעשות א' יום השבת בעבור שפשיטי לך מה שלא
 עשיתי לכל גוי והוא להורות לנו כי היינו עבדים במצרים
 ואז לא היינו עבדים לרצוננו ובעת שחפצנו לא היינו ה'
 יכולים לשבות וזנו בתורת השביתה והמנוחה כדי לקבץ ב'
 העיניים האמת רעת חרום העולם וזה אינו מכון בעצמו
 אלא כי חרום העולם מורה על מצויאות הש' ועל יבלתו
 זכור חסדי הש' עלינו בהיחמו מתחת סבלות מצרים
 ובאלו היא חסר כולל ברעת האמונות וקון הענין הגשמי
 א' כ' טעם השבת אלו כ' טעמים הגדולים והוא זכירת כי
 בו שבת מכל מלאכתו וזכירת מצרים אשר הוא יסוד כל
 התורה ולכן אנו אומרים בהרבותינו זכרון למעשה בראשית
 וגו' והנה יש טעם אחר במנוחת השבת והוא שיהיה שביעית
 חיי האדם בהיחמו ובמנוחה מהעמל והטורח אשר לא ימלט
 ממנו גדול וקטון עד שבה הטעם נקיים האמונה מחרום
 העולם והוא שיש בבאן פועל ראשון לכל הדברים והזכירה
 ביציאת מצרים ויש טעם שביעית בשבת והוא להורות לנו
 דבר גדול כי מי שטרח בע' ש' יאכל שבת כן העמל
 והטורח שזה העולם שהוא עולם הטורח והעמל יאכל
 בע' ומי שלא טרח יאכל כמם שלמה בחכמתו כל אשר
 תמצא ידך וגו' וקדש כי כל מה שיוכל האדם נעשות
 והתורה והליות פעולותיו

כלם בדיקוק ופוערי יעשה בזה העלם תם קיה חכמה
 דעת בזה העולם כי כלל לא יוכל לעשות מאומה מהטוב
 ולא ללמוד דבר מהחכמה ולכן אצל כיון במת אדם נעשה
 חפזי מהמזות שנאמר ועבר חפזי מארצו ולכן אמרו ז"ל
 כי תכריכי מת מתוך לעשותם מכלאים והוא אסור לעשותו
 מרדעת לחמורו שמה האדם יסן עליה ולהורות לנו שימצא
 בבין שבת שאין בו לא יום ולא לילה והוא שבת לעה כי
 הגמנים ההיום הם בזמן הדברים הנצחיים המתנועעים
 וימנעם הש"י והשכלים הברלים אינם מתארים בתעשה ולא
 במחמה לכן לא יתו רו בזמן ולמה שהיה העולם הבא
 הוא השאר ת הנפש והתדבקותו עם השכלים הנברלים ועם
 הש"י לא יתאר שהנפש היא בזמן ואז אינו יום ולא לילה
 ולהורות על זמ העולם ה' פלא וכי שבת בראשית על שבת
 העולם הבא לא נאמר בו לא יום ולא לילה כמו שלא נאמר
 ויהי ערב ויהי ערב ויהי בקר והוא שמוך לדורות כמו שאמר
 ויהי ביום ההוא וגו' והוא כוננת המאמר הנכבד שהתחלתו
 ואמריו באותו המאמר מל הד כי א תו העולם לא יוכל להשיג
 כל אחד מהא פים כמו באמר ראה שאינו בראי להשתמש
 בו הרשעים וה' דילך לדיקים לעתיד לבא וכמו שאמר
 מלך למ'ך - ראה מנה יפה ואמר זו לבני ולמה שכל ישראל
 ר' יצא מדיק אר חג המזות הוא זכר לו וראו מתן תורה
 ושר השביעית הוא זכר לו וראו גם כן הסליחה ביום
 הכפוריכאך הכפורים הכפורי הוא זכר לו וראו הסוכות
 והם עניי כבוד אדר עין הש"י עליהם ארבעים שנה במדבר
 והנה כל הדברים אשר בזכרון ראו בעיניהם ולמה שהשבת
 זכר למעשה בראי' ולראו אותו וכל אמונה ישראל
 מוחשת לא מקובלת רצה הש"י סיהיה מוחש השבת לא מקובל
 וה' שברך את השבת בזמן שלא יוד בו וירד בוכ השמי
 לחם משנה לכן אמר ר'א' כי הנתן לכם וכו' כי השבת היא
 מ הש לא מקובל באשר יסודי התורה והדן כי זה הוא נפלא
 ולמה שהיה מעלת השבת גדולה מכני הטעמים שאמרנו
 כתיחבר להיות לזמזמור מיוחד כאל השבת מזמור ומלל לש"י
 וכה' מת פי זה המזמור ככלים דרשינו בו והנה קבלו
 רבותינו שאדם הראשון ע' זה המזמור והנה זה המזמור
 יסוב על אלודברים א' כי היום של השבת היום והלילה
 הם מיוחדים לשבת ולפאר ליוצר בראשית ב' שאלו
 העצים יוכל הד' לדעת פעילות השם וישמח ויתענג בהם
 ג' שאף שכעולות הש"י כלם בתכלית השלימות כבר
 ח' בזה הפתויים שיש בהם חסרון מצד שראים הצלחת
 היולם הזה והצד קיב ים להם יסודין ד' ישיב לחם
 הספק ש' דבר בהפק באחרית הענין שהרשע הולך לחבדון
 והצד קיב ים להם חסודת עולמי והנה אל ר' ראשון אמר
 טוב להוד תל"י וגו' הרצון בזה אחר שהוא אדם עמל וטורד
 בכו' ימי השבוע אין לו פנאי הלל ולשבת ארון הכל ולא
 לעיין בפעולותיו אבל בז' היום המיוחדם שאינו עמל לא בר'
 ולא כלינה טוב להודות ל'י' כי אין לנו מעיק ואמר כי
 ה' בח וההלל להגיד ולכבוד הר' בדים נעשה רש' עם
 בדינותיו ואלו הקבד' הם קיימים ונאמרים והנה פעילות

ה' כלם בתכל' ת השלמות כי הרוחה אמת ומשוגם יקבל
 ענה נפלא כי ימצאו בעיני הנמצאות הענינים ככלאים
 כמו שאמר הכילוסוף פי' ומתמדות והנה כל מעשה הש"י הם
 גדולי הערך מצד שהם רבים ומצד שיש להם כגולות רבות
 ומצד שהם נעשים בחכמה גדולה וזה שאמר מה גדלו מעשיך
 יי' והנה האים הסכל כשרואה השמים והארץ וכל צבאם
 יחשוב שאין בהם לאיחכמה ולא תבונה או יאמר כי אף
 שגדלו מעשה הש"י ועמקו מחשבותיו האים בער לא ידע ולא
 יבין כי הצלחת הרשע ס שהצומחים במהרה כמו העשבים
 שהא להשמרם עדי עד אבל יחשוב הסכל כי זה נכל
 במהרה ובהזמן ואין משגיח ופעם הש"י את הארץ
 והנה אמר בזה המזמור ספק רשע וטוב לו כמו שאמר כי
 שמחתני יי' בפעולך כי פעולתיו בתכלית השלמות והנה
 אנוני נראה הדבר בהפק כי ארץ נתנה ב' ד רשע והנה
 דמעת העזוק ס ואין להם מבחם הם וצומחים בארזים
 בלבנון לכן אמר שפעילות הש"י הם בתכלית השלמות ואם
 בזחלת הענין יראה צדיק ירע לרשע וטוב לו הדבר הוא
 בהפקו כי הרשעים אכזה מושלים הם כמו
 העשב כי רוח עברה בו וגו' והצדיקים הם בהפק כי צדיק
 כתמר יפריח ג' לא כתו העשב שהוא ימולל ויבש אם כן
 כל פעולות הש"י הם בתכלית היושר והצדק תמים פעולו ולכן
 אמר להגיד כי ישר יי' הורה בזה כי אין לדין הדבר ס
 פ תחלת הענין אבל ראוי שיובנו אל הסוף כי הכל הולך
 אחר התכלית ואם ה' תחלה היא טובה לרשע' כופס יסודין
 באש' ויציב כל פוע' אין וגו' ואם הצדיק ס יקר להם
 רעות רבות בתחלת הענין כיתחלתן יסודין וסופן לשלח
 וזה שאמר צדיק כתמר יפריח וגו' והנה יקיים אם כן ימשך
 ב' ישר יי' והנה בפעולות הש"י ראוי ש' ש' זמ האדם בכלם כי
 כלם עשויים באמת וישר והנה היום הספק הגדל והתירו
 נאמורותט עיני בשורי הרצון בזה כי אפי' הרשעים אמרים
 כי צדיק כתמר יפריח וגו' כי הם כלם בפחד תמידי ובלל
 יאמר הנה אני מביט בש' יי' והם הקמים עלי מרעים
 ותשמענה אזני שהם אמרים צדיק כתמר יפריח וגו' והנה
 יקוים ה' גחת הש"י מבאת הר' עים ומבאת הצדיקי' סכלם
 אור' יים הצ' רתמים פעולותיה ע' שהצדיקים כתמר יפריח
 אינם ככל מקום כי שתויים בבית העינין והוא בבית יי'
 כי מציון תצא תורה וכחצרת אלתינו יפריח במקום ה'
 לשבת רב' ת אשר ימצאו עם אש' החכמה והתבונה והנה
 מצד שיש להם מהטובות החיצוניות רב מאד הם רשעים
 ורצונם ועש' ש' להם מעלות רב' ת כמו עושר וכבוד ונכס'
 לא לעשות להם עושק וכל' כי אם להגד' כי ישר יי' והצד
 שהוא בעל הכל אין בו עול כי כל דרכו מ' פט ואם הכח
 הראשונה לכל זה כי השם הוא יושב על כסא כבודו שהוא
 במרום ויכל להקס מז' ב' יוכי מה שממעל ינח על מה
 ש' זחנת ממני כמושקרה לאבימלך ע' שהיה גבור חל' כי
 אשת הרבתו בעבור היותה במקום גבוה והנה אמר ב' פעמי'
 כי הנהא יביד יאכרן לחוק הענין ה' באפילו האנשים יראו
 בח' יים פ' ימים רב' כי הרשע' יאדור והנה אמ' בפרח רשעי'
 כלמן רבי' ונדיק כלסון יחיד כי הרשע' רבים והצדיקים כח

כראי

הם מעטים הנה יתבאר מזה כי יום השבת הוא מיוחד להגיד פעולות הש"י יומיו ולילו וכן ראוי להיות כי כבר אמרנו למעלה כי השבת ככרא בעבור זה וסכל פעולות הש"י הם בתכלית התקין ולכן ישמח האדם בהם וימצאו בחצות העיוניות תענוגים כפלאים וספעולות הש"י הם רבים מצד הכמות ומצד האיכות וכלם נעשים בעיני כפלא עם שהכלים לא ידעו ולא יבינו ושהרשעים תחלתן שליה להעבירן מהעולם ושהשם יוכל עם זה מצד שהוא במרום והצדיקים יהיו תחלתן ייחורים וסוכן שליה והרשעים יעירו יגידון כי כן יהיה זה כי צדיק בתמר יפריח ושהצדיקים עם שיש להם עושר וכבוד רב הם שתולים בבית הענין ובחצרות בית אל"ו ושישבו רשעים ורעננים אף שהיו מקיימים כבעבור אכילה ושתיה ומשכל כי זה רחוק מהם הלא לדרוש ולהגיד לכל כי השם ישר והוא התחלה וצור אשר אין בו עול או יאמר להגיד כי ישראל"י כי זה דבר מפרסם כי כל מ"ג הזה המזמור כפילת הרשעים ומעלת הצדיקים היא מבוחר עד שגדלו כל אדם כי הש"י צדיק ויתן שכר טוב לטובים ולא עולתהו בהאבדו לרשעים או נוכל לומר שהעיר ביום השבת בזה הספק והוא צדיק ורע לו וגו' להורות לנו כי יקרה לרשעים ולצדיקים כמו שיקרה לעוסקים בזמני השטע ולכלים ממלאכה כי העמל יחשוב כי הטעל הוא שוכת ויש לו חלק טוב אבל כשיבא השבת העמל יאכל מפרי ידיו ומי שלא עמל יהיה חוסק את ידיו ואוכל את בשרו וזמ"מ מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת וכן הדין בשיה כי הצדיק יאכל פרי מעלליו והרשעים גם כן יבא יום השבת והוא לא יום ולא לילה כמו שאמר במאמר שהתחלנו והוא אצט הדול שהוא העולם הבא יבא דודי לבנו ויאלץ פרי מגדיו והרשע יהיה מגורש ממנו וילך לאצרוק ואל ארץ עיפתה כמו אופל והצדיקים יזיזו כבזר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד

דרש לחופה

האדם לבדו תנו דבין ארבעה משפחות היו בריושלים יפיכיות שבהם אומרות תנו עיניכם ביופי שאין אשה אלא ליופי מיוחסות שבהם אומרות תנו עיניכם במשפחה שאין אשה אלא לבנים עשירות שבהם אומרות תנו עיניכם בזמון ביטניות שבהם אומרות תנו עיניכם וקחו מקחכם לשום שמים ובלבד שתעטרו בכספים וזהבם והנשא אשה שלא שום שמים ומזדריכה בדרך ישראל מעלה עליו כאלו ילדה כדגריסין בסוטה אמר רבי יוחנן כל הנשא אשה שלא לשום שמים וגו' קבת מעלי העיין אמרו ששלימו האד"י יהיה בהחיות יחירי ואלא ישתדף עם האדם ועשועל זה ראיות א"י כי האים היושם יחירי יעשה חיי מלאך ולא יוכל להיות רביל ולא גונם ולא עושק ולא נואף ולא אחד מהעבירות אשר נעשים בהיותם בחבורה ובקברן המדוני והה נדאה לעין כי האנשים אשר אינם חיים בחבורה אינם רשעים והם דומים למל אכיס ולכן ראוי שיאמר בי טובה היות האדם לבדו כי

אדם כזה יחירי לא חטא ומיד כשבראת האשה מיד חטא כמו שאמר האשה אשר נתת עמדי וגו' וכן כשהיה קין בעולם ולא היה הכל לא חטא ולא היה בוקנאה אבל כשנתחבר אל הכל אחיו קם עליו והרגו וכן כאשר החל אדם לרוב על פני האדמה התחילו להתגבר ברשע כמו שהעירה תורתנו והיא כי החל אדם לרוב על פני וגו' אשר היה בעבור זה העין הפלילי והוא כי השחית כל בשר את דרכו לעשות זמה באשת רעהו ולעשות כל אחד ואחד לחסירו עד שיהיו כלם רשעים ונזופים וחומקים כל אחד מה שיש לחכירועד סגדו להאידם מהעולם והצדיק זמם נמלט בעבור היותו דורם חיים עיונים כמו שאמר את האלהים התהלך נח והנה כשנעשו רבים ונעשו חוטאים כמו שאמר כדובם כן חטאו לי וגו' והנה התבאר מזה כי חבדת האים והאשה היה סבת החטא ובעבור זה גורם מגיע וזמם מיתה לכל העולם ומסרת האחים גרם הקנאה וההרגה זה לזה וחבדת הרבים גרם הנאוף והחמם אם כן אין שום חברה טובה וימשך מזה כי טוב היות האדם לבדו והראיה השנית שיעשו גדולי הביאים לעשות מה שהיו עושים חיים יחיריים אם ראוי לקהל אנשים שידמו להם כמו שאמר שלמה בחכמתו כי ראוי לכת אל בית האב לבעבור שלב החכמים בבית האב לאשר הוא להרחיק מבית השמחה והאשתה בעבור שלב ככיל בבית מפתה וראוי להרחיק ממה שיעשו הכסילים ולהתחבר עם מה שיעשו החכמים כמאמר הפילוסוף בג' מהמדות כי המעולה הוא אמרה ועינוד לכל והנה משה ואלהיו יוכיחו עם גדל מעלתם כי לא שכנו עם חברה כי משה קודם היותו נביא היה רועה צאן כדי להחיות חיים יחיריים כמו שאמר ומשה היה רועה את צאן יתרו וגומר ואחר היותו במעלת הנביאה אמר ומשה יקח את האלה וגו' ומאז שדבר השם עמו לא נתחד עם אשה כלל הרי שחבדת האשה אינה טובה וכל שכן חבדת אנשים וכן אליהו היה יושב תמיד בהר הכרמל לא יתחבר עם שום אדם וכן האנשים האלהיים הם יושבים בהרים ואוכלים עשבי הארץ והם האנשים הנקראים אנשים אלהיים התבאר מזה כי טוב היות האדם לבדו והראיה השלישית כי אנו רואים כי דור עם היותו למלך וגדול כי אראל שמו היה משתוקק בתכלית התפוקה להיותו בודד ולהיותו חי לבדו בלי שתוף עם אדם מי יתכלי אבר כיונה וגו' אחישה מפ'ט ל' וגו' הנה מאלו הפסוקים דר שהיה משתוקק דוד להיות יחירי ער שאמר מי יתן ל אבר בזנה וגו' לאר הרצון בזה כי למה שהיה המונה מעופפת ביותר היה משתוקק שהיה לו אבר כיונה כדי שידחק כדוד וילך במקום שאין עם ישבו ונתן השכה התכליתית הזה ואמר בעבור שיעלם כפסובמהרה בלי איחור ועכום מהמות כמו שאמר אחישה מפלט לי והיא הרוח הנפשי אשר הוא מושך יותר מהרוח הרבני כי הרוח מושך לגוף לא לנפש ואמנם אמר שאפי' שלא ימלט אלא מהחלק האחד מהם והוא

אשר

אשר

הייתי

אשר טוב היות לבדו

זה המלך השכלו אשר הוא צדק קטן בערך אל כל חלקי
 ארץ ואמר כי הקב"ה בזה הוא בעבור האנשי המדינה כלם
 רשעים וחסכמים - כלם כאחד לעשות חמסות ורוב בעיר
 ולכן אמר יהיה משתוקק להרויק עצמו ללץ במדבר אמר
 בדרך תפלה שהם יחלק למוטכ באופן שלא יביט זה את זה
 ולא יהיו כלם בהסכמה לעשות החמס ורוב בעיר הרי
 מתבאר מזה כי דוד המלך הזה מתפלל שיהיה חסיד ומדייט
 כדי שלא יאבד וחס הדבר כן יושק מזה שכל חברה אינה
 טובה אבל הקך זה נמצא בתו אשר היא מאידת עינים בשא
 לא טוב היות האדם לבדו והטוב במעשה בראשית הוא
 המצוי אית וגם כי טוב ומצא אית הפכו במש' כמה שאמר ואם
 כן יהיה פ' לא טוב היות האדם לבדו אין לו מציאת בהיותו
 ח' יחודי והנה נתבאר שהאדם אין לו מציאת בהיותו יחודי
 מפני אלו הטענות שאמר כי למה שיהיה האדם הונה ונכבד
 ואי איפשרו ההשקות באים - כדי שיהיה נמצא הוטכ לו
 ההשתתפות במין זה בלתי איפשר אם לא יוליד בן כמוהו
 וזה אי אפשר מבלי חבת אשה א"כ הסכרה היא טובה
 והבריחה א"כ יר כי האדם הוא בעל חברה כמו שאר ב"ח
 כי אי אפשר מבלי שישתתפו עם האחרים שיוולדו כמותם
 וכבר יד מנסים פניסי כי האדם מדיני בטבע ואין לו מציאת
 אלא בהיותו חלק מדינה כיהאדם לסלימותוהא' והוא היות
 הנשמי צריך לחס לאכול ונבד ללבוש ואל מלאכות רבות אשר
 לא יספרו מרוב והנה היות לו לחס לאכול צריך לתרום
 ולתת וללבוש ולקצור ולבדו הזרע מהבד ולטחון וללכות
 אבל אלו המלאכות אי אפשר להעשות עי' אחד אבל יצטרכו
 אל רבים וגם הלבוש והכסות וגם חבת וצורך אל אנשים
 רבים והנה האדם כהוא חולה יצטרך לרבים רבים באים
 מ' צריך מרחקים וגם לשמור בריאותו ואלו א"א' אלא על ידי
 אנשים רבים אם בן אי אפשר לאדם להיות יחודי ואף
 כשא' איפשר להיות יחודי יהיה שיחה שימר טוב בשיחה
 לעזר ועזרהו על זה וגם כי האדם כפולד הוא חקר מכל
 שלמות וכחולדו צריך אל רבים רבים כמו שג' לעין וגם
 כי לסלימותו האחרון הוא העיון צריך אל מלמדים רבים כי
 החכמות רבות ולא ימצאו כלם כא' לכן יצטרך האדם ללמוד
 מרבים אם כן האדם בא למותוה' והאחרון צריך חברה
 ושותף ואם לא יהיה כן לא יהיה נמצא או יהיה מציאתו חדר
 ולהיות על זה הענין אמרו במס' ברכות פ' ראוי' בן זומא
 דא' אכלסא ע' ג' מענה בהר הבית אמ' כרוך חסד הרזים
 וכרוך סברא כל אלה לשמני הוא היה אומר כמה יגיעות יגע
 אדם הא' עד ש' א מצא פת לאכול עד פחדם וקצר ועמד ודם
 ובירד וטחן והרקיד ולא ואפה ואח"כ אבל הגי מוצא כל אלו
 כשהוא מתוקן לפני וכמה יגיעות יגע אדם הא' עד ש' מצא
 בגד ללבוש עד ג' ולכן ונפן וטובה ואר' צבע ותגר ואח"כ
 לטע וא' מוצא כל אלו מתוקן לפני הרי נתבאר שאי איפשר
 לאדם להיות מבלי חברה וכבר ביארו הפילוסופים כי
 האים אי אפשר מבלי אשה והאשה והאים אי אפשר ביותו
 מבלי אים שיהיה יושב בעיר והוא היות הסלם כי החיים
 הבלתי שלמים כנר יהיו נכבדים ועוד אי איפשר מבלי

אשר יודע
 שיהיה
 חסיד ומדייט

מ

מ

מ

מ

מ

מ

1

מכאן

מכאן

מכאן

מכאן

מכאן

מכאן

ולכן היו החסידים והגדלים אים אלהים כלם היו חיים
 בהרים למען לא יאלמו הצדיק כבעולתה ידיהם ואמנם
 דוד מלכו כבוד מן הסבה שהיה מבקש לייבב בדר בני היה
 זה בעבור רשעת העם אשרה ומטיקים לו מהשלימות האנושי
 ולכן כשהאב"י יהיו אנשי רשע ראוי לאנשי המעלה להוכיחם
 ולתקן בהם אל המעלה ואם ישמעו וטוב ואם לא ישמעו
 ויעקום מהשלימות האנושי ראוי לברוח מהם כמו בקרא
 לאברהם אבינו ולכל האבות שהיו גרים בארץ כנדיה בעגור
 כי כלם היו רשעים ויגורו לפשם פן יספו בעונותיהם ולכן
 אמר המלאך ללוט קום המלט על נפשך נר' כי אני לרשע ואני
 לאכזר א"כ היו מבקשים ההתבודדות והגרות בעבור הכרח
 כמו שקח החולה התרופה המרה לא בעבור שהיא טובה אלא
 בעבור שהיא טובה בעת מה אס כן התבאר שהיוטוב בלי חבר
 יוטוב בלי טובה וב"א ברבה לב"א לא טוב היות האדם לבדו
 אחר היצון בזה כי אין מציאות לאדם בהיותו חי לבדו מצד
 היותו לו עור ואמנם רצה באומרו כנגדו מש' האלמים ז"ל
 ובה עור ואם לא כנגדו כי האדם יצטרך לחבבה ואם זכו
 א"ו עם אלו יעזרו קצתם עם קצתם ואם לא ימשך מהחברה
 שישלמו אלו את אלו כמו שהיו היום בעונות כל החברות
 והקייכות אר אלו מ"גרים את אלו בעבור שאין לו זכות
 וכשיכו א"ו יעזרו קצתם את קצתם ויתקיים מציאות העול' וינקה
 ויחיה האדם להשיג חיי הע' הז' והע' אס כן התבאר מכל
 מה שאמרנו כי החברה היא בכרחית וכל הטענות שעשינו
 שהחברה הכרחי היא מופתים ובטלנו כל הטענות המבטלות
 זה הדעת ובעבור זה תחלת דרושינו לא טוב היות האדם
 לבדו וקר' סגד' בחבר אדם ואשתו שהוא חברו אלהי נספק
 בזה החברו מה שיש לספק עליו (והספק א') הוא
 ע"ז התואר למה שהיה האדם תכלית הנמצאות
 ובשרט מזה העולם השפלו ולכן נבאר אחרית כל דבר כי בו
 סיים הכריאה האלהית כי אחר בריאתו לא נעשה דבר אלא
 בדרך הזכר והקבה ויאמר להם פרו ורבו ונתן להם השולטנות
 בעולם וא"חז"ל אמ' וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב
 מאד אס כן למה לא ברא אדם אחר חוה כי היה ראוי כי למה
 שהיתה חוה נבראת לעזר לו שיקדם אלו כמו שקדמו כל
 ה"ב" וכל שאר הנמצאות אשר למטה מהם ונבד י"ר מנכ"ס
 שגייס כי ראוי שיברא אדם אחר חוה למה שהיה האשה ב
 במדרגת החומר והאיש במדרגת הצורה והחומר יקדם לצורה
 בטבע כי הצורה טובת על החומר והחומר משכן לה אס כן
 יחייב שחנה תקדם בטבע לבריאת אדם ה"ר אס כן למה
 נתאחיה (והספק הב' למה נבראת חוה מגוף האדם
 יותר מ'א' ה"ב" כי לא נבראו הנקבות
 מג' חכמים (והספק הג' למה הוצרך הבה להביא
 כל בשר לפני אדם הא' ולקרוא להם שמות
 כדי שבראת חוה (והספק הד' אס לקח הבה בלע
 מאדם הא אס כן יחיה חסד בטבע חוה
 הבלע וישיג בעלמוס (והספק הו' יש לספק בכניס
 אר קרואו להכל האר קרואו להכל האר

ענין אל היות
 אדם לבדו

א

א

כי זה בלתי איפשר אס לא נודע מה שראוי להיות ואם היה
 הדבר כן יהיו כל הדברים הכרחים אס כן קין אינו רח"ל
 ליענש אלא אס יהיה העונש גם כן הכרחי (והספק הו'
 כי בקריאת קין והכל לא נאמר ויקרא את שמו
 אב' אמר ותהר ותלד קין בא' וקין היה קודם זה בעולם
 ובהכל אמר ותוסף ללדת את הבל כאלו היה הבל בעולם
 ואמנם בקריאת ש' אמר ויקרא שמו ש' (והספק הו'
 למה בקריאת השמות נתן סבה ואמר קמתי
 א' את י' וכו' שמות הכנים האחרים לא נתן טעם
 והספק הו' למה נבראת ש' את אמר בדמותו בטלמו ובסוף
 הכנים לא אמ' כן (והנה יש לבסוק הא'
 הא' שהיה ראוי שבראת האשה תחלה וכו' להיות
 לנו א' מ' דברים כי למה שהיתה חברת האשה יתח יב
 ממצד רעות רבות במש' ומצד א' מר ממות וגו' כמו שנמשכו
 מינה עובות רבות במש' מצד אשה מצד טוב גזרה החכמה
 האלית שלא לבראת האשה אלא אחר סידרה האדם שהוא
 הצדיק א' ונשי א' איפשר מבלעדי כני שאס לא תהיה האשה
 הגינה לא יקרא תגר על הבה ועם שהראה להודיע לו הסודו
 ושהוא צריך אליה במש' ולאדם לא מצא עזר גו' היה בכני
 טובה ואמר הא' ה' אר נתת עמדי כ' ש' אימני אס נברא
 האשה קודם שנברא הוא ולא היה מכיר בחסדו ולכן הוצרך
 ה' להביא לפניו כל ה' והוא לפניו כל זכר ונקבה כדי
 להחיות זרע על פני כל הארץ ולו אין לו לעשות זרע וכ"ס
 שהחבור לו הוא מוכרח כי צריך עמרים רבים כדי לה
 החיות הקצוב לו מה שאין לשאר ה' ח' צורך כי אינם בעלי
 אלא כדי לקיים המין ובזה יתירו ה' ספקות הספק הראשון
 וה' הא' למה הוצרך להביא לפניו בל שהמה ואמנם
 לספק האול' למה נבראת מגוף האדם וכו' כי למה
 שרצה ה' שתהיה אהבה ואחיה בן אים לאשתו ותהיה
 אהבה עוה כיותר כי יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו
 רצ' שיהיו שניהם מגוף האדם ושניהם האשה חלק מבשר
 האדם כדי ש' אהבה אהבת נפש ונשפדו אשר זהו חלק מקיום
 העולם ולכן הפיל הבה תרדמה על אדם ולקח חלק מחלקו
 כדי שיהיה אהבה בהם במש' עצם מעצמי וגו' ואמ' על כן
 יעזוב איש את אביו ואת אמו וגו' והנה ב"כ הם אחרים
 שגניס נקראו בשם א' כי אים ואשה הם שמות אחרים והנה
 התבאר בט' ממונות כי האוהב לאוהב הוא כמו שיאהב האדם
 את עצמו והנה האהבה הנמצאת בעולם ראשונה אהבת אדם
 את אש' כי היא כמו גופו ונש' ולכן ראוי שיאהבה אהבה
 שאין לה עזר אהבה כדי לקיים מינו אהבה כדי לקיים ג' פו
 כי יעזור לו על המלאכות דבות כמו שהוא מבורך ואהב' כדי
 לחיות נש' ש' נחיה לו פנאי לעיין בדברים האל' ולכן אמ'
 ז"ל שזרני בלא אשה שרני בלא טובה בלא שמחתי בלא תורה
 בלא שלום דכתי' וידעת כי שלום אהלך בלא טובה דכתיב
 לא טוב היות האדם לבדו בלא שחמה דכתי' ושחמת אצתי
 וכינתך בלא תורה דכתי' האס אין עזרתי ב' וגו' בלא ברבה
 דכתי' לת' יח ברבה אל כיתך בלא חכמה דכתי' נקטה תסובה

תקוה נבחר בלא שלום רבתיב ודעת כי שלום אהלך וגו'
 וזה המאמר הוא מבואר למתבונן כי האדם אין לו מציאות
 בלא אשה כמו שאמר ואין לו שמחה בלתי כי חברותא או
 מתתא והוא חבר נעים ושרוי בלא טובה כי טובים השמים
 מן האחד להכרח ולתועלת ביום טובה וכיום רעה לעזר
 כמו שאמר כי אם ישכבו שמים וגו' ואלו האחד ביכול וגו'
 בלא תורה כימי יוכל לעיין מן שרכיו מרובים ודעתו קצרה
 עליו בלא חכמה כי אשת חיל עטרת בעלה כמו חמה
 והשומרי המגדל כי האשה טובה כמו שאמר בטח בה לב
 בעלה וגו' הרצון בזה כי כמו שיבטח ארון הארץ על שומר
 המגדל שלא יעשה בגידה כן האיש הטוב יבטח על אשתו
 שלא יחסר לו מכל אשר לו מאומה אבל יוסף לזכור והדר
 כמו שמבואר בפרש' אשר בה קיים שלמה משליו הטובים
 בלא שלום כימי שאין לו אשה יבדד וצרו עליו וכרחי להקרב
 ולקבוע אל אשת רעה ולזנות והיא סבת קטטה כמו שאמר
 נגע וקלון אמצא וגו' ולהורות על שהאשה היא הכרחית
 למציאות האדם אמר רבי אלעזר כל אדם שאין לו אשה אינו
 אדם שכל זכר וקבה בראש ויקרא את שם אדם וגו'
 ולהיות מהאשה נמשכים כל אלו התועלות נעשה מגוף
 ונקראת בשמי והוא עצמו ובשרו עד כיון הוא עכס אחד וכמו
 שהאדם לא יבוג מעצמו בהיותו ערום כך לא יבוג מאשתו
 כי יהיה ערום לפניו והוא לבשר לו וגם עס שהאשה יש לה
 בשה להיות ערומה אבל כל בריה ע' כו' בהיות עס בעל' לא
 יתבטח כמו שאדם אל יתבייש מעצמו ובעבור שראוי שתמצא
 אהבה ואחוה ביניהם גדולה עד שהמים לא יוכלו לכבוש
 גבראת האחר מגוף האחרותם הבה שמועמהם כמו שאמר
 בתחלה נברא אדם וחיה עאדם ומכאן ואילך אין איש בלא
 אשה ואין אשה בלא איש ואין פניהם בלא שכינה כי למה
 שהיה חברתם הכרחית בקיום המין עס הבה שמו עמהם
 והוא עס יא' כי יעשה החיבור ביניהם כלהרות כי האדם היה
 חסר אם לא נבראת האשה נברא תחלה ואחר כך חוה-ואחר
 כך נבראו ונבראו בשם אחד להורות כי אין איש בלא אשה
 הרי התבאר מזה כי אהבה הראשונה הנמצאת בעולם הוא
 אהבת אדם את נפשו סמית אהבת גופו ג' אהבת אשתו
 שהיא בגופו כמו שאמר זאת הפעם וגו' ואחר כך נעשו
 אהבת הבנים ואחר כך אהבת האחים ואחר כך אהבת
 הרעים והשותפים והאהבה גדולה והעזה היא אהבת אדם
 ואשתו כי היא עזה בהיות פניהם אצפי המעלה ומבורים הוא
 לשום שמים כי אז מים רבים לא יוכלו לכבות את אהבת
 אס כן נתבאר למה נבראו מגוף אחד ובעבור שהיה הברא
 שיהיו נבראים מגוף אחד נובל למוד כי נבראת חוה מאדם
 ולא בספק כי אם נולד אדם מאשה היה זה היתה טבעית כי
 כל איש יולד מאשה אבל אשה מאיש זה הכך טבעי ולהורות
 לאדם כי האדם הוא מיוחדם כי אם היה האשה נעשית
 קודם לא היינו יודעים אם קדמה אב ולא יהיה גודע אם
 העולם מזהים או קדמון אבל עתה שהאשה נבראת מאדם
 ידע שבכל בתרומם חידוש גמור רים להרמ' בס' ז"ל בזה

סודות עמוקות מי שיזכה להבנים יפיון פ' ג' מהח"ב מספר
 מורה הנבוכים וכן גם כן במה שאמר ויבן יא' את הצלע
 וקראת שמות הבנים קין והבל ושת והחכם ל' ר' אומר כי
 האדם נברא עס חתיבת בשר מיותרת ולא לקחוצ' אדם
 אלא צלע ר' חלק כמו שאמר המתרגם הר' אבן עזרא ומוח
 הבשר נעשית האשה ואמנם קר את הבנים קין והבל
 ושת יש בו סוד גדול ואני אגידהו כי הוא מבואר
 כי הדברים אשר ימסכו להם האנשים הם שלמה והם
 המורגשים והמרומות מה שהוא הכרחי לידעת המושכלות
 ולמה שזה האיש תוארו בצלם אלהים והוא שת אשר ממנו
 יתקיים העולם קרא את שמו שת למה שזה הלימוד הוא
 בעשה על ידי בחירה ועיון לא כפי הזדמון ואמנם שאר
 האנשים הנמשכים אחר הקניינים המדומות אינם נמשכים
 אחר הבחירה אלא אחר התאוה ואינם צריכים למידה ולמוד
 להיות נמשכים אחרים ולכן לא קראו להם שמות והבן זה
 כי הוא נפלא ואמנם הנה הא קין להיות האנשים הרודפים
 אחר הקניינים ואמנם קרא לשני הכללה ותיודק אחר
 עמים ומנהיג להם וידוק אחר הפרדות הוא הבל ובריה
 ביראת ממנו כל הרודף אחריה והאנשים הרודפים אחר
 הפרדות הם בסכנה תמידית והאנשים הפחותי קמים עליהם
 והורגים אותם ולכן קרא הכל כי זה ספר תולדות אדם להגיד
 לנו כי כל מה שקרה לאדם יקרה לבניו הן מחטאיו הן
 מעשיו הן ממשכותיהן משמות בניו כי כל מה שקרה לאבות
 סימן לבנים ונתן טעם לקין מה שלא נתן לאחרים
 למה שהכבוד הוא דבר נאה לעצמו פניה רבתיב הוא דבר
 שכלי ואמנם הקניינים אינם נרצים לעצמם אלא בעבור
 זולתם ולכן אמר כי הקניינים הם נרצים בעבור דבר אחר
 שהוא לעבוד הש' ולכן אמר קמתי איש את יא' כי הוא נעשית
 ממנו דק והוא לרחס דלים ואכזבים זה לא עשה קין אבל
 הר' את אחיו ואבד לו השמים ונתקיים העולם בשם אהר הוא
 בצלם אלהים ולמה שהיו כל הבנים הקודמים לפת
 נמשכים אחר המורגשות והכבוד כמו קין והבל אמרו
 במדרש "כל ק' ל' שנה שהיה אדם כחוף היה מוליד רוחו
 נשדים וטפשים עד שהוליד את שת שהיה בצלמו ובדמותו
 אס כן כל הבנים הקודמים לפת אחר שלא היו נמשכים
 אחר השכל לא היו בצורת אדם ולכן נקדמו מהעולם ונתקיים
 בשם בצלם אלהים ובדמותו ואחר שהונח זה ראוי שגשלים
 דרוש' בביאור המאמר שתחלנו והנה נספק עליו ראשונה
 איך היו המשפחות היקרות בירושלם מבקשות ל' שאל
 ואומרות לבחורים בחור אל תקן עיניך וכו' כי זה מורה על
 עיון כי האשה ראוי שהיה כמנהג כי אינה מצוה לחור
 אחר האיש כמו שהאיש מצוה לחזר אחר האשה יב' כוננת
 המאמר שח' שהיו אומרות לאנשים זה אבל היו משודרות
 בסיריהם שיהי נאה שלא יתן האיש עינו אלא ביוכי וכן
 שאר הנשים היו משודרות בסיריהן כן ואולם הביטוינות כי
 האמצעי הוא משובח בכל הדברים כמו שאמר אל
 מול פני המורה

אמר יי ויבין מכאן שהאמצעי משהיה היו אומרות אל תתן
 עיניך לא לשום שמים והוא כדאי להשאיר המין אשר בזה ידמה
 ההיות הנפטר לנצחי כפי השכל והאיטיות ובעבור שיהיה
 לו עזר באופן שיהיה לו פנאי שתמאר נפשו לעד דבקה עם
 הש"ת חת בלתי איפשר אם לא יהיה הקבץ לשם שמים לא
 לשם יופי כדאי להתענג ולא לשום כנסים כדאי שיהיו לו עוזרים
 פאערי ולא לשום עושר אלא לשום שמים כמו שאמרנו וי"ז
 יהיה החכור מעולה כי כל כנסיה שהיא לשם שמים סופה
 להתקיים יגיע ויראה העת שישמע בערי יהודה ובחזות
 ירושלים קול ששון וקול שמחה וכו' קול אומרים הודו ליה
 כי טוב כי ישלם חכרו בליון **פרשת אלה**
תולדות נח

אנתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה
 פואי דכתיב יודע צדיק נפש בהמתו וכו' ידע צדיקו של עולם
 נפש בהמות אפי' בעצמו בעבור שאין מדתו כדת ב"ו מדת
 ב"ו כשמתנה מדינה עליו חל לבנותיו עליה וצדיק טובים
 ורעים שאינו יודע מי לא מרד אבל הבה אינו בן אבולו כל
 הרור מכעיסו ויהיה צדיק ח מציל ארצו ואת אשר לו שאלמר
 ויזכור אלים את נח וכו' ולא עוד אלא מציל בשביל צדיקים
 עיר מלאה רעים שאלמר לא אשחית בעבור העשרה ולא
 עוד אלא בשביל צדיק אחד מציל קהל גדול שאלמר שוטטו
 בחזות ירושלים הא אס יש צדיק אחד מציל את כלם וכן
 הוא אמור טוב יי למען וכו' אין ספק כי טעם הניאוף קשה
 ורע בעיני הבה שהוא קדוש ומקודש ומי שהוא קדוש מוח
 זמנה כמו שאמרנו ז"ל כל מקום שאתה מוצא קדושה אתה מוצא
 גדר ערוה והנה בלשם הרשע ראה שלא יוכל עם ישראל אם
 לא יהיו בעלי זמנה ולכן התעשה שיזנו בבנות מואב והיה קצף
 גדול על יי כי על הכל הבה מותר חן מהזמנה כמו ש ז"ל
 ראה שלא נצטוו ישראל על הזמנה מה כתיב ויראו בני הרים
 את בנות ארם מה כתיב בתרדיה וינחם יי אלים וכו' וכן
 בסרמנים כתיב טרם יסבכו ומה כתיב בתרדיה כי משחיתים
 ארצו וכו' והיה זה בעבור כי קשה עליו אינו לארס מצד שהוא
 ארס כי חרפה היא לנו כמ"ם הפילי"ו חום המזגם **הנהגות**
 לנו ולכ"א שלמות נואף אשה חסדי וכו' הרצון כי אמי ש' משך
 אחר תעצוב המעגל הוא פתי וחסד השכל ואין ראוי לו לתת
 טענה על חטאו ולומר כי העונג הגשמי הוא עשאו כי לעב
 הוא להתגלגל על הדברים אשר החק ולא על האים אשר טע
 פנוצח מרברים כאלה כמו שאמר הפילוסוף בשלטי מומרות
 ומה ארס הראשון טענה על סגבתו אשר סגב באומרו האמת
 אשר בתת עמדי ואמר לו הפי' כי זה אינו הכרח וכי בעבור
 ש' ראוי שיענש כי היא לא אנסהו אלא באמירה בעלמא
 והאומר דבר לחבירו אינו הכרח שיעשהו וכי בעבור זה
 ראוי שיענש ולכן אמר ולא ארס אמר וכו' כי לא עשה לך אונם
 אלא אמירה לכד ואוי לשומע לקול עבדו ולא ישמע לקול
 הארץ ואוי לשומע לקול התאמה ולא ישמע לקול ההבמה
 והתבונה ולכן אמר מהחית נכסו הוא יעשנה
 כי האים המנוח עשה לו הטעם ולא הדבר אשר האל מ

פנחין חת שאמר הוא יעשנה והביא ראיה על כי הוא עשאו
 באומרו נגע וקלון וכו' הרצון כי הוא מבורך כי אשר הוא
 מוכרח לעשות הפעולה המנוגה הוא ראוי לכפרה ולא ימצא לו
 נגי' וקלון אבל כל העולם יחמלו עליו הלא תראה שמי
 שצבר ע"ז באונם או שהיה מוטעה אין בית דין מלקין
 אותו וכל סכן שאין ממתין אותו שאלמר ונתתי פני באים
 ההוא ולא אכנס ההוא ולא מוטעה אס
 כן מי שיגיע לו נגע וקלון בעטות פעל מנוגה הוא בחריי
 ורצוני ואס היה הארס נבדל בעבור שיהיה לו דעת ושכל
 ותאמה מפסדו שהוא הניאוף ראוי לארס שירחיקה אס כן
 מי שיצדק אחריו לא יוכל לרמות ליוצרו אבל יהיה
 כמעל כהממות ולכן אמר הפילוסוף על כל הראוי לארס ח
 להרחיק מהתענוג הגשמי כי כשרגילים לא יוכל להפוט
 היטב שום דבר כמו שהעידה תדיתנו הקדושה עליו באר
 לא ידון רוחי וכו' והרצון בזה כי אחר שראה שנוצרו לתאות
 המעגל לא יוכל השכל לדון שום דבר שהאמר לא ידון רוחי
 וכו' ואף שיהיו באים בימים ולחוטאים כמותין או בעבור
 קראס הפילוסוף חוטאים לא בהחלט אבל הנמשך
 אחר המעגל או אחר התאות הגשמיות קראס הפילוסוף חוטא
 בהחלט כי יפסדו כל מחשבה ומי שיטה אה"ז הוא פתי
 וחסד השכל כמו שאמר הושע עליו השלום לאיתנו מעלליה
 לבזבז אל יי כי רוח זמנים בקרבם וכו' שהרצון כי אחר
 סרתי זמנים בקרבם לא יוכלו לשב"א אל יי ולמה שהיה
 בדור המבול כלם נמשכים אחר תאות המעגל כמו
 שאמר כי השחית כל בארצו כאלה לא היה ארס בעולם
 שהיה כזלם אלהים ולכן העבירם מהעולם וגם מפני שלא
 די שהפסדו את שכלם ושבו כלם חסרי לב ותאיים אבל
 כמו שהממות לא היו כי הבהמיות לא שמשו אלא כדרכם
 וכשישמשו כדרכם יועיל בקיום המין אבל בדור המבול
 שמוסס שלא כדרכם ומה שמשמשו כדרכם היה באופן שלא
 יתקיים המין ולכן נעקרו מהעולם וגם היה בהם חטא שפי
 כי חסוד האים והאשה הם ברצון והם היו לקחים
 וטורפים הגסים אשר בחרו מהאגסים הדלגים כמו שאמר
 ויראו בני האלהים שהם החזקים והתקפים את בנות הארס
 ולקחים מהם שירצו וגם היו חומסין הכסף והזהב אשר היה
 להם כי כמו שאמר מי שכמסך את ז' ההפעלות ימסכו
 מומנו רעות רבות ולכן נאמר על נבין כי על הכל הבה מותר
 וכו' והביא שני עדים מסודר ועמורה ומהמבול והנה הביא
 הד' המבול בעבור כי רעת אותו הדור היה בלתי כמו שאמר
 וירא יי כי רבת וגו' ושאלן להם תקנה כמו שאמר לא
 ידון רוחי בארס וכו' ולכן נחתם גזר דינם על הניאוף
 והגזל שהוא עין פלילי ולכן אמר כי אלו האגסים רעים
 וחטאים ליי אלו לאלו כמו שאמר ותשחת הארץ וכו' כי
 בעיני אלהים היו רעים וגם בעיניהם וזה שאמר כי מלאה
 הארץ חמס וכו' ואמר וירא אלהים את הארץ וכו'
 הרצון כו כי למע שהיה הארס הכרתי להיות עם חבדתי
 וזה חבדתי האש-האמרנו ז"ל הוא הכרתי להיותו מערב עם

עם אשמי המדינה והנה שתי אלו הדרכים הפסידו אליו
הרשעים כי הפסידו אלו החסידים האוהב' והאמנם כי נהתם
גזר דינם על החמ' ולשכב עם האשה שלא כדרכה או באופן
שלא תהיה וכן גזר השם שהיה השחתה מפוסקמת
ויהיו נכרתים מהעולם הזה בלם באחד ושיהיו נדונים במים
מדה כנגד מדה ושיהיו נדונים ^{במים} כנגד יצירת
הולד כמו שאמרו ז"ל ונכרתו הבעלי חיים והעופות להודיע
לנו כי הכל נברא בעבור האדם וראוי שיכבד כלו בהכבודו
ונכתבה גם כן להודו' לנו כי איש דרוק שהיה בעולם הג'ה'
הש' עליו ולא נאכד ברוח כי מלך בשר ורס כשמודרה בו
מדינה הודג טובים ורעים אבל הג'ה' מציל אפילו אחד כמא
ויזכור אלדים את נח ורו' והורה ג' כ' בזה המאמר הנכבד
שבשמי מצו' א' אשמים יוכלו להציל מה שלא יוכל להציל דרוק
אחר כי הצדיק האחד יוכל להציל לו ואת כל אשר לו ואת
כל הצדיקים לו לקיומו אבל הרבים יוכלו להציל מדינה א'
וג' כן כבד יהיה דרוק אחד כל כך גדול שיציל מדינה א'
והעולם ג' כ' כמא ימלט אי נקי וממלט בעבור כניך אחר
הרצון בזה כי דרוק אי ימלט עמים רבים שהוא אי ימלט נקי
אי וממלט מהעולם הנפלא בעבור שהוא דרוק עמים וכבר
יחשוב שזה ס' תר' למש בתחלת המאמר שאמר שדרוק אי ימלט
את נפשו ואת כל אשר לו כמו שפעה נח וכן ק' אמר
שבבעבור דרוק אי ימלטו עמים רב' כפי גדול מעלתו וצדקתו
וצדיק אחר לא כ' כ' שלם שיוכל להציל לו ואת כל אשר לו
ואם יהיו רבים יוכלו להציל מדינה אחר כי צדיקים
רבים יוכלו לעשות מה מה שיוכל דרוק אחר
ואשילו שיהיה בתכלית המעלה והרוח כי הרבים יהיו
סקולים כנגד האיש המעולה הלא תראה מה שאמרו ז"ל
כי נח גדול ממשה לפי שנמלט מדור המבול והשיב לו משה
שה א גדול ממנו שני לא הציל אלא לו לבדו ולא את ספינתו
ומשה הציל לו ואת ספינתו מאל לבני מלכים שהיו
באים בים ועמד נחשון של ים עליהם האחד הציל את עצמו
והא' הציל את עצמו ואת ספינתו הלא תראה גם כן מה שאמרו
ז"ל עשרה דורות מאדם ועד נח וגו' דרוק צדקת נח לא היה
אלא להציל את עצמו וצדקתו של אברהם היה להציל את
כל העולם כלו והנה אמר דרוק תמים י"ל כג' יש צדיקים
אשר יש להם מעלה אחר ומעלות רבות אבל אינם שלמים
בכלם אבל נח היה שלם בכל המעלות וזה שאמר דרוק תמים
כי התם הוא אלא לא יחסר לו דבר ואמנם אמר בדורותיו
כי הוא היה דורות רב' ובכלם היה צדוק כי זה קשה שיכבוד
אדם זמנים רבים ויהיה שלם בכלם כי יש חטאת נעורים
אשר אין מעלעדיהם כמו שאמר רוד חטאת נעורי וגו' ויש
חטאים אחרים מיוחד' לאשמים אשר בן מן שנה והוא ההכסף
הגדול לעשות הון ועושר. במו הכנסותיהם על חילם וגו' כנגד
אלו אמר איוב אם שמתו זה בסלי וגו' אם אשמח כי רב
חילי וגו' אשר הרצון בזה כי לא מעדת אשר הכסף והזהב
האלהות וכי הם יצילם מצרותיהם וכן לא היו מתענגים
ברוב חילו כי לא יתענג בזהב אלא מי שישתוקק אליו והנה

תלם

נח היה עובד ארמה והיה אוכל מיני עוונות עבדו זה לא מס
זהב מבטחו ולא חטא בחטא נעורים כי הבטלה מביאה
לירי ששמוס ויש חטא זקנים וכל אלו הימים עבדו על נח
ועבדו דורות רבים ובכלם היה צדיק וזו מעלה גדולה ש היה
אדם צדיק בכל המעלות בזמנים רבים ובכלם היה צדיק
תמים ואמר את האלהים התהלך נח כי לא לבד היה צדיק
תמים ובעל מעלות אבל היה מתדבק עם אלהיו שהוא
השלמות האחרון והוא השלמות הכבואי כמו שאמר ויתהלך
חוק את האלים ולכן חף מנגזרה גזרה בהשחתת עולם
צדקתו עמדה לו להציל לו ואת כל אשר אתו בתבה והנה
בספק בזה הפי' אחר למה צוהו בתיבה ושיקח מכל
הבהמה הטהורה ז' ומאשר איננה טהורה ב' כי יוכל
לחיות זה בלי עשות תיבה כי רבים הצילו לפניו כמו שלא
ימטיר במקום אחר ויצולומה שהיה רצון לפניו שיצולו כמו
שאמרו חכמי ארץ ישראל שארץ ישראל לא הובשה ביום
זעם ב' למה לא התפלל נח על דורו כי מדרך השלם
והצדיק שיתפלל על אחרים כמו שצונו באברהם ובמשה ע"ה
ובכל הכפאים והנה שמו מפי זה אמרו ז"ל כי נח אחר
שיצא מהתיבה התחיל לבכות כיון שראה העולם חרב ואמר
י' אלהים אי מעשה ריק ואמר לו הבה רעוא קטוא אחר
חרבן העולם אתה בוכה היה לך להתפלל בשאמו תי לך ק'
כל בשרגו שלשית יש לספק אחר שנה לא היה יכול
לצאת מהתיבה והוא ובניו וכל אשר אתו בתיבה מבלי מאמר
הש' למה שלא את היונה ואת העורב כי חף שיהיה ארץ
יבשה לא היה יכול לצאת אלא על פי מאמר הש' ד' יש
לספק למה כשכנה נח מוצא והקריב מכל הבהמה הטהורה
וכ' בשבע שלא להעביר מכל כי אם היה צדק
ומשפט מה שפעה לדור המבול אם כן כשהיה העולם כעס
אחרת כמו שהיה בזמן נח ראוי להביא מבול גם כן ומה
יעשה על זה הקרבת הבהמות והעופות אשר הקריב מהם
קרבן ואם הוא יושר ומשפט שלא יעשו חף אם היו
רשעים כמו שהיו בימי נח למ הביא מבול בימי נח כי הצדק
תמים פעולו חמשת למה התיר לנח הבשר ולא
התירו לאדם הא' ששית בקשת שהוא דבר
טבעי כי אפילו אדם הראשון שיצליך כנגד
השמש כד שלמים יראה הקשת מצוייר כנגד עיניו ואם כן
זה אינו אות ולא מופת שבעית יראה אם חס אבי כנען
ראה את ערות אביו ונלה לשגי אחיו בחיץ
למה קולל כנען ואם קולל בעבור שהוא בנו ראוי שיקלל
את בנו הטבור ולא הקטן או את כל בניו בטהו שמינית
יראה לגאר מפשטי הבתוכים כי שם ויפת
שניהם בטוה לקחו את השמלה וילכו אחורית ויכסו את
ערות אביהם ואם כן למה ברוך את שם בשני ברכות
ואת יפת בברכה אחר וברך את שם במעלה וגדולת
יותר מלפת תשיעי כי אחר שאמר עבד
עכרים יהיה לאחיו למה חזר ואמר ויהי כנען עבד למן כי
כבר נתקלל באותה קללת והתשובה

נח

ותתעבה

לספק הראשון כרי שראו בני דודם ושאלו
 לו מהו עשה וישב להם שהשי' מביא מבול
 לעולם מפני שיעשו תשובה ואף כי נזירה גזרה שיהיה
 העולם כלו נכחד ושיהיה נשחת בעבור גדול רפעת אל
 האנשים ושלא יהיה זקום מהיישוב שלא יכנס בו מים ואף
 שאצרי שארץ ישראל לא הונשמה זה היה שלא ירדו עליה מי
 המבול מהשמים אבל לעולם נכנס בה מי המבול הנה
 העולם בעבור שאמרו כי האל סר מהם ולא יוכל שדי לעשות
 להם שום רע כמו שאמר אליהם ואולם לשאלה השנית
 האומרת למה לא התפלל נח כבר אמרו שחטא בזה כפי
 קבלת לזל ואיפ' אר' לפי הפשט שאף שהשי' למען רחמי ו
 למען דריק אחר יציל עמים רבים כמו שאמר הצדיקים אינם
 מתפללים אלא על רבד שיש להם סמך והוא שיהיו עשרה
 צדיקים בעיר אחר ובגליל אחר אצל בעבור דריק אחר לא
 יעשו תפלה ולא תחנה ולכן תראה שאברהם עם שקבל סבר
 כל הדורות לא התפלל על פחו מעשה ולמה שאמר לו הבה
 לחכי אותך ראיתי צדיק לפני לא התפלל שום תפלה שישם
 הש"י חרון אפו כמו שלא התפלל אברהם על פחות מעשרה
 כל שכן טבכר נחתם גזר דינם ואמר השם לנח קח כל בסר
 בא מה שלא נאמר לאברהם כמו שאמר ארדה נח ואראה שלא
 היה גזר דינם נחתם והראשון יותר נכון כי לא התפלל
 כמו שלא התפלל אברהם בפחות מעשרה ולספק השלישי
 כשיב ונאמר כי נח שלח את העורב ואת היונק' כרי לראות
 הקלו המים ויתבונן ויבין עצמו לכוונה ואז כשידע שהקלו
 המים הבין עצמו לכוונה ואז חלה עליו ואמר לו השי' בא
 מן התיבה או ככל לוי' כי נח היה יצא מעצמו אפי' שלא יחול
 עליו הבהואה ולא יאמר לו השי' בא מן התיבה ואם הוצרך
 השי' לומר להם בא מן התיבה כדי להתייר להם המטאג כול' ש'
 לאמר לאסורים באו זה נאמר על נח ועל כל אשר אתו
 בתיבה שהיו אסורים בתשמיש המטה למה שכשעה שהעולם
 נתון בצרה ובחרבן אסור לאדם להזדקק בפרייה ורבייה שלא
 יהא הבה עיסק בחרבן העולם והאבונה וכן עשה יוסף עד
 שלא באו שני בצרות נזקק לאשתו שנאמר וליוסף יולד שני
 בנים אימתי בטורס תבא שנת הרעב וכן איוב אמר חוכר
 ובכפן גלמוד כשהחוכר והכפן בא לעולם גלמוד גלה
 ממצאתך וכן עשה נח כשנכנס בתיבה שנאמר ויבא נח וכל
 אל התיבה ואחר כך אשתו נכסי בניו וכשיבא מהתיבה אמר
 ליה השם יתברך בא מן התיבה אתה ואתך ובניך וגו' ולמה
 שנת היה קרום ופרוש עדשתמזא כשראה אנשי דרוו כלם
 נואפים הרחיקמהם בתכלית הריחוק עד שלא הוליד בהם
 אלא עד היות בין תקשה כמו שאמר ויהי נח בן ת'ק'
 שנה וגו' ולכן הוצרך השם עתה ש' לומר לו שיבא מן
 התיבה ושיפדו וירבו ואם שנת תקדש ולא הוליד בנים אלא
 אלו השלשה הוצרך זאת הצוה בעבור בניו שלא יחשבו כי
 מה שאמר לאדם הראשון ואתם פרו ורבו שנתם השם יתברך
 עליו אבל הברכה קיימת לעולם והיוסף על זה הברכה ואתם
 פרו ורבו וגו' והכן זה כי הוא נפלא

לספק הרביעי

כאמר כי למה צויר נח טרד גדול
 בתיבה בקיום הבעלי חיים והעופות ונתן להם לחם לאכול
 ומים לשתות איש לפי אכלו רצה הבה לבלבם דוהטוב
 והוא לקיים העולם שלא יהיה עד מבול וסינקס מהרשעים
 באופן אחר כי מה שאמר השם יתברך למען חכרו
 ועיבו מציל עמים רבים בענין איש אחר גדול המעלה
 והשיעור עד שיהיו חוטאים ורשעים כמו שאמר שיעשה
 בעבור דריק שטרח בקום מעשה בראשית שלא היה מכול
 כל שכן בהקריב לפניו קרבן כי הקרבות מכפרים והוא
 להורות לנו תועלת הקרבן והוא אשר כל התורה תלויה בו
 כי בעבור ש' הקריב נח מכל הבהמה ומכל עוף טהור
 וידח י' את ריח נחוחו היה הבה שהשם יתברך נשבע
 ש' לא להביא עוד על הארץ כל שכן בהקריבו
 אותו בהר המוריה אשר הוא מקום מוכן לקרבנות כמו
 שאמרו ז"ל וק' ר' ב' שבת זה הספק העצום
 ואמנם לספק החמישי כאמר כי נח טרח בקיום הבהמה
 והחיה לכן ראוי שיהיה לעבדו ולאכול מבשרם
 ובעבור שהתיר לאכול הבעלי חיים אמר שלא יחשבו
 שמתיר לאכול אבר מן החי כמו שאמר אך בסר
 בכשפו דמו לא תאכלו וגם לא יחשבו שיכול אדם
 להרוג אדם בליעוש גדול ואמר כי ההורג כפש
 בניו לבין עצמו בין בשוגג בין במזיד כי אדם
 מזוהר לעולם בין ער בין יסן ואם יהרוג אדם
 בניו לבין עצמו השם יתברך ינקום נקמתו ממנו
 מיד כל חיה ארדסנו אשר הרצון בזה פחיה גוררתו
 ואף שלא יהיה חיה השם יתברך יכבד סבותו שאינו יהרוג
 את מי שהרג כפש זה יהיה כשיהיה בניו לבין
 עצמו אבל שופך דם האדם באדם רצה לומר
 באדם לפני אדם והם הערשים דמו ישפך ונתן הסבה בזה
 שאף שהבעלי חיים הותרו האדם לא התיר
 אף כי האדם הוא חי אין כל חי אדם ויש להם
 הצורה השכלית אשר היא בצלם אלהים ולכן ראוי
 שיעש הממעט זו הצורה ואמנם לספק הששי
 לקשת שהוא דבר טבעי כבר אמר הנאמן רב מעדיה כי קודם
 נח היה קשת ואינו לא אות ולא מופת אבל כמו
 ער הגל ועדה המצבה ולכן אמר את קשתי נתתי
 בענן ולא אמר אשר אני נותן וזה כתבו הרמב"ן
 ז"ל בפירושו התורה ורבים אמרו כי השמש היה
 יותר חזק אחר המבול יותר ממה שהיה קודם ולכן
 נראתה הקשת בענן מה שלא היה קודם והראשון
 עקר ואמנם לספק השביעי כבר התירו רבי
 אברהם זכור לברכה ואמר כי כענן ראה הערורה והגיד
 לאביו ואביו פרסם הדבר ובעו' שיהיה חס רשע וכענן כמוהו
 קלל את חס ומקללתו יגיד לעלם ואמנם לספק השמיני
 למה אמר ברך י' אלהי שם מה שלא אמר ביסת' ב'
 ונתן ברכה יתירה לשם כשאמר וישכון באהלי שם
 זה היה בעבור כי התחיל שם המצות

כי עם מיפת הגדול אמוי ויקחו עם ופת את השמלה כי עם
 היה בראשונה והמתחיל במצותו ולכן ברוך את עם
 ואמר שהוא אלהי עם בעבור מה שאמר וכן היה כי משם
 יבא זרע ישראל אשר הוא אלהי ישראל ואמנם לספק
 התעשי האומר כי אחר שאמר בקללה עבד עבדים למה
 חזר ואמר ויהי כנען עבד למו הרצון בזה כי מה שאמר
 עבד עבדים יהיה לאחיו יחזור לכני הם אחיו מהם כיום
 ומצרים ופוט ואחר נתקלל שיהיה עבד לפת ולסם גם כן
 באופן שיהיה עבד לכלל האומה בלתי כי אין בעולם אלא
 עם ופת ויהי עם והוסף כעם אחרת ויהי כנען וגו'
 בעבור שאמר שירחיב לי לפת וישכון שכינתו באהלי עם
 ויכרחו איתו להיות חוטב עצים ושואב מים וכן היה כי
 זרעו היו שואבי מים וחוטבי עצים לכהנים ואמנם
 חטא דוד הפלגה יעזב עתה ליראת האריכות ואף כי לא
 פורס מה עשוכמו שאמרו דוד המבול נעפרם הטאם ודוד
 הפלגה לא נעפרם ויהי רצון מלפני אלהי השמים שיבא
 הזמן שאמר הכביא כי מי כח זאת לי אשר נשבעתי וגו'
 וברית שלומי לא תמוט אומר מרחמך וי

פרשת ואמר אל אברם לך

כסס לייח סמיך טובים למה שהיה אברהם
 רומה לכלל היותם של פלטוק מוקם אמיר פתיל מונחת בזוית
 ואין ריחה נדף טלטלנה ממקום למקום והיה ריחה בודף
 כך אמר הבה הוא לאברהם טלטל עמך ממקום למקום
 ויהיה שמך מתגדל בעולם וכן ארבעים שנה הביר אברהם
 את בראו למה הדבר דומה למי שהיה מהלך
 ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר בבירה
 זו מבלי מנהיג הציץ עליו בעל הבירה ואמר אני בעל
 הבירה כך היה אברהם אומר שמה שאמר העולם הזה מבלי
 מנהיג הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר ידוע הוא מוכרם
 שכשנולד אברהם אבינו היו הכל עובדי עבודה זרה ולא
 הכירו ולא ידעו ולא יבינו עם הגדול והנורא ומצאו כל
 עמי הארץ והקטנים אינם יודעים אלא הצודה של
 עץ ואבן וההיכל של בנין סתתכבו מקטמות להשתחות
 להם ולעבדם ולהשבע בשמם והחכמים שהיו ביניהם
 בגין הכומרים וכיוצא בהם היו מרמים שאין בוס אלות
 אלא הכוכבים והג'לים שניעמו אלו הצורות בגללם
 אבל צורת עולמים לא היה שום מכירו ולא ידעו אלא יחידים
 בעולם כגון נח ונשם ועבד ועל דרך הזה היה העולם מתגבל
 עד שנולד עמונו של עולם שהוא אברהם והתחיל לטוטט
 בדעתו אסכאלו הדברים אשר בבאן ה' האלוה או הגלגלים
 או הכוכבים וידע בחקירתו ובעיונו שאין דבר מכל הגשמים
 אשר אצלנו הוא האלוה למה שהיו כלם הוים ונכסדים אין
 דאי שיהיו הם התחלה הראשונה והגלגלים והכוכבים למה
 שהיו הם מתנועעים בתמידות וכל מתנועע אי אפשר שיהיה
 מבלי שיהיה לו מניע וזה המניע גם כן אם הוא נשם לא

יניע אלא בעתנועע ואם היו המניעים והמתנועעים גשמים
 ילך הדבר לב' ואם לא ימצא מניע ראשון לא ימצא בראון
 תנועה כי אם לא ימצא ראשון לא ימצא אחרון אבל אחרון
 ימצא אם כן ימצא בבאן ס'ה ראשונה חזרת הסבה הי' היפטר
 שיהיה כח בגשם למה שכל כח בגשם הוא ב'ית' ואלהיע
 ברוך הוא — מניע הגלגל בכח שאין לו תכלית אם כן
 אינו בגשם ולא כח בגשם ויחוייב שיהיה כח כגדל וכל מה
 שהוא כגדל ישלם שכל ודעה אם כן יש בבאן התחלה ראשונה
 יודעת ומשכלת ומה שיראה כל זה העולם מתקון בתכלית
 התקון ראה שאף מבלי היות להם בורא ועושה יודע וותם
 כמו האומן המתעסק במלאכתו שהוא יודע מה שהוא עושה
 כן הש' שהוא ארון הגלגלים וכל מה שבתוכם הוא יודעם
 ומנהיגם בכח שאין לו תכלית וחקר ודרש זה אי יאפשר
 אחר זה אם זאת ההתחלה היא אחר אורבות ועמור על
 היותו אחר למה שראה שזה העולם התחתון קשור בעולם
 הגלגלים ותנועת הגלגל יתנועע בתנועת הגלגל היומי כמו
 שהוא בסיתנועעו ספינה יתנועעו כל מה שבתוכה והאנוס
 לזה הגלגל הוא המניע לכל הדברים כמו שאמר סולו לרוב
 בערכות וגו' ולמה שידע שיש בבאן התחלה ראשונה לכל
 הנמצאות והוא מחרטן ומחווה אותן אמר האינוני ידי וגו'
 שאף שימצאו הטבלים הנבדלים שהם נקראים אלוהות יש
 בבאן ארון עולה על כלם שהוא ארון האדונים ואלהי
 הא'לים ואחר כך התחיל לדרוש תארי זאת ההתחלה יודע
 המציאות כלו על סדרו כמו שאמר ויקראם אברהם וגו'
 כי המנהיג והמנהיג הכל ידע כפי הסכל והאיכסרות לשכל
 האנושי וכיון שנתחכם בתכלית ההתחבמות הקהיל להשיב
 תשובות על המינים וערך עמיהם מלחמות על דרך שאלה
 ותשובה והיה דרוש להם והיה מלמד להם שאין זו דרך
 האמת שאולכים בה וצבר הצלמים והתחיל לקרוא בשם וי
 ולדרוש שיש אלה בעולם וכשאר הוא לברו עובד אף
 וקורא בשמו והיו מקללים אותו ומכזים השועים האם וכאמר
 בכל הכל בעבור הש' וכן ראוי לעשות ולכבודו באמר לו
 לך לך מזרעך וגו' ואעפך לבי גדול וגו' שלא יהיה יחיד
 בעולם אבל שיתחברו אליו רבים ויהיה אלהו וכאמר
 להם ויהיה אב המין לכלם ושלא יהיה מקולל ושלא
 יהיה נבזה בעולם אבל יהיה שמו מבורך וגדול כפי הכל
 ולא רי זה אלא שיהיה הוא הברכה והרצון בו שמו שיברך
 מהא' שים יהיה הוא מבורך ומה שיקלל יהיה מקולל ושכל
 משפחות הארמה יהיו מתברכים בזרעו ויהיה אחרית
 ענינו — מה שבראיו היום מהסכים רוב אנשי העולם
 לברלו ולברך בשמו אשר יתייחס אליו מי שאינו מזרעו
 וכזה יסתלק ספק גדול והוא איך אמר לו השם יתברך
 שילך מארצו ומולדתו ובעבור שילך יחכה למעלות הללו
 כי ראוי היה שיאמר כי כל חרות היו עובדים
 עבדיה זרה זולת אברהם וכל מה שקרא לו א עד
 שבעבור זה זכה למעלות כלם או שיאמר שאמר מקובל
 תזכה לאלו המעלות

פרשת ואמר אל אברם לך

כסס לייח סמיך טובים למה שהיה אברהם
 רומה לכלל היותם של פלטוק מוקם אמיר פתיל מונחת בזוית
 ואין ריחה נדף טלטלנה ממקום למקום והיה ריחה בודף
 כך אמר הבה הוא לאברהם טלטל עמך ממקום למקום
 ויהיה שמך מתגדל בעולם וכן ארבעים שנה הביר אברהם
 את בראו למה הדבר דומה למי שהיה מהלך
 ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר בבירה
 זו מבלי מנהיג הציץ עליו בעל הבירה ואמר אני בעל
 הבירה כך היה אברהם אומר שמה שאמר העולם הזה מבלי
 מנהיג הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר ידוע הוא מוכרם
 שכשנולד אברהם אבינו היו הכל עובדי עבודה זרה ולא
 הכירו ולא ידעו ולא יבינו עם הגדול והנורא ומצאו כל
 עמי הארץ והקטנים אינם יודעים אלא הצודה של
 עץ ואבן וההיכל של בנין סתתכבו מקטמות להשתחות
 להם ולעבדם ולהשבע בשמם והחכמים שהיו ביניהם
 בגין הכומרים וכיוצא בהם היו מרמים שאין בוס אלות
 אלא הכוכבים והג'לים שניעמו אלו הצורות בגללם
 אבל צורת עולמים לא היה שום מכירו ולא ידעו אלא יחידים
 בעולם כגון נח ונשם ועבד ועל דרך הזה היה העולם מתגבל
 עד שנולד עמונו של עולם שהוא אברהם והתחיל לטוטט
 בדעתו אסכאלו הדברים אשר בבאן ה' האלוה או הגלגלים
 או הכוכבים וידע בחקירתו ובעיונו שאין דבר מכל הגשמים
 אשר אצלנו הוא האלוה למה שהיו כלם הוים ונכסדים אין
 דאי שיהיו הם התחלה הראשונה והגלגלים והכוכבים למה
 שהיו הם מתנועעים בתמידות וכל מתנועע אי אפשר שיהיה
 מבלי שיהיה לו מניע וזה המניע גם כן אם הוא נשם לא

אין ריחה נדף

אין ריחה נדף

לך לך

המעלות אבל בעבור החליכה עצמה זה לא יתכן אבל היה
הסקנה בעבור כי מעשה גדול של אברהם ודקסו היה מפורסם
ולכן לא האריך הכתוב בו ואמר שילך לו מארצו ושיזכה לאלו
המעלות בעבור מה שקרה לו קודם לו מארצו ושיזכה לאלו
המעלות בעצמה כי החליכה אל ארץ ישראל היא עבודה גדולה
והדר בחוזה לארץ רומה כמי שאין לו אלוה ולכן זכה לאלו
המעלות (ורבים מהמכרמים אמרו כי בעבור שיקפה על
אדם לעזוב ארצו ומולדתו ומצא יסודי וספל רוח וכנעני כי
מי שהולך גר הוא כזזה בעיני העמים לכן אמר לאברהם
שילך מארצו ומולדתו ואל יקפה הכריתה מהם כי ה' יהיה לבני
גדול ויהיו ממנו משכחות רבות ואל יהיה נחשב כגרונוצה
ושלל אבל שיהיה שמו מבורך בפי הכל ומה יפה ומה נעים
מה שאמרו ז"ל ואע"פ לבי גדול זהו שאמרום אלהי אברהם
ואברהם זהו שאמרום אלהי יצחק ואברהם שמו זהו
שאמרום אלהי יעקב וכולן יהיו חותמין בהם תלמוד לומר
והיה ברכה טר חותמין ולא בהם והיה זה כי השלש אבות
דרשו לרבים ולמדום דרך ה' ופי' שכל התמלה ראונה
נברלת אינה גשם ולא כח בגשם משגת כל הדברים ומנהוג
איתם ומתן סבר טוב לדרקים ונכרע מהרשעים עד שהיה
השם נודע בזה העולם בברוך ופרסו והיו עד שהיה שם
שמים סבור בפי כל הכריות ורצה ה' שיהיו אלו השלשה
אבות נודעים ויפשהמים לכל ויהיה שמו מיוחד עליהם פי
כמו שאמר אלהי השמים ואלהי הארץ בקי ואמרנו אלהי
אברהם יצחק ויעקב כי כמו שהשמים והארץ יודו על שיש
באין התחלה ראונה בן הודו מצד למורם לאנשים רבים
לאנשים ולרוב מתפי' התהלה ראונה כמו שאמר ולכן נאמר
אלהי האבות מה שלא נאמר בשום אדם ואולם היו חותמין
באברהם בעבור כי אברהם הוא המתקיל לקרובים פי'
והתחלה היא יותר מרצו הכל וכבר התבאר ממה שקדם
עליו אברהם בדברים העיוניים וביריעת החכמות בלי מלמד
קדם לו ומה היה קיים ביריעתו כמו שאמר ומצאת את לבנו
וגו' כי עיונו היה נקי מכל קיב ולכן ברת עמו ברית לתת לו
את שבעה עממים למה שאמר דארעא דישראל מחכים
ולכן בזה לו לילך מארצו אל הארץ אשר עיני ה' בה תמיד
ואחר שהנחה נחלק זה הפרשה לב' חלקים החלק הא'
אשר בו איך אברהם הלך אל הארץ מבלי שישאל
מהש' באי זה ארץ היתה כוונת הש' שילך כי אם מלך ודר
אמר לאדם אחד לך אל הארץ אשר אראך אין דאוי שילך
העבר לשום מקום עד שיאמר לו הארון לאי זה דרך ילך
גם התבאר במאמר העיוני כי הכללי אין לנתנועה בני לא
יתנועה אדם אל לחם אלא אל זה הלחם ולא לחמה אלא לחמה
וא"כ איך הלך אברהם אל ארץ שלא הבין ולא ידע אי זה דרך
הוא ב' אחר שאמר הכתוב וילך אתו לוט למה חזר ואמר
ויקח אהיה וגו' ג' למה אמר והכנעני אז בארץ ד' למה
בנה שם מזבח לאל הנראה אליו ולא בנה כשאמר לו לך לך
ובסודי במעלות רבות ה' מה תועלת בא להודיענו שהלך
ונכע הגבה באמרו הלך ונכע וגו' (לו ראונה נאמר בי

הפוסקה

פי' ויהיו ממנו משכחות רבות ואל יהיה נחשב כגרונוצה
ושלל אבל שיהיה שמו מבורך בפי הכל ומה יפה ומה נעים
מה שאמרו ז"ל ואע"פ לבי גדול זהו שאמרום אלהי אברהם
ואברהם זהו שאמרום אלהי יצחק ואברהם שמו זהו שאמרום
אלהי יעקב וכולן יהיו חותמין בהם תלמוד לומר והיה ברכה
טר חותמין ולא בהם והיה זה כי השלש אבות דרשו לרבים
ולמדום דרך ה' ופי' שכל התמלה ראונה נברלת אינה
גשם ולא כח בגשם משגת כל הדברים ומנהוג איתם ומתן
סבר טוב לדרקים ונכרע מהרשעים עד שהיה השם נודע
בזה העולם בברוך ופרסו והיו עד שהיה שם שמים סבור
בפי כל הכריות ורצה ה' שיהיו אלו השלשה אבות נודעים
ויפשהמים לכל ויהיה שמו מיוחד עליהם פי כמו שאמר
אלהי השמים ואלהי הארץ בקי ואמרנו אלהי אברהם יצחק
ויעקב כי כמו שהשמים והארץ יודו על שיש באין התחלה
ראונה בן הודו מצד למורם לאנשים רבים לאנשים ולרוב
מתפי' התהלה ראונה כמו שאמר ולכן נאמר אלהי האבות
מה שלא נאמר בשום אדם ואולם היו חותמין באברהם בעבור
כי אברהם הוא המתקיל לקרובים פי' והתחלה היא יותר
מרצו הכל וכבר התבאר ממה שקדם עליו אברהם בדברים
העיוניים וביריעת החכמות בלי מלמד קדם לו ומה היה
קיים ביריעתו כמו שאמר ומצאת את לבנו וגו' כי עיונו
היה נקי מכל קיב ולכן ברת עמו ברית לתת לו את שבעה
עממים למה שאמר דארעא דישראל מחכים ולכן בזה לו
לילך מארצו אל הארץ אשר עיני ה' בה תמיד ואחר שהנחה
נחלק זה הפרשה לב' חלקים החלק הא' אשר בו איך אברהם
הלך אל הארץ מבלי שישאל מהש' באי זה ארץ היתה
כוונת הש' שילך כי אם מלך ודר אמר לאדם אחד לך אל
הארץ אשר אראך אין דאוי שילך העבר לשום מקום עד שיאמר
לו הארון לאי זה דרך ילך גם התבאר במאמר העיוני כי
הכללי אין לנתנועה בני לא יתנועה אדם אל לחם אלא אל
זה הלחם ולא לחמה אלא לחמה וא"כ איך הלך אברהם אל
ארץ שלא הבין ולא ידע אי זה דרך הוא ב' אחר שאמר
הכתוב וילך אתו לוט למה חזר ואמר ויקח אהיה וגו' ג'
למה אמר והכנעני אז בארץ ד' למה בנה שם מזבח לאל
הנראה אליו ולא בנה כשאמר לו לך לך ובסודי במעלות
רבות ה' מה תועלת בא להודיענו שהלך ונכע הגבה באמרו
הלך ונכע וגו' (לו ראונה נאמר בי

ק"ס
ק"ס
ק"ס
ק"ס

שנים

הע

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

שנים

דדש לחופה

מכרך הרבה מאד ואמר רבי לוי כל מה שהבדיות מקבלות
 במצות ובמעשים טובים בעולם הזה — דין שהיה נזויה
 עליהם את השמים שחאמר ורחם השמים וכל השמים ורבין
 אמרי כלמה שהדריקים חכמים במצות ובמעשים טובים
 בעולם הזה דין שחכה מזריח פניהם כגלגל המה שחאמר
 ואיהם כצאת השמש בבביותו השלמות הם רבים והשלמות
 האחרון הוא שלמות הכסף שהוא עולם הבא — והוא מקום
 שחאמר של צדיקים גמולות תחת כסא הכבוד שחאמר והיתה
 כסף אדוני צדורה וגו' והוא עולם הנשמות והוא עולם הבא
 מה השלם יגיע בחכמה ובמעשה טוב והם שני כפי שיש
 לכסף לעלות למעלה והוא תורה ומעשים טובים ואלו השני
 שלמות הם שלמות הנפש והם שיעל הנפש המדברת ובהם
 ישוה האדם חיי העולם הזה והעולם הבא ולשני אלו השלמות
 צריך אדם בריאות הגוף ושימצא לו כח ונוי כי הגוף הוא כלי
 לכסף ואם הוא גוף או סבור לא לך טהור מה שימצא בו לא
 יהיה שלם ואם הנפש לא ישתלם לא ישיג העולם הנצחי
 והנה צורך הגוף אל חיי העולם הבא הוא מכאן כמו שחאמר
 דוד עלינו השלום ארץ ימים אשביעהו ואראו בשועתו
 הרצון כי להשגת השלמות האחרון שהוא חיי העוה"ה צד' ארץ
 ימים וכל המת בכרת לא יזכה זכות שלמה להחיות במי
 העולם הבא ולכן אמר בספר המצות אשר יעשה אותם האדם
 וחי בהם כי יזעילו עשיית המצות להחיות בעולם הזה
 וימך מהם שיחיה חיי העולם הבא לחיי הגוף — יצטרך
 לזכר לאכול וגדל ללבוש ורכי אדם מרובים ויצטרכו לו
 אזהבים ואשה ובנים כדי שיחיה הגוף החיים הקצבים כי
 בזולת זה חיות הגוף הוא קשה או נמוע — ולהקנות עושר
 ואזהבים ובנים ואשה יצטרך העוה"ה כי בזולת זה לא
 ימצא דבר כמו שחאמר אש"י לא יבנה בית וגו' ואפילו
 שיהיו האיש והאשה והבנים כלם עוורים — קצתם את קצתם
 להשיג חיי הגוף הוא שוא ודבר בזם כמו שחאמר שוא לכם
 וגו' הרצון בזה כי אפילו — שבי הבית יקמונו בעוד לילה
 לעשות מלאכתם ואף שתחלת הלילה היו עושים — מלאכתם
 והם אובלים לזמן העצבים בתמידות לא יוכלו להעמיד את
 האש לא יבנה בית והולם מישקם יעזור לו יוכל להעמיד
 והוא שחאמר בן יתן לירידו שנה יראה שיתן לירידו העושר
 והכבוד — אפילו שישן כל הלילה הנה התבאר כי — יצטרך
 עזר אלהי להשיג הטובות המדומות וכל הטובות הנמשכות
 מהם — וכן אמר הכתוב המקודש בחי ועוצם ידי וגו'
 האמת כן הוא אבל ראוי שחאמר מי נתן לך הבח והחוק
 לעשות העושר והחיל והוא אמרו"י אלהיך והוא שחאמר וזכרת
 את"י אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל הנה התבאר
 כי בעוה"ה אלהי יגיע האדם להשיג עושר וכבוד ובנים
 ואזהבים וכל טובי ההצלחה המדומה ובהצלחות המדומות
 יגיע האדם אל בריאות הגוף כגם וברך את לחמך וגו' ג
 והשלמות הנפש יגיע האדם אל חיי העולם הבא אם כן
 אם ימצא עזר אלהי ימצאו כל הטובות — ובזולתו לא ימצא
 שום טוב כמו שחאמר דוד עלינו השלום תתיר פניך יבהלן
 תוסף רוחם יגעון וגו' ולכן אמר הש"י לאברהם
 אל תירא אברהם שלח יחסר לו שום דבר מהשלמות והוא
 חיי העולם הבא שהוא ית יסיר המעיקים המנועים ומדבר

הכריז
ע"ה א"י
ה'תקכ"ב

מ"ה
מ"ה
א"ה

ה'תקכ"ב

ה'תקכ"ב

ה'תקכ"ב

ה'תקכ"ב

שכרו ויעזרוהו על השגת זה השלמות (הנפש) — ראוי
 שחאמר על אי זה שלמות יעזור הש"י — לאהבו
 אש יעזרוהו להשגת העולם הבא באופן שיתן העולם הבא לוי
 שירצה הש"י מכלי היות לו שלמות הנפש — או יעזרוהו להשיג
 שלמות הנפש שהוא הצורה והמצוה — או שיתן לו חיי הגוף
 והוא בריאות וחזקתו שיתן לו עושר ובנים וכבוד או ע"כ
 מצאו או על קצתם או על כלם (ואם כוונת הש"י לתן לו חיי
 ה' ע"ה מה אמר אברהם יי אלהים מה נתן לי וגו' — והנה
 שלמות העוה"ה הוא גדול הערך וכעבור ההגעה לזה השלמות
 בהרבו רבים מהשלמים על קדושת שמו — ואם על שלמות
 הנפש שיהיה חכם ועניו הוא דבר גדול ואין אדם מהאנשים
 שלא יבסוף שיהיה חכם ועניו וא"כ איך אמ"י אלהים וגו'
 כי שלמות הנפש אף שלא יקוה היות בן העוה"ה הוא דבר
 גדול ואם אמר על חיי הגוף שחך הרבה מאד שיחיה חיים
 ארוכים והיות האדם חיי חיים זמניים הקצבים לכל איש הוא
 דבר גדול כגם חיים שאל ממוך וגו' (וגם היות חי עם
 בריאות הגוף הוא דבר גדול ורבו הסכוקים ע"י בהחיות
 על ערש דיו ובחלואים רעים הוא דבר אחר המיתה יתיר
 טובה ממלא"כ לא כשאר שאמר אלה על טובות המדומות
 ואל"כ כי אלו הטובות אם אין מי שיקבלם מה יועילו והוא ילך
 עריירי אל בית עולמו ומה יועיל לו הכסף והזהב אם אין לו
 בן שיירש כבודו (ויש — בבאן ספק גדול למה לא הבין
 אברהם על חיי העוה"ה או על שלמות החיים הנפשיים או על
 שלמות החיים הגופניים אם לא באמר שלא היה מאמין בחיי
 העולם הבא וזה שקר (והנה נובל לומר כי למה שהיה נפש
 האדם טובעה לעלות למעלה והוא ביד הבה לתת לה חיי
 העולם הבא כי זה לא ימנעוה כלל שלמות — שהוא התורה
 והמצוה כי זה ימצא לאדם זולת העוה"ה כי זה יצטרך
 שיבין האדם נפשו להיות טוב וישתדל להיות חכם כמו באמר
 ראה נתתי וגו' וכמו שחאמר המורה כי כל אחר ואחר מבני
 אדם יש לו רשות להיות כמשה רבינו עליו השלום או
 כירבעם בן נבט ולכן לא הבין אברהם שחאמר על אלו השני
 שלמות ואולם על חיי הגוף כבר חיה אברהם חיים רבים
 סה"ה בן מאה שנה והיה זה בן ולכן לא חשב שחאמר אלא
 על ההצלחות המקריות ואמנם אמר עליהם שחך הרבה
 מאד למה שהם מכיאים אל השלמות האמתית כמו שחאמר
 ואמנם אחר שזדע כי על ההצלחות המקריות אמר הרים
 ואמר ליה"י אלהים וגו' או נובל לומר האמת כי הנה יעזור
 על העולם הבא ויתן לאיש יתיר מהראוי לו — כי אם
 האדם ראוי להיות נשמתו נר אלהים בשמים גם בן יוסף
 לו השם מעלה גדולה על זו — והוא להיות
 כוכב בשמים ואם זכה להיות כוכב ישעיהוהם באור הלכח
 ואם יזכה להיות באור הלכח יתן לו הש"י שיהיה — באור
 החיה והוא שחאמר תחלת דרושנו כי אש הצדיקים יזכו להיות
 מהירים כזוהר הרקיע אמר"י לוי שדי להם מיוסף הבה
 אור מהשכלים הברלים על אורם ורבין אמרי שאלו
 האנשים לא יאיר להם האש אבל הם עצמם השמים כי שבו
 הם למדרגת השכלים הנכדלים והוא מאמר נפלא אם כן
 כבר יקח שחך מאד על השגת העולם הזה בשיג כפלים

ס"ס

מ"ה

ה'תקכ"ב

לך לך

מוריע שימצאו אנשים צדיקים ורשעים בכל מקום וכן מי
 שי' בזה השנה יולדו בניס ובנות לא בעבור זה יגזור שפלוני
 ופלוני יהיו לו בניס זכרים ופלוני יהיו לו בנות אבל טובע
 העולם הוא מוריע אבל אם יאמר איש פלוני יהיה
 דשע או איש פלוני יהיה לו בן זאת יהיה גזיר' וטבע העולם
 הוא כי מי שיהיה גר בארץ אחרת ימים רבים שחיוו תלוים
 לו מגור' ויהיו עושקים ומבזים לו כל שכן אם יהיה גר
 או גרים מאמונה אחרת כי אז הוא יתעבה להם ויענהו
 ויעבדוהו וכל מיני ענוי והנה אברהם יחוייב שיהיה גר
 ארבע מאות שנה הוא מוריעו כי לא נשלם עון האמורי ולא
 ינמך שהעם או האומה אשר הם גרים שהיו מואבים אותם
 וכל שכן בהיות להם אמונה מחולקת ואם כן יתחייב מזה
 שהעם יוריע לאברהם שזועו יהיו גרים בארץ — לא להם
 וזה מחוייב בעבור שלא נשלם עון האמורי עד הנה
 ואחר — שהדבר כן יחוייב שבארץ אשר הם תהיו — גרים
 שיענו אתכם ויעבדו אתכם כי זה טבע העולם — כי זה
 במשך מהגלות כמו ד' מאת העם יגזור מכפי חטאינו בגלגלו
 מארצנו כפי טבע העולם נמשך מזה צרות רבות אף שלא
 יהיה בגזירה אלא על הגלות והנה הגרות לא נגזר לזרע
 אברהם כי אברהם נולד בארצו ומולדתו וראוי בעבור צדקתו
 לתת לו ארץ אבל אם הכנעניים לא חטאו ולא נשלם עונם
 לא היו נשלים מעליהם ולכן הגרות והענוי והעבדות אינה
 גזירה ולכן אמר הש' שיקח מקמתם מהם אחר שהיה
 בטבעם לעשוער או לא והכן זה כי הוא נפלא והוא
 דעת הרב ז"ל ובה יסולקו קשיות רבות (ואמנם הרמב"ן
 והאר"ב חשבו שהאגזירה נסתפקה להם למה נענשו
 המצריים ואמר כי השם יתברך לא אמר אלא ועבדו אבל
 ועקרום לא אמר כמו שהיו הם עונשים שהשליכו בניהם אל
 הים ועל זה נענשו כמו שאמר כי בדבר אשר זרו עליהם
 וכמו שאמר כי היזרו עליהם כי היה עונם על הזרין ועל
 שהשליכו בניהם לים ועם זה היה העונם ולכן אמר
 דן אנכי רצה למור — אף שגזרתי עליהם שיעבדו ושיענו
 אותם אביא אתם כדון אם עשו יותר מזה יהיו נעשים
 ואם לא יהיו מונחים וזה בתחלת הדעת יראה הגון ומתקבל
 אבל כשיענין המעיין — יראה כי תחת יענו אותם יש
 רמז להשליכת בניהם לים והריגה ונתיבה לאומה
 אבל האמת מה שאמר הרב ודברי פי חכם חן (ואיכפת
 שנאמר כי למה שהשם יתברך צופה ומביט עד סוף כל
 הדורות הוא צופה הנעשה לדורי דורות כמו הנעשה עתה
 בי לא יתחדש לשם יתברך יריעה מצד הזמן כי העבר
 והעתיד וההווה ידועים לו כאלהים דבר אחד וכן הדברים
 הנעשים בהם ולכן מה שעשו המצריים לישראל היה
 נודע לו כמו שהוא בעת עשותו וכמו שבעת עשותו אם יאמר
 שהמצריים עושים כך וכך זה ענשם אינה גזירה כך אם
 יאמר השם יתברך המצריים יעשו כך וכך זה אינו גזירה
 ולכן ראוי שיענשו ולכן אמר השם יתברך לאברהם
 אני שידע העתיד לבא אגיד לך מה שאני רואה שתדע בי גר
 יהיה אשך בארץ לא — להם

מור ה' ליראיו ובענין
 להנכיחם

מור

מור

מקרה

מור

מור כפסח וענין

מור

מור

מור יראו על ארץ

בדיקת

כי אם נאמר שהיה האומר בא במציאות שאלו מלאכים
 בדמות אנשים איך נקראו השכלים הנבדלים כי הבעל לא
 יוכל להתגבש ואם נאמר שהיה זה במראה הנבואה כמו שאמר
 המורה ז"ל אם כן לא לשה שרה ולא עשה עגות והיה שאמר
 לוט בסרום אלא אם נאמר שהדברים נעשים מאלהין
 וכבר הפליג לבעל זה הדעת ה"מין ז"ל ואם נאמר שהיו
 אנשים יתחייב מזה שיבאו לבשר את שרה אכזב פחותי
 המעלה וזה פועל בטל כי די שאברהם יודיע לשרה שהיה
 לה בן וגם כן אם היו אנשים איך אמר לוט לאנשים שהם
 בתחנה ובקשה שימלטו העיר וז"ל הביא הנה נשאתי פניך
 כי זה לא יבדק על שום חמרי אלא על המלאך — כי מעלתו
 גבוה מאד ואמנם האמת כי הינם אנשים אבל הם מלאכים
 כי אם היו אנשים לא היו נקראים אנשים לזה נשים כי הנביא כבר
 יגשים את הדומי וכבר יקראו מלאכים ואם יאמר אומר שהיו
 מלאכים לא היו נקראים אנשים לזה נשים כי הנביא כבר
 יגשים את הדומי וכבר יקראו מלאכים אנשים בלשם והאיש
 גבריאל וגו' ואם יאמר שהמלאך ג"כ קרא איש יקרו הספקו
 הקדמות וכן שמו מלאכים וכן שהיו אנשים ושיהיה זו
 הנבואה בהקצין או במראה הנבואה תראה מעלת אברהם ב
 בקבלת האורחים בזריזותו כי כשראה רץ אחרים והקטין
 את עצמו עם גדולי מעלתו ואח"כ רץ אל הבקר והיה
 הרצון לפני עם הייתה כבודת בת מלך שיהיה מתעסקת
 בקבלת האורחים כמו שאמר וימהר אברהם וגו' עם היות
 בביתה נשים ושפחות שיוכלו ללום ולחפזות ורצה לחנך את
 ישע"על במצות בפרט בקבלת האורחים שהיא מצוה גדולה
 במו"ש גדולה קבלת אורחים מקבלת שכינה כמו שאמר ויורא
 אליו וגו' והיח הכבוד בעבוד קבלת אורחים זהו מה שאנו
 למודים מיו הפ' על כל פנים שתנוח ואין ספק כי זה היה
 בהקצין יש מלאכים שהם מתגשמים ואלו אגנם השכלים ה
 הנבדלים אבל כחות השמים נבאיו וזה צריך אל ביאור
 רחב ואריך ולכן יעזב עתה והנה בשאמר הפ' לאברהם כי
 בלה הוא עושה בסרום אמר ויגש אברהם להודיע מעלת
 אברהם לעשות צדקה ומשפט ואמר כי מ"ש הש"ל לעשות בלה
 כי אין הש"ל עשותו — לבלות הצדיק בעבדי הרע
 אבל ראוי שיהיה בהסך כי ראוי שיצילו שלשה צדיקים את
 כל האנשים החטאים בספשתם ואף שיהיה זה לא צדיק ולא
 משפט כי ראוי שיצמו החטאים מן הארץ אין ראוי מצד
 שהיא שופט כל הארץ שיכלה הכל כי השופט הגשמי יעניש
 את הרשעים ויתן עבר טוב לצדיקים כל בכן שיחוייב
 שיהיה זה בארון הכל שיכרתו הרשעים הצדיקים יצילו כי
 זה צדק ומשפט כמו שאמר יתמו חטאים וגו' אשר הרצון
 כשהרשעים יכלו ולא יעשנו הצדיקים בעצמם אז יבדק
 הנפש את יי וכמו שאמר כי מרעים יכרתיו וגו' ועוד
 מעט וגו' הרצון כי הרשע לא יאריך אבל ימוולל ויגש אבל
 בשתבינו על מקומו תראה שהוא נאבד מהרה ואולם הצדיק
 יידע ארץ וגו' וכמו שאמר סוף האומר שמו תס וגו'
 ובהסך לרשעים כי פושעים נשמדו יחדיו וגו' והנה הפ'
 וצוה את אברהם כי ידעין ואמפט הוא גם הצדיקים יצילו

הדבר כן החסד אינו צריך למידה אבל הצדקה והמשפט
 שהוא לעשות הדבר ביגור באופן שלא יטהו מן ומאל צריך
 למידה — ועם שאברהם היה עושה חסדים גדולים כמו
 שאמרתן אמת לעקב חסד לאברהם וגו' אבל לא היה
 מלמד לבינו על דרך הנמור אלא עשות צדקה ומשפט כי זה
 כמו שאמר הוא קשה לרבים מהאנשים להשיגו אבל החסד
 הוא דבר קל והבן זה כי הוא נפלא ולמה שהארס לבלמותו
 האחרון שהוא שלימות הנפש יצטרך אל מלמד — כי עיר
 פרא אדם יולד וצריך אל מלמד יודע ושיהיה צדיק תמים
 כמו שאמר הרב אם רומה הרב למלאך יי צבאות למודים
 תורה ממנו כמו שאמר כי שפתי בהן וגו' כי כל מה
 שיצא מהבחי א הפועל יצטרך א מוציא כל פועל יין רומה
 למה שבעצמו אי למוד אדם מאדם רשע והיה רשע כמוהו
 אבל כשהמלמד יהיה איש צדיק וטוב יהיה המלמד רומה
 לרבו על הרוב ולמה שאברהם התקבצו לו השנים שלימות
 על כל האנשים רצה למלד לבניו תורה כדי שיהיו רומים
 לו בחכמה ובידיעה ובמדות טובות כי הא לא היה מלמדם
 אלא דרך יי והוא לעשות הדברים ביהוה והוא לעשות
 צדקה שהוא הטוב — לנפשם ולאחרים ושתלמו במעלות
 המדות ולעשות נקמה ברשעים ויתן עבר טוב לצדיקים
 והנה בעולם הגשמי צריך אדם אל מלמד גשמי כמוהו
 ואולם בעולם הרוחני צריך אדם אל מלמד רוחני והנה ראוי
 שיקדם המלמד הגשמי לרוחני כי מי שלא ישלם נכסו בזה
 העולם הגשמי לא יוכל להשלימה בעולם הרוחני כי אם
 הנפש יהיה סבלה או חסדה בזה העולם לא יוכל להשלימה
 בעולם העליון כי זה העולם הוא עולם המעשה והעולם
 העליון הוא עולם השכל ולכן אמרו השלמים יפה טעה אמת
 בתשובה וגו' ח"ה התבאר מכל מה שאמר מזה האומר
 הנכסר כי צריך אדם אל מלמד ושהמלמד ראוי שיהיה
 צדיק וחסיד ושלימות האדם בזה העולם הוא שלימות א
 ידיעת התורה ולכן היה אברהם מלמד לבניו תורה ופזה
 הלמוד הוא הכרחו בחיי העולם הזה וכי ידיעת העולם
 הזה הוא זולת ידיעת העולם הבא כי ידיעת העולם הזה
 צריך אדם אל מלמד גשמי אבל ידיעת העולם הבא שהיא
 למעלה שהידיעה היא רוחנית צריך אדם אל מלמד רוחני
 כי ידיעת העולם הזה הם גשמיות וחמוריות ורבות כמוני
 המושכלות ולכן צריך אל מלמד גשמי ואולם ידיעת העולם
 הבא הסכלות מחומר ונבדלות מהגשמי ולכן המלמד
 הוא רבון הכל אשר הוא אחד מכל כד זה הוא המבחין בזה
 האומר הנכסר (והנה אמר הפ' כי אין ראוי לכבות
 מאברהם אשר הוא עושה בסרום בעבוד דברים רבים א
 כי הוא גדול המעלה והעדר והאנשים הגדולים ראוי שיכבדו
 בסודיהמלך ולכן אמר ואברהם היומיה וגו' הרצון כי
 כי אין ראוי לכבות מאברהם דבר — אחר שהוא גדול
 המעלה והערך וגם בעבוד סבה פנית בעבוד שהוא
 קרוב למלך ולכן אמר כי ידעתיו ראוי ידעתינה בהוא
 לשון חבה ושהוא קרוב לו ולכן ראוי שיכנס כבוד יי ואמר
 שמונה זה זאת הפ' יש בה מהקושי מה מלא ישלם

סוף
 דער יורה
 דער הילק

וזהו כי אין כאלו
 שנקראו לא היו שלם
 נבואה דק כמון הצדיקים

כ יודעם
 כ יודעם

המין בשיהיה לו בת כדי לקיים תמין אברהם בהיה חב ה
 המון גויס בדברו שלא היתה לו בת כי צריך להשיאו לאחד
 שלא יהיה מורעו ולכן אמר שברכו שלא היתה לו בת כי קצת
 מהשלימות הה חכריות בזמן מהזמנים והאמת הרמוח
 בזה המאמר כי אברהם הוציא נפשו מהכח אל הכעל אשר
 בא הרמז בבתו וכשלאמה בכל השלימות אשר היא כל ולכן
 אמרו שבת היתה לאברהם וכל שמה ואחרים אמרו שלא היתה
 לו בת שלא היה נמשך אחר המומר ואחר ההוגים כי בת
 בהן כבר תהיה נכבדת כמו שאמר כל כבודה בת מלך
 פנימה וכבר את חביה היא מחללת ואמרו עליו ארור שזו
 ילד ארור שזו גדל ולכן נתברך אברהם בעבור שהיתה לו
 הבת המבורכת ובעבור שלא היתה לו רבת המקוללת ורשע
 אמר שברכו בעבור שמרגלית תלויה בצ ארוסל אברהם
 סכל חלה שהיה רומה איתה מיד נתרפא וכיון שמת אביהם
 בטלה ה"ב התלאה בגלגל חמה הרבון בזה כי אביהם
 היה מורע לכל מציאות השם ואחרותו ומוריע הדור
 לעבור וזה היה מורעו כלשמו. וכל חולה הנפס שהיה בכל
 ביד עת הבה או בלתי מאמין בו כיון שהיה נמשך לאברהם
 מיד נתרפא וכיון שפטר אברהם בטלה וכו' לל לקחו חגיגה
 דאיה על מציאות השם מתמטת הגלגל כמו שאמר המורה
 בים די התורה ואמר רבי יצחק אבותיות של עם המפורס ח
 חקיקות על החמה בלומר כי בתמטת גלגל חמה מציאות ח
 השם ומה שלקח החמה לפי שגדלות פעולות ה בזה העולם
 הגפול יותר משאר הכוכבים התבאר שנתברך אברהם בכל
 בעבור שהיה כל יומים לא יחזר לומר ממותו דבר
 והנה קיטבי זאת הפרשה יסובו על שאין להתרבר
 לרשעים בשום חבור לא גמות וכל שכן בחיים ולכן
 אמר ראשונה שמתה שרה ושלא דנה לקבורה בין רגיים כי
 הם הולכים לאבדון כהמות וכמו שאין ראוי לקבור אדם
 אצל בהמה כך אין ראוי לקבורו אצל אבוי רשע ואם במתים
 אשר לא יפעלו אליו לאלו כלום ראוי להדיק מהם כל שכן
 פראוי להרחיק מהרשעים בעוד נחיים חיים ולכן נכתבה
 פרשת יצחק עם רבקה בו אמר אברהם אל עבדו נא תתן
 אשה לבני ולקח שביעה לעבדו על אונ' ולהיות זה גם
 כן אמר ולפני הפלגשים אשר לאברהם וגו' והנה במיתת
 שרה נמרנו תועלות רבות וכן בנחמי יצחק ואני
 אברהם לך אחד אל אחד ראשנה הורה לנו כי ראוי לבלם
 שלא יהיה דך הלכב קל להתפעל להכעליות כי אברהם לא
 בכה לשרה עם היותה החינה לו שוכנת בחקו אלא אחד
 התע דרות גדול מסדר אותה ואחר בכה איתה מהו שומר
 וזכר אברהם יגו' מספרי אותה ואחר כך בכה אותה כי לבו
 היה גביר בארץ לא כלב הכמים המישרות ולכן אמרו ז"ל
 כי כף ולבכותה זעירא אשר הורה בזה שהחזיקה למוט
 בבכי ובמושאמר שלמה לבכי שבעה להכבד ב' הורה לנו
 מה שאמר באין ראוי לקבור בדיק אצל רשע וכבר ב ארנו
 זה התועלת ואנחנו עתידים לדבר בו יותר בע"ה ג' הורה
 לנו שאף שהיה לו לאברהם לקבור מתו באי זה קבר שירצח

לא רצח לקבורו בקבר עברין עד שתתן את הדמים בו רבים
 מה אשים שמימים על דעת הבריהם ואחר כך שבים לנחור
 בא פן שיהבאל המקח ביניהם ויחזרו ממה שאמרו וכן
 יעשו רבים מאמתות כי כשהאיש יתן את בנו לבת אחר
 לכאפים לוקחים ביניהם פשרים ואחר כך חורים
 וכזכטלו הנאויים אם שכבר עשו חופת חתנים והנה אברהם
 להורות כי אין לעשות דבר שיש בו ד אחר לשוכ אחר נתן
 הממין וק"ה השרה ק"ה ג' ויהי באופן שלא יערער סוס
 אדם עליה כמו שאמר לעיני בני חת וגו' ואחר כך אמר
 סקבר אברהם את שרה אשתו וזה תועלת גדול ד' הורה
 לנו כי אין ראוי לאדם שימכור את נחלת אבותיו כי אם מה
 שקנה אדם בכחו ובעצמו ידו ראוי לו למכור אבל מה שלא קנה
 אדם בכחו אין ראוי למכור כמו שאמר חלילה לימיה למכור
 את נחלת אבותי ויש בזה מהתועלת גם כן כי אם לא ימכור
 אדם מה שירד לאימכור מה שקנה בכחו כמו שאמר
 הפלסוף כי היודים הם יותר נדיבים מאשר קנוהעומר בכמה
 למה שהכל אזהבם מעשיהם להוריענו כי ראוי לזרם לסלק
 מהמדינה והמחלוקת בכל מה שאיפשר. ולכן אברהם קנה
 זה השרה והמטרה בהסכמת כל באי עירו והגביל את
 המצד' במש' ויקס שרה יג' הגביל בא' זה מקום היה והגביל
 מה שקנה והעיד עדים עליו המכירה כמו שאמר לעיני בני
 חת ה' הורה לנו כי ראוי לאדם לידע קברות הצדיקים
 בעבור שיתפלל עליהם וישתטח על קברותיהם בעת הצרה
 ולבקש צרכו ומחיתו שהדימשה לא נענה עד שזכר את המת'
 שזכר זכור לאברהם ל' חק ולישראל עבדיך וגו' כי
 הצדיקים במיתתן קרוים חיים ולכן ראוי שידע קבורתם
 וזה שאמר כי שרה נקברה בארץ כנען אל מערת המכפלה
 וגו' והנה זולת אלנו התועלות יש רבים ודוק והסכח ואמר
 שהוריע לנו כי ראוי להרחיק משכונת הרשעים במיתתם
 הוריע לנו שכ' שראוי שירוחקו בעוד בחיים חיותם כי כמו
 שאמר אחד מהחכמים יותר משהאדם הצדיק לשוב רשע
 כשהיה בחברת רשע יותר משפחד הרשע שיהיה בדיק ב'
 ב' היות בחברת הצדיק ולהיות לנו זה התועלת אמר דה
 ספטי יג' וגו' הרצון בו שהשם יעשה נקמה באויביו בעבור
 שהלך בתומו ולא עשה לרעהורעה ובעבור שהיה בטוח בפי
 לא היה ירא שיפול ויקא בתפלה שיכחמו אותו כי השכ' ד'
 ראוי שיהיה תמים במעשה ובלב ובגלי וכתתו תוכוכתו
 כמו שאמר בחנני וי' ונסני וכו' ולמה שהצדיקים כבר היות
 עושים חסד לאלפים אלה יהיו סבלים נעדרים מכל ירעה
 ומכל חכמה אמר דוד כי עם היותו בדיק ויבא גסבן היה
 יודע טבע הדברים על אמתתם חה שאמר כי חכדך
 גדול עליוהכלת נפשי משאל תחתיה כי זהו בריאת
 העולם ש' אמר אמרתי עולם חסד יבנה שמים תכין אמונתך
 בהם ולכן אמר דוד כי היה יודע המציאות כלו וגלו
 לו כי הוא לגד ענינו תמיד והיה מפיג הדברים
 על אמתתם וזהו שאמר והתהלכתי באמתך ואחר כך
 אמר שלא יתחבר בחברת

למה שיהיה לו בת כדי לקיים תמין אברהם בהיה חב ה
 המון גויס בדברו שלא היתה לו בת כי צריך להשיאו לאחד
 שלא יהיה מורעו ולכן אמר שברכו שלא היתה לו בת כי קצת
 מהשלימות הה חכריות בזמן מהזמנים והאמת הרמוח
 בזה המאמר כי אברהם הוציא נפשו מהכח אל הכעל אשר
 בא הרמז בבתו וכשלאמה בכל השלימות אשר היא כל ולכן
 אמרו שבת היתה לאברהם וכל שמה ואחרים אמרו שלא היתה
 לו בת שלא היה נמשך אחר המומר ואחר ההוגים כי בת
 בהן כבר תהיה נכבדת כמו שאמר כל כבודה בת מלך
 פנימה וכבר את חביה היא מחללת ואמרו עליו ארור שזו
 ילד ארור שזו גדל ולכן נתברך אברהם בעבור שהיתה לו
 הבת המבורכת ובעבור שלא היתה לו רבת המקוללת ורשע
 אמר שברכו בעבור שמרגלית תלויה בצ ארוסל אברהם
 סכל חלה שהיה רומה איתה מיד נתרפא וכיון שמת אביהם
 בטלה ה"ב התלאה בגלגל חמה הרבון בזה כי אביהם
 היה מורע לכל מציאות השם ואחרותו ומוריע הדור
 לעבור וזה היה מורעו כלשמו. וכל חולה הנפס שהיה בכל
 ביד עת הבה או בלתי מאמין בו כיון שהיה נמשך לאברהם
 מיד נתרפא וכיון שפטר אברהם בטלה וכו' לל לקחו חגיגה
 דאיה על מציאות השם מתמטת הגלגל כמו שאמר המורה
 בים די התורה ואמר רבי יצחק אבותיות של עם המפורס ח
 חקיקות על החמה בלומר כי בתמטת גלגל חמה מציאות ח
 השם ומה שלקח החמה לפי שגדלות פעולות ה בזה העולם
 הגפול יותר משאר הכוכבים התבאר שנתברך אברהם בכל
 בעבור שהיה כל יומים לא יחזר לומר ממותו דבר
 והנה קיטבי זאת הפרשה יסובו על שאין להתרבר
 לרשעים בשום חבור לא גמות וכל שכן בחיים ולכן
 אמר ראשונה שמתה שרה ושלא דנה לקבורה בין רגיים כי
 הם הולכים לאבדון כהמות וכמו שאין ראוי לקבור אדם
 אצל בהמה כך אין ראוי לקבורו אצל אבוי רשע ואם במתים
 אשר לא יפעלו אליו לאלו כלום ראוי להדיק מהם כל שכן
 פראוי להרחיק מהרשעים בעוד נחיים חיים ולכן נכתבה
 פרשת יצחק עם רבקה בו אמר אברהם אל עבדו נא תתן
 אשה לבני ולקח שביעה לעבדו על אונ' ולהיות זה גם
 כן אמר ולפני הפלגשים אשר לאברהם וגו' והנה במיתת
 שרה נמרנו תועלות רבות וכן בנחמי יצחק ואני
 אברהם לך אחד אל אחד ראשנה הורה לנו כי ראוי לבלם
 שלא יהיה דך הלכב קל להתפעל להכעליות כי אברהם לא
 בכה לשרה עם היותה החינה לו שוכנת בחקו אלא אחד
 התע דרות גדול מסדר אותה ואחר בכה איתה מהו שומר
 וזכר אברהם יגו' מספרי אותה ואחר כך בכה אותה כי לבו
 היה גביר בארץ לא כלב הכמים המישרות ולכן אמרו ז"ל
 כי כף ולבכותה זעירא אשר הורה בזה שהחזיקה למוט
 בבכי ובמושאמר שלמה לבכי שבעה להכבד ב' הורה לנו
 מה שאמר באין ראוי לקבור בדיק אצל רשע וכבר ב ארנו
 זה התועלת ואנחנו עתידים לדבר בו יותר בע"ה ג' הורה
 לנו שאף שהיה לו לאברהם לקבור מתו באי זה קבר שירצח

ש' וצדקתו על הדין
 לזכור שפטיה ס'

Handwritten marginal notes in Hebrew, including the word 'ס' and other characters, likely serving as a commentary or index.

חיי טרה

בהיות יפסי קריית אשר הם האנשים הטובים ועם הרשעים
 אשר יעזבו את רעתם לא היה מתחבר להם כלל והוא שאמר
 לא יבטלי עם מתי שוא וגו' ולמה שהיה כבר יתרחק האדם
 מירדמים הישועים ויבספס כמו שיקרה לכושרים כי
 פעולותיהם טובות ומחשבותם רעות ולמה שרוד אמר
 שיה צדיק במעשה ובמחשבה וכל שאין לו הרהורי עכירה
 אמר כי מה שהיה מרחיק מחברת הרשעים היה בעבור
 שצוה אותם בתכלית כמו שאמר תכלית שנאה שנתים וגו'
 וכמו שאמר שנתים קהל וגו' ואחר כך אמר כי לא די לבד
 להתרחק האדם מחברת הפחותים אבל להתקרב אל הטובים
 כמו שאמר אברהם לעבדו לא תקח אשה מבנות הכנעני וגו'
 הורה בזה שיתרחק מהרעים ויתחבר עם הטובים ולכן אמר
 ארחץ בקיפון כפי וגו' אשר הורה בזה שהיה יושב בבתי
 כנסיות ובבתי מדרשות אשר בזה המקום אי אפשר שלא
 ימצאו אדם צדיקים ושרים והוא היה ראש להם ומורה להם
 דרך כמו שאמר לשמיע בקול תודה וגו' כי כמו שחברת
 הפחותים היא בדברים המגונים כך חברת הצדיקים
 והחסידים ראוי שיהיה בדברים המעולים בחכמה ובמזנה
 ובעלי ולכן אמר לשמיע וגו' ולמה שהאדם כבר יעשה טובות
 ולא יעשה ביריוניו אבל התאווה יגדלו כמו לכושרים אמר
 שתאיתו ומסכמת לזה כי הוא צדיק מבית ומחן כמו שאמר
 מה אהבתי מעון ביתך וגו' ובעבור שאם נתחבר לרשעים
 והיו שונאי נפשו ודוד ונתחבר לטובים והיו אוהבים לו כמו
 שאמר חר אפי וגו' התפלל כשיבא העת שהנפש נפרד מעל
 הגוף שאין ראוי שישימה השם בחברתם כי הדברים
 המתחלפים תכליותיהם יהיו מתחלפים ולכן אמר אל תאסוף
 וגו' ותן הסכה בזה בעבור שהם עגל פעולות הרסע והוא
 עשה פעולות הצדק והוא שאמר אשר בידים זמה וגו' ואני
 בתומי וגו' והוא היה קיים בעבדת השם ומכרך אל אלהים
 בקהל קדושים התבאר בזה ראוי להרחיק מחברת הפחותים
 והרעים בחיים למה שבמות האחר הולך לאבדון והאחר
 שאר קיים ונצחי ולכן אכלנו במיתתם אין ראוי להתחבר
 בהם בשום חבור כי אין קוברין צדיק אבל רשע כמו שפיר
 אמרנו והנה אברהם כמו שנתברך בכל היו מעשיו גדולים
 בכל הלא תראה עם שמעלת אברהם גבוה עד מאד שהוא
 היה נשיא אלהים ומולך ונתברך בכל הטובות לקח אשה לבנו
 ממשפחתו והאשה אשר לקח היתה גערה שהיתה הולכת
 לשאות מים ואלח עבדו עם עשרה גמלים נושאים כל טוב
 אברהם כדי לקנות אשה לבנו ולא קבל עמה דוד הימצא
 בעולם מי שיעשה פועל בזה והנה כמו שאמר פעולותיו היו
 גדלים ונראים ולכן נעשו לזרעו ככלאות גדולות

אמר שם טוב

וראוי שנחקור
 אדם הנשואים
 וחבור האיש עם אשתו אם בא מפאת המקרה וההזדמן והוא
 מההצלחת המקריות או בא מפאת המזל והמערכת או בא
 מפאת האל יתברך כפי רצונו הפשוט או כפי שם המעשים
 או בא מכל אלו הסבות בי לכל אלו הדעות יש פנים

הנה האיש עם אשתו
 מההצלחת המקריות
 או בא מפאת המזל
 והמערכת או בא
 מפאת האל יתברך
 כפי רצונו הפשוט
 או כפי שם המעשים
 או בא מכל אלו הסבות
 בי לכל אלו הדעות
 יש פנים

מההזדמות כי כבר יחפז אדם כי חבור האיש עם אשתו הוא
 במקרה ובהזדמן כי נמשלה מצאת האשה למציאה במגם
 מצא אשה וגו' והמצואה באה במקרה ובהזדמן אם כן ח
 חבור האיש עם אשתו הוא במקרה ובהזדמן אמה מצואת
 האשה היא מצואת זה מכוחר מה שאמר מצא אשה וגו' וכבר
 ירא וגם כן שבא מההצלחה מקרית כי למה שהיה האשה
 מהטובות חכניות והטובות חכניות כלם באים מכח
 המקרה וההזדמן אם כן חבור האיש עם אשתו הוא במקרה
 וכבר יחשב שבא מצאת המזל מפני שאמרו שלמים יוס קדם
 יצירת הולד בת קול יוצא ואומר בת פלוגי לפלוגי — וכבר
 יחשב שבא מרוב השתדלות — ולא בא מהמקרה גם כן ולא
 מפאת המזל כי למה שהיה מצוה לקח איש אשה ממשכחה
 הגניבה וכשהיה הדבר שהוא נגזר ובא במקרה או על המעט
 לא יזהר ולא יצוה עליו כי אם הגזירה אמת החריצת שקר
 וגם כי הדברים אשר באים במקרה ועל המעט אינו נוסף
 ההשתדלות עליו ומה שלא יכול עליו ההשתדלות אינו מוחר
 ולא מצוה אבל הם צוה לקחת אשה והוא מצוה להיתנה
 בשדה וממפאת היקרה אם כן חבור האיש והאשה לא בא
 מפאת המקרה ולא בא מפאת המזל וכבר יחשב שבא מפאת
 האל ושהוא שכר המעשים מפני שא' ז' על זאת יתפלל וגו'
 לעת מצוא זו אשה וגם כן אי' למצונו בתורה — ובג' יאיש
 ובכתובים שחבור עם אשתו הוא מ' בתורה מ' יצא הדבר
 בג' יאיש כי מ' היתה לו בשמרון בכתובים ויסקרצון
 מ' (הרי נתבאר שהיא כפי שכר המעשים אחר שיבא
 מצאת הש' או שבא מצאתו כפי רצונו הפשוט והאמת כי למה
 שזים האשה מהטובות הגדולות שמחן והטובות אשר מחן
 באו מפאת ההזדמן והמזל וההשתדלות יבא לכל אחד ואחד
 כפי שכר מעשיו וגם כן חבור האשה עם האיש כבר יהיו ד'
 מאל' הפנים כי העומר כבר יגיע לאדם בשכר חסירה
 לנעווע עץ פרי ומצא בה מצואה — וכבר יגיע לו כפי
 מזלו כי כבר יהיה האדם בלתי משתדל ויגיעו לו דברים
 דביטוב וכבר יזה יתה תמיד או על הרוב זה אי אפשר
 מבלי סכה אלא שיש מזל מעשיר וכבר יבא לאדם מצד
 ההשתדלות כי המשתדל להשיג דבר מה כפי מדרגתו כבר
 ישיגהו וזה נמצא ברוב וכבר יהיה ההצלחה מקרית באה
 כפי שבר המעשים וכל התורה כלה יורה על זה וכן יהיה
 חבור האיש עם האשה כי כבר ינתן לטובים חבור טוב
 ובעבור שינתן לרעים כבר יחשב שהוא כפי רצונו הפשוט
 והנה בחבור יבחק ורבה מנחברו כל אלו הסבות סבות
 המקרה כמו שאמר הקרה כל לפני וגו' כי זה דבר מיוחס
 אל המקרה וההזדמן והיא גם כן מפאת המזל כמו שאמר
 החכם ר' אלהי השמים ולא אלהי הארץ כמו שאמר י' אלהי
 האמים וגו' ולמעלה אמר אלהי הארץ כי בת פלוגי לפלוגי הוא
 מהאמים וגו' כי בא מההשתדלות כי אם לא מההשתדלות לא
 היה לו לקח שבעה לעבדו שיקח אשה מארצו וממשפחת
 כי אם הגזירה אמת החריצית שקר וגם כן היה שכר
 המעשים כמו שאמר ברוך י' אלהי ארזי אברהם וגו' ובא

הנה האיש עם אשתו מההצלחת המקריות או בא מפאת המזל והמערכת או בא מפאת האל יתברך כפי רצונו הפשוט או כפי שם המעשים או בא מכל אלו הסבות בי לכל אלו הדעות יש פנים

בעבור השמחה אשר יקרה בזה האירוסות ומכר בכורה נכבד
בעבור הענין מעט ולפי שעה כמו שהיא דרך הרבנים
והנה הורה לנו בזה כי כל מהרשעים ומכור דבר נכבד שהוא
היה הענין בעבור תענוג מעט והוא חזיר ערשם בהוא
התענוג הבהמי והוא שראוי שיאמ בתשובת זה הספק היא
ואם הוא קשה עד מאד (ואמנם לספק הב' למה אהב יצחק
את עשו וגו' נשיב ונאמר כי הצדיק כבד יאהב את הרשע
בעבור ההנהגה או התועלת המצוה לו ממנו חיה אינו אוהב לו
כי אם לעצמו כמו שא' הפילו בח' ממדות ואמנם אהבת
האיש המעולה היא אהבה כפי עצמו ולכן היה דבקה אהבת
את יעקב לא בעבור דבר אלא בעבור יעקב ויצחק היה
אהב את עשולא בעבור עשולא בעבור כי ציר בכיו של
יצחק והנה גם כן אהב את יעקב אלא שהאב את עשו יותר
בעבור התועלת הנמשך לו ממנו והיפך שכל כי למה שראה
יצחק שעשו היה ארמיני חשב שימשך מזה שיהיה אים חמם
סוף דמים וכשאר כי הגזורה עליו הפסד להיות אים שדה
והיה עובד בזה את אביו התענוג בזה שכלית ולכן היה
אוהב את עשו והנה אף ש היה שלם יעקב ברעות ונכסאר
המעלות חשב כי יר לעשו בזאת המעלה עם שהיה יעקב
יותר מעולה ממנו וחשב כי בעבור זה מברכתו יבורכו בניו
ויהיו מוכנים לקבל הברכות אשר ברך ואף שיהיה יעקב
יותר מוכן לא יתחייב שיהיו בניו כמוהו והנה הדבר הוא
בהפך כי מה שקרה לאבות כימן לכניס כי הם תורה לבאים
אחריהם (ואמנם לספק הב' נאמר למה בקש יעקב
בכורה וגו' כבוד השיבו ז' כי יעקב בקש זה למה שהיה
העבודה בבכורות — ולכן אף ראוי שיהיה בעל מוס ובעל
עבדות מגיש מנחה ל') ולכן בקש ממנו שימכור לו הבכורה
והנה קודם מתן תורה היו הבכורות מקריבים הקרבנות
ולכן רצה שיהיה הוא העובד והאקריב ומכל לומר גם כן
כי למה שנאמר לאברהם כי ביצחק יקרא לך זרע ולא כל
יצחק וראה כי יצחק היה אהב את עשו בעבור אלו הסבות
חשב שיצחק יברך את עשו כי היה ברשותו לתת הברכה
למי שירצה מכיוון וכוונתו שראוי אף שיהיה האחד יותר
מוכן יותר הברכה שיברכהו ושימחהו מוכן ונדי לבטל דעת
אביו ושיחשוב כי על כל פנים היה ראוי להתברך כי הוא
היה בכור כי עשומכר בכורתו והמוכר בכורת אביו אף
ראוי שיתברך כי בזה בכורתו של אביו — וכדי שיהיה כוון
בענין אביו בקש ממנו בכמה להורות לו כי אינו ראוי
לברכה לא כפי הטענה ולא כפי הסכל כי יעקב היה בכור
וייתיר עליו שהוא היה עשם אהלים בבתי עס ועבר ועשו
היה יודע ודלהל תראה כי כשרצה לברכו קרא לעשו בנו
הגדול כי למה שהיה גדול רצה לברכו כי אהבת יצחק את
עשו היה עזה עד מאד ולכן רצה הפ' שהוא אשר לו נתכנו
עלילות שיכחו ענין יצחק כדי שיתברך יעקב — ולכן אמר
עשו אל יצחק בשאמר ליה מי אתה ויאמר אנכי עשו בכורך
כי מכר שהוא בכור היה ראוי להתברך כיעקב אמר לעשו
שימכור את בכורתו ואמר מברכה כיום וגו' הרצו בזה

סוף שהכונה היא יקרה עד מאד אבל כפי העת והמקום ראוי
לאדם לשער פעולותיו ולמה טעמו באמן הפרה והוא
עיקר ג' לא יתנו לו לחם לאכול ימות כתאום ועשו הפי
לו כי כפי העת אשר הוא יושב בו הבכורה אינה פה כלום
ולמה זה לי בכורה ולמה שא' א' פשר לאדם למכור דברים
אלא באו לעולם אמר השבע לי כיהשבעה יקיים כל מה
שלא יוכל האדם לקיים במכירה ובקנין — כי מי ששבע
סוף לו הונאה ומי ששבע על דבר שלא בא לעולם יחוייב
לקיים שבעתו — ולכן בקש יעקב שבעה מעשו ונכבד
מכר והנה אחר זה ראוי שיחחרט כי הרשעים מלאים
חרטות ולא רישאלא יתחרט — אבל בזה בכורתו הנכבדת
יחזקה כאלו אינה פה כלום וכבר אמרנו למעלה כי
בזה הורה לנו כי בכל דור ודור יקרה שמיכרים בכורה נכבדת
שהוא חיי העולם הבא ורבים יתמחו אף עשו מכר בכורה
כשדק בעבור חזיר ערשם ולא יתמה אדם מעצמו שימכור
כפשו וזאת כל אשר לו — בעבור שדה ושרות ותענוגות
בני אדם (ואמנם לספק הרביעי נאמר כי למה שהיה
מהדברים — היותר נכספים לקהל אנשים שאיביהם
יתכבשו להם כמו שאמר אשריך ישראל מי כמוך — עם
נאע כ' מן עיריך — ופנים ויתכבשו אויביך לך
ואתה על המות ימו תדרוך סכר כי אם היה ליצחק מדינה על
הבארות עם פלשטים שהם עבדי מלך גרי ל' סוף יתכבשו
לו — ובא אבימלך מלך פלשטים עם אחות מרתה לבגס
פלים מאת יצחק ופיכרתו בדת בנייה ומה מעלה גדולה ל'
ליצחק ונאמר גם כן כי בא הרמז עליו כי אלו הברכות חזר
אברהם ואחר מות אברהם שתמוס לרמז בו כי אנשים רבים
שם אברהם לעבודת הפ' ואחר מות אברהם שבו לבורס ו
הוא לגייתם אחר מות אברהם ושב יצחק והחזירם לעבודת
הפ' והיה קורא להם השמות אשר קרא להם אביהם והנה
אנשי גרר רבועל יצחק ע' כי רצו שיזיו האנשים האלה מ
מערתם ושישיבו אל תורתם לא אל תורת אברהם — ולכן
התעסקו אלו עם אלו ולא יכלו אלו את אלו ואחר כך חפרו
באר אחר ויריבי אשר הרצון בו אנשים אחרים שישובו
לעבודת הפ' רבוגם בן עליה ועם שנצח יצחק היה
סאה גדולה עמו ולכן קרא שם הבאר שטנה ואחר זה חפר
באר אחר והוא מקום אחר ששבו לתורתו ולא רבו על אלו
האנשים כי כבר נתפאט אמונת יצחק ולכן קרא שמה
רחובות ואחר זה חפר באר אחרת וקרא באר שבע כי כס
כשבעו וקיימו עליהם תורת אברהם ויצחק והנה
באר אשית רבה אמרו ויחפרו עבדי יצחק בגמל רבי בתן
אמר מצא תורה שנאמר כי מוצאי מצא חיים ורבא אמר
חיים ממש — הנה התבאר מזה כי אלו הברכות רומז
לרבים גדולים והנה היו ארבעה בארות כנגד
ארבעה חיות אשר העולם נתקיים בהם וגם כי היו האנשים
ארבעה והפנים ארבעה הנאמר במרכבה ולכן אמר כי
הבאר האחרון היא הבאר שעתידה לעלות — לירושלם

29

עובד

מקום קודם...
ענין...
32

וישאל

מספרים כבוד אל ולמה שהכביאים ישיגו המהנה רב
והסגרותוכי הוא ינהיג העולם ב"ג מדות ואחר שישגי
אלו הדברים ינהיג את אשפי הארץ בזאת ההנהגה ולזה
כנה זה כדירה כי המתכוון במעשה שמים וארץ ובהנהגת
הש"ה ואחר זאת ההנהגה ירד הנביא להנהיג את אשפי הארץ
בזאת ההנהגה היא ירדה במעלה עם שאינה במקום והוא
הפרימו ומזה עלה אל האלהים ואח"כ יורד משה וכבר
אמר רבותינו שז' מעלות היו בקולם אלא בא הרמז למה
שביארנו הסודות והמתכות והצמחים והב"ח והאדם כשהוא
שכל בפועל והאדם כשהוא מתדבק עם אחד מהנבדל' אחר
השכל' רוב המוטבלות אשר בבאן והוא הנרמז בז' מדרגות
אשר היו בקולם וכבר אמרו שר' היו ב' מהם עולים ושנים
מהם יורדים וכבר ביאר הרב המורה מהו הנרצה בזה והנה
אמרנו שיעקב לקח ג' אבנים ואמר אם האל מיחד שמו עלי
כאשר יחד על אבותי יעשו כלם אגודה אחת הרצון בזה
ש' צמזמ' הם ג' עלין ואמצע ושפל ואם יזכה יעקב להדבק
אלו הדברים קצתם מקצתם והם פלולים מעלה א' והוא ה'
הדרוש אשר הוא פרי כל החכמות אך יהיו הנמצאים רבים
והעלה עלת א' יזכה ששמו של ה' ה' ייחד עליו והיה מו' ג'
ממנו כאשר זכו אבותיו ואם לא יזכה לזה לא יהיה מושגח
ממנו והנה בזו המראה הראו לנו שהדברים קשורים קצתם
בקצתם כי כמו שהדברים העליונים מתדבקים בתחתונים
בקולם ואם לא יהיה קולם לא יוכלו הדירה התחתונה
להתחבר עם העליונה ולא יהיו עולים לה אבל כשימצא
קולם התחתון והעליון כלו דירה א' כן הוא בדברים
הנמצאים כי אף שהא' היא נכחי והוא עולם הגלגלים וזה
העולם הוא הווה כפסד מצד הקשר אשר יש להם והיו דבר
אחת ויהיה הכל מושגח מעלה אחת לא כחשב' שימצאו ב'
אלוהות הא' סבת הטוב שהואה צחיות והאחר סבת הרע
שהוא ההפסד וזהו עשו רבים והנה נראה ליעקב כי יש
הנה סבה שקשור אותם ויהיו כלם אחדים וסבה א' הם
כמש ויהיה א' נכס עליו והנה אמר גם כן שלקח יב אבנים
והיו מריבותיו עמו וא' עלי יביח דניק זה ראשו מה עשה
הבה עשאן א' ש' ויקח את האבן וגו' והכוונה בזה המאמר
כי אלו הי"ב אבנים הם יב מזלות ועם שכל מה שנעשה
בארץ נעשה בצורתם הצדיק הוא למעלה מהם כי לא יטלו
על ו אבל יטל המערכת והוה הנרמז באומרו עלי יבוח ב'
צדיק ראש כי יעקב חישו לא כמכודו תחת הבוכים ומזלות
כמו שאמר אין מזל לישראל ואחר שחונת זה הנה נאמר
שהראוהו לו בזאת המראה הנפלאה שהאנשים אשר הם
בדמות מלאכי ענין הם עולים בזה העולם ויש להם עושר
וכבוד וכספים ואחר כך ירדו מנכסיהם הלא תראה כי
יעקב אבינו עם היותו באלו האבן מלך כי המלכ' הו'
באים אל אבי וינחק וגם אל אב' הם לברות עמו
ברית ועם שהיה יצחק גדול עד שהיו אמרים אבל
יצחק ולא עושר אבימלך עם כל זה היה נמצא יעקב יחיד
כלי משען ומענה ברחי מחמת אחיו במקלו ובתדומתו

כמו שאמר כי במקלי וגו' ולא היה לו ממון עד שהצרך
לקחת מאבני המקום לייסן עליהם והצרך גם כן
לעבד באשה מה שלא עשה שום איש ארבעה עשרי שנה
כמו שאמר ויבדד ישראל באשה ובאשה במר הרצון בזה כי
הפיריה ליעקב היה למשה עד מאד כי עבד באשה ולא כ
בתנה לו עד תשלום השנים והנה שמר בעבודה שנעשה שנים
כי לא האמינו ממנו שיהיה עוגד ובעבור זה במר באשה
ואחר זה עלה זרעו למעלה גדולה בעליו ממזרים והאומר
אותם היה ככ' א' העולה אותם כי שלשה בניאים הקטומים
אותם משה אהרן ומרים והורו לו בזה כי ההבלות
המקרות א' הם האושר כי יקרה בהם ח' ח' ח' מהאבות
אולם האושר השלם הוא שיהיה דבק עם אלוהיו ואם ירצה
האדם יגיע למעלת אבותיו ולכן אמרו ליעקב בהשם
יהיה עמו כמו שהיה עם אבותיו ויתברך בהבלות המקרות
אשר בתרכו אבותיו עם מעתה הוא ע' ו' ו' והנה
זאת המראה מגיע ליעקב שכבר יגיע לאדם בבוהא או ב'
בחלום בדברים העיוני יס בחלוק' מה שחשבו שהחלום
והבוהא לא תהיה אלא בדברים האופסריים והעתידיים
להיות והוריעו לו בזאת המראה מה שאי אפשר לאדם להודיע
אלא אחר עיון רב והודיעו לו גם כן מה שעתיד
להיות לו ולזרעו ויתברך בכל הברכות שנתברך אברהם ו
ולמה שנתברך בברכת אברהם ושיצא ממנו זרעו שירש
הארץ ושיפרו וירבו לרוב בקרב הארץ נאמר לו שישאגחו גם
כן בעבור זאת הסבה ושהשם ישמררו בכל אשר
ילך ושיזכהו אל הארמה אשר יצא משם וזאת ההשגחה
היא נפלאה כי אם עשאם אדם לעתים אבל לא יהיה בו
השגחה בתמידות אבל יושגח בכל אשר ילך ושלם יעזוב
אותו אפילו כהרף עין הוא דבר נפלא עד מאד וכשהקיץ
יעקב מצאו אמר שהמקום גרם לו שיחלום זה החלום לכן
ראוי שיהיה זה המקום נורא ומכובד וטיקרא בית אל וכי
המקום הזה יורה שהא' נמצא בו יותר מכל שאר המקומות
עם ש' הארץ ומלאה ואמר אבן יש' וגו' הרצון בזה כי
אף שזרעו במופת שיש כאן נמצא נבדל יחסו אל המקומות
יחס אחד כי כבודו מלא עולם ועתה נתאמת לו כי יתיחס
אל המקום וזלת מקום הנה לא בא המופת עליו אבל זה
נתאמת מפתח החוש כי ראיתי בזה המקום דברים נפלאים
ולזה יתייחד הש"ה בזה המקום יותר משאר המקומות ולזה
אמר אבן יש' במקום הזה וזהו אשר לא ידעת קודם זאת
המראה ואמנם היה המקום גודל וכן אמר מה נרא המקום
וגו' והנה הש"ה יתייחס אל האנשים ואל מקום זולת מקום
וז' א' אלהי אברהם אביך כי יתייחס אל האנשים
כמו אל השמים ואל הארץ למה שהאבות הם המרכבה
ונתייחס גם כן אל המקום למה שהם המקום הוא בית אל
וזה שער השמים והנה אח' ז' נרד יעקב נרד ואמר אם
יתה אלהי עמדי והנה יש ספק גדול כאן כי אם הבה אמ' ל'
והנה אבני עמך אך א' א' יהיה אלהים וכו' וז' להשיבו
מכאן ש' אין תבטחה לצדיק' כע' ה' וה' מ' כן תשיב דבר באה

מקום קודם...
ענין...
32

מקום קודם...
ענין...
32

וישם

והצדק בו אם באו אליו הרעות בעבור שלא היה נעזר והיה
 יושם בטל או — בעבור שאבילו סדיה יושם — ומתעסק
 וטורח בעסקיו ולא היה בחכמה ולא בעצה ובעבור שהיה
 שלא בעצה באו אליו הרעות — זה לא יוכל למר עליו כי
 התושיה לא נדחה ממנו — אבל העזרה והחכמה והתבונה
 מחוכרים יחד לא סרו ממנו ולכן לא יוכלו לומר — שהרעות
 באו מצדו ולא גם כן מפני שהיה בלתי ירא את השם כמו
 שאמר למעלה כי לא כחיתי אמרי קדוש וכבר יראה שהעצה
 והתבוננות לא יגיעו לאדם למה שיכסף אחתו כמו שאמר
 דכות מח אבות בלב איש ועצת יי היא תקום ואמר גם כן
 לאדם מערכי לב ומי מענה לבון אשר הרצון בו שהאדם
 יסדר דבריו בלבו באי זה ענין יאמר אהבתי ולא ישתמש ממנו
 כשהגיע העת שראוי שישתמש ממה שחשב אבל מי מענה
 לבון ולא אחי כל דרכי איש זק בעיניו ותוכן וגו' והרצון
 בו שכל איש ואיש יחשוב שדרכו האדרת ישרה לרגיע
 למתקומו אבל האמת אינו כן כי השם הוא מכוון הנפשות
 העזרות להגיע אל המכוון ולכן אמר גו' אל יי מעשיך
 ויבנו מחשבותיך והרצון בזה שיסליך הירד מעשיו אל
 השם ולא לבר השם יעשה מעשיו אבל המחשבות שיש לו
 השם ישלימם ואמר במקום אחר בטל אל יי וגו' הנה מכל
 אלו הדברים יראה כי הדברים אינם באים מפאת ההשתדלות
 אבל מאת השם והנה כשא יפיר אחר לא יבא שהשם יבטיח בזה
 העולם הטענה היותר רחוקה אמר שהשתדלות הערומים
 לעשות רע ועצת החכמים לא יועילם ולא די שלא יועיל להם
 להשיג מכוונתם אבל לכוך החכמים בערומה כי יגיע להכנס
 רע בחבמתו ואשר אין לו עצה ולא תבונה אלא רצון כסוט
 לכך ימחק השם לעשותו והנה אחר הם בתכלית הכבלות
 להגיע אל תכליתם ולא ימצאו דרך להשיג תכליתם במהרה
 שיגיעו והוא שאמר מפר מחשבות ערומים וגו' וכי יש יומם
 יפגזו חזק וגו' הרצון בזה כי החכמים אבילו בדברים
 המצוררים הם סבלים והכבליים בדברים אשר הם חסוכים
 ואיך יתקן להשיג מכוונתם והנה מכל זה יראה כי החריצות
 סקר והנה בזו הפרשה אשר אנחנו בדרכה יראה זה כי
 אחי יוכף חבבו לבטל חלומותיו במה שמכרוהו למכרים
 והנה אלו הסבות עצמם לפיקימו חלומותיו ולכן נאמר כי
 דכות מחשבות בלב איש וגו' כי אפילו שיחבבו אחי יוכף
 שיהיה נמכר לעבד ישף חכה חושב שהמכירה היא להיות
 מלך וכן חשבו השכטים להוריד את יהודה מגדולתו
 וה"כה חושב לה ביה ממנו מלך המשיח והנה הסבות עצמם
 אשר יחשיב אדם שהם סבות לבטל הדבר הם הסבות
 המקיימות ולכן אמרו השלמים ויראהמה יהיו חלומותיו ורוח
 הקדש אומרת ונראה דבר מי יקום ממי ומהם ובזה יקרה
 הירבה במו שיסתדל לבטל גזירות השם כמו שסובר מרומם
 ודומילים שחלם אב הם בעת לדתם שהיו יוצאות מנה ריו
 שני אורים ושורכים עירו אשר הוא מושל בה ובאשר הקיץ
 הודיעו שבר ילדה אלתו תאומים ושפט האורים אשר
 חלם ובה להשליכם בעיר נהמיתם הם והגל בוס ונזדמנה

פס דוכה התיקה אותם כמו שאמר במדרש תלום ובאמר
 גדלו החריבו את עיר אביהם ובגו רומי ומהם המסכת
 הגדולות שרומי והם הדוכים והנה התבאר מזה בהין
 כיבולת האדם לבטל הנגזר עליו אם תהיה עצת יי כמו שאמר
 עצת יי וגו' ואם השם בחר לנחלה לו לישראל עמו זה היה
 לעולמים כי לא יוכל אדם לבטלו ולכן אמר אשרי רבי
 שיי אלה והשם בחר לנחלה לו והנה בזו הפרשה אשר
 אנחנו בה בא הרמז עליו סבת גלותנו היום כי הוא לבון
 היעקבאז אשר היא אחר מהחטאים המומתים כמו שאמר
 הקבאה והתא ה וגו' והנה סבת ירדתנו למצרים ראונה
 היה הרבה אשר הביא יוסף אשר היא עין המרגלים ועל
 אותו עון נגזרה גזירה על אבותנו שהיו גולים והנה סבת
 ירדתנו היא אלו השני חטאים הגדולים דבה וקבאה אשר
 יקרה לבני ישראל והנה יוסף היה מביא דבה מביי בלתי
 ומביי זלפה ולכן היה שנוי מזה ובעבור כתיבת הסכים ואהב
 אותם אביו מכל בניו בני הגבירות שאלוהו ובעבור החלום א
 אשר חלם והיגר לאחיו שאלוהו כל האחים בסכה אחר
 מאותפת לבלם יותר מ אלתת אותו בני הגבירות בעבור
 הקבאה ובני השפחות בעבור הרבה והנה כל אשר בבית
 שאלוהו בעבד החלום השני הנמש והירח ויא כובדים כי
 השם גם ירמוז ליעקב והירח לכל אפי הבית נפשו ופח תיו
 ועבדיו ובניו ולכן היה שנוי מכלם ולכן תראו
 כשיעקב נתאבל על הו ובכה עליו לא נמצא מכל אפי הבית
 מי שיבכה אותו זולת אביו כי מכלם היה שנוי כמו שאמר
 ויבך אותו אביו אביו לבדו הנה נבכר מכל מה שחז'
 ב דברים אחר כי עצת השם לא יוכל איש לבטלה וכי הסבות
 המבטלות הם המקיימות אותו וסבות הגלות הם לבון הרע
 וקבאה ולהורות גם כן כי אשה נזרה אמת לא יוכל אדם
 לבטלה בתבה פראת יהודה כי מזרעו ומתמר ראוי לזאת
 מלך המלכה ובאשר מתו שני בניו חשב שלא יתחבר אליה
 שום חסיד והשם אשר לונתכנו עלילות חכרם ביחד ובבואה
 מקרית נתחברו שני עצמים נכבדים והם עירן זרח כי
 מהאחר יבאו מלכים ומאשי יבאו חכמים אשר האירו זרחו
 בעולם והנה מזה הפרשה אנו למדים הרבה תועלות
 אחר — שאין ראוי לקחת אשה מכלתי שיראה אותה
 וזה אנו למדים מזה שם יהודה וקחה ויבא אליה שני אנו
 למדים ששם שהיו בית יעקב במים ובני בנים הרבה היה
 מי שגח מהם שלא מת אחר מהם בשנים רבת זולת ער
 ואין למז שהיו רעים וחטאים ולכן ספר מיתת המקומו
 רבים כי מתי על שהיו רעים וחטאים וגם שיהודה אבד אלו
 חזי בנים השביח השם בו ונתנה לו מתמר לני חטאים בריק'
 גבורים כמו שאמר בר קיס כיוצא בו גבורים כיוצא בו ג
 אז למדים כי הייבוס היה מנהג קדוש קודם מן תורה ו
 וכי תורת משה היא מורשה לנו מיעקב כמו שאמר השלמים
 תורה זאת לנו משה והלא מורשה היא לנו מיעקב אלא בזה
 לנו מזה משי הקדוש ברוך הוא והכונה בזה המאמר
 תבאר כי התורה לנו חוקיה ומצותיה ומשפטיה באלו הם

ויהי מקץ

הדברים העתידים להיות כ' יורו לנו פים בכאן סנה
 יודע ו הדברים הפרטיים והאישים בחלוק מה שאמר רבים
 כי לא ידע דבר מפרטיו כמו שאמר סכלי אומתו
 לא ידע אל וגו' וחשבו זה בעבור דרשות הרבה ידע
 הסודר הנמצא בה העולם פני כי לידעת אל הדברים
 הנופיים צריך כלים גושים עינים לראות ואזנים לשמוע
 ומי שאין לו אלו השני חושים לא יוכל לראות ולא לשמוע ו
 ולכ"א סכלי אומתו לא יראה יה מלא יבין וגו' כי השמיעה
 יוחם אל הכינה ואמר איזה עיניו פטר וגו' כי אחר שאין
 לו עין לא יוכל לראות כי הש" לא יוכל תחת הזמן וכל מי
 ס"א יפיל תחת הזמן לא ידע הדברים הזמניים כמו שאמר
 איוב מדוע משדי וכו' הרצון כי אחר שאינו נכנס תחת ה
 הזמן אינו יודע הדברים אשר הם נופלים תחת הזמן ר' טעמו
 לזה כי האדם חסר היצירה והש" שלם בתכלית השלימות
 ואיך ישיג באשר הוא קטן היצירה ונתהווה מטפה ברוחה
 ומרס נדות כמו שאמר מה אנוש כי תגדלו וגו' ה" כי
 למה שהש" בלתי מקבל השנוי ואם היה השם מוגבה בו
 ישתנה בכל עת ובכל רגע בידיעתו אל פנים רבים כמו
 שאמרים ממאל יאונטה שאמרים שישתנה אל גוונים הרבה
 בכל עת והנה התשובה המבטלת כל אלו הטענות אחר שיכיר
 ואלהיו כי החלום הצדק יורה על שם הנה יודע הדברים ה
 האישים והפרטיים והזמניים ומצד ג' ח" לא ידע להשיב
 אלו הטענות כי החוש יורה על מה שאמרנו מה שאמר
 אליפו ואלי דבר יגזר וגו' בשעיסים מחזונו לילה וגו' ו
 רוח על פני יחלוק וגו' יעמוד וגו' אשר הרצון בה כי
 כמו שהנכנס לבית אחד לא יוכל לגנוב מהגניבה כל מה
 מירצה שמה יבא בעל הבית כן יקרה לחולמים כי לא י
 ישיגו מהדברים השגה שלימה כי הדמיון יעקם ואלו
 מצד שישגו השגה מה יורה על שם בכאן יודע ומצד ג' ו
 ומצד ג' ענינו ופרטינו ואמר יעמד וגו' כי אף בהחולס רואה
 מראה לגד עיניו לא יוכל הכח המשיג לציירה ואף שיהיה
 תמונה לגד עיניו כי צורת המלאך לא יוכל הנביא לציירה
 ולא החולס חלום כי היא שכלית ולא יצייר הגשמי לרצונו
 והף שאיני תמונה לגד עיני לא יכולתי לשכוח אי זו ת
 תמונה ומא זו מראה היא וגם יקרה דבר אחר שהף שלא
 יהיה הכ"ת גשם בגשם והיא הסכה להמת הקול דממה וקול
 אשמע אם כן ראוי לאיוב שיהיה שיש בכאן משגיח ואם לא
 נדע ענין השגתו והנה אליהו אמר ופי הדבר ב ותר ואמר
 כי בל ידבר אל וגו' בחלום חזון לילה וגו' אז יגלה און
 וגו' להסיר אדם מעשה וגו' הרצון בה כי ראוי לאיוב ש
 שיהיה שיש בכאן משגיח בעבור דבריו לאנשים והנה ידבר
 בעין אחר להם ולא ישיגו כלל האנשים מהנה זולת בדרך
 אחר והוא החלום בחזונו לילה או בנפול תרדמה על
 האישים בהיותם בהקין כי כל הנביאים היו נרדמים כשיבא
 להם תבואה זולת משה עליו השלום ומראה הנבואה והחלום
 לא יתחלפו כי כלם ממין אחד ואם יתחלפו כבר איפשר
 שבאין אליהו לא היו משיגים זולת החלום הצדק אבל

פי' וכו' דבר ידע
 וכו' וכו' שם ידע

מראש בהקין לא ישיגוהו ולכן אמר בא' ידבר אל הוא
 הדרך החלום הצדק ואמר כי ידבר השם עם האנשים
 בחלום בחזונו לילה כד' להסיר אדם מעשה והוא להשיבו
 אם היה דע אל אביו שבשמים כמו שבא הפס בחלום ללבו
 ואמר למה השמר לך וגו' הרצון בו כי לא ידבר לכן עש
 יעקב דברים אשר אין ראוי לדבר כל פכן שיעשה לו דבר ו
 נבא לאבימלך ואמר למה ה'ך מת וגו' הנה אלה קהל
 האנשים יבא להם בחלום הרע המגיע להם כד' שישיבו מ
 מעשות הרע כמו שאמר איוב להסיר רדס מעשה וגו'
 באופן שימך מזה שהאיש אשר נגזר למיתה יחשוק כשמו
 מני שחז ואשר נגזר עליו שימות כד' אדם גס כן יחשוק
 בעבור זה מעבור בשלח אם כן יתבאר פים בכאן יודע
 ענינו ופרטיו ואינו כמו שאמר הרעב ס' כי עזב
 השם את הארץ וגו' והנה בחלום אשר חלם יעקב אבינו
 למר מעשה כד' אשית ומעשה מרובה ידע שהשם נכב עליו
 אשומרו להצילו מכל פגע ופדע ענינו ופרטיו יודע ח
 הדברים העתידים כמו שאמר והיה זרעך כעפר הארץ ודע
 פרטינו כמו שאמר ופרדת ימה וקדמה וגו' יודע האישים
 ידעה פרטית כמו שאמר אי' וגו' ויש לו מקום אשר
 שכינתו שורה במקום זולת מקום כמו שאמר והשיבותיך אל
 הארמה הזאת ואמר יעקב מה נורא וגו' וכי הש" יודע
 ומשיג כד' יקים בתמידות לא יכור השגתו תמיד מעל
 הראייתו לה כמו שאמר כי לא אשכח והנה מצד
 ח' אמות יוסף הצדיק יראה ג' כן ידע בכלן שיש בכאן ס
 ס' כד' כד' שרע פרטינו באמרנו הנה אנונו וגו' יודע
 האישים הפרטיים כמו שאמר השמש והירח וגו' והנה המופת
 יבא ע' התואר ה' כל האישים קודם שיבא לו החלום לא י
 ידע דבר ואחר שחלם ידע הדברים וכל מה שיצא מהכח אל
 הפעול צריך מוציא ואם הדבר אחר יתן הוא ידעה אם כן
 ה'תן הוא ידע ואם הכתן יתן הדברים הפרטיים ידע
 הדברים הפרטיים ואם יתן הדברים הזמניים ידע הדברים
 הזמניים אבל הוא יתן הדברים הפרטיים והאישים והאישים
 הזמניים אם כן הוא יודע הדברים הפרטיים והאישים
 והזמניים ואמנם שידע הדברים הפרטיים בכד' התבאר
 ממה שאמרנו ואמנם שידע הדברים הזמניים התבאר מחלום
 ה'אשה והמשקה שחלמוהו' לשה שריגים והא' ג' כלי כנגד
 ג' ימים ופרעה ראה ז' פרות ח' פלטים כו' הס' ז' שני רעב
 ז' שני ש' בע' אם כן מאלו החלומות התבאר ש' שבאן בבה
 כד' יודעת הדברים כלל ופרט הדברים המושגים תחת
 הזמן ואם לא ידע אופן ידיעתם ואם יטעון טוען שאין ה
 החלומות אמיתים יטעון ג' כ' שהוא אינו נמצא כי יכחיש ח
 המושג כל וח' יחידו והנה התבאר מהחלומות שיש
 השארית הנש' ואופן ביאורו הוא ע' התואר אם בשא' ח' נ
 בראה כשהאדם יאן והשינה א' מ' ממיתה יראה דברים
 נוראים וד' ולוים וכשהוא בהקין לא ישיג דבר מאלו הדברים
 אם כן ידע שהחומר והגוף מעיקים הם לכפ' ולכן
 בשאדם יאן לא יעיקו הגוף כמו שיעיקו בהקין וכאשר

ויגש אליו

בתיכחזו כי את אשר יאהב אל יוכיח כי כמו מהאב מייסר
 לבנו בייסורי רעב ושיחור לו והלבוש הכסות ואחר המדעכי
 כדי להביא לחיי הע"ז והע"ה כי סובא חולל יורם וגו'
 בן הש"י יבא רעות לצדיקים כדי להודיע טבעו בעולם ועל
 כיוצא באונאי' שפסג ולא מצא יתלה בייסורין של אהבה ויש
 רעות אחר תבואת לצדיקים שהם הצעה והקדמה להגיע
 אל טוב גדול ויתרעמו האנשים על זה ואומרים כי לצדיק
 יקרה רעות רבות בלתי היות הדין כך אבל בשיחשוב האדם
 מהם להגיע תכלית טוב ינצל מזה הקושיא ומזה המין רוב
 הייסורין הטאים לצדיקים כי בשר דאה האדם הרעות
 המגיעות להם יתפלאו ותמה אבל כשיארע התכלי המגיע
 לימא' הרעות שאמר הצור המים פעולו ומזה המין
 כל הרעות אשר קרו ליוסף וליעקב כי במידאה אדם היותו
 מושלך בכור ואמר לית דין ולית דיין וכבידאה אדם שהגיע
 לו מהחזק מה שא נעלם בעבור שלא קרב אל אשת רדוני
 ואם יד שכל זה היה לתכלית טוב ובעבור שיהיה מלך על
 כל הארץ יסיר הפסקה הקושיא ולכן אמר יוסף לחייו
 אל תעזבו וגו' וזו המחשבה שפשתם עם שהיא רעה כני
 הנראה היא טובה בתכלית להחיות עם רב והנה אמר שהם
 לא עשו דבר כי הש"י גזר שיחשבו עליו רעה וזו המחשבה
 היא טובה בערך אל התכלית המקווה שהיא להחיות עם רב
 ולזה א"ל מעולם לא אמר יעקב אבינו דבר של בטלה אלא
 זה למה הרעותם לי וגו' אמר הבה אנו עסוק להמליך
 בנו במצרים והוא אמר למה הרעותם לי הרי נתבאר
 שרבים מהייסורין הטאים לצדיקים הם לתכלית טוב ולכן
 אמר תחלת דרובינו רב ליעזר מדות וממחה כי עוד יוסף
 חי כי הוצא מאכלה לאורה ישמח יותר באורה מהיושב
 תמיד באורה והוצא מאכל ליום טוב יותר הוא שמח ונעלו
 מאשר יהיו כל ימיו בשמחה ובמשתה וכל שכן שיצדק רב
 לי עוד יוסף בני חי בשמעו שהוצא לפרעה ולכל ארץ
 מצרים וכל שכן שישמח ויעלזו בדמותו בני בניו מנסת
 ואפרים ואינם זכה לזה יעקב בעבור הנאמר במדרש
 שהתחלנו כי אבר אכירה א ומצא ג' והנה היה זה בעבור
 שיעקב כבר התורה מכל טור והיה יוסף תמיד אהלים בתחלת
 כערותו ללמוד בני המעלות השכלי והמדותי וכחיות איש
 לימד דעת לבניו ולאנשי ביתו ולימד להם התורה והמצוה
 והחכמה וזהו כבוד התורה כי אף שכבוד התורה יסתלק
 לכמה פנים א' לקום מפניה ולהדרה וזהו כבוד גשמי ויש
 כבוד גדול מזה שהוא לעשות כל הנמצא בתורה ויש כבוד
 גדול מזה שיהיה האדם עוסק בה יומם וליילה ולכן נאמר
 כי המכבד את התורה גוססו מכובד על הבריות קימה
 מלפניה ומפני יודעיה ולהדר אותה לעשות בית הכנסת
 בזה וכלי ס'ת יפסיס מכסף ומזהב ועשות מה שכוונה והוא
 מצותיה וערותיה וסקודיה וזהו על כלם הוא הנות בתורת
 י' תמיד כי זהו הכבוד האמתי והשכלי והשונה וכי' את דבר
 ש' בזה ולכן יכרת תכרת נפשו ואמנם המנדבך בתורה
 תמיד הוא מכבדה ולכן אמר שלמה בי ראשית חכמה הוא

שידע האדם מצדך לקנותה ואכ"י שתן את כל הון ביתו וזהו
 שאמר ראשית חכמה קנה חכמה וגו' ואחר שיתן אדם את
 כל הון ביתו בעבודה יתחייב מזה ש'סלסלה תמיד ויחבקהנה
 ואם יעשה אדם זה יחוייב גם כן ש'תורה יכבדו כי
 התורה אהבת למי שיאהבנה והאהבה היא חרות האהבה
 באמת המין אשר יאהב כי אם האהבה יתן חפצו לאהבו גם
 אהבו יתן לו חפצו כמותו ולמה שיעקב כבר
 התורה לכן נתבד יותר מכל אדם ונתן לו פנרו שלם כי
 נתבד בכבוד גדול מה שלא ראה אדם מעולם כי אחר
 ש' צא יוסף לקראת אביו יצאו שרי פדעה וקניו מי ראה ל'ו
 יוצאים ולא יצא הדר ותמימים יחלו טוב והנה בזה
 המאמר נלמד הרבה דברים א' כי ש'תורה של אדם
 כמותו וראוי לכבד לשלם כמו לשלם ב' כי המצות הם
 שלוחים של מקום וכי ראוי לכבדם ולכן אמר זה חלי ואנוהו
 בציצית נאה בטלית נאה בסוכה נאה ג' כי הכבוד
 האמתי הוא לעסוק תמיד בתורת י' כי זה אינו גשמי ולא
 דמינוני א"ל הוא כבוד ש'לולכן אמר הגי'וסוף כי הכבוד
 ה' יתן לחכמים המלמדים דעת את העם שהיו קריים
 בספריהם תמיד ולכן אמר בזה הכבוד כי לא מצוינו
 שכבוד התורה יותר מיעקב ד' אנו למדים שמי בעסוק
 בתורה הש"י יעשה שרכיו ויכפל פנרו וזהו הנדמה כי אף
 שהיה יעקב אבר אדה גדולה עכ"ל למהות מהר אהריה
 לבקש אותה אבל תכליתו היה בקשת העין כי החכמה היא
 אברת המאמין והעשור והכבוד רב'דת המין ולכן בעבור
 שלא חזר יעקב אחר אברתו נתן לו הכ"כ כבודו מכלם ולכן
 אזל רב לי עוד יוסף וגו' והנה אזל כי יעקב נתבשר
 ש'היו לו רב שבטים ואם לא ימות במינו אחר שהיה יורם
 פילם הבא ולכן בשמתיוסף כתאכל כל הימים בעבור הרע
 המגיע לו ואחר שידע שהוא חי אמר רב לי עוד יוסף וגו'
 ואמר אמותה הפעם וגו' והנה בזה הפרשה
 אנו למדים תועלות הרבה ומה בזה הפרשה
 יאות לשום איש להיותו ערב בעבור אחר כי די' לאדם
 להציל נפשו מהמקרים והתלאות הבאות לאדם מבלתי היות
 ערב בעבור אחר וליסור לאנשים שלא יהיו ערבים
 א' ל' כי אסור למשכן את הלוח ואת הערב לוקחוכ ג' לימאה
 מועל כתפיה הלא תראה מה שקרה ליהודה בהיותו ערב כי
 הגיע לו מהצער מה שלא יעלם והגיע לו אחר המות בכל
 מן שמה שהיו ישראל כבוד היו עצמו מכוללם בארון עד
 שבא משה ואמ' ואת ליהודה וגו' והתיר נדויו בשאלו והטאוני
 לאכ"י כל הימים כינדו אפי' על תנאי צדיק הכרה ב' אנו
 למדים שהמרב' עם מיהשעה משחקת לו שיתן למהכבוד
 דבר גדול ושיפחד מלדין עמו הלא תראה כי יהודה עם
 שהיה יודע שמעשה הגבוע היה למצוא עלילה דבר עם יוסף
 באימה וכפחד ואמר ליה כי במוך כפרעה ולא
 א' ליה שמעשה הגביע היה עלילה להכ"י אמר וכבר כל
 המצויע להורות לנו כי כל הנעשה היה תחבולה ואם יוסף
 התרעם ממנו יאמר שלא אמר ליה דבר אלא שמלק לוכבוד

ואמר מה שעבד בנייהם מבלתי שיאמר מעשה הגביע היה
 תחבולה וזה מועשה החכמים שדבריהם יבטלו כירוסים
 בכי העת והצורך ג' הורה לנו כי ראוי לשום אדם לבייש
 לאחרים בפניו רבים כי המבייש את חברו אין לו חלק
 לעולם הבא ולכן יוסף לא רצה להתגדע את אחיו
 בשני המצרים ואמר הוציאו כל איש מעלי ד' הורה לנו
 כי אין ראוי לגזור הדברים בתלפתם אבל ראוי להביט אל
 אחרים ואף שהצדיקים תחלתן יסורין הצור תמים בעולו
 כי סופם שלמה ואשרי אנוש יוכיחמו אלוה כד' להביאו אל
 תכלית טוב וי' שראוי לאדם לעזור לאביו ולמפתחיהו בהיות
 אל ירו כי מדרך הצדיקים לעשות טוב לאחרים כי הטובות
 באה להם ונאה לעולם כמו שאמר כי מרדכי היהודי וגו'
 חלה תראה שיוסף בכלל את אינו ואת אחיו לחם לפי הטף
 ונאמר עליו משם רבנו אבן ישראל כי אפי' האל גס אבד הי'
 דוממים באבן ולא היה להם מלאכת יד ולא אומנות הכל היה
 מכלכל יוסף והנה יוסף ראה זה בחלמונו מכלל היועמדים
 והוא המושל עליהם ולכן כלכל להם והפסוק המאמר בזה
 כי אס יש תועלות זולת אל' כבר כתבם ה"לכג ואין בורך
 לכותבם הנה ויהי רצון מלפני אלהי השמים שיבא עת הזמן
 שיהיו ישראל לבי אחד בארץ בערי ישראל ומלך אחד יהיה
 לכלם למלך וגו' ב"לכו

פרשת

ויחי יעקב

לשועתך קייתי וי' כתאמר יעקב
 הסאפו ואגידה לכם וגו' בקש גלות להם הקץ ונסתלקה
 ממונו השכינה אמר שמא חס ושלום יש פסול במטתי
 באברהם אבינו שיצא ממונו ישמעאל וכיחוק שיצא ממונו עשו
 אל' ב"יו שמע ישראל אבינו וי' אלהינו וי' אחד כשם שאין
 בלבד יאל וגו' מיר פתח ואמר הזקן בש"מלו אמרי רבנן
 היכי נעביד נימריה לא אמרו משה לא נימריה אמרו יעקב
 ה זקינו סיהו אומרי' אותו בחשאי אמר רבי יצחק משל לכת
 מלך שהריחה קצו קדרה תאמר יש לה גואי לא תאמר
 יש לה צער התחילו והביאו לה בחשאי (הישועות אשר אנו
 מקיים והם יסור דיתנו ופידוש תורתנו הם שלמה האחד
 היא גשמית והיא ב' את משיחנו והשנית היא רוחנית והיא
 חיי העולם הבא והשלישית מורכבת משני אלו והיא זמן
 התחייה ובעבור שלמה אלו הם יסודות תורתנו בארץ בהם
 והנה כל אלו הישועות נדמות בזו הפרשה ביאת משיחנו
 ברמזת באומרו ואגידה לכם וגו' והנה בזה המאמר
 שהתחלנום ספקות הרבה אחד למה נסתלקה
 ממונו נבואה בעבור גלותו את הקץ שנית למה אמר שמא
 ח ויש פסול במטתי שלמים למה אמר בש"מלו ד'
 איך אמר נימריה לא אמרו משה לא נימריה אמרו יעקב
 סאם הדין הוא שכתאמר אותו מה לי לא אמרו משה או אמרו
 יעקב — וכל שכן שראוי לעשות מה שהורה לנו משה ומה
 שלל אמר משה אין ראוי לאמרו ואם אינו ראוי לאמרו למה
 נימריה בחשאי כי כמו שאמרו חכמים מפני מדינת העין
 אפי' בחדי חידים אסור ומהו הגרחה באומרו משל לכת

מלך שהריחה וגו' וכי זה המאמר הנכבד כי למה שהוא
 מכואר כי ביאת הגואל ומש' חנועם שכלמין כי בא יבא הנה
 ביאתו מאוחרת וכל עם הארץ אס ידעושהמשיח לא יבא
 בה' ושיתאחר הזמן אשר תאחר מעטום הם אשר יארו
 יזורים — אבל יתערבו באומות מאחר שתשועת נפשם היא
 רחוק' מאר כי עמי הארץ אינם עובדים הש' אלא בריות כל
 אחר תחת גפנו ותחת תאנתו — והנה אס יעקב היה מגלה
 זה הסוד והוא קץ משיחנו ימשך מזה רע גדול — ולכן
 נסתלקה ממונו שכינה וכפראה יעקב נסתלקה ממונו שכינה
 אמר שמא חס ושלום יש פסול במטתי ר' חס ושלום יש
 בבי מי שיעבור לש' בעבור ביאת הגואל — ואם לא יבא
 בימיו יתערב בין האומות ואם ישאל שאל איך מבטן ברוך
 יבא ארור — נשי' בכר יקרה כי מ' אברהם יבא ישמעאל
 ומיחוק יבא עשו — ולכן הצדיק יוליד בן רשע ואמרו לו
 בניו שהם עובדים את הש' בעבור אחרותו וכלתו ועוים
 גדולתו ולא בעבור ביאת הגואל — והנה מה שהשיבו לו
 באומרים שמע ישראל וגו' כשם שאין כלבך אלא אחד כך
 אין כלבנו אלא אחד — וכמו שיעקב קבל הגרות וסיתקיים
 בזרעו כי גר יהיה זרעך וגו' — בן הם מקבלים אלהותו
 ואחרותו וגזירותיו ויבא מלך המשיח — ולא יבא וי' אלהינו
 וי' אחד — כששמע הזקן אמר ב"סב' מ'לו כי הוא
 כבוד גדול לאם היות לו בניס רבים וכלם צדיקים וטובים
 כי בשני בניס שהיו לאביתו האחד צדיק והאחר רשע
 וליעקב היו שנים עשר בניס וכלם חסידים עליון ולכן
 נתן הודאות — ותשבות עלזה הכבד אר היה ליעקב
 מה שלא היה לאבותי — והנה משה לא אמר ברוך שם
 כבוד מלכותו לעולם ועד כי בניו לא היו ראויים אבל בני
 יעקב היו צדיקים ולכן לא אמר משה ב"סב' מ'לו כי
 לא כתבדד בבניו כי אס ביהושע ולכן אין ראוי לאמרו
 ואמנם יעקב שכתבדד בבניו ראוי למיר אותו והנה יחוייב
 לכל איש שידמה לשלמים כפי הסוכל והאיפסר — והנה
 להודיע לנו מה שקרה לזקן מהכבוד וההדרור ראוי לאמר
 אותו — ומצד שמושה לא נשתמש בזה הכבד וד אלא
 בכבוד תלמידו אין ראוי לאמרו — ובעבור שידמה אדם
 אל אלו השני שלמים התקינו סיהו אומרים אותו כי כל
 איש מהאנשים לא ימלט או יהיה מתכבד בבניו כיעקב אז
 בלתי מתכבד במשה ועל'ק שתבחן מה שאמרו משל
 לבת מלך וגו' כי זה מכואר אחר ביאור מה שאמר
 והנה קצת המפרשים אמרו כי מה שאמר נימריה לא אמרו
 משה וגו' — הוא לרמוז כי יעקב נשתמש בכבודות
 המדומות ובהצלחות המקריות השתמשות גדול כי היו לו
 באן ועבד ושפחה וארבעה נשים ובניס רבים ונחנה מוח
 העולם הגשמי — ולכן אמר ברוך שכתבדד מלכותו
 לעולם ועד — כי היה לו מהכבוד די והנה משה רבינו לא
 נשתמש מכל כבוד זה העולם רבר כי לא תמצא בתורה
 סאכל נשתק ולא שקרב אל אשה ואם שבה ונתקרב אל כבוד
 להוליד בניס

ביום ממנה לא אמר ויהי ותלך לו ועם שקראו אותו לאכול
 לחם לא אמר ויאכל לחם אבל מצונו ההפך לחם לא אכל
 וגו' והנה הבנים אשר היו לו לא החזירו בתורה כאלו לא
 היו לו ולא היה לו זאן וכקר ולא עושר אלא כל עבדיו היו
 מזהר אל העב ולכן לא נשתמש בהנאות זה העולם שמוס
 כי כשיהיה אוכל לא היה מרגיש שאוכל וכשהיה נותן לא
 היה מרגיש שנותן וכן באר פעולותיו הגשמיות
 כי היה עושה אותם ולא נהנה מהם ולכן לא אמר בש"מ' לו
 והנה פ' נמרה ה"ל נשתמש במדומות ובהצלחות המקרי ית
 כמו שכתב יעקב זה לא יאות לשלם כי יכול הצלחתו
 העונית ואם לא נשתמש מהם כמו שלא נשתמש משה
 מהעושר והכבוד הוא הכרחי להשיג המעלה המדומת כי
 דברים רבים נעשים עם כלים והרבה מצות עליו בהם אם
 בן העושר והכבוד הם הכרחיים ואם בן יחייבם ש"ק מהם
 הצריך לקיים התורה והמצוה ונעזוב ה"א וזהו שאמר
 בנימיה בחשא' נקח הכרחי ונעזוב המותר כי המותר מעיק
 כמו שאמר השילוחו פ' ז' ממדות וכמו שאמר ש"ע ה"ד
 ועושר וגו' וכן הוא הבר הראוי למה שימאך משני הקצוות
 דברים מרגיש כמו שאמר פ' אשכנע וכחשתי וגו' זהו פ' זה
 המאמר כפי הגלוי והפרסום אכל לפי האמת יש לו כוד
 בעולם ואי אבארהו לך כבוד ידעת כי נבואת יעקב אבינו וכל
 הנביאים היה על ידי מלאך כמו שאמר המלאך וגו' וכתב
 דש' המלאך הרגיל לבא אותי בכל צרותי וגו' ומשה
 לא נשתמש אלא בשמו הגדול וכל פלחתינו אר עשה היו
 בשם המפורסם שהוא שם יי ואהיה אשר א' יהי והנה קהל
 ערתינו אין ראוי לקרוא לא למלאך ולא לשרף אלא לשי' הכר
 הפליא עמו ולעצמ' כמו שעשה משה ולמה שהיה יעקב
 בשתמש בכל עניניו על ידי מלאך והמלאכים הם כבוד השם
 או יקראו לו לכן ברך יעקב למלאך ה' גיל אצלו והמר
 ב"ש' כ' מ' לו והנה מצד שיש לנו להודות שיש מלאכי עליון
 וכי הנבואה תבא לאכש' מידם ומארת ועל ידם נעשים גזירות
 העולם ראוי שמזכירם כמו שמזכיר יעקב אב' מצד שלא זכר
 משה כי אם השם הגדול לכן אין ראוי לאומרו והנה אנו
 כדי שדמה לאלו האלמים בכל יכלתנו לאם האמת ונמנו
 מושיענו ראוי לבאת ידי חובת שניהם באמר אותו בחשא'
 והנה מה שאמר משל לבת שהריחה קיצי קדרה
 וגו' כי המלאכים הם נרגשים בעולם ואם לא נזכירם יהיה
 צער לנו כאלו לא נדעם ואם נאמר להם בגלוי ובפרסום
 הוא גנאי לעם יי כי לא נאוו להזכיר להם לא שם ולא מלאך
 ולא שרף ולכן התקינו שיהא אותוכשא' כי מציאות
 המלאך הוא מורגש ואינו מפרסם כי כבוד השם מלא עולם
 והש' הוא מניע כללי כמו אמר רובב מ' נעזרך וכו'
 ואלו הם מניעים חלקיים ויש להם גדולה גדול מה כי
 תביעות השכלים הנגדלים הם נמשכים אחר תנועה היומית
 וכל מתנועעים ממזרח למערב עם שים לים תנועת
 חלקיות והיך כלמה שאמרתי בזה המאמר כי הוא נכלא עם
 שכונת המאמר הוא מה שאמרתי בהחרונה | גהאל יודע

וזה הגואל המקוהים לו אאות וסמיים רבים כי הוא
 עומד לכם עמים והנה האותות והסמנים כבר זכרם
 בשניה הכשיא עליו השלם ואמר כי ישיה וירבה משרם ישי
 כמו שאמר ויבא חומר ג' ואמר ונחה עליו רוח יי וזה
 א' מקום ישועה גדולה והוא חיי העולם הבא והנה בא
 הרמז אליו כמו שאמר לישועתך וגו' כי למה שהיה מדן יבא
 ש' זשין הנשך עקבי כוס והוא אשר נשען בין שני העמודים
 וישמך עליהם אחר מימינו ואחר משמאלנו ואחר כך הפילם
 בכחו ונפלו כל אנשי הבית ואם ישאל שאל איך המית עצמו
 שמשך בעבור שימותו אויביו לכן אמר לתשובת זה הספק
 כי המיתה היה לו לישועה גדולה כי הדבק שכלו נפשו
 עם השכל הנבדל ולכן המית גבו ומה נפשו ולכן
 השליכו שלשה דריקים את גופם באם כדי להציל נפסם כי
 היו מקוים לישועת יי וזו דמיה גדולה על שאלו הדריקים
 היו מאמינים בשם עולם אחר ולת זה העולם המורגש וכי
 הנפסם לא תמות ותשאר חיה לעולם) והנה אמרו
 זכרם לברכה שרבי אבהו כשנטה למות
 הראה לו הקדוש ברוך הוא תלת עשר נהרין אשר כמין תמה
 ואמר כל איילן לאבהו קרא לעצמו ואני אמרתי לריק ינעתי
 והנה בזה המאמר יש ספק גדול והוא איך לא היה ד' אבהו
 מ' זמן כשיהיה סכר לדריקים בעולם הנבמות קודם שהראה
 לו הש' מתן סכרן כי מי שלח יאמין שיש עולם אחר זולת
 זה הוא מין ואשיקורום ואיך אמר לריק ינעתי וגו' ולמה
 הראה לו הבה תלת עשר נהרין ולמה היו כלם מאפרסמין
 והתשובה בזה כי רבי אבהו היה מאמין בעולם הנשמות יותר
 מכל מאמין אכל כוונתו היה שאמר שראה כל הכבוד הגנוז
 לו אמר שכל מה אטרח בזולת החכמה והתבונה היה לריק
 כי רצונו היה שכל תנועותיו יועסקו יהיו מנמת זה התכלית
 ואף שלא עשה כן שה' נתן לו שכר כאלו עשאו או
 יאמר כי רבי אבהו היה עובד הש' בעצמו גדול מעלתו לא
 לקבלת שכר כי אכחני חייבים לעבודו בעבור גדול מעלתו
 או בעבור הטובת אשר קבלנו ממנו לא בעבור קבלת טוב
 כמו שאמר הענקת עסק לנשמתך ליהוה בדת כי עבד היות כי
 לא יהיה לקבלת שכר אלא לכרוע חובותינו וכן היה
 אומר רבי אבהו כי היה עובד את הש' לא לקבל פרס אבל
 בעצמו גדול מעלתו ועבור הטוב שקבל ממנו או יאמר
 כי היה רבי אבהו מקטין את עצמו כי עם היותו מאמין
 שיש עולם רחב ידיים מוכן לדריקים עם כל זה היה חשב
 בעצמו שלא היה ראוי לאותו המקום ולאותה המעלה ולכן
 אמר אני אמרתי לריק ינעתי וגו' ואמנם הראה לו תלת עשר
 נהרין למה שמרת הש' הם שלם עשרה ואמנם היה
 מאפרסמין למה שהריח הוא מחזיק הנפש כמו שאמר כל
 הנשמה תהלל יה הללויה אי זהו רכב שהנפש מתחזקת בו
 היו אמר זה הריח ואמנם היו כלם ממין אחד למה
 שכל אותם המדות כלם ישובו אל עצמות אחד כשנטו בלי
 רבוי והרבה ואמנם היו נהרין להורות על רבוי השפע
 כמו שאמר מה יקר חסדך אליהם וכי אדם בכל כנסך

יחסי יון ויש הגם יאושנה אחרת נכסית ורוחנית
 והיא נדמית כמו הפרשה כמו שאמרו זכרים לברכה למה
 האבות תובעים קבורת הארץ — אמר רבי אלעזר דברים
 בגו מאי דברים בגו — אמר רבי יהושע בן לוי אתה לך
 לפני ה' וגו' הרצון בזה כי למה שהאבות הטו את לבם
 השתקקות גדול להקבר בארץ ועם שימצו וחוזה לארץ
 ישבינו את בנייהם להליכם עם עם במצו להם מהטורח
 מה שלא יעלם וזה דאוי לבקש כבה תכלית כי אם לא היה
 אלא להשמיר זה הגוף שהוא תשמישי קדושה כל זה מקוב
 שיקבר בו האדם אלא למה שהיה קבלה להם שארץ ישראל
 היה ארץ החיים ובה המתים חיים וכל המתים בחוזה לארץ
 מתגב' גליס עדי היותם בה ולכן היה טורחם ועמלם ליקבר
 בארץ האמת להורות לנו זה הסוד ולכן השביע יעקב את
 יוסף והשביע יוסף את בני ישראל והשביעו האבות את
 בניהם אחריהם כמו שבא בקבלה להורות לנו שיו לברך הוא
 ארץ החיים וכמו שהיא נכסית מפאת הכל אשר הוא מזרע
 ישראל להיות דר בה כמו שאמר כל הדר בחוזה לארץ דומה
 במי שאין לו אלוה אף המתים ירצו להיות נקברים בארץ
 הארץ — כמו שאמר התהלך יג' ואם יומר אומר כי זה
 קוטר למה שאמר לפני חכמים שראו ארון של מת שבא
 מהצד לארץ להקבר לארץ ישראל אמר רבי אלעזר
 מה הועיל זה שיצאה נשמתו חוזה לארץ ובה להקבר לארץ
 אף קורא עליה וכוונתה שמתם לתועבה במיכס לא עליה
 אף קורא עליה וכוונתה שמתם לתועבה במיכס לא עליה
 בארץ המת חוזה לארץ לא יועיל לו אבל הוא חטא גדול
 שמתמא הארץ וזה ספק למה שאמרתי והתשובה
 בזה כי רבי מהאנשים והם הנאמר עליהם אשר לוי לא הגיה
 יתעסקו בחייהם בהטלי העולם וביטולם ויבקשו הון ועושר
 ותענוגות בני אדם ולא יתעסקו במצות אלה בקרי ומכות
 אנשים מלומדה ובאשר הגיע להם המת צו את בניהם
 אחריהם לעשות צדקה מאשר לא להם כי מאשר דאוי לבניהם
 והם יעבדו הנחלה מברא טובא לעשות טוב למי שלא ידעו
 ולא יבינו ואחרים יתיר כחותיהם מאלו שלא יצוו לתת מהובס
 אלא יצוו לבניהם אחריהם לקבצם בטלות וצניעות עם העושה
 כנפים והנה בחיים חיותם לא לבסור לבוס ביאס מצמר
 ופסיתם והנה בעת מיתתם נעשו דריקים כאלו המצות הם
 נעשים על ידי המתים והנה אמרו זכרים לברכה מאי דבתי
 ועבד חפסי מאדוניו כי כיון שמת אדם נעשה חפסי
 מהמצות ואחר שהמתים אין להם שום פועל לא יועיל להם
 בזה מצוה שביקיימוה אחר המת אבל הוא גוף גדול שיכמואו
 את המצות ועליהם ועל כיוצא בהם לאמר בחייהם לא
 זכיתם במיתתכם עליהם אמר הבית ותגאו ותטמאו את
 ארצנו ואלו הם האנשים הפושעים שבחייהם לא עשו
 פעולות חיים והם הנאמר עליהם אשר יעשה אותם האדם
 וחי ואחר ככה אמתות יצו לתקן מה שאיכסר הרוקן בו
 ולרמוח לזה א"ל כי משעטנז הבוד לאדם לעשות מרדעת
 לחמורו ויכל הדם לעשותו תכריכים למת הודוכה כי הכלב
 היה עובד מארי המע ביי כקר נכטלו הכלים אשר הם

עשה האדם את המצות כמו שאמר ש' ע' ה' כל אשר תמצא
 ירך לעשות כבחק עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה
 באאל אשר אתה הילך עם ואם כן לא יועיל לאדם מה נעשה
 מצוה אחר החיים אבל עשותם הוא לבטלה כמו לבישת
 ציצית והצחצח תפילין לקברו עמם וזה כונת המאמר
 ב' ז' יכם לא עליהם וגו' ואמנם אשר בחייהם זכו
 לעשות התורה וללכת בארץ החיים והיא ארץ ישראל במיתתם
 חכו למצוה גדולה כמו שזכו האבות ללכת בארצות החיים
 בחייהם וזכו להיות נקברים בה להשיג התכלית המקווה
 שהוא זמן התחייה שהיה בארץ ישראל בלא צד וג' ג' ג'
 ואמנם האנשים אשר לא זכו לעשות התורה בחייהם זכו להיות
 נקברים בתוכה עליהם כאמר ותבאו ותטמאו וגו' התבאר
 כי האמת מבקשים להקבר בארץ לתכלית נפלא והוא היות
 מצוה חיים כ' כמו שאמר אתה לך לפני ה' וגו' והנה
 תחיית המתים היא יסוד מייסודי התורה ואיננו כר טבעי לכס
 השלם בספר העולם הבא כי הרוח בטבע תשוב אל האלהים
 אשר נתנה כמותו עפר תשוב אל הארץ כשהיה ולכן אמר
 שתחיית המתים אינו אלא לריקים כי לרשעים כי לא יעשה
 אלהים עם כי הם בחייהם קריים מתים ואיך יחיו אחר
 מותם ולמה שהגא רבי חזק מהטבע כמו שאנו מאמינים
 בכל הנסים והנפלאות כך ראוי להאמין בתחיית המתים
 וכמו שהנתיים אין ביכולת אדם ליודעם ולעשותם אלא
 ביכולת השם בלשם לעושה נפלאות וגו' כי הוא נכדו העושה
 אותם הוא היודע איך יהיו נעשים ואין לנו אלא להפלא
 מהם ולנפול אפניו ארצה כשם ורא כל העי' ימינו וגו'
 כן תחיית המתים גם גדול והנה כשהראה אלהי הרוחות
 העצמות היבשות ליחזקאל ואל להתחייבה העצמות האלה
 וגו' ואל' אלהים וגו' והראה לנהר ליחזקאל אם
 ב' ארצית העין או במראה הבוהה איך עתידים המתים לחיות
 א' אמר שיעשה האזכרים המתדמים חלקים והם הגידים
 והג' ב' שיקרב אותם אחד אל אחד ויעשה מהם הגשם
 הכ"י כאשר היה בתחלה לבעול פעולות נכבדות מה שלא
 פעל בהיותה בעולם הזה ואחר זה יקבל שר גדול ואחר
 שיפטר הגוף עם היותה מחוברת לגוף כפי דעת האומר
 מתים שעתיד הבה להחיות טוב אין חוזרים לעפרם או
 יחיו כרי לקבל שר גדול אחר שיפטר הגוף מהנפש כעם
 שנית מה שלא זכו בעולם הזה והנה זו הישועה לא תהיה
 אלא לישראל כמו שאמר העצמות האלה וגו' כמו שאמר
 ונתתי רוחי בכם וחייתם ולמה שאנו מקיים זאת הישועה
 התחלנו לישועתך קויתי וי' אלהים למען חכרו יזכו
 ויחיו לכל אלו הישועות ומהר יחובה מעשמו למען גבילה
 ונשמחה בישועתו ב' לאו

ספר ואלה שמות

איהיה שלחני אליכם כשבקש משה להוריש שמו הגדול אמר הבה משה אתה מבקש לירש שמי כפי מעשי אפי נקרא בשמי דן את הדביות אפי נקרא אלהים בשמי עושה מלחמה גרשעים

ואלה שמות

ברשעים אפי' מקרא צבאות כשאני תולה חטאיו ואני נקרא שרי
 בשאני יושב בכס רחמים אני נקרא יי' למה שהצדיקים
 והרשעים ב' הפכה בתכלית החלוק והם מתהפכי בתכונותיה
 ופעולותיה ואין בהם שום שתוף אבל מה שידעה זה מוגדר
 לזה כמו שהמשילו תורתנו הקדושה בתחלת לידת יעקב
 ועשוי היו הפכים מלידה ומבטן ומהריון זה אצל חלק
 זה אצל שער זה לכן זה ארוך זה יושב אהלים זה יודע
 ציד ולכן יקרה בכל דור ודור שהצדיקים מתגדדים
 לרשעים והרשעים מתגדדים לצדיקים כאלו היו שני הפכים
 אשר בהם נמצא השעל וההתפעלות באש ובמים ונמצא
 ש'רעה היה בתכלית הרשע ומשה רבינו עליו השלום בתכלית
 החסידות היו אלו שני אפסים בתכלית החלוק בתכונותיהם
 ופעולותיהם ובהפעלותיהם זה רצה למחית עם ישראל
 וזה נתן נפשו עליהם כמו שנתן נפשו על המצרי זה רצה
 להגליכם ליגור זה הושיעכם כשעברו לים זה עשה את
 עבדים וזה עשה את חפשים זה הקסיר מהם המחיה והכללה
 ואפי' התכן לא נתן להם וזה הודיר להם מן והבאר והמשלו
 עד שתמצא שכל מעשיהם הם הפכים בתכלית החלוק ולא
 ימצא בהם שתוף אלא כי זה הרשע הרועה לכלות את
 שמינו בערמה מבלי שיגלה מן ו כי רצה להיות
 רשע בסתר בלתי שיוגש ומשה רבינו עליו השלום רצה
 להפטר מקהל אנשים להיות עיבד את יי' בחדרי משכבו
 מבלי שיגלה ותרצה מלכותו ומעלתו לפני הכל והשם
 אשר לו כתבו עלילות רצה לפרסם גודל רשע כרעה ורצה
 לפרסם מעלת מושיעו המושיע לישראל והוא משה רבינו
 עליו השלום ואף כי יהיה אדם רשע בסתר טבע הרשע לא
 יניחזו אלא לגלותו ולפרסמו כמו שאמר והרשעים כים
 נגדש וכי' רצה כי טבע האיש הרשע הרוע לא יניחזו להיות
 שקט ובלתי מפרסם רשעותיו אבל הוא לא יוכל להשקיט
 להיות שיקט ובוטח אבל טבע הרשע יעוררזו לעשות
 רשעיות גדולות ומפרסמות כמו שאמרזו זכרם לברכה עבירה
 גוררת עבירה ואחר שיפרסמו את ערמם יאמר שהפרכם
 אחר יפרסמו מהם ומתכונותיהם הסרסם וטיטו והוא הרכה
 וכח וקלן להם והם הגזל והניאוף והסוד והחמס לעניים
 האומללים ואם טבע הרשע הוא כן טבע המעלה א'
 הכינזא בעדת האנשים לא יניחזו להיות שקטים ובלתי פועלים
 עד שיגוררם לפעול עד שיפרסמו פעולותיהם ותכונותיהם
 לכל כמו שאמר והמשכילים יזהירו וגו' כי כמו שהשמש
 יאיר לעולם ואי אפשר להיות שקט ובוטח בן החכמה והמעלה
 אי אפשר להיותם בחדרי משכבם מבלי שיגלה מעלתם כי
 אור הצדיקים כאור טובה הולך ואור נכו' והנה לנו מסל
 מהשני אלו האפסים האחר שהיה בתכלית הרשע והוא
 פירעה השני שהוא משה רבינו עליו השלום וכל אחר
 מאה רצה שלא יגלה האחר שלא יגלה רשעותו והאחר
 שיחיה בכל ונפרש מהמדינות ועושה חיווי יחיד עם היותו
 רועה באן עם שהפציר כדי שלא יגלה מעלתו והטבע האלתי
 לא יניח לכל אחר אלא לפרסמם זה לאבדו ולאבד את

עצו וזה לפרסם מעלתו ולהגיש את ישראל מיד זה הרשע
 ועל אלו הצדיקים יסב כל הכף בלה ולהודיע אחר כך כי
 פושעים באמדו יחדיו וגו' והנה נדבר ראשונה
 בפירעה שהוא תחלת הפרעה כי רצה להקטיר מומיו והשם
 לא הרשהו א' טבעו הרשע לא עזבו והנה בתחלה התחכם
 הוא עם יועציו לעשות רעה לעמו על לא חמס בכפס אלא
 על שפרוורכו ושם עלתה שרי מכיס למען ענותו וכאשר
 ראה שלא הועיל זהו ימדרו את חיהם וכאשר ראה שלא
 הועיל זה להכריתם קרא למי לרות וזהו להמית את הבנים
 וכאשר ראה שלא הועיל זה להכל עמוס פרסום שכל הבן
 היולד וגו' אפי' למלך שכל גזר בפרסום הרי שנתכרכם
 לעיני הכל גדל רשעותו הרי שהרשע אעפי' שיעשה בסתר
 לא יוכל להניח את בעליו מבלתי ש' פרסמוהו ואחר שנתבאר
 זה נבאר זה גם כן בהפכו אשר הוא משה רבינו עליו השלום
 כיהיה אמו רצה להפגינו ולא עלה בידה עד שהוכרחה
 להגליכם אל הארצה עד שקרה שבת כרעה לקחו לה לכן
 וכאשר היה עם בבית המלכות לא הניחו הטבע האלתי
 להיות שם שלטו וקטם אבל כשיבא אל אחיו וראה איש מצרי
 מכה איש עברי מאחיו וקם עליו והרגו ויחש שזה נעשה
 בסדר באמרו ויכן כה וכה וגו' והוא לא ראה שני אנשים
 הרשע ויחש שלא היה רואהו איש והטבע האלתי לא רצה אלא
 לגלות שלימותו ואפי' כ' למה שלא נתגל מעלתו בפרסום יצא
 ביום הזמני והיה שני אנשים עבדים נצטם עד שהצריך לומר
 קרע מי שמך לאי וגו' עד שברח מלפני פירעה והתפרסם
 מעלתו בעיני כהן מדין וכך לו את צמורה בתו לא שהולר אות
 גדל לבבו ושהיה מכה חיון בעבור עשית צדק ומצט קרא
 שם בן גרסום להורות כי ראוי לגי להיות עליו ולא על לב
 שומע חרשתו ואינו משיב והנה בזה הספור נתיאמת
 מעלת משה רבינו עליו השלום כי ביום שאמר הפילוסוף
 הצדק היא כל מעלה ואינה חלק מהמעלות ולכן לקח
 לו מזה למנה זאת המעלה כי הפסיד מעלתו כי משה היה
 בכך בית בבית פירעה ובעבור שקרא את אחיו אבד
 מעלתו מבית פירעה להציל את אחיו היהודי מיד חזק
 מיצו והנה משה רצה כדי לחיות ל' דו
 יחודי רצה להיות רועה באן ויכהב
 את הצאן אחר המדבר ולכן בא אל הר האלהים חורבה כי
 הוא מקום חודם שמומה מאין עם איש והנה כוננת
 חשית יתעלה היה הפך כוננתו לפרסם שמו בעולם ולהודיע
 מעלתו כמו שאמר עיני הסנה והנה ראה
 אליו השם בלבק אש וירא
 והנה הסנה בווער באש והסנה איננו אובל והנה משה
 ראה זו המראה הגדולה ורצה לחקור זה הענין ונתקרב עם
 אל שמקום שהיתה הסנה בווער באש והנה רמז בזה כי
 יפ' אל היו היותר מוכנים להפסד ופירעה המלך הגורר
 עלתה להיות הוא המכלה להם והוא מלך עליהם ועמו
 והיהודים היו בדוק ולא יוכלו לבלותם והנה ראוי לרעת מה
 הסנה כחן והנה יש בזה גם כן סאלה גדולה

יהי מקץ

כב

אשר כל החכמה האלהית והטבעית תלמיה בה אס נשלמו כל תנאיה נגלה אס נאמר שהעלול לא ימשך ולפי דעתנו בחדוש העולם העלה הא' נשלמה עם כל תנאיה לא יחבר כל בה והעלול שהוא העולם לא ימצא כי זה בלתי איפשר והרהר לו בחום כי הסנה בעור באס ולא יחבר תנאי לעלה ולא לעלול ולא מצד הקודמה והריחוק כי המניע ממשם למתנועע ונשלמו כל תנאיו והעלול לא ימשך ואחר שאלה למיה נס כן הראו בחום שכדעה היה נמצא עם יכלתו ודונו לבלות את ישראל וישראל היו מוכנים להריגה ולאבדון ולמיה לא יחבר ולא רי שהעלול לא ימשך אבל נמשך היפך וזה שלא נמשך החום מהאם אבל ימשך הקור וזהו תכלית השלח והנה ידע שהדברים לא ימשכו מסכותיהם ופיס הגה כבה מעבדת מלפניו וכזה שיש גדול כל הנסים והנפלאות ולכך כשהעלה יהיה נמצאת עם כל תנאיה ולא ימשך העלול איפשר להאמין חדוש העולם וכפנאמין זה נאמין גם כן בכל הנסים והנפלאות ולכן רצה משה לעמוד ע"י הענין בחקירה הזקה ואמר אבודאנא ואראה וגו' כי נשלמו כל סבות השריפה מצד הפועל והמקבל והפועל לא ימצא שהוא עלול איך איפשר והנהחמוס יעיד הסך מה שהכל האנושי ישפוטו ו"ל הש"י שזו החקירה אף להשיגה כל עוד היותה בחומר ושדי לובשדע מצבאות הדבר מבלי שידע לו סבתו וזהו שאמר אל תקרב הלום וגו' ואחר שהגות זה אשר הוא יסוד ועמוד לכל התורה כלה ולכל הנסים והנפלאות ואמל' שהוא אלהי אברהם יצחק ויעקב ויש לו זכות וזכותו וזכותו וזכות אבותיו כ"ו בני ישראל מיתת העבודה והקטיר משה פניו כי ירא כי למיה שהיה משה טרוק לנבואה ול"עדר הקת"י פניו מהביטו אל האלהים עד שיעלה ראשו כי כמו שאמר הרב המורה ראוי שינוע האדם ויעמוד ויבט מלעלות אל המדרגה העליונה והיא החכמה האלהית וזכות זה זכה משה לקלקתו כמו שאמר בזכות יעקב זכה לקלקתו ו"ל הש"י שהלימות אשר רצה לשלוח אותו אל כרעה ולמיה שהיה קשה בעיני משה למיה עד עתה לא ראה את עניינים ולא הצילם מהחמס העשוי להם והשיב לו כי הם לא זעקו עד עתה ומיד זעקו אל הש"י ענה אותם בצרה וזה שאמר הנה זעקת וגו' והזריע לנו השליחות שילך אל פרעה וה זיא את עמי בני ישראל מארץ מצרים והנה למיה שזונת משה היתה ליטם בדר ולעין בתארים האלהים והטבע האלהי לא רצה להניחו ליטם בדר אבל ראוי שיהגלה ויתכרסם אמר משה להשלים כונתו כי אינו ראוי לילך אל פרעה ואינם ראויים ישראל לרגאל והנה הפועל הזה קשה ונמנע מצד הפועל ומצד המקבל מצד הפועל כי הלכינו עליו בעבור שהרג את התצרי-להציל את העברי והנה גלו הדבר למלך פרעה עד שנקם פרעה להרוג את משה והו שאמר משה אכן נודע הדבר ל"ל כמו שאמר רמ"י שהיה תמה למיה היו ישראל בגלות יותר משאר האומות ואחר שאל' ה'ארגני אתה אמר נודע לי זה הכוד או יאמר על דרך הלכה אס העברים ירעו שהמצרי-גרה על ידי יהויה שינדע

הדבר שילמינו עלינו כי אין קוד לעצמים ולכן אמר אכן נודע הדבר וכן היה והשם על הראשו כי זה הפועל הוא איפשר מצד הפועל ומצד המקבל מצד הפועל כי אף אהיה עמך אף שאין אתה ראוי וזה האות העשה בסנה יהיה לך האות כי אכני סלחתיך ומה שאמר מה זכו ישראל אעפ"י שאינם עתה ראויים בהוציאך את היום ממצרי' אכי רואה שהם זכורים מעלה גדולה לקבל את התורה והוא זכות גדול שיקבלו עליהם עול מלכות מיום מה שלא עשו כל ה גוים והו שאמר בהוציאך את העם ממצרים וגו' והנה זהו הטוב והישר הנאמר בזה הפסוק עם פים בו פיר פים רבים ונכבדים אבל ליראת ה' אריכות נעזב ולמה ש"י ונתנו לא היתה נשלמת שה יבו לו עלמה בשאל חזר לבקש עלילות דברים ואמר הנה אכני בא וגו' הנה אמר מה שלא יאמר בומעילס כי בבוא אליהם ועשה המופתים מיד האמין מבלתי שיאמרו לו מה שמו ולא היה זה אלא לאחד מפי דברים אס למיה שכונתו היה להחיות חיים מתבדדים ובלתי היות לו שתוף עם אדם בעולם כדי שידע המצאות כלו על סדרו וירעה גלויה אמתית שאין בה טעות ולא שבסו אשר אי אפשר זה כי אס בהפירת מבני אדם הטועים מדרך השכל או מפני כי עד היום הזה לא נשמע מאיש שיהיה סלוח ליה ד או לרביש לא אברהם ויצחק ויעקב ולא ממה שקדם להם כמו ש"י התורה ולמה שהיה עשה חדוש גדול בעולם שלא קדם כמותו והיה חושב שלא יאמינו לו נחושכים שהו מוכסין ומדיח ועשה בתחבולה או בעימה או שהוא ככל חולס חלומות ויאמרו כי לא נראה אליו ו"ל לכן היה בום מליך בזח הש"י ויחות ואומר טענות כדי שלא יסלחו הש"י ואמר והן לא יאמינו לי וגו' וענה הש"י שייעשה שלמה מופתים לפניהם ויאמינו בו וחזר ואמר כי ארוני וגו' וענה הש"י וא"כ יהיה עם פוך עד שחיה הש"י עליו ועשה השליחות בעל כרחו הרי כתבאר מה שהיתה כונתנו לכאר כי הטבע האלהי יעורר לאנשים לעורר מעלתם כדי שיתכרסו בעולם ויהיו מזכים לרבים כי המזכה את הרבים צדקתו עומדת לעד כמו שאמר צדקת י"י עשה ומשכנו עם ישראל ולמה שהיה זו השאלה בלתי נאותה ויש בה ספק גדול והיא אמרו הנה אכני בא וגו' ראוי שכתבאר ונתיר הספק שיש על זה ונודיע מהו הנדעה במנת אהיה ונשלם המאמר וזוח ישלש דרוסינו והספק כבר ספקו המורה זכרו לברכה כרך חמשים וגו' וזה לאנו זה אשר אמרנו משה רבינו ואמרו לי מה שזו וגו' איך היה לענין ההוא ראוייה זו השאלה בלתי נא תה עד שיהקם במיה שיש עליה אמנם אמרו הם לא יאמינו לי ולא יאמנו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ו"ל הוא מבוך מאד שכן ראוי שיאמר לכל מתפאר בכבואה עד שיבא מופת ועוד לא ימצא אס יהיה הענין כמו שיראה שהוא סס יכולת בו לבד בהיות ישראל כבר ידעו השם שהוא או לא מצדו כלל ואס היה נודע אצלם אין לו טענה בהגידו אותו

נארא

כי ידעו וכו' כידיעתם ואם היה בלתי נשמע אלכם מח
 המופת מזה שם האל ואיך היה ידיעת שמו מופת ועוד
 ים סגן אחד שאמריו הבה ושמעו לקולך איך אמר והם לא
 נא ינו לי ואל מה זה בדרך וכבר אל ושמעו לקולך והביט
 הרב אל כי בזמנים ההם לא היו האנשים כלם עבדי עז
 אלא יחידים והיה אמירת כל אומר בזמנים ההם כלם הם
 שיאמר מיתקיים לו עיון או מופת הורה שיש אלוה לעולם
 בכללו באשר הם אבל איש שיאמר בטובה שהם דרו
 ואלו לא נשמע זה כלל נהנה האמת מה שקדם להם היו א
 ואומרים לאנשים שיש אלוה בעולם וסראי לעשות כעולות
 המעלות על דרך הלימוד והעיון ההמוני ובאשר נר הל משה
 וכו' שיאמר לא שיש וביע זה השליחות אמר תחלה הנה
 שאמר מה הראיה שיש אלוה בעולם נמצא ואיך אמר
 שהוא בלתי נשמע מה שהאנשים כלם אי לא היו יודעים מציאות
 חסר ותכלית עיונם לא היה עובד מהגבל ובחנותו שהם
 לא היו כבדלים מהמורה ולא יאשרו בציאות שכל נבדל
 כלל ולמדו שהם אז מרע שהגיע עליהם ותאמת אלם מציאות
 האל והוא אהיה אשר אהיה ופירוכו כי הנמצא אשר הוא
 הנמצא אל המחוייב המציאות והוא אשר יבא אליו המופת
 בהכרח שיש דבר מחוייב המציאות לא נעדר ולא יעדר
 ובאשר יודיעו במופת יחוייב סיק כל כי טבע המופת אל
 התחמה והכפירה בו אלא מי שיככל דברי המופת והנה
 כל הדברים האפשריים אם ילכו לבת לא ימצא חרוץ
 אצל האחרון נמצא הראשון נמצא והנה אלו הנמצאות הנפלא
 יעלו אלה הגבלים והגבלים יעלו אל המניעים ואם המניעים
 יצטרכו אל המניעים אחרים והעלולים אל העלולים אחרים
 וכן לבד זה העולם לא ימצא אצל האחרון נמצא הראשון
 נמצא וכשנמצא הראשון המציאות לו מעצמו וכל מה שזל
 הוא נמצא בעבור העלה והנה לדעת הרב כל הנמצאים זולת
 ראשון מהותם כלי מציאותם והם נמצאים במוציאות כי
 המציאות תיאר נוסף על מהותו כמו החכם הוא חכם בחכמה
 וחלבו הוא לבן בלבן אבל השם הוא נמצא לא במוציאות כי
 המציאות והמהות הוא דבר אחד זולת שאר הדברים
 ולדעת האמת שאין המציאות זולת המהות בכל הדברים
 ויבא הרב כן כל הנמצאים והם עלולים נמצאם בעבור
 העלה והעלה ימצא בעבור עלה אחרת ילכו הדברים אל ב
 וזה בלתי אפשר כמו שקדם אם כן יחוייב מיהיה הנה
 נמצא בעבור עצמו והוא הרצון באשר היה אשר אהיה
 כי הוא נמצא בעבור עצמו לא בעבור זולתו כבאר הדברים
 וזה בתכרח סיקיכל בהכרח המופת וכאשר השיב הרב
 לשאלה הא שיש לשאלה הבה ואמר חנה יתקיים לכל החכמה
 והם הזקנים שיש נמצא בזה התאר הנה יקבלוהו והוא אומר
 ושמעו לקולך והשיב משה הנה יקבלו בים אלוה נמצא באלו
 המופתים השכליים מה יהיה המופת שהאלוה הנמצא בלתי
 וליה נתן לוג אותות והנה בהודעת זה השם הנכבד
 הודיע למשה רוב החכמה האלהית והנה זה כבר
 בארנוהו כפי לספר במופת והנה כפי דרושינו אמר משה

לישראל שהמציאות המוחלטת שהוא בלתי לא מצד מצדו
 היה לילך בזה השליחות אלא שהוכרח מפי ארון הכל דוח
 בלתי א זה בלתי שיש וכוונת ההגדה ש'מרת' הוא כי הוא
 לידע לזה ידיעה אמיתית אלא מצד כעולות ויובעולותיו יהיו
 על זה התואר הם לקיים הדבר ולהעמיד על טבעיהם ואז
 בקרא ל'ים וכשהש' עושה נקמה מהרשע' וכודע מהם אז נקרא
 צבאו וכשהחוטא יעמוד לפניו בתשובה וישוב מחטאתו נקרא
 פרי שהוא סודר הדבר אשר היה ראוי לבא כי החוטא ראוי
 שיענש לולי ששם אל יא ומצד עשה החכר לאפים
 ולרובת לזריקים ולרע'ים נקרא י' ומה שהיו הדברים
 יודעים על ג' מינים מהם ב ידיעה סכלית ומהם על דרך
 הקבלה ומהם על דרך החוש רצה הבה שמהם ישתמש בזאת
 הגלגלות בכל אלו ביד עה אמיתית לחכמים והוא אומר
 אהיה אר אהיה כי זה יתבאר במופת כמו ש'מ' ואח כ'א
 שיאמר להם זה ע' דהקבלה כ'א' בהתאמר לבי ישראל
 ואח כ'א טיעפה האותיות והמופתים ביניהם כדי שתאמת
 לא החוש שהש' בלחו ולמה שהדברים נחלקים על ג' חלקים
 א בלתי בעלי נפש ובלתי נפש והבעלי נפש יחלקו ל'ב
 חלקים רצה הבה שיע' זה מופת בדברים בעלי נפש אשר
 ימצא בחם החיות וזה שהצומח ישוב ב'ח' וזה אות המטח
 שנהפך לנחש והמופת אשר היר העהרה ישוב מצורת
 והמופת הג' שהדומם והוא המים ישובו דם להודות לנו
 שכל הטבעי יכול למות ולעשות כרצונו ואין מי שיכב ע'
 ובאלו הדברים הידיעה מופתים ובידיעת הקבלה כ'א' משה
 ק'ל תורה וגו' ובענין האותיות והמטח נתעלה משה על כל
 העולם והיה זה בעבור גדל מעלתו ובעבור הריגת המצרי
 שסם נפשו בכפי והיה בורח מעד לעיר מי שהיה כבן בבית
 פערה וכה בעבור זה לחיות גדול למלכ' כ'א' והיה שיאמר
 מלך וגו' מלך עליהם שהסכמתם כי הכירו מעלתו לא באונס
 ולא בהכרח ולא במלחמה ולא ב' חזקה והוא א' לחכמים
 ואב לביאים הראשונים וגם לחכמונים ובעבור זאת ונתתו
 אנו דבקים בש' כ'א' ואתם הדבקים בש' אלהיכם י' חכין
 לזה י' ואירר ב'לחו

פרשת וארא

אמר ב'כני ישראל אני י' אומר במדרש ברא הבה את היום שיהיה ים ואת הלילה
 שיהיה לילה בא יעקב ועשה היום לילה וינן רם כי בא
 ח'א' שם בא יהוה ועשה את ה' לילה יום סכל וירד השמש ירח
 עמד הרי שהדברים מופתים על דבריו וכדי שיהיו הדבריות
 יראים מלפניו ש' הכת כי ידיעת את כל אשר יעשה הש' יום
 וגו' למה שהיו ג' פערי הידיעה לדעת את הש' הבער
 הב' ידיעת כל הנמצאים המורגשים והחכמה אשר
 נמצא ד' בהם בכל ובח' ק'ב' פ'א' ש'א' ש'א' ש'א' ש'א' ש'א'
 ומידיעת השכלים הנכבדים בעלה לידעת השכלים
 עליון קונה שמים וארץ ש'א' ויחלוסותה סולם וגו' הרצון
 בו כי ידיעת השם הנכבד בעלה מא' הדברים האפסיים
 מדקית החכמה הנמצאת בהם נע' הראשון ראשון ער
 א'רצון הנמצאים שהוא השם יתברך והנה

והנה ידע שהשי הוא עומד על זה הסולם והוא סבתו והוא מקיימו והנה מלאכי אלהים יראה אחד משני דברים או שהוא רומז לכל המצאות כי כל מצא ונמצא יקרא מלאך כמו שבאר הרב המורה והנה יש מהם במדרגה עליונה ומהם במדרגה התחתונה והוא שאמר עלים ויודים שיש מהם עלות ועליות או מצדה בו שבזה הסולם יעלו החכמים והנביאים לדעת את השם והעלייה קודמת לירידה כי המוכבבים הם מורעים לנו יותר מהסבות ואחר שגדע הדבר במופת וראייה נחזור ונרד מהסבה אל המוכבב והנה אחר זה נגיע שיש בראש זה הסולם דרוג הכל שהוא אלהי האלהים וארומי הארומים והנה הוא מבורך כי בבחינת הקדור והחכמה שנמצאת בכל מיין ומיין מהבעלי נפש שהם הבעלי חיים וכל שכן בהאקפת החכמה אשר יש במיין האדם לבדו אשר יש לו מהאברים והכחות הטבעיים והנפשיים מה שאינם מהחכמה והקדר ממנו נעמד על שיש בכלן אוב ומכשרי אחזה אלה ולא כגוד בהשגת האדם חכמה אלהית אבל בהכרת הבעלי נפש שהם הבעלי חיים ולא גם כן בבחינת ובהכרת הבעל חי המרגשת אבל גם ביריעת הזמנים והמרומים נדע ונכיר חכמת האל מצד המינים והנפשים הנמצאים בהם והנה על הכל נאמר מה רבו מעשיך וכו' וכל ספקי עיני על הגלגלים נדע גדולם וטובי הכוכבים המאירי ונראה הקדר הנמצא בהם ולא שיטנו את תפקידם לעולם שבזה נגיע לעלות ולראות את פני האל כמו שאמר השמים מספרים כבוד אל וכל יום ויום אנו למדים מהם דברים שבהם כפשונו של עצמם וכן בכל לינה ולינה עד שמהם נדע עוצם גדולת השם ומדרגתו השער הכי והיא ורתינו התמימה כי בהגיע האדם להכיר את בוראו כמו שאמר אתה היראת לדעת כי יי הוא האלהים ונאמר וידעת היום וגו' והנה תכלית כל התורה ועצמותה הם שנמצאו בה מצות ואזהרות לא ימונו תכלית כלם לידע את השם לא זולת אלה שנמצאים ממנו תיקון הגוף ותיקון הבית ותיקון המדינה אבל הם יגועו כל אלו התיקונים על תכלית מה שאפשר מבלתי יודעו את השם כלל הכל ודעות רוח כמו שאמר גם בלא דעת נפש לא טוב וגו' ולכן היה יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש התחלה ראשונה בורא העליונים והתחתונים בכל יום ויום ומשגיח עליהם ועל כל אחד מהם וצברט במיין האינפסי לתת לאדם כדרכו וגו' והנה לנו המדרגה גיע ביריעת הקורה כמו שאמר דוד אחר שחבר השער הראשון אשר ממנו יודע מצאות השם ומעלתו והשגתו בכל העולם כמו שאמר השמים מספרים וגו' ואחר זה ספר השגת חכמה העולם מצד זה הגשם המאיר שהוא השמש והוא האמר והוא כחן עם כל זה שער אחר יותר מבורך ויותר גדלה לחכמים ולסכלים והוא יריעת התורה כמו שאמר תורת יי תמימה והנה הרצון בזה כי בכל התורה לא תמצא דבר אלא מה שיסתם הכסם וזהו בעצם כי אם יסתם הגוף יהיה במקרה או יר לאמר כי ימצא תועלת בדברים המורכבים ולא ימצא בפשוטים או ימצא בפשוטים ולא ימצא במורכבים

אבל בתורת השם בכלה ובחלקיה אנו מוציאים תועלת לא יסופרו לכן אמר כי תורת יי תמימה והיא כלה יסלם הנפש וחלקיה שהם עדות יי הם מתניח חכמה ורעת לפתאים וזה שקורים יש בהם תועלת שהם משמחים הלב ומחזיקים אותו וכן גם שאר חלקיה והנה זה השער אינו מוכן לכל כי אסור ללמד תורה לבני וכן אמרו אה יאמרו לך שיש חכמה באומות העולם תאמן שנה ואברתי חכמים מאד מכלל דאיכא אה יאמרו לך שיש חכמה באומות העולם אל תאמן שני מגיד דבריו ליעקב וגו' זה השער הוא לנו קהל עדת ישראל וצדיקים יבואו בו ואין לזולתו עסק והנה ביריעת מעשה בראשית ובידיעת מעשה מרכבה ובידיעת הר כיני וכמדות השם שהם יב מרות זכה נחיה להמצא חן וחקר בעיני יי ולא נזהר כלבד אלא ביריעת המצות ובעשייתן וביריעת טעמן זכה לעלות אל הר יי במשג האומים כל העושה מצוה אחר מטיבין לו מאד כי ימיו ומחל הארץ ושי יי יי יי ל שהעושה מצוה אחר בתקנה לשם שמים ואין מעבט בה דבר אחר אלא עשותה לשמה זוכה לחיים נצחיים והנה אחר מצויים לבינם בזה הדרך אנו ובנינו ובני בנינו כמש שמוע ישראל ואח כ ואהבת וכו' ואח כ והיו הדברים יתאלה על לבך וגו' שיחזיר אותם תמיד ולא יסבך דבר מהם ואלילמד אותם לבינו ולבני בניו כמש והודעתם לבניך וגו' ואומם השער הג' ליריעת השם הם הנסים והנפלאות הנעשים עי הנביאים כי בעבורם נדע שמו גדול כמו ה. כים הנעשים במוצאים אשר בעבורם ידעו ישראלים אלוה בעולם ואין כמותו ושא לו ב' ושהוא משגיח בזה העולם השפל נותן לאדם כדרכו וכפרי מעלליו והנה נא' הנש' לע עה בראית תדע כי אה יי שהו מצוי תו הנה אנכי מכה במטה וגו' ונא' ג' כ לפרעה למען תדע כי אין כלי מידה שאין לו שני ונא' ג' כ והפליתי ביום ההוא וגו' שהוא ג. גחתו וכפלו אלו הדברים בכל הנסם להודיע אלו הג' שמים והנה בזה השער יכנסו כל הדואים המ פתים בין פרעה ועבדיו ובין בני ישראל כמש בעבור זאת וגו' ולמה שבארתו העת לא היו יודעים שיש סה אחר ככלת בעולם אלא ליחדיסגלה רצה הבה שיתפרסם שיש א' זה בעולם ואין שני לו ושהוא מושגח לתת לאדם כדרכו וכפרי מעלליו לכא הנה נראתי לאבותי באל שרי סמיתה בו שמיצאתו מעצמם ואני סודר מערכות השמים למען עבדיו ולכן לא נדע שמי בעולם אבל עתה הרצון לפי שידע לכל העולם בירי ושיש לי יכולת לסאתו לכל דבר מיד בין הדברים הדומים בין הדברים הזימחים בין בעלי נפש בין בלתי בעלי נפש כי כלם אני משנה אותם מטעם הדומים יפוך לנפש והנשם יפוך רומם והמים ישובו רם שהפשוט יפוך גשם מירכב והוא נס גדול והה' ח' יבאו ממקומם הטבעי למקום אחר וא' ח' יפוך העפ' כנים וכל ה: סים האחרים עד שמשע מפדעה ומעבדות הבחירה שהוא נס גדול כי כמו שהאבן יורד למטה כן יש לאדם טעם לעבול אי זה דבר שיי' ויהיה פדעה רוצה לסלח את ישראל והשי' למען נקוסקמות וממען אחר ליה סוף סוף

וארא

שהוא ירצה לשלחם שאין בידו וברשותו למנחם והיה אמר
הנבא ארצה תרצה לשלחם אבל לא תשלחם בעבודי בהבדל אין
הרצון לפניו והיה ראוי שאמר לשלחם וישלחם כדי שיהיה
הביא והוא לא היה יכול וזה היה תכלית הפלא כמו שבאר
הרב ז"ל בספריו היקרים בהקדמת האבות ולכן אמר אמור
לכני ישראל חכי יי' שעתה אני אעשה עמהם להפליא שיעשו
הם וכל האימנים את גבורתי ביום נמצא מהוה הדברים
ושכול לשונותם מטבעם כמו שירצה והעבדים יהיו חופשים
ויהיו ממלכת כהנים וגוי קדוש והארונים והדברים ילכו
לאכדון אל תחתית שאול כללו בעובדת במים אדירים והיו
שאמר שראש נה יציל אותם מתחת סבלות מצרים ומעבודתם
ושיביא על המצר-מכות גדולות וגאמות ויהיו הנכים גלויים
שהיו בזרע נטויה ובשפטים גדולים ואחר הגולה יעד
שהוא יהיה מלך עליהם ושיתן להם את הארץ אשר נשבע
לאברהם ליצחק וליעקב בארץ סיני דומה להם ויכלק
מעליהם כל מערער וטוען וזה שאמר ונתתי לך מורגה - וגו'
התבאר כי בדיעת המופתים נזכה לעלות ולראות את פני יי'
ובמו שאמר בשראו ישראל את הים המזרחי ויראו ישראל
ויאמינו ביי' וכוונתו שאמר במעמד הנבחר אחר הוא למעלה מכל
הנסים והפלאות כמו שאמר השמע עב קול אלהים וגו' נזכה
ונגיע לרעת השם ולמה שהיו הנסים והפלאות חי איכסר
שימאכו בכל עת כי חי איכסר להענות אלא על ידי נבוא
כונן הבה למען מעשה להם זכרון כמו שאמר זכר עשה
לנפלאותיו וגו' אשר הרצון בזה כי למה שהיה הנס חי
איכסר להיות תמיד כי אם היה תמיד לא היה נס כונן
בשבת כדי שמכבוד חרות העולם וכו' באכילת הפסח
להורות שפסח הבה עלינו וכוונתו בפטר דחס להודיע כי
הכן הכבוד הוא אחר מת למצרים והכן הכבוד לישראל
כשאר חי וכוונתו בתפילין להורות לנו כי בחוק יד וכזרוע
נטויה וכל זה למה כדי שיהיה נס נשכח לעדו בלבב כלם
כמו שאמר אמור לכני ישראל וגו' וידעתם כי חיי יי' כי
תכלית כל זה לרע שיש התחלה ראשונה וממנה ישאין כמוהו
מורה וזהו תכלית כל המצות וכל הידיעות והחכמות על דרך
האמת והנה בזה המאמר אשר הוא תחלת דרושינו רנו
ח זל להורות כי תכלית כוננת הכל והוא למסת
הטובים אם לטוב אם לרע לרע לרעת את השם ושייראו מלפניו כי
היראה היא עבודה אחרונה אחר האהבה כמו שאמר באבות
כי ירא אלהים אתה והנה נאמר כי השם גזר מיום שברא
הבד את העולם שהיום יהיה יום והלילה לילה וכה יעקב וביטל
הבזירה ועשה מהיום לילה וזה לא היה לעשות רע בעולם אלא
ליתן שבר טוב לצדיקים ואם כן הבה ישנה הדברים מטבעם
על ידי צדיק אחד וכן ביהושע רצה בזה שהם יעשה נכים
ושלח לא כדי לתת שבר טוב לצדיקים בלבד אלא גם כן
ליעדע מהרשעים וכל זה כדי שיכרתם מצאת ה' בעולם
ושייראו מלפניו ושהוא נסרע מהרשעים ונותן שבר טוב
לצדיקים ולהורות על שיש אלו השערים בדיעת השם
תקנו לנו אהבי בנבנת הגדולה בכרובת התורה

מלטה כרבות בהקרוב ובערב שנים לפניה ואחר לאחריה כבדת
שמע בהקרוב כמו אמורים יוצר אור עד יוצר המאורות אנו מ
מזכירים גדול הא' ומעלתו ומכבודו פעולתיו הנפלאים וזה
מאמר למתבונן בזוהר הדבה אפי' בעיון הנס ואמר זה תקנו
לנו בייבת התורה שהוא מיוחדת לנו קהל עדת ישראל ולכן
כתחיל בהאחבת עולם וגו' עד שיהיה בלי רבוא ואחר
קריאת השמע נזכר הנסים והפלאות מעשה עמנו ועם
אבותינו וכן הדבר שזה כבדות קרות שמע של שחרית הרב
התבאר ששלשה פתחים הם לרעת השם ידועת פעולותיו
המכזרים בעולם וידועת תורתו וידועת הנסים והפלאות
ושאדם חייב להבנם בהם כל אחד ואחד כפי כחו והנה
ההתפלות מליבנם בהם מביא לאדם ליפטר מזה
העולם ומהעולם הבא ועל זה נאמר החרסים שמעו וגו'
ולעידר לקהל אנשים וצדיקים מושיעים ראוי החכמים והנביאים
אשר בכל דור ודור ואלו הם המזכירים את יי' תמיד לא
ישאו וכמו שאמר קרא בדרון וגו' ואף שיהיה האדם נכנס
בכל אחד מהם תכלית מה שאפשר לאדם לגיע כי הוא היה
אב בחכמה ובתורה ומי שהיה לו מטה האלהים בידו לעשות
בכל הדברים כמו שיראה ועם כל זה אמר באחרית ימיו יי'
אל זים אתה החלומה לראות וגו' וכן ראוי לך בן אדם
לרעת כי כל מה שמצדד עליו מחכמת הגורא ויכלתו בעולם
הזה אינו נחשב לכלום כנגד יכלתו וחכמתו ואף דמה עצמך
בעולם לילך שילך בכור מאמר המלך וחמל עליו
המלך וזהו עליו בכל הטוב לו ולכל הצריך לתקונו עד
שגדל והשכיל ואינו יודע מאומה חוץ מהבור ומה שיש
בו והיה שליח המלך בא אליו תדיר לתת לו כל מה שצריך
מאכל ומשתה וכסות והודיעו לו כיהוא עבד המלך
וכי חבור וכל אשר בו וכל אשר יביא אליו
מהמיון של מלך וחייבו להורות לו ולשבח ואמר אימתי
לבעל הכבוד הזה אשר לקחו לו לעבד וחיינו בכל טובותיו ו
נפש עינו ולבו עליו ואמר לי השליח אל תאמר כן פן תחטא
כי אין הכבוד הזה לכוונת המלך כי ברוח ארבותיו
מכפלי הכבוד הזה מה שלא יספיק מרוב וכן אין אתה לבוד
עבדו כי עבדיו רבו מספר וכן מה שהגיע אליך מטובותיו
וחסדיו אינם נחשבים לכלום לנגד טובותו על זולתו ואמר
הער איני יודע מה שזכרת אך הביטתי מדרך המלך כפי
מה שראיתי ממעלתו וטובתו בלבד אמר ליה השליח אמור
אם מעבד למלך העליון אשר אין קץ למלכותו ולא תכלית
לטובותיו וחסדיו ואני כלל חסות בין רובי חילותיו והבין
הנער מעמין המלך מה שלא היה מבין וגדלה מעלתו בנפשו
וכנסה אמתו בלבו ותגדל טובותו ומה שהגיע אליו כשיגדל
מעלתו ומעוט חשיבות הנער במלכותו ויגדלו מתנותיו
אצלו ואתה אחי על הדמיון הזה כשזכתל
בגלגל הסוכה כל הארץ כי אין אנו
מחיימן מה שיש בהקצת קטנה מהארץ כל סכן בכלה וכל
סכן במה שיש אחרי הגלגל הזה וכחון בו והבין מעניני
הבורא יי' כפי זה ויגדל בעיניך מה שחייך מטובותיו וחסדו

כח

וחסדו אשר שם עליך עיני לטובה בכל בריותיו והבט לסכרו
 וחוקיו ומצותיו בעין הגדולה והעבר על מחשבתך רב המורא
 והגדולה אשר תמצא בלבך למי שתמצא ידו מהטוב יותר ממך
 ויבני אדם איש כפי מעלתו על מעלתך ומיעוט צרכו אליך
 תהיה גדלת טובתו אבלך וכן תהיה למצותיו ואזהרתיו מעלה
 על לבך כפי זה והשתדלותך וטרחק בעיניו כן והתכוון
 תמצא בה והאלהים ישימכם מאמי עבודתו המכירים ענינו
 וטובתו ברחמינו וכל מה שכתבנו מתחלת המשל עד הנח הוא
 מאדון החכם החסיד בעל חובת הלכות וזה המשל יורה
 על מעלת זה הארון וראוי שנחתם בזה המאמר ויבא העת
 שאלו השערים יהיו כלם פתוחים לנוכחין שתמלא כל הארץ
 לדעת השם כמו שאמר הקב"ה ומלאה הארץ דעה
 את ה' כל

פרישת

בא אל פועה

החדש הזה לכם ראש
 חדשים אמר ה' ב'ה
 משעה שבראתי את עולמי לא גאלתי אומה מתוך אומה פכ'
 או הנסה אלהים וגו' הוי אומר חדש איני מחדש לכם למה
 שהיו הדברים המפורשים על שלשה מינים מהם דברים
 שהם ימינים אבל בערך אל המושג אותם נאמר שזה הדבר
 חדש וזה דבר מובחר אל המעיינים כפי עיניו באי זה
 דבר שהם לא השיגו ועתה נתחדש להם חף אכיה זה הדבר
 ידוע לרבים מהמעיינים יאמר המעיין שזה הדבר חדש
 ונרצה לומר חדש שהוא חדש בערך אליו ולזה יקרה גם כן
 בבנינים הגדולים והנוראים עם שהם ימינים וראויים עתה
 נאמר שאלו הדבר מחדשים עם שהדבר יסן וקדוש וכאלו
 חדש לכל הרברים מעד עתה לא היו נמצאים עם שהם
 נמצאים בזמן ולא יעדו כמו שנאמר זה יין חדש או זה
 הפרי חדש כל בחדש שלא היה מקודש עם שהיין היה מקודש
 וכן שאר הפירות כי המינים לעולם קיימים ובאשים יקרה
 החדש והנה אלו מחודשים מצד נקדמים מצד ונאמר
 חדש על דבר שלא היה ולא נשמע כמוהו וזהו החדש האמת
 הנאמר בקרימה והשני האחרים נאמר להם חדשים בהדרמות
 לזה והנה הנראה בהחדש הזה לכם וגו' אשר הוא
 פחלת דרושנו כי החדש האמת אשר לא היה מעולם כמוהו
 וזהו בערך אל האומה כי כיון אחר רבים קדמו לו אבל
 שחדש בו נסים ונפלאות לא קדם כמוהו וזהו בוונת זה
 המאמר הנכבד כי מעולם לא בא השם לגאל אומה מתוך
 אומה עד אותה העת ולכן היה זה חדש גדול והנה בזה
 החדש נתחדש העולם לשרא"ל כי היושב בחסך וינצח לאור
 כאלו העולם נתנה לו ולכן היה זה החדש הוא תחלת הוויות
 אומתנו ולכן אמר החדש הזה לכם וגו' והנה בזה
 החדש נתחדשו אותות ומופתים גדולים
 ונוראים והנה ישראל קבלו עליהם עול מלכות שמים בזה
 החדש וקבלו מצות רבות כאלו זה החדש הוא ראשון להיותם

כח

וראשון לריעת השם שהוא ית יתודע מצד פעולותיו והוא
 ראשון לנו לקבל עול מלכות שמים ולמה שזה החדש
 אינו ראשון להויות העולם אלא לאומתנו הקדושה כי בזה
 החדש יצאנו מאבלה לאורה נאמר שזה החדש הוא ראשון
 לנו וזהו שאמר החדש הזה לכם וגו' לא שהוא ראשון באמת
 אלא בהשקמה ובהנחה והנה נבאר שבזה החדש נעשו נסים
 נוראים אשר לא נעשו מעולם ולכן נאמר שזה החדש הוא
 חדש גדול כמו שאמר מעולם לא גאלתי אומה וגו'
 והנה נעשו בזה החדש אלו הנסים אשר שיבחו את תועבת
 מצרים לעיניהם ולא יסקלגו והוא גם גדול וזה הנס יבאר
 בזה האופן דברי ידוע הוא וברור כי מי שיהיה בין ארזים
 ובין שמעאל ושיאל אפי' דבר קטון כנגד אלהים ואלהים
 היו עושים את בשרו חתיכות וארבע מיתות בית דין ואם
 יעשו את אלהים דבר שלא יאות להם כל ישראל יהיו בחוק
 מתים וכאלו אין להם תקומה והנה משה אמר הן נבחר וגו'
 והנה ישרא זכחו את אלהים לעיניהם ולא יסקלגו וכתמו
 בשם ולקחו כל אחד מה לפסחו ועשו ממנו זבח תועבה
 למצרים ולא יבלו לומר להם דבר והוא גם
 גדול והנה השם בזה שכל איש ואיש יקח
 לביטו מה ושתכבדו אנשים והם
 ימעט הכית וגו' באופן שלא ישרא שלא יזבח את
 תועבותם ואמר שיהיה זה תמים וגו' כדי שיתכרסם להם
 כי אם היו נלקחים ממנה שיקרה לא היה כרסום כל כך אבל
 כשיהיה זה תמים זכר בן שנה שימצא בו שלשה תנאים ש
 שיהיה זכר ולא נקבה תמים ולא בעל מוס ויהיה בן שנה
 ולא כחות יתפרסם הדבר ביותר ואחר זה הזכיר שיהיה
 להם למשמע כדי שידע הרבר ויתכרסם שלא יאמר שעשאוה
 פתאום אבל היה בעצה ובחמירה ובהמתנה ולכן אמר והיה
 לכם למשמרת עד יום ארבעה עשר לחדש ואחר כך בזה
 שישחטו אותו ישראל ושיהיה בתחלת שעה שביעית כדי
 שיתפרסם הדבר יותר וכדי שיתפרסם עוד אמר שקחו
 מהדם ושתמעל שדי המזחות ועל המשקוף כדי שיתגלה
 שהיו זוכחים תועבותם ואמנם בזה שלא יתירו ממנו
 עד הבקר ושעצם לא ישרבו להודיע כי בעבור זה הקב"ה
 אש היו עושים זה כשהיו עבדים למצרים ראשונה היו
 הורגים אותם ולא די שיהיו המצריים עושים להם דבר וזה
 גם גדול אבל בעשיית זה הזבח בעזר האלהי היו אובלים
 ויוצאים לחירות עולם אם כן עשיית הפכה שהוא תועבה
 למצריים יגרום המיתה למצריים ולכן אמר להורות
 לנו זו ההשגחה אשר כי יאמרו אליכם בניכם וגו' התשובה
 יהיה על שפסח ה' ב'ה וגו' כי זה הפסח היה כבה לנגוף
 את מצרים ולהציל את בתינו מהמצרים ואף שנתנה דשות
 למשחית לחבל פסח על בתינו בראית הדם על המשקוף
 רכה בזה כי ממנו מבטחו על ה' לא באחר ושמונו נפסחו
 והנה העם באומעם אלו הדברים קבלו
 בכפינו עליהם לעצותם וקוד העם ושתחוו והנה בזה היו פני נסים
 גדולים ומעולם לא נשמע כמותם הגלת ישראל מאיביהם

השם קודם שכת

למה זה נבחר

בא אל פריעה

וימתו ממצרים כל הבכורות כי אין בית אשר אין שם מת
 ויש אל היו נבאלים מיד להורות על כי זה היה סבת הצלתם
 ולא שאלו איתו בחפזן להורות על זה העלול שהוא היצירה
 כמשך מאכלת הפסח ומהזבח שעשו לא היו אס בן תחלת
 דרשנו מה טוב ומה נעים יאמר החדש הזה לכם וגו' היום
 שנתחדש העולם להם וחרגו שנתחדשו בו נכיס גלוויס
 וגדולים לעיני כל רואים ולכרסם זה החדש והיום והלילה
 והזעה כלה חכמים לנו קהל עדת ישראל החדש כמו שאמר
 החדש וגו' היום כגמ' והיה היום הזה לכם לזכרון וגו'
 הלילה ליל שמורים העת ויהי בחצי הלילה הוי אומר חדוש
 גדול נתחדש בזה החדש והנה המצות אשר נתחדשו
 בזה החדש עד שיצאונו ממצרים הוא סבה לקבלת התורה כלה
 הנה בזה החדש קבלנו עלינו אלו המצות ראשונה קדוש
 החדש שהיא מצוה ככלאה שבה יודע תקופות ומזלות והיא
 עבודה גדולה לרבון העולמים ולמה שקדוש החדש אינו לא
 כבית דין ומימחים וסמוכים אומר החדש הזה לכם כנגד
 משה ואהרן הוצוה הב' פסח מצויה והיא מצוה גדולה
 במילכה כי בתמיכה בדת העובר עליה וכן לא נמצא במצות
 עשה זולת מילה — טעם זאת המצוה כי
 העשה אותה יראה ויגיד שם מצוטחובם והנה כבר
 ביארנו דקדוקי זאת המצוה ופרטיה ולמה באו ואמנם אמר
 דבריו אל כל עדת בני ישראל וגו' כי בעשיית הפסח ובקדוש
 החדש אמר לכם למה שקדוש החדש הוא דבר עמוק ואין
 להם להמין העם עסק בסתרות אמר לכם ואמנם בעשיית
 הפסח כלם שמים בו ולכן אמר ויקחו להם המצוה הג' רבנו
 עלינו לאכול מצה והוא להורות שהגיע שעה להגדיל לא
 יוכל להתמהמה כי העם אשר ישבו במצרים ת שנה יותר
 בשרצה הבה גאלס גאלס מבלי מונע — ולהורות זה זכור
 מצות לא תעשה שלא לאכול חמץ והאכול חייב בדת ולהורות
 כי יצאו מעבדות לחירות זכור רביעית שיהיה היום הזה
 לזכרון ושכחון בו נערים וזקנים יחדיו — וזה במצות לא
 תעשה שלא יעשה בו מלאכה לא ביום הראשון ולא ביום
 השביעי המצוה הג' זכור סכל בכור אדם וכל בכור בהמה
 שהיו נעשים בכל דור ודור — כמו שמבואר מטבע כרי
 שזכור חקדי הג' עינו זכור שני מצות שנעשה תפילין ביד
 ותפילין בראש כרי שזכור תמיד יצאת מצרים ואמנם אמר
 שיהיה ביד אות שהוא התפילין להורות כי הנסים היו נעשים
 בחמץ יד והיו לעיני הכל ולכן היו בין העמים כמו שאמר
 וראו כל עמי הארץ וגו' הנה נתבאר כי בזה החדש קבלנו
 עול מלכות שמים ונתחייבנו במצות הרבה ולכן זה החדש היה
 חרום לנו ולכן אמר החדש הזה וגו' והנה עס שזעה החדש
 נתחדשו חרשים גדולים שלא קדמו כמותם עתיד הבה לחדש
 בפלי כפלים לימות המשיח כמו שדרשו רז"ל החדש הזה לכם
 ראש חדשים משל למלך שקדש אשה ונתן להמתנות מועטות
 ביון סבא לקחתה כתב לה מתנות מרובות כבעל — כך
 בעולם הזה אירוסין הוא ס' וארשתיק לי לעולם ולא מצא
 בזה לא לכנה בלבד שנה החדש הזה וגו' אבל לימות העולם
 והיו בישראלים שנה' כי בעליך עושיך וגו' באותה שעה מוסר

מצוה 4

מצוה 5

מצוה 6

מצוה 7

מצוה 8

מצוה 9

מקדש י"א בנינו ידוק כמו שהשמן מאיר
 לעולם כך ה' אורו של עולם של והלכו נשים לא רך למח
 שהיה תכלית יצאתנו ממצרים כדי שנתקרב לעבודת השם
 כמא' בהוציאך את העם וגו' — ואם יצאו מעבדות לחירות
 הנה בזה היינו עבדים לשם הגדול והישראל והיינו לו לעם והוא
 היה לנו לטהר וקבלנו עול מלכותו עלינו ועל בנינו ודורותינו
 הנה יתחייב מזה שתראה שבינתו בינינו במא' ועשו לי
 מקדש וגו' והשתירה שבינתו בינינו אמנם נהיה עבדים לו
 וחייב לנו לעשות דבריו בלבם שלם והוא יהיה לנו במלך
 עלינו להצילנו מחק כל אמיבינו ולהסיר ממנו כל מיני כבוע
 וכל חולי וכל מכה ויתן שכר טוב להולכים לפניו ופרע
 מהרשעים המורדים לו וזה תכלית הכוונה להיות ה' בינינו
 ולמה שהש' הוא מלך גדול ומרא על כל אלהים יחוייב בזמן
 שהיו עבדים לו ולא סרנו ממצותיו ימין ומאל סיתמיר
 הגבחות בינינו ושנתעלה על כל ג' הארץ במא' ונתקד
 י"א לראש וגו' ויראו כלם מלפנינו כי מלך מלכי המלכים
 בקרא עלינו באופן שיראו מלפנינו באופן שיהיה כלנו
 מצלבת כהנים וגו' קדוש כמא' במדרש מה ישה לאב שיטה
 אצל הכנים ומה נעים לכן שיטה אצל האב כמא' עטרת
 זקנים וגו' ולכן ראוי שיטעו בית לאב שיהיה אצל הכנים
 אשר הרצון בזה כי להיות ה' בינינו נוכח לעבד את השם
 ויהיו הכנים אצל האב והאב ישגיח על בניו לתת להם כל
 צרכם ולהסיר מעליהם כל צרה וצוקה — ולמה שהיתה זה
 הדבליה יצאתנו ממצרים התחיל משה בשיחה זה אלי ואנוהו
 אשר רצה בזה שהש' הוא אלהינו ואנחנו עמו ולכן ראוי
 שנעשה לו בית גדול ומכובד כמו שהיה ה' כי הוא בסא
 כבוד לה' במא' בסא כבוד מרוב מראשון מקום מקדשו
 וסוים בשיחתו את אמו ותטעמו וגו' כדי שהש' ימלך עלינו
 לעולם ועד ולמה שימצאו תועלת רבות בהיות ה' בינינו
 והש' למלך עלינו ראוי שזכירי כרי שיוכח באמיתות שתכלית
 יציאתנו הוא לעשות זה הבית המקדש ויובן כי ה' הוא אורו
 של עולם והנה ימצאו אלו התועלות א' כי צרכי עמו מרוב
 וצרכי כל איש ואיש ואין בסא כלם להס' צרכם מהלעדי
 עזר להי לא יחיד ולא רבים כמא' א' וגו' ואש' שיהיה
 משתדל בכל כחו לילה יום אס הש' לא יעזוהו לא יבול
 להספיק צרכיו כמא' הוא לכם משכימי קום מקדשי וגו'

פרשת ויהי בשלח פרעה

יראה כי שאל להם למשתדלים אחר המזון ושכחיו קודם
 אחר הקדש אחר ששבו מלאבתם עד שהתלילה ואלו האבות
 חסד אובלים לחם העצבים ולא יספיק להם אבל כשהשם
 ישיב על כל אים אפי' יספיק להם וכן אמר שלמה עליו השלום
 וזה שאמר כן יתן לרדיו סינה וכן אמר שלמה עליו השלום
 ברכת יי' הוא תעמיר וגו' הרצון בזה כי ברכת יי' היא לברכה
 יעזיר האדם בלתי שיעור גופו ונשמתו ויהיה עובד ביום
 ובלילה כי לא יספיק ברכת השם עמו עבד וטורח והנה ארחנו
 נתיב זרכנו עם שהם מרובים כמו שאמר צדיק עמך מרובין
 ודעתך קצרה עליהם ואין להם יכולת מעצמם להשיג שום
 דבר כי לא לחכמים לחם ולא לכוכבים עושר לכן יחוייב
 להדם שיתפלל אל השם הנכבד כדי שיתן לכל בריה די
 צרכה וזה לא יהיה אלא בבית המקדש כמו שאמר שלמה
 עליו השלום בתפלתו הנכבדת כל תחנה אשר תהיה לאדם
 לכל עמך ישראל אשר ידעו אים נגע לבבו וברש כפיו אל
 הבית הזה ואתה תשמע השם מן חכון שבין **ב** כי אין
 צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ולכן ראוי
 שיבואו עליו ייבורין וחלואים רעים מהם כוללים ומהם
 מיוחדים כמו רעב ודבר וחרב כי אלו הם מקרים כוללים
 ומקרים מיוחדים שפחת קדחת כל געג וכל מכה אשר
 הם בלתי מתיים ואי אפשר לרופא לרפאתם והם הוא רופא
 לכשר וגו' ראוי שיתפלל לכינו בין יחיד בין רבים על
 כל צרה שתבא אליהם והנה כשיתפלל אל הבית הזה ושב אל
 השם **ג** למה שיצד לב האדם רע מעשריו ואי אפשר
 לו לאדם מחלבי שיהיה לו חטא ועין ופסע ואכז' שיהיה
 בתכלית החמכה והחסינות וכל שכן שטבע האנשים נמשך
 אל הרע יותר ולכן הרעים רבים והטובים מעטים **ב**
 בני עלייה מעטים והנה האנשים עולים וחומקים ועושים
 שביעות יאלו לאלו ובא האים הצדיק להתפלל אל השם
 מהחמם העשה לו וישתחוו לפני מלכו על החמם העשה לו
 ראוי שהשם יגביע על הצדיק לתת לו בצדקתו ולהפריע מהרע
 ולהקטף מאשר נשבע בשמו לסקר כמו שאמר שלמה עליו
 השלום אשר יחטא אים וגו' ובא עליו לפני מזבחך אל
 הבית **ד** כי האנשים כמו שאמר נטוים אל הרשע ולעשות
 חטאים לשמים ולבריות וראוי ומחוייב לקרוא להם בשלום
 ולהשיבם למוט כמו שאמר טוב וישר יי' וגו' ראוי שימצאו
 החכמים והג' יאים במקום אשר היוכל ישראל עולים שלמה
 פעמים בשנה כדי להביאם ולייכרם בתחבות כדי שיזכו
 אל יי' ויזכו לחיות בועים יי' ולא ילכו לאבדון ולזה היו
 הנביאים מוכיחים לים דאל במקום מקדשנו ותפארתנו כדי
 שיזכו ללכת אל בית יי' **ה** למה שעיר פרא ארס יולד
 וזי' אפשר לאדם בלי למדה ולמוד להשג' החכלית
 האחרון לרוב כמם בזאת יתהלל המתלל וגו' ראוי שימצא
 בית ועד לחכמים כדי שהכל ילמדו התורה והמצוה וכל
 שאר החכמות המסלימות לאדם ולמה שאפי' החכמים
 הגדולים אי אפשר מקלי שיסלקו אל עם אלו כדי שימצא

האמת לאור דאוי שימצא בבאן מקום גבוה ועליו על כל
 הישיבות שהוא בית המקדש וכי יפלא דבר למשכנו וגו' כי
 מקום בה יעזיר להם להוציא האמת לאמתו ולמה שהתקנות
 המתחדשות בחכמות העיוניות רבו ומלמסור ביה המקום
 יסתלק מהם הספק כמ' שאסף הספק הגדול שהיה למה צדיק
 ורע לו וגו' וחשב ימים ר' יס בתפוצת זאת השאלה ונמנע
 ממנה להשיגה כמו שאמר ואחשבה לרעת ווי' עד אבא אל
 מקדשי אל וגו' ולמה שהחולק בה' רעת או בכבולות על
 האמת אין עליו חטא אבל החולק בזרון על מה שאמר האים
 הגדול העומד סכ לשרת את פני יי' ראוי שיהרגו כמו
 האים אשר קלל לאלהיו והנה אור התורה והמשפט הוא יוצא
 מבה' כמם ואמריו גיים רבים וגו' ואמר הג' סכ בין בדרה
 העיוניות בין ברברים המופלים בין אים לאשתו בין אב לג'נו
 בין נגע לנגע כל דברי ריבות דאוי סלך בהם במשפטים
 אשר ימצא משם ולא ימצא עיר קטנה והנה בזה הוא לעולם
 וכמו שהשמן הטוב יאיר לכל העולם כך בזה יאיר לאשר הוא
 בצורך כמו לחם לאכול וכדור ללבוש וכל שאר צרכי האדם
 שהם רבים ויאיר לאדם הם בצרה גדולה או חלי אומכה וגו' כ
 יאיר לח' כש'פול להם מחלוקת ויאיר בין כל רב ורבי וכל
 געג א'כ ביה הוא אורו של עולם וזה יהיה מצד המלך
 המולך בה אמרו במקום אחר איה בבית נרו של עולם
 ומאי נהו רבנן לך והתעסק בדרושל עולם ומאי ניהו ביה'
 ולהורו' למה העני' אל במד' גדולה מקדש שנתנה בין שג
 אותיות של שם פ' פעלת יי' מקדש יי' גדולה דעה שנתנה
 בין ב' אותיות של שם ש' כי אל דעות יי' והרצון בזה המאמר
 כי כמו שהרעת מאיר לבע' ליו בשם' החכם עיניו בראשו
 וגו' ולהציל מהמקרים את עמו העתידים לבא כן בה מאיר
 לך השם והלילה כיום יאיר ובאמצעות בה אנוכי נולד מסגני
 הזמן כי הש' הוא מביא מקיף אותנו בכל צד כמו שישיג
 על עבריו היודעים תורת יי' כי פפע השם מקיף עליהם
 תמיד או י' בה דעה הם מוקפי' מהשם והם בין ב' אותיות
 להוריות לנו כי כל דבר בעלה וקדוש ראוי שיהיה תחלתו לשם
 שמים וסופו לשם שמים כי אש לא יהיה בן לא יהיה הרבר
 שלם אבל כשנעשה בן אז הוא בתכלית השלימות או י' כי
 הש' יש לו ב' דבקות עם קהל אנשים ל' שבתחלת מציאותם
 הוא נמצא עמם רבקות מציאות אבל אינם משיגים אותנו ואחר
 החכמה והידעיה ידבק להם מציאות ההשגה כי אין דבקות
 האחר אל השלם כהדבקות השלם לשלם ולכן המקדש מי שיש
 לו דעת ידבק בהתחלה הראשונה אלוה' הב' דבקות והדבקות
 האחרון היא הדבקות השלם והוא דבקות מציאות והפנה
 בדבקות השלם הגדלים עם הש' כי הוא מתדבק עמהם
 שנותן להם המציאות והם משיגים תכלית עבכ גדולת הש'
 שהוא עליה להם וכי נתן להם המציאות וכי נפש המציאות
 הוא נפש ההשגה בחלוף הדברים השפלים אשר בבאן כי
 עם התדבק בהם דבקות מציאות אינם משיגים אותנו וזהו הנכ'
 באו' גדולה מקדש וגדולה דעה שנתנו בין ב' אותיות של שם
 ובאשר היה הקדש כן סכה הוא אורו של עולם כמזה האמר

Handwritten marginal notes in Hebrew script, likely commentary or corrections related to the main text. The text is dense and covers the entire left margin.

ויהי כשלה

האור נפטר הארבע יולך לאבדון ויבטלך שבינת חיים מהם
 אשר בעבור זה נאמר אלה ואשכבה אל מקומי וגו' וכשחרב
 בית המקדש נפלה עטרת ראשנו ונבחרנו חסדים מכל טוב
 כמו שאמר אלה לנו כי חטאנו וצדקנו נבחרנו ערומים
 וחסדים מכל טוב כמו והייתי אלה ובני שלמה חטאים רוצה
 לומר חסדים והנה העפתי שנחלתנו נהפכה לזדים בתינו
 לכבדים יתקומים היינו ואין אלה ועבדים משלנו בנו וצרות רבות
 סבבנו כי נשים בציון ענו וגו' וזרים בידם נתלו
 נשבת משה לבנו וגו' יש לנו להחזיק ולבכות על כל אור
 מהרעות הנז' ולזה היה דה לנו ר"ל על שנפלה עטרת
 ראשנו שהיא בית המקדש ולהורות כי בא ידת בית המקדש
 תאבד הכל כמו שאמר טבעו בארץ וגו' הרי שכאבדת בית
 המקדש אבדו המלך והשרים והחכמים והנביאים ועל אלו
 התועלות הרבות הנמשכות מהם שאבדנום חסדנו ענינו לא
 על דבר זולת והזר זה להורות על הרצון ששם וגו' ולמה
 שהמפורדים השיגו מעלת בית המקדש וטובו אמר באיל
 תערוג וגו' ואמר גם כן כמאה נפשי וגו' כי בהבטלות
 השכינה בינינו והוא חרבן בית המקדש כאלו השיבתי
 פניו ממנו ולכן היתה תשוקתי וכובפי החזקה כמו הנחמ
 למים כן נפשי לאלהים מתי יבנה בית המקדש ואראה פני
 אלהים והנה היתה לי דמעתי וגו' והנה אמר
 המורה ז"ל והמגלה הספקות יעוטר בכרכות
 כי אין שמחה וגיל יותר כידיעת הספקות והנה המוסכקים
 ילכו מחיל אל חיל שהיא מבית המדרש לבית המדרש שהיא
 מצית דין היושב בשער ירושלים לבית דין היושב בשער
 הגזית באופן שיראה המבוקש להם שהוא במקום אשר הם
 האלהים שהוא ציון ואחר כך אמר שבה המקום יתפללו אל
 השם על כל רוב וכל נגע והוא שאמר יי אלהים כבאות ממה
 תפלתו וגו' ואחר זה אמר שכל ישראל היו מתפללים בעבור
 המלך שהוא היה מוגן להם והוא שאמר מנינו ראה אלהים
 וגו' כי כל מלך משוח בשמן המשחה וז"ל כי אחר הדלות
 החכמים והשלמים בעלי הברק אשר היו שתולים בבית יי
 וגו' כי טוב להחיות יום אחד בזה המקום ואלף במקום א
 אחר כי יקרה כמו שיקרה בתענוג כי מי שהיה התענוגים
 יותר יענוג יום אחד בזה המקום שיש שבעה מיני שנפכתה
 בהן ארץ ישראל וכל מיני מנדים ובשר ודגים מכל מה
 שתענוג א"ף שיש במקום אשר יש זרע ותאנה וכן ורמין
 ואם יקרה זה באיחבי התענוגים כל שכן שראוי שיקרה זה
 באוהבי החכמה כי יותר יאהבו להחיות עם חכמים רבים
 וכסדרים מהיות לבדם כואבים וזה שאמר כי טוב יום וגו'
 והנה על דבר הבחירה והשכל בחרתי להסתופף בבית אלהי
 שם התענוגים הגשמיים והבכורות המדומות והנה
 בזה הבית המקדש כל מה שחסר לו דבר השם יאידו ל
 לחינו ומכל צד וציקה העתידה לבא עליו - השם יצילו
 נמנה כי הוא שם ומגן יי כבאות במש להחיר להגיע
 למשקו ומגן להצילו מכל מקרה ופגע והנה חן וכבוד
 יתן יי כי לא יהיה ככל אבל כל מה שיוכן אל הטוב השם
 יי לא יתעקמומו בו הוא כמו השמים כי השמים יבנם ככל

מקום שיש חלונות פתוחות וכן השי' הוא כמו לחא ר על האב
 וכלבד שהיו מוכנים לקבל אורו והנה אמר נסוף אשרי מי
 שבא לחקות תחת כנפי השכינה כי מי שבא לרסן תחת
 כנפיו לא יחבר לו כל ולמה בראה ארון הכהנים מעלה זה
 הבית וכי היא שמש מאיר לכל העולם בתחלת בירתו הנכלת
 אמר ונדר לעשות לו בית נעלה ונכבדת במקום גבוה והוא
 הר המוריה ושיהיה בית מיומם ביוקר ובמעלה על כל בתי
 מקדשות שהיו בעולם ולכן הורה זה בסוף דאמ מקדש יי וגו'
 כדי שתשרה שכינתו בינינו וזה שרץ יי ומלך לעולם ועד כי
 זהו תכלית הכל ואחר שהנחה זה כשרם זאת השריה נכסים
 הדבור בה ואמר אז יסיר משה וגו' והרצן בזה כי משה
 היה אמר כל פטוק וכסוק מהשריה וישראל עונין
 אשירה ליי כי גאה וגו' רצה בזה כי אעפ"י שהוא מיומם
 על כל ברבה ותהלה ראוי מנה להוכי ראוי למקבל הטוב ש
 שירה למקבל ממנו כי המשתעבד בפי כמו הוא חביר והו
 סוד הכרכות כלם כי ברכותינו אינם מועילים לו כלל כמו
 שאנו אומרים ברוך יי המכורך שרצון שאנו מברכין למי
 שהזממבורך ואין לו חוסר כלל אבל הוא משפיע כל הברכה
 על כל הנמצאים במש' טוב יי לכל וגו' ח"ס עזי חמרת יי
 ר"ל שהוא מזמיר לך ומורה לשמו מזר שהיה לי לישעה ולא
 מצד שהוא צריך לברכה זה אלי ואעוה ר"ל אעשה לו בית כזה
 ושיהיה מיומם ומכבוד או יי והוא הנכון כי אעשה לו בית
 באלו הוא גוף וצריך אל מקום וא"כ ארוממנהו מכל תאר
 גשמי יי כי מצד שהשי ידבק בכל חלק מחלקי העולם כי מלא
 כל הארץ כבודו מצד ההגות וההגותו לכל והנה החיים ישיד
 על זה ומזה הצד אעשה לו בית כזה ומצד שהוא כבדל ונפרד
 מכל חלקי העולם ואינו גוף ולא כח בגוף ראוי שארומם אותו
 על הכל וזה אמר יי אים מלחמה והוא באים גבור רוכב על
 סוס והוא נעדר מכל זה כי יי שמו והנה יש לו ימין חזק כח
 כמו הגבור והנה ימינו תרעץ אויב והנה יש לו גאות כמו
 הרוכב על הסוס להרום קמוך והנה יש לו חרון באלו היה
 גבור מלחמה כי הגבורים ראוי שישלחו הדם בחיור כמגם
 וסרו אפך וגו' והנה השי' יתואר באלו התארי מצד השפלות
 האנו ממנו אבל הוא כבדל מכל תארי גשם מכל משגו ח"ס
 מי במקו באלים יי וגו' והוא נורא תהלות שכל המהללים י
 יראים מלהללו לפי שכל הרברי עליו והוא כריח וכזה ואינו
 ריש ואין לו ימין ולא שאל ואין לו רוח ואין לו אפים הכלל
 שא"ל תואר בשמי כלל ולכן הוא יסולק מכל המקרה המשיגי
 לבזה ואם יתואר באלו הרברי לחודיע לסי האדם גבורותיו
 ולכן הוא נורא תהלות יראים הכל להללו עם שהאדם חיים
 להלו שהאדם פלא ולכאור זה הסוד הנאמר בתלמוד
 ההוא רבנות קמיה רבי חביב אמר האל הגדול הגבור
 והנורא האדיר החזק וגו' ח"ל ר חביב כי מתינה לכוליה
 שחיה דמאריה השתא אין תלת קמיה תא אלמלא משה
 דאמריהו ואתו אפסי כנסת הגדולה ותיקוהו בתפלה
 אין לא הות יכליך למימריהו ואת אמרת ואתת מאל למלך
 בשירודם שהיה לו אלפי דגים וזה ומשכח לו שכל כסוף והלא
 גנאי הוא לו וגו' (ומה) ה"ל נב אמר כי עזי

וישמעו יתרו

ומצא בכאן כלי מענוף והנה אין ראוי להסליך היין בזה
הכלי כי יסכד ואם ירדו היין יסכד היין וכן הדבר בעל
מדות הפקוח אשר יש להם מדות מגונות כמו להצות
התענוגים הגשמיים כמו כואף ומאכל רב ופתי' יין המותר
כל אלו הדברים יסכדו את השכל וכפי כסודו השכל אינו
הכמה וזו בזה הנפש ואם ילמד אדם בעת שאין אלו
ההפעולות כפי שוב אליהם יסכד חכמתו ותורתו וזה מבואר
לחוש ואפי' ההבמה הזרעת להם אינם יודעים אותה בשלמות
כי הנער יאמר דברי חכמי' והם נאמרים בפה לא בשכל והנה
זה הנכאי מבואר שהיה החכם בעל מדות טובות והוא מבואר
דברי הנביא' וכתלמוד באו כוד יי' לירי' איו וגו' ובתלמוד
נא' הלמד תורה לתלמי' שאינו הבין באלו דורק. אכן למדקולי'
ולמה שישראל כשעז מתן תורה רבו לעלות אל מעלה גבוהה
והוא ה' ויהיה אלו הדברים אשר אמרנו מעיקרם להם ב
השגתם האלהית כי על הים השיגה שבחה מה שלא השיג
יחזקאל וכל סכן בהר סיני ולהיות הדבר עמוק' וכבר מכלם
לשיגה והיו צריכים אל הצעות רבותיהם אל מעלות המדות
ולתפטר מצרכי הגוף והאשה והכניס כשמשעו ישראל כסיני
אכפי ולא יהיה לך יצאת כמתן כי אין בכח טבעם לעלות
ולשיג לזו המדרגה העליונה אכפיס ונשים וטף והיה מדר
אליהם במדרגה אל העצים ואל האבנים והנה הרצה להשיג
מה שאין בכחו להשיג ואלה המדות ולכן כשהג עו אלו לזו ה
המדרגה יצא כמתן והנה חזר הדבור אל הבה ואל אתה
חי ותורתך חיה ולמה שלחתי אל כפי'ים מים מה עשה
הבה המתיק להם את הקול והשיגו כל אחד ואחד כפי כחו
אל כפי מה שבכחו להשיג מאלו הדברים מה השיגו אותו על
דרך הקבלה ומים השיגו אותו בטענות מכפיקות ומים
השיגו אותו בטענות הלציות קרובות אל המקובלות ומים
השיגו אתו כיריעה אמתית ומים השיגו אותו למעלה
מהיריעה העיוני' שהוא היריעה בדברי' כאשר ידעם המלאך
והנה עם שכלם השיגו זה כבואה אבל לא היתה השגתם מה
אבל כל אחד כפי כחו ולכן חזרה נשמתם אליהם והנה הורה
לנו כי התורה הנתונה לישראל החזירה להם הנפשות והיה
אותם לאבי'ים שבשמים כי בה יחיו באלו החיים ובעולם
שכלו טוב וכלו ארוך הדר' תורת יי' תמימה וגו' ולמה שהיו
מעלות בהם זו למעלה מזו ואף שהיו כלם משיגים במראה
הנבואה והתנבאו בלש עם כל זה יש בזה ההבנה מדרגות כי
המון העם היו במדרגה אחד והמעניינים המשכילים דורשי
רשומות במדרגה אחרת ואהרן במדרגה אחרת ונמה
במדרגה אחרת למעלה מכלם וזה שאמרנו בתלמוד משה
מוציא כפי עצמו אהרן כפי עצמו נדב ואבי' המוחיצה
כפי עצמו וכן הזקנים ולמה שהיה השנוי מצא
בשלה מים כמו שהתבאר בספר הנפש
סיני אמת' שהיא הפסד צורה וביאת צורה אחרת והוא השיגו
אחר יהיה מהפך א הפכו ושיגו שאינו הפסד צור' אבל הגיע
צורה עם השתתת דבר המקבל השיגו ושיגו אחר שאין

ראוי שיקרא שיגו על דרך האות אל קבלה לבר מכל הא
קבלת הכיפה צורת האפסרו וקבלת הלהם צורת הרס נהוא
הפסד צורה והגעת צורה אחרת ומשל ההגעה עם ההגות
כי החוש יקבל המוחשים מבלי שיפסד צורה מהם כמו כ
הרואה שיקבל המדחית מבלי שיפסד דבר ממנו אבל
שתלח חוש ומחלם בקבלת המוחש' כי הבח הרואה מהביטול
האר יחלם משל השלמה השכל שהיא יקבל הצברים וישיגו
המופכלת לו מבלי שיפסד דבר ממנו ומבלי שיחלם
אבל יחזק השכל בהשיגו הדברים המדחיים כשיגים על
אמתתם ושיגו יחר כך הדברים החלפים בהפך החוש
כי אחר שיגו הדברים החזקים לא יוכל להשיג הדברים
החלופים והנה אלו השלמה מינים מהשיגו ימצאו בזו ההגנה
כבשרת שהיא מעמד הר סיני אל כי הבלי מוכנים לזאת
ההגנה הפסידו צורתם ה' ומתו ב' בהשיגו אבל קבלו
הפעולות מה מבלי שיפסדו צורתם והם זקיי ישראל כיה
ואב הוא ואהרן ג' מה שיקבל מלתי שיסתנה כלל והוא משה
עם שכל ישראל ומשה עיניהם לא השיגו דבר מעצמות הש'
וזה הורה לנו כי משה נגש אל הערפל וגו' כי הג' נתו נמשע
מזו כמו שהיא בחק ישראל לשכל האנושי ישגוב אשר אל
להשיג ולהורות זה הענין הנפלא המר המרדו לכס וגו'
ודאי גם כן להג' אל האכנים שהיה השגתם כפי טבעם
לא יותר וזה שאמר והבשלת את העם סביב ואמר וגו'
הכניס הנבשים אל יי' תקראו שלא יעלו למעלה מהשגתם
כי אם יעלו יפלו ומתו והורה לנו גם כן שראוי שיקדם
מעלות המדות לזאת ההשגה הנכבדת שראוי וקדשתם היום
ומחר וגו' ולהורות לנו גם כן שראוי שהיה האדם
מוכן להשיג הקדמות אשר ראוי אמר היו כנונים ולמדך
הפרד אדם מצרכי הגוף בעבור השגת זאת המדרגה
העליונה אשר אל תגאו אל אשה כי העולה לזו המדרגה ה
העליונה שהיא לעלית ולראות פני יי' כבאות ראוי שיסתפק
בכל מיני תקון ושיזרח בכל מיני זיוון כמו האשה
שרצה לקבל פני המלך אשר רא' שהיה שמה חרשים ב
בשמים וגו' על אחר כמה במה שראוי לתקן עצמו בכל
מיני תקון לקבלת עול מלכות שמים כמו שאר הכון לקראת
אלה ק ישראל ויהי רצון מלכ' אלהי השמים שיתקיים
לזו זאת ההשגה הנכבדת כמו שאמר הנביא ישעיה ובלה
כבוד יי' וגו' ואכיר ב' לאו

אחר לפרשת וישמע יתרו

לבעבור נכית אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על
פניכם לבלי תחטאו כשברא הבה את העולם גיר
ואמר השמים שמים ליי' וגו' כשברא ליתן את התורה בטל את
הביתרה הראשונה ואמר התחוננים עלו למעלה והעליונים
ירדו למטה ואפי' המתחיל יורד יי' על הר סיני ואל משה
אמר עלה אל יי' הו' אמר כל אשר חפץ יי' עשה וגו' ויודף
למנוח אמות העולם מוכשים למנוח אבל ישראלים עונך

וישמע יתרו

כח

בן ציון כבוד התבאר בחכמה המדינית כי האדם מדיני
 בטבע הוא הכרחי להגן על עצמו והוא של מות
 הנפש יצטרך אל המדינה ולחברה וכל סבן שהוא מדיני
 בטבע בעבור השגות העניינים ההכרחיים לחיים והם
 העניינים אשר ישתפו בהם האדם והוא כי קניית המזונות
 ולקחת המלבושים ובכלל זה שימצא לאדם מפי הכחות ה
 המתעוררות אשר בו והחייניות וכי זה הצורך הוא הכרחי כי
 אי אפשר לאדם נפרד שיעמוד על מה שצריך אליו מהמזון
 והמלבוש שיהיה הוא המכפיק לכל אלו המלאכות כי לעשות
 להם לאכול יצטרכו מלאכות רבות שיחראם את הדמה ויזרע
 ויקצור וכדומה זה אף באדם יחידי לעשות כל אלו המלאכות
 וכ"ש יצטרך המלבוש לדברים רבים יותר ולעשות לו מבין
 ולעשות לו מעליים והנה צרכי אדם אחר הם מרובים כזמן
 בדואמו ורובו מלפני כזמן חליו אם כן אי אפשר לאדם כדי
 שיחיה החיות המשותף לעם בעל חיים מבלתי יצטרך אל
 המדינה ואל עם דבוקבון כדי שימצאו כל המלאכות האנושיות
 דברים אשר מציאותם באים ארוך הוא נמנע ואף באנושים מעט
 המספר אם כן התבאר שהאדם מדיני בטבע בעבור שלימות
 הגוף וגם התבאר בנקל שהוא מדיני בטבע בעבור שלימות
 הנפש והוא השלימות האחרון אשר לאדם כי השלימות
 האנושיות הם ארבעה מיני מעלות עיוניות ומעלות תבוניות
 ומעלות מדתיות ומעלות מעשיות ועוד פרא אדם מלך ואף
 שיהיה בטבע בעל מעלה אבל יצטרך למידה ולמוד ואי אפשר
 שתקיים אדם במעלה מאלו המעלות בבלתי בעזרו לו
 בני אדם והחכמות הם רבות והמעלות גם כן ואי אפשר
 שיקובצו כלם בדי אדם אחד והחכמות מתפשטות בקבוצ
 אנושים רבים וג"כ המעלות ואם ירצה האדם להיות מעולה או
 חכם ראוי שיקבל מוכר מהרבים כמו שאמר דוד מכל
 מזלמי השכלתי וגו' הרי יתבאר כי בעבור השגת השלימות
 הראשון והשלימות האחרון האדם יחוייב שיהיה מדיני בטבע
 ולכן התחיל הרב המורה טרח לנחלק כ"כ בפר התבאר
 בתכלית התיאור כי האדם מדיני בטבע ושטבעו שיתקבץ ואינו
 בשאר הטבעיים חיים אפי' אין הכרח שיתקבץ ואחר
 שהוכח זאת ההקדמה נאמר כי בי למה שהיה
 מוכרח כי יש הבדל רב בין אישי מיני האדם עד שאי אפשר
 שימצאו שני אנשי מסכימים במין מיני המדות כמו ש"ל תרא
 צורותיהם הנראות ועל התחלפות זה המזג ויתחלפי גם כן
 המקרים הנמשכים אחר הצורה ומה ההתחלפות הגדול שיש
 בין אישי המין לא תמצא מלבד באדם עד שתמצא שני אנשים
 מאלו כאלו הם שני מינים בכל מדה ומדה עד שתמצא
 אבריות הגיע עד שיפסח אדם אחד מבניו ברוב הכעס וזה
 דחמנותו כמו שאמר ורחמי רשעים אכזרי ואחר יחמול על
 הדעת בן אף ומאיש נבהל להון רצונו לעמוד על פדמת דרכים
 ולנבוכ ולרצוח ויש מין אחר שאין לו תאוקה לדבר מומן
 כלל ויש אדם אחר שהוא אוכל ושותה כחזיר ובכלל ויש

שזינן אוכל אפי' הצריך לו וכן הדין שזה בשאר המעלות
 ומפני שטבעו נוטה שיהיו אישיו בטבע הצריך והכרחי אל
 הקבוצ אי אפשר באדם פ"ס שישלם אלא כחייב בהכרח
 ישיר פיצולתיהם חמלא מהאחסור וימעט מה שיהיה ויזנה
 על הפעולות ימדות המעלות יעשו כלם על חק אחד תמיד
 כמו שאמר לקהל חקה אחת לכם וגו' ואם לא יהיה
 הדבר כן הקבוצ אי אפשר שיעמד כי האנושים אי אפשר ש
 שיתחברו אלא כשיתמ'גו אם כן יחוייב כפי הטבע שימצא
 תורה שישתתפו בה רבים מהאנושים שיתקפו כלם בדרך אחד
 ולכן הם על דרך הנכון וההכמה משותפת כן יח'וק לבס
 ויאשמו להיות עזר כל אדם בעד חניו כמו שאמר וברם
 לכרבה זכה עזר ואם לא כנגדו אשר רצו בזה כי
 החברה והשתוף היא הכרחי לאדם כמו שאמר לא טוב היות
 האדם לבדו אבל יחוייב שיתחברו כדי שיתקיים
 האיש והמין ואם יזכו יהיו עזר קצתם אל קצתם ואם לא
 מה שיהיה יהיה מנגד כי עדת אנושים יצטרכו לעבדים
 והעבדים יצטרכו לאדוניהם כדי שיתנו להם פרנסתם ואם
 יזכו שהעבד יהיה עובד לאדונו האמת ויכבדו כפי יכולתו
 מבלתי שישלח ידו בכל אשר לו מבלתי רצין אדונו והאדון
 יתן לו פרנסתו ומחיתו וכל הדברים הצריכים לו
 יתקיים החברה אבל כשלא ישמור זה התנאי החברה
 כמו שקרה לירושלם ענד הקדש כי מקורם היה עיר צדק והיו
 עזרים לו לאלו ואחר זה לא רישלם היו עזרים אלו
 לאלו אבל היו באויבים וזהו כספך היה לם גים כה"ך
 מהול במים והאדם אשר היה ראוי שיקיימו התורה
 והמצוות הם הסודרים וחברי גנבים הרי יתבאר
 שהמדינה אי אפשר קיומה מבלתי שיש בהם הסכמה יחיו אל
 עם אלו שליט יתבאר כי התורות מהם אינושיות
 מהם אלהיות ורצוני לומר אנושיות
 אשר מניחם היה איש כפי שכלו וכפי רעתו שאם זאת התורה
 כדי שיהיו קהל אנושים ואלו התורות האנושיות אשר בעליהם
 אומר שהם אנושיות ומהם נקראות אלהיות והם
 בחלקים לשלשה חלקים מהם שהמניחם הניחם מעצמו מבלתי
 שהדבר בא בכוחה לו ולא זולתו ואומר שהיא אלהית
 ושאל לו בכוחה ומהם אשר זאת התורה בא בכוחה
 וזה יתחלק לשני חלקים אם שאל בכוחה לכדיא שאמרה
 או בכוחה לאדם אחר ונגבה אדם אחד שמעולם לא בא לו
 כבואה כמו שאמר מנגבי דברים כי כמו שיקרה
 אדם שיגנוב עושר וכבוד מזולתו ויחסו לעצמו ואמר
 שכחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה כמו שאמר
 ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי אין לי כל ויגשי לא ימצאו
 לי עון אשר חטא שהרצון בו שהוא נענש בבחן
 ובעוצם ידו מבלתי שיכא לו
 העושר מאחר בגניבה
 או אפי' בסגנה
 והוא היה

וישמע יתרו

היה להפך כי כנען בירדן מאזני מרמה ר"ל כי זה האיש היה
 ענוק וגבול ברצונו ולא על ידי שלוחו ולא על ידי עבדו והוא
 נזל ועסק לאשר ראוי לתת להם והם האוהבים כי כן יקרה
 בזה השלימות שהיא שלימות הטובה מי שלא השיגה חבל
 גנבה כי כמו שיתבאר מי שהשיג זה השלימות והוא מדרגת
 הטובה ולא גלהו לזולתו כמו אברהם יצחק ויעקב שהם היו
 כשיאים ולא אמרו לאדם שהיו כשיאים כן ישאשים שהם ה
 הפכים לאלו שיתפארו בטובה ומעולם לא היה זה הנאמר
 להם שהיה בטובה או שגבוה מזולתו רביעי יש לדעת
 שהתורות והמשפטים מהם מקראים טבעיים
 מהם נקראים נמוכים ומהם נקראים אלהיים השכליים אחר
 הענין יחייבם והם כל הדינים והמשפטים אשר הם שוים
 בכל העולם כמו לא תרצח וכדומה סוף דבר בלדבר
 שהשכל יחייבוהו ואלו הם הנקראים בתורתנו מצות שכליות
 והימיוסות הם הדברים אשר לא יחייבו השכל ויש חלוק בזה בין
 האומות כמו הגנב שפירע פי שנים ממה שגנב או אם ימצא
 יפלום טבעיים או תשיעיות וכן בכל מדינה ומדינה יש חוקים
 ומשפטים מנאזים מעט אחר וממדינה אחרת והמשפטים
 והתורות האלהיות הם אשר הם נתונים מצד האל כמו עשרת ה
 הדברות אשר כלם הם דברים שכליים או שלא יחייבם
 השכל כמו אכילת חזיר ולבישת שעטנז ר"ל אשר השכל לא
 יורה בהם אבל יקבלם מצד הקבלה מהם ה בהבדל שיש
 בין תורות הימיוסיות והאלהיות הנה הרב המורה נתן לנו
 ארבע ברי שנקרא התורה הימיוסית והאלהית וכן מה שיקח דבר
 ממה שראה בספרי הכשיאים ויתפאר ויאמר שהוא אמרו או
 אמנם הנמוכים אשר בלה משמים שהוא עשאה והימים
 ממחשבתו אינו צד ע ראויה אם הודה בעל הריב לא יצטרך
 לערים ואמנם ארצה להודיעך ההנהגות האלהיות שהם
 בכוחות אמתיות ר"ל אלהיות ומהם נמוסיות ומה שיאמר
 אומרים הוא אומר שטובה באו לנו אבל האמת שלקחם
 מזולתו והנה אות בזה כשתמצא תורה שכל בוונתה וכל בוונת
 מיחה אשר ענין פעולותיה אמנם הוא ברור המדינה ועמינייה
 ולהסיר החמם והעול ממנה ולא יהיה להם הבטחה בשום
 פנים לעניינים העיוניים ולא השגחה להשלימים כח ולא יסגיח
 בהם ולא ישים על לב הדעות יהיו אמתיות או שקריות אבל
 הכוונה בלה להשלים סדור בני אדם בהנהגותיהם תדע
 שהתורה היא כימוסית ואעפ"י שיאמר מיחה שתורות ויעשה
 נסים וכפלאות וכשתמצא תורה שכל הנהגותיה במה שקדם
 מתקון עניינים הגופי ובתקון האמונה ותמים חזקה לתת
 דעות אמתיות בשי תחלה ובמלאכים ותשתדל להכנס בני
 אדם ולהענין עד שירעו המציאות כלו על תבונת האמת תדע
 שזו ההנהגה היא מאת ית ושהתורה היא אלהית וכשאר
 שתדע א אמתה הוא השלם אשר כאמורה לו בטובה או איש
 יתפאר במאמרים ההם וגבס מזולתו אוטני בחינת זה הוא
 אופי בחינת שלמות ההוא ולחקור ולבחון פעולותיו
 ולהסתכל במדיו והגדול שבמ פתיועזיבת הנהג התענוג
 הגופיות ולבנות להם פרא מדרגת איש חכם כל שכן שהיא

כשיא וכל שכן החום אשר הוא חרפה לכו כמו שזכר
 ארסטו וכל שכן מיאוס לכלוך המגבול ולהעיר על
 זה אמר הרב המורה שפיסס ה"ה את דרכיה כן מעשים 2
 ואחאב כן קוליא שהתפארו בטובה ונמשכו אל ייהם בני אדם
 ואמרו דברי הטובה אמרום זולתם והתמיד בפחיתות תענוג
 המגבול אשר זנו בשפי חרייהם והנמשכים אחריהם עד ש
 שפרסמם הש" וקלם מלך בכל באש אשר נאפו אשת
 רעייהם והנה אלו השלשה תורות נמצאים בזמננו
 זה מהם מימוסיות שכל כוונתם לא היה לא
 להסיר העול והחמם ולא לתת אמונה אמתית לא בש" ולא
 במלאכיו אבל הדבר בלו שהפך כמו שמופרכים היום ואמרה
 שהם אלהיות ומהם אמונות ותורות שיתפארו בטובה
 שיתפאר המתפאר שהוא אמרם וגבס מזולתו והוא דת ה
 הזימיות וראוי שובחן במדותיו ופעולותיו והוא היה האיש
 היותר אוהב זמנה מכל אשר לפניו ואמנם תורתנו האלהית
 שזו תורת משה כמו שכתב ביונתה ותכליתה היא האשלימו
 הנפשי והיא לתת דעות אמתיות בש" במעשה בראשית ובמעש
 מרכבה והוא המתקן עמיני המוננו בתת להם חקים ומשפטים
 ישרים ותורות אמת דעות אמתיות כפי מה שיקבלו ציודם
 הזמני ואמנם החכמים האלימו אותה בתכלית השלימות
 והתקון ומשה משעה שקרב אל הש" היתה אשה וכל דברי
 הגוף ולא היה חלק בו אבל כל השתדלותו היה להתקדש
 ולהסיר מזה החום המפס כמו שבא הדמיו לך אמור להם
 שוכו לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי וכמו שהעידה התורה
 במקום אחר ותדבר מרים וזהו במשה ונ" וכל שקבלה
 אמתית בא באו אלרד ומרד במחנה אמרו אוי לבשתיהן של
 אליו אצרו אהרן ומרים הרק אך במשה דבר וגו' ולא פירשו
 אהרן מאשתו ומרים מעלה ואם משה פירש מאשתו לא
 פירש ממנה אלא על שהיה סחורה וכוונת לא בעבור כבודו
 והיה בא להם הטובה פזאוס והיו טומאים משבת זרע
 ואמרו מי מים בעבור זה נדע להם שמשה היה תמיד עם
 יי ראוי להבדל מאשתו לעולה ושלא יהיה בעבור שאשתו ה
 היה כושית אבל בעבור התרבותו שהיה לעולם מוכן לכוונת
 והנה יתבאר כי משה ותורתו אמת והנה
 יש בבאן ספק גדול ראוי להזכירו והוא שאם היה אמת
 כדברי הרב שתורה היא אלהי כשיהיה כונת מיחה תכלית
 כונתו לתת דעות אמתיות ואם לבתקן הפעולות האמוסיות
 ושיהיה מיחה פירושאשה מחום המאוס אשר הוא חרפה
 כבר ימצא בבאן איש חכם מדוע אמתיות ושיהיה בעל מעלות
 ויחיד דעות אמתיות ויאמר שהם נתונות מהאל ית ויאמר
 שזו זקדמה שהיח גס כן היא אלהית אם כן באי זה אות נדע
 שזו התורה היא אלהית וש: אמרה לו בטובה או שהיחה הוא
 מעצמו וכבר יהיה גס כן האדם שלם במדותיו ופרוש
 ממצום המאוס ויאמע דברי תורתנו ודברי החכמות ויאמר
 שזו דבר אלנו אם כן במה נדע שהמתפאר בטובה שכל
 לויטובה או שגבוה מזולתו והיא קשיא

ואלה האמנות

דבר פועל ברצון ואחר שהנחה זה רוב המכרשים
 חסכונו כי המלאך הנאמר בבאן הוא השכל הברל
 והה רמ' כתב באן כתבשרו שעתיד לחטוא וסכינה אומרת
 לא אעלה בקרבך ופ' כי שמי בקרבנו הוא חומר לראש המקרא
 הג' מפניו כי שמי משותף בקרבנו וז' אמרו שזה מטטרון
 שזמו כסם רבו חו הגזירה לא נתקיימה בימי משה לפי
 שזא חן בעיני הש' והורה לו שילך עמהם כמו שאמר
 ונפלינו אי' ועמד וג' ובא בעמי יהושע וזה - שאמר שר צבא
 י' וג' וזה שאמר אני הוא שבאתי בימי משה רבך ודחה
 אותי ולא רצה שאלך עמו ולא אמר שהוא השכל הנברל כמו
 שפרס' ז' והוא שרו של ישראל והוא מי ששמר את האבות
 הוא ישמר את הבנים וכן אמת מוצא באברהם כשברך את
 יצחק הוא יסלח מלאכו לפניך ויעקב אמר המלאך הגואל
 אותי אמר להם הוא הצילני מיד לבן הוא כרנכני בשני רעבון
 אמר הבה למשה אף עכשיו מי ששמר את האבות הוא ישמר
 את הבנים ש' הנה אביו שולח מלאך והנה כל ימי משה לא
 היה מלאך שר צבא הולך עמהם כי משה היה ממלא מקומו
 בי' והיה כאשר ירד משה ירו וגבר ישראל אבל בימי
 יהושע הוצרך לו שיבא וילחם מלחמותיהם והנה זהו המלאך
 השלום לפנייהם להקיר כל המשיקים עד שיבאו אל מקום
 בה' והוא המקום אשר הכין הש' לכסאו והנה מפני זה
 ראוי להבט מפניו ול' שיהיה מחייהם קדום וטהור ש' שמו
 בל מה שיאמר להם הנביא מפיו ועל כיו יבטו
 והנה אין ראוי לעשות כנגד רבונו ומי שיטבור על פיו ראוי
 שיומת וז' כי לא ישא לפסעם בעבוד כי המורד בזה הוא
 מורד בה' וראוי להרחיק במדת הדין זהו הנראה בכי
 המזבן מדברי ז' ומבעלי הכסם ג' הדבר המורה אמר כי
 ענין הנה אביו שולח מלאך וג' ענינו מה שהתבאר במשנה
 תורה שהשם ה' למשה במעמד הר סיני נביא אקים לך
 וג' והראיה על זה אמרו בזה המלאך השמר מפניו וג'
 ואין ספק שבו הצוואה אמנם היא אל המזן בני אדם והמון
 בני אדם לא יראה להם מלאך ולא יבוא ולא יזהירם ואמנם
 ענין זה המאמר שהוא הוריעם שיקים בהם נביא שיבואהו
 המלאך וידבר עמו ויזוהו ויזהירה והזהירו השם
 ממראות המלאך הוא אשר יגיע לנו הנביא דברו כמו שביאר
 בזמנה תורה ואמר אליו תשמעון ואמר האיש אשר לא ישמע
 וג' הנה ביאר אמרו הנה כי שמי בקרבנו וכמו שאמר
 ישראל ליהושע כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את
 דבריך יומת וג' ואמנם הוריע לנו שישלח מלאך שיגיד
 לנו זה המראה הגדול אשר ראיתם רבו במעמד הר סיני
 אינו תמיד עמכם ולא יהיה בעתיד כמותו ולא יהיה תמיד
 אף וענין כמו שהוצא עתה במשכן תמיד ואמנם יבואם
 להם ויזמון להם הארץ ויורע חן במה שתעשהו מלאך
 אשר ילחמו לנביאים וילמדכם מה שבריק ומה שראוי לעשותו
 ולישמר ולזה כתתה זה היסוד אשר לא כרתי לבארו והוא
 שכל נביא במשה רבינו עליו השלום תבואהו הנבואה
 בבאן יש ספק גדול והוא זה למה לא פירס הרב שהמלאך
 הנאמר בבאן הוא הנביא אשר

שכ ונתן בזה המלאך הוא מה שאמר למשה ברר סיני נביא
 אקים לכם והנה הנביא יקרא מלאך ולמה כ' מהמלאך
 היא אשר יבא בפ' הנטיח כי הצירה הכי וזה הכסם הנביא
 יקרא מלאך כמו שאמרנו והתשובה בזה כי
 כונת הרב לומר זה למה
 הפרשה בא להודיע כבודת משה לנבואת שאר הנביאים
 ולהודיע שכל מה שקרה להם במעמד הכחור לה יהיה בעתה
 כמותו לא אף ולא ענין כמו שהוא עתה על המסכן וזה היה
 זה אמר הנה אביו שולח מלאך וג' דבר שאמר על נביא
 דבר היה גם כן משה כי הוא היה הנביא השלום אליהם
 ולכן אמר שיש הסדר בין נבואת משה רבינו עליו השלום
 לנבואת זו הנביא כי כנאות משה היה שלי אמרנו
 כמי שאמר פנים כנס וג' ואחר ש' אף משה כל הנבואות
 היו על ידי מלאך שירע לנביא וזה שאמר ז' בהתי לפני
 משה רבך ורחמי ולא קבלתי למה שנבא זהו למעלה מכל
 הבריאים והומה שפ' חז' כזו הברכה וכלם דברים יקרים
 מזהב ומכסף והנה אשר לנו לומר כי יבא מזה תועלת גדול
 כי כמו מי שרצה ללכת אל מקום שאינו יודע ראוי שיבקש
 עמו מורה דרך ושהיה לו עוזר בשעת המשיקים והמונעים
 כן ראוי ללמד לבקש התכלית האחרון שהוא הדקות במי
 שיקח עמו מורה דרך שיסיר התאוות המשיקות המונעות
 השלמות וגם כן להשליך משליו התאוות המורדות כי
 אלו יסורו כל שלמות האדם למי שיש להם ולמי שאין
 להם יעיקוהו מלחסינו כמו שאמר מצאונו השומרים וג' וזה
 לא יהיה אלא באמצעות איש חכם ויהיה מדרגה מדרגת
 מלאך ש' כי שפתי כהן וג' וזהו שיש דברים ראשונה
 יסור ממו' והתשיקות המרומות והתאוות הנשמיות ואחר זה
 ידריכנו לה' אף הענינהו ונחלה אשר שם יסורו ג' עני כח
 והנה ראוי לתת לו כבוד כמו למורה דרך ולבטע בקלו
 ולכלתי מחלוק עליו ויחשוב אדם שהחולק על רבו כהולק על
 האבינה והמתלונן אחר רבו כאלו מתלונן אחר השכינה שכל
 לא עלינו תלונת' כי על י' ויהיה השומע לקול מורנו הש'
 יהיה בעזרו כמו שאמר ואיבית את לויכך וג' למה
 שהחכם הוא במדרגת המלאך ילך לפניך ויסיר כל המונעי
 אשר הם רבים וחזקים כמוהו עומים אשר זכר ואחר
 השלחת הצורות המע קצ' אין ראוי שיהיה עובד אדם אלא ה'
 הש' ש' ועבד' את י' אלהיכם וג' כי זהו התכלית המקוה
 לאדם וזה באעבוד אדם לפי' לא יטורק אל אחר יתן לו ל'
 לחמו ותמימו וסיקויו כיהש' יתן לו לחם לאכול וכבר ללבוש
 ויסיר המחלה כי כאשר אין לאדם לחם לאכול ומים לשתות
 וכבר ללבוש אי' יש לו כל' הלו והוא יונם על ערש דוי אף
 לעבוד את הש' לב' כי אם יעבוד ה' הוא יעזרנו על
 עבודתו ויפירך הלחם והמים וגם כן יסיר המחלה מקרבך
 באופן שיהיו מוכנים לעבוד הש' וזהו מה שהיתה כוננת
 המאמר והצורות לנו כי לעלות אל המקום העליון והוא מקום
 הנשיות שהוא מקום המנוחה והנחלה ראוי שנקח מורה דרך
 כי כל מקום שיש מלאך שכינה עליו והוא באמצעות כל אשר
 יקרא מלאך וחס האנשים אנה ביאים

הנה המורה

ויקחולי תרומה

הנביאים או הכחות הטבעיות באמצעות כלם נשגב כבוד וי
 וזה שאמר המאמר כל מקום שהמלאך נבלה שכינה נגלית
 והנה להודיע לנו נבואת משה כי לא היה ע"י מלאך בהשגתו
 אמר אחר שא"י והנה ימים באים שאשלח מלאך לכניף אבל
 אל משה לא היה ע"י מלאך ולא שלח אליו מלאך לשגיד לו
 רצון הג' אבל אל משה אמר עלה אל י"ג והנה עלו אל
 המעמד הנבחר והנה אצלי בני ישראל רצו את אלהי ישראל
 ותחת רגליו וג' והנה כפי דעת רז"ל כי אלו בתחייבוכליה
 ולא עשו כמו שעשה משה כי הסתיר משה פניו מהביטו אל
 האלהים עד שיעלה ראשו ראשון כי ראוי לאדם שיבטח
 ויעמוד וימונע ערש פניו מה שאיפשר בטובעו להשיג ואצלי
 בני ישראל הרסו הגבול ושלחו מחפצת והשיגו אבל ההשגה
 היתה בלתי שלמה עד שתחייבו בליה ונשרפו בתעורה
 ולכן כתב לבנו עיניהם ונטו אל הדברים החמורים שהם
 התאות הגשמיים ו"ש ויאלכו ויפתו והנה בעלי הככק
 אמרו כי אצלי בני ישראל ראו את הש"י ולמה שרואה את הש"י
 ואמר מות כמות כי אלהים ראו אמר כי אלו העיני שראו את
 אלהי ישראל לא נסתרו ולא קרה להם שום מקרה ולכן יעשו
 יום משתה ובמחה כמו שיעשו הכהנים הגדולים בכאתם
 בשלום מהקדש ואחרים אמרו כי זה היה להורות לנו
 שנבדלה נבואת משה כי לאלו הזקני לא נתן הלמות
 כמו שנתן למשה ו"ש ואל אצלי בני ישראל וג' ואלו אמר
 שראו את הש"י אכלו ושתו מזה שלא עשה משה כי בא בתוך
 ענן ויהי שם עם י"ג יום ומ' לילה ויהי רצון שיקיים הייעוד
 הנ"ל ע"י נביאיו הנה אנכי שולח לכם וג' ב"ל או

פרשת ויקחולי תרומה
 מראה אותך את תבנית המשכן ואז תכנית כל כליו אמר להם
 הבה אתם באני ואני רועה שכ' רועה ישראל האזינה עשו הר
 לרועה שיבא וירעה אתכם אתם כרם ואני שומר אתם כרם
 שכ' כי כרם י"י צבאות וג' ואני שומר שכ' הנה לא ינום וג'
 עשו טובה לשומר שיבא וישמור אתכם אתם בני ואני אביכם
 אתם בני שכ' בניי אתם ל"י אלהיכם ואני אביכם שכ' כי
 הייתי לישראל לאב כבוד לכמים כשהם אצל אביהם וכבוד
 גדול לאב כשהוא אצל בניו וכתוב עטרת זקנים בני כמים
 וג' עשו בית לאב שיבא וישרה אצל כנו ידוע הוא
 שהדברי מהם בעלי נפש הם שלשה דברי מחולק' הצמחים
 והב' ח' ואדם וכ"א ואל מחולק' כפי טבעו כי הצמחים יש להם
 בח נפשי לזון ונצמחה בו ולהוליד כי אל הג' פעולות ימצאו
 לצמחים ובבחי הנפשי אשר יש להם יעשו אלו הפעולות והנה
 זה הכח אינו דבר אלא התחלה ושלמות אמר בו ישמר בעל
 הדבר מההפס' כי הכח הזן ישמור הדבר מההתנה וההכבד
 ויעשה גם כן פעל ההולדה כדי שישמור המין למה שהיה
 הפסד מחוייב כשיחלם בח הזן ולכן השם בכח כל מין
 ומין מהדברים השלמי' שיוולד כמוהו במין אס כן בזה הכח
 הנפשי כשמורה הדבר מהפסד האיש והמין ויש ל"ח זה
 הכח הנפשי ונוסף עליו שהוא מרגיש ומתנוגע ברצון וכו'

הנפש יקראו הכ' ח' ח' ונפשו הזנה יקראו חים ולא ב"ח
 כמו שזה התבאר ב"ב מהנפש וישנפשו אדם נפש הזנה והכחות
 אשר לה ונפש החיובי' ונוסף עליה שהיא משכילה הדבור והף
 שאר הכחות הטבעיות והחיותיות ימצאו לה ביותר שלמות
 מה' הח' והצמחים כי כל מה ש' מצא לחקר נמצא לשלם ביותר
 מעלה ושלמות וימצא לה בח' נוסף על האחרות ולמה
 שאומתו הקדושה כשהיו שלמים יחלקו אל אלו החלקים כי
 קצתם יפעלו אלו הפעולות הטובות והאיתנות ויעשו פרי כגפן
 פוריה והוא הפרי אשר ישמח אלהים והר' וכן הצדיק יעשו
 הפירות כולם אמרו צדיק וג' והנה אין להם השגה כלל ז'א
 שהם בעלי מצות וכמו שהכרם כשהיה טובה ראוי שישמרה
 בעלה וישים נוצר עליה ולא יישן ביום ובלילה והוא יג' ג'ח
 עליה לעשות כל צרכה כדי שיתן הפרי הנאות כן
 ראוי לש' שי' על עמו כשהיו צדקה אף שהיו בלא ידיעה
 ויהי נוצר לזה הכרם ומשגיח עליה ואז נקרא הכרם כרם
 חמר כמש' כרם חמר ענו לה ואמר אני י"י נוצר וג' והנה
 הרועה יומם ובלילה לא ישבות כמש' הייתי ביום וג' להג' ג'
 בעדרו והנה כשהיו ישראל בזה התואר שיש להם ידיעה רחוי
 להם שישמחו מאת האל י"ת ויקראו ישראל הצאן והנה הרועה
 כמש' ואזנה באני וג' והנה הרועה שכ' רועה ישראל האזינה
 וג' וראוי שישיג עליהם הרועה כמש' כרועה עדרו ירעה
 וג' וראוי שיעשו ריחה לרועה באופן שישיב תמיד אל הצאן
 וישיג בהם שלא יבא הזאב והארי ויטרף והנה אמר דוד
 שה' הוא רועה ישראל ולכן לא יחסר דבר מכל העדר כי
 הרועה חף שלא ינום ולא יישן אבל הש' לא ינום ולא יישן
 ולכן השמרתו תמיד ולא יחסר דבר מכל העדר או יאמר
 כי מאמר שה' הוא רועה שלהם לא יחסר דבר מכל הצר'
 לעדר או ראוי שישיג הרועה ושוילך הצאן במקום רשא
 וע' ח' ש' כנאות רשא ירכיזני וג' ואף שיהיה בעדר אחר
 מהב' ח' שישוב ללכת בדרך ישראל ינחמו במעבלי דק
 למען עזו ולמה שיקרה פעמי' רבות לרועה שיבא חשך והפלה
 שלא ראו איש את אחיו ואז הטורפים ישאגו לקול הצאן ולא
 יוכלו הרועים להצילם אמר גם כי אלק' בגיא צלמות וג'
 ל' במקום אשר ימצאו ס' לכוטים וחיות רעות לא יחידו רע
 כי תמיד הש' משגיח עלינו ואמרו שבתך ומשענתך וג' י"ח
 כי פעם יבא הרועה במקל או ברצועה ויכה לאחד מהטללי'
 או מהכשבים או מהעזים ואמר שהש' הוא בהפך ששבתך
 ומשענתך המה ינחמוני והנה למה שהרועים ליראע הטורפי'
 יברחו מהם ממקום אשר ירצו עדריהם אמר שהש' הוא
 בהפך כי תערוך לפני טולחן ולכ"ל רפעת בשמן וג' ואמר
 כך אמר ש"א יקרה מה ש' קרה לכן כי אחוי בואם אל
 מקומם יקחו מהם ויטבחו טובח והכן אבל הש' הוא
 רועי והוא עושה טוב וחסד עמדי וג' והנה כש' שראל יהיו
 כזו המדרגה שהם צדיקים ותמימים יקראו ישראל צאן והנה
 הרועה וכמו שהרועה נכבד במין מאשר הוא רועה ונוצר
 הכרם כן הש' נכבד במהות ובמין ואולם כשהיו
 ישראל צדיקים ותמימים

כרם חמר ענו לה ואמר אני י"י נוצר וג' והנה הרועה יומם ובלילה לא ישבות כמש' הייתי ביום וג' להג' ג' בעדרו והנה כשהיו ישראל בזה התואר שיש להם ידיעה רחוי להם שישמחו מאת האל י"ת ויקראו ישראל הצאן והנה הרועה כמש' ואזנה באני וג' והנה הרועה שכ' רועה ישראל האזינה וג' וראוי שישיג עליהם הרועה כמש' כרועה עדרו ירעה וג' וראוי שיעשו ריחה לרועה באופן שישיב תמיד אל הצאן וישיג בהם שלא יבא הזאב והארי ויטרף והנה אמר דוד שה' הוא רועה ישראל ולכן לא יחסר דבר מכל העדר כי הרועה חף שלא ינום ולא יישן אבל הש' לא ינום ולא יישן ולכן השמרתו תמיד ולא יחסר דבר מכל העדר או יאמר כי מאמר שה' הוא רועה שלהם לא יחסר דבר מכל הצר' לעדר או ראוי שישיג הרועה ושוילך הצאן במקום רשא וע' ח' ש' כנאות רשא ירכיזני וג' ואף שיהיה בעדר אחר מהב' ח' שישוב ללכת בדרך ישראל ינחמו במעבלי דק למען עזו ולמה שיקרה פעמי' רבות לרועה שיבא חשך והפלה שלא ראו איש את אחיו ואז הטורפים ישאגו לקול הצאן ולא יוכלו הרועים להצילם אמר גם כי אלק' בגיא צלמות וג' ל' במקום אשר ימצאו ס' לכוטים וחיות רעות לא יחידו רע כי תמיד הש' משגיח עלינו ואמרו שבתך ומשענתך וג' י"ח כי פעם יבא הרועה במקל או ברצועה ויכה לאחד מהטללי' או מהכשבים או מהעזים ואמר שהש' הוא בהפך ששבתך ומשענתך המה ינחמוני והנה למה שהרועים ליראע הטורפי' יברחו מהם ממקום אשר ירצו עדריהם אמר שהש' הוא בהפך כי תערוך לפני טולחן ולכ"ל רפעת בשמן וג' ואמר כך אמר ש"א יקרה מה ש' קרה לכן כי אחוי בואם אל מקומם יקחו מהם ויטבחו טובח והכן אבל הש' הוא רועי והוא עושה טוב וחסד עמדי וג' והנה כש' שראל יהיו כזו המדרגה שהם צדיקים ותמימים יקראו ישראל צאן והנה הרועה וכמו שהרועה נכבד במין מאשר הוא רועה ונוצר הכרם כן הש' נכבד במהות ובמין ואולם כשהיו ישראל צדיקים ותמימים

ואתה תצוה

ויודעים החזקה על צורך הגלוי והסתור אז יקראו ישראל
 בניס למקום והכה את לישראל נקראו בניס שנאמר בניס
 אתם לוי אלהיכם וזהו נקרא את שבאמר את הייתי לישראל
 ואז נשמו ההשגה בתכלית והאם והבן הם במדרגה
 אחת בצורה ובמחית ולכן ירחם יי עלינו כרחם אב על בניס
 והנה מה טוב ומה נעים שיהיה האב אלל הבנים וכבוד
 לבני כשהם אלל אביהם וכבוד לאב כשהיה אלל בניו כמש
 עטרת זקנים וגו' הוא כבוד לאב כאלל יהיו הבנים מפוזרים
 אלל הוא כבוד לאב כשהיהו תמיד לפני פולחנו וידריכם
 בדרך ישרה וילמדם דעת ותבונה ומה טוב ומה נעים
 לבני שיהיו בעלי מוסר ובעלי דעת והאב ישמח בהיותו בניו
 עושים הטוב ויהיה והבנים ישמחו בהיות לפני אביה ויהיו
 שלמים בדעות ובמדות וילכו באים ולא יחברו בלל והנה אמר
 בניס אתם לוי וגו' כמו שאמר רבי אחר שאתם בניס למקום
 ראוי שתהיו נאים ויפים ואין ראוי שתהיו מתגודדים או
 כמו שאמר הר"א ע"כ אחר שאתם בניס למקום והוא אזהרה
 אתכם ממה שאזהב האב לבן אל תתגודדו מכל מה שיעשה
 כי כל מה שיעשה הוא טוב אם לא תבינו באש לא יבינו הבני
 הקטנים מה שיעשה אביהם ישמחו עליו או יאמר אחר
 שאתם בניס למקום ואין אתם הולכים לאבדון ולהפסד בשאר
 העמים אין ראוי להתגודד ולהתרחק כי נפש המת הולך אל
 מקום יותר עליון מאשר היה אם בתחלה כי עם קדוש אתה
 ואין אתה בשאר העמים על כן לא תעשה כמעשהיהם כי הם
 הולכים לאבדון ואתה לבדך הגשאר ולכן אין ראוי
 להתאבל יחד מראי או יאמר לפי דעתי כי האב כשימות
 ישאר הבן ערום מכל טוב ומה שהוא בדרך הטבע וקבור
 את האב ואמר הש"י כשימות האב לא תתגודדו כי יש לכם אב
 אשר הוא חי וקיים ולא מת ולא ימות ותהיו מונבחים ממנו
 השגחה נפלאה כמו שאמר דוד עליו שלום כי אבי
 ואמי עשויי וגו' והנה יתבאר מכל מה שאמר כי הש"י
 מנבא כי ישראל כפי מדרגתם ושלמותם כי נקצתם יבניח
 כמו הנמר בדמו ונקצתם ינבא כמו הרועה ונקצתם יבניח
 כמו האל לבן והיא השגחה היותר נפלאה ובעבור שישראל
 בעת קבלת התורה היו ממלכת בהנים וגוי קדוש והיו
 במדרגת הבנים החכמים והשלמים אשר האב משמח בהם
 כמו שאמר בן חכם ישמח אב וכמו שאמר בני אב חכם
 לבן וגו' אשר היה תהראוי שיתמיד השגחת האב על הבן
 חזו כוונת לעשות משכן ובה כדי שיהיה שכינת ה' בינינו
 ובתוכינו כמש' בהרכות ונתתי משכני בתוכם וגו' אטייל
 עמכם בע"ג כי בהיות בה בתוכנו הש"י יסג' בתוכו ותהיה
 השגחתו תמיד כמו ונהיה בעלי חכמה ומוסר ולא יחסר מכל
 שלימו דבר זה יהיה כשם' יהיו עושים רבני של מקום אלל
 בשירם אינם עושי רננו הכרם יאבד ויחרב כמש' ביעשה
 אשירה בא לדידי וגו' והשגחת הש"י כמו שיתבאר בעל
 הכרם על הכרם כשהכרם טוב ולמה שזאת הש"י כירשמו
 במקום אחר לא נאריך בה אלל נקח ממנה מה שאות למקום
 הזה כי כשהכרם בלתי בלות ויעשה הפך ממה שקונה אחר

לוי

וזהו יקבור

העשות בה כל האמצעות מראוי ואחר השגחה יתירה ראוי
 להסירה משוכה באופן שיהיה לבער ופריך הגדר באופן
 שיהיה למרמס וכאופן שלא יעלה על לבו לעשות בכרמו
 דבר באופן שישאיר שמחה ולא יעדר ועלה שמיר ושית ואפי'
 מטר אין ראוי שמטיר עליה באופן שיפסד מכל וכל וגם כן
 קרה לכו קהל ישראל כששבו מאחרי יי הסיד השגחתו ממנו
 והיונו למרמס לכל העמים וכשארנו שוממים וערומים מכל
 טוב ואברה חכמת חכמינו וגו' והצומחים באומותינו
 הם אנשים שהם רשעים ושכלים ובעלי זדון ובעלי מרמות
 ואין להם מי שיוכיח אותם ולא מי שיאמר להם מדוע עושה
 ככה וישאר עם יי שוממה מכל טוב על רוב ענייה ועל
 רוב חטאתיה ועל רוב פשעיה ובמקום שהיה כרם חמד
 כהפך לסורי הבן נכריה וכן גם כן במקום שהיה הש"י
 משגיח כמו כרועה עדרו אשר אינו רועה לאיש אחר אלל
 לעדרו המיוחד שישגיח השגחה נפלאה בזרועו יקבץ טלמים
 וגו' ולמה שהיה המקדש דמות כל העולם כי ימצא
 כל העולם בו אלל שהוא עולם קטן וכמו שהאדם עולם
 קטן והש"י משרה שכינתו בו כשהיה בתכלית השלימות כמו
 כן ישראל שכינת הש"י במקדש מזה הצד ולכן ראוי שיעשה
 המקדש בדקדק גדול ובתבונה מיוחדת ויהיו בה כל
 הדברים משוערים ולכן אחר אי מראה אונך וגו'
 ולמה שהיה הש"י שוכן שכינתו בזה הבית ראוי שיהיה מכל
 ישראל כדי שיזכו כלם להשרות שכינתו בו ושהיה הנדבה
 אשר יעשה בתוכו לא באוסם ולא בהכרח ושהיו עשירים
 ועניים כל אחד יתן כפי נדבת לבו אשר לזה זה ואשר
 לכסף כסף ואשר לנחשת נחשת ומי שאין לו אחד מאלו
 יתן מן הבא בידו תכלת וארגמן וגו' ועורות אילים וגו'
 באופן שיוכ' כלם עשירים ועניים ישים כל אחד כפי מדרגתו
 ושיעור מקדש כדי שישכין שכינת הש"י בתוכו ויאהב האב
 אלל הבנים להדריך לבניו והבנים אלל האב חו עטרת
 גדולה והשגחת גדול ומה שיהיה הוא שיהיה ונכון שיהיה
 הר בית יי בראש הרים וגו' באופן כי מציון תבא תורה וגו'
 והכרם השוממה יקרא כרם חמד והצאן ההריגה ישוב
 כבתחלה להיות הש"י רועה ומי שנקרא בניס יקראו בניס ועם

אחר לויקהו לי תרומה

המשכן תעשה עשר ידועות רבי סימון אמר שלם
 דברים שמע משה מפי ה' כ"ה ונדתע ונהכל בשאמר ליה
 ועשו לי מקדש אשר הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך
 אמר ליה לא כשאזה כבוד אלל עשירים בדרוש ועשירים
 בכסף ואחר במערב ואוריד שכינת שלי ואשבון בתוכם
 ושאיר את קרבי לחמי לאישי נהל ונדתע לאחוריו אמר אם
 איז מכבים כל החיות ועופות שבעולם אין בהם עולה אחת
 אמר ליה לא כשאחת סובר אלל הכבש האחר תעשה בבקר
 וגו' וכשאמר לו ונתנו איש כופר נפשו אמר מי יוכל לתת
 כופר נפשו והכתיב ויקר פדיון נפשו לבן הוא אמר שדי

סדי לא מצאנוהו שגיא כח אין הבה בא בטרוניות עם ישראל
 בשמוע משה בן אהר אשרי העם שבכה לו אשרי העם שאל
 אלריו דבר ידוע הוא כי רבי מהשלמיות התרשל האדם להשיגם
 מפני שאל להשיגם על אמתתם ולכן ימרו ומופלא ממך אל
 תדרוש ובמנוסה ממך אל תחפור ולזה ימנעו רבים מהאשים
 משהתדלל על החכמות ובפרט החכמה הזאת למה שאל
 להשיגה על אמתתה ויש בה כפקות עצמות וזה אין ראוי
 להעשותו אבל ראוי לכל אדם לבקש ולהשיג מה שבטבעו
 להשיג והוא אפי' שיהיה אפשר בערך אדם אחר להשיגו יעשה
 ב'ם' אם הוא מונע בחק זולמו ועל זה אמר שלמה ע'ה תאות
 עכל תמיתתו בי מאנו ידיו לעשות כל היום יתאזה תאה וזריק
 יתן ולא ישוק ו והרצון בזה כי לאדם יש לו תשוקה גדולה
 להשיג הדברים האלרים ולמה שצריך שיסתדל בהשגתם והוא
 לא יסתדל התאה מיתתו במה שהתשוקה לעולם ימצא והוא
 לא ישימכה בפעל ולכן תמיתתו וחלו הגיח התשוקה ההיא היה
 יותר טוב ואמנם הצדיק בבני אדם אשר יתן לכל דבר כפי חקו
 יתן ימיו לחכמה ולא ישוק לעולם וזהנה רבות באמרים במוכלא
 ממך אל תדרוש ובמכובה ממך אל תחפור לא אמרו לסתור טעם
 העיון לגמרי ולבטל השם מהשיג מה שפסרי להשיגו כמו שחבבו
 הפתאים כפיתות והמתרשלים אשר יטוב להם העכלה והחפור
 אבל להודיעים לשכל האנושי גבול אשר ההשגה לא מונע ובאשר
 י' האדם להשיג מה שאפשר לו יהיה טוב ונעים ובאשר יכזור
 להשיג יותר יהיה מונע ממנו הכל כמו שאמר רבש מצאתי אכול
 דייק פתן טבענו והקאתו וזה משל כפלא כמו שביאר הרב המורה
 שדמה החכמה במאכל וזכר הערב שבמזונות והוא הדבש והדב'
 שטבעו בשירבו לאכול ממנו יעיר האכזמיות להקיא ובאלו המ
 שטבעו זאת ההשגה וגדלה ועצמותה ומה שבה מן השלימות אם
 לא יעמדו אל גדולה וילכו בה בשמירה יהפך לחסרון כי האוכל
 הדבש אם יאכל כפי צורך הזנקתו יערב לו ואם יאכל יותר יאכל
 וזה שאמר והקאתו ועל זה בא הרמז ג' ב' מ'ם' אל תתחכם
 יותר למה תשמים כי תקוספת בהתחכמות הוא רע וכ'מ'ם' ג' ב'
 שמו רב'ג' באשר תלך אל בית האלדי וקדוה לשמוע מתהכבילי'
 זבח כי אנים יודעים לעשות ועי' כי באשר תרצה לידע
 החכמה הזאת תשחור מהדברים אשר ראוי להשמר מהם והם'
 יהיה רצון לך ויתן לך משאלות לך יותר מנתינת הכסילים זבח
 ולמה שהכסילים ימנעו על ב' מ'נים מהם סבלים לעד ומהם
 סבלים ורשעים כי כל רשע סכל וזה הדבר אין ראוי לאמרו
 לפי שטותו כי יהיה קרוב משה ית מי ששמור רבלי ומתת הכסילי'
 זבח והם הרשעים כי זבח רשעים תועבה לכן אמ' בי יהיה קרוב
 לשמוע יותר מהכסילים הכותנים זבח והם הכסילים אשר אינם
 יודעים לעשות רע אבל הם יגדים ותמימים אלא מהם סבלים
 והוא י' לומ' כפי עיון האלו הדברים האלמים העמוקים לא יגזיר
 אומ' גא בלבו ולא בפיו ולא בקולמוסו אלא אחד העיון הנמרץ
 ונתן הסבה בזה כי האלרים בשמים ואתה על הארץ ולכן המוגב
 דמיק מנאשג' אל ההשגה יהיה מעוטה אבל עם כל זה אין ראוי
 לעזוב את העיון ולהיותו עלרלת לפיכך אל תבהל פיה ובעד אל
 ימחר להצית הרבר מפני האלרים כי תלדים בשמים ואתה על
 ה' ר' עב' יהיו דבריק מונעים מהמעט המוגב' מהו ברים האלדי

הוא יותר מהרבה מהמוגב מהדברים הפחותים ולכן לא צוה על
 עוזבו העיון מכל אלא פיהו דברים מעטים האפשרי לאדם
 להשיגו וז'ם' ג' ב' דוד לא הלכתו בגדולות ובכפלות ממני ולכן
 אמר משה בסוף ימיו שהוא ידע התחלות הדברים לא הדברים
 עצמם ואל אלה החילתה להראות את עבודך את גדלך כי היה
 בסוף ימיו והיה בתלמיד מתחיל וכן אמר אליהו בשאמר הן
 אלה קצות דרכיו וכו' ולבאר לכו' זה הענין הגפלא הורו לנו חזל
 ז'ם' כי משה נהדע לאחוריו בג' מקומות בשאלו לשיעשה המקדש
 ומסכן לו ובשאר לו את קרבני לחמי ובשאר' לו שיתן אים כוכר
 כפשו כי היה מונע ממנו אמ' נו הבה בלא היה שאל מיערש לא
 כפי בחן ולא כפי מה שראוי למעלתו וז'ם' שדי לא מצאנוהו שגיא
 בח והמשתעבר כפי כחו הוא חסיד ואין ראוי לבקש ממנו יותר
 אבל ראוי לאדם להסתדל כפי כחו להשיג מה שהוא אפשרי
 להשיג ולעזוב מה שאף להשיגו וכמו שהוא חטא גדול להתעסק
 האדם במה שאף להשיגו כך הוא חטא גדול העכלה וההתירשות
 ועזיבת הדברים האפשריים וההנחות לכו' זה הענין אמרו את תבנית
 המשכן ואת תבנית כל כליו מלמד שהראה בה למשה את ידוקה
 אם שחורה אם לבנה אמ' לו ככל אשר אני מראה אותך את תבנית
 המזבח אמ' לו עשה לי בזה אמר לו אדוני המלך מנין לי לבוש
 מירגליטון כך אמר משה לפני הבה מנין לי אם ידוקה אם שחורה
 אם לבנה אמ' אדומה אמ' לו משה אתה בסימ' יך ואני הוא בכבודי
 אלא שאם אתה עושה מה שלמעלה למטה אני מניח הקל טון
 שלי ויורד לזמנך שכינתי בתוככם למשה מה למעלה שרפים
 עומדים אף למטה עפי שמים עומדים מה למעלה כרובים אף
 למטה כרובים רצו בזה כי בשאמר משה ועשו לי מקדש הצניור ח
 האלרי אשר הראהו היה קשה וכמעט מצדו למה שהדבר החמרי
 לא ידמה לרבי האלרי אמ' לו שיעשה דמותו בזה ית הס' בי
 העולם המוחש הוא דומה לעולם המושכל וזמן שהאדם הוא
 דומה לעולם כלו ויש לו דמות לכל אחד מהדברים בן הית
 במקדש אלא שיתחלפו הדברים כי אלו נעשים במלאכה ואלו
 נעשים בטבע ובצניור אלרי ואף על פי בן הם מתרמים כי ה
 הצלחה תדמה לטבע ויהיה לכו' מיה המאמר הנכבד' שאמר'
 שהדברים העליונים הם שכל וכלם יש להם השגה נבדלת ופשוט'
 ועם כל זה הם מח'לפי הטבעים כי לא ימצא למעלה' דברים
 ממין א' אבל כמו שהשמש אין לו דומה כן כ'ם' מהשכל' הנבדל'
 ולכן היו מתחלפים במין וז'ם' אם ידוקה אם שחורה אם לבנה
 אם אדומה והורה לנו ג'ם' שהמטבן והמקדש דמות הם של
 מעלה אל' שהם מתחלפים שה' הוא ציור שכלי והב' דמות גופני
 ג' התבאר כי להיותו מתדמה לציור העיון הבה משרה שכינתו
 בתוכו והנה התבאר מזה שהס' מבקש מכל דבר כפי כחו ו
 ובשפוע להם סכר נתן להם כפי כחו ועל זה באמר הן אל יגבה
 בכחו ומי כמוהו מורה וכתב שדי לא מצאנוהו שגיא כח קטנו
 קדאי הרדי אלא כשהוא נתן סכר לישראל נתן להם כפי כחו
 ובשאר מבקש מהם אינו מבקש מהם אלא כפי כחם כפי בקש
 לעשות את המשכן אמר ואת המשכן יעשה עשר ידעות לכו' ב'נו'
 שדי לא מצאנוהו שגיא כח ובשאר נתן לישראל כפי כחו עתיד
 הבה לעשות לכל דריק וכדיק חופיה מענטו בכורו בשאר' ובא'
 על מקו הדי ציון וכו' וכן כשקש להעלות נר בקש כפי בחן

כחם עטורכו למציאותם ולקמתם לארץ הכל אשר הוא עלתהפלו
 וזהו כלם הם כבודית קטנות אשר צריכים לקיומם לאביהם
 אשר ירחם עליהם ולכן עיניהם תלויות לאביהם ובין כל המצוא
 אם כחמים שחם השכלים הגדולים האומר בהם הכו לימי בני
 איש כלם פורשים כנפיהם לארון הכל לתת להם קיומם ומציאות
 כי אין להם קיום והעמדה ומציאות אלא מפאת מעלתו ומציאותו
 והוא המתן להם המציאות אלא בעצמם והם הגרמים השמימיים
 אשר תחתיהם כי הם צריכים לקיום עצמותם אל השכלים ה
 הגדולים ואף ארון הכל ואף הם פורשים כנפיהם בעבדים א
 רבון העולמים כדי שיתמידו מציאותם וימצאו בהם השלמות אשר
 ראוי שימצאו להם וזהו המין הגדול מהממצאים הם צריכי למציאות
 אלהם ולשכלים ולארון הכל כי כלם משפיעים להם שפע
 הצדיק למציאותם ולכן היו חלה לעולם בעיני עבדים אל יד
 ארומהם בעיני שפחה אל יד גבורתה על אלה הגמחות כלם אמר
 דוד ברכו יי מלאכי בניו בבריכות עישה דברו לשמוע בקול דבריך
 שהשכלים הגדולים אף שהם כפעל לעולם ואין בהם בחניות
 ואין להם חסרון הכח אלא הם גוברים עליהם הם לעולם מ
 עוצמי שפע על אשר תחתיהן זה להם מצד ארבע המעובדי
 לשפע בקול דברו אשר הוא הגנה השכלית והנה המפעלים
 לעולם מצד האפעלה מצא להם מאת ארון הכל ולכן היו פורשים
 כנפיהם למעלה לעצמם מצותו ואחר זה המין ברכו יי כל כחיו
 מצדו ששני רצונו אשר רצונו על עולם הגדולים שיעקבם
 תלויית לארון הכל והם משתנים לו בעבדים וכלם רוצים לעשות
 רצון אביהם כעבדים ופורשים כפיהם נעבות רצונו ומאמר
 ואחר כך רצו על העולה השליטת והיא זה העולם השפל האמר
 ברכו יי כל מעשיו בכל יקומות מצולתו ולמה שהפלא האצמי
 חיותו אשר מכל שאר המצאות כי יתעורר עב זה החומר
 שחוקו אשר עליה שתבדק חת השם הכבד והיו יריה כרונות
 למעלה כמו שאמר שחם לבעבעו אל פנים אל אל בשמים ואם
 בן התבאר שם הגב' מיני מצאים המין הא' שהוא מצא
 לעולם כפעל ואין להם חסרון כלל ולכן היו כעבדות תלויות
 ביה חסרון תא אשר יעבדו את האבנים ומין אחר מהמצאים
 אשר הם כפעל בעבדים כחמת והיא התנועה המקומית ומין
 א' מהמצאים אלא כלם הם מצאים בהם הגמור עבדיהם
 ומצוייהם הגמורים להם וכלם עיניהם תלויות
 הגבוהים משבחין ומאמרין לארון הכל ומצאת פניהם
 לתחתיות למעלתו אלא כחמים אלא בעבדים ולוא אמרו השלמים
 ופרס לברכה בכל יום ויום כבודו אהבת כל מלאכי השרת
 בת א' אומרת קדום ובה ח' אומרת קדום ובת א' אומרת קדום
 קדום קדום יי כחות רב כזה המאמר הכבד כי יש
 מלאך ממתן במושבאיר הרב המורה והנה השם יעלה הוא
 משרש בכל יום ויום זה המציאות ואם הוא לא ימצא חם ושלום
 אר השאר דבר לתעבות וכלם יעדרו ולכן כלם צריכין לארון
 הכל והוא כרוך הוא אינו צריך לדבר אחר במושאר אהיה
 אשר חזיה כי המציאות לו בעצמו עצמו לא בעבור זולתו הכל
 המצאים מצא בעבורו אלא בן השכלים הגדולים הם עולמים
 ומאמרן שיהיו הם כפעל למצאים ואין להם חסרון כל עם

סמא' להעלות מי תמיד מי א' וכן בכל דבר דבר שואל ממה
 כפי כחו ומחזיר לנו הגמול כפי כחו הורה לנו כזה מעלה
 נכבדת והוא כפי הכחו ב' אנוסים א' גדול המעלה וא' קטון
 המיעור הקטן ראוי שיסתעבר כפי כחו לגדול ראוי שיצטב גמול
 כפי מעלת הגדול לא כפי מעלת הקטן וזהו כבת זה המאמר
 והוא תועלת נכבד בקרבן המצוי וגם ימים תשוקה כלל האדם
 על עבודת הבורא שהוא הסמדה היותר מועילה ואז'ם שהאדם
 באיבוד האל הוא מתעסק במחוייב ממנו לפי טבעו לא לפי
 צורך האל ותועלתו ולזה באו בתורה רבות אין צורך לחכם
 בזה שאלם מה שהיתה בנות אלו המאמרים הקרים מזהב ומכס

עוד בפרשת ויקחולי תרומה

הכרובים פורשים כנפיהם למעלה ו סלח ארופם המלך את
 שצור וכו' מאמר שהכה מחכה את המילה למה לא ניתנה בי'
 הדברות אמר לו כבוד הזהיר עליה סלחם עתה חם פמוע תטמנו
 בקולו ושמרתם את ברית זו ברית מלה ועוד אמר הבה אין עול
 עומד לפני לנתיב לבא שכן עורו לבשי עורך ציון לבשו בגדי
 תפארתך ירוש'ם עיר הקדש כיהלא יוסף יבא בך עוד ערל ו
 וימצא אין ספק מהמצאים יחלקו לג' חלקים מהם מצאים
 שכל שלמותם מצא עמם ואין בהם בחניות כלל לדבר מה ואינם
 חסרים מהשלמות הראוי להמצא בהם כי אין להם חסרון כלל והם
 מצאכי ע' וין העומדים לפני ארון כל הארץ כי הם שכל כפעל
 ואינם מעורבים בהולי ולכן אין בהם בחניות כלל לדבר וחבורן
 והעדר כל אכל הם מצאים כנפיהם לא נעדר מהם דבר מהראוי
 להמצא בהם ומהם מצאים שאחר שנתהוולא ימצא בהם כח על
 והעדר אכל הם גמורים נכחיים ל' סגובות אחר ביותהו לא
 ימצא להם כח על התפקד וישארו אחר כך בכח הקויה כוח
 הדברים אשר אכלנו והם הדברים הקונים והתקדים אכל הם
 עמים כפעל ואין בהם מהחסרון והכח אלא שהם מתנועעים
 במקום אכל שאר המקרים ימצא בהם כפעל כי ימצא להם
 הערומה יותר מצבתת שבת דומה והוא הכרונות ומצא כפעל
 לעולם מצאים כי ימצאו בהם הכבדים המאירים לעולמי ע
 עולמים ולא ימצא להם חסרון דבר כלל אלא התנועה במקום
 ביה א' שלמות ב' א' ואף זאת התנועה היא מוצאת להם כפעל
 ב' ל' ימצאו בעבדים מונה אפי' בהרף עין אכל למה שקרה כי
 כל תנועה היא יבאה מן הכח אל הפעל המעורב בתנועת הגלגל
 הבחניות ויש מצאים שעצמותם מקריהם ופעולותיהם אינו מצא
 להם כפעל לעולם אכל הם פועל ככח ופעל כפעל ואלו הם
 הדברים הקונים ונפקדים המצאים תחת גלגל הירח כי עצמות
 כל הדברים היום ימצאו אחר שלא היו נמצאים בהאלפים מהפנים
 ואח' ב' יעדרו בתבחר ביכל הוא נפקד ואח' ב' יתהו ואח' ב'
 יסדרו וזה כראובן ושמועון חולת אטי מיני ב' ח' הם נמצאים
 בזה היום לא היו ואח' ב' התנועה עצמיהם ואח' ב' המקרים ה
 נמצאים מחס וכל כפעל יתרון ופעולותיהן ואח' ב' יסדרו והם
 מצאים מעומתים אשר התיקון הוא כמא' ס' ע' ה מעוות לא
 וכל לתקן וכו' וזה הכל אלה המצאים מקטנם ועד גדולם
 מהאלה אשר ישאיר אמיים היום העליון עד הכחות שהימנאים

כל זה הם בני אלים הם צריכים בקימותם אל יא אל עליון
 לכן אינם מקדשים לו אלא בקדושה יא והוא שהוא עלה להם
 והוא אינו עלול לדבר כלל והם תלויים במאמרו וברצונו ולכן
 ויקדשו בקדושה אחר וואולם הגבלים למה שהם גשמים
 בצחיים והם בכח על התנועה מקומית ככל יום ויום הם מקדשי
 בשתי קדושות והם עלולים והוא יתעלה אינו עלול והם גשמים
 ולכן יא גם הכח והוא יתעלה בעדל ואינו מתערב עם ההיולי
 כלל ולכן הוא נבדל מהם בשתי קדושות וואולם עולם ההיות
 וההפסד למה שהם נמצאים עלולים וגשמים הויים ומצאיים
 ונפסקים מתערב בהם הבחניות ו אס כן הוא נבדל מהם כג'
 קדושות כי הוא אינו עלול כמו הם ואינו גשם כן כמו הם אין
 בו כח על ההפסד אבל הוא נפשי בעצמו והרבים אשר נבדל
 בלם הם על לים וגשמים הויים ונפסקים ולכן הוא יתעלה נקדש
 מהם ונבדל בשלשה קדושות אלה והנה כלם צריכים לריון
 העולמים כמו שאמר והנה דוד עניו השלום לריון על שכל
 הדברים מקטנים ועד גדולם כלם צריכים לריון הכל וכלם
 פורשים אליו כנפיהם להשתחוות לו כדי שימצא להם הקיום
 והעמידה והחייה והמציאות והנה אחר שהפסד כל המצחויות
 אחר כלם אלק יסביון לתת להם אכלם בעתו יר כי כל
 הנמצאים יא עיניהם נמרו ויקר אל השם הנכבד כדי שיתן
 להם הקים כיכל דבר המתקנים יכונה בשם אכילה כמו שביאר
 הרב המורה פל בשתוף אכילה והנה כלם מקוים לטעות השם
 ליתן להם דברים כסם כמו שאמר תתן להם ילקטון תפתח ידך
 יפצעון טוב - ואחר כן אמר שאלו הם ופלוס יתיר השם פנו
 מהם אפי בהרף עין כלם נאכדו והוא יעמוד ולכן אמר תשתיר
 פניך יבהלן כי הם נמצאו בבאן מראית רבות והרשמה בהם
 צורת ארם כי בעמדם המראות נכחם לו ימצא צורתם בהם והם
 נעדר יעדרו כל הצורות הנראות במראה וכן הש' אס ישתיר
 פניו ממנו אפי בהרף עין כל הדברים יאכדו והנה בקצת
 הנמצאות אשר אי חשם מכלתי הסתרת פניו מהם כי הם בנתי
 מקבלים השפע לעולם אבל יש להם כח ויכולת לעמוד לפני
 לצדתי עד עת מיוחד ובשעבוד העת אין בהם כח ויכולת לעמוד
 לפניו ונפסקים ממנו ולכן תוסף דוחם יגועו ואל עפרם ישובו
 ואם יבוא העת שישכח השם רבו והם אלו הגשמים המתנועעים
 כי בשיתנועעו יאראו לעומתם האופנים ומחרם בכל יום טוב
 בהבראו מעשה בראשית ומחרם פני ארמה ויאעפ באלו הדברים
 יתהו ויפסידו שפמים רבות כבוד הש' ועצמותו לעולם הוא
 עומד על אופן א' ואם קרה לדברים פנוי לא מנר עצמו אבל מנר
 שאין כח בדברים לקבל השפע ממנו וזה שאמר יהי כבוד יא
 לעולם כי מנר השם ית לא יבוא הפסד כלל כי אס מנר הדבר
 ואומר ישמח יא במעשיו ובהצוה כיהש' ישמח מנר הויה
 הגמיה כי זהו מעשה יא אבל ההפסד ראוי מנרו ולכן לא ישמח
 בו או יהיה כונת יהי כבוד יא לעולם כי העפ שהדברים יפסדו
 ודוד הולך וימות דוד בא הולך ויחיה ויעמוד במקומו ולכן יהי
 כבוד יא לעולם כי כל הנמצאים נמצאו בתמידות ולכן ישמח יא
 במעשיו לא מנר ההפסד כמו שאמר כי מאל רחום וחנן נחם
 על הרעה והנה בכר התבאר שכל הנמצאים מקטנים ועד גדולם
 הם פורשים כנפיהם למעלה והם בכריות קטנות הצריכים להחיות

שנעמהם תליות למגדל אחת ולכן התחלנו בתחלת דווננו
 בזה הפסוק שהוא והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה והנה
 המלאכים נקראו כרובים וגם כן הגרמים הנמימיים נקראו
 כרובים ולא ההויים ונפסקים הם אף שבדברי הנביאים לא נקראו
 כרובים הם יותר ראויים להיותם נקראים כרובים יותר ממה של
 מעלה מהם והנה המלאכים נקראו כרובים לפי מה שאמר
 הרב המורה כי בזה הכנה כרובים להורות על מציאות המלאכים
 אשר אי אפשר היות הנבואה מבלעדיהם והוא עיקר שכל התורה
 תלויה בו ולכן היו על הארון על קצות הכפורת והמנס היו צוות
 ארם להורות כי עצמותם אינו אלא צורה שכלית ואמנם היו פנים
 להודיע כי יש בהם ריבוי כי אינם כמו הכל כי הרוך הכל לא
 יתרבה כי אין לו שניות ואמנם היו על צורת זכר ונקבה כמו
 שאמר במדרש במסכת יומא בשנכנסו גוים בהיכל ראו הכרובים
 בצורת אדם ונקבה אמר מי שאנא אמה יש אמה בניתו הראה הוא
 דכתיב ראית גוים באו מקדשה אשר צוית לא יבואו בקהל לך כ
 כל עמה נאנחים רובזה א מנ' דברים כי מלאכי השרת יש
 בהם ריבוי וחלוק אבל אינו הל' חמרי שיהיו מתחפשים באים
 אבל חלוק מעלה ועלול כי הויים הוא סבת השפה כמו שאמר
 לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת וגם כי כל יצר זולת יצר
 בראשית יש לו ריבוי מה כי כל אחד מהשכלים היבד לים הוא
 עלה ועלול ומנר שהוא עלול הוא במדרגת האשה ומנר שהוא
 עלה במדרגת האיש והם בזה הזכר כמו דגת זכר ונקבה ולכן
 אמרו במדרש תאנא עולים ויורדים עולים בשמכתלנין בדקונו
 שלמעלה ויורדין בשממתלנין בדקונו שלמטה וכן בזה כי יש
 להם שתי בחינות ולכן הם עולים ויורדים ולכן היו
 במדרגת הזכר והנקבה ואמר פורשי כנפים למעלה כי אף על
 פי שהם משפטים מה שלמטה מהם הוא בעבור הרמות לזכר
 הכל לא שהם מכוונים בעבור התחתון כי יהיה מה שלמטה
 יותר נכבד וימנו אבל הם פועלים ועלות למה שלמטה מהם
 לשמוע בקול דברו כמו שאמר ולהרמות לזכר הכל ואומר אל
 הכפורת יהיו פני הכרובים כי אף בהם משפיעים ופועלים ה
 במה שלמטה מהסתכליתם ועצמותם אינו אלא בעבור הדיעה
 שלהם וזה שאמר אל הכפורת יהיו פני הכרובים כי אחר שהם
 משפיעים השפע תכליתם ועצמותם אינו אלא בעבור הסגתם
 שהוא עצמם הנה כבר התבאר מהו הנראה בכרובים
 ושהיו על זה התואר כמו שאמר והנה הגבלים נקראו כרובים
 זה נראה במראות יחזקאל באמרו וירמו הכרובים מעל הארון
 היא המיה אשר ראיתי על נהר כנר ובלכת הכרובים ילכו ה
 הופנים והנה כלם יקראו על שם הזה להורות על שהם
 רכובים מהמעשים להם כמו שביאר הרב המורה כי כרובים
 בהפוך אותיות רכובים כנהר בכרובים ואמנם נקראו בזה
 השם להורות על שמעטם הוא נבדל מהם במין כמו שהרוב
 הוא נבדל מהסוס כן המעשים שהם הכלים הנבדלים הם נ
 נבדלים מהגבלים במהות וכטבע וכמו שהרוב אינו כח
 מעורב עם הדבר אשר הוא רוכב עליו כן המעשים אינם
 הם נבדלים שאין בהם כח וגם שהרוב כן לו שולטות על
 הרוב והוא קטן ומרובו אל האר יתיה שמה היו נאנגת בן

תדמיון

השם יתעלה והשכלים הנבדלים יטעו והגלגלים אל אשר ירצו
 פיה שמה הרוח כמו שאמר אל אשר יהיה שמה הרוח ולכו והשם
 יתעלה אינו כח בגוף ולא גם כן שאר השכלים אבל יתנוג זה
 המצוינות אל אשר יהיה שם כונת השם שיהיה ולכן הוא נקרא
 פרי שהוא שורד מערכות השמים ועל אלו האופנים נקראו
 הגלגלים כרוכים וחס כלם מתנועעים והם חיים ומשכילים
 ואינם כונתם בתנועתם כדי להדמות אל השם הנכבד כי אינם
 מכוונים בעבור התחזון כי יהיה סקר מיהיה הנכבד בעבור
 הפחות והשמים הגדולים בעבור הקטנים והמאירים בעבור
 החשוכים והנחשים בעבור ההיים והנפקדים והחיים בעצמותו
 בעבור הדומים אונתו בזולתו ולכן אמר יחזקאל הנביא שכוונת
 אלה הגלגלים הוא להדמות ליוצר הכל כמו שאמר וכפיהם
 וכפיהם פרוצות מלמעלה ולכן נקרא אלו הגלגלים כרוכים אם
 לרוב שהם כרוכים מהמנועים כמו שביארנו והם כי למציאותם
 יצטרכו למח שלמעלה מהם וכל אחד מהממצאים והם כבדות
 קטנות פורשים ככפיהם שמה שלמעלה מהם ואמנם זה העולם
 הפל יותר רחב ויקרא בשם כרוכים יותר משאר המצוינות
 שלמעלה מהם והנה בלב יצטרכו למציאותם אל מה שלמעלה
 מהם וכל אחד מהממצאים אשר למטה מגלגל הרוח יצטרך אל
 חבדו כי פני הארץ אל פני השמים ופני השמים אל פני הארץ ופני
 הארץ אל פני השמים וכל אחד מהמורכבים יצטרכו קצתם אל
 קצתם כפי שכן האדם כי האדם מריב בעצמו אי הפסד שיהיה
 לו קיום קצת מכלעדי קצת כמו שהתבאר זה בחכמה המדינית
 וראוי שיהיו כלם מקוים אל מה שלמעלה מהם כי תכלית ה
 היסודות כפי שימצאו המורכבים ותכלית המורכבים הרוממים
 כפי שיהיו העליונים כפי שהם המצוינים ותכליתם כפי
 שיהיו העליונים חיים והעליונים כפי שיהיו המצוינים והאדם המרכיב
 תכליתו כפי שיהיה חי ומאכל ורע וחם וצדיק וענו והחכם
 והצדיק תכליתם כפי שיהיה נבא מתדבק אל המלכים ועליו
 אל זאת המדרגה והכביא כפי שיהיה מלאך ומלאכים מתדבקים
 קצתם עם קצתם עד העלה הן אם כן כל המצאות העליונים
 והשכלים כלם פורשים ככפיהם למעלה בשמי חופשים האופן הן
 כי מצוינותם אינן אלא מדר מה שלמעלה מהם והן כפי הן
 מתכלית כלם ומבמותם להדמות לשם הנכבד וזה התקוה ימצא
 טבעית לכל הדברים והנה כלם פורשים ככפיהם למעלה ואמנם
 גמח שהיה מן האדם ימצא בו היצר הרע אשר הוא מונע גדול
 לעלות לאדם למעלה כי בעבורו ומצדו רוב העולם הולכים ל
 להכרח וירדו לתחתית שאול ומצד שכל אדם ירח מהטוב
 ומעברת השק יתרדבק ברע להמאך אחר התאוות הגשמיות
 ואחר התשוקות הדמיוניות אלו השני דברים הם מפתים לאדם
 עד שבעצמם יפסד האדם אלוהים העולמות וכדי להסיר לנו
 קהל ערת ישראל מדינה של ג' חסם כזה באות המצוה הנכבדת
 שהיא מצות מלהבי בעצרה בעלה מדינה של ג' חסם כמו שמרר
 השלמי לכן הדיחה שאול כששה ופיעה פיה נבליהן למי שאין
 לו ברית שאף ועמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם מינה
 שאיך נזולים יורדים לג' חסם אשר הכונה כזה כי בהשכלת
 המצוינות ובקפת המצוה והרדת התאוות הגשמיות ועל האדם
 והשכחה המצוינות בשמי עולמות ואמרנו גם כן חכמה מילת

ככשש חכה לא רחם שכל מי שאמר מרול שלא יורד לגיהנם
 שכל ביום ההוא ברית יית אחר ברית והנה רמזו בזה כו
 עזיבת התאוות והשכלת הדברים המצוים הוא מכל אונתו מ
 מדינה של ג' חסם ואם כן באות המצוה אלו זוכים קהל ערת
 ישראל להראות את פני ה' כמו שאמר בזה המאמר המוכות
 לאגריפס המלך והוא אמר אין ערל עומד לפני לעתיד לבא
 הרי נתבאר שכמזוה היו אלו זוכים לעלות מדינה של ג' חסם ו
 ולהדבק אל השם הנכבד והיה זה כי המילה ידמו לב' עניינים
 ככל אים הן להרחיק תענוג המצוה אשר הוא חרפה לנו והוא
 שהוא אשר איבד השם ידעסקו בו תמיד ובעבור חסרון זה
 האבר יחייב האדם שירחק מהתאוות המגבל ובסירוחק מזה
 הצדקה יחייב שירחק משאר התאוות והטעם הן יש כזה האות
 סימן שאר עבדים לאל ית' ולכן נעשה החיותם כשמרנו ובאלו
 הוא מורה על מצוינות השם ית' ועצמותו ולכן היה זה האות בלתי
 נמצא אלא במצוינות ית' השם ית' ומעלת זאת המצוה כאמר
 לאברהם אבינו ויתהלך לפני והיה תמים אשר רצה בזה שלא
 יחשוב מושם כי בעבור חסרון זאת האבר יהיה האדם שלכו וזכה
 להתהלך בארץ החיים וזה שאמר התהלך לפני והיה תמים רמז
 למח שאמר והנה מבלת זאת המצוה על כל המצוה היא מצוה
 למח שהמצוה מהם תלויות בארץ ומהם חובת הגוף והתלויות
 בכל מקום כי רבים מהמצוה הם בארץ כמו שכתב ותפלג ו
 יתעלץ ומזוה וזכירת ושלוח הקן וכיוצא בו כי אלו הם הכל
 מקום ובכל ענין בין בארץ בין בחוזה לארץ והנה זאת המצוה
 היא בכל מקום והמצוה שהם בכל מקום ויחזקו לארבעה חלקים
 מהם תפאיות ומהם זמניות כי מצות מעקה הוא על מי שיש לו
 ביתו ואלו מי שהיה יושב אלהים אינו מצוה לעשות מעקה
 וכן ללבוש צינית מצוה על הלבוש שיש לו ארבע כפופים אבל מי
 שזין לו ארבע כפופים אינו מצוה על מצות צינית ומצוה גם
 כן היא מצוה תפאית כי יש לו בית ופתח הראוי לצדוה
 חיים במצוה וכן אינו חייב במעשרות ולא בכבודים מן שאין לו
 ארץ חיה ושעורה אבל זו המצוה אינה תלו בהתאפי הכל
 פחיים אדם להיות יחול כל מי חיו וגם כי קצת מהמצוה הם
 מצויות כמו מצות תעלץ וזכירת וקדוה שמש תעלץ ימים ולא
 לילית וצינית גם כן ותעלץ לאשתות ולא ימים טובים
 לדברים הכל והנה זאת המצוה אינה זמנית כי היא כוללת בכל
 מקום ובכל זמן והנה המצוה אשר אלו חייבים לשמור עליה
 תמיד אין אלו מצויות על הקטנים עד שיהיו בן ג' שנה ויחס וזו
 המצוה יכול לקטנים ולגדולים כמו שאמר המול לבס בל אשר
 לדורותיכם מבן שמינת ימים ששה וכן שמונת ימים המול לכם
 כל זר אם כן זו המצוה היא כוללת בכל מקום ובכל זמן ובכל
 ענין ובעבור שהיא כוללת לכל ואי אפשר באדם שיבדח ממנה
 בזמן ובשום מקום אמרו במדרש חכה תידה חכמה חכמה
 את יאר שהקפידו במצוה בתפילין בראשיהן תפילין כיוצא תיהן
 ומינה שבתחתיהם וארבע צדיות כבגדיהם ועל שהם אמר רוד
 שבע ביזה הללתיך וכשכנסים רוד לבית המדרש אמר חילי שאמי
 ערוה מן המצוה כשתכלה במילה ואמר למצוה על השמיעות
 שהיא מילת שמינתה בשמינת הדי בתביר בלליתך והיא יקרת

העריך והוא גדולה ממנו שבת כמו שאמר גדולה מילה שדוחה את השבת מי גדולה לפניו קטן נדחה מפני גדול ולכן באגריפס המלך ראה גדול מעלת זו המצוה אמר אחר שהיה חביבה והיא יקרת הערך למה לא מתנה בעשרת הדברות כי ראוי ביסודי המצוות שיהיו כתובות בלוחות הכרית והשיבו לו על זאת השאלה כי מי שאל לקבל זו התורה ראוי שיהיה בן דעת לפי שאינו חיוב במצוה מן המצוות אלא אם יהיה בן יג' שנה ויום אחד ואמנם זו המצוה ראוי שיהיה מעת שנולד הולך ולכן קדם הדבור בה' וזה שאמר כי כבר הזהיר עליה באומרו והיה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי וזו ברית מילה והשיבו גם כן תשובה ב' למה שאין ראוי שיבא לפני השם יי' ערל ועומל ולא אשר הוא בעל מדות מגונות אבל ראוי שיהיה האדם כשאר מאשה שנאמר אל תגעו אל אשה ולכן אין ראוי שיהיה זאת המצוה נתונה ביד הדברות אבל שיקדם הגיה בזמן וכזאת המצוה יזכה האדם לחיי העולם הבא והנה הילודים אשר הם נעדרים מכל טוב בה יזכו לחיות בטובם ולכן התחלנו בזה הפסוק למה שבזה היום המקודש לנו עושים זה חות ברית להכיל דעת קדם מדינה של ג' השם כמו שאמר שארנו משבת למען בריתו אשר הם בשבתו ולכן באמר הכתובים שהם הנעדרים הקטנים רביע שהוא תרגום של נער והנה ברית קדם לנו פורשים בפניהם למעלה וגם כן ראוי שיהיה כי הכתובים אשר הם חיים ואשה ראוי שיהיו פניהם זה כנגד זה לעשות כל אחד רצון חבירו ויהיה כונתו לשום שמים ויהיו כושרי בפניה למעלה ואם התורה ואל המצוה יהיו פני הכתובים כי בזה יגעו למעלה גדולה ויהיו במלאכי עליהן כושרי בפניה למעלה והנה בזה יתעלו כל המצוות מקטנם ועד גדולם ראוי שיהיה להם מן מגמת פניהם להדמות ליוצרים וכל שכן אהנו קהל עדת ישראל ראוי לנו שנפרוש מהכלי העולם ונראה לעלות למעלה כי אורח חיים למעלה נמשכל וכו' אשר יראה בזה כי יש דרך ישר לפניו אל ש' לעלות אל מעלה גבוהה והנה אפי' שלא יחיה עוד מענה אלא ש' איריד בתהית שאל הנאמרה גדולה כל שכן מי שיהיה לעלות למעלה גדולה יש לו בפנים לעלות אל עלת ה העולות וסבת הסבות כל שכן להיות לגוי' ל עדת ישראל זו התורה התמימה אשר היא מושבת נפש אל מקומה הטבעי ובה יזכה האדם לשם תוכבו והנה עם ישראל אשר הנרות בעונותיו דפקונו ראוי לפרוש בפניו אל י' גדולים וקטנים כי כן יראה בכל יום ויום מבקשים אומות העולם לבלות חת שמינו והנה ראוי לפרוש בפניו אל י' ולהיות מחכים לשיעורו כמו שאמר ואני ב' אבכה וכו' כי בזכות זו המצוה הדרשה אהנו בזה להיות גאולים כמו שאמר גם את כרם כריתך וגו' ב' ל' ו' פ

ידי משיח שהוא נמשל לכר דבתים עם אצמיה קרן לרוד ערבותי בר למשיחי אין ספק שהדבר השלם אינו צריך לרדד אחר אבל מי שהוא חסר ואפשר להשלים חסרונו צריך אל אחר סיניאנו מהכח אל הפעל כרי שיהיה שלם והנה בבית אשר פס אורח אנו צריך לרד מחוק אבל כשהבית חשובה ואלה צריך לרד י נלמה שהתורה היא אור העולם אינה צריכה לזה האור מי שיש לו האור בעצמו כי הטבע לא יעשה דבר לבטלה וכמו שאמר דל כי התורה השכלים הנכבדים אינם צריכים לה' כמו שאמר כלום אתם רוצים כלום אתם וואפס כלום אתם מעד עבודת סקר ואמנם מי שצריכים כל אלו הדברים הם מצד החסרון המשיג לזו מטבענו כי הנפש נכדאת חסרה מכל שלמות וכוסף לזה שהיא באה בעולם החשך ועברו הצרות קבצם אל קבצת מצד תאוותם ודמיונם עד שגאמר עליהם העם ההולכים בחשך ולהשלים זה החסרון בא השם ית' עם תורתו כמו באמר מצות י' ברה מאירת עינים והנה העדר היריעה והעדר המעשה להשלים שלימות הנפש מצד החסרון ולכן מי שקבל את התורה הנכונה להשלים ב' אלו הדברים ראוי אור גדול ואמנם העם ההולכים בחשך והם נעדרים מכל טוב ישארו על חסרונם והנה בזכות התורה יאיר הנפש לעלותה למקומה הטובה ולזה אמר ויקחו אליך שמן זית זך אמר הבה למה לא שאל צריך לרד אלא בשבילך שתהא רואה להיבן אתה נכבד וינא זהו כונת זה המאמר הנכבד והוא אחד מהכונות שבה להדליק אותם הנרות מערב עד בקר להודיע לנו שמי שהוא בחשך הוא צריך לאור אבל מי שיש לו אור אינו צריך לו ולכן אמר דוד המלך עליו השלום נר לגבלי דבריד ואור ליתתי ו כי התורה הוא נר לגבלי להדריכו בדרך ישרה ואור לנתיבתי כי כמו אשר הולך בחשך צריך נר כן מי שרוצה לשלמות הנפש צריך לאורה ולזה אמרו חכמים זכרם לברכה ראה ה' דבר יתורה מאורין אדם שעובד בה כמו מי שהוא עומד באפלה נרדו בידו ראה אך לא נכשל בה נמה לפי שהנר בידו כך דברי תורה כמו שאמר נר לגבלי וכו' ומי שאינו יודע דברי תורה מצד עבירה וכשאל בה הקיש פניו בקרקע לפי שלא היה בידו נר כי דרך רשעים באפלה וגו' הרי שהתורה היא מאורה להדריכנו בדרך ישרה ואמר על זה נשבעתי ואקיימה עד בוסו דע כי להיות האדם מעולה צריך וגבור ומסתפק ועדיב וכל אחד משאר המעלות צריך האדם לקיימם בנפשו אל שני מנינם מן הפעולות אל פעולות מהוות המעלה ואל פעולות מקיימות המעלה הם כי מי שרוצה להיות חכם צריך שילמד ויעין בכקר ובערב ונארח הרבה שלימודו ויגע הרבה יגיעות ואלו הפעולות למה שהם פעולות המהוות המעלה אינם שלימות וילידו עכב בנפש מצד שני דברים אם מפני שטבע האדם נוטה לרע ולסכלות ועשות הדברים אשר הם חוץ מטבע האדם וילידו עכב בנפש כי כל אחד יתענג במה שהוא אוחז ואם שיהיה האדם מאת נקק השתוקקות גדול שחיותו ירכב אינו מורגל אינו עכב לאדם בהעשותו חס צריך עמול והשתדלות גדול ובעבור שהאדם נוטה אל הרשע והוא מורגל לעשות עבירות וצריך השתדלות וטורח גדול לעשות הטובות יתעכב בעשותם

פרשתואתהתצוה

להעלות נואתמיד רבין אמרים אומות העולם שלא קבלו תורה א.ה.ה. המתוך החשך עליהם הכתוב אמר כי הנה החשך יכסה חרץ וגו' אבל ישראל שקבלו את התורה דבתי בה ויהי בשמעכם את הקול מתוך החשך ענייכם הכתוב אומר ועליך יורה י' וכו' חסר הכה בזכות תורה שעשיתם לפני חסי גואל את ישראל על

וכל שכן שומעו ומועדי רבים לעשות הטוב אם כן להיות
 האדם צדיק ונדיב או אחר מהמעלות צריך הסתכלות גדול
 ומרחק נמרץ וזהו בלתי אפשר אלא בעצב ויגון אבל לאחר
 ההומיות המעולה יצטרך האדם לשמור ולקיימם כדי להרגיל
 לפעולות המעולה וזה יפעלם בקלות והם לו טבעיות וזה יפעלם
 המעולה בשמחה כמו שאמר שמחה לצדיק עשות משפט כי כל
 אחר יתענה כמה שהוא אהב ואמנם אלו הפעולות הטובות
 כפי פעלם הרשע הם לולמחמה וזה שאמר ומחמה לפועלי און
 או יראה שהצדיק ישמח בעשות הצדקות והרשע ישמח בעשות
 הצדקים בלתי נאותים ויהיה מלת שמחה מושכת ענמת
 ואחרת עמה כי הצדיק ישמח בעשות הצדקות והרשע ישמח
 בעשות הכבביות ולמה שפעולות המהוות המעולה הם נעשים
 בעצב וכיניעה ויש להם מונעים רבים חייב אדם לרזויה נפשיה
 וצריכין שיצטרפו רבים להיות שלמים נדרים וטובות לקיימם
 וזה שאמר נכסתי ואקיימתי לשמור משפתי נדקק והאר זה המור
 ביהם קשות עליו לפעול פעולות המעולה וזה שאמר
 געתי עד מאד ויחינו כדברך ואחר כן אמר שאמר
 התהוות המעולה אינו צריך חיזוק ולא טבעיה כי נדבית כי נזה בא
 וימשפט למדני שהם נעשים בנדבה ולא בטבעיה ואחר
 כן אמר כי כל כך היו המעלות קבועות בו באף על פי ביות
 נזות למות שהתורה והמצוה לא יסירו מביני שומר נפשו בכפי
 תמיד ותורתך לא שבתי ואפי' שימכאו מעיקים רבים בהן
 שאמר נתנו רשעים פה לי לא יוכלו להחזירו מדרך הישר וזה
 שאמר ומצדקתך לא תשתי ואחר כן אמר כי בלשם הקיימים
 בו כאלו הם דברים שאלו בידורם ובחללה אשר אי אפשר
 להחליטו בדבר אחר ולזה הם נעשים בשמחה וכשמן עד שכלי
 הסתדרות והסתדלות הלב טיפה לעשות הטובות כאלו הוא מעייף
 שממנו יבאו ויהי נכבד אחר שפעולות המעולה בין קודם
 היותם בין לאחר היותם צריכים חיזוק כמו שאמר חכמים
 זכרים לברכה הרבנה דברים צריכים חיזוק ואלו הם תורת
 ומצות ומעשים טובים ודרך ארץ אלא שהאדם בין הפעולות
 המצוות המעולה ובין הפעולות המקיימות לאחר הסויה שאלו
 נעשות בעצב וכנודח גדול ואלו נעשות בטבע ובלי עמל
 ובשמחה וכטוב לכבד וזהו ההפרש מים בין הצדיקים והחכרים
 ובין המון העם כי אלו יפעלו פעולות המעולה והתורה והמצוה
 ואלו גם כן אלא שאלו יפעלו בעצב ויגון ואלו בשמחה ויש
 הפרש בין ב' אלו הפעולות בהפרש החזון מן ההשך ויכן זה
 תורתו הקדושה לעשות הצדקים בתמידות כמו שאמר להאיר
 עד תמיד הא תמיד תוקד על המצוה לא תכבה ואת קרבני
 לחיי לאשי תשמרו להקריב לי במועדו ונתת להם פנים
 לפני תמיד כדי שיהיה האדם לעולם עם היותו בחשך ויהיה בנג
 אורח וזה האר העליון לא גיע האדם אליו אלא כחזית התורה
 שהיא מאירת עינים ביה אשר לאדם בכל עת לתחיות ולגיות
 בטל וממה כמו שאמר חכמים זכרים לברכה ויחזק למען
 צדקו וגו' על דבר ויכיר נתן הבה מצוה לישראל וכן אדם
 לחרומו בזה לא תחרום בשור ובחמור יחיו ולידוע צוה לא
 תזרע כדמך כלאים לקבור וטבת עומד בסדה לה תשוב
 לקחו ולתרום תרומות ומעשרות שאמר תרימו תרומה ו

(Handwritten note or signature in the right margin)

ללום מראשית עריותיכם חלה ויכול לברך על החזון שיהיה
 ואכלת וסבבת וברכת לבנו חמו דאשת גו באף ילדה
 יתן הבכור לכהן ושמחה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבת
 ויבא לדרך כי יקרא קן צפור לפיך נלח תשלח ושמח חיה
 ועוף ושכך את דמו ונסתו בעפר וללבו לא תלבם מעט
 וכלר לו בן חייב למול אותו ולפרותו וללמדו תורה בא
 ליבא אשה צריך לפרוה ממנה וטע טבעיות וערלתם ערלתו
 את צדו וקבר מתו לא תהגדרו ואלה מעורו לא תקיפו
 בנה בית ועשית מעקה וקצב מערים וכתבתם על מחות
 צדיק ובשעריך ונתכסה בטליתו ועשו להם צינית משל
 לאדם שטבע במים מה עשה הקרבן ישישמיט לאת החכל א
 אמר לו תפוש החבל בידך ואל תמיסוהו וסוסיניסוהו שאם תניסוהו
 חין לך חיים אף כאן אמר הבה לישראל כל זמן שאדם
 נודבקים במצות יש להם חיים שאלו נאדם הדבקים באלו
 אלדיכס חיים כלכם היום ונתבאר כי באת התורה
 אדם שמה יגיע האדם אל הדבקות בשם ית כי בידעת פרטי
 המצוות ובעשותם תגיע רגילות ליחודים עד שיהיו דבקים עם
 השם ית ובעשות התורה והמצוה שהיא בקרא אור גדולה האור
 האמתי שהוא השם ית וכמו שאמר כי עמך מקור חיים כאורך
 נראה אור כי מצד זאת התורה שהיא אורה של עולם
 נראה האור הנפשו לצדיקים לעתיד לבא ולכן מי שהרגיל בה
 בה ודבק בה יוכל מציבים גדולים שהם צדוה דת וועות אחר
 מי שיקרה יאמר עליהם שהם בחשך ויכול גם כן מהלכות אל
 אל אברון כי הוא חשך ובלמות ולא סדרים וזכה להחיות בעולם
 הזה כאלו יושב בחשך ויורח לו השמש להאיר על הארץ ואמר
 בן יזכה להיות האור בעצמו כמו שאמר אור זרוע
 גדוה ולישרי לב שמחה והנה צוה שיהיה השמן בתית
 למאור כי האיש הרונה לעלות למעלה רחוק שיהיה מוכה רעב
 וכמא ושלל יזכה בעל ערובים כמו שאמר ונתן להם כס
 לחם צד ומים לחן ולא יעוף עוד את מורד וגו' הרישבל מור
 התורה והמצוה רחמי שיהיה האדם מוכה רעב ומאן וכל שכן
 מזהר הדברים ולכן אמר כי השמן הטוב להעלות נר
 תמיד רחמי שיהיה זך בלא שמרים כדי שיהיה מובן להאיר תמיד
 ולכן רחמי שיהיה בתית והוא רחמי לכנס כי זאת הנפש רחמי שיהיה
 מאירה לעולם ואינה ראויה שיהיה בחשך ולכן רחמי שהלש
 שהוא השעילה והשמן רחמי שיהיה נדבר מכל פחיתות שבעולם
 והוא שיהיה זך מהשמרים ויהיה כתיית מהמקרים ולא יתבהל
 מהם אם שיהיה ברעב וכמא ובחוקר כל ויכול יהיה מוכן
 בכל עת ובכל רגע להדבק בשם יתעלה כמו שאמר פותי וי
 לגברי תמיד וגו' מי שזה דרכו הוא מוצל מכל פגעי הזמן והוא
 מיכסח שלא ירד סת ונפשו וגופו יהי בשמחה תמידית כמו
 שאמר לכן שמח לבי וגו' כבודי שהוא הנפש האם ככל שהוא
 הקרא כבוד וגם הגוף יהיה ניבול מכל מקרים כמו שאמר
 אף שרי ישכון לבתי והנה הנפש יתדבק באור ושליון שהם
 החיים הנכחיים אשר יש בהם מרדות רבות כמו שאמר תודיעם
 אורח חיים טובע שמחות וגו' והנה זכות להעלות נר תמיד יבא
 הצדק המאיר שהוא בקרא נר שאלו ערבותי נר למיחי חין
 וכן יהי רצון בידך ויפעלם חין ואמן

40

וְאָמַר כִּי כִּפַּר מַזֶּה הַמִּלֶּךְ הַכְּבוֹד הוּא נִכְחוּשִׁים לִּי הַכְּבוֹד
 לְעוֹלָמִי עוֹלָמִים וְלֹא בַּמֶּלֶךְ הַמְּלִכִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם הַכְּבוֹד אֲלֵא
 לְזִמְן זֶה וְהֵיכָא אָמְרוּ ז' ל' כִּזְבָּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הוּא תַחֲלַת
 דְּרוּם גַּם שֶׁהָיָה יִקְרָא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְכַעֲבֹר שֶׁהוּא חוֹלֵק כְּבוֹד
 לְיִרְמְיָהוּ וְהַזְּכוּת שֶׁמְלִכֵי הָאֲשִׁיפִים וְגַדְלוּתָם יִקְרָאוּ בּוֹ. וְהָיָה מִכְּעֵלֵי
 הַגְּדוֹלוּת הַיְסוּדִי לְהַשְׁפִּיל וְהָיָה בְּלִי סֶפֶק מִכֹּד חֲרוֹנִים וּיְרֵאת
 מִעֲבֵרָת וּלְעֵתִם כִּמְעַלְתָּה מִכֹּד אֲשֶׁר תִּקְרָא בְּיָדוֹ אֵיבֹרִים וְהַגְּדוֹל יִשׁוּב
 קִטּוֹן וְאֵלֶּם הָאֵל לְתַכְלִית מַעֲלָתוֹ וְסִלְמוֹתָיו הֵיךְ מִתְּכוֹנֵת
 מַעֲלָתוֹ לְהוֹסִיף בְּמַעֲלָה לְכָל מִי שִׁיתְחַוֵּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 וְעָשׂוּ מִשָּׁל מִגַּם שְׁלֵמִים כַּמְצָאוֹ כְּאֹמְתָיו הַאֲחֵר שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה
 וְהַמְּוַשְׁלֵל בִּידְעֵת קִדְרֵי הַכְּרִימָה וּמִדְּרַגְתֵּי הַמְּצִיאוֹת וְזֶה
 כִּמְצָא בְּלִמְעַלְתָּה כְּתוּבָת עַד שֶׁאָמְרוּ עֲלֵיוֹס מֶלֶךְ כְּעֵלְיוֹנִים וְכִתְחַתּוֹנִי
 כְּעֵמֶר שֶׁהִגִּיעַ לִידְעֵת הַמְּצָאוֹת כֻּלָּם וְהָיָה שֶׁמִּכְּדֵר שֶׁרִבִּיטוֹ
 לְמַעַל בְּהַקֵּץ זֶה הַמְּצִיאוֹת הַתַּחֲתוֹן לְמַעַל שֶׁהוּא וְלִפְנֵי אֲתוֹת
 וְיִצְתִּיבֵם בְּיַד הַעוֹלָם כִּמוֹ שֶׁעָשָׂה מַעַל בְּמַטָּה אֲשֶׁר בִּירוֹ וְזֶה נִמְצָא
 לְמַעַל עַל כָּל הַנְּבִיאִים כִּמוֹ שֶׁהִגִּידָה הַתּוֹרָה עֵינֵי וְהָיָה
 הוּא מֶלֶךְ הַמְּצִיָּים אֲשֶׁר תִּקְרָא ה' לְהַלְבִּישׁוֹ עֲטוּרָה שְׁלֵמָה
 שִׁיבָא עִתּוֹן וְזֶה אֵת הַמְּצָאוֹת כְּתוּבָת הַעֲלִי וְהַמְּעַלָּה וְשִׁיחִית
 שְׁלִמְתָּה מִכָּל שְׁלִימוֹת וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם חֲסֵרוֹן כֻּלָּל כִּי הַעֲבֹלָה
 הִיא הַתְּמוֹנָה הַיְתֵדֶר שְׁלִימָה וְהָיָה הַתְּמוֹנָה עֲלֵיהָ כִּמוֹ שֶׁהִתְבַּהֵר
 בְּהַמְּצָאוֹת וְהַתְּמוֹנָה הַיְתֵדֶר הַתְּמוֹנָה שְׁלִימָה בְּרַעוּת וְכִמְעַלְתָּה
 וְלֹא יִחַסֵּר לָהֶם מִכָּל טוֹב אֲדוּכָוִי וְזֶה רִמְזָה לְהַלְבִּישׁוֹ לְמֶלֶךְ
 הַיְסוּדִי עֲטוּרָה אֵלֶּי וְלִמְעַל מַעֲלָתָהּ לֹא יִשָּׁב כִּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד
 גְּדוֹל אֲדוּכָוִי כִּי וְגו' וְהוּא טוֹב וְנִיבֵם לְכָל כִּמוֹ שֶׁאָמַר טוֹב אֵל
 לְכָל וְגו' וְהַמְּצִיאוֹת קִיָּים בְּתֵי מַשְׁתַּבְּחֵם לִי יְיָ הַכְּבוֹד
 וְאֵין לְאֲחֵר וְלִמְעַל בְּכָל הַדְּבָרִים כִּי מִשְׁכָּל לְמַכּוֹל יִשָּׁב וְגו'
 יִרְחַק כִּי מִכְּדֵר שֶׁהִתְבַּהֵר דָּוִד הַמְּבֹרַךְ מִהַעוֹלָם יוֹסְרוּ כָּל הָאֲשִׁיפִים
 וְלִכֵּן שֶׁאֵין מֶלֶךְ לְעוֹלָם וְלִכֵּן יִקְרָא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְלִמְעַל שֶׁהַכְּבוֹד
 יִרְחַק עַל גְּדוֹלוֹת כְּעֵלְיוֹנִי אֲמַר מִיֵּעַל הַדְּבָרִים כֹּל אֵת כְּבוֹדֵךְ רַל
 הַרְוֵי עֲבוֹתֶיךָ וְאָמַר כְּבוֹדֵךְ לְהַגְדִּיל כִּמוֹ שֶׁאֵין הַרְבֵּה
 הַזֶּה וְהֵיכָא מַעַל בַּיּוֹם אֲשֶׁר הָיָה לִי כִּיִּם מִעֲמֵד הַר בִּי
 בְּסֶקֶת קִלְחָה וְכִפְרָה לְעִמּוֹת בְּקַשׁ הַשְּׁלֵמוֹת לְעִמּוֹ כִּי חֵיב אֲדָרֵם
 יִתֵּן לְהַשְׁלִים נִפְשׁוֹ וְיִתֵּן מִלְּאֲחֵרִים כִּמוֹ שֶׁאֵין קֶשֶׁט עֲמִיךְ וְאֲחֵר
 כִּי קֶשֶׁט אֲחֵרִי וְכִמְעַל הַלֵּל כִּמוֹ אֲמַר ז' ל' גּוֹמֵל כִּפְסוּאִים חֲסֵד
 זֶה הַלֵּל הַזֶּקֶן כִּי הָיָה נִפְשׁוֹ מִתְּלִמְדוֹ אֲמַר לִי תִלְמִידִי לִי כִּיִּן
 אֵת הַלֵּלֶיךָ אֲמַר לָהֶם לְהַגְמֵל חֲסֵד עַם אֲוִיָּה אֲבִיבִי רֵאשִׁית לִי
 בְּנֵי בִתְחִי אֵל ל' בְּכָל יוֹם וְיִשׁ אֵת לֶךְ אֲבִיבִי אֵל הָרָם
 כִּפְסוּ עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיבִי מִגּוֹפֵאֲרֵי הָרָם וְלִמְחַר לֵית עֵת הָרָם
 הַרְבֵּן כִּיִּם שֶׁאֵין מִיֵּעַל מִלְּמִד לְתִלְמִידִי הֵיךְ מִכְּקַשׁ לְעִמּוֹ
 כִּי עֵינֵי כִּדְרֵי יִם הַמְּשִׁלִּים אֲוִיָּה וְכֵן עָשָׂה אֲרֹן הַנְּבִיאִים
 וְהָיָה שֶׁאֵין לְרִאשׁוֹנֵי בְּקִשְׁתֵּי א' שֶׁלֹּא יִלֵּךְ מִלְּאֲךָ עִמּוֹ וְעַם יִסְרָאֵל
 אֲלֵא זֶקֶב הַכְּבוֹד וְכִעֲבֹמוֹ וְזֶה רֵאשִׁית אֲוִיָּה אֲמַר אֵלֵי הַעֲלֵ
 אֵת הַיָּבֵב הַיּוֹם וְזֶה לְהַדְרֵעֲתִי אֵת חֲסֵד תְּשַׁלַּח עִמִּי דְבַח בֵּית
 כִּמוֹ שֶׁכֵּתֵב אֲרֹן הַמְּשִׁלִּים כִּי אֵת הַהוֹדְעָה קִיָּה רְצוּנָה בְּפִי
 אֲלֵא אֵלֶיךָ הוּא כְּבוֹד וְכִעֲבֹמוֹ וְזֶה נִרְוֵה מִהַתְּשׁוּבָה שֶׁהָיָה כִּי הָיָה
 הַזְּכוּת כִּי רִבִּיטוֹן הַשְּׁלֵמוֹת וְזֶה מִהַתְּשׁוּבָה וְכֵן הַדְּבָרִים
 כִּי מִיֵּעַל לְכָל הַמְּצִיאוֹת וְעוֹד שֶׁאֵין מִהַתְּשׁוּבָה וְכֵן הַדְּבָרִים
 שֶׁאֵין מִהַתְּשׁוּבָה וְזֶה לְכָל הַמְּצִיאוֹת וְעוֹד שֶׁאֵין מִהַתְּשׁוּבָה וְכֵן הַדְּבָרִים

יִנְהַיֵּם הַמְּצִיאוֹת כֻּלָּם וְהֵיכָא מִצְאוֹ כִּי הוּא תוֹעֵבֶת רִאשׁוֹנָה
 מִיֵּהֵיכָא יִרְעֵהָ ש' וְהֵיכָא מִצְאוֹ חֵן בְּעֵינֵי וְז' כִּי מִכֹּד יִדְעֵת
 דְּרָכָיו יִנְהַיֵּם עִמּוֹ יוֹתֵר וְזֶה שֶׁאָמַר כִּי עִמְךָ הַגּוֹי הַזֶּה וְהֵיכָא
 לְכַסְּתָּ זֶה דְּהַשְׁאֵלָה אֲמַר שֶׁהָיָה רִאשׁוֹ מִיֵּעַל דְּרָכָיו לְמַח
 שֶׁהוּא יֵת אֲמַר מִיֵּעַל אֵת מַעַל בְּכֵס וְגַם שֶׁמִּצְאוֹ חֵן בְּעֵינֵי
 וְהֵיכָא יִם שֶׁקְּבִדוֹל בְּזֶה אֵין אֲמַר כִּי הָיָה יִדְעֵת לְמַעַל בְּכֵס וְהֵיכָא
 כָּל הַדְּבָרִים יִדְעֵים לִי כְּכֻלָּל וְכִפְרָת וְאָמַר דָּהָא קִרְאֵתִי
 בְּכֵס כְּכֻלָּל בֵּן אֲדוּכָוִי וְהֵיכָא כְּכֻלָּל וְכִפְרָת יִדְעוּ לִי בְּכֵס
 וְזֶה בֵּן אֵין יִתֵּד הַשֵּׁם יֵת לְמַעַל בְּכֵס אֲמַר לִי יִדְעֵתֶיךָ בְּכֵס
 וְהֵיכָא קֶשֶׁת מִן הַמְּפִרְשִׁים אֲמַר כִּי יִדְעֵתֶיךָ הוּא גְּדֻלְתֶיךָ הוּא
 כִּמוֹ כִּי יִדְעֵתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֵת כִּיִּי וְגו' כִּי הוּא גְּדֻלְתֶּךָ
 וְרוֹמְמָתוֹ וְהַאֲמַר כִּי הוּא לְמַעַן יִדְעֵה מִמֶּם כִּמוֹ שֶׁאָמַר
 אֲרֹן הַמְּפִרְשִׁים דָּבָר ז' וְהַאֲמַר בְּזֶה כִּי אֵין שֶׁהָיָה יִדְעֵת
 הַדְּבָרִים כְּכֻלָּל וְכִפְרָת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הֵם קוֹרְאִים בְּמַעֲלָה וְכִפְרָת
 הֵם יוֹתֵר יִדְעֵים לִי וּמִגּוֹפֵאֲרִים מִמֶּנּוּ וְהַדְּבָרִים הַיְדוּעִים
 לִי כִּי מַעֲלָת כָּל אֵיִשׁ וְאֵיִשׁ הַמְּצִיָּים אֵין אֵין אֲחֵר יִחִי
 עִי אֲחֵר וּפְרִנְסוֹתָיו וְיִתְנוּ לִי כִּיִּי דְּרָכָיו כִּיִּי וְהַעֲבִי יִתְפַּרְסֵם
 מִיֵּהֵכָא כִּי כָּל אֵיִשׁ וְאֵיִשׁ נִתָּן לִי כָּל דְּרָכָיו לְחַס לְאֲבוֹל וְכִיִּי לְכַוֵּן
 וְלִי יִחַסֵּר לִי כָּל אֲבָל כִּיִּי אֲחֵר נִתָּן לִי כָּל דְּרָכָיו לְחַס
 לְאֲבוֹל וְכִיִּי לְכַוֵּן וְלֹא יִחַסֵּר לִי כָּל אֲמַר שֶׁזֶה הָיָה מִכְּרָם זֶה
 הַעֲבִי בִּיחֻד וְהֵיכָא כָּל יִסְרָאֵל בְּכִיף אֲחֵת וְאֵיִשׁ זֶה בְּכִיף שְׁמִיחָה
 שׁוֹתֵל כְּבִגְדֵי כֻלָּם וְלִכֵּן יִדְעֵה ל' וְיִשִּׁים הַשְּׁמִיחָה בּוֹ עוֹד
 אֲמַר וְעֵתָה אֵת כֹּל מִצְאוֹתֶיךָ בְּעֵינֶיךָ הוֹדִיעֵנִי נָא אֵת דְּרָכֶיךָ
 וְאֲדַע לְמַעַן אֲמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ וְהֵיכָא יִם בְּזֶה סֶפֶק גַּם
 כִּי אֵין עֵתָה לֹא יִדְעֵה לֹא יִדְעֵה דְּרָכֵי הַשֵּׁם יֵת כִּי אֵין מִמְּצָא אֲלֵא
 הַשֵּׁם יֵת וְעוֹלָתֵיךָ וְהֵם הַנְּקִרְאִים דְּרָכֵים וְהֵיכָא לֹא
 יִדְעֵה אֵת הַשֵּׁם הַכְּבוֹד כִּמוֹ שֶׁאָמַר הַדְּבָרִים נָא אֵת כְּבוֹדֶךָ וְזֶה
 מַעֲלָתָה לֹא יִדְעֵה אֲוִיָּה וְהַדְּבָרִים לְאֲדוּכָוִי לִי אֵין כֵּן
 יִהְיֶה מַעַל כְּכֻלָּל עֵתָה כְּכֻלָּל מִהַ שְׂכָרָה הָיָה אֵין כֵּן אֲעֵל
 אֵין זֶה מִצְאוֹ חֵן בְּעֵינֵי הָיָה אֲלֵא אֵין לְאֲמַר שֶׁהִיא מִכְּדֵר
 דְּרָכֵיךָ וְעִמּוֹתֶיךָ וְהֵיכָא יִסְרָאֵל תּוֹרֵתֶיךָ שֶׁהִיא אֵינָה שׁוֹר
 אֲלֵא עַל חֲסֵד גְּבוּרָה וְעִמּוֹ וְהוּא הֵיכָא אֵין לְחַבְּרִים וְאֲרֹן
 הַנְּבִיאִים אֵין כֵּן אֵין דְּבַר יִדְעֵה וְאֲמַר בְּזֶה כִּי מִיֵּעַל
 יִדְעֵה כָּל אֵת הַמְּצָאוֹת מִתְּחִלָּתָם וְעַד סֶפֶס אֲבָל לֹא
 יִדְעֵם מִכְּדֵר הַשֵּׁם דְּרָכֵי הָאֵל וְעוֹלָתוֹ אֲבָל מִכְּדֵר עֲמִים כִּי
 הַמְּצָאוֹת יִשְׁעוּרֹכְבֵי אֲוִיָּה לִי מִכְּדֵר שֶׁהֵם טוֹבֵעִים אוֹ מִכְּדֵר שֶׁהֵם
 שׁוֹעֲלִים מִחֵל וְהֵיכָא הַמְּצָאוֹת שֶׁכְּתוּבָתֵי שׁוֹעֲרוֹ כֵּן אֲוִיָּה
 אֵין מִכְּדֵר שֶׁאֵין חֵיב אֲוִיָּה אוֹ מִכְּדֵר שֶׁהֵם לְעִשְׂוֹת כִּמוֹ כְּבוֹד
 אֵין גַּם וְלֹא תִרְבַּח וְלֹא הִנְאָף וְיִתֵּד מִמֶּה שְׂרָאֵי
 בְּעֵינֵי הָיָה לְכַשְׁעֵה אֲרֹם וְהוּא מִכְּדֵר שֶׁהֵם לְעִשְׂוֹת יוֹתֵד מִמֶּה
 שִׁי עָשָׂה מִפְּנֵי חֵיב שֶׁכֻּלָּם כִּשְׁעֵשָׂם מִפְּנֵי הָיָה דְּבַק בְּכֵס יֵת
 אֲמַר כִּשְׁעֵשָׂה כִּי חֵיב שֶׁכֻּלָּל אֵין דְּבַק בּוֹ וְאֵין יִדְעֵת
 הַמְּצָאוֹת שֶׁהֵם בְּזֶה כִּי הַדְּבָרִים הַמְּצָאוֹת יִשְׁעוּרוֹ מִכְּדֵר עֲמִים אוֹ
 מִכְּדֵר שֶׁהֵם שְׁמֹלֵת הָאֵל יֵת וְיִתֵּד נִרְבָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם זֶה
 אֲוִיָּה מִיֵּעַל יוֹתֵד מִיֵּעַל בְּאִפְסוֹן אֲחֵר וְלִכֵּן אֲמַר
 בְּתַלְבָּת הַמְּפָן כִּיִּי בְּזֶה יֵת כְּכֻלָּל דְּבַר וְדָבָר
 לְהוֹדוֹת זֶה הַעֲבִיבִי הַנְּשַׁלָּח אֲמַר הוֹדִיעֵנִי נָא אֵת
 דְּרָכֶיךָ כִּי שִׁי עוֹד

פעולת השם יתברך ידע את השם יתברך כי טבע המקום והוא
 פועל במה שיחזק בו ואו' למען אמר חן וכו' ידע
 בו כי הידע הוא המוכח חן בעיני השם ית' לא מי שזכר ויתפלל
 לבד כי השם ית' הוא יריעה פשוטה שיתדמה אליו בזה הוא יתד
 מוכח חן כמו שאמרנו ז' בתוב אחד אומר כל חפצך לא יאורח
 וכתוב אחד אומר וכל חפצים לא יאורח הא כיצד חפצים אלו
 מצוות ומעשים טובים חפצך אלו חפצים טובות ומורגלות חפצים
 חפצך לא יאורח כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל
 ידע ידע הכונה בזה שהשלמות ג' מינים שלמות הגוף
 שהוא עוצר וכבוד ושלמות הגוף והכנס מהם מצוות ומעשים
 טובים ושלמות הנפש לבד שהוא ידע דרכי השם וידע
 ההנהגה והשלמות האחד הוא בעבור השלמות השני
 והשלמות השני הוא בעבור השלמות השלישי והשלמות
 השלישית היא חן והוא הקרוב אל מלאך יי' ואחר שכתב
 השלמות השלישית ית' לא ואמר שהוא בעצמו ילך עם משה
 לבדו והוא ית' הגוף שלישי מלאך ונעלה משה שהוא אינו רצון
 בזה אלא שילך עם כלם והוא שאמר אם אין פניך הולכים
 אל תעלנו מות והוא ית' עוד לכאור את הדבר ואמר וכמה יודע
 איפה וכו' כי כל העמים ינהגו על פי שרי מעלה וישראל ינהגו
 על פי הקב"ה והוא העבד המיוחד אשר עשה לישראל
 וזה שלא עשה לכל גוי ואחר שהשיב על השאלה הא' אמר כי גם
 את הדבר הזה אשר דברת אל משה והוא ידע דרכים ואחר
 שהורה לו על השאלה הב' בקס' שאלה ג' והוא ידע עמו ית'
 מצויה בדעתו באשר הכתובים אשר הוא היה ידע והנה אל'
 הש"ת ידע כי כל המצוות לפי שהם הנאמר בהם כי טוב
 ואחר כך אלמד חותך עם ישאמר הוא סבב המפורס הנראה כי
 שהוא מהות לכל הדברים ומיד תדע עצמי כל מה שבטבע
 האנושי להשיג כי באמת רוצים לידע מעלת בעל מלאכה את'
 אם נראה שנותן וידע נדע מהו בנסאו ודעתו ולמדות
 זה אמר ה"ה מקום א' ונכתב על הנור והתבונן היות הש"ת
 התחלה לכל המלאכה כי במדרש זה תדע מה שחפצו לידע
 בהתחלה הנה אע"פ שכבודו הוא עצמותי א' להשיג
 שזה אדם ולא היות הקדש הנה נשארתי לך השקפת עין
 בשתדע שאני התחלה וידע המותחל אז תדע ממני כל מה
 שאפשר לשכל אנושי לדעתו ותדע שאני אע"פ שכתובים
 חן איני חנון לכל אלה למי שראוי ומני שמצאו לו הכנה וכן
 ומנתי את אשר חנון ורחמתי את ארץ ארצם והנה השם ית'
 הציבור למשה הראוי כל את כבודך סכל טובוהוא מראה זו
 אשר להשיג אבל השבת עצמו נמצא וכלו הורה לנו בזה מדה
 בכבוד כי לכל מי ששאל שאלה מבני אדם לאמר ואם אין לו לא
 יאמר אין לי ראשונה אבל יאמר לו מה שיש בכיפי קח ממני וכל
 את הדבר אשר שאלת אין לי ולכן אמרתי מן ולכן השם
 השם ית' למשה חני אעביר כל טובי על פניך אל קחשם שמי
 בלי שאין בילת למעלה ולא מניעה מזה טובו כמו שאמר שמש
 ומן יי' חלשים נבואת חן וגו' ר' כי כמו שהבט בטבע
 כנסם ככל מקום שאפשר לנכנסואין לו מוצע ממנו כך השם
 ית' יבא הטוב ממנו על כל המצויי בביי הכתם והוא מוצע מזה
 אלא מזה ויחזיק בך אחר שלא יוכל לראות ית' עמו וכו' פירוש

לא תוכל לראות פני כי נעדר מכל מצינו ומה שנעדר מהחן
 המצינו נעדר מהמין כמו שהתבאר בכ"ה כי מה שהוא נעדר
 מהסוג נעדר מהמין והנה ייער להש' שירע כל מה
 שאפשר לאדם לידע כאלו הנמצאות השלמות הנק' חפצים והנה
 יש ככאן שכתב גדול למה שאל משה ידעת עצמו טעמי בדבריה
 דרכי ידעים שהוא כמעט אבל אפשר שנאמר כי דרכים רבים
 שלא יושגו בחקירה יושגו בכחיה כי הכחיה למעלה מהחן ית'
 העיונית והנה בידעת הוא ית' הכחיה וחקירה שמים וראוי
 שנקרא כאלו הדברים והאל יכפר בעדנו כמה שכתבו כי
 האהבה לכתוב הדברים הידועים לאדם נדי שראוי חזרו ברכת
 יקלקל את השורה ויהי רצון מלפני אלהי השמים שיגדל
 ויתקדש שמייהבא ויבא משיח צדקנו וידע שמו בכל העולם
 וימ' קודש בידך הוא כי על כן נקוה לך יי' אלהינו לראות
 מהיה בך שארע עוד וימלך יי' לעולם אלהיך ציון לדוד ודוד
 הללית אמן וכן יהי רצון

פרשת כי תשא

וזה יתנו כל העבור על הפקודים בשלשה דברים נתקבה מנח
 בקדש אחרים ומנוחה ובאריים בקדוש החדש דבתה המדום
 הזה לכס רשם חרשים בזה ראה הקדש במנוחה דכתיב וזה
 מעשה המנוחה מלמד שנתקשה משה נה וכשרים דכתיב וזה
 פאלגו ע"פ בבר הארץ בחכמות העיוניות כי החכמות
 אשר יעין האדם בהם ותכליתם הידועה לבד ובעבור זה נקראו
 חכמות עיוניות כי אין תכליתם מעשה בחכמות המעשיות והם
 יחלקו לשלשה מינים החכמה הטבעית והחכמות הלמודית
 שהחכמה העליונה שבה היא החכמה הטהרה וחכמות האלהות
 כאלו יברלו קצתם אל קצתם כי החכמה הטבעית יעין בדגרי'
 החמודים וכשרות הטבעיות מזה שהם נמצאים בחומר
 והחכמה הלמודית יעין בדברים מזה עיונו בדברים ופר איתם
 בחומר עם שהם נמצאים בחומר כי יאמר הלמודי כל כ' וחס
 נוכחים לאזכרם לעולם ע"י ועם שמציאות לא יקרה כך
 שלא יהיה מעץ או מתכונת או מברזל או מרזר אחר חומרים
 והמשולש יאמר כל משולם זיותיו טוות לשתי נבכות וזה
 כל משולם בין שיתיה מכסף או מעץ והוא יעין במשולם רק
 מחומר עם ש' ציאות המשולם לא ימנא בזקוק מיוחד והיכמה
 האלהית יעין בדברים מזה שהם נבר לים מחומר ובמציאות הם
 בן כמו הדברים האלהיים שהיא מציאות הכסה הראשונה והאחרת'
 לה מת כלתי גשם או עיונו גשם ככל התארים האלהיים
 בידעת השם ית' והשגחתו וכו' ית' הדברים ממנו ועיונו בשכלים
 הגדלים וכל אלו החכמות יש בכל אחד מהם ככחות רבו'
 האמתים קשה והם הדברים הטבעיים כי ידעת בין הדברים
 הלמודים בין בדברים האלהיים בידעת החומר הא' הוא נקשה
 ער מאד ומתנות התנועה והזמן וידעת הנורות הטבעיות
 וכלשכן ידעת הכסף אשר היא סתומה ומתנומה מאד בעו שהמור
 ל' מה הק' שה' יושב בחדרי חדרים חף נשמה ימכת בהדרי
 חדרים ומזקוקי ידעת הכסף בקופי ידעת השם
 ית' וכן ידעת הנבונה שהיא נדומת בקדוש החדש
 כמו שאמרנו ז' את בעל יי'

לא הכינו ומעשה דיו לא ראו זה מישאמי מחשב תקופות
 וגימטריאיות אשר יש בהם מהקוואי מה שלא יעלם שבעבור זה
 הזכרך להיות קדוש החדש כמומחים וממוכים על משה ויש בה
 דברים שחלקו חכמי הדורות עד שכוכב השמש אמרו קצתם
 שהיא למעלה מגלגל הלבנה או שהיא באמצע כוכבי לכת מ
 והוא דרום כוכב מארץ ויש כיוון החכמה דרושים בעלמם
 במאד מאד ואמנם חכמת האלהות קוואי ועמוקה לא יעלם
 ולכן הנזכרו חכמים ללמדו לזקנים אשר דעתם מיושבת עליהם
 ומיאו הדיוור בה אלף בראשי פרקים ואין ספק שכל חכמי
 הדורות על כל דבר ודבר יש דעות מחולפות ופסקות ויבות
 ולכך הפסל הוא קשה להשיג זו החכמה על כל החכמות לזה בא
 הרמז שנתקשה משה במורה כי כיוון הדברים מהא' ונזכר אל
 דא' הוא דבר קשה אף רכונים והתחלפותם ויש בה דרוגה
 עמוקים עד מאד ולכן נתקשו מאלו החכמות על הפסל האנשי
 לידע אתם ואף שיהיה משה נקי השכל על כל בני העולם עם
 כל זה נתקשו והדברים לומר שהק' ב' ה' הוכרח ללמדו אותם
 מפי הגבורה עד שיהיה חזון החכמים וחזון הנביאים ולמת
 שהיו דברים נמנעים להשיגם אם מנצחם אם מצדנו אם מצדו כמו
 הדברים אשר להם מציאות פחות מציאות בלתי נשלם כמו מציאות
 ההולכי והתעטעט והזמן ואחר כל הדברים העלמוס מצד היותם
 בשגור מתמודד ואמנם הדברים האלהיים הם בעלמם מצדו
 לא מצדם כי ענין השגתו להם בענין העטלף לאור השמש כמו
 שאמר ועתה לא ראו אור בהיר האנשים חכמים כי קוצר ההשגה הוא
 מצדנו לא מצדו ולכן בא הרמז שחכמת הטורע היא נעלמת
 מצד פחיתותה ולכן יבונה כשרשים וחכמת האלהות אשר
 היא יקרת הערך אשר נמנע השגתה לרוב חונה ולכן כותב
 במורה הרי יתבאר כונת המחבר ואני המעיין אומר כי למת
 שהיה בחזון חכמה אחרת והיא החכמה המעשית והיא אשר
 פבלית המעשה כי לא המדרש הוא עיקר אלף המעשה והיא
 קשה עד מאד לתת דרך וסוד לכלל האנשים כדי שיהיו וכו' א' א'
 ל' דס' שיתן לזקנים ולנערים בתיוקן החכם והסכל והנדיק
 והרע והרע והעשיר והבועס וככוני כועס ולגבל ומכור ש
 שיסדרם כדורא' כי זה נמנע כמו שהרופא א' לו לתת תרופה
 א' שיורפאו כל החולים שיהיו כנגד כל החולאים ואף באים אחד
 הוא קשה עד מאד לתת לו דרך א' כל שכן למדינה או עיר או
 מלכות כי איש אחד ישתנה מיהותו נער נהיותו איש ומהותו איש
 להיותו זקן וכל אחד מא' וראוי שיונה במדות אחרות שיונה
 האחר וגם בזמן הא' ישבו מהקוואי כי לא ידע האדם במקו
 נבנים וסכל בעבור שלא לעשות דבר מוגנה והנה
 השגיגות בדברים הוא דבר קשה כמו שאמר הפילוסוף וכ' מ' מ'
 ג' כ' ביעשיית המעלה ונגנע באמצע הוא דבר קשה ואין האדם
 יכול לבררו לא בכח ולא בעל פה ולכן זאת החכמה היא יותר
 קשה כי היא בפרטים והפרטים ישתנו בכל עת וכל רגע אם כן
 ישתנה המספט והנה לאנשים הבלתי יכועכים ולא יכעסו לעולם
 ראוי שחומר להם טוב כעם משחק כי ברוע פנים יוטב לב
 ולאנשים הבעבים על כל דבר ודבר ראוי שחומר להם כי כעם
 בחק כסילוש ינוח ולמתחבלים ביותר הם עצבים מכל דבר ראוי
 שחומר להם אין טוב באדם שאכל ושתה חכמים בבית משתה

כסילים בבית פנחה ונחמד למשתדלים אחר המזון
 בתכלית השתדלות בדעת יא היא תעשיר ולא תוסיף עבדעמה
 ונחמד לעשירים השוכבים על מטתם לך אל מלח גצל ראה
 דרכיה וחכס ופעם נחמד אף תען ככיל כאלתו ופעם
 ענה ככיל כאלתו וכל אלו הדברים הסותרים הם דברי אלפים
 חיים וכלם ידקו במקומם ובזמנם ולכן ראוי לענות לככיל
 להדריכו בדרך ישרה וזהו שאמר ענה ככיל כאלתו פן יהיה
 חכם בעיניו ופעמים אין ראוי לחכמו אם יהיה המענה
 להכלימו ולעשיר בעבור שהנה לומר דבר כנגד האדם כי הוא
 בזאת המענה יהיה לו חרפה וישוה החכם עם הכסיל והנה זה
 מכתח גדול להכנת דברים רבים מהנביאים אשר הסתירה לא
 יעלם וכמו שאמר ז' ש' אמרו לעלמה לאדריך שדריך
 כותרים את דברי אביך אלף אסנותים זה את זה והמבין סודם
 ידע כי הם דרכי רכוא' להנהיג לכל אחד כפי מחלתו והם
 דברים אמתים וכמו שאמר בי הקצות הם מבינים
 והאמצעי הוא המורכב מהקצות ולא ידקו אלינו ולכן ראוי
 שיתן זה הסוד כי הוא דבר נעלם מרבים מהמעשיים והנה
 באמר כי משה נתקשה גם כן בזו החכמה היך יוגדנו כל האנשי
 על פי דבר אחד ואיך העשיר והעני יתנו מתנה חיות ולכן
 הראה לו הפס ית' במין מטבע שיתנו עשיר ועני בשווי כמו שאמר
 העשיר לא ירבה וכו' ואם יאמר אומר כי זה לא ידק
 שיתן העשיר והעני באו כי זה חכם ומר שיהיו שוים הבלתי
 בערכים ולכן השיב לו הק' ב' ה' כי זאת המצוה השווה היא
 מצד כופר הנפש וכפף העשיר והעני שוים ואין נפש העשיר כנדרת
 מנפש העני ולא כנש העני יותר פחותה אבל הנפשות כלם
 ליה הנה והם שוים כי אין בהן כחות יותר וכל דבר הנהיך
 מאת האל וכפרט הנפש האנושית היא שוה בהם ולכן דק
 שיתנו בפרט בשווי כי הוא דבר מכוון בתלמוד בבבא
 מציעא ובבבא בתרא כי כל דבר שהוא על עקפי נפשות נותנים
 בשוה וגם כן על עסקי ממון נותנים כפי ממון ולמה
 שהיה כפרת בעל נפש מאת האל יתברך מכוון בתלמוד
 מהעשיר לא ירבה והדל לא ימעט לתת את תרומת יא לכבוד על
 כפשותיכם ואמנם היות מחצית השקל ולא השקל שנים
 להורית לנו שהנפש האנושית רביה השלמה בדיעות ובפעולות
 המעולות ואם לא תשלכבה העולם תשאר חסדה ואי חישבר
 לה תיקון לעולם הרי נתבאר כי החכמת הטבעיות
 והלמדיות והאלהיות והחכמות המעשיות כלם דרכות אל עיר
 אלהי בני בלתו או חישבר שיעשה דבר מתבאר א' ב' כי
 כל דבר אשר יהיה על עקפי נפש ראוי שיהיה הדבר בשוה כמו
 שאמר לזכרון לפני יא לכפר על נפשותיכם ואמנם הדברים
 אשר יהיו על עסקי ממון ראוי שיהיה גערך והעול יהיה בשווי
 והצדיק יהיה בבלתי שווי ובלכד שיהא גערך ולכן נחמד
 בפרשת ערכין כזכות ערכין אפי מצייל אתכם מדינה מ' ג' יהיכם
 שחומר כי ערוך מאדמול תפתה ויערוך לפניכם שלחן
 לעתיד לבא שחומר ערוך לפני שלחן ואמר גם כן אם
 אתם מביאים עלי ערכים אני מעלה עליכם באלו הקרבתם
 כפשותיכם לפני הרי יתבאר מזה כי שמירת הערך
 בבלתי מיוחסים הוא עבודה גדולה לרבו

לרבוין העולמים ותקבאר גם כן שהמקום היא בלתי שלימה
 מוטבכה וצריך השלמה ולמה שיהיה הצדקה דבר המולכים אותה
 על תכלית המעלה כמו שכתב הרמז בזה הפרשה כי יבכר על
 האשם מחמת הפקל ונסיים דרושנו זה במאמר נכבד באמר
 בתלמוד ק"ר מעשה במונב המלך שביז את חרותו
 ואצות בית אביבכני בצורת חבירו עליו חמי
 בבית חביו אמרו לו אבותיך גמזו ע"ס ואתה מבזבז אמר להם
 אבתי גמזו ממון ואני גמתי בפשטת סגממר כרי צדיק עין חיים
 ולקוח נפשות חכם אבותי גמזו אצרות למטה ואני גמתי למעלה
 סגממר צדקו משפט ומכון בסוף אבותי גמזו אצרות במקום שהיד
 שולטת בו ואני גמתי במקום שאין היד שולטת בו סגממר אמת
 מארץ תכמתו וכו' אבותי גמזו במקום שאין עושה פירות ואני גמתי
 במקום שעושה פירות בכאמר אמרו צדיק כי טוב וגו' הסגממר
 אצרות לאחרים ואני גמתי נעמי סגממר והלך לפניך צדקך
 וגו' מעלת הצדקה לא יעלה מעלתה על רוב המצות וגזר
 דינו של אדם נקבע בעבור הצדקה והנה אצרות רשע לא יועילו
 לבעוליו אפינו שיהיה כסף ואהב לרוב כמו שאמר אצרות רשע
 וזו א' נתון בצדקה תכיל ממות ואמר במקום אחר לא יועיל הון
 ביום עברה צדקות הללו למה הא' מצילנו ממותה משונה ואחר
 מציעתו מרעה של גיהנום והבן מה' סגממר ממותה משונה כי
 מהמיתה הטבעית א' להמלט ממנה כי כבר נגזרה גזירה אבל
 ממותה משונה מביטו והנה הכרי מונב המלך מעלתה וביז
 אצרותיו ואצרות בית אביבכני בצורת ורעוון וחברו עליו אחיו
 וכל בית אביו לאמר לו לא טוב הדבר אשר אתה עושה כי דאני
 להיות נמנך בבית גמזו ליום עוזה הון עתק כרי שזיל את
 עמיו ואת עמו הבאים עליו למלחמה והנה כל המלכים שקדמו
 למונבו זה דרכם והנה א' לא די שאתה מונב אצרותיך ולא
 כל מה שגמרו אבותיך ולמה שזו השאלה היא דאיה השוב
 עלה בד' תשובות ד' א' כי אין ספק כי האוצר שיש
 לי כסף זהו וכו' וכו' יקרני הוא יותר טוב מאשר הוא מנצל ונחמד
 והנה ממון אין ספק כי מי שיש לו נפשות יקרות וצדקות יש
 לו אחר יותר נכבד הבן המון צדקה גמזו נפשות אמרו לו אצרו
 על זה המלך נכבד ממה שאצרו אבותיו כ' הטיב כי בספי אין להם
 שנייה אלא בקרקע כמו שהתבאר וכל דבר שהו במקום שכל
 הוא פחות ממה שהו במקום גבוה ולכן אצרות אבותיו היד
 שולטת בהם אבל מי שגמזו נפשות אין היד שולטת בהם ג'
 השיב שהממון הגמזו לא עשה פירות ומי שעשה פירות יותר טוב
 ממי שא' עושה פירות ואם כן מה שהו גמזו הוא יותר נכבד
 ד' השיב כי המעמדל לאחרים הוא פחות המעלה מי שהו
 מעמדל לעצמו הוא יותר נכבד ולכן האצרות גמזו מונב
 הם יתיר טובים ממה שא' ראו אבותיו ורי התבאר מעלת הצדקה
 מזה המלך החסיד שהיא מעלה גבוהה אין למעלה ממנה והנה
 ירושלים עיר הקדש תבנה ותכונן בצ' ק' כמו שאמר אין כבוד
 תבנה וסניה הצדקה ב' לח' פרישת

פרישת כי תשא

מנבא א' כי בנראה הוא אמר הק' ב' ל' למשה נחמך כבוד

אליהם ויער נכבד בשיתיה סבל בפעל

אלה לנביאים ואמר ואם התחזקה זאת הצורה וכו' ויאמרו
 בזה כי באחרית יחרבו הכוהנים אשר בקנין ויהיה האדם השכל
 הפועל בפעל ואז הוא מצוייר לעולם ונא ימצא אז דבר שיסכל
 אבל כל הדברים מצוירים לו כשמים ולכן הוא אור תמיד לא
 שה הכרה לעין אלא אור המלאכים ואורו של המלאכים הבה
 ולמה שהיה זה מצא לארון הנביאים על כל הנביאים היה הוא
 לעולם מאיר בפעל : והנה הרב המורה אמר בפתיחתו לספר
 הנכבד כי יש מהנביאים מה שיברק עליו הברק כעם א' ואלו
 הם הגאון עליהם ויתגברו ולא יספו : ויש מי שיברק עליהם
 הברק פעם אחר פעם כמעט הפרש ביניהם כאלו הוא ביאור
 תמיד לא יסור לעולם וישוה הצלה הצלנו כיום : וזהו שאמר
 גדולה האמר בו ואתה פה עמוד עמדי ואמר בו כי קרן עדי
 כבו רמז על מה שאמרנו : ואמנם היות ישראל בלתי קרנים
 אליו וידאו ממנו כי כמו שהנביא ירא ויפחד כשיראה הלך משה
 רבינו עליו השלום היה במדרגת מלאך : ולכן היו יראים ממנו
 אליו ואמנם למה סיבכו להשיג ממנו כי היה ראוי להגשים
 הרוחני כדי שישיג מהחכמתו כפי מה שיצונו חולת זה מנינו והינו
 רחוק כי כמו שגם : של משה הוכיף : וזה כשעשו והיה כמלאך
 הארת כי גשמו יקבל שיאיר בפעל כמו הגשמים המאירים : זהו
 מה שהיתה כוונתו לכאור בזה המאמר הנכבד ולכאור בקרן אור
 עור פניו של משה : ואמנם שהיו נראים אחרים הוא הנרצה
 שה ומסתכלים בפעולותיו והיו רואים להדמות אליו וזה דבר הו
 אפשר שישב לישראל ולכן נאמר והביטו אחרי משה שהיו מסתכלים
 בפעולותיו לעשות כל אחר ואחר מישראל לשועת נפשו ולהדמות
 לביאור כפי השכל להם והאפשרות ואלו אלדים למען חכדו יחד
 כמנו חלניו ויקים עליו העם היושבים בהשך ראו אור ב' לחו'

פרשת ויקהל

כל נדיב לב יביא את תרומתו וזהו וכו' ונחשת : אמרו
 במדרש שקול היה משכן כנגד בריאת העולם כבריאת העולם
 בתים הכותה כדוק שמים ובמשכן כתיב ועשית יריעות עזים
 וכתית מטה שמים כיריעה : כבריאת עולם כתיב ועוף יעופף
 ובמשכן כתיב והיו הכרוכים פורשים בנפים : כבריאת העולם
 בתים ויברא אלדים את האדם : במשכן כתיב ואתה הקרב הליך
 כבריאת העולם בתים ויכולו השמים והארץ : במשכן כתיב ותכל
 כל עבודת המשכן : כבריאת העולם כתיב ויברך אלדים : במשכן
 כתיב ויברך אותם משהו כתיב ויקדם אותו ואת כל בליו : כבריאת
 העולם כתיב כי בו שבת : במשכן כתיב כי שבת ימים תעשה
 מלאכה ואחר כן קחו מאתכם תרומת : להודיעך משקולה
 מלאכת משכן : ג' מל' אבות במים ורצף עד באן : הכל מסכימים
 שהאדם הוא דמות העולם כמו כי העולם כולו כאיש א' ובבר
 הריחם הביא ר על זה הרב המורה בחלקי ה' ש' שרף ע'א והאריכו
 בו מותר : וכן מסכימים כי המקדש הוא דמות העולם וכן גם
 בן אמתנו וזה בהנים ולמים לישראל ידמו גם כן אל העולם
 בכללו וכמו שבעולם בכללו מצא התבנית השם ית בן באיש א'
 פריטי אשר הוא דמות כל העולם ימצא בה השכל האלדי אשר הוא
 דמות תבניתו ובעבור זה חל השפע על זה האיש וכן גם כן

כשיהיה בית המקדש נעשה על זה התבנית כבוד השם ית יהיה
 בריאה בזה הבית וכן גם כן בשיתחלקו ישראל לג' אלו החלקים
 ומצא כס דמות העולם העליון גם כן ימצא השכינה ביניהם
 אם כן יש לנו קהל עדת ישראל דברים רבים להשיג כבוד ית כי
 מצד היות כל איש ואיש מישראל בכלם דמות תבניתו ויהו עליו
 השפע האלדי כשיעשה כל מעשיו על פי השכל כמו שאמר והיו
 דורו ככל דרכיו ומשכיל ואל עמו זה השפע יחול על כל איש ואיש
 מוכי אדם כאשר היה הולך בדרך ישרה ויעשה צדקה ומצטו :
 ולכן אמר חביב אדם שנברא בכלם אלדים חבה יתירה נודעת :
 והנה אהמו עם ישראל חביבין יותר מצד היות המקדש כתבנו
 אשר הוא דמות העולם בכללו ולכן ישרה בתוכו :
 והיה האב אל הכנים כמו שכבר ביארנו בפרשת ויקחו לי
 תרומה וזהו חבה יתירה נודעת לנו כמו שאמר חביבין ישראל
 והנה להיות ישראל דמות העולם בכללו יחוייב שיצרה שכינתו
 בהם יותר מכל האומות : אם כן מצד שאהמו חלקים מהעולם
 ומלא כל הארץ כבודו ישרה השם ית שכינתו ביניהם ומצד שהכמו
 כבדאים בכלם אלדים יחוייב שימצא השגחתו במין האנושי ולפי
 שבת המקדש הוא בסא כבוד מרום מראשון והוא דמות העולם
 בכללו ראוי שיצרה שכינתו ביניהם לזוהרם : והנה זה המאמר
 אשר הוא תחלת דרושינו ודמה המשכן לעולם והוא דבר ברור
 ואינו צריך ביאור איך ידמה ויש דמויים אחרים ואת אלו אשר
 נמנו במאמר יבנים מי שיעין בהם : ודע כי כמו שהעולם
 כבדא לא בחיוב דק בדרך נדבה וחסד : כך המשכן נעשה דרך
 נדבה שאמר כל נדיב לב אשר ידבנו לבו : ולזה זאת הגדבה לח
 היו גובים אלא מהראוי ולכן יצאו ה אנשים כמו שספורתינו זל
 חמשה לא יתרמו ואם יתרמו אין תרומתם תרומה קדושה
 והשטות והקטן ומי שאינו שלו והגברי וכלם מן הפסוק שגמור
 דבר אל בני ישראל יצא חרש שאינו שומע ואינו מדבר מלת כל
 איש יצא קטן שאינו איש : ידבנו לבו יצא שטות שאינו מתקדם
 בלבו : תקמו מאתי משלחם ולא משל החרים : דבר הל בני
 ישראל ולא כברי שאינו בן ישראל וזה השם ית מזה המקדש :
 והמשכן שהיה נעשה בחוכן שיבדה שכינתו ביניהם ולמה כהרש
 שוטת וקטן אין להם שכל וכגיעתם רעה : ודרך טובתם שמים
 מוכי י' מה הם עושים לכן לא רצה שיתנו מל' : הם בלום והתירם
 מי שאינו שלו ראוי שלא יעשה זה הבית ממנו וגם הכבדו אשר
 לא מבני ישראל כי הוא ערל וטמא : ולכן כזה שיאחזו בני
 ישראל והם אשר נדבו או תוכיזה הפעל כשיהיה נעשה כגם טוב
 וכפס חפץ זה הפעל חפץ אלדים מאד : ואם נעשה כפס רעה הוא
 פעל מגונה מאד : ולכן אמר הנותן פרוטה לעני בעין ועח
 בשלח עובד עבודה זרה : כמו שאמר כן יהיה דבר עם לכתך
 בלעל וכאמר בע' יצאו אנשים בני בלעל : והרות כי כמו ש
 שהעולם נברא כשרצה הבה לחדשו ועל אי זה צד מהחידוש
 מהיות חלקיו על חלה הג' תארים שהם עולם השכל ועולם ה'
 הגלגלים ועולם ההויה וההכשר : ויהו במשכן דמות אל
 הג' לפני לבנים שהוא מקום הארון אשר לא יכנס חרש שם אלא
 יום א' בשנה : והנה זה דומה לעולם השכל אשר האשים הם
 מעטים ופעם א' ביוכל : ואמנם ההיכל עם כל מה שבי הוא
 דיווח לעולם הגלגלים וההכנים נכדס ככוכבים שם ובה העולם
 הגלגלים ככוכבים אקשים רבים ושיגו חותו לא בעולם העליון :

את הרבים בעבור היחוד במושאאמי פן יש בכס איש או אשה
או משפחה או שבט ויטעם אז מעל ארמיתם בחף ובחיה וגו'
ואמר על זה כי זה לא יהיה חלף כשיהיה החטא גלוי לכל ולא
יש בו נקמה אבל כשיהיה החטא כסתר אז הוא לעשות נקמה
לי למי שעשאו אבל כשיהיה גלוי לנו ולבנינו ולא נעשה בו נקמה
אנחנו חייבים ביכול מי שיש בידו לחיות ואינו מוחה הוא נעשה
כמו מי שעשאו והוא חייבנו נראה כי חטא עכן בן כרמי היה
בסתר ולא ידעו ישראל ועם כל זה נעשו וכן חטא יהונתן ואם
כן איך אמר משה בתפלתו האיש אחר יחטא ועל כל הערה ת
תקצוף והנה הנראה מהתלמוד כי הכל הולך אחר הרוב
במו שאמר העולם נדון אחר רובו כמו שאמר ירא כי רבה
דעת אדם בארץ המדינה נדונית אחר רובה במושאאמי זעקת
כדום ועמורה כי רבה והאים נדון אחר רובו כמו שאמר על רוב
עונק ורבה המעטמה והנה מבואר בזה דעות רבות בזה
אבינו עליו השלום שאין ראוי להמית הצדיקים עם הרשעים אבל
פיתות הרשעים ויגלו הצדיקים כי זהו דרך משפט
משה רבינו עליו השלום שאין ראוי לענות הרבים בעבור היחוד
וזה דבר במושב כל ראון כי אי אפשר שיעשו הרבים בעבור
המעטים כמו שאמר בעולם ובמדינה אבל שיעשו הרבים
בעבור המעטים זה יגיד למושב והתשובה בזה
כי העונש והשכר ממנו כללי וממנו פרטי
הכללי כמו טו ומאור שובע בעולם שלום בעולם ושלום יהיה
מלחמה וקטטה ופירור וירבו והעונש שהוא כללי הפך מה שלום
יהיה טל ומטור ושיהיה רעה ומלחמות ודבר והנה בלחלו הטובו
והרעות יבואו על המדינה כפי רובם כי הרבים יזכו למעטים
בין לעולם בין לשכר כי זולת זה הוא נמנע כי אם המדינה
בעבור חטאה שהם ירבו יחוייב שיענשו ברעם ושלום יהיה טל
ומטור לא יעשה יי ארובות שמים לתת לכל איש ואיש עשה
הצדקה וכן הדבר אם העיר רובה צדיקים הם ית ימטיר
על כל העיר ויחוייב גם כן שחלקת הצדקה אשר לרשע ימטיר
עליו ויזכה בטובת כמו הצדיקים וכן הצדיקים יהיו נעשים
בעבור עונש הרשעים כמו שאמר נתנו חת כלה עכריך מאכל
לעוף השמים כיון שניזנה רשות למחיות לחבל אינו מחיין
בין צדיק לרשע וזו הנראה בתלמוד שהעולם נדון אחר רובו
והמדינה אחר רובה ואינם כשהם ית יבא בכבוד ונעצמו
לעשות דין ברשעים ואינו נתון יר לשלוח לעשות וכן ראוי למית
צדיק עם רשע ולמה שאמר השם ית לחברה ארדה נא וארדה
שהם ית היתהושה הדין והמשפט לא השליח אמר לו חלילה
לך מעשות כדבר הזה אשר הרצון בו ביאם היה זאת הנקמה
נעשית על ידי שליח כדך אפסר מימותו צדיקים ורשעים יחד
אבל אתה לברך אין ראוי לעשות זה עם שאפסר שחומר שאברהם
לא ידע זה הקוד שהעולם נדון אחר רובו ולא המדינה ולכן
אמר חלילה לך וגו' והעונש כפיא בעבור פרטי או השכר איך
מן הצדק והאומר שזכו הרבים בעבורו ואם יאמר אומר שכבר
נראה בעבור חטא עכן וחטא יהונתן שהיו יחידים ונעשו כזה
דבש יש בזה מהקוסים מה שלא יעלם והנראה אלי אחר העיון
החזק שישראל היוצאים היוצאים בארץ כנענים והיה להם להלחם
עם בני ענק גויים גדולים צעזעו ים וערים גדולות וכדומה

בשמים אשר אי אפשר להשיג זה הפעל הנפלא אלא בהשרות
השכינה עמהם וכאשר יהיו ישראל כלם צדיקים יורה שבינת
השם ית ביניים אבל כשיהיו בהם רשעים וחטאים לא יאמר
אז יחולק השכינה מהם ויעזבו למקרה ועגש כמו ד מ' כי עשרה
יטענו בכבוד גדול אבל כסיוולק אחד לא יוכלו האחרים להניע
הכבוד וזה לא יהיה בעבור עו. שם חלף בעבור שהם לא יכלו
לעשות יותר מכחם וכן קרה לישראל כשנכנסו להפדות שבינת
השם ית ביניהם היו ראויים שלא יהיה בהם מחורס ומנודה כי
אם היה זה יסתלק השכינה מהם ובהסתלקות השכינה
נשארו לטבעה ולמה שהיו בלתי עזר אלרי לא היו ישראל יכולים
להלחם עם בני ענק ולכן הרבו מהם כשלאים חיים וזה תשובת
חטא יהונתן והנה יתבאר שאינו רומה מרוב העובקים
בתורה למעטים העובקים בה מכלם או רובם יעשו
בל מה שאין ואי יעשו לעצמו עם שאפסר שאמר שחרן דין המצו
והמדינה כדעת אחר רובה אבל על דבר חרס ובטעה יחוייב
בלויה על הכל ואין בכח בידו לדעת דרכי השם ית כי עמקו
מחשבותיו והנה בחרם יעשו השוגג במזיד כמו שקרה
ליהונתן והרבים בעבור הא' עד שלא ידעו על הכרת החרס
והנה על זה ועל כיוצא בזה באמר הנבחרות לוי אלדינו וכו'
אבל באשר הרבים העולם נדון אחר רובו והמדינה והאים
ולכאור לנו זה הקוד באמר בזה המאמר המקודש אשר הוא תחלת
דרך אמי בא וראה כמה חביבין ישראל וכו' ביהשם ית בעב ר
חטא אדם הראשון נסתלק שכינתו לרקיע וכשבא אדם עלה
לרקיע שני וכן כשנכנסו רשעים נוסף עלת השכינה עד שגעלה
על הכל וכשבאו צדקים הורידוה עד הרקיע ראשון שהיא החרוץ
למחיות והוא ראשון לנו עד שבא משה ישראל וזכו הם בעבור
יוזא רבינו עליו השלום להורידה למן ולתעוררות כבוד יי במשכן
עד שראו כל ישראל כבודי באש אובלת לעיני כל בני ישראל
כמו שאמר יעקב יי על המשכן יומש ואש תהיה לילה בו נעני
בל בית ישראל לכל מסעיהם עד שחטאו ישראל ועלה מעל ה
הכרוב הא' אל הכרוב הב' כמו שאמר עשר מעשת נכסה שכינה
אכפרת לכרוב ומכרוב למפתן ומפתן לחצר ומחנך למזבח
ומזבח לבג ומגב לחומה ומחומה לעיר ומעיר להר ומהר
למדבר וממדבר עלתה אל מקומה וכלם ילפי להו מקראי
ואי יוחנן פשה חרשים מתעכבה להם לישראל במדבר שמה
יחזרו בתשובה ולא חזרו כיון שלא חזרו האמר תפחו עצמותם
כמו שאמר ועיני רשעים תבלוה וכו' אך כן הרי
מבואר שלא באו זמן שיודמן יסתלק השכינה מנונו אבל לכל
דבר ודבר ישגבול מוגבל ויחסיס חסר לא יעטרו והנה כמו
שעלתה שכינה ונסתלקה ממנו ייעד הכביא שאם נכנס אל י
ונרעה נדרפה לדעת חותו כי יתחייב בהכרה ירדתהו למטה כח
שהתחייב בהכרה השחר והבקר וזה היעוד עתיד הבה לקיימו
כמו שאמר אל מבין הר בין ועל מקראיה עין יומש ועמדה אף
לילה כי על כל כבוד חוכה ויהיה זה כפי קוד
השמים כיון והותר בירושלם קדוש יאמר לנו כל הכתוב
לחיים בירושלם ותרעה מלכותי עלינו כמדתה בוימוחמן וכן
יהי רצון ברוך יי לעולם אמן ואמן

ספר ויקרא

קרבן מנחתך במלח המלח אמר במדרש מים התחוננים
 נקראו מים הסוכים ולמה נקראו מים הסוכים לפי שבשעה
 שחלק הבה את המים נתן אלו למעלה וחלו למטה התחילו
 האזנים התחוננים בוטים זהו שכתוב מכבי נהרות חבם אף אבא
 שבבי נזפרו המים התחוננים מן העלונים אמרו אלו לא שלא
 מכיון להיות למעלה להיות קרובים לנוכרו : מה עמו העינו
 פניהם ובקעו תהומות ובקעו לעלות עד שבער בהם השם ית
 שפאמר היותן כים דרך ובמים עזים גתיכה ובתיב גוער בים
 ונשאו : אמר הבה תאיל ולכבודי עשיתם כל"כך אין להם רשות
 לאים העלונים למור מורה עד שיטלו רשות מכם שפאמר מקלות
 מים רבים אריות ומשכריים ומה הם אמרים אדיר במרום
 ולא עוד אלא שעתידים אתם לקרב על גבי המזבח במלח
 וניסוף המים : למה שהיה זה המאמר יקר למי שזכה
 להביאו ראוי שכתארהו ביאר רחב ונקראו מה שראוי להקדים
 כדי שיוכן : ואחר זה נדבר מהו הנדונה קרבן מנחתך במלח
 המלח שהוא תחלת דרושנו : והנה יש לדעת ראשונה שהארם
 לא לו תכלית : כי שתכלית הארם הוא בלתי ידוע ראוי לעשות
 לו אותיות כדי שידע מהו : ג' שאחר מדיע מהו שלא נעשה
 אכל יאמר להשיבו כל מיני חיו : ד' שכל פעולות הארם
 ונכונות וראוי שיהיו פורים מדיעת אותו התכלית והנה נבאר
 ראשונה כי הארם יש לו תכלית : והנה החוקר הביא ראיה על
 זה בס' ראיות (הא הורה ואמר אין ספק כי הטבע עתה נכבד
 מהאלהים ואם הכבדים המלאכתיים יש להם תכלית הדברים
 הטבעיים לא כל סכן : והנה אין ספק כי הנכחי והאורג
 יש להם תכלית מה כי אלו מנאחד מענינם כי כל מה שיעשו
 יעשו בעבור תכלית : כי הבורה תכליתו לעשות בית דירה :
 והרענן עושה מעשים לדגלים והא רב תכליתו לעשות מלכות
 : ואם זה הדברים המלאכותיים בדברים הטבעיים שהם ישר
 יקרי העריך אין ראוי שיעשו דבר לבטלה אבל שיהיה לתכלית מה
 הרחיקה הב' היא על זה הנזכר נמה שאמרו נראה שחלקי
 הארם יש להם תכלית והכל מהו הארם שלא יהיה לו תכלית
 שה לא יתכן כי הכל יתיר בכבוד מהחלק : והנה הוא מנוד
 כי כל חלקי הארם יש להם תכלית ואין בו דבר שימצא לכתוב
 כי העין הוא לראות והאין לשמוע והחך לטעום והמסום למשש
 והאזן להנח כל האברים והלכתות הנטה הטבעיות והנפשיות
 בלם הם לתכלית כמו שאמרו חז"ל הוא עשך ויכונך מלמד והוא
 וביד דימו נתכונו על כל אבר ואבר והנה יראה תכלית גלוי
 תועלת האברים כלם כמו שסדרו רבותינו זכרם לברכה אשר ישר
 את הארם בחכמה ובראבו נקבים נקבים שאם יתם הכתוח
 ואם יפתח הסתום אי אפשר לארם לעמוד ואם חלקי האברים
 בלם יש להם תכלית : והארם שהוא חבל אין לו תכלית זה בטל
 אבל אם לחלקים יש להם תכלית לכל"על אחת כמה וכמה שם
 תכלית כבוד יתיר מן החלקים : והנה הנביאים ביארו שכלמה
 שארץ הבה בעולמו לא כדראי אלא בעבור תכלית כמו שאמר כל
 המקרא בשמו ולכבודי וגו' ואמר גלימה עליו השלם כל בשל

למענו וגם דשע לים רעה הרי שאין דבר לבטלה כי אפי' הרשע
 שרואה דבר מותר יש לו תכלית והנה תורת משה רבינו עליו
 השלם אשר היא מאירה כל חשבה ביאר לנו שכל חלקי העולם
 יש להם תכלית וכל העולם ככללו יש לו תכלית וזה אמר בהיות
 כל חלקי וחלק מהעולם וירא אלרים כי טוב וכן בהיות הכל
 אחד וירא אלרים את כל אשר עשה והנה טוב מאד והנה טוב
 ותכלית הם מתהפכים כי כל תכלית הוא טוב וכל טוב הוא
 תכלית : הרי נכתבאר שאין דבר בכל העולם לבטלה : ובעבור
 זה אמר השילובוף כי הטבע לא יפעל לבטלה אבל הוא בעבור
 דבר : הרי נכתבאר כי יחוייב שם לאמה תכלית דם ואו זהו כריך
 אל ביאור כי למה שהיה הארם כריך אל דברים רבים יתעורר
 בזכירתו עם הדברים הכבדים לו ועם הדברים רבים
 המוחכרים בזה הארם : ומשבו רבים שהם תכלית מכלתם
 שיהיה כן ואין ראוי לנו שיהיה בני ידיעה ואם לא לא יוכל להשיגו
 לעולם כי מילשקש עבד פלוגי ואינו מכיר ו אין לו כימנים גם
 כן להכירו או אפשר להשיגו לעולם : והנה השילובוף נתן
 לנו כ' אותיות כדי שנגיד מהו התכלית האחרון אל שיהיה זה
 הדבר נברא בעבור עצמו ולא בעבור דבר אחר למה שהדברים
 ימצאו נדרשים על ג' דברים מהם ימצאו נדרשים בעבור דבר
 אחר לעולם ומהם נדרשים בעבור עצמם ובעבור דבר
 אחר יש הנה דברים שלעולם הם נדרשים בעבור עצמם לא ה
 בעבור דבר אחר : והנה הנדרים בעבור דבר אחר הוא פחות כי
 הוא אינו התכלית וגם הנדרים פעמים בעבור עצמו ועשמים
 בעבור דבר אחר אינו התכלית האחרונה והטוב ה
 הנלין הוא ימי שלעולם נדרש בעבור עצמו לא בעבור דבר
 אחר : הנה נכתבאר מזה שכל דבר נדרש בעבור דבר אחר כאי
 זה דר שיהיה שאינו הטוב והתכלית : והאות הב' שמי שיש לו
 הטוב העליון והתכלית האחרון הוא מסיק בעצמו ואינו כריך
 לדבר אחר חובה לו ומי שימצא לו זה הטוב יחזיקו ואל
 יכסוף דבר ואחר אמר היחס שזה הוא התכלית הארם
 והכלתו שראוי שיהיה בפעל למה שאמרו נראה שכל טוב ה
 המלאכה והלמותה הוא בפעל שישם השכונות שלמותם הוא
 בפעלו וכן האריגה ושאר המלאכות המעשיות : ואם הארם יש
 לו פועל ותכלית ראוי שימצא שלמותו בזה הפעל וראי שימצא
 הפעל המיוחד בארם לא בדבר אחר : אם כן יחוייב לפי זה
 בשלמות הארם והכלתו פעל הנפש המדברת כפי המעלה :
 ולמה שהארם יחדו לו נ' מיני פעולות והוא הפעולה העונת ו
 והיא הפעולה השכלית : ופעולות המעלה אשר אינה תכלית היא
 בשמעת אל חסכל ולכן יהיה התכלית האחרון בארם והכלתו
 בזה הוא יפעל בפשוטו המעלות השכל ו גם בפעולות ה
 המעלה שהיא פעולת הגבורה והתקפחות והנדיבות והכרן וכל
 שאר פעולות הנמשכות לאלו : ולהורות לנו זה אמר שלמה
 ע"י השלום בחכמתו ועל משה ב"ב לית בקשם : את שארבה נפשו
 דמה לומר שרצה לרע מהו התכלית האחרון לארם למה שהוס
 בלתי ידוע כמו שאמר הגדיה לי את שארבה נפשו : כי הארם
 בעצמו לא ידע מה שרצה כי פעמים ידע הכסף והזהב ויאיש
 תליתו הם העמים וידע את אבות התענוגים הגשמיים זה אמר

הוא חרפה לאדם ופעמים ירבה הכבוד והרמויות הכבוד
 לכ"ף הגידה לי את מהכה נפשי כי האדם בעצמו יהיה מדרג
 שדר כי כשהוא חולה יאמרו שהוא הכריחו וכשהוא עני יאמרו שהוא
 העשיר וכשהוא אבוד ברחמי אומ' שהוא הישאר להורות וכשהוא
 שכל יאמרו שהוא החכמה לכן אמר הגידה לי את מהכה נפשי
 וענה לנו אם לא תדעי לך היתה כפיית כפי לך בעקבי הצדון ודעי
 את גריותיך על משכנות הרועים ו שהרצון בזה שאם לא ידע
 התכלית והצלחתו סילך ללמוד מחכמו ישראל ומראשי ישיבות
 מה משכנות הרועים ובעבור זה אמר שלמה עליו השלום
 על משכבי בלילות בקצתי את מהכה נפשי ו והנה ידעו
 חלוקתו במהו תכלית האדם כי בתן משכנו מהם תענוגים ג
 גשמיים וקצתם חזבו שהוא העושר וקצתם חשבו שהוא הכבוד
 והצמית כי הוא פעולות המעלה והתענוגים הגשמיים לא יחדו
 לאדם ואם היה האדם מאושר בעבור שיתענג והיה חזירי
 יותר מאשרים בעבור שהם יותר מענוגים והרשעים יותר
 מאשרים מהצדיקים כי הם יתענגו יותר והנה אין ראוי להיות
 העושר תכלית האדם כי חינו מיוחד לו והעושר גסכן אינו תכלית
 האדם למה שהעושר הוא בעבור דבר אחר לא בעבור עצמו כי
 הוא נרצה בעבור השגת הרבים ולכן אין ראוי שיהיה הוא הטוב
 האחרון וגם בן אינו הכבוד כמו שחשבו רבים כי אנשים רבים
 יאהבו הכבוד בעבור עצמם למה שטוב האדם והצלחתו ראוי
 שיהיה ברוי ולא ביד דבר אחר ובעבור זה אמר שלמה עליו השלום
 שהוא חשב בתחלת חיינו שבהיות האדם עם נפשו שהוא תענוג
 המצב לו ושהיה אובל ופוחה עמקו שהוא הטוב העליון ולכן
 בקצתי וחקרתי על זה והנה לנו מנחתי שיהיה ביה הטוב העליון
 שזו הדבר בן היווה בהמונות ותתמלאו ברות ו אחר זה אמר
 שחשב שיהיה בעושר ושחשב שהצלחתו יהיה גבה והוא אמרו
 אקומה נא וסוככה בער בשוקים וברחובות מקום אשר הם
 ימצאו עשירים מוכרי בלי כסף וזהו וקצת ודרגמן וחשבת
 שבהם יהיה הצננותי ומצאתי שכל אלו הדברים הם בעבור
 דבר אחר לא בעבור עצמו ובי אלו הצלחות יבאו לאדם במקרה
 והעליון העליון והצלחתו אין ראוי שיבא בהצלחת
 מקרית וגם כי הצלחות המקריות יסוככו כשיבית האדם עולה
 ויורד כנחש כי פעם הוא עשיר ופעם הוא עני כמו גבאי המלך
 אין ראוי להיות עם הצלחה למה שההצלחה הוא דבר קיים
 ואחר שבו אמר שאינה בלחות המקריות אמר שהיא אפשר
 שיהיה בהיות האדם ער וסופו ודין כי והיה הכל רועה צדן ודין
 הכבוד היא התכלית כי תכלית האדם והצלחתו ראוי שיהיה
 ביד האדם לא ביד אחרים והכבוד הוא ביד אחרים לא ביד האדם
 וגם כי הכבוד פעמים ידרושנו בעבור דבר אחר כי יראה ה
 האדם להיות נכבד בעבור שאיניו הוא איש טוב ו הרי נתבאר
 שזה שאין העושר ולא התענוג והכבוד תכלית האדם ואחר
 שאמר זה אמר שחקר על אלו החקירות וראה שהטוב האטום
 אינו רחוק מני וניו צריך לבקשו כי הוא נמצא בו ולא ירגיש בו
 הוא בעצמות פעולות המעלה והוא הדברים נפרד אי אפשר השכחה
 בהם כי פעולות המעלה אי אפשר השכחה בהם לגודל התמדת
 האדם כי כמו שהרגיל לרוב התמדתם במים אי אפשר להם
 לפנות חמיהם כן האנשים בעלי המעלה אי אפשר שיזנו בלי בעול

המעלה כי לעולם יפעלו בהם כמו שאנחנו עתידים לבאר ו
 ובעבור שיש כחן פעולה עתה אלמים ונכבדת היא כידועת
 התורה והחכמה והיה עסק בה הוא לבדו בלי אחר כי מעשה
 הצדקה ומעשה המדינות הי אפשר מכילי אחר אבל החכמה
 וזעיון יוכל האדם לעיין בהיותו יהודי ואז הוא חי חיים אלמים
 במשהו ואלהיו וזה אמרו ער שהבאתיו אל בית אמי ואל הרד
 הורתי והרי נתבאר מזה מהו התכלית האחרון לאדם שהוא
 החכמה והמעלה והתורה והמנוחה ואחר שהתבאר זה ראוי לדעת
 ג' שאין ראוי אחר הכרת הטוב העליון שנעזבהו באופן ש
 שכל ליבאו אחרי גוינו והצורך אחרי זה
 לבקשו אבל שיהיה לעולם נגד עינינו תמיד ו כי אנשים רבים
 הזינו טובות יקרות ונכבדות ונאזרו מהם בעבור שהשליכם
 אחרי גוייהם והנה אדם הא הכיר הטוב העליון שהוא עין החיים
 והכירו ושלח ידו לאכול מעץ הרעת וגורם מן ערן והוא שמו לו
 ש מרים כי אפי שיראה לאוהב אל מקומו הנכבד לא יוכל וכן
 קרה לנו קהל עדת ישראל כשעמדנו על הר סיני לקחנו מעץ
 החיים איש כפי אכלו ואחר זמן מעט עזבו אותו ונטונו אל
 הרמויות הכוזבות וניתחייבו כלשה לוגי משה עבד יי שהתפלל
 בערמו והפסח חלינו מה שכבד אבדנו ובן קרה לנו עדת ישראל
 בש היינו בארצנו והיה בית המקדש בינינו ומצא שביבית
 עינינו תמיד ונטונו אל חמדתינו וכללנו במזבחות תאותינו וקצבו
 פי החמיה מהבניה ואבדנו ארץ ומלואה ושבת שביה אל מקומה
 הטובת ושבתו לבקש את יי אלקינו כמו שאמר בנחמנו ובקדש
 ילכו לבקש את יי ולא ימצאו חנף מהם וכמו שאמר יקראנו
 ולא אענה ישחרוני ולא ימצאוני וכל זה למה לשי שהבדל
 החכמה והמעלה והיו שונאים חותנו מה שאמר תחת כי שבו
 דעת ויראתי לא בחרו על שבעבור זה מתחייבו כלשה והיינו
 בדיים ככלי אין חפץ בו וכל זה לפי שזנח ישראל טוב הים
 ירדנו הרי התבאר שאחר הכרת זה הטוב ראוי לנו להיות לפנינו
 תמיד בענין שלא תאבד ממנו ולכן אמר ביה השיר המקורש
 אחזתי וילא ארפנו שאחר שמצאתי התכלית אין ראוי לעזבו
 במס פנים ולכן אמר השמר לך ושומר נפשך מאד כן תשכח את
 הדברים אשר ראו עיניך וכן יכירו מלבדך כל ימי חיך ולכן
 צוה בקבלת עול מלכות שמים שחזב את השם הנכבד שאמר
 ואהבת את יי אלריך וגו' כי מי שיש לו אשה או בנה יתקד יאהבנה
 כיצרו וכמו שזכרנו ובכפשו לא יעדר כל מנוחה וישים על לבו תמיד
 כמו שאמר והיו הדברים האלה על לבך וגו' ואם ראוי לעשות
 זה בעבור התענוגים הגשמיים כל שכן שראוי לעשות בעבור
 התענוגים האלמיים ולתורות לנו שאין ראוי שנסור ממנו זה היסוד
 שהכל תלויים בו שהוא מציאו השכיח ויחדו אמר שגדל כן תמיד
 וכלכתינו בדרך ובכבדנו ונקיינו ושקצאר אותנו על ידי ונבנתו
 אותנו על מזוזות פתחנו באופן שכל יסור מנגד עינינו תמיד
 ולא נשוב לבקשו אחר המצאו ו ה' התבאר כי כדי שיהיה
 התכלית מציית פנינו לעולם ראוי שכל מה שעשה יהיה בעבור
 זה התכלית וזה גם כן יהוייב אס הדופא כל מה שעשה מנד
 שהוא רופא הוא בעד ר הכריות והכונה הכית כל מה שעשה
 הוא בעבור הכייה ובן כל שאר המלאכות יהיו פנות כל

כל פעולותיהם אל תכליתיהם / וכן כל פעולות האדם ראוי
 שיהיו לתועלת הטוב העליון שהוא האסור וכבר בארנו שהאסור
 בתורה בה' רבדים בעשות טוב פעולות המעלה והמצוה ובהנהגות
 המצוות החכמה והתורה ואם כן כל מה שיעשה האדם לגבו
 זה התכלית כי אם יראה שיש טהרה אחרים ונקשרים ביחד כי
 האדם הם פעולות שכלל המיוחד לאדם אם כן כל מה שיעשה
 האדם יהיה להשגת זה התכלית יאכל וישתה בעבור שיתקיים
 הגוף יהיה כדאי לעבד את ה' / וישתדל אחר העובד כדי
 ש' ימלא ברכו ויעשה מאמו נדקה ואפי' בעת שהיה יהיה יאן כדי
 שיהיה גופו בריא כי האנייה היא הכרחית לבעלי חיים ויבקש
 לו דירה נאה וכלים נאים כדי שיתרחק לו לבויהיה פנוי לעבוד
 את ה' כי אשה מוערת ישאף אדם ויבקש אחרת להשלים
 תאוהו ובה' ל' יהיוס גולותיו ותמונותיו ותשוקתו / כלם להשגת
 זה התכלית / ועל זה אמר שלמה עליו השלום בכל דרכיך דעהו
 והוא ישר ארחותיך / כי בא לעבוד מסייעין אותו וכבר אמרו
 חכמים זכרם לברכה מאמר קצר להורות על זה וכל מעשיו
 יהיו לשם שמים ולזה אמרנו בתחלת דרושנו וכל קרבן מן התורה
 במלח' תמלח' מהרצון בזה כדי שיאב התכלית כי בטענה כל
 פעולותיו המצות תכלית ה' לעולם לא ימוס ממנו כמו שאמר
 לעולם לא ימאן לא ימאן לא ימאן מפני והנה טענות הדברים נלם
 בעבור תכלית ה' ימאן ממנו / תועלת ה' מה שאמר כי מ
 התכלית האחרון מגד ענינו ה' כי למה שהאדם יחוייב להיות
 תכליתו ה' וכלמה שיעשה יהיה בעבור זה התכלית כי במקו
 שהצדקה ועל כל מה שיעשה בעבור הדבריות כן הדרם ראו
 שיעשה בעבור ויעת השם ית' כי זה התכלית הנדרש ה' שאין
 ראוי לשמור האל מן הדעת אפי' בהרף עין כמו שאמר רוד שוית
 אל לב' יתמיד וזהו תכלית התורה והמצוה וברכותינו על כל
 דבר דבר ותפלתיו כדי שיהיה דנקיים בשם ית' ונזכה אפי'
 באשעה ברכינו ונרכי הגוף בזה העולם להיות דנקיים עמו ית'
 ועל ג' אלו הבריות אשר תחלת דרושנו וכל קרבן מן התורה במלח
 תמלח' ולמה שהמלח יסיר העפוש מהדברים ויין להם הקיום
 ראוי האדם שיבקש בכל מעשיו להיות נצחי וקיים / ועל זה
 באר וכל קרבן מן התורה במלח' תמלח' כי כל הפעולות האנושיות
 ראוי לעשותם באופן שהיו קיימות ונצחיות והנוכל מעשיו
 ג' לשים שמים כי כל דבר הנעשה לאדם שמים סוף להתקיים
 ונאיו לאדם שמים אין סופו התקיים בין שיהיה הסכמת סופו
 בין שיהיה על דבר מחלוקת כמו שאמר כל כנכיה מרא' ליום
 שמים סופה להתקיים או אנה לאדם שמים אין סופה להתקיים
 או זהו מן ק' לטוב שמים מחלוקת הלל וסמאי מלעולם הם
 קיימים ונשארים במחל' קת לעולם כי אכחונ' אל' בית שמו
 ומורה וכות הילל אכל מחלוקת קרח שלא היה לאדם שמים
 באר מן העולם וכן כנס השם לטוב שמים כמו שקרה לדור
 הג' עם שהיו עם ה' ונשה ה' והנה אחר זה ראוי שבאר
 המאמר והנה ראשונה ראוי לספק בו כי מושל יבספק לא ידב
 ומי שלא ידע שאר בערוין שאין לו תקימה והנה ראשונה יש
 לספק ב' אמר אף יאמר שם מים ע' ויג' שהמים מטבעם הם
 ב' יד' ומיד בסתקו יד' למטה כמו שאמר בתלמוד אמר ר'
 ש' יכ' ל' למידיו בס' יעו' להכי שם טקור אל' תאמר מים מים

שהצדק בזה כשתגידו אל מקום הדקיע שבו נהיה האדם אל
 תאמר ב' פעמים כי מיד שיתקו ידו למטה אם כן אף אמר
 ש' מים עלמים וזאת הסתירה יפ' ג' כן לכביאם טמאיו
 והמים אשר מעל השמים ב' אף אמר שהמים התחתונים
 אצרו א' לנו שלא זכינו להיות קרובים ליוצרינו / כי המים הם
 כגרים מזה ואין להם השגה ג' אף עלו למעלה עד שבער
 בהן כי המים מבלי יגיע אף אפי' שיתנועעו ממקומם הטבעי
 ר' מה העוילתמים כשיעשה מהם כ' וכך ויקרבו מקו ישראל
 בכל קרבנם והנה בתשובת אליהם שפקות ראוי לדעת כי הבור'
 בחלקות לפ' מי' נצרות נצחית אינם הוות ונפטרות אחר ש'
 שבראש השם ית' מתחלת ששת ימי בראשית / ואלו הם הסבלים
 הנבדלים והשמים וכל כבאם כי אינם מהם לא נעדר כמו שאמר
 הממרר כי הוא היה ונבראו ויעמידם לעד לעולם ח' בתו ולא
 יעבור ונצרות ג' שמימות מהם הווים ונפטרם והם כל בגשמים
 מהם תחת בגלגל הירח כי אלו כנס יפסדו באיש כמו תסתיר
 ב' יכ' יכ' וכו' תשלח רוחך יבראון וגו' והנה למה שכל אלו
 הדברים י' ונ' הפסד באל' יאמרו כל עצמותי תאמרנה ו' מי
 במוך כי אלו בעבור ההפסד יאמרו הוי לנו שלא זכינו להיות ב' ד'
 נצחיות ולחיות דומים בזה הנצחיות לפ' כי כבר התבאר ב'
 מספר הנה והפסד כי כל הדברים שישתקוק להיות נצחיים כפי
 טבעם כדי להדמות ליוצר הכל הנה אלו השארים באיש ואלו
 בשארים במין ומי שבאר באיש לו יותר הדמות בזה התואר עם
 הפ' ולכן זה העולם השפל שכלו ה' והפסד הוא עמק חבבא
 הוא עולם ה' המיה והפסד ולכן נקרא מים התחתונים אלו הנצור'
 ה' נ' מים מים הטובים ה' והתבאר ש' ב' מי' נצרות נכסרות
 וה' והפסד לא ימלא לעולם להיות ב' ונאכל תמיד ולמה
 ש' כל הנצרות התח' ונ' יד' ונ' ונ' ונ' ונ' ונ' ונ' ונ' ונ'
 כמו שהתבאר בראשון מה' מע' כי הנה התהילי אשר הוא חסד
 מכל הדברים וה' נעדר מכל טוב והוא ככה שיתוקק מיהיה
 כפעל שלם ולכן לא יסיר ממנו בהרף עין וישתוקק אל שימלא
 בו ו' הנצרות הש' ש' א' א' האדם ש' חיה ונכחית לעולם
 כמ' ופ' א' א' ויהי האדם לנפש חיה וזה בלתי אשם מיהיה אל'
 בהתמ' ו' ועמם היסודות קהתם על קהתם עד שישבו היסוד'
 ב' חיים והנצחיות יעלג אל מרבה להיות ב' ח' וה' ח' להיות
 אר' והאדם להיות ח' והחכם להיות נכח עד שיהיה מדרגתו
 מדרגת מלך והיה האדם אש' ש' מ' א' רבות נשנות הדבר ק'
 והחכמים והנבי' וים כלם ישארו ה' אריות נכחי והנה אלו היסוד'
 ש' הנצרות התחתונה בקעו כל מעשיות תהום רבה עד שעלה
 הצולף והנצרות ה' יסודות התמ' ו' וערכו עד שכלו אל נצרות
 הא' כי זה התכלית הוא אש' למעלה יותר עד שבער בהם ה' ה'
 והנה ה' אמר אחר שכל אלו הדבר' הח' ש' שתוקקו לעלות אל'
 ובעבור זה ישעלו כל הפעולות ראוי שזאת הנפש האינסופית יהיה
 קרבה לפינוגוה כשיהיה זאת הנפש ועשה הפעול' הממונה ב'
 ש' מול פני פני הנצורה יארו ה' הנ' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 מ' וכל השעולו האנושי זה הטוב כל' להיתר ונ' ו' ו' ו' ו' ו'
 כי ח' הוא האנושי בין הכל והממונה ק' ת' ר' ו' ו' ו' ו' ו'
 מאזכר וכן הגבור האנושי בין פחד ומסתכן וכן הדין בס' ר'
 המ' את כמו שהתבאר ב' ממדת ולכן אמר פלם מעל רבליך
 בכל הדבר' יבני' אר' ב' אש' הדבר' כ' אש' ו' ו' ו' ו' ו' ו'

ממנו אין להשתכל וזהו כל חלו המהצבות או רובם או קצתם או אחד מהם יחשוב החוטא קיום שיחטא ולכן אצל איין אדם עשה עבירה לא א' כ' ככמה בו רוח שטותא והרהורי יותר קשים מהעבירה אפילו שיטעה מהחמירות ולכן כאמר על כיון הרהורי עבירה קשים מעבירה והרב ארנו יקני החכם ד' ס' טוב בן מס טוב פירס' פירוש פאה בו ומתקבל מאד ואמר כי הרהורים כשנערכו עם העבירה חלו ראו סי' זה עם העבירה הרהור ולא בהרהור עבירה כמו ד' מ' א' אכל סומך לחטאו שהוא חלב וא' אכל חלב לחטאו שהוא סומך הנה הרהורין חטא כפי מחשבתו וה' חטא במעשה ולא במחשבה הרהורין ראו שיטעם עונם כאלו היה מוזר והפני ראו שיטעם עונם כאלו עשהו בסוגג ואם היה יודע שהוא חלב לא אכלו והראשון לא ימנע ממנו עם שידע שהוא חלב ולזה נתכוון ולכן אמר השלמים השם מ' רעו מביא קרבן על סגנתו וכל מ' שאינו שבמיר עתו אינו מביא קרבן על סגנתו כי אין לזה בכרה אבל הראשון יס' לו בכרה ולכן יביא קרבן על סגנתו האוכל סומך אחסבי שהוא חלב חטא בהרהור ולא במעשה ואולם הכ' חטא במעשה ולא בהרהור ולראשון קרא הפילוסוף ב' אמרות חטא בעצם ולכ' חטא במקרה ולכן היו הרהורי עבירה קשים מעבירה ואולם החכם הרב ארנו אבי ז'ל' פירש פירוש אחר יתר אחתי מכל החומר ביאר הפילוסוף בה' מהמדות בי עול ורע לא קרא העושה עבירה בסגנה או העושה בדיעה אם עשה פתאם כמו מ' שיטעם על דעהו והכהו באבן או באבדו לא בקרא רע ועל אכל שהוא רומה לרע ועול לכן אמר דתורה כי יזיר אדם על דעהו להרגו בערומה מעם מוכחי הקהלו למות וזהו הרצון בזה כי הנה יש בהא' ג' מיני אשים הא' שאין ראו לג' סליחה וכפירה אפילו בפייה נאחז בקרבנות המזבח והוא שגמר מעם מוזגחי תקחנו למות ואמנם החוטא בסוגג והרב לרעהו ראו שיטעה לובכרה בגלות וזהו שאמר ואמר לא כרה וב' ואמנם אשר הכה את רעהו בערומה וכדיעה הניו חייב עונם כמו הראשון שאין ראו עונו בגלות אחר ששאו במזיר ולכן שתקרה ממונו תורתו האלקית ולכן נאמר בזה' המאמר הנכבד הרהורי עבירה קשים מעבירה כי מי שאין יחשוב על מכבדו ויתנב על דרך לא טוב זה האדם רע לא ימאם לעולם וזה האיש יאמר כי כלתה הפגמת השם ית' בגלגל הידח חזו שאמר י' בהשמים חסדך אמונתך ער בחקים חלו הג' פיר' שים שמענו מחכמינו אשר קדמונו והנה חומר אמי שם טוב בן לחכמים המזכרים שנים האחרונים בי הוא דבר מכוחר כי הגונה והנאוף פעולות הגמיכה והיא חזק הס עשבים במהרה ופתאם ואחר עשות חלו העבירות יתנחם בי הרשעים מלאים חרשות * ואולם כשיחשוב אדם לעלות עבירה יחשוב בה זמן רב ביוסוב לילה כל היום התאוה תאוהו שגוב בדברים רבים מיעים וכדברים בטלים ולא יפנה ומחשבתו לסוס מצוה ולא לעסוק בתורה כי אולת קטורה בלב ולכן הים החוטא בזמן הרהור יותר ממה שיטעה בפעל ולכן היו הרהורי עבירה קשים מעבירה נעמת פתאם והרהורים ישא ממון רב ויאכר אדם בעבורם הכלתו המ' לית והכלתו הנפשית או מכל לומר כי כבר ביאר הפילוסוף ב' מה' מודות בו הפעולות

הנמצאות לכפף הכ יותר מעולות מהעבירות לחוף כמו החטא והיריעה שהם פעולות נכבדות יותר מועשה הנדקה וסלוב שהם פעולות עוברות לחוף ולכן היה קריאת התורה שקילה כעוד כל המצוות ואם הדבר כן בפעולות המעלה ראו שיהיה הדבר בחסך בפעולות האחרות כפסס או העוברות לחוף ויהיו הדברים הנשארים כפסס הם יותר רעית מהעוברות לחוף ולכן יהיה בודק ואמתי כי הרהורי עבירה קשים מעבירה ואתה המועין תבחר מן הפירושים האמורים למעלה בי בלב דברי אלהים חיים ומלך עולם ואיפשר שיתחברו בלב פירוש הג' פי' בזה המאמר ואפשר שיכנו לבלס לזל כי שבעים כנים לתורה וכן מאמריהם כי כל מה שאמרו רבותינו כאלו כאמר ברוח הקדש וגבוב למה שהיינו בו בתחלת דרובנו נפס ב' חרטא ועבגנה ואמר ז'ל' אמר ר' חייא בר אבא מפל לניה הרבר רומה לכהן שהיו לו ס' נשים האחת כהנת והאחת בת יפ' חסר להן עיסה של תרומה וטמאה והיה מדיין עם בת כהן ומיח את בת ישראל למה שזו למורה בבית אביה וזו אינה למורה כך לעתיד לבא הק' ב' מדיין את הנפש ומיח את הגוף ולמה זו מן העלונים שאינם חוטאים מן התקנות שחוטאים זהו ה' אמר הוא נכבד מורה על גדול אמרו דאגנה כי הדין העלם שתוא נרמזו בהן יש לו שתי נפשים עולם השכל ועולם הגמי והאדם שהוא רמות העולם הגדול יחברו בו הנפש והגם והנה הנפש מן העלונים והגוף מן התחתונים עוד הורה ב' כי המנה ומתורה ביד שנים א' והנפשים שהם הגוף והנפש כי הגוף והנפש הם משותפים בקיום הת רה והמנה והמעלה כי אי אפשר לאחד מהם שיטעה פעל בלתי האקר ולכן נתן לב' חלו האנשים נחזו אמרו ומכר להם עיסה של תרומה עוד הורה שהעבירות הם טומאת הנפש וכבר ביאר זה המורה בתכלית הביאר בספר המורה הג' ומי שהוא טמא לא יוכל לעלות ולראות את פני י' כנאות לא בעולם הגמי ולא בעולם הרוחני כי כל טמא בכל קדש לא תגע ער מלאת ימי טהרה ד' הורה כי אין ראו ליענש אלא למי שיש לו בחירה וחכמה ועצה לבחור בטיב ולעזוב הרע ולכן העלי חיים אינם ראוים לעונם כי אין להם בחירה ולא רעת וגוף האדם הוא ארצי רומה לגוף העלמי ולכן אין ראו ליענש ואולם הנפש למה שיש לה בחירה לבחור בטוב ולעזוב הרע לכן ראו שתענש וזה נרמז במה שאמר מדיין עם בת כהן ומיח את בת ישראל למה שזו למורה וזו אינה למורה עוד נרמז כי אם בזה העולם לא ירמישו הרשעים בענשם לעתיד לבא הק' ב' מדיין עמהם וירמישו אחר הסתלק הגוף כי אז ירגש הנפש לא יוכל לעלות ולהשתוקק התוקקות גדול לעלות למעלה לפנה אל בית אביה כנעוריה ולא יוכל כי היא עכורה ונמצאה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא ואז יש לה צער גדול וכאם מדיין לסוס כמו שהתבאר באלהיות וכמו שפירשתי בבואר כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא והו' הנרמז באמרו לעתיד לבא אשר הרצון בו כי אף שהנפש לא ירגש בזה העולם שום עונם כעבור התקבירה לגוף

ירגיש אותו לעתיד לבוא **עוד** נרמז בו ענין שיש להפסיק ולגוף
 בהתחברות עניני העולם האמיתי הוא אחר המוסד ואף הגוף אינו
 נידון כי הוא באופן דומה לא ירגיש אף שהוא עשה שלם בהגון
 ולמה כי מדענים יבא דעה ואין ראוי שיהיה עונש למי באינו למד
 לעשות טוב ועשה רע כמו שאמר למה יהיה אפק בעמך כי הם
 מורגלים לעשות רע במצרים ולכן אינם חייבים בליה ולכן העונש
 הוא דבק לגפם ובזיון דבקה כמו שאמר יי בעיר כלום תבזה
 והסכה בזה היותה מוכנה עליונים שאינם שוטחים ואמנם הגוף
 הוא מעבד התחתונים ולכן אינו ראוי לעניש ולכן באמר נכח כי
 פחטא בגגה שהוא מדיון עם הנפש ולא עם הגוף זהו כונת זה
 המאמר הנכבד ופנה זו הפרשה נכתבה להישיר האנשים באשר
 חטאו שיסובו אל ה' והוא יכפר להם עונותיהם וזה תועלת
 בפלה להביע האנשים אל שלמות האנושי וזה בואין צדוקיבארץ
 אשר ועשה טוב ולא יחטא ואם יאמינו האנשי' כשחטאו חטא שיהא
 נכתב עונש תמיד לפני ה' יוכיפו לחטוא בהשם שבבר ארנו
 בסבת מה שחטאו ולא יעניש השמירה מן החטא במה שעתיד
 ואלו באשר ידעו שבשום מדרגה הרעה ורחמם ה' ויכפרם
 לא יוכיפו לחטוא כמו שאמר כי עמך הסליחה למען תורא
 ולכן איש בן אביה כשראה וירע שאין לו כפרה במה שאמר
 שמעתי מאחורי הפרגוד טובו בניס סובבים חוף מאלים פיודע
 רצונו ומכוון למרוד בו הוכיף לחטוא והכביר את לבו לעשות
 הרע בעניניו ויתר מכל אשר לפני ורצה השם ית מיהירה עם
 התעושה הקרבת קרבן בעבור ע' דרים אם בעבור כי לא יכיוור
 אצל הארון שיהא חרם דשע ואח' כ' תנקה מרשעו בשוכו בזולת
 מעשה כלל ולכן בזה ה' שיעשה אלו הקרבנות בבני הנכבד
 אשר שכינתו ועל יד הנכבדה הכבדל לעבודתו כדי להשלים
 הכפרה לחטוא עם התעושה והב' לכוות שיביאו קרבן
 החטאים לרמוז לאטא שהח' היה חייב מיתה והיה ראוי שיסבכו
 דמו על המזבח אלא שה' ה' למען רחמיו רצה שיהיה גוף הכ' ח'
 מכפר עליו כמו שיעשה במצרים שמתו מכל בית ז' אחר רצה ה'
 הק' ב' שיהיה כבתי בני ישראל בכל בית כדי שתשלים הגזבה
 ויהיה כפרה לישראל בעשיית הפסח וזהו גס בן הרמוז בקרבן
 ולמה שלא ימ' טו מחטא ההרוד לא יחיד ולא רבים בזה בעונה
 שהיא מכפרת על הרודי הלב כמו שאמר אין עולה מכפרת א'
 על הרודי הלב כמו שאמר איש והעלה עולות מכפר כלל כי
 אמר איוב אולי חטאו בני וגו' והנה האו בקרבנות דברים
 גדולי הערך ועוכם עתה ליראת האריכות ומה ב' בית
 המקדש קיים הקרבנות מכפרים ועתה בעינותינו אין לנו אלא
 שברון פניו כמו שאמר קחו עמכם דברים ו' ו' ויא' יכפר בעדניו
 ויבנה מקדשינו במהרה ויבנו ארון וכן יהי רצון ב'לאו

פרשת צו את אהרן

זאת תורת זבח השלמים **אמר** וזאת העולה לכלעם למח אמר
 הק' ב' לישראל שיהיו מקריבין קרבן ולכולא אמר — אמר להם
 הקרבנות אינם אלא שלום ומי שקיבל את התורה שכתוב בה שלום
 יקריב קרבנות אתם מעתה פסלתם אותה ולמה אתם מוכינים
 לחיות מקריבין קרבנות מי מקבלה הוא מקריב קרבנות מאמר

אין עז לעמו יתן אף יכרך את עמו בצלום זהו שאמר אשמעה
 מה ידבר האל יי כי ידבר שלום אל עמו ואל חכדיו ומה דבר
 זאת תורת זבח השלמים ולמה באמר זבח השלמים שהוא עושה
 שלום בין המזבח ובין הכהנים ובין ישראל הנה העולה אין בתוב
 בה שלום ולא בחטאות ולא באשם אלא בתורה בא וראה העולה
 כליל לאישים החטאות היתה דמה ואמרה למזבח ועורה ובשרה
 לעהנים אבל ישראל לא היה להם ממנה הגאה וכן האשם אבל
 התורה היתה דמה ואמרה למזבח והחזה והסוק לכהנים ובשרה
 לישראל למזבח עושה שלום בין המזבח ובין הכהנים ובין ישראל
 לפיכך קרא זבח השלמים שהיא עושה שלום לכל ע' **אין**
בסקבי האדם יכורך אל שלא יהיה נכסר בכמהה — או
שלא יהיה ענינם בעונם כלא בעולם הזה ובעולם הבא לעבוד את
ה' כירעה ובמעשה כמו שאמר ואתה שלמה בני דע את חלתי
אכרך ועבדתי וגו' ואורח חיים למעלה למשכיל וגו' זה האורח
והדרך הוא תורתנו האלהית כי בלתי לא נוכל להיות בשלום כמו
שאמר דוד עליו השלום לנבי תורתך ששעניו אז אכדתי בעני
והנה התורה נזכרת שלום לנו בנינו ובין אבינו שבשמים ושלום
בנינו לבין חבירינו ולכן נקראת התורה שלום כי למה שהארס
יכרו מתגבר עליו בכל יום והוא במלחמה תמידית כמו שרמז
בעיר קטנה ואנשים בה מעט והנה הירד הרע שהוא — התורה
הגשמית הוא מלך גדול עם כל בחותיו הגשמיות הם רבים והנה
הנפ' האכלית היא יחודה צריכה אל עזרים ואין עזרו וקומץ אלא
התורה — והחכמה והתבונה כמו שאמר שלמה כי — תבא
חכמה בלבך ורעת לנפשך יעש — וא' ה' אמר הטוב הממך
מזה והוא כי תורתנו חכמתו תשמרהו מכל רע והוא אמרו מזה
תשמור עליך תבונה תכורך ולמה שהירד והאויב הוא לנו בפני
העזר והם מק' ראוי שיהיה בנו גם כן כדי שלא נבקשנו בעת
הצורך ולמה שהאויב והשונא שהוא הירד הוא — מתפשט בכל
הגוף התורה והחכמה שהם מנגיד' לזה האויב ראוי שיהיו נמצאים
עמו ולכן אמר שלמה עליו השלום שבחמתו נודד בני — מצות
אביך ואל תטום תורת אביך קשרים על לבך תמיד — ערס על
ג' רותיק שרצון בזה כי כמו שהירד הוא ב'ט' האויבים המנגדי'
לי ראוי שיהיו בו גם כן בהתחלך תנחה לותך בטכך תשמור
עליך והקבית היא תשיחך שרצון בזה כי אחר שהעזר והם
בזוהם יעזרו אותנו בכל יום ובכל עת ובכל שעה ואמר. כי נר
מוכה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר — והרצון כי
המצות יהיו כלי זיון להצילנו מכל אויב ואורכ בדך אמר כי יש
לזה תועלת יתר גדולה כי המצוה היא נר להדריכם בחי העולם
והתורה היא כמו אור ורמז בזה גס' כן כי המצוות והתורה עם
הם כלי זיון והחכם הכדיון והחכמת והצנה והכרע שהם משא
על הכבוד לפעמים אף על פי שהם העוזרים ליוהם לו לכבוד
ונתפ' זרם אבל ייחסי בעת מה בעת האוכל והסיה — ובאשר
העת פ' שאינו לחם — ואמנם התורה המצוה אינם למשא אבל
הם כמו הר' והאר' — ולהות האויב כמו צדק שיהיה העזר
גם כן בו כשל שלמה זה — ואמר בני שמור אמר
ומצונו עכסון אתך — שמור מצותי וחייה וכו' — קשרים
ע' אכעיתך כתבם על לוח לבך — ואמר — אשכ

אומר לחכמה אחותי את ומודע לבינה תקרא ונתן הסכה כזה
 לשמרך מאסיה וזה מהכריה חמירה החניקה סכח הרמז שהוא
 החומר והיצר הרע שהם כלו והחכמה והתורה והמנהג רמזי שיהיו
 בנו בתכלית הקורבה כלי טעמו בהם בעת הצורך ולכן אמר
 שלמה עליו הילוך לב חכם למינו ולב כסיל לשמהלו שהרצון בו
 בוי החכם יעזור ומסכלו אשר הוא הלב בעת הצורך כאלו הוא ביד
 ימינו ואמנם הסכל לא יעזור מסכלו אלא בחולבה כאלו הוא נכר
 שמאלו אם כן הנה התבאר כי החכמה והמנהג והתורה והמעלה
 הם משוימים שלום בינינו ובין היצר ולכן נקראת התורה שלום
 ונקראת עזר נמוה שחיה לוחמת מלחמת נצחיה ומעבבת היצר
 מלעשות עבירות ולכן אמרו השלמים אם פגע טך המכונול הולכיבה
 לבית המדרש אם אכן הוא ימנעו והם כלל המצוה מתפוצץ שחומר
 הלא כה דברי באש באש וכן פטיש יכונן סלע ולא לכר גתיה
 והמנהג משוימה שלום בינינו ובין היצר אבל משוימה שלום בין איש
 לאשתו בין אב לבתו בין אב לבנו ובין ארץ לעברו ולשפתו וזהו
 תורת הכית אשר ישפה האדם וחי בעולם הזה ובע'ה' — ולמה
 מדיני בטבע א' א' ללחיות מכלתי עם וקבץ כמו שאמר לא טוב
 היות האדם לבדו יעשה לו עזר והוא חסידים מתחלפי הטבעים זה
 בוטל הסולות זה נוטל הסווד זה אוכל לטובע נסכו זה יחבר
 בטנו לרוב אבותיו כמו שאמר ובטן רבעים תהרץ זה פחדן זה
 מסתכן זה לא יחמוד אפילו לוקח אל אשתו זה לא יאקוט ולא
 ימוח לבקשת המינות זה עינו לא תפגע מבל עושר אנעלים זה
 עבד וטמן ידו בעליות זה נאה זה שפל רוח מאר זה כועס על כל
 דבר זה מוחל וסולח אפילו שיעשה קרחה בראשו זה עבד זה
 שומח וכן בשאר היעות וא' א' חכמים שיתקבצו וא' א' מבלי קבוצ
 והמה העושה יעזר כל אלו הדברים שיעזר בגלל כחוכן שמתקבצו
 קצתם עם קצתם ועזרו אלו לאלו ולכן נקראת התורה שלום ונתן
 עזר למה שיה לק עזר לחיות בצדק ובמשפט ליתן שכר — טוב
 לדריקים שמקיימין את העולם ולרשעים שמאדין את העולם
 ולכן אמר דוביה דרבי טועם וכל בתיבותיה שלום והסכה
 האמתית למה שהעורה נקראת שלום ועזר למה שיש לה כח גדול
 אשר שהספס תאבוק אל עמו ואל מולדתו בהיות נרודה נרודה
 החיים את י' אלהינו כמו שהשלמים ג' דברים נכנסו לפנים זה
 חזה מאה ונדרק ומשפט ופסות של דריקים משה נגס אל הערפל
 אשר עם האלהים לפנים מזה צדק ומשפט שחומר צדק ומשפט
 מכון כסוף לפנים מזה נפשות של דריקים שחומר אשר בידו נפשו
 בלתי וזהו הכונה בזה החומר הנכבד כי מנה עם שהיה
 בתכלית המעלה והשלמות ונאמר עליו כי נרץ עור פניו בהיותו
 רבץ לחומר א' מבלתי היות לו כחיות מהשלמות בי משה היה
 צדיק לאכול ולשתות ולישן ולעשות כרכין ולדבר עם קצת האנשים
 שהנרכבו אליו ולכן הוא כאלו בעדכל בי נערר ממנו — השלמות
 האמתית — כי מלחכי הלהים עולים וא' כי יורדים להרגת א' ש'
 הארץ וזה לקס ירדה גדולה כמו שרמז הרב המ' והנה מנה עם
 היותו בתכלית השלמות נגס אל הערפל ואמנם צדק ומשפט נכנסו
 לפנים מזה כי בכך הם השמים כמו ש' השמים כסאי בי וין
 להם שום דבר בכח והתנועה הסוכות הוא פעל והוא בלימות
 בהם ולא יסודו מלפניו נעורו בצדק ובמשפט ולא ישיגם ההכבד
 והמדרין וזהו השמים והשמים יפעל ויתעשרים קמיר בלי

וזהו
 וזהו

הפסק ומשפיעים בזה העולם — הקד ומשפט וטעם — ומאמר
 לעשות רצון קוניהם והם פועלי אמת מפעולתם אמת — ולכן
 היו השמים הם למעלה מהשמים אשר כבאן אפילו שיהיו יקרים
 ונכבדים למה שאין להם קיום ולא עמידה רכל ישיגם ההפסק
 בהכרח — ואמנם השמים הם נצחיים וקודמים לאלו הדברים
 בטבע ובזמן ובמעלה ולכן יצדק מה שחומר כי צדק ומשפט
 ככנסו לפנים ממשה ואמנם נכשות הדריקים למה בהם נכשות
 מחומר ואין להם שום תלויה עם חומר היו במדרגה יותר עליונה
 מהגדמים השמימיים כי נפשות הדריקים הם במדרגת הבבלים
 הנכבדים ולכן היו הנפשות נרודות עם א' כמו שאמר והיתה נפש
 אדומי נרודה כדור החיים את א' אלהיך — ואמר ר' ל' בהם
 במדרגה יותר גדולה כמו שאמר במקום שבעלי השוכה עומדין
 אין מלאכי השרת יכולין לעמוד והסכה בזה כי השלמתי מטבע
 לעשות הטוב ושלם לעשות הרע — ומאמר הבעלי חומר זה מין
 האדם יש לו רשות לעשות הטוב והרע לוחם מלחמה גדולה עם
 היצר כדי לעשות הטוב ולהרחיק מהרע ולכן רחוי ליתן גלו סכר
 יותר מהמלאך והיה במדרגה יותר גבוה והנה העלית שוכה לוחם
 מלחמה יותר גדולה מהדריקים ולכן רחוי שיהיה לו סכר גדול
 ולכן היו נפשות הדריקים בין שיהיו בעלית שוכה בין שיהיו דריקים
 במדרגת מעלתן גבוהה מאת המעלה והשלמות א' א' להרס להביע
 אליה חלל בפעולות אלהיות כמו חכמת התורה עם מעשה בראשית
 ועם מעשה מרכבה ועבודת החוקים והמשפטים כמו שאמר ואתם
 הדברים כי א' אלהיכם חיים בלכם היום וכמ' א' א' דאה למדתי אהבם
 חוקים ומשפטים אשר הרצון בזה בהדבקות והחיים הנצחיים
 אהבנו ומצד איתו מצד זאת התורה והחוקים והמשפטים
 נלמה — שהדבקות הוא אחרות בין איש — לאיש בין איש
 לאשתו בין ואב לבתו — זהו אנו ברין איתו
 שלום מי בימים שלום בינינו ובין האל נקרא איתו נשגום והנה
 בתורה אהבנו מוכה להתדבק עם הסכה הנכבד ולהיות
 בתכלית האמונה — ולכן נקראת התורה שלום ונקראת עזר
 למה שיש לה כח גדול לעלות נכשותינו למעלה — כי הרוח תשוב
 אל האלהים — והכלל העולה כי התורה משוימה
 שלום בין היצר הרע ובין השכל ובין איש לאשתו ובין אב לבתו
 והראשון תורת האדם בעצמו — והשני תורת הכית ח'
 והשלישי תורת המדינה והמלכות ששים שלום בינינו עם רוב
 החלוקה המבא בכו — כמו שאמר כי מנין קצת תורה ודבר א'
 מירובלם ושפט פין יגומם והוכיח לעוים רבים וכפתו הרבות
 לאיתים וחזיונותיהם למזמרותילא יאח בוי אל גוי חרב ולא ילמדו
 עזר מלחמה — שהרצון בזה כי לעתיד נבא בימין מלך המשיח
 שיטיה ריב בין אומה ואומה על שום דבר יבכינו בלם לעלות
 אל ירושלים והלכו עמים רבים ואמרו לכונועלה אל הר י'
 כדי לבלק איתנו מהמריבה והמלחמה והקטטה ויאמרו לנו הדין
 והמשפט ונקבים כלנו לעשות מה שיצונו בינינו — זהו
 אמר ויצרו מדרביו וכלכה באורחותיו — כי מציון תבא
 תורה ודבר א' מירושלם — והרצון בזה כי אין שום תורה
 יבאצד ומקום אחר אלא מציון — והיא — תורה משפט
 ואמר ה' — דין ומשפט

וי עולם
 ממשפט

וי עולם
 וזהו

ויין והזפת לא ירובו אלו עם אלו אבל יהיו כלם בשלוח ח"א
 ופטר בין הגוים עד שלא ילמדו עוד מלחמה הרי שהתורה היא
 שלום והיא נותנת שלום בע"ה כי הוא המנוחה והנחלה ואחר שהנחה
 זה ראוי שידע כי הארץ ימצאו זאת הנורה בפנים מתחלפים
 ח"א יש אנשים שמעולם לא היה שלום ביניהם והם הגוים אשר לא
 קבלו התורה וא"ל עליהם גוים שלא עמדו בסיוף לא פסקה
 שהמתן והיא והמנת היצר וגילוליו ויש אנשים שכל ימיהם היו
 בשלום והם ישראל שקבלו את התורה והם עוסקים בתורה ובמצוות
 כל ימיהם והם בשלום תמיד ועל אלו נאמר ועזה שמעך יעקב עבדי
 וישראל בחרתי בו כי בה אמר יי עושה ויזרדך מפתן יצרך אל
 תירא עבדי יעקב וישורין בחרתי בו שהרצון בזהו כי ישראל לבד
 הם קדושים מלדיה ומבטן ומהרצון ואמר אחר זה ואמר ל"י אני
 זה יקרא בשם יעקב וזה יכתוב ידו ל"י ובשם ישראל יכנה שהרצון
 בזה כי חף שימצא בכני ישראל אנשים מחולפים כלם יכנימו
 לעבודת ל"י כי זה יאמר שהוא ל"י זה יקרא בשם יעקב וזה יכנה
 בשמיהם יחד בשם ל"י ובשם ישראל יכנה והנה כלם עובדים את
 ל"י ביונקים בשם יעקב ובשם ישראל הם עבדי השם כמו שאמר
 אל תירא עבדי יעקב כי כלם יהיו בהסכמה ח' ולעבוד אלה א' עם
 שיתלפפו המצוות או הרצון בו כי למעשה שהיו האנשים מתחלפים
 בהיותם מצוללים וטובים מחסרי עליון כג' פנים מהם אנשים
 אלהים יעבדו טבע האדם ואלו הם אשר נמצאו מדרכי בני אדם
 והיו חיים עומדים כד שמעון בן יוחאי וחביריו שהיו יושבים
 במערה ואוכלים לחם נד ומים לחן והיו יושבים על הארץ ועוסקים
 בתורה כל ימיהם ובעבודה היו פטורים מכל המצוות ואלו נקראים
 אנשים אלהיים לגדל מעלתם כמו שאמר הפירוקוף בז' מהמדות
 ועל אלו יאמר זה יאמר ל"י אני כי כלם אלהים ויש אנשים שהם
 עוסקים בתורה ובמצוות ובמקח וממכר והם בעלי אמונה כי
 נשאים ונותנים בה ופועלים פעולות המעלה אלו הם אנשים מעולה
 לא אלהיים ואלו הם הקראים אדם כמו שאמר ז' אתם קרויים
 אדם ואין אמונת העולם קרויים אדם ועל אלו וכינא בהם נאמר
 זה יקרא בשם יעקב — ויש אנשים שבסבת העתים הם
 אלהיים והם במעלה גבהה שהם רבקים כ"א ומעשיים במציאותו
 ויחידו ובהשפחתו ובכל הד' הם המושבים ממנו — בתארונו
 האלהיים ועצם גדולתו ואחר זה יפעלו הפעולות המצוה והמעלה
 ובורעין החוב לגוף ולנפש ועוסקים בעולם הזה ובעולם העליון
 כמו שאמר ז' ל' שיש האלהים מחצו ומעלה אלהים — ומחצו
 ולמטה א' ועל אלו וכינא בנאמר וזה יכתוב ידו ל"י ובשם יאמר
 יבנה כי אלו הם אלהים והם אנשים דריקים ישרים ותיממים
 ואלו הג' כתות הם כלם עבדי ל"י והם כלם בש' עם הש' הכבוד
 והנורה ויש א' אחרים שהם מבני ישראל אבל הם זרע ירעי'
 במים משחיתים עובדים על גופי תורה ועל אלו ועל כינא בהם
 יאמר אין שלום אמר ל' ל' שיש אחר שלא יקיימו את התורה ויש
 אנשים שנתרחקו מעל אביהם שבשמים וא' ח' שבו מדרבם הרעה
 והם בעלי תשובה ועל אלו ועל כינא בהם אמר הנביא שלום שלום
 לרחוק ולקרוב אמר ל' שלום למי שהיה רחוק וא' ח' נתיקרב ושלום
 למי שהיה קרוב לעולם ולא נתירחק וזה המין יבאו הגוים כי
 היו רחוקים וקראו לשם א' אמר שלום למי שמזמן רחוק היה
 עבר השם ומעולם לא נתירחק ולא נמצא בו עולת ול' למי שהיה

ונניא משלום
 זמן אלו
 בנייהם
 ונניא על
 ימיהם
 אלו

כי זה יאמר
 ל' אלו

חסידים
 ע'

כעל
 יאמר

רחוק ונתקרב וזה המין יבכסו הבעלי התשובה והגוים אם כן
 כל ישראל המקיימים את התורה הם בשלום וחולתם אינם בשלום
 ואחר זה הנה ראוי שכתב המאמר אשר התחלנו בו והם אמרו
 אמונת העולם לבלעם למה הק' ב' ה' אמר לישראל מיהו
 מקריבין קרבן ולאמונת העולם לא אמר והיא שאלה גדולה כי
 אחר שקרבן בא בעבוד החטאים והפסעים והאמונות יותר חוטאים
 מישראל למה לא אמר להם להביא קרבן ב' כי אחר שיש ע' שם
 בקרבנות לטוב הגזרות הישנות המתרגשות לבא לעולם אחר
 שאמונת העולם הם תחת המערכות יותר מישראל והיא
 הוא טוב למה לא נזהר להם שיקריבו קרבנות ואמנם שאלו זאת
 האל לבלעם למה שהיה הוא יודע עוד הקרבן כמו שאמר את שבע
 מזבחות ערבתי והשבע להם בלעם כי הקרבנות אינם באים אלא
 לשום שלום בעולם לקרב את החוטא לשם שיהיה בשלום עמו ובהם
 בעבור שכל הדריקים לא יחלו הגזרות המערכות והנה התורה
 שהיא למעלה מהטבע וממערכות השמימיות כי מימינו אשר
 למן בעבודה כזכה להציל כפשותינו וגופותינו מכל מיני משחית
 ומכל פגע דע ובעבודה יזכה החוטא לכפר על עוונותינו ולכן
 אחר ש' אתם תודת הקרבנות לא יועילו להם לא לטוב הגזרות
 השמימיות ולא לטוב על עוונותיהם כי אחר שלא קבלו את התורה
 הם פסולה והם לעולם בחטא ולכן לא יועילו להם הקרבנות והנה
 למת מישראל חף שקבלו את התורה הם חוטאים ובעבור החטא
 הם צריכים למקריב ולפגעים בא הקרבן לכפר נפשותם ובעבור
 שינצלו מהפגעים כמו שאמר ואם כל הקרבנות הם לשום שלום
 בעולם עם כל זה זכה השל' יום הוא משים יותר כי עושה שלום
 בין המזבח ובין הכהנים ובין ישראל מה שלא יעשה שום קרבן
 זה מה שאמרנו בתחלת דרשנו זאת תורת השלמים כי השלום לא
 יהיה אחת א' לא יהיה כולל ולכן נאמר אשמעה מה ידבר
 האל ל' כי ידבר שלום אל' עמו ואל' חסידיו יהיה כולל לכל והנה
 בזה המאמר יאמר כי אחר שהשם יכפר עוונותינו יהיה בשלום
 עמנו כמו שאמר רבותי ל' ארצך שבת שבת יעקב ונתן השבחה בזה
 למי שהשם מכפר וסולח לכל עוונותינו וזה א' וזו נאמר עון עמך
 בסת' כל חטאתם סלס והנה החוטא אינו בשלום עם השם ואינו
 רצוי לפניו אבל י' קם עליו עברה וזעם ואחר שהחטא יבוער
 א' רצוי לפניו כמו שאמר גרדנו לו לכפר עליו זהו אמרו חכמת
 כל כפרתך השכיבת מחרון אשך והנה החוטא המגורם מן ערך
 של מעלה ומן ערך של מטה ולכן אמר הנביא בשם א' הגלות
 בגבנו אלה ישענו והפר בעשך עמנו ואמר כי אין ראוי שיזכר
 לעולם ל' ושימסוך אפו לרדוד ודור ונתן השבחה בזה ואמר הלא את'
 תשוב תחיינו ועמך המחובר אשר הרצון בזה כי אחר שהשם
 הוא מחייב להטיב לנו כפי יעוררו הטובים אינו ראוי כי לעולם
 יקבץ בנו והנה אם השם ישוב לרחם על בנו למה יבהו מכפ'
 אבדי' ולכן אמר הנביא בשם א' הגלות למה לעולם אתה תאסף
 בנו אחר שאתה תשוב תחיינו — ואמר הראנו ל' חסדך וישעך
 תתן לנו כי לה' יבקשו ישראל שילק חרון חף מעלינו אבל ג'
 בן שתתן לנו מתנת ויעשה עמנו חסדים גדולים והאומות והאר'
 שאר הכביתא תפלת א' הגלות אמר שהי' שמעך קול בעקתם וסמ'
 אשמעה מה ידבר ל' והנה אמר מה שמעך בכבוחה ואמר אשמעת
 מה ידבר האל ל' כי ידבר שלום אל' עמו ואל' חביריו אשר הרצון

והנה כעבור שנה
ותומים
ותומים
ותומים
ותומים

ועליהם הכתוב אמר מה טוב מוח נעים שבת אחים גם יחד ו
 והנה כעבור שנה פתח בגדולת משה — זכה שילפס באורים
 ותומים — כמו שאמר הלב שמחה בגדולת אחיו ילכם אורים
 ותומים שאלמר ופלא אהרן את מופט בני ישראל על לבו לכך
 אמרו רבותינו זכרם לברכה כשקרא משה לאהרן אמר לו אחי
 הבה רצה למנותך כהן גדול — אמר לו אחי רצה למנותך כהן גדול
 נעשה כהן גדול — אמר לו אחי על פי שאתה נעשה כהן גדול
 פתח אחי כאלו נעשתי אחי כהן גדול כששמחת בגדולתי כן
 אחי שמח בגדולתך הריב' אחים שמחים כל אחד ואחד בגדולת
 אחיו ולא היו קאה ביניהם ואם אהרן היה שמח בגדולת אחיו
 גם כן אלעזר כי האם והאשה אחרת ק' למה שכבר ישמח אדם
 בהקריבו עצמו אל הגדולה כעבור שנה גדול עמהם אם הוא
 היה מחבק אשכפתות ראשונה לא יהיה פתח כפיזכו ממה נסתהו
 כי נתה המטפה סרוחה זה דבר עכש מאד ולכן אמר זה
 המאמר כי אלעזר ראה את אחיה ראש כל שבטי ישראל והיה
 מרע יהודה למה שכבר יהיה אדם גדול וחכם ויהיו לו עשר ו
 וכבוד ועבדים ואם לא יהיו לו בנים אינו מאמר וכבר נגשים
 אף פתחו להן כל טובות שבעולם אם אין להם בנים אינו כלום
 כמו שאמר הכהן ל' בנים ואם אין מתה אחי והנה זאת האה
 ראה ד' בנים גדולי הערך כלם כבני כהונה ולא המתנית
 במסתתה עד שראה ב' מהם פרושים ביום חופתם לכך נאמר
 אמרתי להוללים אלתהו והנה יש לאמר שיאמר למה אמרו
 בזה המאמר שאלעזר ראה אתה שמחה גדולה היה ראוי שיאמר כי
 אהרן ראה שמחה גדולה בימיו שלא ראה אדם כמותו והתשובה
 בזה כי למה שהיה אהרן קדוש יי' היה חכם גדול ונביא היה
 יודע שאלו הדברים הם מהירי ההפסד — לא היה פתח עמוס
 השמחה אשר ימחו הכלתי מכירים טבע העולם כמו הנשים
 יצמי אהרן אשר לא ידעו ולא יבינו כחכמה יתהלכו הם במחיים
 בתכלית ועבדים בתכלית למה בחוסמים שאלו הטובות הם ק'
 קיימים ונחיים והבנים לעולם יחיו — והעושר לעולם יהיה
 שמור וכי אהרן הקדוש היו בתכלית האכל והעצבון אכל הצדק
 והחכמים אינם שמחים אלא ביי' אף שיהיה להם מעלה וכבוד
 כמו שאמר שום אשים ביי' תגל נפשי בארצי כי הניבתי בגרי
 ישע ומעיל צדקה יעטני כחזן יכהן פאר וכי' אשה הרצון בזה
 כי אף שיהיו נשאלים שיעות גדולות ומהיה מבורח ומיכוד ב
 בעיני הכל ככהן לא יתעב ולא ישע בזה אכל ישע ביי' כי אלו
 הטובות כלם ילכו לארצו ואמנם הטוב האלי' ישאר לעד ולנצח
 ולכן אמרו הצדיקים יאמרו לזיון ביי' מדחוק יבואו ויאמר זיון
 ישמחו כליותי ובנותיך על צד תפאכה יאמר זיון ישמחו חתני
 לוקחי בנותי יאמרו לזיון הנה אלדנו זה קיינו לוי א' ר' זיון בוש
 אשים ביי' תגל נפשי באלתי כוונת בזה המאמר הנכבד מה שכבר
 אמרו כי נשים קלי דעת הם — שמחים באלו הטובות הגדולות
 אבל החכמים ואנשי המעלה אשר הוא כיוצא בזיון לא ישמחו אלא
 בשם יי' שהוא תכלית התכליות כי הוא נצחי וקיים וכלו טוב
 וכו' אהרן ולרמוז לזה גם כן אמרו עתיד ירושלים לעלות למעלה
 ולאמר לפני ה' בזה ד' המקום גשה לי ואשובה אשר הרצון בזה
 שעתה יש לנו תפוקת אל הטובות המדומות וההרצוה נעתידי
 לבא בביר החמת ונניח שאלו הטובות כלים ונפכדים וכי אין ואו

ללכת אחריהם אבל ראוי שילך אחרי הטוב העליון כמו שאמר
 אחרי ה' תלכו בארצה ישראל כי הוא התכלית האחרון במין האנושי
 ולכן נאמר בזה המאמר אלעזר ראה שמחה בימיה מה שלא
 ראה אדם ואשה מעולם והנה הודיע לנו שמחה העולם הזה
 אינו כלום כי מי שמחה היום לא ישמח למחר וגם הדבר הפך
 כי לא כל המיחד היום מיחד למחר כי עת לשחוק ועת לבכות כי
 יקרה בשנים ובחודשים בימים ובעתים אלו השמחים כי ישמחו
 ויבכו כי אחי' ביום אחד או בעת אחד ולכן אין לבקש שמחת
 העולם הזה אבל יאות לכל משכיל שיבקש השמחה שאין בה
 תנוה והשפון שאין בו יגון והיא הדבקות בשם יי' והנצחות שהוא
 העולם שכלו טוב וכלו ארוך — בהפך העולם הזה שהוא
 מלא רעות ומקרים ופגעים רעים והורה לנו זה המאמר גם
 כן כי החיים המעולה — ראוי שישמח בשיראה בניו ואהביו
 ותלמידיו הנמשכים לימונו שהיו טובים ושיעצב בתכלית העצבון
 באיזה הדבר בהפך הלא תראה כי השם שכבר את העולם
 היתה שמחה ושפון לפניו מה שלא ישוער ואחר בטחולו דור
 המכיל היתה עצבון לפניו מה שלא ישוער גם כן כמו שאמר
 ויתעצב את לבו והנה הודיע לנו בזה כי אם השם יי' לא נפלמה
 שמחתו על אדם כמה וכמה בני אדם ולכן נאמר עליהם בשעת
 שמחתם אמרתי להוללים אלתהו אחר שבמהרה יפסדו השמחה
 והשפון והגיל כי כלו הכל וריק כמו שביארנו — והנה
 יבדל כלם באחד בניסן שבו הוקם המזבח היו שמחים שובע
 שמחות כן יתעלו בא תהיוש בעשרה בתרים כמו שבא בקבלה
 איתתי ולא נתקיימה בהם שמחתם עד שבאונת היום מתעברת
 שמחתם עם תנוה ויגון ואיחה — כמו שאמר ואחייבם כל בית
 ישראל יבכואת השרפה אשר שרף יי' — והנה חטאו בני
 אהרן רבו בהדעות והנה חטאים נפיו הפפט יראה מה שאמר
 הרב ר' לוי בן גרשום כי עושם היה על סגא דקדקו בלקיחת
 האם מאי זה מקום היה ראוי שיהיה והנה השבו שהדבר אינו
 מעלה ומוריד כמו שיחשוב א' מהשומים כי האם אינו מכדי יי' *מאמר*
 בשבת אר' בכבוד אינו מעלה ולא מוריד שיהיה מאי זה הם שיהיה
 והנה כל הפעולות הנעשים בקרבנות כלם יבואו לתכלית אחד
 ואם יחסר אונותם ד' א' או שישתנה ממה שזוהו לעשותו ביי'
 זה דר' שיהיה יאבד התכלית ולא יושב ויהיה הכל לטילה — ואם
 התמון אין ראוי לדקדק עליהם אלא שיאמרו הכללים מהמזנות
 אבל הפרטים אי אפשר עליהם לשמור. לכן ראוי לחמול עליהם
 ולסלוח להם חטאתם ומריים — ואמנם החכמים והנבונים
 היודעים כי לא למצא בדברים הטובים שום מותר וכן בתורה
 האל יי' כמו שאמר כי לא דבר רק הוא מכס ואמרו ז"ר חס הוא
 דק מכס ראוי שיעצמו על פרטי המצות כמו על הכללים בעברים
 עליהם ולכן נא' ר' בקרובי הקדש שהרצון בו מה שאמרו כ' אף אם
 המין העם היו חוטאים בזה החטא ראוי להם הכלליה והכבדה
 אבל הכהנים הנבנים אל יי' ראוי שיעצמו בעברים על הפרטים
 כמו על הכללים והנה כתיבת עונש לאלו הצדיקים יהיה
 המין העם ירא את יי' — וירעו ויכירו כי יש לכל פרטי המצות
 טעם לכן ראוי שיעצמו אם לא ישמרו הפרטים כמו הכללים והנה
 חכמים זכרם לברכה אמרו כי אצילי בני ישראל וכדל יאביהו

הנפשות ואם מטמא אדם את עצמו בכלובים יטמא
 אדם את עצמו במעשים הפסידים ואם יטמא אדם את עצמו
 במעשים הנכבדים יטמא את עצמו ברעות המזוהמות באופן
 שהיה מגורם מהעולם הזה ומהעולם הבא ואם אדם יתקדם
 באורח הקדושות שהיה קדוש וטהור יתחייב מצוות יתקדם
 במעשים ואם יתקדם במעשים יתקדם ברעות ולכן יתקדם
 בקדושה מצולמת זהו כונן זה המצוה תפסד והנה
 אחר שהיה שכינתו בתיבתו בזה איתנו טהרה קדושים במאכל
 וכמשתק ושלם נגע בכל דבר טמא כי מאלו הדברים ימשך
 טומאת הנפש ולמה טומאתם הם קדושים מלגיה ומבטן כמו
 שאמר ק"ם ישראל ליה ראשית תבואתו בזה איתנו טהרה טהורים
 ושלם נגע בכל דבר טמא ושלם נעשה פעולות מבינות כי אל
 הם הדברים הטמאים באמת ושיריח את עצמו בתכלית
 הריחוק מטומאת הרעות (אשר אויבי) כפליש בה כמו שאמר
 בנותן זרעו למולך למען טמא את משכני וזה ישראל חף
 על פי שפס טמאים בשני הטומאות הראשונות מזה הטומאה
 חג' הם נשמרים ממנה כמו שאמר הכיין ישראל חף על פי
 שהם טמאים שכינת בתוכם כמו שאמר השון וגם בתיך ט
 פומאיתם בונתם בזה מה שאמר יהו רצון מלכא אלרי השמים
 סתקרת את עצמו בג' מיני קדושות כמו שאמר והתקדשתם
 והיינתם קדושים והתקדשתם בגוף והיינתם קדושים בגופם כי
 קדוה איי לעולם הבא בדיק רחמנא דסייען פ

פרשת אשה כי תיריע

ואת תורת היולדת חכה יתירה חכב הבה את אדם הראשון
 שבראו המקום טהור במקום בית המקדש והכניסו לאכרע סכ
 ויקח יי אלהים את השרם ויטהר בגן עדן מהו זה מקום לקחו
 נוכח ח יקדם והכניסו לפלטיין שלו זה הגן עדן שנאמר ויהיה
 בגן עדן לעובדה ולשומרה שמה האמר יש מלאכה בגן עדן
 לפתח ולשרר ארמה והלא כל האילנות נצמחין מאילתן א
 שמה תאמר יש מלאכה בגן עדן להקיש את הגן והלא מאד
 צורך יונת מעדן ומסקה את הגן שנאמר ויהי יונת מעדן וגו'
 וזה הלשון הזה לעובדה ולשומרה אלא נעם ק בדברי תורה
 ולשומרה את כל מצותיה שנאמר לשומר את דרך החיים
 ואין עין החיים אלא תורה שנאמר עין חיים היא למחויקיש בת
 וגו' כמו שהראית במהיו טהורים ואביס מכל חלודה
 יוכל סיג יקבו הכרות כמו שהראש יהיו כעורים ומטוסי
 בכל קיג וחלודה לא יפותחו בה הכרות ואם יפותחו לא יקבלו
 הכרות כמו שהם אכל טראו שהם מוכשרות ומטו כונן כזה
 המראות כן הח צדיקים הטובים אש הם עבדים וגם כי יקבלו ח
 הצרות כמו כן ואש הם רקים וטהורים יקבלו הצרות רקות
 וטהורות אלא תראה אל החילולי הראשין שהיא בין השמים
 והין הארץ והוא הגרמז בהומרו ויטהר חסן אחד בארץ אבל
 הצרות לארבעת פניו שהצדן בו כי זה החילולי אש שהיא אחד
 בעצמו יקבלו ארבעה צורות כי קצתו ארץ והוא אש בתכנית
 הצדוק מהגרם קממיית ולמה טהר החלק מהחילולי הוא בתכלית

החיים כליתו תוד להם ממה ער שנאמר בחל מועד נדב
 אביתו ואילי בני ישראל בדבערה והנה כפי זה טמאתם
 היה בההינסו לפני לפני והוא בשחטבו כשם ית דבר דבר
 הוא זר ונכרי מעצמות אמתו ולכן ראוי שינעשו בזה
 העונש השלם כי נאספה נשמתם כמו שאמר ותבא אש מלפני
 אלהים ותכליתם והנה הם ראויים לזה העונש כעבור שהיו
 שמים ונבונים כי המון העם הפחותים אין ראוי להענישם
 לכד אש יסכרו כשם ית דבר שהיא בחילוף כי די להם שיענו
 ביהם אינו גשם כמו שאמר ונשמרתם מאד לכפשותיכם כי לא
 ראיתם בל תבונה אכל המשכילים ורעים ראויים עשו את
 יסכרו בחל דבר שהוא בחלוף האמת שהוא כפידת
 ולכן ראויים הם העונש שיהיו נדונים באש ולכן אמר בקדושי
 אלקים וכשראה אהרן שהם ראויים העונש ועמנשם היה בדרך
 וכמאפט שתק אהרן וזהו אמרו וידום אהרן — עבדותי ולי
 במדרש נדב ואכיהו נשמתו כבגדים ארומים ובכסו לפני לכניס
 ויבאו שרפים משה שמתם כבגדי לבן כל ימי המלאות ככסו
 בשלום ויאכלו בשלום ואמר עוד ששתיי יין וכסו למקדש ו
 וכונתם אכלי הב' מאמרים היא בונת ח' כי אמרם טככו בני
 אהרן ארומים כי תכלכלה האמת וכן כונתם בלו ששתיי יין
 בבגדו ולכן יבאו שרפים ואלם משה שמתם כבגדי לבן
 והנה הרמז בו שמה היה מופש בדעתו ככסו בשלום ויבא
 בשלום והנה להודיע לטכיו הקרבות נטונו ישראל נתלית
 יקר וכבדו אמר קחילכם שיער עזים א לחטאת וגו' ואמ' בסוף
 ביה הם יא נראה חליכם ביעים הקרבות הגלות השכינה וחיות
 השם דבק עמו ונחור ואמר זה הרבר אשר בנה יי תעשו וירא
 פליכס כבוד יי להורות לנו הסדר והרצון בו כי לא תונג
 בכור יי בעצות אלו הקרבות אבל בהיותם נעשים כבדרך
 והלכתן ולמה טעמו בני אהרן בזה כמו שאמרנו על דרך נאמר
 ואמר עש זה בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבדו ואמר
 הגלות השכינה הנהדר בזה איתנו שלם נטמא את נשמתו באכילת
 הדברים הטמאים ובגניעתם כמו שאמר את זה תאכלו ואת זה
 לא תאכלו ואמר במדרש אדם מטמא עצמו מעט ומטמאין הונו
 הרבה תאמא עצמו מלמטה מטמאין אותו מלמעלה מטמא עצמו
 בשלום הוא מטמאין אותו בעונש הכא שנאמר ולא תטמאו בהם
 ונשמתם הם ואמר ג' במקדש עצמו מעט מקדשין אותו הדבק
 מקדש עצמו מלמטה המקדשין אותו מלמעלה מקדש עצמו בעולם
 הזה מקדשין אותו לעולם הבא שנאמר והתקדשתם והיינתם
 קדושים בכר ידעת מה שכתב הרב המורה ביה הטומאות
 בגזר על הכלובים ועל המעשים המבינים ועל הרעות המ
 המזויפות ולכן אמרו בזה המאמר שאם אדם יטמא עצמו
 בטמאים הכלובים הגשמיים ימשך מזה שהנפש יטמא כי הגוף
 והנפש הם שניים ואם הגוף הוא בלתי מוכן לקבל השלימות ה
 הנפש לא יקבל כי אש השרם יהיה חובל מחבלות גסים
 ומעשבים יהיו הלחות המתהוות מאלו פכות וגסות ויהיה המוצ
 המתנה מהם עב וגם וכן גס כן הנפש ולכן אמר אש אדם
 מטמא מעט מטמאין אותו הרבה והם הגוף הוא טמא הנפש יהיה
 במהותו יהיה הנפש טמאה וכערה — ואם יטמא האדם
 את נשמו בעולם הזה מטמאין אותו בעולם הבא שהיו עולם ח

1742
1744

מדרש

הנפש

7
ל
מ
ש
ו
ה
ע

ההנחה וההגדרה השמימית קבל הצורה היותר עכורה היא הארץ
הנאמר עליה והארץ היתה תהו ובהו עושה וכוונה על רוב
מנקה כי היא נחה לעולם כחלוק הגרם השמימי שהיא
מתנועע חי לעולם ולמעלה מהארץ ולמה שהיה יקר דק יותר
קרוב מהגרם השמימי וקבל צורת המים אשר היא כורה יותר
דקה יש לה תנועה מה בהתנגדה במקומה הטבעי ולמעלה
מהמים למה שהיה יקר קרוב מהגרם השמימי קבל צורה
יותר דקה והיא צורת האויר והיא יותר דקה ויותר מתנועעת
ולמעלה מהאויר למה שהיה יקר קרוב אל הגרם השמימי
קבל צורת האש שהיא יותר דקה ויותר מתנועעת
והיא כדור צורה לכל הצורות שקדמו וכאשר התערבו אל
הצורות ויטעלו ויתעלו קצתם בקצתם עד שהפכויות בהם
בשכר יוכנו לקבלה אחרת יותר נכבדת מהצורות הללו עד
שהגיע נפש הצומחת והיא אשר תהיה כצמחים ובאילנות בעצמם
וזאת הנפש יעלה ג' פעולות היא הנה בכח מין והב' הצמיחה
בכח צמיחה והג' הולדה בכח מוליד ואם יזדמן מזג יותר
קרוב אל השוה ויותר טוב מאשר לפניו הוכן לקבל הנפש ה'
הצומחת והיא יותר שלימה מן הצומחת כי בשתיקן בחיות
הצומחת ועוד בה ב' בחיות זו מין המשג' והב' המגיע ביהיה
מלידה ממנה משיג ויתנועע כדורו וכ' אלו החיות הן כנפש
וישבו אל שרם ה' וכאשר היה מזג היסודות יותר טוב ויותר
שלים השני אכל יהיה בתכלית מה שאפשר שיהיה על שהי אפשר
שיהיה יותר דק ויותר טוב ממנו כמו שכבת זרע האדם אשר
הגיע בשליה בגוף האדם ממוזגות יותר דקים ממוזגות החי
וממוזגות הצמח וכחות והכחות יותר טובות מאכחותם והכחות
הנה יוכן לקבלת צורה יותר טובה שכחותה והיא נפש האדם כי
ימצאו בה בחיות הצמח והחי ויותר שלימות ממה שמצאו בהם
ומצאו בהם בחיות ה' יקרה מקבל והיחר יודע ולנפש האדם
ג' שנים הן הצד העליון והוא המלא העליון כי ממנו יקנה
החכמות ובחכמת זה לא כח חיונית (האופן הב' ה'
הצד השפל והוא ההגה הגוף — ואמנם לו הכח המעשי בעבורו
ואין חי חסר חסר או תואר הלא אם כן שחסרנו לכמה ההיונות
כי הצד תמים פעולו כי כל מי שהוא מוכן לקבל את השלימות
יקנה השם ית אשר לא יהיה כלי בהקפאה כי שם ומגן ה'
הגרים בכחות כי כמו שהשמש יכס בכל מקום שיהיה פתוח כי
לא יזע האור מחמתו אלא מצד המקבל וכמו שיתחלק האור
מחמת המקבלים כי אם ימצא בהן זכויות בהירה יהיה האור
בדיר ואם יהיה שחורה יראה השמש באלו הוא שחור כן י' אלו
בכחות כי אם לא ימצאו המקבלים לא ימצאו צורות ממנו ואם
ימצאו המקבלים ויהיו עשירים וגמים יקבלו הצורות כמו כן והיו
חומרו חן נכבוד יתן לא ימנע טוב להולכים בעמים וכן חומר
חול חן דבר רע יודר מן השמים ולכן היו העונות מברילים
בינו ובינו והוא מצינו — כמו שאמר עונותיכם היו מבר ידים
ביניכם לבין ארביכם והנה אהנו מתקרבים חליו ומתרחקים
ממנו — כמו שאמר בי הנה רחוקי אכדו הצמות כל הזונה ממך
כי הוא י' אינו פעם קרוב ופעם רחוק — ולכן ה' הרחוק
מורעשים יפועה בי הם המרחקים ממנו והנה השם קרוב לכל
בדמיון יכול לכל ל' לכל אשר י' ראיה באמת — ואמרו גם כן
טוב י' לקומו יבול לכל תל נפש תדרשמו בי המק' תכלי

אין חל מן ידיו

ה' ה' ה' ה'

כח
השם
ה' ה'
כח

ה' ה'

ה' ה'

ה' ה'

ה' ה'

ה' ה'
ה' ה'
ה' ה'
ה' ה'

אחר גש בלא רעף כפס לא טוב ואין כרגלים חונאוכמו פרמי
 אליו המורה באר ודעך נמען חמבא חן בעיניך כי המכין
 והיודע הוא המוצא חן וחסד לפניו לא מי שיש ויתפלל כי חף
 פמשה רבינו שליו השלום עמך פס לפניו חרבעים יום וארבעים
 גילת לחס לא אכל וגו' זה לא היה סבה למימבא חן
 וחסד בעיני השם ית' ובאו שאמר כי כי חשק ואכלטו וגו' ו
 נהנה בזה המאמר הנכבד אמר שהם יסו לטורקין שלו שהכחו
 בזה המציאות אשר הוא היכלו של קבה — כי ממו ובאמצעותו
 ודע עצמותו כמו שאמר וכהי לוכלו אומר כבוד — כי הפי
 המבא בחות שבכחותים מורה על גדל ועוצם עצמותו — כמו
 שאמר הנביא מלא כל הארץ כבודו ו ואמנם אמר שמה תאמר
 יא מלאכה כגן עין וגו' הרבון בו כי כמו שהמורה לא יקבל
 הצורות אם ימבא אי זה דבר מסך מברל בינו וכין הצורות כן
 האדם לא יעין בצורת הים המבא אם ארצה לו מעיק מ
 חזקת אל שום מלאכה או אכילה וספיה — אובל מ מהדברים
 המעיקים לאדם להביג המומכל — לכן אמר שהקדם בטבעו
 אין לו מעיק כי האלדים עשה את האדם ישר — והמה בקסו
 השבטות רבים כי המעיקים חותמו מהשיג הם מאתנו לא מחתנו
 ית' והנה — הונח האדם בזה העולם לקבלית טוב ועלין והוא
 שיפשה המצות ורוע הצורות השיות וזה שאמר לעבדה ולשמרה
 לעבוד את התורה ולעקוב כה ולאמר את דברי תורה כי היא
 החיוב הנבחי והתמירי — כמו שאמר עץ חיים היא למחזיקים
 בה וגו' והנה הורה לנו בזה המאמר הנכבד חלו הדברים (א) כי
 כי הצורה היותר משולה דרך תמיר יותר פחות ומעולה ולכן
 נברא אדם ממקום קדוש וגו' (ב) יראה כי לא לבר השם
 ית' יתן הצורות קבל יכין החמרים כמו שאמר ויקח מן האדמה
 ג' הורה לנו כי תכלית האדם הוא הגמת הנמצאות ולכן הונח
 ונברא בזה העולם ד' הורה כי לא נברא לעשות כבוד
 מלאכה חלה הגמת זו התכלית והאין מעיק אלא מצדנו כמו
 באמר ארורה הארמה בעבורך ה' הורה כי בעשות הת דה
 והמצות יוסבו החיים הנבחים והנה מכל לומר כי החיים
 בעלי חמפל זהו השלמות ראוי שהיו מוכנים בטבע לעשות
 המעלה לא לבר די להם שהיו מוכנים בטבע אבל ראוי שהיו
 מורגלים עם בעלי המעלה באופן שהיו בחברי המלכים בטירות
 ו' אלא יתנה לו לבורך מחדברים ההכרחיים — כמו תחבול
 והלבנוס והאמפת והנה הפנאי חל נראה מאד כי אשר ממקום
 קדוש יהלכו ומרם טהור הם נאמרים מלפנות הדברים המנו ל
 ב' כל פועל ראוי שירמה אל מקום שממנו חובב — ולכן את
 נכבד נבר להביא חכמי ישראל מרע המלוכה — ופון הכדתיים
 להיות חלו מוכנים ללאור וללמד ולשמור ולעשות מכל וולתם
 גש כן ירוע שהוא נכדך לפעול פעולות המעלה כיהטו ע ראוי
 שישלמו מהנהגות האכה והאם היה הקדם מוכן בטבע אם לא
 תשלמותו המלאכה התכלית לא תושג ו ולכן אמר חכמינו דבר
 קטון שירגיל הער זה חזק אבל הוא דבר גדול שהכל עליו גו
 ולכן אמר נכבד נכבד נכבד שהיו חלו אשר כוח לחביא מרע המלוכה
 להביא חלו חילרים שיורגל בחיובו — ואלא יהיה סבה מונעת
 בטבע מחסרת אשר אי דבר ארץ — כמו שאמר יערים אשר אין

בזה כל מוש וטובי מראה והוא ממומר כי ההרגל עם אנשי הדר
 המלך יביא האדם לפעול כעולות המעלה והשלמות ואף יהיה
 אדם ממשפחה גדולה והיו בחבר המלכים ובטירותם אם יהיו
 עניים לא יוכלו לפעול פעולות המעלה והשלמות אבל יעשה
 ההפך כמו שאמר ויש וקלון פורע מוסר ולכן כזה נכבד נכבד
 מיזנו לא ג' חילרים הדריקים — שיתן להם מהמאכל והמתח
 באופן שלא יבארכו לחלקם — כמו שאמר וימן להם המלך דבר
 יום בינו וגו' הרי התבאר כי להיות האדם מוכן לפעול פעולות
 המעלה יבארכו ג' תנאים א' שהיה מרם טהור ונקי ושהיה
 מתחבר לא שי המעלה ואלא יהיה עני ורל ולכן נברא אדם
 ממוקם טהור והבטיחו לפלטרין שלו ית' ולא הוצרך לעשות שום
 מלאכה כדי שיאכל וישתה ויש' מחסרנו אשר יחבר לו כי כלו
 היה מוכן לפינו כדי שיתעסק בתורה ובמצות כמו שאמר לעבדה
 ולשמרה לעבוד דברי תורה ולשמרם ולמשה שהיה חבב את
 ישראל מכל המין האנושי והיה לו צורה יותר נכבדת והוא
 הצורה השכלית והנה יש בה כל הכחות אשר ימבא לצמח ולמי
 ולאדם וימצאו ב' אלה כחות אחרות אשר לא ימצאו למין האנושי
 ב' אלה כלבר נקראו בניס למקום ואמלכת כהנים וגו' קדוש
 ולכן נקראו מלידה ומכטון ואהרין כדי שיאכלו לרצק עם השם
 הנכבד כמו שאמר והתקדשתם והיותם קדושים כי קדוש אני ית'
 מה אני קדוש חף אתם קדושים ומה אני פרום חף אתם פרושים
 כזה שהיו נזארים ממאכל הדברים הטמאים ומליגע אותם כי
 כמו שאמר בפרשת שבעה וגם כן באר ה' הפרשה כי הגוף
 והנפש הם מיוחדים ובהם הגוף יהיה טמא חף הנפש יהיה טמא
 כמו שאמר אדם מטמא עצמו מטמא מחין אותו למעלה
 והנה מה איכפת לו להכה בין שוחט בהמה ואכל
 או אם מחד נאכל כלום אתה מוציא לחו כלום אתה מייקו ומה
 איכפת לו בין אכל טמאות ואכל שהודות אם חכמת חכמת לך
 הוא לא כי ננו המצות חלל לברך את הדביות שנאמר אמרת ית'
 ברושה מנן הוא לכל החושים בו והכונה כזה כי השם
 ית' לא יעשה אכול טהורות במצו ממנו לאכול הטמאות ה
 בעבור שהוא יקבל שלימות אבל בעבור שהיה גופותיו נקי וטהור
 והשכל יוכל בעבור זה לפעול פעולות תמיד — ויתעך לח
 מהם יהיה מנן עליו כמו שאמר מנן הוא לכל החושים בו
 והנה א' ירוחב חושים זכרם לברכה כי האדם לא עמד על
 ומצו א' מצוה ורצה הטעם לכותות ישראל בתורה
 ומצוה — ולכן התיר להם את המקצויות הרמשים ולנו
 אשר ואמרו משל למה הדבר דומה לרופא שהיה מקרב' הוליס
 היו רוצה אותו בסכנה אמר לפניו ביותו שיתמו לו כל מה שיבקש
 לא יול כיון שראה אחר ראה בו סימני חיים — אמר לו
 לפניו ביותו כך וכך תאכל יאכל וכך וכך לא יאכל — ח
 הרי נכבד מזה כי למעלת ישראל על שאר החמות הדבילים
 מהגוש להיותם קדושים (ואחר) שהיה את ישראל
 מאכלית הדברים הטמאים — ונגיעתם כנה שהיה
 גם כן קדושים מלידה ומרם נדה חוכה
 כי דם יולדת חף על פי שהוא דש טהור אי אכס' לא יתעורר עמ' דם
 חמסו וכוח שהיה היקרת דבר ז' שיש טמאה ונתיה לידה

3

3

לא יהיה כפסח מונעך עד מאד בסימחה וקן או חולה ואמר
 לכהן כנגד נראה לי ככית ואמרתי כ' מה תל כנגד הפי'
 תל בערש פתח נגע לא גזור ואמר נגע נראה לי תל כנגד
 נראה לי וחרמו בי ים מהחטאים פה קלים ויכול החוטא לשוב
 תהם במהרה ויל חטאים אחרים שחול קשה ומנע לשוב מהם
 כמ"ס לא יתנו מעלליהם לשוב אל אלהיהם וגו' והנה לדעתנו
 זה מהחטאים היא קל להרפא ואי זהו קשה אינו הוא נקל לידע
 אלא על פי כהן בקיא וחסד כמ"ס כל כהן שאינו בקיא בהן
 ובאמתיהם אינו רוחה את הנבעים ובעבור שאמרו כמ"ס
 בגלות ולא ידענו דינינו מאה וטוהרה לא כהר"ק בזה אלא כמו
 מהטומאה ע"פ כהן כך הטוהרה יהיה ע"פ כהן כמ"ס זאת
 עתה תורה המבורע והכח אל הכהן ע"פ תהיה טוהרו וי'
 אלהים למען חכריו ויבאמי שיוזק עלינו מים טהורים בחטן
 פנטהר מכל האתניו ומכל פשענו ואלו ב"הן רוחו עלינו כמו
 שאמר ואת רוחי אהן בקרבכם ועשיתי את אהר בחוקי תלכו
 זאת משפטו תשמרו ועשיתם אתם אמן וכן יהי רצון

זה תאמר בני הדורה לעלות אל מקום המעלה ראו סימחאם
 ג' מיני שלמות פרום מתענגים ויהיה הכס ונכון ופיהיה לו
 שכות אבות כי מי שיש לו חלו בג' תוארים יבא לפני מלך מלכי
 המלכים ויבא קדשו ויבנס לפני קדשו וכבר על קדושים כמ"ס
 ו' ויהיה נרמז בזכות השבטים זכות אבות כי הוא מסורבם
 פהיו חכמים ודוקים וסבירי עליון כמ"ס שמע ישראל ה'ינו
 בשם שכלבך אחד כך כלבנו יא אחד ולכן מטת יונקב היתה
 שלמה וכן היה רחמי לומר מזכותם יעמוד לנו בכל קדוהו למי
 כהכנס הכהן גדול לפני לפנים וכבר וזה ה' ידע נכנס לפני
 לפנים דרך נאלו הדברים ג' פ' צריכים לעלות ולראות זה פני
 יא כפאת לרצת מציאותו ויגדל מענתו ויריעתו ויכלתו וירצונו
 ואיך ברא הדברים כלם על מדרגותיהם ואיך המדרגות להם
 ודיעת הדברים הנמצאים כלם כי דרך נכנס לזה המקום
 והמדרגה מעלות רבות או מיהיה טהור לב ממפסחה יקרה
 משהיה לו זכות אבות כדי מיהיה מוכן כטבע להכנס אל מקום
 קדוש כמ"ס בטרם אנרך כבטן ירעתיך ובטרם תבא מרחש
 הקדש דרך והנה בעונותינו חרבה עירנו ויטל כבוד זכות חינו
 ואין לנו הר הכיית ולא עזרה ולא היכל אבל נשאר לנו זהת התורה
 שהיא נחמתנו מכל עמלנו כמ"ס זאת נחמת בעניי כי אמתיק
 סי תימיו ואמר ג' כ' לולי תורתך סעסועינו וגו' והנה יש לנו לומר
 במח יזכה האיש המעיין לרבר בה ולעלות ולראות כודותם
 נהיה יזכה להכנס לזו המעלה בעבור ג' דברים הם
 בעבור שהיו כרום מההתענגים שהיו נרמז במילה
 אומפני שארם ידע ונכון והוא נרמז בעור האוזן בזכות
 מעשים טובים או בזכות אבות כמו שאמר א' וכל לומר כי
 הרובה ליכנס לכרדם שהיא לפני לפני רחמי מיהיה מכני
 ישראל כי אין מלמדן דרכי תורה לגני כמו שאמר סוד יא
 ליראיו וגו' ודרך נס כן מיהיה בעל תורה כי לעם הארץ אין
 מרבים והוא הנרמז בזכות השבטים או מיהיה בעל מעשים
 טובים והנה לרבר ולדרוש בזה הפרשה אשר היצר הרע והמוות
 העולם מטיבים עלינו לשלום השעיר לעזאזל ואם הדבר בו
 בתכנית הקושי כמו שארץ וזה בשלמה בתוים שזכרנו נזכה
 חתנו לרבר בואם בעבור ג' ח' ויהודים ועברים ונזכות
 הכעלי תורה וזכות כל הקהל הקדוש הזה שהיו הנרמז בזכות
 השבטים ונשאל העזרה האלהי מאת המושיר אל הנכונה ונאמר
 כי הספק אשר ישכיליחות השעיר לעזאזל הוא מבורך ולכן
 היצר הרע והמוות העולם מטיבין עלינו ונאמר בכוכי
 דבי אלעזר גדול אחד ליה וגדול אחד לעזאזל גדול של הק"ב ה'
 לקרבן עולה ושל עזאזל שעיר חטאת וכל עונותיהם של ישראל
 עניו שאלמו ונשא השעיר אשר עלה עליו הגדול וגו' דאה במאל
 שלא נמצא בהם חטאים הכיפורים חמר לפניו ובונו של עולם
 יש לך עם אחד בארץ כמנאכי הארת - מה מלאכי הארת יהיפי
 רגל חף ישראל יחסי רגל כיום הכיפורים מה מלאכי הארת חף
 כיניהם אכילת ופתייה כך ישראל אין כיניהם אכילה ופתייה
 כיום הכיפורים מה מלאכי הארת חף כיניהם ישיבה כך ישראל
 חף כיניהם ישיבה כיום הכיפורים מה מלאכי הארת חף
 חתונך כיניהם כך ישראל חף חתונך כיניהם חף הכיפורים

לא יהיה כפסח מונעך עד מאד בסימחה וקן או חולה ואמר
 לכהן כנגד נראה לי ככית ואמרתי כ' מה תל כנגד הפי'
 תל בערש פתח נגע לא גזור ואמר נגע נראה לי תל כנגד
 נראה לי וחרמו בי ים מהחטאים פה קלים ויכול החוטא לשוב
 תהם במהרה ויל חטאים אחרים שחול קשה ומנע לשוב מהם
 כמ"ס לא יתנו מעלליהם לשוב אל אלהיהם וגו' והנה לדעתנו
 זה מהחטאים היא קל להרפא ואי זהו קשה אינו הוא נקל לידע
 אלא על פי כהן בקיא וחסד כמ"ס כל כהן שאינו בקיא בהן
 ובאמתיהם אינו רוחה את הנבעים ובעבור שאמרו כמ"ס
 בגלות ולא ידענו דינינו מאה וטוהרה לא כהר"ק בזה אלא כמו
 מהטומאה ע"פ כהן כך הטוהרה יהיה ע"פ כהן כמ"ס זאת
 עתה תורה המבורע והכח אל הכהן ע"פ תהיה טוהרו וי'
 אלהים למען חכריו ויבאמי שיוזק עלינו מים טהורים בחטן
 פנטהר מכל האתניו ומכל פשענו ואלו ב"הן רוחו עלינו כמו
 שאמר ואת רוחי אהן בקרבכם ועשיתי את אהר בחוקי תלכו
 זאת משפטו תשמרו ועשיתם אתם אמן וכן יהי רצון

פרשת אחרי מות

בזאת יבא אהרן אל הקדש בזכות מה נכנס אהרן לקדש הקדש
 אל ח' יבא כמ"ס ל' יא מעאל זכות מילה היתה נכנסת עמו
 מ' א' בזאת יבא אהרן אל הקדש זאת מ' מילה שאל' זאת אית
 הכרית אהר תשמרת ל' אומר זכות התורם נכנסת עמו פ' בזאת
 יבא אהרן אל הקדש ובתיב זאת התורה ר' א' זכות השבטים
 היתה נכנסת עמו פ' וזה הדבר מנין זה יב' ואלו הם יב'
 אכנים טובות שהיו נתונים על אהרן ועל יתם שנות השבטים
 ומח טעם שהק"ב מה' מסכת כל בנישקו ביה וזכר נכנס השבטים
 ג' א' ו' החבמים חולקים בעבודת ה' ופ' המקדש ובקבלת הכיני'
 כיהא' יא שאלו עבודת חות והיום הפרישות מכנ תענוג גשמי
 וכו' ידעק הזרם אל אהרן ויזכה להסרות טבינתו בתוכו
 והפרישות מכל התענוג ומכל דרכי הגוף הוא נרמז במילה
 והאמר יחשוב כי בזכות התורה כחותיה קריאתה ויריעתה
 וזכה יתדבק האדם עם השכינה ול' יחזק קומר בזכות היום
 תיקון השלמות כלם נמה מיהיה קשה או נמנע להיות האדם
 שלם בכל המעלות כמ"ס שקול משה כנגד כל ישראל כי נמצאו
 בו כל השלמות שבישראל ואמר כי זכה אהרן ליכנס בקדש
 הקדשים לא בזכות מילה כלבד ולא בזכות תורתו אלא בזכות רב'
 היה נכ' ס' כי דברים ימנא מעלות רבות ובשיתחברו ימנא מהם
 דבקות השכינה מה שא' יא מנא לא כמ"ס אינו רוחה מ' טיב
 העוסקים בתורה למרובים העוסקים בתורה והנה הפחד שיהי
 אלו העוסקים כלם אמיתים כי זכות המילה שהיו הפרישות
 והקדוה וזכות התורה שהיא הירעה וזכות מעשים טובים בולט
 ישיב שימנאו למי שיכנס לפני לפנים א' למי שרצה להדבק
 בשכינה כי כמו שמי שרצה לעשות כמיני גדולי ונפלאים דרך
 מיה' לו הן עתק ושהיה גדול המעלה ואים חיל ושהי' מרע
 טהור כמ"ס הפיני סוף בג' מהמדות כן רחמי מיהיה מי כרובה
 להכנס לפני לפני מיה' פרום וקדוש ובעל חבו ומרע' שהחבמ'
 ענין לחסד ושיקת מעשים טובים דב' סוגגרים או יהיה בנות

סוד
 חכמה
 ענין אהרן

ואמר
 וירא

ד' י' י' י'

סוד
 ומה
 ומה

ענין אהרן
 סוד

לעלות ולראות ולבנות לפני לפנים לראות למלך מבי המלכים
במו שאמר מלך ביופיו תקחנה עיניך והוא אלהים חייב ומלך
עולם אמן

פרשת קדושים תהיו

קדושים תהיו כי קדוש אני יי אומר הקב"ה לישראל
אני אני כמלך בשמים שאין רשות להריוע להקרא בשמי וכל
ישראל נקראו בשמי של הקב"ה נקראו שמו אלהים וישראל נק'
אלהים שנאמר אני אמרתי אלהים אתם נקרא חכם לב נקראו
ישראל עם חכם ונבון נקרא חסיד ונקראו ישראל חסידים בפי'
חסדו לי חסידיו נקרא קדוש ונקראו ישראל קדושים שנאמר
קדושים תהיו כי קדוש אני יי אלהיכם אמן בפקי און רחמי
לכל איש להשתמש במה שלמעלה ממנו — והנה דור עם
גדול מעלתו שהיה מלך והיה נאמר על עצמו לא
גבה לבי ולא רמו עיני ולא תכתי בגדולותי ובכסלותי ממני
והנה הכלל הזה שלא בקם גדולות לא ממעלות הגבוהות ולא
ממעלות נפשות סיה וגדולות ממנו — והנה להריות כי לא
בקם גדולות בשמיות אמר הם לא שיתורוממו בשם בגמול
עלי אמן והרצון הזה כי לארי שלא בקם גדולות יתור ממנו וכל
גטה לבר השפלות ושה גיפו בגמול עלי אמן ואמר בעד שלא
בקם מעלות נפשות בגמול עלי נפשי שהרצון בזה שהיה מעבד
בשם באלו און ליריעה ולא מעלה והיה מקבל החכמה והכל
מינה האשים כמו שאמר מכל מלמדו הפכלתי כי עדין סיה
לי והנה הרצון בזה שהיה מקבל השמיות והחכמה מה זה חס
סיה קטון חגדול זה לא היה פעבד רבד אלה מפי ההקים
והקדוזה אשר היה נמצא במלמדיו כי כמו במקבל החסד והזהב
ממי סנתן לובין סיהיה גדול המעלה או כחות כן רחמי סיקבל
האדם החכמה ממני שאמרה ולכן און ראוי להריוע שישתמש
במה שלמעלה ממנו במדרגה אבל רחמי האדם סיקטון עכמו
ויכיר חל וולכן און כל המעריך עצמו בינו מרינה של הים
בי מי שמכיר חלקו כיכול מפגשים רעים והף סיהיה אדם מלך
מוכה וסר און רחמי שישתמש בכתרה של תורה בני המלך לא
יכיהו להשתמש בו ואמר בזה המאמר בני ישראל נקראו בני
של הקב"ה כי לא נמצא המועש מצדו אבל בה נטהר מכייעין
אותו והוא קורא לישראל בשמו וקרא לישראל אלהים ב"ס אני
אמרתי אלהים אתם וכבר ידעת בני שם אלהים נה עלה שפוטיו
ומנהיגי המדינות כמו שתרגם חקלום והיתם כאלהים ותהיון
ברכריא והנה להית האדם סר וסופט ונטרבוג תגם סאמר
סיהיה חכם ונבון כי הסכל לא ינהיג לעצמו כ"ס לחסדים וס'
הרשע כי המנהיג זולתו בהיותו חסיד יוכל להשפיע חולות הקדו
בין סיהיה קטון בין סיהיה גדול וזה נקראו ישראל חסידים
וכעבור השופט ינטרד סיהיה לו תהיג סיהיה פדום ונדקם
מדרבי העונם ומחשבים הסולכים בחסד בני שמתדו יקבנו
כמו שאמר התקוטמו וקטוהו און קטט עכמו וס' קטט
אחרים והנה בסכל זה מי סיהיה שופט רחמי סיהיה קדוש בני
ליסר האשים והנה ישראל נקראו חסידים במ"ס אני אמרתי
אלהים אתם ראוי שימצאו בהם חסד ונה תהיג סיהיה חסידים כי
הסכל לא יוכל להנהיג והב סיהיה כוונתו להשפיע חסד וכלת
זה לא יוכל להנהיג והנה סיהיה נקי

ל"ס ואמר שלמה אל תהי צדיק הרבה ואל תתחבס יותר
למה תשונם כי מי שרצה להיות צדיק הרבה ויבד נכחו ומי
שרצה להתחבס יותר אובד גיפו ונפשו ויש אחרים שמתכו
לתעמוג ושמו נפסס והב אנוכי אשר נאמר עליהם לא לא המה
ויש אחרים שמתעבי חוקים בעולם וס' ובע"ה וכו' ידעת
מה שא"ל ב"י חלקי היום והלילה חלקי שליטתך שיון האדם
וסינוח בהם הגוף והנפש ושליטתך שיתעסק האדם במלאכה
בדי סיהיה בה גיפו ונפשו ושליטתך שיתעסק האדם בדי הדי
סיתחלקו הדי והגוף הזמן אשר האדם בלתי יבן לב חלקים הא'
כתנו לעשות מלאכה והא' לא וכבר ידעת מ"ס בחגיגים
ובמועדים ואמר בני יי דעת מי מיראה אוכלו ליה או בנו לבש
או יאכל אדם ויתעבב וישתה כל היום או יתפלל ועיין כל היום
ויש דעת מיראה שחב ולי והציו לכס הדי שהגוף והנפש הם
ב"חלקים שוים וכבר ידעת ב"מ"ס"ו"ל כי על און ית ב"י הלל
אלהים תלוי משל לב אלהים הא' נעשה קוביטו וס' נעשה
מלך תלו את הקב"ס וכל מי שרואהו יאמר המלך תלו
וכמה המלך שירידהו והנה הרמו בזה שהנפשו והגוף ב' הים
מתדמים עם שה' נברל מהאחר בתכלית כי הא' מלך כי הוא
גבר ומצוה הא' הוא רומה לעבד עבדים ועבדא — בה קרא
ובלול ועשות נאדות נחא ליה וכסמת אדם ויפסד הגוף והנפש
שאור לעולמי עולמים והנה יחשבו קצת אשים כי כסס שרואים
שהגוף יפסד כן הנפש יפסד ואון לה קיים כהי שלא יטעו
האנשים ב"ה הדעת הנפסד בזה שירידהו מן העין וא"ל כ"ס
המליץ את המט שלא לכבודו עכר על לא תענה ועשה והנה יס'
אשים חסדים שהם באמונה ובעדות ובאלו הם טומאת מקדש
ונקדשוהם מיוחסות לפסע ויש אחרים שהם מנחות לגוף
כמו רצוח וכו' וכו' וכל העבודות המעלות לכך מה שהי'
לכבוד על כ" מינה הקוטאים הגוף והנפש שחלקם במצוה אחר
סיקובו שיערים שוים כדי שיפילו עלינו הגדולות לא — ויעלו
האנשים על הרוב הלא אחר רשות החליכ והיה השעור אחר
לכבוד הגוף והאחר לכבוד על סוף הנפש ולכן היה ח"י"ו' וס'
לעזוזל והנה אשים רבים יתמהו איך בזה סיהיה א' לי' ואחסי
לעזוזל שהגנה האחר עם האחר והה בזה שכתבו יס' נק'
הספק והבן זה כי הוא נפלא על דרך הרשע כפי נרכיו באלו
המאמרים והנה המאמר שכתב הרמב"ם מפירקי רבי אליעזר
הגדול הוא מכוון כי ס' אלא פאמר על יר הרע בני לא יוכל אותנו
המקודם להס' את ישראל מעל אביהם שבאמים וכללו הם
באמו הים במלאכי השרת שהם נבדלים מחומר והוא הנרמו
ביחסי רגל ולכן הם נבדלים מכל מקרי הגוף און בהם אכילה
ולא סתיה ולא ישיבה אבל הם פשוטים וקיימים על הרבים
סרמו שיתקיימו נדעת את יי ביהוה רמז על הסנה כמו שבאר
הרב המורה והנה הסכלים הנבדלים מרעים ורעים ויודעים גם
כן מה שלמטה מהם כך פ' יודעים מה למעלה מה למטה בזה
הים והס' במלאכי השרת און בהם תאוות מתחלפות סיהמר
התאוה והיכר ד' והסכל יגדרהו או בהפק והכלל כי ישראל חף
סלא יהיו במדרגת הסכלים הנבדלים הנקיים מכל סוף וכו'
ואמנה כמו הם ואמר שרחה הכ' סיום אחר סיוגו ישראל על
זאת המדרגה יכפר ועל המקדש ועל הקדש ועל ישראל יכפר ויהי
רצון מלפני אלהי הגמים שיכפר לנו כן עונותינו בחוקן סחבה

למה תשונם
והנה יחשבו
שהגוף יפסד
כך הנפש יפסד

למאמר הדברים והענין זה התנאי הג' נקראו יסודות קדושים
 והנה בתם לפי כי הנדחה במלת קדושים הוא הווי פרושים מן
 העריות כי כל מקום שאתה מוצא קדושה אתה מוצא גדר ערוה
 והנה אחר שזהו הענין שלם לגלות ערוה ואמר אל
 תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אמר בזה נהיה
 קדושים ונזהר להדבק בהם הנכבד והווי שאמר קדושים
 פהינו כי קדוש אני והנה מה שאמר הרב כי קדושים תהיו
 הוא הווי פרושים מן העריות הוא דבר מבואר כי כשישתעב
 בכיזת אסורות ותענג בתענוגים הגשמיים ובכלל בניאוף הוא
 טמא ומשוקן ודומה לחזיר והנה אמר הפילוסוף החוש
 המושג חרפה לנו ואמר הפילוסוף בשני מהמדות כי על הכל
 ראוי האדם לפרוש את עצמו מהתענוגים הגשמיים כי אחר
 שיקבלם לא יוכל לשפוט כל הדברים היטב ומי שהוא כרום
 מהם לבר נקרא צדיק הלא תראה כי יוסף נקרא צדיק וזהו
 ליקראו יוסף הצדיק העבור שפרש מאשת ארזו וזהו לברכות
 הרבה כמו שאמר ברכות אביך גברו על ברכות הורי
 וג' ואמר תהייתה לראש' יוסף ולקראקד נזיר אחיו כי למה
 שהיה פרוש וזהו לכל אלו הברכות יותר על אחיו ובתב ה'מטין
 כי בתורת הכתובים אמרו קדושים תהיו פרושים תהיו ובתב זה
 הרב כי אין הפרשן לפרוש מן העריות כדברי הרב אבל
 הפרשות הוא המזכר בתלמוד שבעליה נקראו פרושים והענין
 כי התורה הזהיר בעריות מאכל'ס אסורים והתיר הבית'ה איש
 ואלתו ואכילת בשר ויין אם כן ימאכ בעל התאווה מקום להיות
 סתוף כמות אשתו או בשר הרבה ולחיות בסובאי יין כוללי בשר
 למו ירבר כל ברצונו לכל הכללות שלא הזכיר איסור בת רה
 והנה יהיה בכל בישות התורה לפיכך בא הכתוב הזה אחר
 שפי' האיסורין ואמר אתם לגמרי וזהו כדבר כללי שנהיה פרוש
 מן המותרות מעט במשגל כענין שאמרו שלא יהיו ת'ח' מצויים
 אכל נשותיהן בתרנגולין ויקדש עצמו מן היין ויפרוש עצמו
 מהטומאה כמו שנקרא החזיר טהור בשומרו מטומאת המת ג' כ'
 וישמור פיו וישמור ידיו אכילה גסה ומזהירבור הנמאם בענין
 שהזכירו ז' על ר' חייא שלא פח שיחה בטלה כל ימיו ובחלו
 וכיכף בהם נאמרה זאת המצוה הכללי אחר שפרט כל הענין
 שהם אסורות לגמרי עד שיכנס בכלל זאת הכולה הנק'ות בידו
 וגופו כמו שאמר והתקדשתם והייתם קדושים והתקדשתם הלו
 מים ראשונים והייתם קדושים חלומים אחרונים כי קדוש אני
 שהיין ערב והנה אמרו ל שפרשה זו נאמרה בהקהל מפני
 שרוב גושי תורה עלויים בה ואמרו כי יקרא רבה כי נאמרה
 בהקהל לפי שעשרת הדברות כלולין בה בתיב אני י' אלהיך
 ובתיב הבא אני י' אלהיכם בתיב לא יהיה לך ובתיב הבא
 ואלהי מקדש לא תעשו לכם בתיב לא תשא ובתיב הבא ולא
 תשבעו בשמי לשקר בתיב זכור את יום השבת ובתיב
 הבא את שבתותי תשמרו בתיב כבוד את אביך ובתיב
 הבא איש אימו ואביו תיראו בת לא תרצה ובתיב הבא לא
 תעמוד על דם רעך בתיב לא תגאף ובתיב הבא לא תחלל
 את בתך לחמותה בתיב לא תגנוב ובתיב הבא לא תגנובו
 בתיב לא תענה ברעך ובתיב הבא לא תלך רכיל בעמך
 בתיב לא תחמוד ובתיב הבא ואלהם לרעך כמוך ע'ב' במדרש
 ירמי' שגדעו בי האנשים מחנקים לג' חלקים קדושים ועניים ודלים

והם במדרגה פחותה מהם עשירים גדולי העו קדושים אנוסים
 מהם בינוניים הנה צוה לגדולים ולעשירים שפרנסו לקטנים
 מכלתי שיקבלו הקטנים מהם חרפה כמו שאמר ובקרבכם את
 קציר ארבעם צוה בלקט ושכחה ופאה בדי שיחיו בקה הדלים
 ועניים וצוה לעניים שלא יגזבו מבית העשיר דבר ולא
 יבאשו ולא ישקרו איש בעמיתו ולא ישבעו בשמי' לשקר כי אלו
 המצוות הם מצוות ראוי שיהיו בהם העניים למה שימצאו בהם
 והנה צוה לעשיר שלא יגזול ולא יעשוק ולא יזין פעולת שכיר
 עד בקר כי אלו העבירות מצדקות בעשירים וזהו לבינוניים לא
 תלך רכיל לא תעמוד על דם רעך לא תשכח את אחיך כלבבך
 הוכח תוכיח את עמיתך לא תקום ולא תטור ואלהם לרעך
 כמוך כי כל אלו המצוות הם בוללים לבינוניים ואחר צוה לכבד
 הזקנים ובתיב מה שכתב ר' ז' ל' אין זקן אלא שנה חכמה
 שנאמר חכמה לי שבעים איש מזקני ישראל אבל בגמרא העלו
 שכל שנה במשמע נצוה על הימין ויחיים והווי הזקן שנה
 חכמה ועל האמאי שהוא הר' והסנה בזה כי צוה לכבד את
 האמאי אם הוא זקן בעבור שכל'קן ימאכ לו חכמה ודעת
 מהנמיון אע' שלא למד לא חכמה ולא תורה והנה אמר
 הפילוסוף בו מהמדות כי ראוי לשמוע הזקנים אשר יש להם
 בסוף בלי אות או מופת יותר מכל החכמים שיתנו חיות ומצות
 למאמריהם ואמר ר' ז' ל' כי או יראת מאלהיך וגו' כי
 הרצון בו שלא יתבאר ויאמר בראית החכם או הזקן ולא קם
 ולא זעמהם שלא ראה אותם כי זה הרב מסוד לרונה הכת'ת'
 או כיכל לומר כי מי שמוע לחכמים ולזקנים ויקבל מאמריהם
 יקבל מהם תועלת כי יהיה איש יראת י' למה שהחכמי' והזקנים
 אינם מצויים אלא שיעבדו את י' שירחיקו והאדם מהרעות ולכן
 אמר אם תכבד החכמים והזקנים תצדק להיות ירא י' או יאמר
 כי אם האדם יכבד לחכמים ולזקנים בעבור שהם זקנים ראו
 שיכבדו קדמונו של עולם כי אין קדמון יותר ממנו והווי רצון
 מלפני אלהי השמים שיבא עת וזמן שיטבו זקנים ומקמת ברחובי'
 ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים וברחובות העיר ימצאו
 ילדים וילדות משחקים ברחובותיה חמון וכן יהי רצון

פרישת אמר אל הכהנים

והכהן הגדול מאחיו למה נקרא שמו כהן גדול שהוא
 גדול בה' דברים שבה בניו בעשיר בחכמה בשנים ואם אין
 לו אחיו הכהנים מעשרין אותו שנאמר והכהן הגדול מהחיו
 גדולה משל אחיו ומעשה בפנחם הסתת שמיטהו בהן גדול
 ויבאו אחיו הכהנים וראו אותו חובש אבנים ומלאה מחבב לפניו
 די' י' זכר דבר ידוע כי להיות האדם שר ומקדש
 י' י' ליתפאס רבים בעבוד רבים כי רבים נעשים עם כלים
 כמו העושר והכבוד והשלטנות המדיינים והבנים והאזורים
 והנה ראשונה התהי' צריך שיהיה חזק ובריא אולם כי החלל לא
 יוכל לרשות המזיק ואם השר או המהיג יהיה חלם הטבע
 אפיו שיהיה לו יכולת מאנשים רבים יהיה עז ולא יוכל לסבול
 מתענות עול אם לא יהיה בשלח אם כן ראוי שיהיה במנהיג
 וחזק ובריא ונשוא גופו להכיל העשוק מיד עשוקו ויכרך גם כן

ג' כן תנאי' ב' פיהיה נאח ובעל יופי מצד כי השד המצוי
הא נס שהכל פונים בו ולכן ראוי שלא יהיה בעל מוס אכל
פיהיה בתכלית השלימות והיופי וזה דבריו ומאמריו יקובלו
כשהיה יפה תואר ופה מראה עתה אסיהיה מכוער ו זהנה
אמר המשורר יפית מכני אדם הוצק חן בשפתותיו על כן
ברכך חלדים לעולם ו שהרצן במה אשר ע' ע' נאמר זה המור
הוא בתכלית היופי מכל פאר בני אדם וגם כן יהיה לו דבור
נאה ו פה וכשיברר בפני העם נופת טופנה שפתותיו ודכס
ולב ולמה שהיה אדם יפה מבני אדם ויגיד כיד הדם העשיר
ולא החן בשפתיו אמר כי היופי והחן סימן לו בדבורו האמתנות
אזית וזהו אמרו על כן ברכך חלדים לעולם ואמר הפ' וכוף
כי מי שהוא מכוער אינו מאוס אדם כן להיות האדם מא בר
ופר וגדול צדיק תנאי ג' והוא שהיה עמיד ונכבד והנה העומר הוא
דבר מבואר שהוא צדיק אליו השד והמנהיג כי בעולת עומר
לא יעשה פוס דבר כמו שאמר והבסקף יענה אז הכל ומי שהוא
עמי ודל דבר מבואר הוא שאין לו כח ויכולת וחכמתו בזויה ו
ודבריו אינם נשמעים והנה הדורות נוך העומר לאש המנהיג
אמר כזה המאמר הנכבד כי היה עת וימן שעשו כהן גדול מי
שהיה בעל אמתות ומצב אכנים ויצאו לחינו הכהנים ומלאו
היחזק אשר היה יחזק בו מעומר וכבר מהכנים טונות ו
ומרגליות והמנהיג בטרך אל תנאי ג' והוא החכמה פיהיה לו
רעות שלימה באיכות הנאה וזה בלי ספק או אפשר בלתי חכמה
המורה תכית ההצלחה המרומה או האמונת הלל תראה שהיה
ישיעה אל משיח שהוא רשע המנהיגים בשיהיה בתכלית
החכמה והתבונה היענה עבודה כמו שאמר ונחה עליו רוח ה'
רוח חכמה וכינה רוח ענה וגבורה ורוח רעות ויראת ה' ובעבור
שהנער לא יוכל להיות חכם למעוט פניו או חף פיהיה חכם לא
יהיה צדיק וישר כי מי שהוא נער לוי אפשר מבלתי פיהיה לו
הטות נעורים צדיק תנאי ה' והוא שהיה גדול בכנים ואם הלן
התנאים צדיק שימחהו במנהיג המנהיג כל שכן במנהיג הקדמי
שהוא הכהן גדול ואמר ז' הכח והחני והזקנה והשיבה והכבוד
כא' נצדיקים ונאל לעולם שהרצון כזה כי הנדיקים ישתמו
באלו הטובות שמום מעולה כהפך הרשעים כי הרשע ישתמו
וחכמה אשר יש לו לעשות עושה והנה רמעת העפוקים רבים
שבעבור זה יסקיר האדם הנביעל פ' ויסקיר המדינה והנה
הכני אשר יש נרשע יבקם חת חסד רעיו בעבורו ואם כן אינו
דחוי לו וחיט רחוק לעולם והנה מוסף יוסף הנדיק הנול בעבורו
את עצמו וחרב כן את כל אביו כמו ש' מר בן כורת יוכף כן
פורת עליו עין כמות צערה עלי סוד והבונה בזה כי בעבו ונהיה
יוסף בתכלית היופי כמו העץ השתנו על פלגי מים השד כריו
יתן בעתו ועליו לא יוכל השד בעבור יוסף בנות מצריכ הו
שוליס אל החלונות כרי לראיתו וזהו אמרו כמות צערה עני סוד
תשם שנתחבר לזה סבה כ' ש' ש' חרונ' ואמר נוסעם שהו התינו
ופייה כני חכים בלבד בעבור ש' ש' עמה וזהו אמרו וימרו והו
דרכו ושטמוהו בעלי חכים עכ כל זה ותפס בחינת ק' ק' יר
שלא שמע להיות טובב עמה ונה עש חרות י' ש' שהיו ונות
מתאות חותו ובעב ר' י' זכה נהיה רועה חן י' ראל זה שהמר

משם רועה חן ישראל והנה י' פאר כשהנדיקים י' ו
אלו הטובות י' ונפסס ואחר כן אל המדינה י' ו
לעזית דרקה ומפסס כמו שאמר בטוב דריקו תללן זה
באמר רשעים רניו והכבה בזה למה שבכרבתו י' ו
קרת וגו' רצה כי י' חן הסבה למה תעלו הקדיה בטוב צדו
ולמה באכוד רשעים רנה ואמר כי זהו ככון י' ו
שבכרבת ישרים תרום קרת ומשוב הנדיקים י' ע למדינה
שאמר כי מרדכי היהודי חסנה למלך וגו' רש טוב נעמי
סלס לכל זרעו וכמו שאמר מרדכי י' חן מלכמי המלך וגו'
הנה חורה וגו' הרי נתבאר כי מטב הנדיקים זה הסלס
טוב לאומתו וכן יקרה בכל דור ודור מאישי המעלה כי י' ו
יגיע טוב לכל המדינה וההפך יגיע מהרשע ונכון טוביה
הס נאים לצדיקי ונאש לעולם ואלו הטובות לא את רשעי וזה
נאה לעולם ואם הכהן גדול הוא האדם היות אלהי שומע באומ
דאי סימנאו לו לאלו התורים כי בהם י' חן את עצמו וחת
הכהנים ואת אשר תחת ממשלתו שם כל ישראל ולכן
הכהן גדול בטובות נשמיות שלס לא לנד שלא יהיה נעמי
אכל פיהיה בעל כח ויפה ועשיר ובעל חכמה ופייה
בס' י' זהו כונת זה המאמר הנכבד והנה כבר ידעת
שכתבנו בפרשת ופה כי תזויע כי אמרו כי המין האנושי
שלא מכל הנמצאות אשר למטה מגלגל הירח ובי נמצא בה
השלימות הנמצאים כמה שלמה מהאדם ומצבים בו שמו
אזויס שלא נמצאו לכל הנמצאות אשר למטה ממנו והנה י' ו
ימצא להם כל השלימות הנמצא במין האנושי ויותר כי ענין
האנושי נכחו ז' מצות בני נח לא יותר ודעה הבה לזכות חן
ישראל לפיכך הדבה להם תורה ומצות והנה הנשים יותר כל
שבישראל נמצאו בהם כל המצות אשר נצטוו ישראל ויותר
המצות אשר הם מיוחדים לשבת לוי והכהנים הם יותר שלמים
משבת לוי ולכן נצטוו במצות יותר משבת לוי וכל המצות אשר
נצטוו הכהנים כי כל כהן לוי נמצאו בהם מצות יותר מלוי
והכהן גדול למח שהוא יותר שלם והיותר אחי שומע בישרה
ובשבת לוי וככהנים נצטוו במצות יותר והנה זו הפרשה בשם
לספר מעלת הכהנים בין לכהן הדיוט בין לכהן גדול והנה
לכהן הגדול להדיוט אמר ומוד אל הכהנים וגו' ואמרת קליים
לכפס לא יטמא בעיניו וטעם בזה כי למה שהיה הכהן הגדול
כבדל משאר העם לעבוד לפני ה' לשרתו חן ראו פיהיה לו
חבור עם שום אדם וזהו לך ירחב בהפקרם ולכן אמר כי נפס
נפס לא יטמא חקן הגדול בהיותו בתוך עמיו בהיות לו קוברים
אכל כסאין לו קוברים מזה לטמא את עצמו כי בזה יעבור י'
ולמה שכל אים ואיש הנמצא שלם הוא דומה לחין כי מנהג
שרשים וענפים ועלן ופרי והנה פריי הויש שהם כמו שרטי
החילן הם אביו ואמו ויפירות הנמסכים ממנו הם כמו והעפר
הם חסיו או אחותו ולמה שאי אפשר להדל לכלתי ירחב כפיכך
ה' מחלו כי הטב ימאן זה אמר שיטמא לאביו ונחמו בירדמו פירוש
הז' כמות כמו שיר' י' י' פ' פ' פ' י' י' י' י' י' י' י' י' י' י' י'
כו או בתוכו ירחב אדם כשהיה בלתי טעם כרי או יעם ר' וי' ו
ממנה הפדיותם לריק כמו ביהו ק' ל' מרצת ומח' כ' בזה י' ו

אכ בהקד

לרוב מאד כי יגיע להכיר שאם כבוד וכבוד ישיג את דרע
 בחופץ שיאכלו לחמה לשבע ויטנו לבטח בארבע זהו הסתלקות
 כל עובדי ארמה והם ית ימלא תאותם וכנגד הנשי העיירות
 והמדריגות והבדכים אשר הם למעלה מאלו סתאותם הוא להיות
 בעבליה ההשקט והמנוחה והשלום אמר ותתי שלום בארץ
 ושבבתם וגו' וחוב לא תעבור בארצכם לפי של שלום וכבוד
 האנוש היוסבים בהצרו המלכים ובטירותם שהם מתאוס ה
 האלחמה והנצח והוא לכבוד להם אמר ודרפתם את איביכם
 וישלו לפניכם לחוב ודרשו מכם חמשה מאה ומאה מכם דכבה
 וגו' ואמר כי החלשים שבהם ידרכו האויבים ונכלל לפניכם
 לחרב והחזקים שבהם ידרפו המאה ומאה דכבה ידרפו ואף
 שיהיו מעטים וכלומהם חויביהם ואמר לכל אלוה'ג' כמות
 שהשם ית יטווח אליהם בכל מה מצריך להם והוא חו' ופניתי
 אליהם והפתי אתכם שיכירו וירבו ויחד ואף שיכירו וירבו במהר
 מאד לא יחסר דבר מכל הצריך להם אבל יאכלו יטן כן ויהיה כל
 יופרי הארץ חרשה ויאכלו על שלחן אחד חדש וישן יחד וזה
 שאמר וישן מפני חדש תוכחו וכנגד הרצים לנגוד ולרשת את
 יי וזה בני עליה חו' ונתתי משכני בתוככם והיה בית המקדש
 אשר יבנו יבא תורה לישראל והיה תכלית יציאתנו ממצרים
 לעשות בית המקדש כמו שביארנו בפ' ויהי בשלח ובמו שאמר
 מצה בתחלת היורה זה חלי ואלו חלי חלי ואלו חלי ואלו חלי
 בסוף מקדש יי כוננו ידוק וזהו מה שאמר בזה המאמר שהתחלנו
 אמר ר' חבה בתורה הסתעפותם לזו ידה למעלה ג' הארץ
 דמיה לזוטה וזהו האמתית הוא שימא כבאן בית ועד להכניס
 ולתלמידי שיש עו את יי לא סיהא בית גדול מכם צ' וזהו
 שאמר השמים כסאיוה ארץ הדוס רנלי או זה בית אשר תבנו לי
 וזהו זה מקום מגורתי אמר שכוכב ח' בשמיכהוה גדול מהארץ
 כמה פעמים חב' הכונה שיהיו בבאן אנשים חרדים לשמוע אל
 דברי יי כמו שאמר ואל זה אביט חל עני וככה דוח וסוד על
 דברי ואמר שמענו דברי יי החרדים אל דברוח ק' שכן הוא הונג
 לאדם הראשון חס זכ' ים כסם שאני מלך על העליונים כך
 אעשה איתך מלך על התחתונים שאמר ויקח הלרים וגו' כבד
 ידעת כי החרס למה שיש לו שכל על כל שאר העליונים יתן
 לו השלטנות כמו שאמר נעשה אדם כצלמו כדמותו וירדו גו'
 ואמר דוד כי ארצת שמוך מעשה אכבעותך ירח וכוכבים אשר
 בונת מה אנוש כי תזכרו וכן אוס וגו' בהרצן בו שאם נעריך
 גוף כל איש ואיש אל גוף הגלגל וכו' הוא הוה ונפקר כי הוא בן
 אדם ימות אמר מה אנוש כי תזכרהו וכן אדם כי תפקדו אבל
 בראתי כי אף שהגז מצד הבמית בריה ח' ר' וקט' ה' מנד הנכס
 השלית הנמצאת בו הוא גדול הערך והמעלה כי הוא דומה כבד
 חלחין והיה כמוהו חס לא יהיה השם מחוברת לחומר אבל
 מצד התדבקות בזה הגוף לכן אינו דומה להם מכל וכל ולכן
 רא' ישיה'ה השבחה עליו ושיהיה משוטט בכבוד והדר כמו
 שאמר ותחברו מעט מאר'י וכבוד והדר תעטורוהו צלחה ואלפים
 כלם וגם בהמות גדו' ואמר ה' יל' סוף כי ממו ות בימי שיש לא
 שכל הוא ארץ ויראש על הכל לכן אמרו חו' ל' מן מלכי רבין כי
 כמו שכל כח' הגוף יביטו לשכלו הם כמ' ע' ח' ח' ח' ח' ח'
 ברוך וסר כן האיש החכם הוא ארון בטבע על כל סוד האנשים
 השכלים ולכן אף לאדם הראשון חס זכ' ים למוות ברוך וחכם

כסם שאני מלך על העליונים : כך אעשה אותך מלך על כל
 שאר האנשים השכלים התחתונים שנאמר ויקח יי חרדים חין
 לטון לקיחה חלף עליו כמו שאמר ותלקח אסתר למלך והתה
 ו אף שתדע מהו הזרמו בזה המאמר כי חין לחש החכם והצדיק
 ביום מעלה מצד אביו ג' אמו מכל כלם שוים באבריו החיוניים
 השני מייס ורירותו ומקומו הגשמי לא יוכיף על מקומו הרשעי
 אב' הם יוסישו על הצדיקים כי קראו בשמותם טלי ארמות
 אבל הכונה בסוף כי הלוקחה בהרס חונה לקיחה גשמית אבל
 לקיחה בתולה והוא בחכמה והשכל ודעת והוא הלוקחה באדם
 כי נתעלה על כל שאר המצאים חף כי היה במקום גשמי כמו
 הם וזהו תפי מו' מה שאמר הרב המורה בשתוף מקום
 עש שהוא קצום והתום והכמו פירשו לך ס' דו' לקיחה ש' אלה
 כתינו לנו המפתח באו' חין לטון ויקח חלף לטון עלי כמו שאמר
 וילקח אסתר למלך והוא לא עשה כן כי משבא נחש על חוץ
 הוא לכה וזהו ג' ג' ג' ערן וסלק חכה שבינתו ממנו כיון
 ששמרו ישראל על הרס כי אמר להם חכה לא יאתם ממצרים
 חלף על מצד שתעשולי משכן ואמר שבינתו בתוככם שכל ועשו
 לי מקדש חרי שתכלית הכל הוא שיהיה בית המקדש בנינו ו
 מתעשר שבינתו ממנו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 הפרשה ונתתי משכני בתוככם : ואף ולא תגעלו כפשי אתכם
 הרצון כי הדברים העליונים והתחתונים הם הפכים וההכנים
 אי אפשר שיתחברו באדם כי האש שהוא ר' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ינזח למטה והארץ למעלה אבל כל אחד יבחי מחבורו כי חו'
 כל אחד יבעל את חבריו ואמר שאף שהשם ית הוא חל עליון ו
 והוא בתכלית החלוק ממנו במעלה היה טוכן
 בתוכנו למטה ולא יבחי ממנו מכל יי ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 חלכה ואפוא חל מקומו ואחר אשר הכתיבם היה משכנו בתוכנו
 בדי שדענו התלמידים שחבתו ודעת ויראת יי ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 הרבנים חל' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 עמם תמיד כמו שאז' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 האר'י ששהא כשרד מקת' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 מביאות והשגה ויה' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 מנמו כהרף עין והוא המעלה גדול שאין למעלה ממנו כמ' שכל
 הר'ס ח'
 יהיו ע' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 נהם של ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 בהם ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 וזילכו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 האמר שזכות עליו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ואיש שפי תאונתו וכפי משאלות לכוני האנשים הכבדים יתן להם
 המטר והשוכעו ולאנשים בעלי המדינות יתן השלום ולאנשים
 הישבים בחצרי המלכים יתן הנצח והכבוד והוא הנכבד ח'
 ח'
 והוא בית המקדש אשר ממנו תבא תורה ולאנשים הרבים יהיה
 ח'
 ישרא ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ראוי ש' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 בקומת ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ח'

את אברהם ואת יצחק והקטן הג' יותר כשיאמר כי רחמי היה
הש' שיכבוד ברית האבות הג' שהם עמודי עולם אמר כי כן
היה מן הראוי אבל רחמי ג' שיכבוד את הארץ כי גר לא באה
ישראל לא יאמר השמטות בהארץ ועצב ומרץ את צבת יתה ו
ואחר פושטיה מה שמדר להרץ יזכור ג'ה ברית האבות כמס'
וזכרתי להם ברית ראשונה אשר הוצאתי אותם מג'י העמים ו
ורצ' אמרתי למה הזכיר זכות הארץ עמה ב' אר' ג' מען בן לקיים
משל למלך שהיו לו ג' בנות ופחה המגדלתן כל זמן שגדלו
בשנים כמותיו אמר שאלו לי בשלות המגדלת והנה הורה לנו כי א
אורח דרעא דישרחל מגדלת בניס הפמים כמו ההבנות עצמם
אשר ילדו ומפורסם שהיו מגדלים הנשים ונשים לעבוד את ה'
וכן הארץ באה ונז' ג' ו' והף גם זאת בהיותך בארץ צ' ויביהם
וכי מה נפתח ל' ישראל' בל' נטמאו ובל' נגעלו בכל האומות
והלא כל המתנות הטובות שנתנו להם נטלו מהם לולי ש' כנפתי ר'
להם והנה בעבור זאת התורה חנו חיים בתוך העמים כלם א' ו' ו'
גם זאת בהמתם בארץ אויביהם לא מתקיים ולא ג' עלמים ל'
לבלותם שהיא בעבור התורה ובעבודה אנו נבאליס במש' אחר'
הנביאים זכרו תורת משה עברי אשר בנהי אותו בחורב על ג'
ישראל הקים ומשפטים בעבור שזכה למה שכתוב אחריו הנה
אבי ש' את אליה תביא לפני בא יוכ' הגדול והמורא והסיב
לב אבות על כמים ולב בניב על אבותם ויהי רצ' מלפני א' ו'
השמים שיהיה זה במהרה בימינו אמן וכן יהי עון

ספר במדבר סיני

סאו את ראש כל עדת בני ישראל מאשר יקרב בעיני נכבדת
ואני שהבתיך אל הבה לעקב יקר אתה בעיני שקבעתי אקנין
עלך בכסא כבודי ובשמך המלחכים מקלסין אותי וא' ברך
וי' חלדי ישראל מן העולם ועד העולם יקר אתה בעיניי שכל
האומות לא יבדו מנין לך נתיי מנין משל למלך שהיו לנו ג'רות
הרבה והיו כן מל'ים תכן וקאים ולא היה מדרקק במנין היה
לו גורן אלמלא חטין חל' לכן ביתנו מנה לי במה כורים יש' כי
במה מצוית יש בו המלך זה הבה הגורן אלנו ישראל שנת' ארשתתי
וכן גורני התב' א' ששם קדש יברא' לוי' ראשית תבוא' וכן
זה משה שלח ככל כיתי נאמן הוא כן האומות נאמלות ל' לכן וקם
שנת' היו בתכן לפני רוח וכתתי' וכת עשו לקם אבל ישראל חטוים
ברוריהם דריקים הם שני' ועמד כלם דריקים לעולם י' רשו ארץ
לפי הוא מדרקק במנין ע' כ' הכל מסכימים כי זה העולם השפל
לא נכרח אל' בעבור האדם והאדם לא נברא חל' בעבור שיכיר
את כבודו ויתרמה חלו במם' נעשה הרם ככלמנו כדמותנו וכו' בר'
הוא אדם וגורם מנין ערן וכה נחם והטיל בו זהמא' כאלו זה
העולם נסתהה ללא תבנית ער שבו ישראל ועמדו על הר' כיני
ושקפה מהם זההמאויק' לנו עליהם: ויהי ומוצ' כי אלנו הם תכל'
הכריחה ולמה שהיה בכמה שקורם התכלית אינו נחשב למחומת
אל' בהיות' נחשבים בערך חל התכלית ואולם התכלית הוא
גורם נחשב לעצמו וכאשר היו ישראל תכלית הוית זה העולם
השפל יחוייב שכל מה שקורם התכלית יהיה נחשב למחומת אל'
בהיותו ערך אל התכלית ומו' התכלית בעבור שהוא דבר
נחשב' א' שינאג' עליו העבחה יתירה גל'ית קרבו כן הא' יח

רמתי האל לכן יחייב שימצאו הדברים פנימית אל תכלית
 מחולקים זה שהיה הוצרכו צורת אדם שהוא הידיעה הסבלית
 וההכרה שלימה זה שהיה צורת אדם והתקדמות
 וההתקדמות בגור' המגד זה שהיה כוננו לבקש המחיה
 והכלכלה כמו שבא הרמז בצורת כור וזה שהיה כוננו העלוי
 והצבור וזה הרמז בצורת נשר וכללו תחת צורת אדם
 כמו שאמר ורמות פניהם פני אדם ולכן יחייב שאלו הד' דגלים
 שיהיו מסכימים כלם אל תכלית אחת כמו שהיה אדם שיהיה
 בתכלית הראשון ויהיו כמו הנאמר במעשה מירבה איש אל עבר
 פניו לבו וכלם ילכו אל אשר יהיה שמה הרחוק ללכת ילכו בן
 חלו הד' דגלים אף ש' שהיו מתחלפים כלם ג' פי ו' והמועל
 פי ו' יסעו הרי הנאמר שישאל חקוקים בבסא הבכור' כ' מיני
 חקיקות אחר ש' ת' לית הארץ בזה העולם השפל והשם
 ית' משגיח בהם השגחה יתירה כמו שאמר מאמר יקרת בעיני
 נכבדת ואי' הכתיב ובעבור זה נאמר אל תירא כי אדך איני
 ממזרחי אביא זרעך וממערב אקבצך אמור לגפון תי' ולתימן
 אל ת' ללאי הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הרץ ואמר כל
 הקרא בשמי ולבכודי יג' שהרצין בזה שכל העולם לא נברא
 אלא בעבור שיראו לשמו ולכבודו ובעבור זה ברא החומר
 שהוא ארמון האומרו בראיתו ואחר כך נתתי בו הצורה והוא
 אומרו יברתני ואחר כך עשיתי המקדים הנמוכים מהחומר ה
 והצורה זהו אומרו אף עשיתיו והכונה הכ' כי כל מה שנמצא
 בעולם העליון נמצא באומותיו הקדושה בפה היה הילו על ראשי
 והנה העולם העליון הוא מקוה בשראל וישראל הם חקוקים
 למעלה והנה אומרו ז'ל' ושם אלהינו נדגלו שיקבע שמו בשמינו
 ועשה אותנו דגלים שנאמר איש על דגלו חיבה יתירה חבן ה'
 הק' כ'ה' שעשה דגלים במלכי השדת שכן שלמה הוא הומר
 הב' איש אל בית הין ודגלו עלי' הבה הרי ג' בור שהמתנו
 הק' וזה היא רמת מלכא מעלה ולכן היו חקוקים בבסא הבכור
 ולזה שהיה זה בשמינו אל כל המדותנו וללנו במזלות
 תאותנו נפלא בפילה שאין לנשה מונה כמו שאמר איבה יעוב
 באשו ו' אדכת ביון השליך מעמים ארץ תפארת ישראל ואחר
 שהתכלית השליך מנגד עינו הן רמי סיבור ופקד מה שקדם
 התכלית ולכן אמר ולא זכר הדוס דגלנו ביום חרון אפו ולכן
 אמר במדת החזונו הלי' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם כי נפל
 ממקם קדושו כי נבל הוא מ' סין נביל תבול והוא היה בן חכם
 כי האהיה הל' כ' כמו שאמר כי חלק ו' עמו ועקב' הכל נחלתו
 וכאלו אין להק' כ'ה' בעלמו אלא יעקב ולכן היה צורתו חק קה
 בבסא הבכור והנה תועלות הדגלים הם דברים אחר
 שהיו ישראל מתדמים נדבויס עליונים שנית שהיו
 מונגים בתכלית התקון כפי מה שאמר והיו חכמי מסכחה ח'
 כלם מדובקים ברא' המסכה והיו מדובקים בראש השבט
 וראי' השבטים יגוהו ותמעשו על פי ראש הדגל באופן שיהיו
 בלישראל מתוקנים בתכלית הויקון ולא יתעוררנו עם חלו
 ג' למה שהיו ישראל באים לרס' ג' יכ גדולים ועצומים
 ראוי ש' היו בתכלית התקון והכבוד לעשות מלחמה
 שיתלקו נח' ק' דברים כי כל אדם ואחר תחת חי זה דגל הוא
 כרי' סלחמו מלחמתו ונחמת הדשות וזה התועלת ידע
 שדרכי מלחמה כמו שאמר אלה ברבם ואלה בסוקים וא'

בשם א' אלהינו נכבד והנה ים ספק גדול כזו הפרשה שאנחנו
 מוצאים שבת לוי מועט באלכסין יותר מכל הכתובים עד שהתח
 תמצא שמכון חדש ומעלה לא יגיעו לחצי מספר של שחר הכתוב
 והנה יל' איך בית לוי אשר הם העם אשר בחר י' לעבוד נפשו
 איך לא יגיעו לחצי מנין של שאר הכתובים והה דאני הדבר
 שהפך והנה קצת אמרו שהיה הארון מכלה בהם והנה עדין
 לא היו נמסאים הארון וקצת העיבו שהיה זה מפני בעם הכהנים
 שאמר ררור אפס כי עז וגו' ושמען שעתה הוא מרובה
 באכלוסין וממעט כשיכנסו לארץ ואחרים אמרו שכתב לוי לא
 היה בעבודת כרך ולכן לא השגיח עליהם השם ית' כמו בהשגיח
 על ישראל כמו שאמר וכאשר יענו אותי בן ירבה וכן יכרוף גי
 יקרה מזה כמו שיקרה דרך מסל למלך שיש לו עבד נאמן והוא
 אוחז בו י' ל' ק' איס דביס ודונים לאברו והמלך הפץ ביקונו
 בעבור הקנאים החצנים להגליבו מעל פניו וכן קרה לגדל
 בילאשר היו מענין בעבודת כרך ובחומר ובכלבים כרי' בלא
 ירבה ולא יפרוץ הק' כ' המסגיח עליהם כדי שיראו דבר מי
 יקום כמו שאמר וכאשר יענו אותי בן ירבה וגו' ואולם שבת לוי
 שגח היה בעבודת כרך לא היה מושגח בזה האופן מההגהה
 ולכן היו מועטים באכלוסין וזה הדבר הוא כנכון ואנשי ס' אמר
 עוד כי למה שבא בקבלה אמיתית כי לא כסקה יסובה מבט
 לנו במצרים והיו עבדו ו' כל אותו השבט ומדובקים תמיד
 בדרכי השם י' ובידיעת ר' כינו כי זה בעזיבת תנניני העולם
 וריחוק המותרות והתשוקה לקיינים הזמניים שבהם הית' ש
 העולם ובעי' ית זה ימעט הישוב בלי כחק ולכן אמר ה' ה' ב' כ'
 לגלי המשיגעים היה העולם חרב ולזה אמרו לחמלא יצה ה' ו'
 לא היה אדם בנה בית ולא נשא אש' ולא מנינו בני הרי נמצא
 מזה שהיחודים הנמשכים אחר היצר הטוב לכד' אינם מכלגים
 הישוב ולא מרבים התולדה בעזיבת העונם ולכן היה נבטו של
 לוי מועט וזה שאז' לא תמצא שבת לוי מועט למה גפי' שהיו
 רואים את השכינה וראיית הכהנים הוא ההתדבק תמיד בדרכי
 הש' ועזיבת קייני העולם ותענוגותיו ולכן היו מעטוים זהו מה
 שאפשר שאמר בתשובת זה הכפק ואכ הוא עובד ו' צבאות
 יראנו מתורתו ונפלאות כמו שאמר דוד גל עיני ואביטה נפלאות

פרשת נשא

מצורתך אמן וכן יהי רצון ו
 ירבה ו' וישמרך ר נתן ואלו
 ירבה בנביך ויבמרך
 בנוסף ר' יצחק א' מ' שמרך מיצר הרע וכן הוא חומ' כי י' יהיה
 בכסלך וגו' וישמרך שלא יהיו מושלים עניך וכן הוא אמו הגה
 לא ינום ולא יישן שומר ישראל ושמרך ושמור את נפשך בעת
 מיתה וכן הוא אמר והיתה נפש ארוני צדורה בצרור ההיכ למח
 שהיו צרכי עמו מרובין ואין בה כפי כל ביה למלאת לה כל
 צרכה ואף שהיה הילה כל טוב שבעולם מקרי הצערה הם מוכנס
 גבא אשר לא יוכל איש כפושכלו ועשרו ובחן וגבורתו להמלט
 מהם כלם' ש' ה' כי ג' לא ידע אדם עתו כדגים שנח' יס'
 במצודה רעה כצרכים האחרות בפח בהם יוקפים בני אדם
 לעת רעה כשתפול עליהם פתאום אכ' צדי שיתקיים האדם יהיה
 שהשי יעזוהו כי בלתו לא יכנה הבית ולא ישמר העיר ג' מ' ש'
 אם י' לא יכנה בית וגו' והנה אמר לזה הוא לבס' משכ'
 מח' ר' בבת אובלי לחם העצבוי וגו'

חמיות הארץ בלל צת והנה ברבת א היא תוכת טובה כו היא
 ברכה גם כן בענין וכבוד ונכבדים עם השמירה והאר שיהיה
 הארץ מלש המזבח עב הרבים הנרבים לו אמר שיכרנו הו
 השם באופן סיניג התכלית האמתו שהיא הברת המחווייה
 המצוית וההוא אמרו יאר א פניו אליך ויחך כו לא יעיקהו
 פוס מעיק אף שהם רבים וא ח' לחיות בנועם יא ולבקר
 בהיכלו שהיא כשהם פתקרו מעל הגמה כו או ידבק הענין עם
 הארמו היה צרור בצרור החיים במקום האין שטן ואין פגע
 רע ואז הוא חפשי מכל הרעות ומכל המקרים והוא בשלום כמו
 שאמר יבא שלום וינחונו על משכבותם וזכה אמר ושמו את
 שמי על בני ישראל ואני אברכם הרצון כזה שיהיו
 המסורים מפי זה השם המקודש שמוכנס לאלו הברכות וזה יהיה
 ידיעת זה השם כמו שאמר ואמו את שמי על בני ישראל ואני
 אברכם שילמדו איתו הלויים ואז השם יברך אותם כו בזולת זה
 אי אפשר שניע הכרחה להם והיה רצון מלפני אליו השמים
 שזוכה לרעת זה השם הכבוד כמו שאמר כו כי ידיעת זה השם
 לבד היה נכונים בכל צדתינו כמו שאמר כו כי השם והשלטתו
 אשבהו בי ידע שמי אמן וכן יהי רצון ה

גסכן בפרשת נשא

זאת תורת הכזיר אמר שמענו הצדיק מימי לא אכלתי אשם
 כזירת אלא אחד כשכא אש אחד מן הרחם עם יפה עינים ועוב
 יראו וק וכותיו לתללים אמרתי לו בני מה ראית להשחת שער
 יפה כזה אמר לו רועה הייתי בערר והלכתי למלה מן המעין
 ובסתלתי בהוא שלי פחו לבי עליו ובקש להעש רכי המד תיל
 דיקן במה אזה מתגאה השלך על עפר ושל רמה ועל תולעה
 הריגי מעלך לשמים הלכתי וישקתיו על ראשו אמרתי
 לו בני ידעו כמותך עובדים רצון מקום בישראל ועליך יתקיים
 אים כי יכלא אין ספק כי הפרשות והמירות היא מעלה
 גדולה כמו שאמר נזר אלהיו על ראשו ואמר כל מינו מורקרו
 הוא לוי ואמר עמים ואקים מבטיכם לכבאים ומשחורבים
 לצדיקים הן אין זאת בני ישראל נאכ א' הנה הצדיקים לכבאים
 בעבוד זה כריתם המאמר וכו' ונאמר כי הצדיקים
 ימצאו על פני רבים מהם פרושים שתבית בוכתם לרמות את
 בני ה דה וילבשו בלויי שחכות וירעכו אתם פשם כרע והצמח
 ובחובד כל ויקמו בניעולת להטלל נקול בכיה ובמחנה
 ובקשה כרי שיחשבו לקדושים אשר בארץ המה באופן שכלל
 האשים יחשבים כצדיקים גמורים ושיהיו מהם מכובדים והיו
 שרים עליהם ויתנו להם עשר וכנסם לשמו והאר זה יעשו
 מעשה ומה בסתר ומבקשים סכר כפחם בגלוי ואלו באשר הם
 לבדם אובלים ושותים ועשו כלילות הרבה בסתר ואלו הם
 פרום ב' בגלה ורעשים פסתר באופן במסותרים הרגו נקי ועל
 אלו כזמר עין כי גש העם הזה כפיו ובשפתיו כדוני ולב
 דחקו מאמי ויש כרועים אחרים כבודו מרדכי העולם
 בעבוד כו ראו כו העולם יז זועף רב המזונה ואין אדם שיכול
 לעמוד עמו כו העולם מלא מקרים כו וישעירים כשכל שכן

אשרים הולכים בעבדים על הארץ ובראותם בו ידיהם לא יכלו
 לעמד כנגד ה ומקרים פירשו מרדכי העלם ומחיות
 את עצמם ברעב ובחוקר כל באופן שהזמן לא יוכל להם לענות
 רע וזכה ובקשו כבוד מהאנשים וכלים ויש מין אחר מאנשים
 שאין להם כח בידיהם לפרנס את עצמם ונת טכס - ופירשו
 מחיי האשים להיות לבדם ועשו את עצמם פרושים כרי שיתנו
 להם לחם לאכול ובגר ללבוס ורדיה עם כסא ומנורה ועשו את
 עצמם פרושים כרי להשיג זה המבוקש ואלו מדרגות הכד שים
 וכלם אים לשום שמים אלא שהראשון הוא ועומר מכלל ים מין
 אחר מאנשים שמכירים מהטוב האמתי הוא הברת הטוב העליון
 שהוא השם ית' ושחייב אדם לעבדו בכל לבו ובכל נפשו ובכל
 מחירו ושים לאדם מעיקים רבים להגיע לזה המבוקש - לכן
 פרושים את עצמם מזה העולם כרי לרדק בטוב הללוי ויש
 מין אחר מפרושים שהם לשום שמים ג' השם כהלכו גדוד
 הפר ש' לרמות באשים הרוחניים ועשבו כל מה שיעורו
 מהברה לאלו ית' ומעטבודה לו מהאברה ונתו וברחו מן
 הישוב אל המדברות והישקות וישכמו בהרים הגבוהים ואיש
 מתחביו אל אדם כלל ואובלים מעטבי הארץ ועלי
 האילנות ול כשים כל יי כחבות והצמר וימו מדרגת מדרגת
 האדם קודם שיחטא אלא שלבשים הצמר או ע רות הלים כמו
 שהם מביעים במלכות שמים וארץ ומסתכלים במזלות וככנס
 ולבנה ובכל מעשה בראשית וידעו שיש לזה העולם המותם עולם
 מואכל שהוא עליו לו ושים שכלים רבים חלו למעלה מהלוי ועל
 כלל גבוה מעל גבוה וכו' והיהם נשמתם מקובקע עם הלוי
 הרוחניים ועלולו נאמר אמי אמרת אלהים אתם וכני עניך
 כלכם ונקראו בני אלהים וכל אחר ואחר כהלוי הוא אים כי כמו
 שהכלל ש הנדלים הם שכלים והם יטעו את גבתי הבמים
 לגמות פניהם כי הם פועלים על דרך התכלית כן תנוע את חלו
 האשים האלהיים כל תנועת איו חלם להכיל נפשות לא כרי
 שיתדבק השכל עם המלוא העליון והיה מכת המלכיים
 ומאלה היו רבים באומותינו בזמן איוב והיה אליהו ראש וזרן
 על כל אלו הפרושים והמורים וזה ידוע ומכובד למתבונן
 בחייו וזו הפרשות וההתכונות קשה ורחוק נהמזא ואם המצח
 עמזא נאמר לזה האים שהוא אים אלקים או כן בלתיים ויש
 מין אחר מהפרושים כמאמר מותר העולם הזה ולבשו תאוהם
 וחתמו פיהם מהמאכל והמשמה והדבור והשחוק והממהה
 והמרגוע ולקחו מהלבוש והמבטן מה שיהא הכרחו בקיום
 חייהם ולקחו מהמזונות כשר ויין מהם שהם חיים לו והבנינו
 המתנות והמירנו המדברות וההרים בכר-תות בתיהם והיהידות
 במשכניהם כמו שאמר עש ברד וידוע כי נטל עליו ולא יתברר
 עם שום אדם כלל אלא אלו עם אלו ויעיינו גם כן
 במלכות שמים וארץ עד שיהיו קרובים לכת הראשונה וחס גם
 כן מכת האלהיים ומהם אנשים שפירשו מהעולם
 בלכותם ושתתנו באנשי העולם מהנראה בגופותיהם
 ויתחברו אל האשים התחברות ויקבלו מהם תועלת ומכוח
 המתנות מהמאכל והמשמה והלבנות והמשבן האלים
 וישאו פניולת

גסכן בפרשת נשא

זאת תורת הכזיר אמר שמענו הצדיק מימי לא אכלתי אשם
 כזירת אלא אחד כשכא אש אחד מן הרחם עם יפה עינים ועוב
 יראו וק וכותיו לתללים אמרתי לו בני מה ראית להשחת שער
 יפה כזה אמר לו רועה הייתי בערר והלכתי למלה מן המעין
 ובסתלתי בהוא שלי פחו לבי עליו ובקש להעש רכי המד תיל
 דיקן במה אזה מתגאה השלך על עפר ושל רמה ועל תולעה
 הריגי מעלך לשמים הלכתי וישקתיו על ראשו אמרתי
 לו בני ידעו כמותך עובדים רצון מקום בישראל ועליך יתקיים
 אים כי יכלא אין ספק כי הפרשות והמירות היא מעלה
 גדולה כמו שאמר נזר אלהיו על ראשו ואמר כל מינו מורקרו
 הוא לוי ואמר עמים ואקים מבטיכם לכבאים ומשחורבים
 לצדיקים הן אין זאת בני ישראל נאכ א' הנה הצדיקים לכבאים
 בעבוד זה כריתם המאמר וכו' ונאמר כי הצדיקים
 ימצאו על פני רבים מהם פרושים שתבית בוכתם לרמות את
 בני ה דה וילבשו בלויי שחכות וירעכו אתם פשם כרע והצמח
 ובחובד כל ויקמו בניעולת להטלל נקול בכיה ובמחנה
 ובקשה כרי שיחשבו לקדושים אשר בארץ המה באופן שכלל
 האשים יחשבים כצדיקים גמורים ושיהיו מהם מכובדים והיו
 שרים עליהם ויתנו להם עשר וכנסם לשמו והאר זה יעשו
 מעשה ומה בסתר ומבקשים סכר כפחם בגלוי ואלו באשר הם
 לבדם אובלים ושותים ועשו כלילות הרבה בסתר ואלו הם
 פרום ב' בגלה ורעשים פסתר באופן במסותרים הרגו נקי ועל
 אלו כזמר עין כי גש העם הזה כפיו ובשפתיו כדוני ולב
 דחקו מאמי ויש כרועים אחרים כבודו מרדכי העולם
 בעבוד כו ראו כו העולם יז זועף רב המזונה ואין אדם שיכול
 לעמוד עמו כו העולם מלא מקרים כו וישעירים כשכל שכן

פעולות המעלה כבת מבסיהם לאנשי העולם הרעים ויש להם
 כח להתגבר על השוקים כמו שאמר חזק ואמרה מתלעות
 עול ומשגיגו ושלך טרף והם בעלי דרך ומפסג והם עינים לעור
 ורגלים לפסח כמו שאמר חזק עינים הייתי לעור ורגלים לפסח
 אלו וכדלוי מהתערב עם הרשעים בכל מיני ערוב ואינם
 נפדים אחרי התאונות הגשמיות ולא אחר התשוקות הדמוניות
 ואחר כך ירשנו לעצמם עתים מיוחדים להתבונן במלכות שמים
 וארץ ושתוקקו והתוקקות נמרצת לדעת את ה' בכל לבם
 ובכל נפשם ובכל מאדם ופעמים יהיו אנשים ולפעמים יהיו
 אלהים וכמו שאמר מחזיו ולמטה אים ומחזיו ולמעלה אלהים
 וראש זה הכת הוא ארוננו משהשתערב עם הביריות ערוב
 לחמול עליהם ולתקן ע. ייכהם ואחר כך היה כדל מכני אדם
 עד שאמר בו והיה משה עם ה' מיום ומ לילה לחם לא אכל
 ומים לא שתה והיה עולה מן העם אל ההר והיה יורד מן ההר
 אל העם וזו הפרשות הוא נכבד מכל שאר הפרשות ומזה
 הכת יהיו חכמי ישראל הקדושים שהיו מתערבים עם בני הדם
 וכשפותיה מואכות בעולם הזה וכשפות לעולם הבא והכיני
 צרה לעד נפשיעתם וחסבו לתקן עצמם וזולתם ולא לקחו
 מהעולם אלא פחות ממזונם ולא הכירו ושמנו אלא מה שהוא
 טוב להם באחריתם והנה אלו יקיימו כל התורה כלה והזריזים
 מכל מצוות לא תעשה ואף כמותם להם קדמו את עצמם
 שאמר קדושים תהיו קדם עצמך כמותך לך והנה החכם דאוי
 פיהם נכרם וכדל כדעתי וכמרתיו וכמעשיו והכלבוי
 וכשיבין ויבין ויבין משאר העם ההולכים בחסד ויהנה הרב רכיני
 מזה דבר בארובה מזה הפירות כהלות דעות והוא פרק מ
 מענה האמר וכל המנהיג עצמו כפי מה שאמר הרב באהו
 שפרק באמר עליו ואמר לו עברי אתה ישראל אשר כך אתבאר
 והנה החכמים כשיתחברו אל בני אדם יראו להם הסבות פנים
 והראות השמחה בפגיעתה הכניעה והשפלות עם לטון רכה
 ורוח מוכה והרחמים והחנינה והחמלה עליהם עם חסות
 הטורח מעליהם וחוכמה בטוב ועשות חסד עמהם ושלא יקווה
 ליהנות מהם כשיתישם מאשר בידיהם ועל הכל יתקם
 בעבד רת אלהים ולמרכ תורת ה' וישיב רבים מעון ויהיה
 אוחז את הכריות ומקרבן לתורה ויכבול קופי דבריהם כמו
 שבעה הלל וימנע עמנו מכל דבר המביא להמרות באל ולו
 ישתתף אלא עם חכמים ויח דוכבולה והנה האיש הפרוע דאוי
 פיהיה זך בלבו בקי במעשיו מתכוון במעשה מינים וארץ
 ועל זה אמר רוד עליו השלט שפטני ה' כי אני בתומי הלכתי
 וביא בעתתי לא אנוער רצה בוח שראוי שהשם שיהיה יושב על
 כסא דין לשפוט אותנו כי הוא זך וישר במפעליו ואין דאוי לבקש
 הרחמים אחר שהוא דריק וישר וזהו אמרו שפטני ה' על כד
 הדק והמפסג בעבור כי אני בתומי הלכתי ואמר בעבור שרבי
 מהשפטים ירשינו את הדריק וכדריקו את הרשע על כן אמר
 בי השם ה' אינני כי יוציא לאור מעטנו או יאמר לחי שראוי
 לאדם שלא יאמין בעצמו עד יום מותו כי יקרו לו דברים רבים
 ומכריים שיכירו כדקדקו לכן אמר כי בשם הוא כוטח להיות
 לאדם עם ה' ולכן לא תסור דקדקתו ומנו ולמה שהארם נכר
 יתית חנף ומרע ובעגלה יעשה כתיגלה פתחם וכסעתי ועשה

הוא יוצא לאור מעטנו
 או יאמר לחי שראוי

במעשה זמירי לכן אמר בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ורבי
 אחר זה אמר כי אין דאוי לאדם שיהיה כרום מקהל עדת הגוים
 ויהיה מתענה רוב ומיו ומתפלל את אלהיו ופודם עצמו מב
 חטא ופסע ואינו משתמש בכמרה של תורה ואינו מביט במעבה
 שמים וארץ כי זה הפרוע יהיה סכל וגם בלא דעת נפש לא טוב
 ולכן אמר רוד כי חסדך לגד עיני והתהלכתי באמתך מהרצון
 בזה כי הוא מביט במעשה שמים וארץ כל היום והם לגד עיני
 ולמה שיהיה חוקר כבר יהיה חוקר כוזב וכבר יהיה חוקר המיתי
 אמר שחקירתו היא אמיתית בלי ערוב כוזב אחר זה
 אמר שלא יתערב עם מלטה מינים מהאנשים
 אנשים שהם רוכזי טוא והם אנשים בעולם יושבי קריות וגם לא
 יש עב האנשים אשר הם ועלמים שהם רשעים בסתר
 ודריקים בגלוי ונעלמים הוא מגזירת ועלם שיעשו מעשיהם
 בסתר ואחר כך אמר שלא ישב עם הרשעים המפורקים ועל זה
 אמר שנאתי קהל מרעים ועם רשעים לא אשב ואחר זה
 אמר ארחץ בקיין כפי אשר הרצון בזה שלא עשה אחר מכל
 מצות ה' אשר לא תעשה ואחר כך שהתפלל אל השם
 הנכבד והיה כוכב אל מובח השם יתברך בכל יום והוא אמר
 זאסוכבה את מובחך ואחר כך אמר שהיה מועיל לרבי
 ויהיה קורא בקול גדול כפלאות השם ופעולותיו הנוראים ויהו
 אמרו לשועב בקול תודה ולספר וגו' אחר זה אמר
 שיהיה תשוקתי בבית המקדש שהוא אחר
 מינו וכל תורה לישראל ויהיה אוחז מקום המסכן אשר עם
 היה הכבוד כפי שיערם נסיו ויהיה המכת הדומים ולא ילך
 לאברון כמו האנשים החוטאים וזה שאמר ה' יהיה אהבתי
 מעין ביתך ומקום מסכן כבודך אל תאבוק עם שאדם נפשי
 וגו' או יראה שהיה מתפלל אל השם ית אשר לו כתבו
 עלילות שיעשה שלא יתחד עם חטאים כל ימו ועם אנשי דמים
 שיהם רעים מחטאים אשר יש להם כח לחשוב מחשבות בלבו
 לקחת שומר מזון ואלי בלא זמה אלא בתומי אלך ובעבור זה
 פריני וחבני והנה רגלו עמדה במישור במקלהים בדי
 לברך את השם ית הרי נתבאר שאמר הוא כרום דאוי
 שיהיה בלו בכסף צרוף בלי סיגים ושלם יתערב עם רשעים ולא
 יהיה עמם כלל אבל יהיו שמואים לו ושאין דאוי לפרוע
 הזלם לעשות דבר מגונה אבל דאוי לו בהפק ושלא רי לשלם
 לפרוע ולהיות לו השלמות אבל דאוי שיביא לקהל אנשים
 לעבודת השם ית ושראוי לשלם שיהיה תמיד בבתי מדרשות
 ויהיה מוכן במלאכת מעשה שמים וארץ ומה מזה דרכו הוא
 פרום אמיתי לא פרום בגלגל אבל פרום בגלגל ובנסתר ואף
 יזכה לחיות בנועם ה' ויהיה נבחי וקיים ולא יאמר נפשו כמו
 שיאזרו כפשות החוטאים השפועים בנפשותם ולכן מי שהיה
 ביר הוא קדוש ה' וזר אלהיו על ראשו והנה בזה כמיר
 שלם רבדים אשר שלא ישתה יין ובעבור השגת זה התכלית
 אחר שכל מה שיבא מבסן היין לא יאכל כמו שאמר חז"ל
 אומרים למור סחור סחור למור לא תקרב וזה שני
 סיגל פרום שער ראשו וזה שלמי שעל כל כפשות
 מת לא יבא אפילו לאביו ולאמו ולא אחיו ולא ימא ויהיה למעשה
 מהקדושים והיה במדרגת הכהן הגדול

הוא יוצא לאור מעטנו
 או יאמר לחי שראוי

האמר עלי לאכבו נאמרו לא יעמא כי מר נסתת חלהו על ראשו
 ונאמר כזה נס כן כי מר חלהו על ראשו
 ונאמר כזה עליו נאמרו יין נסתת יין למה שהיו מסבל הכל
 ועכירי הנה המשתכר הרי זה טא ומבנה ומפסיד חבמתו
 והמשתכר יתר מבנה מאשר הולך במבוסזי מגילין כי זה הפסיד
 דבר גדול שהוא השכל הבתון באדם וזה לא הפסיד כלל אלא
 פרנסו לבד כי קורס שחטא אדם היה ערוכ ויהיה הולך במבוסזי
 מגילין ולא היה לו כוח ואחר שחטא היה לו ביטת בגמלי הערוה
 במופסדו מי הגיד לך כי ערוכ אתה וכתב רפי מנין היה לך
 לרעת שיש לך ביטת בגמלי הערוה והנה הדם נכרא כה ות
 מזכיר את בוראו אס השכל הוא מבולבל לא יוכל לשאת פעולות
 ולכן מי שירצה להיות מיר ולהיות זוכה להרבה חל הסה הגדול
 דהו שפרס עצמו מן היין ולכן מוט לאהרן ונכני מן היין
 בכוח אל חל מועד וזה לו גס כן לגדל העשר כדי שיהיה
 כבדל מעטנו האמה אשר חויי יי יכסלובה והנה מי שהוא
 גר פרע עשר ראשו לא יר נראה יפה לעיניו וטוב ראי כנערים
 והפתיים והיה האר רכר ידע כי גדול העשר מולד כנפש עבב
 ויכח הכח הפתי והנה כזה שלא יעמא ככל מת אפילו לאכני
 בהמות כי כזה האים חין לו אב והסין לו חכור בהם כלל ואין
 לו דבקות עמם אלא עם השם הנכבד ולכן מר חלהו על
 ראשו ולכן לו יסבל באימות אכיו ואמו ולא יעמא בהם במוקס
 ולכן מר חלהו עליו כמו שאמר מר חלהו על ראשו הכה
 אשר יזר עצמו מן היין שכו יהיה נקי ובלתי מבולבל ולכן
 יוכל להשיג הדברים האלו עם חמ הקס ובהיות גדל שער
 יהיה ערוכ התרבות השחר הכימעות נהשיג השלמות ובהיות
 בלמי משמח חמ מת נרסם אגילו ענ קרוביו והפילו ביהיה חכמי
 ואינו יקיר נכרד מקרם ולא יתחברו עם הדם ביה גס למה שנכבד
 מנתת עיניו כדי שיעיין אל הצורות הנכבדות והשמות עם
 זה הגוף הנה יהיה מטה בתחת הענין נטה אל המחסו שיצר
 הרע קורס לזכר טוב יב שנה תמנע בעבור זה מהמקרב אל
 הצורות הנכבדות וכאשר תעין אל חלו הצורות המומשות חוי
 לנפש כי לו השגיחה שלימה והראש אז בידידה לזה העולם
 ויחבר מים הדם חלו הצורות הנשמיות והשתוקק בטבע אל
 הצורות הרוחניות ומאס זה העולם ויאכו חל עולמם הראשון
 וימחו מהעמל והיביעה הקרה חותם ואס כן תורת המיר
 שיהיה פרום וכדל מכל הצורות המעיקות ולן אמר בלמה
 עני השלום לתורה יפקס נכוד בכל תוסיה יתגלע בהרצון כזה
 אשר יתחנה להיות מתערב בכל הבמה ושלא יעקהו דבר זה
 האים ראוי כיהיה נכרד מקהל הנשים או ידחה מי שרצה
 להפרד מהתאמות הנשמיות רלוי שיהיה מתערב בכל חכמה
 והנה אחר שכתבאר זה ראוי שכתבאר המאמר הנכבד המבונה
 לשמעון הצדיק כי למה שהיו רבים מהכופים אינם כחגים
 הפרשות לשום מיס ולכן לא היה שמעון הצדיק שהיה כהן
 גדול אוכל הנש נזירות מהם אבל למה שהכיר כי זה הנזיר אשר
 בא אלו מהדרוס היהנה בתולדות במים כי גלח בער ראשו
 כשראם יצרו מתגבר עליו ולכן חלל את אשמו ואמר ליה ירבו
 כורדים נזירות כשראל במוחך בהפך הנאמר עליו אכרה
 האמונה וכברתה מזהים גזי נודך וי' כי ופאי על פסיים
 קיפה בי ימר שאברהם האמונה וברתה משיקס מק יושל

הצדיקות והנזירות והנה זהו אשר מהפנות המכוונות כנה
 המאמר עור רמז שבאלויו פעם אחד מהדרוס קום כוב עינים
 ויהיה רואי וקוצותיו לתלמי כי דבר ידוע האמי הדרכים
 חכמים מבערים וטחורים והשער שלהם הארסן ומבונות
 כמו הכופים ולכן היה ראוי שלא יגלה אתו אלא גלחו נענור
 שהיה עובר לרבין העולמים והנה המכוון כזה המאמר
 הנכבד כי איש אחד אשר בא מן הדרכ עלה למעלה גדונה עד
 שהיה רועה ועלה לשר ומלך ואחר געלה לגדולה כפק יצרו עליו
 וגבה לבו וחשב שעלה למעלה עליונה והגך חל המעין שהוא חל
 בית החכמה והכתכל בהיות סס כדבר שהינו מעצמות הגורם
 כי העושר והכבוד אינם מיוחדות לאדם במה שהוא אדם
 ולכן היו נחשבות לוכמותי העברים והשפחת והאנשים
 ההולכים לרגלים וכל טוב שיש סידו ואמר ליה דיקה כמה
 אתה מגאה בדבר שהינו סלך כי כל הדברים ההלכותיים לאדם
 כמה שהוא אדם כי לא באמתו יתחכל ולא ירד אחריו כבודו
 ודבר מכל אלו ואמר העבודה שיהיה מסגך מעל פניו כל אלו
 המותרות כדי שלא יעיקוהו מנעבוד את הנפש ית וכן היה
 תורת המיר שיכדל מכל המעיקים וילך לנבטת הנשמיות
 באריה שאב כמו ש' אחרי יי ילכו כאו ייה יבאג נהסיר הצרות
 המעיקות ואז ידבק נפש האדם עם הדברים הרוחניים והיה
 הנפש בכחמה שהין למעלה ממנה כמ' ש' ע' בחמתו נב
 יודע מרת נפשו וכסמתו לא יתעב זר ידחה בסופכל כהוא
 הלב וכל למרד הנפש הבחמית חו השכל בע' ה' כ' מהנה גדונה
 באין לה גבול וזאת השמחה והפסוק נח ישיגו אחר מהנחמת
 הגשמיות וי' חנה למשן חכרו ידויכו לזאת ההנהגה וכידי
 ממונו המעיקים באופן שאינה נחיה חיי העולט הבח חמן יב ל

פרשה בהעלותך

אל מול פני
 המיוה אירוש שבעת הנרות כלהבם אירחותיו כע' הו' זכה
 ורורה ככ שכניה ש' אמר וכך דרך ארבותיטע אכניס את מקרי
 וגם אלא נסס חין כפק כי המורה ילה בנות הרנה
 והשמה כנגד הארון והעור ככל מה פלח יבאבו תחת אמו
 הברד והישור הם מונחים באכלת המקרים כמו בלמר דרך
 רשעים כאפלה לא ידעו כמה יכבלו ובהגך יהוה חריקים
 כיוור נוגה הולך ואור עד כבון היס עד כנעבור היות הדם
 תחת זחת התורה הנכבדת יהיה באלו הוא באו מריר ועל זה
 למרוז לא שאני צדיק לאורה הכל הזכרתי אתכם על העוה
 כדי שתדעו אבתכם לעש פנות להורות כי חן פיהו
 הדרכ בהבלת הקדושה צדיק שיפתלכ נכסו בהנמות ודנות
 בי בזולת זה נכס לא כוכ וגר יי נכמת אדם והכ הד ייה
 בלי חור לא תועיני בלש כן רחוי פיהו נפש בהרם
 דרשת השלמות נחמיות ודעות המורעים נו חת תקונו
 ועל זה דמזר זל לא בהני צדיק לאורה מה בסניך כנחמ' ויקמו
 חניך אמר הק' ה' נמסה לתפאני נרך נר הגה כשניך
 שתהא רולה חכ אתה נכיס ויבא נפוכס
 מעלת הבית והמקדש על שהיא כבוקת העוסר הכפלים
 במה שהיא שרם הפכינה ופורם הכנונה והיא מציין כל גענות
 המעלות ומזה המקום מנא ארס

ככס

תורה

4

כדי שימנעו את הנפש והנפש ימנע את בשרה ויפסדו אותו כפי
 מה שסבת אדם לעבור אז הגוף והנפש כלם יפסדו אל תכלית
 אחד וישקצו עשו הכמות הנפשית כלם ו. אברים כלם בעבודת
 השכל והשכל בעבודת הש"י אז האדם הוא ככלם אהיה וכדמותו
 וזהו אשפר שיטור ויבא מלך מלכי המלכים חבל בשאבר
 פונה לעשות פעולתו כמו העיץ לראות הצורות הנאות כדי
 שיתענג בהם העיץ והאמע לשמוע קולות ערביות והטעם לטעום
 הדברים העובים לא אשהם טובים אז יאכר הגוף והנפש
 במהרה ותשאר הנפש חסרה חבל טוב ויהיה תכלית הולכת
 לא רון כפי ההתמחות היותו לנג האדם עם הים בו רבוים
 רבים מתחלפים ראוי שיטעם כלם חגורה החת לעשות וכן קונס
 שהוא ראש וארון כטבע אפר בעבורו נכבדו ולהיותו למו זה
 הסוד אמר ית שאף שבמקרה יתה אברים רבים מתחלפים
 והם שמה נרות שכל יאות להם שיארו אל מול נר האמצעי
 ושיפנו כלם אל אפר יהיה הרהם כי הוא התכלית וכן ראוי
 לכל חלקי העולם שיהיו תולכים אחר הראש ויהי ומגמת פניהם
 לכקם המלך יא כבאות כי הוא תכלית התכלית וכן כל מדניה
 ומדינה אשר היא מיושר מרבים ראוי שיפנו כלם אל הראש וכן
 האדם עם שיש בו אברים רבים מתחלפים ראוי שיפנו כלם אל
 תכלית אחד והוא בקשת תכלית השכל והוא החכמה ויראת יי
 והוא מה שכתב אל מול פני המ ורה יאירו שבעת הנרות ות
 ואמרו זל כל השם אורחותיו בעולם הזה וכהורוכה פני הסכינה
 ושיכון האדם בפעולותיו לתכלית אחד והוא התכלית אשר
 בעבורו היה האדם והוא עשות הדברים לשום כמים והמרו זל
 בכל דריכך דעהו והפילו לרבר עבירה אשר הרצון בזה כי אכילו
 במחשבל וכמשתה ושמגבל אשר חלגו הדברים הם מכושרים
 ומנוכס והם חרפת למו יכוין האדם היותן לשום שמים ואכל
 וישתנה כדי שיתקיים הגוף לא לערבות כבהמת ויהיה מההמדר
 עניו כדיק אוכל לשבע נפשו אשר הרצון בזה כדי שיקיים גופו
 בתוכן שגשג ותשאר ויוכל לעבוד את השם ית' ואמנם בשישתמש
 בחלגו הפעולות בזולת זה יהיה במדרגת הכמות והרשעים
 אשר יותר פחותים מהבהמות כמו שאמר ואדם ביקר כל ילך
 נמשל כבהמות דמיו ואמנם כיון גם כן שאירו שבעת הנרות
 אל מול פני המורה ואמרו זל מכאן שהאמצעי משבח כי פעל
 האותיות היותן ותקומות והאכילה והשתיה והבעילה והכעט
 והשחוק יעשו מעשים רבים וכל אחד מהפנים הם חטאים
 גדולים אלא בזיות על דר המנוע כי כמו שאמר הפילוסוף
 האמצעי ככל הדברים מוכנס והיתרון והחסרון יפסדו הפעולות
 וכן ראוי לאדם שידבק באמצעי כי הוא הדרך שלמד אברהם
 ללבו כי אמר עניו כי ידעתיו למסן אשר ינות את בניו ואת
 ביתו אחריו ואמר דרך יי כי לפזר ממון ולהיות ככל אינו
 בריך לא חכמה ולא ידעה ואין אדם בריך נמנע כי אנו
 הכמותות האדם יגל למרס מעצמו וחמנס דרך יי שהוא
 בקשת האמצעי הוא דבר קשה וכן דרך מלמד שיריכמו
 לכן המר למרו היטב ודמו משפט אברו חמוץ שפטו יתום ויבנו
 המנוח אשר הרצון בזה כי אין ראוי לחשוב שהטוב והמעשה
 אינו בריך למדה ואל וכל אדם נקמות בעצמו כמו הקיינים
 היוגנים ומה כיון שכל בהתחלפות לידע חותה ראוי שיהיה

האדם לומר מאחר שהוא בעל מלאכה כן ראוי למו ש ונה להיות
 מיעולה מדק בחכמים בכל מוני דנקות וימנס להיות
 חזרם טועה מדרך השכל מן ראוי לשום אדם שיהיה מהנהג
 פס אחרים כי הוא מעצמו יוכל האדם להיות בלתי בעל מנאבת
 וכמו שההולך בדרך יביע אל מקום חכמו בריך אל
 מורה דרך חמנו גלהיות חוטא בדרך יגנו בריך
 סיוריהו אחר כי האמצעמו יוכל להטות מהדרך הישר ולכן
 נאמר ב יודע יי דרך בדיקים ודרך רשעים תבד ירחק
 כי למה שדרך החכמים הכ דרכים מוגבלים ונעשים בחכמה
 וכריעה ולכן יגלו תחת הידיעה ואמנם דרכי הרשעים
 למה שאינם דברים נעשים בחכמה וכדעת אלא כפי תאותם
 הרעה לא יפנו תחת הידיעה לכן תאכר ממנו השם ית חותה
 הדרך למה שאינו מפל תחת הידיעה חבל דרכי הדריקים הם
 ירועים לו והדריקים בייבד זה הם מושגחים ממנו גמו
 שאיר הנה עני יי אל בדיקים ואינו אל שועתם ואמנם
 הרשעים הם בלתי מוכבחים ממנו כמו שאמר והסתרת פני
 ממנו ויהי לחבול וכעבור זה ראוי לאדם שיהיה כבתי
 מדרשות כדי שידבק בעשות הטוב שהוא האמצעי בכל דבר
 ולכן ראוי שיהיו כל פעולות האדם מבמת תכלית אחד ויביטו
 כל פעולותיו אל בקשת האמצעי ולכן אמר ר יתן אל מול
 פני המורה מכאן שהאמצעי משבח ומה שחלו השני דברים
 בדלית הקיים שימצו כל פעולות האדם עם רבוים וחלופים
 שיבקשו תכלית אחד ויקצו האמצעי גם כן שהוא הטוב בעיני
 האלהים ואדם ואי אפשר שימצו זה חלגו בארדים יפר
 יי קורא בזה לאהרן שיהיה הוא מרליק את הנרות לרמוז לנו
 על הקוים הגעת חלהשני עניינים שאמרנו וזהו שיהיה דונק
 את הנרות עד שיהיה הלהם עולה מאליה לרמוז לנו כי
 פעולות המעלה אינם טובות אם לא יבאו מקיץ חוק יבאו ממנו
 כמו המים אשר יבאו מהמעין בחלגו המעולה ה חל טבע וזה
 מוצא לו מונע בפעולות המעלה חבל יעסכבמה וטוב לכה
 מבלתי שיעשה בעל מה פעולות כי אינו בריך מי שחא שמח
 במעשה הדקה ונא ישר מי שלא שמח במעשה היושר
 ולא גבור מי שלא יפעל הגבורה בשמחה וטוב ב לב כמו שאמר
 על כל זה שמחה ל בריך עשות מאפט וגו' וחלו הפעולות כהם
 בעשים מפני מכריח הו מפני דבר מחוק לא יתעג ההרס בים
 ואינם פעולות שבעבורם יקוה האדם שבר המון
 לבדיקים לעתיד לבח וכעבור זאת
 הנוכה גם כן בהשתמורה יהיה מקשה באלו הדברים במים
 ממה ועצמות לא על ידי חבור ולא עניי דבר אחר
 וכן ראוי שיהיו פעולות המעלה כמו שאמר כי יבאו מהמים
 המעולה בחלגו הוא נחל טבע חסר כנ מעשיו הם ממשכים ממנו
 לח על ידי מכריח בחמץ כמו שאמר דוד אשכילך וארך
 בדרך ויתלך אשכפה עלך עני חל תהיו כקום כבוד
 חין הכין וגו' שהרצון בזה כי אין ראוי לאדם
 לעשות הפעולות הטובות ולמוע מהרעות בעבור אחר
 שיבריחוהו חל הפעל וכעבור יראתו מהעולם כי אז יהיה
 במדרגת הכחמה כי הכחמה נח תקך הסל לא ינהיגיה
 במתג ורסן ואמנם האדם השלם חין ראוי שיהיה עולה

109

שאלה ראשונה

אל יבאו עשירי

בהעלותך

על זה הדרך

אבל שיטת הטובות בעבור שהם טובות וימנע מהרעות בעבור שהם רעות לא מפני דבר מחוץ ולכן אמר שהוא יתן עצה להולכים בתמים באופן שיגיעו אל דום המעלה ואמר כל מה שתעשו לא תעשו כמו הם סתיון לו תבונה שהיא הולך בדרך ישר בעבור אחר פוגה הויבמתג ודכן וזה הדבר אין ראוי שיקרב אליו ו אכל ראוי שתעשה הטובות בעבור בחידת הטובות ובעבור עצמך לא בעבור זולתך והלה הרשע כל מה שיעשה הוא בעבור שהוא מוכרח לעשותו על ידי יסורין וסכטים כמו שאמר רבים מכאובים נרשע ו ואמנם הצדיקים שהם בוטחים ביה חסד ויטובבנהו ולכן הם בטוחים תמידית כמו שאמר שמואל ביה ויגלו צדיקים וגו' למה שהיא האדם צריך לשקול פעולותיו והיה כל מעשהו באבני בים באופן שכל פעולותיו ישמרו בקפת תכלית ואוכלם יהיו ממונעות בדי סיכנה שיאמר נפשו אחרי מותו עב ארון אשר בידו נכס כל חי ו כמו שאמר אל כל הפס אורחותיו בעוה הזה זוכה ודוהה פיו סכנה כמו שאמר וחס דרך ארמו ביע ארזי ויהי רצון מלפני אלהי הגמים שיסיר ממנו המעיקים ויריכנו לעבוד בלבב שלם כמו שאמר הט לבי חל עדותך ואל חל בצע ואמר גם כן העבר עני מראית שאל וגו' ארון וכן יהי רצון

גם כן בפרשת בהעלותך

גומעים אהנו אל המקום אשר אמר יי הוא אומר אמרו במדרש לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לארצים וכן כל זמן שאתם בארץ כנען הייתם לכם לארצים אין אתם בארץ כנען כש יכול חיטי נכס לארצים ו וכן הוא אומר בארבעים הלף חלוצי בבל שבו לפי ו ואמר כי נתן יי בידכם את הארץ ונכנסה הארץ לפני יי ונכס יי עמו ו וכי תעלה ערשתך שישאל מככסין את הארץ לפני המקום אלא כל זמן שהם עניה בארץ היא מוכפת הח אינם עליה אינה מוכפת ו עכ' אין הפק אבל בשם טעני ים למקום טבעי וזה המקום אשר הוא טבעי בשם שהוא בוניח ו וכשהוא חץ ממנו ים לו נטייה טבעית לשם כזה המקום והנה זה ירחם כגמית הקליט והכנדים שהם האש והאור והמים והארץ כי האש ידרוש בקפת הענייה למעלה כשהוא למטה וכשהגיע למקומו הטבעי ינוח והנה גם כן יראה זה שאר היסודות והנה אם לוקח אדם נאד מלא אור וימחו תחת המים ויש יסעניו הצבעו או ידן ירגיש כטייתו ודבק תו וזה אינו דבר אחר אלא בקפת מקומו הטבעי וכן ובמחיים ים להם מקום ונאות לטבעם כי הצמחים אשר יעשו פירות רטובים לא ימצאו בארץ קרה וכן גם כן הצמחים היבשים לא ימצאו בארץ לחה ו אבל יש לכל אחד מהצמחים מקום כמות לטבעו לעצת כרי ומקום אחר בלתי נאות וכן גם כן העני חיים כי הרגום לא יחיו בהם והעלני חיים הרמיים לא יחיו בתוך המים ולכן אמרו חז"ל על פסוקה רבו מעטך יא כלס בחכמה עפית מלאה הארץ קניניך בראת בריות גדולות בים בראת בריות גדולות ביבשה אלו שמים ונאות לבי מיר מתות ו גטיבשה אלמלא יכנס

ביש מיר מתות בראת בריות גדולות בים וכדאית בריות גדולות באור שבהם אלמלא ינאות לאור מיר מתות ו בסאור אלמלא ינאות לז מיר מתות ו וכן האדם ים לו מקום טבעי אשר הוא מקומו אשר הוא מורכב ויניף ונכס ו ים לו מקום אחר מוצר שים ונכס והוא המקום הענין שהוא עלים הבח והוא מקם הרחוק יים שהם הסכטים הגבולים כמו שאמר מו לי בשמים וענין לא חכתי בארץ ואל זה המקום יטו בטע הנפשות ואפי בהיותם בזה הע לם מלכות כל טוב לא ינחו ולא יסקו ו כמו שאמר חז"ל כל עמל אדם לפניהו וגם הנפש לא תמלא הנפש יודעת כי כל מה שיגיעה לעצמה יעשה לפיכך אינה פסעה לא מות ולא מעשים טובים אמר ר' לוי משל לעירוני שהיה כשרי בת מלכים אפי מאכלה כל מערטי עולם אינו יוצא ביה די חובתו למה שהיה בת מלכים כך כל מה שיפעל האדם לנפשו אינו יוצא ביה די חובתו למה שהיה בעוליה ממנו הרי שפם ביה העולם יש תוקק העתקות עי עני לעלות למקום אשר חממו החכמה ולכן חנה שבעה מכל טוב למה שהיה חץ ממקומה וכש זכרם היה סידת המקום אז תמצא המנוחה הנכונה ולא יש תוקק לרד ולתה ואינם האדם הטבעי לו הוא המקום אשר ינו בארץ האדם והא ינו ערן כמו שאמר חיבה ימירח חוב הזה את האדם שברחו ממקום קדום וכאשר חטא וגורם מוש בחלקו הזומות למשפחותיהם שחזרותם בגויהם כאנושים לכל חמה ואומה מקום מיוחד מהאקלמים אשר ביה המקום ינו וכשימצאו חוץ ממנו יתנועעו חנו והנה אומותינו הקדושה נפל לה בגורל ארץ ישראל אשר היא גבוה מכל הרכות בעולה ובכבוד ובתורה כמו שהאומה יש לה מעלה על כל האומות כן מקומה הטבעי שיתקומו בני אברהם יצחק וישראל והנה בשם חובה לה לא ינחו ונא יסקו ו וכשימצאו הם ימצאו מנוחה כמו שאמר דוד מרורי הם אשר גרשונו היום מהסתפח בכחלת יי לאמר לך עבוד א ארצים אחרים והנה אברהם חשק חשק בארץ לבא אל ארץ הארץ קודם שבה לו הרביר וכל כן אחד בראת הדבור לו טיה המקום הוא טבעי לו ולכמו כי כל תנועותיו לא היו אלא היות בזה המקום כמו שאמר וילך אברהם הנך ונכוע הגבה והנה יצחק למה שה העולה תמנח כצוה שלא יבא מזה המקום כי הוא היה מקומו הטבעי ואין ראי לנאות משם והנה יעקב טוה לכינו אחד מותו שיל והוא לזה המקום וכן יוסף כמו שאמר פקד יסקור חלדים אתכם והעליתם את עצמוסי מזה חתכם והם התבאר בחמה הטבעית כי מקום הכל הוא מקום החלקי ואלה יקום שיתנועע הכל דרך משל אל המקום שיתנועע חלק אחד וההרץ אל זה המקום יתנועע בלל הארץ ולמה שהיו חלו החלקים הנכבדים בחייתם וכחיותם מתחוב ליהת בארץ כי הם בנייה הקמים אחריהם שהיו קהלי עדא ישראל מתחובם אל זה המקום תתה חזקה כמו שאמר ביה רת עבדיך את אביה ואת עפרה יחננו ולכן תכלית יאיתו מוכרים לאיתיה אלא לבא אל הארץ הקדושה בעבור ששם ימצא ינוחה כמו שאמר תביא אותן טעמו שהי בחלתך מבין לבסמן

פעלת יא לכן אמר משה ליתרונם עמים אהבתו אל המקום אשר ארץ יי והוא המקום המיוחד לעיני ישראל ובה המקום ימצאו ישראל כל צרכם ולא יחסר להם דברי כמו שאמר ירכיבו על בני מתי ארץ ויבא תנוכת שרי וימקחו דבש מסלע ושמן מן חמלמים צור ולמה שבה המקום יגיע לישראל כל כבוד וכל הדר וכל יופי וכל מעלה אמר משה ליתרו דע כי אהבתו טובים אל מקומה הטוב והוא המקום אשר אמר יי כי הוא הגיל הגדול וירחיקתה לנו זה המקום כמו שאמר יבב גבולות עמים ולמספר בני ישראל ונתן הסבה בזה ואמר כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו וסילך עמו ושיגיע לו מהטוב מה שיגיע אליהם והנה הטוב עם שהו עתיד לימצא הטוב יהיה הכרחי ההגעה למה שהם גזר ודבר טוב על ידו אל והנה יתרו למה שהיה משאר העמים זה המקום לא היה טבעי לו אבל היה מקומו הטבעי ארצו ומולדתו ולכן אמר לא כי חס אל ארצי ואל מולדתי ארץ ואמר לו משה כי למה שהיה הארץ עיני ישראל והיה להם לעינים ולהורות להם הדרך הטובה בעצתו הנכונה כבר ראוי שהגיע לו מהטוב מה שיגיע להם והנה לפניה שהיו במדבר התנכל מלא קבל מזה הטוב הראוי לבא אליו אבל אם ילך עמו שיתנו לו סבר טוב וחלק ונחלה עם ישראל ולמה שכל דבר שיתמעש לאי זה דבר כבר אפשר שימצאו לו מעיקים אם בדרך ברי שלא יגיע אל מקומו ואם אחר הגעתו אל מקומו כבר ימצאו גם כן מי שמסירים אותו ממנו יתפלל משה שיוכרו המעיקים כמו שאמר ק' מה יי ופכו אויביו וגו' ואחר המכחה התפלל ואמר משה יי רבנות אלפי ישראל תלשין משה ונתת שימצאו עם משה ו ולמה שזה המקום אשר אמר הוא המקום המיוחד לבני ישראל ככספה וכלתה נפשו של משה ליכנס בארץ במו שאמר אעברה בא ואראה הארץ הטובה הזו ו ויגבון ולמה שהיה כל דבר טבעי בשהיה קרוב אל מקומו יותר במחנה וילך אליו כמו שיקרה באבן כשירד למטה כי כן מנה שיקרב אל המרכז ילך יותר במהירות כן משה רבינו למה שהיה קרוב לארץ היה לו תפוקה גדולה ונמרצת להגיע אל זה המקום ולא שבה בעבור מי מדיבה ובעבור כי לא היה ראוי שהם אשר יבא ממזדים והוא היה רהם להם והוא חס כלם גרים מתים במחנה לארץ והוא לכדו נבסם לא היה לו זה הדבר לכבוד ולתפארת או בעבור להיות לנו לאות ולמופת להיות חסוי חובה לארץ חייב כי משה רבינו עליו השלום שבה להיות בקרב במחנה לארץ ולא בארץ כדי שיהיה לנו תקנה ובטחון שעתידים אננו לקוט ליום אשר אמר יי הרי כתבאר כי מקומו הטבעי הוא ארץ ישראל ולכן אמרו חז"ל טבעה ארצות ברא הבה ומכלם לא בחר אלא ארץ ישראל שגאמר תמיד עיני יי ארץ בה ואם המקום הארץ היה כל מקום המכה אבל יש לה מקום מיוחד וזהו המרכז והנה עם מקומו הטבעי ארץ ישראל מקומו הטבעי המיוחד מן המיוחד הוא ההר המוריה והוא הסהר אשר אמר אלדים לפסו ולכן אמרו חז"ל כל האמת טעם במחנה לארץ יתפלל בנגד הארץ ויתפלל

בארץ יכן כנגד בית המקדש והמתפלל בבית המקדש יתפלל כנגד בית קדשי הקדשים והוא המקום אשר הכל כונים בו ולכן אמר דודי אמתתי באומרים לי בית יי בלך כי למה שחיה המקום הטבעי לנו והוא המיוחד מן המיוחד היה ממה מעוררו בשהיו אומרים לו שילך לזה המקום ואמר אף על פי ששם רוב האנשים הנמצאים בירושלם לא זכינו ליכנס לתוכה והנה כבר ימצא האדם מלכת אל עיר אשר לו תפוקה נמרצת בעבור שלא ימצא המלך שם ימו והכל ושהיה יאן ואמר אף שלא זכינו ליכנס לתוך ירושלם בעבור היה עם רוב אדם כי עומדות היו רגלינו כשעריך ירושלם עם כל זה שמתי באומרים לי בית יי בלך והנה ימצאו בירושלם רוב אדם ואנשים ונשים הדבה כמו שאמר תפוקות מלאה עיר הומיה קריה עליה והנה נתן הסבה בהיות מלאה אדם ואמר ירושלם הכמיה בעיר שמורה לה יחדיו אשר הרצון בזה כי העיר אשר התחברו אליה כל העירות הקרובות והרחוקות למקח וממכר או אפשר שלא יהיה מלאה אדם כמו שיקרה בעיירות הגדולות אשר יש להם ימא דשוקא — וכבר היה ירושלם מלאה אדם בעבור שכל האנשים יעלו אליה להדות לשא יי ובפרט קהל עדת ישראל כמו שאמר ששם עלו שבטים שביניהם עדות לישראל להדות לשם יי וכבר יקרה גם כן בסכה ג' היות ירושלם מלאה אדם בעבור שיעלו אליה על כל ריב וכל נגע והנה הוא מבוחר כי המקום אשר יעלו אליה למשפט ימצאו עם אנשים רבים מכל המקומות כמו שאמר לנו ונעלה אל הר יי ויורנו מדרבני כי מציון תצא תורה ודבר יי מירושלם וכבר יקרה גם כן שהעיר מלאה אדם בעבור סכה ד' בעבור היות מקום המלכות כי המקום אשר בו שער המלך ובו כסא מלכותו ימצאו בו אנשים רבים הם בעבור שכלם יעלו אליה למקח וממכר ואם בעבור שכלם יעלו עם להתפלל ולהדות לשם יי וגם מפני שהיה מקום משפט כי היו עם סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה וכלם יעלו אליה למשפט כמו שאמר כי יכלא ממך דבר וגו' וקמת ועלית אל המקום וגו' וגם מפני כי הם היו כסא למשפט בכהות לבית דוד ובעבור זה היה ראוי לרוב שימצא מלכת לירושלם שלא ימצא עם מקום ללון עם כל זה למה שהיה המקום הוא המיוחד לנו והוא מקומו הטבעי — לכן ככספה וגם כלתה נפשו כל ישראל כאדם אחד לעלות אל המקום ועל זה נאמר במאה נפשי לאדים לאל תי מתי אבוא ויראה פני אדרים והתפלל שישיר השם יי המקום במו שאמר ששטמי אדרים וריבה ריבוי מגוי לא חסיד מלגש מרמה וע לה ת פ: טמי ושהשם יטלח מלאכו לכנינו ויורנו מדרבני באופן שנגיע לזה המקום ש אמר שלא אורד ואמתך המה ייחוני יביחוני אל דר קדשך ואל משבנותיך והנה — אמר דוד שהח מכס השלום לירושלם בעבור והוא מקום בית אלדי ירושלם ועל זה נאמר נוסעים ח חנו אל המקום אשר אמר יי ואל זה היתה מגמתנו וגם כלתה וככספה נפש כל אדם מישראל אחר שכלם זה ראוי שיעיר על קבת ספקות בזה

שם שמי כגוריה
ל סנהדרי
ש השיר אמר דוד
ימרן

ש יעלה ירושלם

ש יעלה ירושלם

הקדוש ור' שמעון משיבין כי אין הרב כחשמועני חס ושלום
 שמה יאמר הנאין ובקר ישמע להם ומנא להם שהוא עשה
 נפלאות גדולות ממני אבל אחר אומר כי אין ואין שיתן להם עד
 שלא יא... לו עוד ואמר כמתמה כי ין רח' לתת להם כשר ומנא
 להם עד שלא יחבולו עוד וכן ואם את כל דגו היב יאסף להם
 ומנא להם מלשון כיפוק ואחר אומר כי אף שיהן להם הבש כל
 דרכם ותאותם לא רי להם אבל לעולם יהיו מתלועסכי אין אדם
 שיוכל למנא דברי המתלוננים כי אף שיתנו להם כל מה ששאלו
 עוד ויכפו לחטא ואלו הכ' דעית הם על דרך דרש ור'
 אברהם י' עורא השיב כי משה היה חושב שלא יחדש השם מ
 מופת יכבי אם להצדיק כביאו והשיב הי' מכן שזה הדבר
 אינו נכון כי כבר עשה עמיהם בשלו הרשון במן
 וכלם על תלונותם נתנו להם וזה הרב השיב כי כאשר עשה
 השם ית' חתות ומופתים את ישראל כלכ לטוב להם כי והמיו על
 כל מעשיו זולתי כאשר יבא הקדף מלפניו על עובדי רצונו
 שיעשה עמיהם באף ובחמה והנה אין בנסים דק טובה
 שלימה ברחמים און נקמה במדת הרין אבל
 עתה כשאמר לו שיתן שאלתם ויאכלו כשר עד אשר יבא מאכס
 והיה להם לירה ידע משה שלא יאות מאת השם להברות להם
 בשר כאשר נתן להם דגן שמים כמו שאמרנו לו אין רבר רע
 יורד מן השמים אבל בעבור שאמ' בכאן ואל העם תאמ' התקדשו
 למחר ולא הוריעוהו כי משה שלא יהיה כגם מהתו ית על כן נאל
 לו בסימיה מה יעשה להם בדרך טבע הארץ הצאן ובקר יבטע
 להם מכל סביבותיהם לא יספיק להם ואם יאכוף להם גם
 בדרך מקרה ובדרך טבע וזה טעם היקדך דברי אס לא ואמר
 הי' יתקדש בלשון ויין מלכות רב כיד המלך וכן היה
 שנסע רוח מאת יי' במנהגו של עולם לא רוח קדים עוה מאד
 כאשר הזכיר במופתים אבל רוח סתם בנהגים והאמת
 כי כבר ימנא כנביאות בשואל ומשיב לא על דרך ספק
 אלא לקבל השמחה ולהודות כי לא קצרה יד יי' מהשיע ויאמר
 זה ביה און כמו שאמר הרחיני נא את כבודך כי משה רבינו היה
 יודע שאין טוב בריה יכלה לעמוד על השגת עצמותו ש השם
 ית' אבל כדי שיבא לו התשובה ממנו כי לא יראני האדם וחי כי אי
 אפשר לשום בריה להשיג וכן היה זה שמה בשוא ורע זה כי הוא
 אצת ונכון מכל הרגים אשר נהגו בו לפסק הג'
 והוא חיד' אמר יהושע הדוני מאה בלאם השיב
 הי' מכן כי משה דבר אל העם את דברו יי' ביה הוא יאכל מן
 הרוח אשר עליו ויתן על המת יצבי עמו באהל מועד והנה
 אלה לא יבאו אל האהל ועושים עצמם מכלל התכלים
 כממרים בדבריו ולכן אמר יהושע הדוני משה בלאם כי אולי
 רוח סקר בפייהם או רוח רעה מבעתם והיו צרכים לתת לבית
 הכלה באיש מאוגע ומתכבא ומשה השיב בענותו מי יתן את
 כל עש יי' נביאים ורבות אמרו שהיו אומרים משה מת
 ויהושע מכניס את ישראל לארץ לכן אמר בלאם ואמנם
 הד' חיד' דברו מרים ואהרן בעבר יי' זה אין לו התנלות
 אלא מה שאמר אהרן אשר טאלנו וישר חטאנו והנה נדרש
 מאתם והנה רצ' חמרו שאמרו כשאמרו שתוקים

ואלרד נצירר מתנבאים אמר צפורה אהריתם
 ואי לכיחה בעבור כי משא הרבור למשה לא קרב אל צפורה
 אבל גרש אותה ומרים ואהרן אמרו כי לא עשה זה בעבור
 היינו נביא כי הם נביאים כמותו ואין המשכב אסור
 ולכן לא פירשנו אהרן מהמשכב לא מרש ולא אהרן זאת לבעלת
 וזו לאשתו לא אמר כי חטא היה על זה התואר כי למת
 שאמרה אהריתם ואי לכיחה אמרו מרש ואהרן כי לא פירש
 משה מצפורה אלא בעבור שהיה שחורה ובעורה לא בעבור ק
 קדושת תאם אלא בעבור שהיא כותית שהם אף על פי שהם
 נביאים לא אסרו המשכב והנה עם שהמשכב הינו אסור
 לנביאים אבל היה אסור למשכב בעבור כי קרן
 עור פניו ולא היה אפי' בהרף מבלי שיתדבק עם השם הנכבד
 אבל שאר הנביאים אינם מתנבאים עמיד ולכן לא נאסרה להם
 בתשמיש ולמשה היה אסור ולתורות להם זה כאלהם הנבואה
 פתאים ואמרו רבתינו ול שהיו מים מים שהיו שמים מקרי
 לילה והוא דבר הגון ומקובל והנה אמר להם השם שאף אם
 חניח שהם יהיו נביאים מבלי חמנעיה והיו נביא יי' עם כל זה
 יש הפרש בין נביא לנבא כי הם השם דבר עמיהם בחלום או
 במראות של נבואה אשר הוא אחר משמים מהמיתה אבל נבואת
 משה רבינו עליו השלום נבואתו היה עשימה כהי' תו חולם או
 במראת הנבואה באברהם אבינו בהיותו בין הבתרים ואחר
 שהודיע להם סודתם נחטאתם נתן להם העונם ונכרעה מרים
 בעבור שהיא התורה להפורענות ומרים היתה מדברת ואהרן
 הצקכל ואמר אהרן אל נא תדי כמת אל עתה תהי אהריתנו בכפל
 הית אשר יבא מירחם אמו גאבל חזי בארן וכן בשר המצודע וזה
 פירוש זה השבטן באצת וכן פי החכם ר' חוב' ע' ו ואמנם
 לשפק היה עש שזוא קלה : הנה הי' מכן השיב ביה
 כי חשב משה כי בראות העם מנהגים רבים עברו חתים
 וידברו על לכה בעת תלונתם ואפשר כי כאשר יזכרו חוקים
 ונאל עליהם מן הרוח וידעו העם כי נאמנים הם לנביאים לא
 יאסו כלם על משה ואלו תאותם גם משה והנה נדבר בחטא
 המצאוננים ובחטא התאווה והנה חטא המתא ננים מתאוננים
 הוא מ' זרת און ופן מתשבת אונן והנה דברו דברים של הכל
 ול'ן שמע יי' דבריהם ויחר אשו בהם ותכל סקת המחנה
 ורבותינו חמרו שהיה זה הקדף על הראשים שבעש ואלו הם אצלי
 ביי ישראל אשר כתחיבו כנייה במעמד הר סיני והם חטאו
 בתבערה שהם דברו דברים של תוהו ודברים של אן ברברים
 העיוניים ולכן נשרפו בתבערה כמו שנסדף גרב ואכינו באהל
 מועד והנה החסססוף אשר הם עורב רב אשר עלה עם ישראל
 מצרים אליו יתאו תאותו ובעבור שלא היו נחשבים לכלום ואפי'
 שנאלו הם בשר ויכבו לפני משה לא יחום להם והי מופ' זים את
 בני ישראל שיכבו וישאלו בשר ויהו אמרו והאם בסוף אשר בקרבן
 התאו תאוה וישובו גם כיי ישראל ויאמרו מי יאכילנו בשר
 ונתרעמו מהמן באמרם נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו
 והכזיב שפר מהמן ג' בגולות שהיה לו יי' אמר אהרן יהי יקר
 ונעים כי פעמים רבות נעזב המאכל בעבורו שאין לומר משה טעם
 אן שיש לו טעם שהוא מר וכבר יעזב גהכין בעבור שהאמלובך
 ומאונף בדבר אחר נאמר שהמן טעם טוב המריהווא והמן כורע

משה כבא

משה הר' אונש

משה הר' אונש

שין

משה

המקום הוא עולם סכלי טוב וסכלוארוך בהכך זה העולם שאינו
 כ"ו טוב ואינו ארוך ולמה ששמת האדם נשמה חספי מהמדות
 יחשב זה אדם שהסכל המעשי לא יהיה לשאר בעבור שהחר המות
 אין מעשה וחסרון מהמדות כי זה העולם הוא מהמעשה וההחר
 לקבלת הסבר ואמנם לזה השיב הסכל המעשי לא כ"א ארבע
 ואל מולדתי אלך כי הוא זה העולם כי לא יועיל כלום לעולם
 העליון ואל הסכל העיוני שילך עמו ואל ע"פ
 שלא יעשה מדות נבחר עשהם כזה העולם ופנה דרך לסכל
 העיוני להיות לו מורה באי זה דבר יוכל לעבוד את יי לזה אמר
 לי שזה המדבר הגדול והגורא אשר בו נחם שרף ועקרב היה
 הסכל המעשי ענינים לסכל העיוני ואל ויהי לנו לעיני כ"ו זולתו
 לא יוכל הסכל המעשי לעשות דבר והנה הסכל העיוני והסכל
 המעשי הם אחרים כגמלא רבם במאמר וישאר הנפש האנושית
 ע"כ א"ו השני כחות אשר כל אחד מהם קנה חכמה והידיעה
 ובאחר קנה המעשה הטוב אשרי איש אשר בהם יתעורר וישתמש
 מהם לעשות דבר קנו בתורה והמדות כמו באר אשרי תממי
 דרך ההלכות בתורת יי והיה כ"ו צרי עדותיו בכל לט ידעוהו
 ולא יהיה נסתה אחר הדברי אשר לא יעשילו ולא יוקו כמו שאמר
 חף לא פעלו עולה בדרכי הלב ומי שיזכה לא יגבתים מעלתו
 גדולה והנה ונשתפרד נפשו מעל גויתו יהיה שכ אל המקום
 אשר אמר יי והוא המקום אשר אין חושך ואין צלמות והן העדר
 כל ואין מות אבל ימצא בו שכן ושמחה תורה ויגל זמרה ו ב"ק
 רחמנא רביעין

פרשת שלחך

יגדל נא בחי יי כשעל מכה למורו באנו להב"ה שהיה קוש' כחרי'
 לתקוות אל ה"ה למשה משה אין שלום בעירך אל רבונו של
 עולם כלום ים עבד שנתן שלום לרבו אל חף על פי כן ה"ה לך
 לעירתי מיד אמר ועתה יגדל נא בחי יי חן סגן כ"ו הדברים
 העליונים פועלים כדברים התחתונים כשמתא הכנה בדברים
 השפלים אבל כשלא ימצא לא יפעלו בהם כלל האצל נח
 בשאדם יחרוש מורע השדה אחר כן יצנע ענה הדברים העליונים
 ויהיה מטר אחר כן יאיר האור על פני כל הארץ וימיהו
 הזרעים באופן שימצא זרע לזרע ולחם לחם וכאשר לא יהיה
 האדם ולא ירע חמטור והאור לא יעשו כלום ו יוכן גם כן אם
 יתחבר האדם אל האשה ויהיה הזרע מוכן להוטר בו והקבת
 לקבל הזרעה אז ניתן הצורות יפעל בשיתחברו זה עם זה אבל
 בני חבור לא ימצא מין מהמינים אם כן הדברים העליונים בדי
 שיפעלו בתחתונים צריכים אל קרימת ההבנת ואם לא יפעלו
 כלל זה מבורר בכל הדברים כ"ו בעינים ובה בשפע הבא ממנו
 י"ד לטובאיו זה יקבל שפע יותר מחבירו בעבור ההבנה שיש לו
 יותר על חבירו ואם לא ימצא לו הבנה לא יחול בו הדוח כמו
 שאמר חז"ל חן הכיחמה שורה אלא על חכם נבון ועשיר ובלם
 במדה הרי שהב"ה לא יחול על איש מהאישים אלא באמצעות
 שיהיו מוכנים לקבל השפע ולכן אמרו בזכות
 ויפתר זכה לקבלתה אשר הרבון כזה שלא
 עלה להביט אל האלדים עד שיעלה ראשון ראשון

בר הוא וציונו בשני הדולח וטעמו מתוק לנפש ומרפא לעצם
 ואל כטעם לשד המין אמנם שהיה נקי מכל סוג שהיה יורד
 על הטל ולכן היה נקי וטהור ואל וברית הטל על המחנה
 לילה ירד המין עליו והנה גם כן יוכלו לא כלו באר הוא גם
 לטומא בדומים ועשו אותו עובות או יי זה דבר מירצו והנה
 אלה רשעים היו מתאו נים על המין שהיה מין יקר וכבר
 ומתאוים לאכול הדב יש הרעים והנה היו זוכרים הרבים
 והקשוחים והאבטוחים והכזלים והאמונים ולא היו זוכרים הרע
 המביע להם במצרים שמררו את חייהם בעבודה קשה בחומר
 ובכלבים וגזרת כל הכן היאורה השלכותיו ולכן הרה חף יי גם
 ונקברו כלם בקברות התאויה והיו מה שראוי להעיד בזאת
 הפרשה ו נשוא אל תחלת מה שהיו והוא חן טבעם קנחנו
 אל המקום אשר אמר יי והוא ארץ ישראל כי בה זה ישראל עם
 חכם הגדול והגורא הוא מלך עליה כמו שאמר בתורת דרושו
 לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלדים כל זמן שאתם
 בארץ כנען היתה לכם לאלדים אין אתם בארץ כנען כ"ו כול
 איני לכם לאלדים וכן הוא אמר בארבעים ח"ף הלוי כ"ו
 עברו לפני יי ואמר כי נתן יי כבודם את הארץ ובה הארץ
 לפני יי ולפי עמו וכי תעלה על דעתך שיסדוק תכבשין את
 הארץ לפני המקום אלא כל זמן שהם עליה כ"ו הוא מוכנסת
 הארץ לפני עליה אינה מוכנסת ובעבור היות ארץ ישראל ארצות
 החיים כי אמר הארץ רישראל מוכנים והם י ויגויעו על
 ארץ הארץ להיות מוכנת יותר משאר ארצות עם שכלם של והוא
 מאבות עליהם חבל יבניה במקום ונתמקום יותר כמו כ"ו
 לא הארץ ומלאכה תכל ויבטי בה וגו' עם כל זה מי יעלה בהר
 יי כי יתחלפון המקומות מצד המקבלים ולכן יתאו החכמים
 והזריקים להיות בזאת הארץ ולהיות נוסעים אשר יהיה בקנה
 העולם כאלו זה המקום הוא מקומם הטבעי וא"ל העפר מוכבר
 על ויבטי כמו ש"אמר וכבר ארמתו עמו כל שכן ו"ל סגן כ"ו
 בהיות האדם בזה המקום יוכל לעבוד את יי ויכל לעשות את
 כל המדות כי רבים מהמדות תלויות בארץ ואף המדות הנגזרות
 חובה לארץ יש הפרם לעשותן בארץ או בהנה לארץ כמו אם
 יתפלל אדם במקום טהור או במקום מטונף ובהיות האדם בזה
 המקום יבקש ה"ה המקום האמתי שהוא המקום אשר יש למשכיל
 כ"ו שאמר גורח חיים ל ועלה לאשכנז והנה האדם רחוק מיהיה
 בכל מקום נמצא אל זה המקום וכל תנועותיו ופעולותיו יהיו על
 פי יי כמו ש"ה הרמז על פי יי ויחמו על פי יי יסגו והנה
 לאדם יש לו"ב שכלים סכל עיוני וסכל מעשי והנה אפשר שח"מ
 על כד הרמז שהסכל העיוני יאמר אל הסכל המעשי נובעים
 א"ח: אל המקום אשר אמר יי והוא ההר אשר חמד אלדים לביתו
 וחי ומי העולמים לזה המקום כמו שאמר יי מי יגור בההר
 ואמר המקום אשר מי יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו ו
 ואמר שהאדם אשר ראוי לעלות לזה המקום שיהיה שלם נדעותיו
 ונקי במעשיו וקרום בלבומו כמו ש"ה הרמז בשני אלו המאמרים
 הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו לא רגל על לשון
 ואמר גם כן נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לבו נכס וגו' ו
 והנה האדם אשר אלה לו ראוי לעלות אל הר יי ואמר הסכל
 העיוני אל סכל המעשים עששים אכחנו לכה אמתוה טכנו לך כי

כ"ו יסגו על נפש
 אמת אל ה"ה
 ויגור בההר
 אל המקום אשר
 יי ויגור בההר
 ויחמו על פי יי

ראשון לכן זכה לקלסתר ואמנם אצילי בני ישראל למה
 טלח הכינו עמם קודם ההבטה אל האלהים נתחייבו כליה
 וכשרפו כהערה ואין הסגת השם יתברך כמו שאמר בי
 ידעתי למען אשר יבנה את בניו ואת ביתו אחריו וגו'
 אשר הרצון בזה אי. ומסג' בו תמיד ולא תפוד הבטתי ממוט
 למען היותו מוכן וראוי לזה הפעל בעבור שהוא מזה את בניו
 ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יי' והנה — אשר
 אין להם הכנה השם ית' מסתרי — פיו מהם
 והיו לחבול הרי זה באר שכל טוב המצא בזה העולם
 צריך ראונה שיעזר: הרבים מוכמם — ואם לאו לא יקבלו
 השלימות אם בן הרב העליון צריך לתתון — והו'
 בנות זה המאמר הנכבד באמרו בשעלה משה נמרו מצאו
 להק' ב'ה משה קושר בתרים לאות ית' אשר היו בין ב'ה אשר
 היה מתן הצורות שחמרים ומחמרים כי זה הפעל אי אפשר מבלי
 שכל נבדל והנה — משה חב' שהם ית' יפעל כל
 הנמצא מכלת' שיעזר בו ההכנה ואמר לו הבה
 בנות אי יש פלס בעידך על כל הקימה לרמוז כלום יש תהיך
 שיעל שום פעל והשיב משה שהטובה השלימות יבא מצד הנועל
 העליון שהוא הרון הכל וקבלת השלימות יבא — מהעבר כי
 מה הרון יבא הט' ב' ומהעבר קבלת השלימות לכר — ואמר לו
 גשם ית' כי איך היתה אמת זה — ראוי לתתונים שיה' עג
 לגמולותם בעיניו הם ההכנה ואז יפעלו העליונים — והו'
 אמרו איך על פי בן היה לך לעזרני אז אמר משה יגדל כל
 ב'ה — אשר הרצון בזה כי היה מבין גאומתו גדי
 שיקבלו השלימות בעבור שגדל ב'ה יי' ומנה נעולותיו הבר
 בולת זה קשה ומצע ולהורות על זה הענין אמרו באיכות
 רבתי וזה מן ב'ה בין כל הדורה גלו בגדרון לח גלתה בבניה
 גלו בהכנס לח גלתה בבניה גלו מסמיות לח גלתה שג'ה גלו
 תיקומתם ב'ה רבן גלתה בבניה שג'ה מן ב'ה בין כל
 הדורה וב'ה למעלה ממנו עול'ה ה' הכובש' לפי כר
 והנה — בזה המאמר הנכלל כי כל זמן שימחו המכבלים
 לקבל השבע לח גלתה שג'ה כי עדיין יוכל
 לעמוד ואמנם כשהקטנים והתנוקות של ביתרבונו גלו לא
 בשאר מי שיקבל השבע ולכן ידמה כאלו השביעה גלתה אשר
 שלא יגלה פעולותיה — ולזה גם בן אמרו צריך יגדל תמי כל
 זמן שאי מקום להטיב אתכם אתם מתישים כחו של מעלה
 עומדתם על היס' אמרתם זה ילי' צמחה — בקשתי להטיב
 אתכם חזרתם ואמרתם נתנה ראש — עמדתם על הי'
 כיני ואמרתם כל אר' דבר יי' נעשה ונשמע — בקשתי
 להטיב לכם חזיתם ואמרתם אל'ה א'היך ישראל' חסד
 הרבון בזה כי כל זמן שישראל מוכנים לקבלה טוב והשפע
 האלהי יקבלו ובא' וכח השם יתגדל יתקדם — כי ברהות
 פעולתו נודע בעמים כי הוא אלהי האלהים וכשישראל לא היו
 רחמים אז השפע שם למקומו ולא יוכל לעשות שום גע' כמו
 שאמר אי' אעביר כל טובי על בניך וקראת בשם יי' וגו'
 אשר הרצון בזה כי השם ית' מגיח — בכל מצא ונמצא כפי
 הבקו' לקבל השפע ממנו כי אין המונע מדרו כי במשומן יי'
 כשאת לא ימנע טוב להוציא בתמים כי כמו שהשם יאיר

ככל בית וכת כפי מה שיש לו מהחלונות כן רשם ית' הוא מרחם
 על יריאיו כפי מה שיש להם מההכנה והכח לכלל השפע ממנו
 ולמה שישראל כששלחו המרגלים חטאו חטאים גדולים
 נעדרו מלקבל השפע מאת השם ית' עד — בקימו
 בניהם הבאים אחריהם ויהיו מ' שיה' במדבר הגדול והנור' מקום
 אשר שם נחש שרף ועקיצו זה מוליד גבורה כנפש עם נון
 הפורנסה כמו שאמר הרב המורה והנה ישראל
 היוצאים ממצרים עם שלח היו יכולים — להלחם
 עם הענקים ועם ארץ שנעה עממים אשר בגובה ארזים גבהם
 וחסינים הם כאלוים עם כל זה הם היו צדיקים וישרים לא היו
 צדיקין בלי זין ולא להלחם עם פסעה עומים גבל ג'ו מכלים
 אויביהם לפניהם כהרם כמו שיער בהיותו צדיקים וקמוי
 התורה — אם בהקטית לבו — והנה ארץ ברית יי'
 נוסע לפי ית' לתור להם מנוחה ולו לכדו הבח' הגבורה להפיץ
 א'יבי ישראל' לפניו וכאשר עמדו ושלחו — מרגלי'
 תזכרם של מעלה וכשארזו בלתי מוכנים להיות לחמיי עם
 ערים גדול'ת ובצורות כשמים ועם ב'י ענק לא על ידי נס ולא
 מבחס וגבורתם היו במצרים בעבודת כרך ועל הכלים ועל
 השומים עם היות כיר הכפר לכניהט — זה דבר ידוע
 כי זה מולד רבות כלב ולכן לא היו ראויים לו ליכנס לארץ
 הנחמית ער שיקמומו ית' הם הבאים אחריהם ובאמצעות נחם
 וגבורתם והקשה העליונה העוזרת בהו' מלאך יי'
 שהיה הולך לפניהם לתור להם מנוחה כמו שאמר ומנהך פניו
 הושיעם ואז י' גדל ויתקדם שם יי' לעיני כל העמים והו' רצון
 לת' שהתחילו למר יגדל כל כח יי' עם המאמר ה' בדר' הקטנט
 בו והנה ראוי שגבאר בחטא המרגלים ובתגלת מרעה והכני
 דעת ר'ו ל' הט' המרגלים בארץ נפלחה א'שים נפניו כי
 ראוי היה להם לנכת אל אשר ישיה העקן ואין להם לשגול פוס
 דבר אלא בפנימה שאמר להם מרעה כי על פיו יצאו ועל פיו
 יבאו והם משה אמר ויטב בעיני הדבר הרצון בו כי הוא
 היה יודע כי טובה הארץ מאד מאד ויש יצאו המרגלים
 ויראו את פריה ארץ ית' יחזו כח לעלות אליה נמלחמה והו'
 ה' זאב הראשון ואמנם הטא הפני הוא אמרו חכם כי עזו עם
 ה' זאב בה והערים בצורות וב' יי' יענק רא' נוסב עלמק יושב
 בארץ הנגב והחתי וה'מורי והיבוי והכריז יושב בהר וה'מורי
 והכעני יושב על ההים ועל יד הירדן אשר הרצון בזה כי מה
 יושב' אם הארץ היה טובה ורחבה וארץ זבת חלב ודבש אם מי
 אשר ליכנס בה כי העם אשר היו בה עז בנמר — וקל כנגד
 ו' ערים בצורות וגדולות אשר ימצאו בה פ'טבות לנכתי יכול
 להלחם עמו כי העם עז והיא הרחשה וב' מהעדים גדולות
 ובצורות וגם ימצא סבה ג'ס כן כי האשים אשר הם שרי מ'
 כ'א ית' הם חזק' תקיפי ער מאד והם יודע' תכחבונ' המנחמ'
 דבר נמרץ ו'א' וגם יידי הענק ואינו כס' ו'ח' כ'ה' סוף אם
 ירצו ליכנס לתוכה הכניסה בה היא נמגע ב'ט' הירובה והנחה
 כי העמלק יושב בארץ הדרום והחתי' אמר ר'הכריזו יושב בהר
 והכנעני יושב על ר'ים ועל יד הירדן אשר נח' ימצא להם געבור
 זה מקום שיוצאו ליכנס בתוכו לא מנר הים ולא מצד היבש' וגו'
 מנר שום פאה והנה היה ר'ו' עומד שהארץ הטובה זה פריה

אין מה המורה

הנה

אין מה המורה

וכמו שכתבו אש"י כנסת הגדולה יאמרו כבודו מלא עולם
 משרתיו וסאלים אלה מקום כבודו וכו' יראה שיש שהם
 ית כבודו מלא עולם וזהו מושג מכלל נמצאו מלא שיש
 מצמיח למיניהם ומכ"ח למיניהם ומכל שאר הנמצאים שיש
 הקצון שבהם הם חשיבים גדול מעלתו כמ"ס' מלפני מבהמות
 אלק' ומעוף השמים וגו' ואז' במקום אחר שאל נח בהמות ותוך
 ועוף השמים ויבדלך שהרבה בזה כי מאלו הנמצאים השפלים
 יעמוד בהכרת השם ית עם כל זה הוא נעלם ממנו בתכלית
 ההעלמה כי כבודו מלא עולם והוא מושג מכל נמצא ועם כל זה
 משרתיו והמשרתים אותם תמיד סאלים ואומרים איה מעלת
 כבודו ועצמותו ועוזו ואומרים לו לאלו שיהיה מבורך בלי זה
 עד שיהיה והנה השם ית כמו שאמר הוא נעלם בתכלית ההעלמה
 בת"ס' הוא ית כי לא יראנו האדם וחי והוא הרבון באומרו כי יושב
 בחדרי חדרים והנה יא' אמר לשכון בערפל והנה משה בשיקרה
 לדעת את עצמותו וקרא עור פניו לא היה מושג מהשם ית אלא
 עין וערפל כמו שאמר ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים
 וכן הכסף הוא בעלמל מעיני כל חי ולא נדע מעיניה אלא עיני
 בוללים ולכן היא יושבת בחדרי חדרים ולכן ידמה לשם ית בזה
 התואר הר' ואמנם ההרמות הם כי כמו שהשם ית ישיג
 כל הנמצאות אע"פ שאין משיגין כבודו כן הגשם מנסה כל
 הדברים ואין משיגים אותה כי היא אפשר לומר כי במישהגשם ית
 לא ישיגו דבר כן הוא לא ישיג הדברים הנשמיים והנה רשעי
 אמתניו היו אומרים כי זה השם לא יראה להם כמו שאמר עליהם
 חכמים הוי המעמיקים מייאסתי עצה והיה במהסך מעשיהם
 וגו' והנה הגשם ישיג עצמה וזולתה ולא ישיגנה זולתה ואף
 בהיותה עמו היא בלתי זוכרת את עצמה ויטבח את עמה ואת
 מולדתה עד שוכח אל כבוד החיים כי אז התדבקה בכבדתו וזו
 היא גלויה לעצמה ואמנם בהיותה בזה העולם לא ידעה
 מאמר שם ודע אלו הדברים הנשמיים שולכן היה רוחה ואינה
 נראית ולמה שהיה הגשם רוחה לשם ית באלו הדמיונים
 התפלל משה לשם ית בהתייחסו לכבודו והגשם בהתייחסו אל הכבוד
 וזל אמרו כי מלך ב' כ' בשמירה עליו מדינה ובא עליה וכנסה
 הויג' טובים ורעים לתם שלא ידע ווי הוא אחר העל לו אכל
 השם ית שהוא ארץ כל הרוחות נודע אותם אין דאיי שיפגש פי
 אש המאמר כלכד וזהו שאמר אל אלהי הרוחות לכל בשם האיש
 אחר יחטא ועל כל העדה תקצף והנה יש בכאן כסף
 גדול והוא אש היה אמת שאש אחר חטא כלכד איך נתחייבו
 ישראל כליות ואמר הברלו מתוך העדה הרעה ואש רבים הם
 חמט' אים איך אמר משה האש אחר יחטא וגו' והנה הסיב
 הר' רבו והנאל בקשבת זה הספק שמה לא הבין נביותו
 כי באמר לו השם ית הברלו מתוך העדה הרעה הוזהר לא אמר
 אלא על דתן ואישים וקרח והה' למען השיב לזה דבר
 נאה ומקובל ודברי פי חכסין כי כל ישראל נתחייבו כליות
 מזה שנקבל כלם אל אהל מועד לראות אי זם מהם יצח והנה
 ויראו אחרי רבים ונתחייבו כליות כי היה לקרח ועדתו לרגום
 אותם באבנים אבל לא די להם שלא עשו זה אבל נקללו אל
 שתח א' מ' לראות וזה עליהם העכור זה נתחייבו

כ' ויהי ומה המעט החי'א בכל תפלות ששעה עד הנה ויחיי
 שראוי שיהיה הגורם והמפתח לא האשים השפתי'ם אחריו
 וזה אמר האיש אחר יחטא וגו' והנה השם קבל תפלתו ואמר
 כי לא יע. כי אש הגורמים ואל הנמשכים אחר ענתם לקחת
 המצוות והנה נכתבה זאת הפרשה להודיע שמהם אמת
 ותורתו חמת כמו שאמר בפרק המוכר את הכפ"ה אמר רבא
 בר רב חנא חרו זימא. זה קא חזילא באורחא אמר לי הווא
 טיעא תא ואחיו לך בלועי דקרא חזל וחזא כיעא דהווא
 נסיק קוטרא צפיה שק"ג ככא דעמרא ואמרה במיניה
 אנתביה כריש מצחם עביטא אפקים לאיחדך אחר ליה אבות
 מא שמעית שמעתי דקאמרין מזה אמת ותורתו אמת ואלה
 בראין אש ההגדה כפשוטה הרי טוב ואם לא אמר שאחר
 מ' אלמים יתדבק עם אחד מהמעמקים בהבלי העולם ודאית
 שכל האומות הם חולקים על התורה האלהית שהיא תורת משה
 ושכל הפרוש ממנה ילך לאבדון ולהפקר ולא יאמר תורה שהיא
 קיימת ואצדית אלא זאת התורה התנונה למשה מלפת השם ית'
 וכן היא ירושה לנו קהל עדת ישראל ולכן נכתבה זאת
 הפרשה כי בימי משה קמו עליו והודו על מעשיו והיו חושבים
 שמלכו עשה כל הדברים ששעה ונתאמת תורתו במה שהקמים
 עליו נפל שאל לבור תהית ותאמת תורתו כמו שאמר בזה
 תדעו כי יא' שלתי לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלפי
 כי הדבר שיעשו בו המחלוקת והסתירה כשישמע השופט
 טענות הכתית והסתרות יקום האמת יותר כמו שאמר הפילוסוף
 ב' מ' אמרות כי ב' האמת האמת ראוי שיאמר סבת הספק
 ולכן כשנתבטלו אלו הרשעים וירדו לתחתית שאלו היו אמרים
 מזה אמת ותורתו אמת וזה תכלית כל הפרשה בלח' ג'
 להודיע לנו כי המצאמר לרשע אינו ולמנו ולמה שהאבנים
 במסכים אחר הרעים וחסדים בעד רשעים יתר תחברת
 כדקים וקרה להם כמו שיקרה לר' אע"פ שבת הסמותים
 הרשעים ידריכו לאשם אל אמונתם ואל מדותיהם ולכן התחיל
 דוד אצרי האיש אשר לא הלך כי אין ואינו לסוס אש להתחבר
 עמז' שוט חבור ל' בצפה ולא בהליכה ולא ביש'א
 וכמו שהוא מאמר הכרם מהם הוא דע ותר המתחבר להם
 כמו שאמר קורו גא מעל אהלו הרשעים האלה כשפוטם ואל
 תגיבו בכל אשר להם פן יעשו בכל מעלתם כמו
 שאמר וז' אי לרשע ואוי לבט' ג' להודיע לנו כי
 המרדף אחר הבררה טרחה בירח ממונ והנה
 קר' ועדתו שזם רבו לחיות בגדולה ולהיות בהנים נפלו לתחת'
 שאל כי כדתה הארמה אד פיה ובלעה אותם והת כל אשר להם
 להודיע כי המחלוקת כמה הוא דע ושר כי המעט
 מצ' ומתה יגדל וכמו שכתב בברזל יחד
 והאז' ערל כן המחלוקת
 יגדל ויתוסף ולכן נעשו אלו החלקים עם משה כי יא' אש
 מלפני יא' ובערה כס ומתו כלם כהקריבס קטרת ולכן בחרו
 משה ולכן אמרו השלמים עם המות היתה כנתן בתוכו
 שכו' כשרפו נדע וזה הוא ה' להודיע כי אין ראוי להתחייק

משה את ידו וקחת הסלע ביטוהו פעמי כוהנה הטוא הוא נמצא
 באני חלו הכתובים אבל לא יראה שחטא בגו' שמעו נא המורים
 ולא באז המן הסלע הזה נמצא לכב מים ולא בהכותו את הסלע
 ולא בהיותו פעמים אח בן משה לא הטא (ולכן הטיב הבה
 למלאכי השרת כי מקרה ח' לדריק ולרשע ואמנם שמשא לא חטא
 באז' שמעו נא המורים כי שמעו נא המורים הם דברי תוכחה ו
 וכל הביאים הוכיחו לישראל תוכחות נמרצות והנה ישיה אמר
 פיסר אל' הם יתיר פחותים מהמורים ומחמורים — באז' להם
 ירע שור קנהו חמור אכ'ם בעליו ישראל לא ידעו גו' ואמ' לכלם
 היו גוי חמור וגו' כי בכלל אף שלא ימצא אכשיב דריקים ותמימה
 אבל כלם היו חמורים תועים וחסאם גדלה עד המורים כמו שאמ'
 עש כבוד עון וקרא אל בני אברהם יצחק ויעקב זרע מרעים
 בנים משחיתים וקרא להם ג' כ' קניני סרוס ועם עמרה ולעיר
 הקדש שחיקריה נאמנה קראה עיר הזונה ואכ' איך יענש משא
 באז' שמעו נא המורים (ולא חטא ג' כ' באז' המן הסלע הזה
 נמצא כי השם ית' צוה להוכיח המים מן הסלע הידועה ולא מסלע
 אחר באמרו להם הקהל את הערה וגו' — ודברתם אל הסייע
 לפניהם ונתן מימיו טהרה שהיה להם סלע ידועה ולכן אמר
 אל הסלע באז' הידועה חס כן לא חטאו בזה (וג' כ' לה חטאו
 בג' כ' נמצא ולא אמר יוצא כי כל מה שידבר משה ויעשה הוא
 בשם יי' כמו שצ' באז' בכל התורה כלה כי לא יעשה דבר קטון
 חו גדול אלא באמו של הבה והנה משה אמר ראה אכשיב נותק
 לפניהם חיים כר-הגו' ואם לא תשמעו בקולי ויעיר יעודים
 גדולים רבים ונאמנים והנה באמרו פרשיות רבות בתורה בשם
 משה ואם לא נאמר באמרו לו השם דבר והנה כל מה שיעשה אף
 יאמר הוא בשמו של הק' כ' ה' כמו שאמר עליו בכל ביתי נאמן הוא
 (ולא גם כן חטא בהכות את הסלע שהיה לו לדבר ולא דבר כמו
 שכתב רש"י מרברי ההגדה — שאם כן למה צוה לו לקחת
 את המטה אם לא היה להכות בו — וזה דבר מבורך למתביין
 בו ולא גם כן חטא בהכותה שני פעמים כי אם לא חטא בהכות
 פעם אחד גם לא חטא בהכות פעמים אחת והנה אמר יתיר גדול
 בהכות פעם אחד מהכות פעמים אחת כן נא מצונו למשה חטא
 שחטא ולכן באמר בעיר זה אמר הק' ה' למלאכי השרת
 שמקרה אחר לדריק ולרשע ואמר הכתוב שחטא על שלא האמין
 וחיל ומרה אף פי' ונהנה בעור שלא מצאו לו חטא אמרו
 במדרש שג' פרנכים טובים שהיו לישראל ואחד אמר
 שיכתב פורחמו ואחר אמר שלא יכתב פורחמו משה אמר שיכתב
 פורחמו ודוד אמר שלא יכתב פורחמו משל למה הדבר דומה
 לנתיבאים שלוקות לפניהם בדין א' קלקלה וא' אכלה פגו' פ
 שביעית אמר לת' חותה שאכלה פגו' פביעי אבקשה מבכ הודיעו
 לבריות על מה אני לוקה בלא יאמרו שאף אני קלקלתי הבריו
 פגו' האביעי ותלו עלי חובה ופירו' זאת קלקלה ולקתה וזאת
 אכלה פגו' פביעי אף כאן אמר משח רבוננו של עולם הדי גזרת
 עלי' למוות במדבר עם הדור שהכעיקוך יכתב פורחמו בדי שלא
 יאמרו דורות שאני סוף להם במה שבע שתי ולכן אמר הכתוב
 יען לא האמנתם כי להקרישני (והנה יש בבאן ספק גדול כפ'
 אף שיכתב פורחמו כי מי שאכלה פגו' פביעי כ' בכתב פורחמו
 כי לא האמין ויעל ומרה את פי השם והנה התשובה בכל זה כ

דבר ידוע וכדור שאם לא היה גזרה מלפני השם שהאדם ימות לא
 היה גזר על משה מיתה כי חטאו לא היה כל כך גדול להענישו
 ושימות בעבורו כי אם גזר עליו שלא יבנס לארץ ואמר לכן טא
 תביאו את בני ישראל אל הארץ לא היה ראוי שימות בעבורו אם
 לא חטא גזרה גזרה כמא' זל טא' ל' כשאמר אעבדה נא ואראה
 רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה הרב שלך גזר עלך
 מיתה והוא אדם הראשון כי גזר מיתה על כל הבאים אחריו ו
 ובעבור זה יענשו הדריקים והרשעים אף שלא היה לאים המומד
 עונש שראוי למות בעבורו ו זהה דרכי השם ית' דק ומשפט
 ואין ספק עול — כי העולם נדון אחר רובו והוא רובו האדם כמו
 טהא מכואר באיאים וזולת זה לא היה דק ומשפט כי מאמר
 שחמדינה יבחר חטאה בעול מפורסם ראוי שיענש אם בחרב אם
 בדבר ואם ברעה ואחר שכן רשות למשחית להכל פוב ארע
 מחסין בין דריק ורשע כי נתן לנכור נאמר הרשע רשות להשחית
 את ירושלים על דוב עונה חס היו בה דריקים ותמימים נהרגו פה
 כמו שאמר נתנו את כולת עבדיך מאכל לעוף השמים בסר ח
 חביריך וגו' והנה השם ית' דריק ושר כי הכל פא מאתו בדין
 ובמשפט ואף שיהיה חבירי נכסה בלא מאפט בערך אל ענמו
 הוא במשפט בערך אל הכללי כמו שאמר דוד כי עוד דק יפוש
 מאפט ואחריו כל ישרי לב וכל ארחות השם דרקה ומשפט
 לנזרי בריתו ועדותיו כמו באמר השמע כי ישרים דרכי יי'
 ודריקים ילכו בס' ופושעים יכשלו בס' כי הפרט לא ינצח את
 הכלל והכלל ינצח הפרט ו זולת זה נמצע ולמנע טבע קיים
 ולכן לא היה גזירה גזירה שבהאדם ימות משה בעבור דקתו
 היה ניבול ולא היה עונש המיתה עליו בעבור חטאו כי הוא קיים
 כל תורה וראוי היה שזכותו ודקתו יאמר עשה ויכלוהו מ
 מהמיתה אלא בעבור הגזרה הגזרה כמו שאמר ו זהו אומרו
 מקרה י' ל' וקלרשע וכונת זה המאמר הכבוד שהתחלמו בו
 להורות לנו ג' דברים גדולי הערך רא' ונה שהמיתות כ' אחר
 ש' לאדם בעבור חטאו בפיסור מהדרך הישר והטוב בעש'
 עליו תאוותו ותשוקתיו הדמי ימות חסר כ' אלו הדברים מקצרים
 י' של אדם והם מתים בסדר קודם הגיעם אל העת הקצוב ו
 והתועלת הכ' שיש מיתה י' טבעי שיבא לאדם לא בעבור חטא
 ופגע בו אבעבור טבעו כי אסכולות החסרה טבעי וזהו חיותה
 וכלול לקהל אנשים הדריקים והרשעים בעבור כלות הלחות ח
 חרטי אשר אי אפשר מבעדיו וזו המקרה יקרה לכל הי כמו
 דרך משל ומצאו כ' בתים מב' אנשים י' דיק וז' רשע והאש
 יפגוש בכל י' משניהם לא יאמר משניהם כלום בין מהבית האמר
 לכריק ובין מהבית אשר לרשע לא בונה מהבית הונו מהבית ולא
 בזהבית הוא מהרשע אבל במה שהחמטות פים בונה מהמטעני'
 ולבנים ולכן תמות יכלול לקהל אנשים בעבור שהם מורכבים
 מ' אר' ו' ג' י' ג' תורה לנו שיש בבאן עונשים ויכוין קשים
 באים על האדם לא בעבור ענאו כי אם בעבור עונש הכלל וזה
 דק ומשפט ולכן באמר דודק הדין שכתב על כעורת משה כח
 שח' בקבלת זהו תשובה למאמר שחתגלו שחא בתבלית הזרות
 ואמנם מהחטא שחטא משה אלו דברים כן בזה הקבלה ולכן כשכתב
 מיתתו להרשת פרה ארומה כי כמו שטעם פרה עלמנה מעני
 כל חי כן חטא משה בעלם מעני כל חי והנה באמרו

121

באמריו בו שהיה מחפזין האמנה ומעל ומרד פי השם ובקם
 שיכתב קורחמו באלו הג' עתרים דע אתה המעיין כי החטא
 הקטון באנשים גדולי הערך ומעלה הוא גדול עד מהר וחטא
 החמור באנשים קטנים ראויה הסליחה והכפרה ולכן אמר משה
 בהסחאוי ישראל בעגל למה לא יחרה אפך בעמך אשר הוצאת
 מארץ מצרים ערבה בזה כי המנהג וההרגל מונע גדול מלהשיב
 האדם שלימותו כמו שאמר המורה והנה ישראל היו במצרים
 שקועים במושגות בלתי משיגים שום בראש במצא שאין לו תואר
 ולא תמונה ולכן היה בלתי אפשר להעתיק מואר האמונה ושנו
 לעבור אל הדמויות והמונחות כמנהגם ולכן ראוי להסלקליה
 והכפרה ואמנם האיש השלם והעבד האין החטא בחוט השערה
 יצא לו כאלו הוא עבד העגלה ולכן רצה משה שיכתבו
 סורחמו כי האדם בעיניו בכתובים לא ימצא לו חטא ואף
 שיכתבו עליו שלא האמין בשם ושמעל ושמרה את פי השם כי
 המרי הקטון לגדול האשמים הוא גדול הערך ולכן אמר דוד
 לא יחני כדקתך למען שוררי וגו' שהרצון בזה כי למה שהיה
 דוד משיח דקדקו אם היה בו חטא ילמדנו האשמים הכושעים
 ממנו ולכן אמר שהשם מוחאש בעבור שלא ילמדו ממנו אחרים
 והיה החטא גדול עד מאד כי החטא הקטון טוב גדול אם
 בעבור גדול עבדותו ואם בעבור הלומדים ממנו ובעבור זה
 נחשב חטא משה גדול כפי מעלתו ולמה שהיה גדולו כמו שאמר
 חזק ועם כל זה רצה שיכתב קורחמו לתת הכמה ורעת כי החטא
 איש גדול הערך עונג גדול מנפשו ולכן ראוי לכל איש ואיש אר
 שיהיה גדול המעלה שישער פעולותיו ומאמריו כמו שאמר כל
 השם מורחתי בעולם הזה וזכה ורואה פני שביעה ובקבת
 הגדות התלמוד נאמר שמשנה החטא במאמר שמענו המורים
 ובעם במקום שאין ראוי לבעום אמרו באלה הדברים רצה בזה
 הלצון בין אשה לשנות את התורה לשראל לא היה מבקש להוכיחם
 על מה שעשו אמר ר' סימון משל למה הדבר דומה לתלמוד
 שהיה הולך עם רבו ראה גחלת מושלכת היה כבוד שהיה אבן
 טובה בטל חותה ונכיה לאחר ימים היה מהלך עם רבו וראה אבן
 טובה מושלכת כבוד שהיה גחלת היה מתיר לה לבעה אמר רב
 רבו טול חותה אבן טובה היא כן אמר משה בבביל שאמרתי
 לכם שמענו כח המורים נטלתי את שלי מתחת ידיהם עתה חני בא
 להוכיח אמר לו הבה דבר וחל תתירא עכ' זה המאמר העבד
 המתהורו בזה שחטאו עיה בשננה לכך הרגמות ואמר להם שמעו
 בא המורים ובעם במקום שאין ראוי לבעום ובכר הירחב
 המאמר בזה הירב הגדול הרמבם כפי הובכר במכתב אבות
 ואין בורך לכתוב מה שכבר כתוב כי עם שהכעס הוא טוב
 וההוכחה היא מעלה והיה במקומה חבל הכעס והוכחה שלא
 במקומה הוא עין פלילי עם שבקומה הראוי הוא מרגית וחכך
 טובה והנה אמר זה החכם המכונה ר' סימון כי הכעס חשב ב
 בתחלת הדעת שהוא חכן טובה ומרגית יפה כמו שאמר ההוא
 דמותו גברת רבא הוא וכמו שאמר האי בורגא מי בן דמרת
 אורייתיה מרתחא ליה לכן יחשב שהיה מעלה גדולה וכמו שכתב
 שלמה ע"ה טוב כעס מחקיק כי ברוע פנים יטב לב כי התועלת
 שיבא מהכעס הוא גדול אשכנל יחזק ויבוד הירש בעבור זה
 עבדת המונות ולכן השר זה השלם שהכעס דומה לגחלת

ניחשב מי שראה אותה שהיא אבן טובה כן הכעס היא מרה
 רעה מאד והיא אם בערה ויראה לאנשים שהיא מעלה גדולה
 ושהיא אבן טובה ולכן יעלה האדם ויבא בעבור זה הכבוד גדול
 בקבוצ המריני כי בא ידון ויבא קלון ולכן אמר שלמה ע"ה כי
 אין ראוי לחשוב כי זאת המדה היא טובה אלא במקומה אבל
 בא במקומה היא כחיות גדול כי הכעס בחק כפילים יטו
 ולכן ראוי להרחיק מדרכי הכסיל כמו שאמר לך מנרד לאיש
 כסיל ולכן אמר חל תמנר לכעוס כי הכעס בחק כפילים יטו
 אשר הזהיר בזה כי אין ראוי לכעוס במהרה אלא על סבה גדולה
 למה שהכעס מושיח המיוחד הוא הכפילים וישיח לעולב בחקים
 פי היא לבאת והם מריבים על כל דבר ודבר ועם כ"ח מהאנשים
 והנה הכעס הוא ראוי ומחויב בעתו הראוי להרדיק האנשים אל
 מול המעלה ולכן אצל זרוק מרה בתלמידים וכל מי שאינו כועס
 לא יבא האנשים אל מול המעלה אלא הכעס היא מעלה גדולה
 ואבן טובה עם שיחשב בה שהיא גחלת ואם בערה ולכן לפי שמה
 רבינו נשתמש במדת הרגמות במקום שאין ראוי הנעם אמרו
 עליו שרומה לתלמיד ההולך עם רבו וראה גחלת ונחשב בהיא
 אבן טובה נטלה ונכיה וכן נכיה משה כנפם שמענו האמורים
 כי אמרו עליו לא האמתים כי מרייתם פני בעלתם כי והנה פשט
 להוכיח את ישראל כשעת מותו לא היה רוצה להוכיח על מה ש
 עבדו עשו למה שחשב שהכעס חינו מעלה והל הש"י שבת
 המקום מה שיחשוב שהוא גחלת ואם בערה שהיא מרגלית שאין
 למעלה ממנה כי המוסר והתוכחה יבא לאנשים נחיי העולם
 הזה והשולם האב ואין ראוי לאדם לקרן במוסר התוכחה כי הגונא
 התוכחה אף מספיקין בידו לעשות תשוב' ואין שומעת תוכחה היש
 בקרב חכמים תלין והחכם ר' אברהם הפיר בו אף שחטאו לא
 היה אלא על הכותו בסלע כעמיכ כי אבד כונתו ונחלל השם
 על ידו הגורם למה הוא בשכעם ולכן היה בזה המקום הנעם
 כמו גחלת ואמנם המקום אשר היא מעלה גדולה וההשגחה
 מעלה גדולה מאד ראוי שיכעוס ואם לא יכעוס שיא נבכרה
 וכן אמר הפילוסוף בג' ממדות הקדקף יבא בגבורה ולכן ידוק
 שהכעס היא מעלה גדולה והיא גם כן פחיתות גדולה זה במקומו
 וזה שלא במקומו והנה לכל הרעות חטא משה היה קטון עד
 מאד אלא כי לגבי משה יתיה גדול כמו שהמעלות הם קטנות
 בערך מעלתו כמו שאמר ז"ל על און מה"א אלדין שאל מעמדכי
 אכ ליראה וגו' ואמר הפלמים אטו יראה מילתא וטרתי היא
 והשיבו לגבי משה וטרתי היא והנה המעלות והמעשים טובים
 כפי מעלתו ועליונותו הם דברים קטנים ואמר החטא הקטן הוא
 גדול בערך מעלתו ולכן נאמר לא האמתים כי כי מעלתם כי
 מרייתם פי זהו מה שראינו לכתוב בחטא משה וזהו ראוי קדוש
 ושל הכל אלו כריבין לקבלה עד שיבא מורה דק ויורה
 מדרכיו וההירבות אמרו שבמיתת מרים נשתלק הכח ובימיתת
 אהרן נשתלקו עניי כבוד ובמיתת משה נכתלק המן שבזכותו היינו
 אוכלים חותנו כמו שאמר בזכות משה הייתם אוכלים את המן מה
 שלא זכר חבות הקדושים שאמר המאכל לך חת' המן גל' אשר נתן
 ידעון אבותיך והנה רמזו בזה שמיתת הדריקים
 יעשה משם ואין לנו דריקים גדולים מאנה הג'
 רועים והם מלכה וזהו נהנה אי חפשו לחיות מכלי מין

אין שומעת תוכחה היש

נחמה

לע

ומכלי אבילה וקתייה ומכלי לבוש וכבות ו והנה משה נתן
הלחם מן השמים ומרים נתן המים והוא הבאר וההרן נתן
הלבוש והכבוד שהיה רמזו בעניי כבוד שהיו מגוהנין אותן ו
ומחפץ אותן מת מרים כשתלק הבאר והיה סבה מנסתלקי הב'
האחים הקדושים כמו שאמרנו ז"ל א מנני המעטפה שמת דוהגים
בל המעטפה וא' מן החבורה שמת דוהגים כל החבורה ועם
שמיתת הצריק לא היה אלא כהטואעסכל זה נמשכה הסתלקם
מהסתלקות הצרקות והגיע לישראל דע ומר בעבורה והגיע
לאחיהם קמי זה כמדה והגרו מהארץ ובמיתת הרן כשתלקו
גברו כבוד ומיתתו עשה דוהגים כמו שאמר ויסמע הבכעני מה שמועה
שמע נמשכתלקו עניי כבוד והיה סבה שכל העמלקי וכלהם
בישראל ושב ממנו שבי ואחר כן מת משה ובתלק הגלגל הארדי
שהוא המן היתקן להם מן השמים ובזכח המן הנכספי כי במיתת
בזכור רבים מקטרי קורה אשר למדו מפני ופכתי הלכות רבות
במשה בקבלה שנסכחו' אלגים הלכות עד שהצרכו להוכיחם
בקליס וחמורים ובזורה שיה ובי' מדות שהתורה מדתה בהם
קרי שמיתת הצריקים יבשה רמז גדול בדרכי הפסיים ובדברי
הנפשים ולכן אמרו השלמים כי מיתת הצריקים מכפרת כמו
שפיר ארמוה מכפרת והסבה בזה למען שמשך ומכפרתם כסודן
גדול לאחיה נישורין ומרקין שטאמר ויקדתי בטבע שפעם וגו'
ולכן מיתת הצריקים מכפרת כמו שהספיר מכפרת וחלום הדבור
בספר ארמוה היא חוק ואין לנו עסק בספרות עד שיהא מורה
בדק מדורו מדרכיו וכלהם באחריותו כי מנין תבא קורה ודבר לא
חירולס ואו פיוס שהוא העם ההולכים כחשך ראו אור גדול
משסי ארץ כלמות אור נה עליהם אמן וכן יתירכו

לפרשת ויראברק

באש שומע אצרי אל ויורע דעת עליון ו אמרו במדרש ראה מה
פין כתיבו ישראל לנביאי א מות העולם כתיבו יבדיל מזרעין את
האומות על העבודת שהם עושים כמו שאמר ואתה בן אדם נוסה
בתניך ו נביא שהעמיד מן הגוים נתן עצה רעה לאבד את
הגוים מן העולם הבא ו ולא עוד אלא כל העבאים יהיו במדת
דחמים על ישראל ועל האומות שכן יאעיה חומר לבי למאסה זעק
וכן ביחזקאל אמר בן אדם שא על כור קינה וזה האביר עמד
לעצור אומה שלמות חנם על לארבר לכך כשתבה פרסת בלעם
להריע למה סלק חכה רוח הקדש מאמות העולם שזה עמוד
מחיה וראה מה עשה וסנה קורם כל דבר כשפק מה שראוי לסכך
שזאת חסרמה וראוה שיהך השירה חכה שבינו ע' ארם דפע
הזה והנה יסוד עמיתיו שאי אפשר להסתבא איסרע במן שאי
אפשר לה נכבא כפרדע או חמור ו ואין הנבואה שורה אלא על
חכם גבור ועני וגו' והנה בלעם עם שהיה בתכלית החכמה והיה
בתכלית הרסע חק וראה כי היו סוכרים אותו לעשות דע לבדיות
זאת יראה שהיה סוכר אסם לא היה עושה כזה לא היה בלק פולח
אלע שיתן לעהן וממן לסקלל את ישראל ו ב' שנתן ענה לזכות
לכנות משכיחה וראה שהוא פתוף בזמה ו כמו שאמר בלעם
ועל אהבו ה' ו וכמו שאמר קריקם זל כי מן שנתן ענה על

והוא שפך שניהם בעל אהבו ו וב' שנתן היה לעשות מה
שהוא כגל השם ית' שפאיר ויחר חף מ' כי הולך הוא וכמו
שפירם גדול המכרישים ראה שהרבר רע בעיני החלדים ונתאמה
ללכת ואם כן הוא חיק זה האים הרע בתכלית הרסע חיק כח
בסוד קרופים עד שכתעלה ונאמר בו כאס שומע אמרי אל ויורע
דעת ע' מן ומחזה שדי יחזה ואפי' במעשיו של הבה לא יגור
איש רשע אלא אים שהוא בתכלית המעלה והרוממות כמו שאמר
בי לא אל חפץ רשע אתה וגו' ונאמר וא מי יגור באהלך וגו'
שהרבו בזה כי השוכן והוסם במדור השם ית' רהוי שיהיו לו
הנאים רבים אי אפשר שימצאו אלא כקמי גדול כי התנאים רבים
במנו שהוא מיוחד בזה המזמור ואם כן חיק כבוד השם ית' על
זה הרשע ולא די זה עד שאמר רבותינו עליו ולא קס כתיב עוד
בישראל במשה ב' ישראל לא קס אבל באומות העולם קס ומנו זה
בלעם כי משה לא היה יודע מה מקרבר עמו השם ית' ובלעם היה
יודע מתי ידבר עמו שנאמר מרבר אליו ובלעם היה יודע מתי
דבר עמו שנאמר ויודע דעת עליון ובה לא היה מדבר — הלא
מעמד שטאמר ואתה פה עומד עמרי ובלעם היה מדבר עמו
כשהוא נופל ובלעם עיניו משל לטבח של מ' ש יודע כמה הוצאות
יס למלך על שולחנו ע"כ ההגדה שניה בספרי והנה הסוכו
בספק גדול מזה שהיה לנו כי הסיפור משנתו על מעות משה
רבינו ע"ה והנה הלמכין כפי התורה פי זה האמר ומר
ישאלו הג' דברים הם פחיתות לאמולות עסכסכא חכה לדב'
עם בלעם בהרעת מה שראוי שיבא לישראלים בתכלית מבלאות
גלויות כמו שהיה עם משה כי דבורו נכבדו עם משה — הם
מזארת לא יבטורך ול שתרין כמו שכל באשר העבאים שראויים
ואינם יודעים מה רואים עד שכל להם סתית העבואה או שאר
העבואה בעלמא כמו שהוא ברבים מחזיונות דניאל ועם שהגיע
הלעם בסיקיה כוהנתו מנארת ונלית לא יבטורך נפי' לא הגיע
לאחרות מזה כי בלעם נבואת משה ב' מעלות א' כי משה לא
היה יודע מה מדבר עמו ר' — באי זו ענין ובאי זו
מחנה יבנו אבל היה מוכן ככל עת לדבור והיה חכה מזה אותו
בפי הרבוך לפניו אבל כלעם היה מוכן ומתבס כדבר שהוא חפץ
בו והולך ומתבודד ומכין נפשו להצת עליוהרוח אולי יקרה
לקריתו באשר הוא מחבר בו הכרמה והנה ג' כן
מש ז' לא היה יודע מתי ידבר עמו כי לא היה עת
קצוע לדבור אבל כל שיקיה הרבוך לפניו להיות מזה אותו יקרא
מחבר כמו שאמר עמדו ואמעה וגו' אבל בלעם היה מוכן אל
הפעם שיהיה לו הרבור ולא תנחו עליו הרוח אלא באיתה שעה
אולי היא תאעה אשר יזכירו רבותיו במסכת ברכות וכתבה רין
שהיה מקלל בה ובה היה חל עליו הרוח ולא בעת אחרת לפולס
זמן הענין העיירה במטה מעלה והיפכה לכלע כחיות גדול
שלא יסבל כבודו כמו שאמר אים סוכים אכחנו לשמוע את
קול ה' עוד ונדע והנה אמרו משל לטכחו של מלך
וגו' על המדה הראשונה וכונתם לימר
שהטבח יודע כדכא ת של מלך והער שלו שהוא נאמן ביעו לא
דע הכחות זה השלמן ועם שדברי כי חכם הן כמ שאי משל

בלק

יקום לפנים עמר חכמי ישראל רובם הם הגדת הצמחות ו
 דים בזה מהקושי למה יקראו הגדת קטניות כרכות
 בכר נתעוררו גדולי המפרשים על זה הקפק ואחר מהונחו אל
 הספקות דאין בכאמר בהתקם עם פים בהם מהקושי
 מה שלא יעלה ו **ואתם** לבסק הא' האומר הדין
 הצדקה הכי סכינתו על ארסרע שחוא בלעם
 וגו' והיא אמרו בזה המאמר שהוא תחלת דרובנו ראה מה
 בין כביאי ישראל לכביאי אומות העולם כביאי ישראל מזהירין
 הזמות מכל העכויות וכביאי א' שהועמד מן הגוים נתן ענה
 לאומות העולם לאחד הכריות מן העולם הבא כמתן ענה לאומות
 פיונו כמותיהן ולא עוד אלא שכל הנביאים הם כבודת רחמים על
 ישראל ועל האומות מכן ישעיהו הוא חומר לבי למוחב יועק
 ויחזקאל אמר שא על כור קינה וזה האכזר עמד לעקר אומות
 פליחה על לא דבר לבן בכתבה פרסה זו להודיע למה סלק הגדה
 דוח הקדש מאומות העולם והודיע לנו בזה כפי דעת רבותינו
 למה הגדה הכי כנראה על בלעם והוא לסלק ספק גדול שאם
 יאמרו אומות העולם אלו היוכחו כביאים היו נקראים ותמימים
 והתשובה להם על זה שלפי מהשם ית נתן להם כביאי
 והביא היה אב וזכור ומר ועל כך סלק הכי הנבואה
מהם ו **ואמר** גם כן דע אלה המעיין כי הנבואה ימצא
 לאדם כשתי דרכים הם נכס וזכות חלית הלידה
 הוא יזכות להדבק עם נפשות הגרמים השמימיים ועם האכלים
 הכללים וזאת הנפש תהיה מוכת בלעם לדעת הדברים הנשנים
 בשמים והארץ וזאת הנבואה וזו הדין יקרה לסכלים ולחכמים
 ולרשעים ולצדיקים כי זהו הדין הוא טובעו אומות החלומות
 הצדיקים ולכן יהיה הכי אכס עבודה זרה נביא חתק עם
 שמוזהר על עבד זה וזה ולכן בא האמת והמופת ולכן קראו
 הכתוב כבי אשנאמר כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום אלא
 שזה הכיאל ראה בחלמונו דבר מה יהיה לעתיד וזה דבר אמת
 ועיר עם זה בעבור שירע זה הדבר שהשם בזה פיעכרו עכורת
 שרה פלוגי לאות כביא מלחמה בין ב' מלכים ויתגבר הא על
 הא אומות רעב או דבר בעולם וזה לא ראה חלף הדבר
 העגיד לכא וערב אי עם או ולכן בא האמת והמופת ומיב חתו
 הכתוב מזה והנה בלעם היה מזה הכת כי נפשו היתה
 מוכנת מתחלת הלידה להדבק עם הסכלים הנדלים או עם
 בחות הגרמים השמימיים ובה הכר יתבאו הסכלים ובל מי
 שהוא סכל יותר חלומותיו יהיו יותר צורקים כמו שהתבאר בטבעו
ויש כנראה אחרת למעלה מאת והוא שהארס נגד מוכן לס
 כמו שגלד מוכן לחכמות או למעלות הכל האדם יכין עצמו
 להפ כלימוד ובהדגל וזאת הנבואה לא יחול חלף על חכס נבד
 וצדיק מייב שיקים לה מעלות סכליות ומעלות המדות מעלות
 המדות אלו על מפי פנים אם שלא יהיה רודף אחר התענוגים
 וזהו אומר שהיה נבדור כי אי זהו נבדור הכובס חת יכרו וסיהיה
 גם כן בלתי רודף אחר הבלי העולם והם המדומות וזה שאמר
 צדיק סיהיה מסתפק **ואתם** המעלה הסכלית היא
 מבוחרת שאמר דאזנת אין הנבואה מורה אלא
 על חכס לזאת הכוונה שהיא תבא לאדם חכלתי סיהיה מוכן
 בעצו מתחלת הלידה תפא לקדש **במיין הארס עצמו לקדש**

חלדיו כמו שכתב הראשון וצדקת הנבחר לך אל העם וקדש
 היום ומחר הוא הפרישות מהתענוגים כמו שאמר חל קבוצה אל
 אשה וצ' וככבו פמליתם זו כריכות מהבלי העולם והיו נכונים
 ליושקש' ימי בא הרמו החכמה והיריעה כמו שרמז הרב כפ
 לר' בחלקהם בכסדו מודה הנכונים וזאת האין מהנבדור
 אשר מורה על ארס נקי וטקור וקדוש לא יגיע לבר ידיעת
 הפד דות והוא אם סיהיה רעפ' חו סבע בעולם כי זה אינו מעלה
 מעלמות לכסם אבל יגיע חארס פה ידיעות חלדיות אשר
 בהם ישתלס השם כמו שאמר חכי כדק החוש
 סניד ירצה כי למחמהיה דוד מוכן עצמו במעלות המדות
 ובמעלות השכליות וזכה להשיג פמנות השם ית וגם בזאת
 הנבואה יבא לארס ויגיע להשיג סדורים כלולים כרוי ביחיה כהם
 בעולם הכא ומיב בהם בעולם הכא וזאת אחר זה שיב
 העתידות לכא מהמקרים המורגשים לכא בעולם ומהטובות
 המצוינות לזה העולם וזאת המורגשה הגדת העתידות הוא למטה
 מכל שאר המצונות ולכן נביאי ישראל הסלמים לא היה נחשב
 להם לכלום האמת הדברים העתימים אבל היו משיגים סודות
 אלדיות ודברים להשיג חל העם אש על כר המוסר והתוכחת
 באופן שיגיע הארס להכללתו המדעית והמדעית והנה בשני
 המינים הראשונים עם סקרא לעצמו נאם שומע אמרו חל לא
 הזיג דבר פלל אבל השיב בהגדת העתידות דגד נכלא וזאת
 הזריעה אינה מתחדת לנבואה אבל לדיעת הקסם ואולם
 מבי חיריות הראשונות והאחרות לא יודעו טקסם
 ולפי זה ז' ז' סלעם העללה על משה האת היריעה ונתענה
 בהדלים רבים עליו וזה מכוון כי לא נמצא בדברי משה
 שום נבואה על העתיד כי אם על כר התוכחת כמו כי תגיד
 כניס ופרש החינוי אבל נמצא בנבואות תורות אמת ומשפטים
 צדיקים וסדורים ממעשה בראשית ומעשה מרכבה והנה
 היודע אותם מוכרח לו שהוא כן העולם הכא ולכן
 אמרו ז' כי נבואת בלעם היה משל לטנת וגו'
 ובזה בלו לנו ההפרס שים בין נבואת משה לנבואת בלעם והכין
 זה כי הוא נכלא והנה התדמיון ספק גדול מספקי
 התורה והוא דבר ככון ומכוון נמתכוון בו על
 דרך האמת ו **ואתם** לבסק חכ' האומר למה עשה
 השם ית נס גדול בזה והוא
 דבור האתון והוא קשה לתזכור ומיני ולא כורפ בו טעם ברור
 ויבין אם לא באמר שהיה במראה הנבואה כמו שאמר הרב ז'ל
 ביבוא יסילק חספק נאם היה כעצמו יהיה דבור האתון כמו
 דבור הנחא כמו שאמר החכם ד' אברהם כי באמת האתון דברה
 ואם תבין מלאכי אברהם ודבור השטן תזכה להבין זה כמו
 שרמז החכם הז' **ואתם** השפק חב' הוא קשה
 וכלל לרוב הכרכות הנמצאות בכרביה ביאיש
 נמצאת כי כרכות בלעם אינו אלא הגדת עתידות כמו שרמז
 עליו ד' אברהם כי זה האיש לא היה מורגשו מדרגת אברהם
 סיהיה כאמר עליו את אשר תבדק מוכרך אבל היה יודע כס
 עת לידת הארס והיה יודע מם היה הנבדור עליו וכאמר היה
 יגיע שהאיש יגיע למעלת העתיד היה מוכרן וסמיה קרבר

פנחס

כי החליטו בה גבורת במשפח ויטמאו וטנפו את קדושת דוד כהן
 שאמר הדם בכבשני מעוני וגו' והספיקו לארץ חבמה שלמה עד
 שנעבורם כאמר עליו אז יבנה שלמה במ' ואם הדבר הוא כן ראוי
 להרחיק מהם בתכלית ההרחקה כמ' אל תקו ב' אל פתח ביתה
 והנה רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה והנה הנמשך
 אחריה כזכור לירש גהינם ולכן נכתבה זו הכרזה שהיא פרכת
 פטום להודיע כי בעד אשה יזנה לולי שעמד פנחס ויפלה היתה
 ככה שימותו כל ישראל לפני א' במצפה ואם רעות כללה
 תעשינה דאף לכל אדם ואדם שלא יהיו נמשכים אחריהן אבל אם
 ראה שפגע בו מוטל וינלכה לבית המדרש אם אכן הוא נמוח
 ואם ברזל הוא מתפוצץ שנה' הלא בה דברי באש נאם י' וגו'
 אמין וכן יהי רצון

לפרישת פנחס

ופקדו ה' אלהי הרוחות לכל בשר (אמר במדרש אמר משה
 הרי עשה שאתבע נדבי אה הבנות יודעות כדון הוא שידעו בני
 בכורי אמר הק' ב' ה' למשה נוצר תאנה יאכל כריה בכך ישנו
 להם ולא עסקו בתורה יהובע שבמשך בדין הוא שיטמא את שאינו
 מאחד שכרו וקח לך את יהובע בן נון — למה נמשלה התורה
 בתאנה לפי שרוב החולנות הזיה הגסו — נלקטים כאחד
 אבל התאנה נלקטת מעט מעט וכן התורה היום — לומר מעט
 ומחר הרבה לפי שאינה מתלמדת בשתיים ולא בשתיים אים אבר
 דוח בו לפי שאמרת אל חלתי הרוחות לכל בשר שאתה מכיר דוח
 נב' א' וא' יתמנה מן שידע להלוק עם ב' א' וא' מהם לפי דעתו
 ושמת את ידך עליו כמדליק כד מני ונתת מהודך במערה
 מכלי אל כלי ומה שאמרת לך ולא תסוב נחלה ממטה למטה
 אינו זו מביט אביך שיהושע עמד תחתיו ולפני אלעזר הכהן
 יעמך רבד ברור הוא כי כמו שמוענה הצאן אי אפשר להתקיים
 בלי רעה כן אי אפשר לאומה מן האומות שיחיו בלי מנהיג
 ומלך שינהיגם כי בזולת זה פכרו ולא יתקיימו כמ' ה' הק' את
 הדעות ותפוצינה הצאן ולכן הסכימו האשמים נשום עליהם מלך
 או מנה שייתה במקומו כמושר וסוכט ולכן היה המצוה ואחר
 הירושם והחללה שיקיימו עליהם ואחר כך — יבנו בית
 המקדש כי מבלי הקמת מלך א' אל לעמוד כנגד האויב ולהיות
 יושבים לבטח ושירדשו וירעו א' בבית מקדשו ואמנם יתחלפו
 החכמים באי זו הנהגה היא היותר טוב או שיונה העם והסכט
 והמלכות על ידי מלך א' ורעה א' או ע' ידוי רעיה רבים
 והנה ב' א' מהבנות טעמו לרעתם טענות האומרים כי המלכות
 ראוי שיונה ע' ר' רבים הביאם לזה ג' טענות א' בזה התורה
 שהרבה עינים יראו יותר מעין א' והרבה ידים יותר יעבדו מא'
 ופכלים הרבה יותר יבינו וישכילו משכל א' או מבנו א' ולכן
 באחד רבים ישפדו ויהיה הסכל והתבונה יותר כי יותר ידעו
 אצרים מאחד ידע א' לבד אמנם הטענה הס' היא בזה התאר כי
 למה שהיה שיאות למלך ולשר ביהיה מדה וקו המיסוד וקיים
 ובאמן שאופן שחמה וחדוה לא יפחיתוהו ולא יהסך מצד אל צד
 והיו רבים יכולים ע' יותר מהא' ביהא' מהרה יפסד ויהכך
 מוטוב אל דע ולכן שהמלכות ינהיגו רבים יותר מא' הג' כי
 למה שיהיה המלך קוף לטוב הכללי והאיש א' בבר יונה יותר

אל טוב פריטו יותר מפיטו רבי אל טוב פריטו כי האים הא'
 פריטו וטובו פריטו ולכן יעוין יותר בטוב הפריטו מטוב הכללי
 ואמנם הרבים אינם כ' פריטו ולכן לא יטו אל הכרעיות
 כמו אים א' הטובו אל הטוב הכללי הנה מהלכו בטענות יראה
 יותר טוב שינהיג המדינה או המלכות בעבור דעיה רביע יותר
 מרעה א' והנה האומר שיתר טוב שיונה ע' פ' רעה א'
 המלכות יותר מדועים רבים יביאם לזה ג' טענות א' למה
 שהיתה כונת המלך או השר והמנהיג שיהיה הככמה בין
 אנשי המלכות ושהיו אהדים באלו היו בני אים א' וסלא יכול
 ק' וטה ושאלה ביניהם — והנה האים א' יותר יוכל לעשות זה
 מרבים כי הא' יותר יעשה אחרות מרבים כי באשר ישתנו
 רבים אפי' שיהיו טובים מהנמע הוא להיות פלס בהתה השדר'
 אם כל השרים לא יתחדו ויסקימו בהככמה א' חלת האחרות
 יותר נמצא בא' מרבים ב' — כי למה שאינו נראה כי הכחות
 המפורזים יותר יעשו כשיחברו מהיותם מפורזים : כי
 המאה אנשים ביחד יעשו הספיה ואם נתמזרו לא יעשו כלל
 ואם אלו הכחות נמצאו כלם באים א' יותר יוכל להניע מאשר
 נמצא מפורזים ואם המדינה או המלכות ריק להנהיג היכולת
 שימצא יותר יוכל להנהיג אם ימצא באים א' משימצא באשמים
 רבים והנה הנראה לעין כי אם הככיש כלם נתחדרו גשם
 א' יותר יאידו משיאו דו מחולקים ולכן היה השמש גשם יותר מאיד
 במה שהוא יותר גדול בעבור גודל האור המקובץ בו הטענה
 הג' היא לקיחה מב' דמיונים ממנהיגי הגוף כי הלב והנפש הם
 מנהיגים את הגוף והלב הוא א' והנפש המצוה בנהיג א' ואלו
 ינהיגו את הגוף כלו הנפש היא זנה ומעמדת את כל חלקי הגוף
 והנפש יותר יעמיד הגוף בעבור אחרותה יותר מהגוף את הנפש
 כמו שיביא אדם מ' הנפש כי הגוף יש לו קיום בעבור הנפש
 שהיא אחר ואחר שיכיר הנפש אלא רבים תכבד והדמיון הב'
 כי כל המציאות הוא מנהיג ע' א' א' א' כי הדוק העולם
 שהוא האל ית' הוא מנהיג את העולם בעבור אחרותו והוא זנו
 ומפרנסו ומשלכו ובעבור אחרותו יהיו כלם פועים לתכלית א'
 ואם מלכות א' דארעא בעין מלכות דרקיעא ראוי שידמה ההנהג'
 המדינית להנהגת העולם אשר ימצאו בה דא' א' וארון א' ואם
 הדבר המלכותי ימצא ההנהגה בהם נמשבת מא' והנה הנפש
 או הלב ימשך מזה שההנהגה המלאכותית שהיא הנהגת בשר
 זרם ע' פ' דא' א' וארון א' ואחר שמייעט טענות הבקות ראוי
 שכתור מן משגי אלו הבקות הוא האמת המשכט אין ספק
 כי כל רבו יולד מאחדות הסבה בהיות הדברים רבים הוא הא'
 יותר הוא הסבה בהיות הדברים אחדים הוא הא' ואם כמ' מ' בונה
 המלך או המנהיג אינו זולת אלא שיהיה עמו ג' א' ולא יהיה
 קטטה ביניהם וילדמה ביהא' יותר יעשה מהרבי' והנה החוזה
 יעיד כי המדינות והמלכויות אשר עברו מאז ועד עתה — הוא
 בעבור שלטנות הרבים ובעבור אמרם אבי אמלוק ובמ' ש' שלמה
 בחכמתו שפגע ארץ רבים שדיה ובאדם מבין יודע כן יאריך
 יראה כי בעבור רשע המדינה והיתה רעה בעיני י' יתן להם
 מדים רבים כדי שיפסדו במקרה — ולא יתקיימו כי אם
 איה דוכה האל בקיימה

כ"ג

כ"ד

הא'

היה נזקן להם אם אחד פתה חבין ויודע וזה האיש בחמתו
 ימלא את העיר ויהריק ימיה נעולתי עולמים לזר כי נחה
 מהמדינה יש להם כונת מתחלכות לכן יבקשו פלעוניש רבים
 שכל אחד ואחד ימטק לבנותו וכאשר היה המדינה כונת כל ה
 וא לרכו הרעה במהרה יפחד ונהפך הדבר כפישים עליהם
 איש כי וכבר פיהה מבין וידע כי זה יבוא אל המדינה לבנות
 ויחריק החלכות או המדינה א"כ יתבאר כי המדינה והחלכות
 ונהפך על פי רועים רבים במ"ש הכתוב כי רועים רבים פתחו
 ברמי ולכן קודמתי הקדוש פהא חמור עניו בא לגזור המעטע
 וקדן מאלו הכתות כי יותר טוב הוא ההנהגה היל ולכן אמר משה
 בתפלתו ויפקוד יי אלהי ברשותו וגו' ולא אמר אומים בראיה
 ההנהגה האיש היל ויתר טובה מהנהגת הרבים ומהנהגת
 האלמית והטבעית היל פי רשע א' וברא' ולכן אמר שום
 פשים עליך מלך ולא מלכות מלך ולא מלכה דודי התבאר בפי
 השכל וכפי החוש וכפי התורה פיהיה ההנהגת החלכות והמדינה
 על פי מלך או מנהיג אחד ולא מהיותו על ידי רבים כי במ"ש
 הנביא בירועים רבים השמיתו ברוי ונכ"ה יחזקאל פלעתי
 לכא יגיה מלך אחד לכלם במ"ש ומלך אחד יהיה לכלם למלך
 ולא יהיו עוד לפני גויים ולא יחזק עוד לפני ממלכות ואמר עוד
 ודוד עבדי למלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם ובמקומי
 ילכו וחקרי יאמרו ועשו אותם כי כהיה להם רועה אחד
 יסכימו בלם לעבוד את יי ואלה יהיה הדבר כן אם יהיו להם
 רועים רבים כמו שקרה בן בימי ירבעם בן נבט בימי מלכי
 ישראל הרפעים ולכן היה הקדוש לא האומית פיהיה לנו מלך
 אחד ורועה אחד והנה לפי שנת המדינות שהנהגה קהיה על
 רבים בעבור כי רבים יתר וידעו אחד ובעבור שאחד יפחד
 במהרה יותר מהרבים ובעבור שהפרטי יבין לעובד הפרטי
 עתה מהרבים כאמר ביהמלך צדק פיהיו בכתוב אומים גדולי
 הערך והמעלה אם ין יתקבלו בתיים אחד עיני רבים ופכטי
 רבים ויהיו מקובצים כחאפסן ויכל לעשות יותר מהרבי לא יעשו
 לא מתפחד ויטול מלך אל טובו הכללי לא אל טובו האיחוד
 וזהו יתרוהם ספקית כלם כי ההנהגה החמיתית ינהג על כ
 ועל פי רבים ע"פ רבים באופן פיהיו כנס תחת היל ואחר
 שהונה זה ראוי פנחמיר הנה חס ראוי פיהמלך או פיהימלך
 ומהנהג והנה יטרפו לו ב תנאים ומאלוה יקטבו ל' אחרים
 א פיעשה טובות כללית ומעשים טובים לכלל ב' והיו גיה ה
 מעולה ואיש טוב וכבן ג' יאות לו פיהיה בעל יכולת ופיהיה
 חזק והנה היל יראה כי למה שהפיקו יבירו וידעו נח
 יקיימו להם למלך למי שלא ירעו ולא יכירו אבל למי פיעשה
 להם טובות ומעשים טובים ולכן בההמון ראו שאיש אחד
 ישם תלועה לכלל מיד אויבהם בפתת נפס חתנות יקיימוהו
 עלהם למלך או פיר כי יתועע ח' כשהכת גדולה ויחבבו
 חתנות ויראו פיהיה להם לארון והנה בזמן הקדום
 האומים פיעא טוב מה לעם היו חבס ארונים וענו למדרגת
 המלכות לתנאים הבנה כאמר כי ראוי לאמר יהיה מנהיג
 פיהיה מעולה כי אהבת המלך הוא לההוב הכלל לא אל טובו
 הפרטי וזה לא יהיה אם לא יתענה מאחד במעלות המדות ולכן
 הגוי אשר יראה בו איש מיותר במעלות סיקיימוהו עליהם למלך

וגם בעבור כי תכלית ההנהגה הוא לעשות למדינות טובות
 ואשפי המעלה ואם המלך לא יהיה טוב הנמשכים ימנו לא
 יהיו טובים כי הכל הילך אחר הרשע ולכן אמר דוד יי נחמי
 כדברקתך למען פורר יגור יראה כי למה בהמלך הוא מרת
 ומשור לכל העם אליו יסתכלו ויביטו ומסתכלים בפעולותיו
 פמאמריו וילמדו ממנו לכן היה מתפלל כי הפס ית יהיה עוזר
 לו לעשות דרכו ומשכס למען ההולכים לרגליו פיהיו דריקים
 ותמימים וכבר נאמר כי הטא משה היה בעבור צבעם כנני
 יפדאל במקום פליעוראוי למדו ממנו ולכן אם הפיר הוא מוסל
 מקשים על שפת סקר כל משדות רפעים וירבעט הטא וההטא
 את ישראל ונפשה זכא וזכה את ישראל הרי נתבאר התנאי
 הכי והאנס התנאי הג הוא מבוחר ג' כי למה שהיו בעל היכולת
 פהיה והעושר יבטו ורשע עזים מעבות דברים מנמי ומכוערי
 כי האיש אשר אין לו יכולת ולא יחס ולא עושר יעשו דברים
 פגוניים כמו שאמר החכם הבינו והפסלות לא הניח ללרש
 פום מעלה ופמ"ש ע"ה יום וקלן פורע מוכר יראה כי מי
 פיהיו רשע ומכונה לא יעו מעשות דברים מנוולים ולכן אמר
 פקרת בעיני נכבדת ואי אפכתך יד למה פהיו ישראל יקרי
 בעיני השם ית' או בעיני הנביא יבטו מעלה על מעלתם ולכן
 האומים החשובים וכעלי יכולת יתעלו בכל יום ויום או מפני
 פזה להם בפעל או מפני פיהשכס למעוליהם על אותם למעלת
 האדר והנה מבר התנאי הא שהוא פיעשה מעשים טובים
 יתקיים פיהיה נאסם לעם והפאם הוא פיעש מנובון ויתן
 חתנות ראוי פיהיה כההב מאת העם כי אהבי העמיד רבים כי
 יקיים שיתן להם חתנות דל מדעקו ופוד כי יחאז פיהאל
 פחמו חתנות ולכן אמר הפילוסוף כי הנדיב יתר נלהב מהת
 העם יותר ממי פים לו מענה החרת בעבור ענותו טוב לכלל
 ומהתנאי הכי שהוא פרהוי פיהיה מנהיג טוב ומעולה יתקיים
 פשהפתר נתיגעכס יחוקר הגוב הכללי פהס האיש הטוב יותר
 במדות ובמעגל על הכל הנהאז יבקשו ויחפך בזכות הגדול
 והטוב הגדול עשות טוב אל האומה בכלל ולכן אמר משה זכא
 מכל את הרבים זכות הרבים תלכו בו ומהתנאי הפלמי
 פזוא פיהיה בעל יכולת ימטק פיעשם ויפיר לנאשים הרבים
 כנפשות ויתן פבר טוב והולכים בתמים וזה מבוחר כי האיש
 פשי יא לו יכולת ווכל לעשות נקמה ברפעים ויתן פבר טוב
 לבריקים כי בדיקים מראו ושמחו ועולמה תקעון פיה והנה אחר
 פהרמיו פברע חס אלנו המדות והיו בהפוע אחר גזר השם ית'
 חלהו הרומות פיהיה ראש ומנהיג במקום משה והנה הפוע
 גשה השם עה גדולה לישראל שהמלחמה היותר עצומה נלחם
 יהושע ונתן נפשו בכפו ונקראת המלחמה על שמו כמ"ש כתוב
 זאת זכרון בכפי וזאת המלחמה היו יפדאל בככנה גדולה
 יותר מכל המלחמות פיהיו בהם כמו שהתבאר בדושימי
 פעשינו על זה הענין ולכן קרא משהם המזבח ייבי מה שלא
 קרא על פוס נם ונתן יוהישועה פיעשה
 יושע עשה כונה לפרדל ולכן ראוי
 פיהתנו תאזה גדולה פיהיה להם למלך והאנס התנאי
 הרשע הוא פיהיה איש טוב ומעולה והדבר מבוחר כי
 מי פיעשה את

משה מ' פה שמוס נפלא כמו שהעידה התורה עליו ויהושע בן נון
בער לא ימים מתוך האבל א' ח' מבלי שיהיה אים נכון וחסד ובעל
מעלה ולכן אמר עליו קח לך את יהושע בן נון אים אשר דוח
אלהים בו וגדולה שימשה יותר מלימודה ימי שמימם את הקדוש
ואתקדשו יהיה כמוהו ולכן אמר בהגדה שהתחלנו כי לא יחסד
משה כי כמי יהיו יורשים מקומו ומעלתו אלא הבן הממתי
והעבד האמן שהוא יהושע בן נון כי נוצר תאנה יאכל פריה
ולכן יחוייב שינתן שכר טוב ליהושע על שמוסו אשר שמוס את
הנדיק ולמד ממנו חכמה ורעת כי הק"ה אלא נתן לו שכרו כי
במו סלימוד התורה לא יהיה בזמן אחד אבל יום אחר יום כמו
שאמר יום ליום יביע אומר כי הידיעה והחכמה בדרך נסיון
וזמן רב כי העבר למיעוט שמוס א' לו להיעת לו ידיעה כוללת
שכל הדברים ובעבור דתיהת דמו ורוח קהותיו ולכן המר
בישימם חכמה וג' והנה יהושע היה בזמן הזה כשנעשה מלך
וסר על ישראל יותר מתשעים שנה ולזה יחוייב אם בפי אריות
סמיו ואם בפי אריות לימודו ואם בפי אריות שמוסו שיהיה
בתקלית המעלה כמו שבי סמך משה את ירו עליו ונתן מחורו
עליו וא' ל' במדליק נר מנר במערה מכלי אל בלי וכבר יוספק
על זה כי המדליק נר מנר לא יחבר הנר אשר ידליקו ממנו
אבל המערה מכלי אל בלי יחבר הכלי בעבור וא' אורך הפער
שיצדקו שני אלו הדברים יחד והתשובה בזה כי למה שהיו במשה
בשלימות של מות הכסף הוא החכמה והרעת והמעלה והמדות
ואלו התארים הם נשארם כשפשו שאפילו שירצה אדם לימוד
הבמותו לא יוכל אבל יהיה חכם יותר כשימכנה לאחר וכן יהיה
בדיק יותר בשיממד הנדקות לאחר ויש שלימות אחר אשר משה
היה שלם בו הוא א' א' יתמו לאחר אם לא יפסט ממנו כמו
השירה והמלכות וההוד והכבוד כי כמו שא' להיות אלעזר כהן
גדול אם לא שפסמו לאחר מדרולתו כמו ש' והפסט אהרן את
בגדיו והלכששם את אלעזר בנו כן א' להיות יהושע מלך וסר
אם לא שפסט ממנו משה והכה כתינת משה החכמה והתורה
המעלה ליהושע היה רומה למדליק נר מנר כי לא יחבר הנח
מזה דבר אבל יוציא אורה ונאמס בתוכת ההוד והמלכות הוא
במו עירוי מבלי אל בלי כי ישאר הכלי הא' חסד והא' שלם
והנה סמכת הוד רומה למדליק נר מנר כי מי פסחך ירו על
א' אחר יסאר כמו שהיה אבל ההד והכבוד הוא דבר חוץ
אומנו כמו ש' הוד וסר לבשת וכמו ש' הכוס יפסט מעל האדם
ישאר ערוס כן הודו והדרו אש ינתן לאדם ישאר ערוס
ממנו והבן זה כי הוא נפלא ועם שמוס ישאר ערוס מקהוד
הכבוד וימסך מזה שיהיה בעיני אפי' שתלמידו ידם מעלתו
לכן נאמנו הק"ה הו' ל' שבכבוד לה יסור מבית אבי כי יהושע
עמד לפני אלעזר כהן והנה מזה המאמר הגכבר יתבאר
במה דברים א' - כי הבן הממתי לאדם הוא תלמידו כי זה
בנו בפטי ונולתו הוא כמו גופי והנה במו שהכפס יותר יקרה
מהגוף כן הסן הכפסי יותר נכבד ויקר מהבן הגופי וזה הבן
ראוי שיירש מעלת האם לא הבן הגופי ב' התבאר כי למידת
התורה אינה בבית א' ולכן דמה אנה לתאנה שכלקטו כי א'
ביום אחר יום לא באר האילנות שכלקטו בבית א' וזה נמש
אם שהלנו וסר ויגלוי קודם לשתר לא בשאר החכמות

אחר למודם מפורסם וגם מפני כי על כל קח יקח יום תלי
תלום של הלכות וגם מפני שראוי להקדים ללמידת התורה
הממית דבות וגם מפני שיטבה דברים אשר א' ללמודם אלא
אחר בא אדם בימים א' התבאר כי כמו שלמידת התורה
יום אחר יום כן - שכרה תהיה וס' אחר יום כי
בדיק כתימר יסרח - מה תמרה פירותיה לאחר כמה שנים
כך מדן של דרקים לאחר כמה ימים וזה הדבר ראוי
שיהיה כן כי אין ראוי לתת שכר לאדם אלא בסוף כל שבן
השכר המגיע בעכש מהדברים הקודמים כי הלומד החכמה
והדלמיד אינו ראוי שיהיה רב ואמס יהיה רב אחר למידה
וקנה חכמה ושם טוב - אז יקבל שכרו להיות סר וארון
ורב והן זה כי הוא מעולה ד' - התבאר כי
האר ראוי שיתנהג עם כל אחר ואחר כפי
שרכו לסכלים כפי חסד וכן לדרקים ולרשעים ולכן
אמר משה בתפלתו אל אלהי הרמות לכל בשר שישם לכבוד
ולראש מי שידע להלוק עם כל דוח ורוח כפי ערכו ולכן
אמר אלהי אצות אלהי הרמות והנה יהושע אשר דוח
אלהים בו ח' התבאר שהשלימות שנים הא'
הוא שלימות הכפס וזכוף מעלתו ונכותו לאחר
נחש' יחבר שהוא ההוד והכבוד בשנותו לאחר ו'
התבאר כי מטבע השלמים שיהיו אלהים הכבוד כי
אז אפשר לטובים חבלי מעלה וכבוד כמו שאמר בכוד חכמים
יחלו יראה כיה כשהחכמים ינבאו בעולם רובים שיהיו
מכובדים כי יתעלו מאד בכבוד ואמס הכבילים הם
מריצים הקלון ויחשבו כי הקלון הוא בכבוד ושימיהו
הרי נתבאר מפל חלו הפנים שיהושע הוא ראוי להיות
סר וארון ואמס התנאי השלמי הוא מכבוד ג' כן
שהתנאי השלמי שהוא היכולת העוסר והכבוד אשר יקרה להיות
סר וארון שמוכאז ביהושע זה מכובד כי יקח קח
אזו נחם היה ראש שבעו כמו שאמר נמטה אפדים
השע בן נון ואמר כלם אפדים ראוי בני ישראל והיה יכולת
גדול לו כי דמה אותה לשור כמו שאמר בכוד שורו הדר
ל וקדמי ראש קרמו אשר בא הרמז שהוא כאמר על
יהושע הרי נתבאר כי כל התנאים אשר בעבורם יגליבו
הקדמונים הוכמארים ביהושע ומאלו השלש נתייבטו
שגשג אחרים כמו שזמר א' שיהיה נאזה מזה העם
ויהושע עשה טוב לישראל והיה נאזה להם
זה נכד יהושע אעשה לישראל ולא מתו כלם במלחמת
עמלק ומהיותו אים חסד ונכון טוב ומעולה ולכן
יתחיים שיהיה הטוב הכללי וכעבור זה הנריש גויס
דבים מעל פני כל ארץ והנחילו ארצם ישראל וככפס חלק להם
ארצות גמים ומנר היכולת הכללי אשר היה לו בתור לו
כל אשר יציה את סיד יומת וכעבור זה הרב לעבן כן
זכרי עם היותו עבן כן זכרי גדול בישראל וסרף אותו וזה כי
באז והנה אמר משה בתפלתו שיהיה השם ית' אים על
העדה אשר יכא לפניהם ואמר יכא לפניהם והרצון בזה כי
למה שהיה המלך אשר יטרכו אליו חכמים בעבור שני דברים
אם בעג' פ' ל' ואיבים קאר מחוץ לו בעשור

ה
 נפש מהגוף לית דין יולית דין וקצתם חבובים כבר
 נפש בעולם הזה וגם אחר הפרדת הנפש מהגוף והלוית חלקי
 לנשי חלקים דעת מי שיראה שבה העולם יש מקום דין
 ומקום משפט לזדיק ולרשע ואחר הפרדה הנפש מהגוף יש
 גמול ושכר טוב לזדיקים והרשעים נכרתים בנהמה והנפש ב
 חורים יחשבו שהנפש היא עכש נצחי אי א פהר הכליון בו היא
 תאר אחר המות אם בעונג ואם בצער וקצת אנשים יראו כי
 קצת הנפשות יש להם גמול טוב וקצת הנפשות הולכות לאכזרין
 וקצת הנפשות יראו בעונג ומר אכזריות האנשים במקום הנכבד
 הקרא בן ערוך ומקום העונש הנקרא גיהנם יש דעות חלקיות כי
 קצת אמרו כי גם כבר לפני אחר הפרדה מהגוף גמול והוא
 מקום הקרא בן ערוך שיתעבבו הנפשות באותו הגן כן מקום
 העונש הוא גופי שהוא מאד רקה בתכלית הרקות וגדלים כס
 הרשעים שיהיו שם כחומר בפירושם ואם שיאר בו זמן
 בלתי תכלית **ויש** אנשים אחרים מחושבים שמקום
 הדין ומקום המשפט הוא ההתדבקות בשם ית
 ומקום גיהנם הוא שלא יתדבק הנפש אל המקום אשר ממנו
 חוצבה וזהו תכלית העונש והנשים אחרים חשבו כי הגבורה
 רוחי והעונש הוא גמול והנה רבו הדעות בכל אלו הדברים
 ולמה הכבר יחשוב חכמי כי אין אחר המות עונש כי כבר
 העונשים הם נכבדים ונאמרים מזה שקהל אנשים
 ששמעו וייראו אבל אחר הפרדת הנפש מהגוף לא יראה חכם בהם
 בדומים אם כן למה יענשו כי כל מה שעשה החלשים מהאנשים
 הזדוניים ירחיק מלפניו והנה יעזרו בעלי זה הדעת
 בשירא בזה העולם מקרה א' לזדיק ולרשע ואם החכם החוכם
 אשר הוא בבוט ובכפשו נח יענש גם חרי המות לא יענש
 הנה אחר ש עה בספר קהלת הכל באשר לכל וגו' ואמרו במדר'
 הכל באשר לכל אברהם נקרא זדיק שנה בי יו עזי וגו'
 ובמדר הדשע מהמיר את כל העונש על הבה זה מת זה מת
 היו אמר מקרה א' וגו' לזדיק ולרשע לטוב ולעוור ולטמא לטוב
 זה משה שנחמד וקרא אותו כי טוב הוא לטהור זה דוד שנחמד
 בו טוב דואי לטמא זה נכבד כבר דוד בנה בית המקדש ומלך
 מן שנה ונבחר נצר החריבו ומלך ארבעים שנה
 לזכות זה שלמה שנחמד ויזכה שלמה וגו' ולאשר איננו
 זיכר ומי ידעם שביטל את ישראל לעלות לבית המקדש שנחמד
 דם לבס לעלות לירושלם בטוב זה משה כחוטא אנו המרגלים
 סבתם בהם חטאים תידר ויעה וגו' משה לא נכנס לארץ
 מרגלים לא נכנסו לאר' הנסבע זה זריקו שנהמו וגם המלך
 נכבד כבר וגו' ולכן כדעוור את עינו באשר שבועה ירא זה
 שמתן ואמר בו ויחטוהו ששנים ויקחו את עינו לכן אמר
 בעה זה דע נעשה תחת השמים והכונה בזה כי למה
 שהזדוניות הכללית כבר יהיו צורקות ברוב
 זא גם צורקות ת יד לכן אמרו ז' בזה המדרש אשר בתנוכי
 זה הזדוניות היא כללית והיא בתכלית הקוים בימי שהם זריק
 בתכלית ומי שהוא רשע בתכלית יקרו להם דברים חמורים לא
 נכר מהעוונות אבל מהדעות ולכן אמר כי זה הנכונה יבוא
 לקהל אנשים יאמר כי לית דין וית דין בעולם הזה וכס בעה'
 ביה חטא רחמי שיעשו והחוטא הוא הגוף והנפש ואם הגוף
 והנפש לא יעשאו חייך יענש הנפש לבד ועל זה האמר ב' המקרה

א לכל וגם לבני אדם והוללות בלבבם בחייהם ואחריו אל המתי
 וחזק זה הדעת כי הכלב החי הוא טוב מהארי המת ונתן הכונה
 כזה ואמר כי החיים יורעים שימותו והמתים אינם יורעים מ
 מאומה ואחר שאין להם לא הרגש ולא ידענה אם כן אין להם
 עוד שבר כי נשכח זכרם ואמר גם אהבתם גם שנתם וגו' יש
 להם לבעלי זה הדעת הרעוע טענה אחרת למה שחשבו כי נפש
 האדם היא הווה עמו וכל הקוה נפשו ואם נפש האדם נתהווה
 בהתהוות הגוף הנפש תפסד בהפסד הגוף כמו שאמר בעיה
 כי מקרה האדם וגו' **ורבר** התבאר בחכמות ה
 הטבעיות כי נפש השכלית אינה מתהווה
 מהישרות אבל נפש האדם היא נתונה מהשם ית כמו שאמר
 ייבא ב' חסיו וגו' ולכן היה האדם לנפש חיה שיהיה נצחי קיים
 לעד אם בעונש ואם בשכר ולמה שכל החכמים אמרו במאמר
 ש' החלמו שהיה הראיה למשה גיהנם והרבו בו כי משה לא היה
 צריך להביא ראיה שהצדיקים קבלו שכרם בעיה אבל יש מקום
 שצ' א' ימצא מקום דין לרשעים למה שהעונשים אינם מכווני
 לעצמם כמו שאמר ולכן לאמר שהראה לו ה' גם הנס ואמר
 למי ואמר לו הבה לטועים ולמורדים כי והם היודעים רבונם
 ומכוננים למרוד בו כי אף שקצת אנשים הולכים לאכזרין והם
 השפתים אשר לא ידעו ולא יבינו וגו' וראוי לירא מהעונש אם
 לא יבין עממו לקבלת השכר ואמר ל' השית כי לא הראה לו
 מקר' גיהנם כדי לירא מהעונש כי הוא הנכבד מכל גולד
 אבל למה שידע בוואה כי כמו ששם מקום מוכן לזדיקים כן
 יש מקום מוכן לרשעים לתת עליהם את הדין כי על כל בעלם
 שביא במשפט וגו' ולכן ראוי לאדם לתקן ית רביו אל לקבלת
 שכרו ואם לירא מהעונש ונכתבה זאת הפרשה אם להגיד לך
 מ' הרב רמ' ה' כי א שהיו ישראל מנודים לא הלכו כל ארבעים
 שנה אלא מ' מעטות או להודיע מ' הרב המורה כי כבר בחיים
 אדם ומ' ישראל לא אכלו מן שנה מן אבל היו קרונים ליישוב
 והיה כל אחר מכיא מן הישוב לחם וכבר ויין ויבגדים ומתנכם
 הגדולים עמידת ישראל במדבר מ' שנה לא מקום זרועות אנה
 והיו חובלים מהמן חומר להם מן השמים ולהודיע כי זה היה
 דחוק מהיישוב יתקיים מהשכא מהתורה בזה הנס הגדול ולכן
 ככתבו אלו מסעות ע' א' ולרעתי הוא להודיע גם
 בן במקרים רבים בהים לאדם ולא ינוח
 ולא יסקוט כל ימיו אבל הוא נע וגד תמר וכל אלו המסעות או
 ירובם יקרה לכל אדם ואיש אם יחיהם או ע' שנה כי זאת התורה
 אשר שם משה לפני בני ישראל היא ספר עולדות חרם ומה שק' ל'
 לאבות הוא סימן לבנים בכל דור ודור ואחר אלו המסעות
 ש' האדם אל מקום הכתלה שהוא מקום העונש הבא אם יזכה
 ויהיה מהצדיקים אריב אל מקום עונש ככלא אל ארץ עיפית
 וגו' אבל הכונה כי הרשעים הולכים לאכזרין וכל ישראל יש
 להם חלק בעולם הב' כמו שאמר ועמך כלם צדיקים וגו' כי
 כל הרור הרע מת במדבר וכניהם הקמים תחתיו באו וייראו
 הארץ והוא רמו לירושל הע' גם כן כי התורה יפרט בגמתי
 וירמז בדומי ויהי רצון מלפני חלמי השמים שחכה המדרס
 ויחיה להגיע ולתמונת עם הצדיקים הנחלים בהעלמות יחד
 חזן וכן יהי רצון ו גם ספר במדרס סיני הוראות לאל ית

אלו הדרשות של עבדות

סכת דברי מקל סקר אני רואה אמרו
 במדרש אלו זכיתם תהיו קורין תורה איכה אמר לבדו לא זכיתם תהיו קורין ככפר קימת
 איכה יפכה ברד אלו זכיתם הייתם קורין כעורה תביחמו
 ת טעמו לא זכיתם תהיו קורין תבא כל רעם לפניך וגו' אלו
 זכיתם תהיו קורין ככפר עליהם פירות ותובחות לא זכיתם
 תהיו מונין למלכי אומות העולם שנה בשנת החדש לבורם מלך
 כרם וגו' למה בהיה המוכר והתובחת הכרחי לקיום
 המין החינמי כמו שהרפואה היא הכרחית לקיום הבדיחות ה
 והכרת החולי וכמו שיש חכמים שיקבלו ויפלטו מהרופאים זהם
 אשר רוצים להיות כדחיים וממעיט בטבע החכמים כשיפ להם
 חולי מהקטון או הגדול ואם יתמידו עמם בהיות כבדיהם
 עפ חכם רופא ידע מה שיועילם ומה שפיקס בן האנשים ה'
 החכמים בשפלות מרגישים החטאים אשר עשו ופומעים
 לתובחת מוסר ויטובו אל יאזרחם ואם בלתי חטאים ישמעו
 לחכמים כדי שתקיים בהם כדכיתוב נפשו וכמו שיש חכמים
 שלא יעיל בהם חכמת הרפואה ולא הרפואה מנר חכמה ר'
 ירגישו במחלתם במס' דרך אש יצר בעיניו וגו' ואם ירגישו
 לא יבקשו רפואה למה שהרפואות הם במים מרים ועל אלו נה'
 בסדיות נבי חלק וגו' כן ימצאו ג' מיני האנשים אשר לא יעיל
 להם התובחת והמוכר והם הנלצים והכבילים והרעבים הנצים
 למה שילמדו החכמים אותם כמ' אל תוכח לץ וגו' הנכבלי'
 במס' פסטי בכיל וגו' הרצון ביה שאין ראוי להוכיח לכבילים
 ונאמר להם שמה שעשו הוא רכד בלתי נאות למה שבעינייהם
 אין יתרון לדברים העשויים בכלל לשאר הדברים העשויים כגון
 שיגידו ולכן כה' שעה השלח להתחבר לכבילים ושלח להשיב
 נהם כרבר כלל במס' א' הען בכיל וגו' הרצון ביה כי אין
 ראוי להוכיח לנש' על מה שעשה כי יקרה מזה שיחשבו הכביל
 שהמוכר לו הוא כביל כמוהו ואם נצוה לענות לנש' הכבילים
 זה יידיה בשיש בהם הברכה מה להבדיל בין החכם והסכל בחומ'
 ענה ככיל וגו' וגם כן לרעעים אין ראוי להוכיח כמ' ג' יפטר
 לץ וגו' הרצון ביה כי הרופא כשיג' לרפאת את חכם ממחלתו
 נותנים לו בברו כחשך עשה כן יעשה לו ואמנם רש' או ללץ
 הסכר פניו מהם הוא שליחו מהם חרפה וקלון והחמיר לו
 ק' וט עמך ואח' ק'ט את חרדים או יוצא כה' הלץ והרעע
 גח יתכו להם לרע בטעמים החטאים והרעעים והמורדים שהם
 חרפה וקלון אבל בטמוכיחיה אותם יחטבו שאלו הם בהרעה
 וגירוף כמו שיגידו נקלה עת יכונסו שמים שאינם לה באלה ולא
 שחרם כשעובדים אותו חבל בטמוכיחיה אותם והמורדים להם
 מעברו חרם הוא פגועה אז יחטבו שהוא קלון להם וכן הרעעים
 יחטבו שהעשה הוצה חרפה להם ולא עשות הניחוף אבל כשם
 אמרם אותם שהם גנבים ונאשפים אז לוקחים להם לקלון ולכן
 ח' ז' שאין ראוי להוכיח וליסר מי שחיבו מקבל תוכחה במס'
 מוטב שיהיו שותפין והל' יהיו מידין וכמו שכתוב להרס לומר
 דבר האמור כן יוכה על האדם שלא יאמר הדבר שאינו נהמיע
 כי כמו ש' את המורה בחד' ש' שלח יליך החן לאבדון כן דאף

לארס מלא יאמר דברי חכמה וענה וינה לאנשי חסד לא יעילו
 וכמו שהרס זה יעיל לאנשים להחיותן ולהחיות בלי
 באב חטום בן המוכר והתובחת יועיל לאנשים להענינם לעלו'
 ולראות את בני י' במ' ש' י' ג' מתנות נתנו ל' גדול וכלם על ידי
 יסורין ארץ ישראל ותורה וע' ארץ ישראל מנין דכתיב אל
 אלהיך ויסקרך וכתיב בתורה כי י' הליך וגו' תורה מנין
 דכתיב אשרי הגבר וגו' ע' ההבא מנין דכתיב ודרך היים ה'
 תובחות מוסר הרצון ביה המאמר בכל טובה פגיע גרום פג'
 מוטבות הגפסיות שהם החכמות והמעלות לא יגיעו להרס אלא
 ביעורם כי מי שנתענג אף להתעשר וכל סכן' שאל לידע שום
 שום רבד כמו שהמר י' פגיעה עה ונתן לכס' י' וגו' אשר הרצון
 בזה כי להפגת התורה ראוי שאלכל ההרס להב' נר ומים להך
 והאח התובחת והמוכר יקבל ההרס בעבורכ מעלת ה'
 גדולות כמו שאמר ע' ה' שמעו מוכר ומבמו וגו'
 ואמר עוד אשרי אדם שומע וגו' ואמר התועלת הנמשך מזה
 כי ימסך לנה הצחיות והחיים והארכים ויפלים בוונת השם השו'
 בעבורו ככרא' הוא פ' כמו ש' ב' מוצאי מנה חיים וגו' וכן
 בירושלם עיר הקדש כשראה הביא ע' ה' בלא שמעה בקול מוכר
 היתה בעיניו כאלו היא גדיה מגולה ועשה קנינה עליה ונר'
 הני מורה וגו' ואח' הוכיח הנביא לשרה' הרצון ביה
 ירשלה תחת היות צדי' לכל הארצות ומשום כל' הרצון נשכר
 להית כעומדת הנדה ח' ה' מור' וגו' והמר הכנה בזה
 כי היא לא שמעה בקול' ולא נ'חה מוכר ולכן יחויי' להם שלא
 יהיו בטוחים בה' כי השמע למוכר יקוה את ה' כן ח' ב' יתן
 העיר לא שמעה בקול' וגו' והכ' הוכיח הנביא לשרי' נשוכסו'
 לנביא ולכהנים והמר על השרים ג' ח' לריות שורגים שאוכלים
 כל מה ש' מבא לעניי' ולא ישיחו להם דבר ח' ש' ב' ב' קרנה
 וגו' והשופטים דמה אותן לנביאים ביהשופט הוא במדי' נהבי'
 העול והחמקה העמים בה ולא די' שאלו לח' היו מוסרים העול'
 אבל הם היו חטאים והוא' יוכל בהמר וניה ענמות אבל אלו
 היו אכלים הבמר והעצמות יחד וזהו שאמר מוכיח אבדי ערם
 ואמנם הנביאים אשר היה ראוי להם לקיים התורה והמז'
 וללמוד וללמד לעם הם חללו את הקדשים וחמבו את ה' ונראה
 ואמר הנביא שבעבור זה כל מה שיעשה בהם מהנקמה יהיה
 בנר' וכמספס' ח' ה' נר' בקרבה וגו' ואמרו בב' ב' ב' כ' וגו'
 הרצון ביה שכל יום יום יפול להם את עבדי' דכתיב ולא
 יעבר יום אשר לא ימצא מוכיח ועכ' לא יקבנו הדבשים בוסף
 ממה שיעשו ולכן חמרו חז' להב' ית עשו ונקמת בגוי' כרי'
 שיקחו מוכר ישראל והם לא קבלו ח' הגזיתו כל עלילותי
 היו כתבאר כשהעיר איתו מקבילה תוכחת ומוכר נתלך
 לאבדון ולמהומה חרי' יתבאר במה
 יועיל המוכר והתובחת בהיותם בנר' ית'
 ולכן מזה על כל עיר ועיר בישראל לתינת להם איש זקן נשוא
 פנים כדי להוכיח להם ולהכלימם להם על העונות והפסעים
 והמורדים אשר ישאו והנה מי שסוכל התובחת
 אין מסתקין בידו לענות תשובה והש'
 מי שחיבו שומע ש' נהמר עול' כרית ע' וגו' במר'

כמו שאמר ואם לא תשמעו לי מה בתיב כתיבה להפריס את
 בתיבי ימך מזה ז' טארים גדולים במ' דמי' בפי' התורה ובמו
 שהיא הכרטי להיות כמדינה חים בקי וחכם ממהיה בקי בחכמת
 הרשאה ויהיה לו אמר גדול כפי טבעו כן ראוי שיבנה במדינה
 חים חכם ובקי ירא שמים ומעשיו מוכן בטבע להורות לאנשים
 הדרך אשר ילכו בו והנה כל הכפאים אחר משה היו נביאי
 תוכחות ונזירים על תורתו כמאן אחרון הנבואים זכרו תורת
 משה וגו' וירמיה ענה היה גדול המוכיחים והוא נכרא בטבע
 מוכן נחום ח' לאנשים בעבור שהמוביח לאנשים ראוי שיהיה ק
 קרום מבטן חמוכדי שלא יביחיהו האנשים כמ' ושחטה בטיט
 וגו' חכל הרצון בזה רשעי ישראל היו מטומאים פחים בעומק
 וג' היה הנביא מבלים חותם היו מסתירים חותם לכן אמ' השר
 גירמיה כנרד' הנודק וגו' הרצון בזה שהוא היה מוכן בטבע
 להכריח לאנשים ובכ' היה קרום מבטן חמוכ' לכן היה ראוי להיות
 נביא נביאים למה שהמוביח עם היותו מוכן ראוי שיהיה זקן
 ונשוא פנים ושיהיה בקי בסמיכות כי רב' מהדברים יודעו את
 כדר הענין ומי שהוא נער לא יהיה ראוי להיות — בקי וחכם
 במלכות המוסר והתוכחות כי חכמת המוסר והתוכחות היא
 גרונה עד מזר כמאן ח' ד' טרפון אם יש בדרו מי שראוי להיות
 מוכיח כי חף שיהיה נדיק ושר לא יהיה חכם ובקי בחכמת
 המוסר ולכן אמר ראוי להוכיח מי שאינו יודע להוכיח אם היה
 זה כחה ג' או לא נסתרת ואם היה בלשון חמה וכלשון רכה
 פנים זועמות ח' פנים שחוקות ובתת היסודין לכל אינו כפי
 מה שראוי לת' לו ולכן אמר ירמיה שהוא היה נער ואינו בקי
 בכל חלה וחפי הדיבור לא היה יודע כמ' המוסר והתוכחות וענה
 גו השי' כי הידיעה המוביעת לא שם הם שמי פנים אם מצד
 הכנין וזה מצד ידיעת הכחשה והידיעה הנודעת לו בנסיין היא
 והמביע לו מהחושף ולמי שיפקד לו חוש מחושף יפקד לומר שכל
 ממוסבל וולכן יהוי' ליריעת הכסין שיחיה האדם א רך ימים
 ולזה נאמר בשישים חכמה וגו' וחמסם הידיעה המגיע לו מ
 מהיבואה אינה באה לו מצד החושים כי הידיעה נסיונית יראה
 אר' בה דבר או ישמע או יש' בה' מהחושם האחרים ומהי
 ישיגה המלות ואחר כך הרמיון ואחר כך השכל ואחמס
 ביריעת הפכויות הגיע ראשון לכח השכל ואחר כך לכח המרמ'
 פי' הנבואה שפע שופע מאת השכל הפועל אל הכח הדברים
 ונחב אל הכח המדמה ואחר כך ישיגה החושים כמו שאמר
 ראיתי וזה מנורת זה כלת ומדחות הנביאים באלו ראוי הדבר
 בחו' וכמו שאמר הנביא מקל שקד אני רואה ולכן אמר לו השם
 ית' אל' יאמר שהוא נער ואינו בקי בחכמת המוסר כי שכל
 אשר אל' חך תלך וגו' ואמר לו שהסכה בזה שהידיעה המגיע
 לך אינה מהחושף אבל מצד יותר עלין ושא' יגע על פי וגו' ובעבור
 זה ראוי שתה' להיות מוכיח לגויים רבים ולממלכות גדולות
 ולת' נכח' בפי מה שראוי שיגיע לו כפי פעולתיו אם להאניד
 ונערום או נכנות ולבטוחוהו שאמר דחה הפקדתיך וגו' והיה
 חלו' הע' שסתות קראים בכל ישראל שבתות תוכחות שבת דברי
 שבת שמעו שבת חיכה ובעבור שגלינו מארצנו ונתרחקו מעל
 הרמתינו כעבור בלתי קבלת תוכחת מהנביאים ראוי שגובה
 להיות בימי עולם וכשנים קדמוניות ובקבלת המוסר והתוכחות
 ולכן היו מהגים בכל ישראל בימים הקדומים לדרום רבים

באלו השבתות במקום הקיימות שנהגו בזמנים ההם והנה תחנת
 תוכחת ירמיה אמר שראה מקל שקד והנה בעבור שישראל לא
 קבלו המוסר והתוכחות הנאמר להם מהנביאים ראוי שיגיע להם
 ש' המוסר במהרה וזהו שאמר מקל שקד אני רואה כי הרע
 המגיע לישראל לא יהיה בתוכחת אל' בשבט שיבו חותם על
 לחייהם כמו שאמר אני הגבר וגו' כי אין ראוי להוכיח לאדם
 הזעולה בשבט כי הוא רע ומר ולכן אמר כי אני הגבר
 ע' היותי גדול המעלה יסרוני בשבט עברתי והנה ירמיה
 ראה מקל שקד כי השקדים יורה על מהירות הדבר כי הוא
 מהצמיחם היותר מהירים ולכן למה שהרע המגיע לישראל
 י' היה במהרה אמר מקל שקד אני רואה ושכ' על דר הכונה הכ'
 דחה מקל שקד למה שיש מיני שקדים אחר מתוקים וא' מרים
 כן יש כד השם ית' שני שבטים אחר לעשות נקמה ברשעים
 ואחר לתקן שבר טוב לכדיקים והנה בשבט אשר יבוא הרשעי'
 לא יתקן את הדקיקים אבל בשבט אחר כמו שאמר ואקח לי ב'
 מ' ז' לית' גו' כי לא יבוא שבט הרשע וגו' וה' ירמיה עליו השלום
 ר' זה מקל שקד כי ביד י' שבט הרשע ושכתי הרחמים והבדקה
 נה' זה שבט א' הוא רע ומר ושכט האחד הוא עץ חיים להחיות
 לאנשי' בעולם הזה ובעולם הבא וזה המקל הוא מקל עזות שאר'
 והמקל המר הוא נכבד נכר אשר הוא שבט אפס של הבה' ס'
 וס' חריב הרשע כמו שאמר הוי אסור וגו' והמטה האחר הוא
 מלכי' ישראל הדקיקים השופטים את ישראל וכזה המטה הנהיג
 את ישראל בדרך וברחמים ובמשפט והנה המטה של משה היו
 בו כ' מרות הללו להכות את המצריים ולעשות בהם שפטים
 ול' זכיל' את ישראל מיד עושקיהם ולכן אם יבאו ישראל להיות
 כ' דיקים ותמימים יהיו מונגהים בשבט הרחמים ואם לא יהיו
 מונגהים בשבט הרשע והו' כונת המאמר שהתחלנו אל' זכיתם
 הייתם קדים בתורה איכה אשא לבדי וגו' ואמנם הרשעים
 הם המכאובים גדולים כמו שאמר רבים ככאובים לרשע
 וגו' וכן מה שאמר לא זכיתם תהיו מונים למלכי ישראל
 וגו' הרצון בזה גם כן כי אל' וכו' ישראל יהיו מונגהים בשבט
 הדק והרחמים שהם מלכי ישראל הדקיקים אבל לא זכו יהיו
 מונגהים בשבט הרשע שהם מלכי אומות העולם שהם נכבד
 גבר וס' חריב כדר זה נבחר שהמוסר והתוכחות יבאו לאדם ל'
 לחיי העה' והעה' וכל מי שאינו מקבל מוסר ותוכחת יגך ל'
 לזכרון במהרה וי' כל מהשקדים המרים וישת' מהמנים המהררי'
 ויהי רצון מלפני אל' ה' שמי' שיבא משיחנו במהרה בימנו שה'
 שורש י' והוא מקל עז תפארה עם שיש בשבטו שני מיני
 הכבולות אשר היה בימי משה לעשות נקמות גדולות ברשעים
 ולעשות לו נסים ונפלאות בימי עולם וכשנים קדמוניות כמ' ש'
 ה' ביא בימי באתך מארץ מצרים ארחנו נפלאות אוביר בילאו
 לשבת שמעו שמעו בית ישראל אמר ר' יצחק
 כיון שחרכ הבית מצאו ה' בה לאברהם אבינו א' ל' מה לירי
 בכתי' א' ל' על עסקי בני אבי בא א' ל' ב' יך חטאו וגלו א' ל' שחא
 בשבוב א' ל' עשתה המזמת במזיד חטאו ח' ל' שחא מיעוטים א' ל'
 הרבים א' ל' היה לך זכור ברית מילה א' ל' וכשר קדם יעברו
 מעליך אמר לו היה לך לזכור שחא יעשו תשובה אמר לו כי
 דעתי' אז תעלוני מיד זעק אברהם אבינו

סבת דברי

אבינו ואמר שמא חס ושלום אין להם תקנה אל זית רענן יפת
 פרי תורר קרא יי סמך בכר אמרנו בסבת דברי כמה
 הכרחית לקיים האשים התוכחת והמוכר ושבעבור זה יחוייב
 שימצאו אנשים יראי יי ושיהיו הבאים לתת תוכחת מוכר לבא'
 ואחר כפי ערכו ושיהיו בעלי לשון ומליצה כמו שאמר יי אלם
 בתן לי לשון למודים וגו' ולמה שהיו התוכחות בב' מינים
 ומהם תוכחות בדברים ומהם תוכחות בייסורים ומהם תוכחות
 בג' דברים ומיתה ראוי חז' להקדמונים לעצת אלו הג' סבעות
 כל סבת וסבת כחלק קיבחתו מזולתו כי הסבת הא' היא יותר
 קלה מהסבת הב' והב' יותר חמדה מהא' והג' יותר חמדה מכלם
 ולמה שהיו אנשים נכנעים אל הטוב בעבור הומרו דברים
 ויעזבו לעצת הרע בעבור זה די להם שיקורו בדברים והם כלל
 האנשים הבני חורין ואמנם האנשים אחרים המושבעים
 אל התאוות הגשמיות לא יחליטו מאמר ולא ישמע לקול מורה
 אצל שבט המוכר ורחיקנה ממנו כמו שאמר שלמה עה חילת
 קטורה וגו' ולכן צריך תמוכיה בדברים שיהיה לו ענה ותעצמות
 להוכיח בשפטים גדולים כדי שיקרו קהל אנשים וזה הסבת
 אשר אנחנו נדרכו הוא מיוסר לא בדברים אלא בייסורים קשים
 ורעים עם שיש בו הויסור בדברים כי המייסר בייסורים קשים
 מייסר בדברים גם כן ואמנם הסבת הג' היא סבת שייסוריה
 קשי ולכא' ז' אי' לאנשים שכל טומעות סבת בעברה במעור דברי
 זה בית יעקב וגו' וזה הסבת חנו שימעים שמעור דבר הקצוני
 פרום הרף יתבאר כי הסבת האחרון הוא יותר קשה מהא' והב'
 והנה ידמה וזוה' יביח לשראל מוכמה פנים כזו הפרשה
 א' הוכיח כי כלמה שיתמעע יתנועע בתכלית ושלמות ויחיה
 מה שאלינו יתד שלם יותר מעלה ממה שממנו שאם לא סן לא
 יתמעע פנים אדם לשום דבר והנה סכלי אומתנו לא די כי הדבר
 אדר נפרדו ממנו היה בתכלית המעלה והשלמות ועצבו אהנו
 והנה ראוי שיטענו תכלית מזה על עצמם את האבל היה מה שממנו
 בתכלית הרוח והמעלה ומה שאלינו היה הכל ודיק וזה דברי
 היגדר קשה שאיפשר שיצונו אים אין אשתנו יקרה ונכבד בעבור
 לבנו אל אשה רעה הומיה וזם מה מצאו אבותיכם כי וגו' ב'
 הוכיח להם שהם כפי יי טובה שהוא הרעה היותר גדול שאפשר
 שימצאו כי אפילו הבח' הכלי סכליים מכירים בעליהם והטוב
 העושים להם כמו שאמר ישעי' ידע שור קוצו וגו' וז' ולא אמרו
 איה ה' וגו' ה' הוכיח כי בכל אומה ולשון ימצאו אנשים שיוכחו
 את העם והנה באומתינו הבהנים אשר היו מוכיחים את
 ישראל והם מורי התורה לא ידעו את ה' ושכחו לוי אשר היה
 פוסק התורה לא ידע את השם הנכבד והשרים והמלכים אשר
 להם כח לעשות נקמה בדשעים ובמורדים הם היו דשעים
 ופושעים ומהם היו המזירים חם' הרוע' פשעו כי ואחר כך אמ'
 שהסבאיים גם כן נבאו בעל באופן שכלם הלכו אחרי הכל'
 ואחר שהגיד פשעם וחטאתם הוכיח להם הויכח מוכמה פנים
 א' כי שום אומה ולשון לא עזבו אליהו אפילו שיהיה מעץ ואבן
 אבל האל והאשר יקבלו מאכותם לא ימירו בשום כנים אבל
 מוכרים אותם בתכלית הכבוד והעלי ולכא' כי עברו איי בתיים
 וגו' הרצון כזה כפי מה שאמרנו ז' כי זכר אל אומות בי הקדריים
 עובדים לאם וחבתים עובדים למים והעפ' מידעים עובדי
 האל כי המים מוכים את האש העפ' אינם מומרי אלהות יי כי

כי אלו הב' אומות ג' מוכרד' לכרך וממרינה למרינה זלוקחים
 אלהיהם ועלכם עמם ואחר שהגיעו אל מקומם יקיימו את
 אלהיהם ומקיימין את תעוהתן וכגד' להון ואמר ההומיר גוי
 אלהים וגו' וכתבו ז' כי ההומיר כתיב כיוד בין ההא והמם
 וכתבם כן להבין במלה ב' עינים ענין חלוק' כמו ואם המיר
 ימירו ומענין גדולה כמו ובכבודם תתמרו ויהכונה למיר הם
 החליף גוי אלהיו ואם הגדיל גוי אלה אכע' שהמה לא אלהים
 לא זה ולא זה כל אחד דבק בעלו וז' ההומיר גוי אלהים וגו'
 ועל דעתי ועמי המיר כבודו וגו' הרצון בו כי בכר יתבזה אדם
 ומיר כבודו בעבור השבת מזון והוא דבר רע ומר כי הכבוד
 יותר מעולה מהמזון כי הכבוד הוא סכלי והכבוד רבים ישבו
 בו האל תכלית החיים האנושיים אבל המזון הוא עבד עבדי והוא
 בעבור השבת אוכל או משתה או לביש והוא הכרחי בחיים ולכן
 הכבוד ח' כדרם לעצמו לכן האים שיוכר כבודו בעבור המזון
 הוא כיון וסכויו ולכן אמר לא נמצא בעולם אומה שימיר כבודו
 ולאנהו בעבור אחריו עפ' שלא אלהים אף שיתנו להם עובר ו
 נכבוד ונכבס והנה ישראל המירו הכבוד בעבור לא דבר ולא
 שום מתנה ולכן אמר אחריו שמונים שמים וגו' כי ישראל עשו פני
 דברים חוץ מהטוב א' כי כל אחד ואחר יתדבקו באלהו אשר
 ירם מאבותיו אעפ' שלא היה אלהים וישראל עזבו אשר הוא אלהים
 ממלך עולם והוא היה להם לכבוד ולתפארת והמירו זה הכבוד
 הגדול לא לקבלת שום תועלת וז' כי שנים רעות עשה וגו' ואחר
 שהנביא הוכיח לישראל מהרעות אשר עשו הוכיח להם מהרע
 המביע להם בעבור זה והוא אמרו העבד ישראל וגו' אל עגל
 מהשפחה שהוא ילד בית והלא ישראל בני בכורי הוא ואיך נתנו
 האל ית' ואמר תיכרך רעתך וגו' הרצון בזה א' מב' דברים אחר
 סנסית כמה פעמים כי בעצתך הרע יבא לך רע ובעבור
 מצבותיך שאת מודת בשי' ימסול כך האויב והם עצמך רעתך
 ומשוכתיך יהיו לך מוכר ותוכיך ויכרך שלא יסוב בדרך הזה
 עוד שהרי נסית שיבא לך רע בעבור זה וז' ורעי ויראי וגו' כי
 השבת אותו בדיעה ובחום כי הוא רע ומר עובד את יי ואחר
 קבלת זה העונש לא היה לך פחד מהש' שיבאו עליך יי כירין קשו'
 ורעים או יהיו הרצון פ' אחר בי לאנשי המעלה והתכונה קשה
 גרע ומר לעשות א' מהסבלות אעפ' שלא נמשך מהם עונם כלל ער'
 מש' שבר מצוה מצוה וגו' שבר הצדקים הוא לעשות המצות בעבור
 המצות במש' אשרי אים ירא וגו' במצותיו ולא בשבר מצותיו ולכן
 ראוי לאדם שירחיק מהדברים המגונים בעבור שהם מגונים
 לא לקבלת עונם כי עשת הנבלה לאנשי המעלה הוא תכנית
 הרעה והעונש והוא אמרו תיכרך רעתך וגו' ולכא' כי עזיבת
 השם הנכבד הוא רע ומר אף כי לא ימצא לו עונש אחר כלל כש'
 המצאו ואמרו כי מעולם שברתי עולך וגו' יאמר בפי ה' הראשון
 היה לך לרעת כי אחר סנסית כמה פעמים כי בעצתך הרע
 יבא לך רע ראוי שיהיה זה לך לתוכחת ולמוסר ליערך והכרך
 כמעך כשעכדת את השם הנכבד כי מעולם שברתי עולך וזה
 היה רחוק קרוב ואמרת לא אעבוד את הש' או לא אעבוד את
 עזאז' האכלית ואם הוא אעבוד בריש לא אעבוד עפ' יי אבל
 אתה לא עשית כן כי על כל בטעה בהנהו וגו' רל' נוקעת ה'
 וחלבת ממקום למקום ובעבור שהאנשים אשר יבאו ויאנשים
 דשעים כבר יתין באבותם במש' ין יש בכס אים וגו' ובמש' וירי

אשר יתקרב אל המזבח לטעם משכיק בכלכלה ומוציא מד עמנו ורעו ח
 נשוא יתקרב כרכוב אל חין ושר המהילך מן וגו' או יהיה
 לכסותך להרגילך באמרו אנד לא נכתה כף רגלה וגו' באלו
 יאמר שהשית הקדים להרגילך טורח במדבר להרבות טובים כס
 כשתכנסו לדרך וזה אמת כי היציאה מהטורח לרגל מנוחה היא
 יותר עריכה שגולה טורח ועמלך במדבר לא הזו יכולים לכבש
 הארץ ולהלחם עם יושביה הגנה אמר התורה הזה כי אמר איש
 פן ירחם העם בראותו וגו' כי המנוחה תסיר הגבורה ה
 וזכר הכרנכה והעמל יתנו הגבורה והיה הגובה אמר
 בלא כזה הענין ושר המהילך מן במדבר וגו' ולמה שיהפכו
 ישראל ממה שקרה להם מטורח הדרך והפך במדבר רבד בו
 נחם שרף ויקרב וגו' כי היה זה כבה להוליד בנפשו גבורה
 והוא עשה להם את וחיל הזה וכח ירמו ארץ חרוב וגו' נכח
 כי האמת כי כח ועוצם ידס היה כבה לעשות להם חיל אבל
 השם הוליסם במדבר ומן להכח לעשות להם זה החיל
 למען הקים את ברייתו וגו' ולמה שיהפך בידס לומר כי
 כחם ועוצם ידס עשה נחם את החיל השיב להם כי הם לא
 זכרו את השם ית' כי הוא הנותן להם כח לעשות חיל אבל ישגהו
 את השם אמר לזה והיה להם שפח תסכח וגו' העידותי בכח היס
 וגו' והנה אמר גכ כן לא יחסנו כי כח ועוצם ידס עשו להם
 את החיל כי הם באים לרשת גויים גדולים ועשמים וגו' ובא
 להלחם עם עם גדול ורס בני ענקים אשר ידעו ושמעו מי יתיצב
 לפני בני ענק לכן השיב ואמ' כי לא נחירכו וגו' אבל השם הוסיף
 לפניו אש איכלה וגו' ואחר אשר סלקו הסנק אשר יניח להבוב
 כי כחם ועוצם ידס עשה להם את החיל הזה כלק כפך החר
 כי היהודי מלא ספקות כי בראות מלחמה יאמר היכה אוכל
 להיטיבם ואחר שהודים הגויים מפניו יאמר כי כחם ועוצם ידס
 אי דקתם ומסירותם סכס לכלל השועה היאת לסלק הסנק הן
 אמר כי תאמר כלכך רבים הגויים האלה וגו' ואמר נהיט ליה
 הסנק כי יזכור כל הנעשה במצרים כי היו עבדים ב
 בעבודת פרך והשם הוציחם בכחו הגדול ובידעו הנטויה
 ואחכ' סלק כפך אחר כי אמר בואם אל הידועה ואל הנחלה
 יאמרו כי כחם ועוצם ידס עשה להם את החיל והשיב לזה בכ'
 תשובות כמס' ולכן הביאם השם ית' במדבר במקום שהיו ידעו ולא
 תאנה ולא רמון כדי להודיע להם שהכל ידע מהם ובי לח על
 הלחם לברו יחיה האדם וגו' ולכן ראוי ללכת בתורתו ובמנותו
 כדי שמכה טובה וברכה חיי העם כמס' להיטיבך באמו ית'ך
 וגו' או' כי יר בילא' **פרשת ואה**
 האמר לך פן תעלה עולותיך
 בכל מקום אשר תראה הדבה נבוכו השלמים בבקבת
 תכלית הקרבנות כי הגדולים מחבמי אומותינו אמרו שאינם
 מכוננים בעצמם אלא נהרחיק מעז' ומשבבו גזע דעת הוא ד
 דעת המורה והקסנו עליו קושיות רבות שהדיקון והכל דקריבו
 קרבן ולדעת רז' ל' חף חדם הראשון ולא היה עז' בעונם וכן נח
 הקריב קרבן ולא היה להרחיק עז' וידם יא את דיה הבימות
 ושבעו שלא להכות את כל חי כאשר עשה וכן אברהם הקריב
 בכחו לדרך ולא היה להרחיק עצמו ובעל גס כן וזין חנו
 מאבירים אם זה דעת המורה

אשר יתקרב אל המזבח לטעם משכיק בכלכלה ומוציא מד עמנו ורעו ח
 נשוא יתקרב כרכוב אל חין ושר המהילך מן וגו' או יהיה
 לכסותך להרגילך באמרו אנד לא נכתה כף רגלה וגו' באלו
 יאמר שהשית הקדים להרגילך טורח במדבר להרבות טובים כס
 כשתכנסו לדרך וזה אמת כי היציאה מהטורח לרגל מנוחה היא
 יותר עריכה שגולה טורח ועמלך במדבר לא הזו יכולים לכבש
 הארץ ולהלחם עם יושביה הגנה אמר התורה הזה כי אמר איש
 פן ירחם העם בראותו וגו' כי המנוחה תסיר הגבורה ה
 וזכר הכרנכה והעמל יתנו הגבורה והיה הגובה אמר
 בלא כזה הענין ושר המהילך מן במדבר וגו' ולמה שיהפכו
 ישראל ממה שקרה להם מטורח הדרך והפך במדבר רבד בו
 נחם שרף ויקרב וגו' כי היה זה כבה להוליד בנפשו גבורה
 והוא עשה להם את וחיל הזה וכח ירמו ארץ חרוב וגו' נכח
 כי האמת כי כח ועוצם ידס היה כבה לעשות להם חיל אבל
 השם הוליסם במדבר ומן להכח לעשות להם זה החיל
 למען הקים את ברייתו וגו' ולמה שיהפך בידס לומר כי
 כחם ועוצם ידס עשה נחם את החיל השיב להם כי הם לא
 זכרו את השם ית' כי הוא הנותן להם כח לעשות חיל אבל ישגהו
 את השם אמר לזה והיה להם שפח תסכח וגו' העידותי בכח היס
 וגו' והנה אמר גכ כן לא יחסנו כי כח ועוצם ידס עשו להם
 את החיל כי הם באים לרשת גויים גדולים ועשמים וגו' ובא
 להלחם עם עם גדול ורס בני ענקים אשר ידעו ושמעו מי יתיצב
 לפני בני ענק לכן השיב ואמ' כי לא נחירכו וגו' אבל השם הוסיף
 לפניו אש איכלה וגו' ואחר אשר סלקו הסנק אשר יניח להבוב
 כי כחם ועוצם ידס עשה להם את החיל הזה כלק כפך החר
 כי היהודי מלא ספקות כי בראות מלחמה יאמר היכה אוכל
 להיטיבם ואחר שהודים הגויים מפניו יאמר כי כחם ועוצם ידס
 אי דקתם ומסירותם סכס לכלל השועה היאת לסלק הסנק הן
 אמר כי תאמר כלכך רבים הגויים האלה וגו' ואמר נהיט ליה
 הסנק כי יזכור כל הנעשה במצרים כי היו עבדים ב
 בעבודת פרך והשם הוציחם בכחו הגדול ובידעו הנטויה
 ואחכ' סלק כפך אחר כי אמר בואם אל הידועה ואל הנחלה
 יאמרו כי כחם ועוצם ידס עשה להם את החיל והשיב לזה בכ'
 תשובות כמס' ולכן הביאם השם ית' במדבר במקום שהיו ידעו ולא
 תאנה ולא רמון כדי להודיע להם שהכל ידע מהם ובי לח על
 הלחם לברו יחיה האדם וגו' ולכן ראוי ללכת בתורתו ובמנותו
 כדי שמכה טובה וברכה חיי העם כמס' להיטיבך באמו ית'ך
 וגו' או' כי יר בילא' **פרשת ואה**
 האמר לך פן תעלה עולותיך
 בכל מקום אשר תראה הדבה נבוכו השלמים בבקבת
 תכלית הקרבנות כי הגדולים מחבמי אומותינו אמרו שאינם
 מכוננים בעצמם אלא נהרחיק מעז' ומשבבו גזע דעת הוא ד
 דעת המורה והקסנו עליו קושיות רבות שהדיקון והכל דקריבו
 קרבן ולדעת רז' ל' חף חדם הראשון ולא היה עז' בעונם וכן נח
 הקריב קרבן ולא היה להרחיק עז' וידם יא את דיה הבימות
 ושבעו שלא להכות את כל חי כאשר עשה וכן אברהם הקריב
 בכחו לדרך ולא היה להרחיק עצמו ובעל גס כן וזין חנו
 מאבירים אם זה דעת המורה

אם לא אכל כי מה שהם שהם להחזיק מע"ז הוא מאמר
מכאן הנפילה ואמנם הקרבנות יש להם תועלת רבות א'
להחזיק השפע הנכבד כי זה הדבר המיוחד להם ואין אכילתו
יכולים ל'דע' אף יגיע בהקרבנות קרבנות השפע הנכבד כי זה
פגילה להם כמו שאמרו לה נדע רבים מההגלות ב'
לכפר פלגה עונות והשפעים והמרדכי כי האים החוטא
יבא קרבן לה ויעודה עליו את עונותיו ויחטוהו ויעתהו
ויזקקו רמון על קרבנות המזבח ולירות ביה האים החוטא רחמי
פיה'ה נאחטו ויהיה רמון נספק ויכתיבהו לכתמו אבל השם ית'
למזן חסדיו רבה שיהיה גוף הבהמה תחת גוף האדם והרם
יכפר בכפר נספגו ג' יש תועלת בקרבנות פלגדי התורה מ'
פחם הבהמים יהיה להם חלק ונחמה מחיבה' ונהלתו ד' יש
תועלת בקרבנות כי כבר א"ל נ"כ ע' טת שבין אדם למקום אבוד
להתודות עליהם ברבים והוא מחוק הברי' והם חלו החטא'
לא יובא עליהם קרבן ולא ידע החוטא עונם חטאו רצה השם
ית' למזן רחמינו בעבור שהחטאים והשפעים יקבלו פולחן סכל
א מהחטאים יבא קרבנו לה' באופן שיתודה עליו וידע הבן
חואו וירפאנו מחליו ואם הדבר כמו שאמרנו תועלת הקרבנות
הב' רבות והנה ישראל עשוב' תמידן בכל יום הא' לכפר על
החטאים ועל הקהלות הנעשים בליהותה שולת הבקר ועולת
הערב לכפר על עונות היום והנה אם הדבר כמא' שהקרבנות
הם נרצים לעצמם והם נאהבים למה אמר הכתוב כי לא דברת
את אבותיכם וגו' והנה לפי דעת מ'ם שהקרבנות
אינם צריכים לעצמם אבל בעבור הרהיק
מית'ז יהיה נרצה בזה כי הכונה הראשונה מאת הש'ת לבני
ישראל שישגוהו ויעבדוהו ואת המצוה בהקרבנות הקרבנות א'
למנוח היה בעבור שפעל' אל זאת הפנה ובעבורה תהיה העבוד'
לשמי עד שיתחה עם עז' ויתקיים פנה יחודית ובאלתם אתם ב'
ובטלתם את התבליט והתחזקתם ממה שנגעם בעבודה והוא
שאתם ספקתם במציאותי כמו שאמר כי בחשו בה' וגו' ובעבור
שהקרבנות אינם נרצים לעצמם כי העצקה והתפלה וכיזא בהם
ומעשה העבודות יותר קרובים אל הכונה הראשונה והברחית
להגיע חלי' ולכן היו התפלה והעקה ומעשה הצדקה מחויבת
בכל זמן וכל מקום ובכל איש אבל אמנם הקרבנות למת
שאינם נרצים לעצמם חלץ להרחיק מעז' לא חיוב שיהיה בכל
מקום ובכל זמן במא' שאמר לך וגו' אבל השם בית ה'מקום א'
במזן שלא יבא כל איש למלח את דו' וכן לא יהיה בהם חלץ
שרע ח' מיוחד בל זה הענין למעט זה המק' מהעבודות שלא יהיו
מזמנו חלץ מה שלא גמרה חמיתו להיחיו לגמרי אבל התפלה
בכל מקום ובכל זמן וכן הציבית והתפילין והמזוזה וולתם
מהעבודות הרגויות להם ובעבור שהינם מכוננים הוביחו ה'
הנביאים בלם על מעשה הקרבנות וביארו להם שהינם מכוננים
לעצמם ואמר שמואל החפץ לה' בעולות וגו' ואמר יבעיה למת
לי עג' ואמר דוד שמועה עמי וגו' ואמר כי לא
על זבחיך אוביחך כי אף שישראל לא היו עשבים זבחים ועולות
לא הוכיח להם למת לא הביאו לו את לחמו הרוחת תמיד כי הו'
אינו כריך לקחת זבח ועולה מא' מאלו כי לו קבל ומלחה כמו
שאמר הם ירעב וגו' וחסב' אמר שאת האבילת היא מחובה לו

כי אם ארעב לי תכל ומלחה ואיני צריך לך שתתן לי את קרבני
לחמי וגו' אבל היבש שאני לענות לם ית' הוא זבח תודה והוא
להודות לו ולכריך בשמו ושילם השם את נדרו ושיכירו וידעו כי
השם ית' עזר דלים וסומך נופלים ועונה למי שקורא אליו בעת
צרה וז'ם וקראני ביום צרה וגו' אשר הרצון בזה כי השם לא יפאל
לא זבח ולא קרבן אבל סיקראוהו ביום צרה וזוה בלבד יזכירו
מצרה לרומה ואחז'ל סיכיד לת השם ויכבדוהו כינתנית הכבוד
לזמו מהדברים אשר ראוי להוציא בהם ממזן כי הכבוד הוא
ה ראה בלבד והתלול בפה והה'תחיה וההכנעה בנפ' כי אלו
הג' תפלות יתנו כב'ד ואלו הג' דברים ראוי שיעשו לראשיית
בהוא ארון חבל ולארם המלמד דעת ולא' כי ראוי לכן גדות
עו מורא לכן מהאם כמו שאמר אי' אמו וגו' ולכבדו ככיו ב'
ועלשמו והשתחיה והתכנעה אלו הדברים הינם התלמיד לרב כ'
כמו שאמר מפני שיהיה תקום ונאמר את י' אל'היך לרבות תח'
פאם זה אנו חייבים לאלו הראשיות הגשמיית כש' לשי' כמא'
ניראת מאלהיך וגו' אשר הרצון בזה אם אתה תהדר פני וקומו
שהוא קדמונו בל עולם יותר ראוי לו הכבוד והראיה ואמר איש
אמו וגו' אשר הרצון בזה שאם יכבד האדם את אביו ואמו
כש' שיכבד הש'ת ושמר מצותיו והנה הנרצה לשם אינו זולת
סידרו מן הלבנות והשתקו לפניו וייהללוהו בפה חם והביאלו
וגו' כי זאת הכונה הראשונה ואל לם בעבור שהרשע היה
מתעסק בדיני הקרבנות וקורא לו זהו מקומו וגו' ועשת
עבודת גדולות אמר ולרשע אמר חלתי וגו' והנה
מעשה העבודות והקרבנות ותורת העולה והמנחה
כלם היו לתת מוסר לעם וללסרים מדרך הרעה וזה הרשע
עושה מעשה הקרבנות ומונח המוסר והוא מתחבר עם הרשעים
ועם הגנבים וז'ם אם ראית גנב וגו' ואסכח' שהוא בעל לשון
הרע ודבר רע ממנו וממפשתו כמא' תשם באיך וגו' ואמר
אל' עשית וגו' אשר הרצון בזה א' מב' דברים י' אמר שזה
הרשע עושה רעות רבות ובעבור שלא באו עליו ויסוין מאת
הש'ת דמה זה הרשע שהש'ת אינו רואה הנסתר כשיחטא אדם
לחבירו ולא יהיה עמו מלא יראה מה עשה לו חבירו ולכא' בעבור
שהרשע יתאר כתי אפי דמית ש'יני רוא' כמון אבל עתה אוביחך
ואערכה לנגדך או יאמר אלה עשית רעות רבות עשית והארשתי
ביעל הכל ה' בה' מותר חן מעז' כי מי שיחטב שהש'ת הוא
גשם כמונו הוא מחרף ומגרף כמא' זל' כל המתרגם ויראו את
חלתי ישראל וחזוית חלהא דישראל הוא מחרף ומגרף ולכא'
רעות רבות עשית וחארשתי אבל בשביל שלא תחטב שאתי גשם
כמון אוביחך וגו' ולכא' בינו נא זאת וגו' והאמת בזהכפי
קיסור המזמור אלה הרעות עשית וחארשתי אבל בעבור שאתה
חושב שאני ארעב כמון ושאתי צריך לאל' להושתיה אוביחך וגו'
וארעה מה חשבה לך ולכא' בינו כא' וגו' כי הקרבנות אינם חלץ
במא' הם אמרתי ונעשה ולכא' זוכת תודה וגו' כמו שכבר ביארנו
וזו הדרך שיהיה לחזות בעונם י' ז'ם ושם דרך וגו' כדי להמעיט
זו העבודה כמו שכבר ביארנו ולכן אר' פתחם בן יאיר מל'
הר' לכן מלך שיהיה אוכל ושותה כמקום וכרחובות והיה
מעטם אחר כך אמר המלך תאכל על פלחי ויהיה הטובין
בשיתי וכחיפלי הר' למען אשר יביאו בני ישראל וגו' והנה הרב
המודה לא אמר שהנח להרחיק מעז' למזן מפי קו עכשנאשך

ממנו ההרחקה והרצון כי שיהיה ית' לא היה מנחה בקרבנות אס
 לה כזה שהם היו נמשכים אחרי עז' זהו דעת הרב בקרבנות לא
 כי ימה שחשבו כי הסבה היה להרחיק מעו' כיהם זה המע
 נא היו מקריבין קרבן קין והכל ולא נח ולא חברה ואמנם
 צוה הסי' שהיו הקרבנות נעשות בבית א' ובמקום א' לא למעט
 כע' מע' הרב המורה אבל לפי שהקרבנות יבאו השכע הללהי
 והין מק'ס מוכן בהר המוריה כי אדם ממקום כבודו נכרא
 ולכן יתיר השמר נק' וגו' לא כפי מה שחשב הרב ואמנם היה
 הכהן מוצע מיוחד לא בעבור למעט הענין כמו שהמר הרב
 אבל בענין שהקרבנות הם גדולי הערך לנ' צריך שהיה המקרי'
 אותם גדול הערך ולא ימצא שבו יתיר גו' ול הערך משגט לוי
 כמו שהמר וללוי אמר וגו' ולכן היו חלו המקריבים ומורי
 התורה נזכו לאות המעלה בעבור ג' לא נמצא מעולם ש עבד
 שבוט לוי עז' והיפך שנהמר שזה שלא יעלו עולות בכל
 מקום כי אס במקום אחר יבחר י' להכיר הקטנה והמחלוקת
 כי בזה יכלל הקבוצ המדיני הו להרחיק ממה שפושט עובדי
 עז' כי היו עושים בכל מקום ובגל כנה בתי עז' ולכן אמר
 שהם לא יעשו במוותם ואמר השמר נק' וגו' וזהו הרצון בתהלת
 דרשינו שבו אמר כי השמר נק' וגו' כי חס היו ב' מקומות בעיר אל
 וב' כהנים גדולים או יותר יתרבו המריבות ותקטנות כי בהיות
 האנשים במקום א' ומלך א' לא יהיה בניהם קטנה ותחרות והכך
 להפך והנה יש ככהן ככך גדול והוא היך הצדית הלה
 בביתו כמתעבא לעבוד עז' או יאמר מהרבעות י
 בו מיסודנו האל כי אין הנבואה שורה חלף ענכס וחכיר ועניו
 ואס כן היך יהיה נביא אשר הוא מעול והומץ ורבים הצדיכי כי
 הכתוב יקר' לנ' נביא או חולם חלוס עז' פ' עצמו שהשב דבר עמו
 בהקין וחני נביא נשמוע לפלוט לכס שפעכו כן ואס הרבין בן
 שהח נביא עז' עצמו יל' אס כן היך בה האות וזמפת וכבר
 יפסק גם כן המורו כי מעשה יי' וגו' חבד יראה ממנו שיהי יביא
 בטיקין בני נדס כדי שידע הוא ית מה שלא היה יודע' וכבר
 גיאר המורה היתר זה הככך כיוון רצונו שידע השם כי הוא
 גברו יגרו חבל הוא כמו לדעת כי הני י' מקד' שס' גבר עניו
 שידעו האומות כן המר כי כטיק מתכאר בנבואה ותורה א'
 והייתי המביאות לחצוב אומות ובריו דעו שהוא ענין שיהו
 ואל ית' לה ריע לאומות שיעור האומות כן באמיתת תורתו
 ושמיגכ נפתים להסמת מכית ולא תגכירי מוכי כס נכס ית'
 נמשן יבון אליה כל מוקם המת וזה הביאו גדול המעלה
 והערך נמי שהכינו ולכן רהוי שנהמר שהיה כא' מהרששים
 קיים בחמנות יודעותו וכוונתו שלא כל מה שיעלה במחשבתו
 ינק' יחרי ונלא יבנה גס כן אפי' ביעשו לו רותות ומופתים לגטל
 היו נחמי כל א' מינדאל' ים לו ומונה קימת ומצות נתונות
 חסר לעולם לא יסתנוולכן נאמר השמר נק' וגו' והרמז שלא כל
 העונה במחשבתו קיימהו לכל יבן האמת אשר לא יתנה
 בל' ולא יי' הפך מהר אל צד ויבא עת זמן שיתקו בערי
 המיתות ועולתה תקיץ פיה ונאמר גס כן פתחו פערים
 ויבא בני צדק שומר אמונים וגו' ב' לה'

פרשת שופטים ושופרים

תמים תהיה עכ' אל' אלהיך בא וראה אומות העולם כצמקק'
 להעמיד להם מלך הם מביאים מדינתם מצדדה מלך התימני
 אבל ישראל מהם גדולתם מהם מלכיהם כדוים ובהניהם
 פנא ממנו פנה ממנו יתד פנה זה רוד פנא' רבן מרבו הגוים
 וגו' יתר זה כהן גדול פנא' ותקעתיו יתד וגו' למה שהיה הכל
 והפלט הוא אשר לא יחבור ממנו דבר והיו יז' אל עכ' י' בלמי'
 להן יחבורו כל אבל כל דבר אשר הוא מבא והגעה לכלימות
 האינטי נמצא בהם ולמה שהיו האנשים א' להם שיהיו בלי
 דברה ופיתוף מדיני והיה כבו יחטא אס לאים ויהיה ריב' ב'
 בניהם בין כל דברי ריבות הונק' לפולק הנעז והריב' מיני
 אנשים הא' שפוט ויעסוק הדין בין אים לחבירי' וזה נקרא
 שוכט ואחד האים המקיים דברי הפוסט במקל ונרצעה
 וזה נקרא פוטור ובעבור שכן הפוסט יוכל הכך ויפלה מהם
 הדין כמו שאמר כי יפלא ממך וגו' אז לא יפלא מהם אבל יהיה
 דיב בין חכס לחכס כדי להודיע הלמות ולכלק הככך ולסלק
 כל דברי ריבות מהחכמים הוצרך שהיה בבין אים ה' אשר כל
 ישראל ישמעו אליו ויהיה במקום א' יבחר הסי' באופן שכל
 יאמרו לבו ונעלה וגו' והאר שבה המקום כגוי' ישראל עס
 היופשים בלשכת הבזית יג' וזו הדין והמשפט לא יהיה ריב ועע
 וקטנה בניהם אבל יכתתו הרבותם לאית' וגו' והנה צוה
 השם כי אחר שבעלי הדיב יעלו אל המקום המשפט וגו' ב' ד'
 הגדול שלא יסור מדבריו ומין ומחלף ואס אים מיוחד ימצא
 שאחר שבו את ב' הגדול יסיר את דבריו ולא יצא נכמוע
 את דברי הכהן אכר יהיה בימים ההם טומת האים ההוא
 באופן שכל ישראל ישמעו וייראו וגו' והיה זה בעבור כי עס י'
 והם בני ישראל חס בית המורי כי אמר ג' דין שגור הדין
 השוכט נאמר חלך אל בית דין השכט ומב' ד' השכט ינק' אל בר'
 שאר השכטים ומב' ד' שאר השכטים חס לא יגורו כדבריו ינק'
 אל ב' הגדול והנה זה רהוי שהיה בעל תכלית ושיפיר
 המריבות והקטנות והיה זה באשר יג' ע' הדבר אל הכהן הגדול
 אל נביא ישראל העומד פס להגיד את דבר ה' ונאמר שית' בר'
 הכהנים הלויים שהם רבים ויחידו עלין אשר לא מאהבת
 אדם יטו הדין ולא משנאתו כמו שהמר החומר להביו ולל' מו' וגו'
 הרצון בו מי שלא החנוף בשום מעשה לאביו ולאמו וגס לא לכמו
 ולאחיו ראויים חלו סיורו מפכטי התורה כמו שאמר יורו מפכטי
 וגו' ואחר שימצאו רוב רעת וכלם למוכ שמים וימצא בהם רשס
 ואדון יכלול את כלם אשר שגירו חלו את דבר המשפט רהוי
 לשמוע אליהם בכל ריב וכל נגע ובין כל דברי ריבות ואחז' אס
 א' יענה בדעתו להיות סוור ומורה רהוי טומת האים ההוא
 למה שזה האים גורם תהלות רבות הוי התכאר ביחויב
 שימצא ככהן שוכט ופוטור ונשיא ישראל מקום המדינה ומחלכו'
 להכיר העול והחמם מאנשי המדינה וליתן גבא חק' הרואי לו
 ובעבור שהפוסט והפטיא או הב' א' יפכד' שלא יהיה להם עזו
 ועצמות וכברט כנגד הרשעים העריצים וים להם כחובבונה
 לעשות היל כדי שיכלם זאת המלכה ולא יהיה חברה הונק'
 שהיה בבאן מלך לשפוט את ישראל כי המלך יש לו כחובבונה
 וייראו מפניו יתד מהכהן והפוסט וגס הוצרך למלך למה
 שס' י' לו יבולת להמית בפי השעה והקורק יתד' מב' ד'

מכירת דין הגדול כי הן שבת דין הגדול מכין ועונשין כדיון ושלל
 כדיון שפי שעה יש בה גדול במלך לעשות זה הרי יתבאר
 וכדיון השופט והשופט וכדיון הגדול והמלך וכעבור מעיר
 כדיון אדם יולד חסר מכל שלימות ומכל ידיעה ומכל מוסר ה
 ולהקרי בה אל מלך עולם יטורכו שיהיו ככאן אנשים חכמים
 ונבונים בעלי מוסר בלי נכחלים להון באופן שלמדו החכמה
 והענוה והתורה לעם ישראל ולמה באו החכמים הללו וכל שבו
 ללי עממם כי אלו היו מורי התורה ולכן לא היה להם חלק ונחלת
 עם ישראל אבל אלו יולדו ונחלתו יאכלו ובעבור שהכהן והלוי
 לא יוכל ליתר הכשרים בסקר ולדעת סתרי התורה אשר הם
 למנוה מכל הוצרך שיהיה בכאן נביא שידע סתרי התורה
 למעלה מהחכמים ושדע מחשבות אדם ותחבולותיו ויוכיח כפי
 מורה שידע מצינו ושראו נהו כי יתבאר מצדך שיהיה
 בכאן מלך וכהן ונביא ושופט ושופט וכאשר היה זה כן לא יחסר
 מהשלימות דבר מהני ישראל ולכן נאמר על נכון תמוכותיה
 וג' מור אחר שהכח האנשים אשר אמרנו ויקיים להם נביא
 מקרבך מאחריך וגו' והנה השופט והשופט וראוי ביהיו
 מוכיני ישראל כמו שאמר שום קשים עליוך וגו' וכעבור חכרון
 הגויים ולא נמצא בהם שום שלימות חלח בקושי בשרוצים להקים
 מלך עליהם או נביא ילכו אל עם אחר לבקש להם מלך
 ישראל שלא יחסר להם כל טוב מהם מלביהם מהם שדיהם
 ונביאיהם וגו' כמו שאמר המורה זל' כי למה שהיו מלכי ארוב
 אשר הזכירה התורה לא היו מלכים אשר זכר א' מהדום אבל
 תראו שהוא מייחס אותם וארבעתם פלוגי ממקום פלוגי ונתן
 הרב טעם לזכור אלו המלכים שמלכו מארץ ארוב למה שהכניעו
 בני עשנו השפלות והזקירות בהם כמו שאמר בחרו מאהיבם
 פלוגי ופלוגי ומעשיהם היו מפרסמים כי לא המלכה אומה איש
 שאינו מייחס שאינו מצער אותם צער גדול או קטון ולכן אמר
 זה המאמר כי ישראל חמנו שנה ממנו יתד שהוא המלך והכהן
 גדול כי השלימות הנפש מגיע מכאן גדול והשלימות הגופני
 מגיע מהמלך ולא יטורך ישראל עם אחיו וכדיון כי דור נמשח
 למלך על ישראל לו ולזרעו אחריו בדית כהנות עולם הרי
 יתבאר על נכון תחלת דרושנותים תהיה עם ה' אליך ועתה
 בתחיל ונפרש קצת מהפרשה והנה כפי מה שפירש הרב
 הגדול רש"י כי זו הפרשה ירבו עם ישראל ועם הדין ועם כל
 אחר מהמדינים עם ישראל שאמר להם ונפטו את העם משפט
 צדק יראה מנה דיינים צדיקים לשפט צדק ויהיו גם בן חכמים
 בי מי שאינו חכם חף שיהיה צדיק לא יוכל לשפט צדק ובמו
 שאמר בפרשת יתרו כי כמו מי שירצה להיות אורג או רוקם
 ראוי שיהיו מוכנים מול המלאכה וגם שיקבלו רעת מצעלי
 אימנות כדי שיגמרו אותה ואם זה במלאכות כס' פראוי שיהיה
 בחכמת הדין והמשפט לא כמו שחושבים פחותי עמנו כי כל
 אחד ואחר יוכל להיות שר ודין והנה המוסר דיון שאינו הגון
 ירד מגדולתו ואם דן את הדין הוא עריץ ורשע וריבו אינו דין
 אשילו שיעשה בדין ואחר כך כזה לדין שלא יטה משפט ולא
 יכיר פנים אבל יהיה צדק שיהיה בלי חף לשפט צדק לא יקח שוחד
 כי כמו שאמר השילוחיך בעשרה תמדת התאוה תסגה השכל

ותעשה כזב כנפעלים והנה הממון וכל האדם למלא ח
 את תאוותו הרעה כי הכסף יענה את הכל ואחר כך צוה לבעלי
 דינון שילכו אחרי בית דין יפה אר' ר' לבית שערים וטעם
 ההכפל הדינים צדיקים לשפט צדק וצריך אתה לדרוך הצדק
 תמיד לילך ממקומך אל מקום אחר וי' אבנע ז' אל אחר
 צדק צדק פעמים שירדוף את הצדק בין שיהיה או יפסוד ואחר
 כך אמר כי ימנא בקרבך וגו' והרצון בו כי אשילו שישמע שאיש
 או אשה עשה עבירה אחת גדולה והיא עו' שירדוף הדבר בחקור'
 כפלאה והנה לא על צד אמת לאהא: אמת לאות יבין הדבר ולא
 יעשה זה העל על ידי שליח אלא הוא בעצמו ירדוף הדבר והנה
 אמת נכון הדבר ולמה שהיה מטובע האופשר והאופשר אין בו
 ידיעה הצרית אמר שהידיעה המדעת בזה יהיה כפי עדים
 כשרים ואם ימצאו יותר יתאמת הדבר בעותר והוא שאמר על פי
 שנים עדים או שלשה עדים וגו' ולמה שאופשר מהעדים
 יהיו שקרנים ואין לאדם קיום כזו הידיעה אמר כי הדין לא ג
 יגזור שימותו אלו האנשים אבל לאו שיאמר להם אם הדבר
 כמו שאתם אומרים ראוי שיהיו מומתים ונאמרם אבל אתם ח
 הרואים שאתם יודעים הדבר באמת וראיתם אותו אתם הרבו
 אותו ולכא' יד העדים תהיה בו בראשונה וגו' והוא דבר גדול כי
 לא יגזור שום דבר בשמועה אבל את א' א' יראה יאמין ואשר לא
 יראה יאמר איפשר שיהיה ואי' שלא יהי' כי פתי יאמין לכל דבר
 הנה בעלי הלכות יא' יגו אשר יראו ואשר לא יראו אם
 הוא מחומר הממשע ידינו שהוא כמעט ואם הוא
 מחומר המחוייב ידינו שהוא מחוייב ואם הוא מחומר האופשר
 ידינו שהו' איש יתבאר ממה שאמר כי מלאכת המשפט יטורך
 אל שופט ושופט ונשיא ומוסל ומלך והחכמה והידיעה יטורך
 אל כהן ונביא ונשיא ישראל ימצאו כל השלמות ולכן היו שלמים
 שלא יחסר כל בהם ושאריו שיהיו הדברים ב' ת' שלא ילך מחכם
 לחכם כדי שיכירו לו וישאו לו פנים בתורה ושאריו שכל משמו'
 ששים ישראל יהיו מקרב ישראל ושמועה על כל קהל וקהל
 מישראל למנות עליהם דיינים כשרים ועל הדין לשפט צדק
 ועל הבעלי דינין להלך אחר בית
 דין יפה בין שיריח או יפסוד ושאיין שום דיון ראוי לתת אמנת
 לכל דבר עד שירדוף הדבר ויחקרוה ושהוא בעצמו ולא על ידי
 שליח ושהיה האמת המגיע לנו על פי שנים או שלשה עדים
 ואלו כלם הם משפטים צדיקים ותורת אמת ליושבים לפני ה'
 להליכם בתורתו ונזכה ונחמה לראות פני משיח וישוע עטרה
 לימנה ונאמר והלכו עמים רבים ואמרנו לנו ונעלה אל הר ה'
 וגו' אוב' ד' ב'לא

פרישת כי תצא

מלחמה לחניכה מלח תשלח את האם ואת הכנים תקח
 לך גרסיק בסירקא קמא דברכות א' ישמעאל פעם אחת היית
 עומד על גבי המזבח להקטיר וראית את ה' בבא את יוסב על
 כסא רם וכסא אמר לי ישמעאל בני ברבני אמר לנו יהי רצון
 שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדתיך ותתנהג

האזכרה והזכרון וההרבות כפי שכתבנו ומהיה השלל וכן בארץ ואם
לא יעזוב המצות יחסי להם כל טוב והיו עובדים בעבוד כרך
ועבדו את אויביהם בחקר כל ויבאו עליהם קללות נמרצות
ויעזבו נב' בשום יהיו טובים ישגו העהיו שאר נפשו החרוהם
לעזוב נפלא ואם לא ישגו מהכליון וההכרח בעה' והיו עזב
בעה' מה שלא ידומה והנה רבו הסוקים הכתובים בתורה
ממיעדים כל טוב בעה' הייעור גב' בעה' ומצא ממאמרים רבים
מהיעזורים הטוב בעה' והיו עזר הרע גב' העה' וממיעדים הרע
והאכזר בעשות הרע ולהביא רחיה מהפסקים אין צורך כי הוא
דבר מותר אבל נביא מאמר אל לראיה חר' עזירה והנה טוב
זה גע' מאד זה גיהנום וכי גיהנום טוב ארמה למלך שהיה לו
פרדס והכנים לת' כופוענים ויהיה אומר על הפתח אומר כל מי
שמע עסק במלאכת הפרדס יכנס לא צר ואם לא יכנס לבית
החסורים כך אמר הקה' כל מי שהוא מסוגל במצוות ובמעשים
טובים יכנס לגע' וכל מי שאינו מסוגל אל יכנס לגע' הרי זה
גיחסס והנה הנביאים כלם קוראים לא שיש בעבודת השית
וייעזרים טובים לעושה התורה ועוכם בתורה ובמצוות ובייעזרי
דבים להביא על עשי השכרות קללות נמרצות כמו שכתוב גם
חס בחקרתי והיה כי תבא ובהרבה פעמים בתורה ור' אל הלכו
בזה הדרך עם שהנביאים עזב עובדים בתורה ובמצוות ואמרו
סיהיה סכר העה' מה שלא יעלה וחרמוהו לעולם סכלו טוב
זכרו ארץ כי זה העולם אין כבוד טוב כמו שא' שיהיה רע בקצתו
כי אין שמחה שאין בה תורה ולא ימצ' בו טוב שש' ועכש' הטובו
בו הם נפסרות ואין קיימות אבל העה' הוא נכחי וקיים וכלו טוב
ואומרים שיש בו תענוגים כפלאים עין לא ראתה והוא אומרים
כל הנביאים לא נת' כמו אלא ליימי המשיח אבל לעה' עין לא ראת'
אלוה' דרבים דרכו ביאנו וחכמינו לקרוא לאנשים כלם ולעבדו
סכס אל אש לתת להם סכר טוב בעה' או כהכך לעובדים על
המצוה או באמור להם מתן שהרן של דרכים ועונשים שלעבורי
עבורות אלו בתענ' נפלאו אלו בעונש שאין בו תכלית ומצא גב'
מכביאו ומכמינו צר א' מהקריאה א' לפאר ולסכס לעובדים
בתורה ובמצוות ולכחות ולהביא בחינות גדולות לאנשי העבורה
על התורה ועל ח' נביאים כמו אמר מרעה הלה תגאלו זאת וגו'
והנה האנשים ישכסו לעשות הטוב וימעו מלעשות הרע מפני
הסכס המביע להם מעשות הטוב ומעו מעשות הרע בעבור
הגנות המביע להם והנה נמצא זה המין גב' מהנביאים כמס'
ישעיה עה' המיר גוי וגו' כי אין ספק שהבור לא יערכנו זה
זוכוכית ואם יאמרו ל' אדם אי זה כחך יותר לעשות נקח ברא ביד
אחר בקשות נשך או שיתנו לך חלף פרחי זה א' יהיה הדין
הה' איפ'ל במחשבת מהכחות הפנימיות שהוא חי באהמה שאין
לה אלא נפש המרג' את יכסוף החלף פרחי זהב לני יתר מהנקמ'
תאוביו ואם היה החי הידבר יתאו הנקמה והכבוד יתר מכל
ממין שבעולם כי כבוד אין חלוטין והמרת הכבוד בעבור תועלת
הוא רע גדול ע' אכר א' הימיר כבודו מבלי תמורת דבר והנה עם
ה' המירו תורת ה' ואבדו כבודם מבלי שיתנו להם מתנות וזה
יתמחו הכל וכשמו שמים וארץ כמס' אומר שמים וגו' והנה יש
מין אחר מהאנשים שקראו ג'ית לשרתו ולבדך בשמו מבלי
סיהיו מיעדים לא טוב ולא רע ולא כבודות ולא בזיונות ולא ת'
העולם ולא שכחות ולא גרופים ולא מבחות אבל יעשה המנה

נהמג' עליו ככראונה באומרו ונקלה אחיך וגו' כוון סנקלה
הרי הוא באחיך וראוי שלא תשאל אותו אבל יאבהו ככראונה
באומרו המדבר ברחה הקרע אתה תקום פרחס וגו' יש באן
מענה אחרת גדולת הערך היא מצד המרחס כפי גדלו ותקנו
כמאמר רור עה' חכמי אלהים כחכרך וגו' רצה בזה שאם אנו
ראוי מצד עמול לחנינה ומצד שמונו גדול תנשוא ראוי פירוחס
מצד מעלת גדול חסד ונלכא' במדרש חוטא מה יעשה ויתכפר
אל' יכ' אש ומתכפר הרי שמחילה לבעל החטא כפי גדלו הוא
מרחס לחטא ש' ומורה מחילה לפועלים ואעביר ראשון ראשון
סיהיה החילה והחנינה גדולת הערך ולכן בא להודות לנו זה
המאמר המקודס המכונה ל' ישמעאל והראה לנו ענינים מהם
בתרי המצוות וא' הורה לנו באומרו שהיה עומד על גב המזבח
להקטיר כי הקטרת הוא דבר רוחני ומחזיק הנפש כמס' ז' א'
יהו דבר שהנפש תלוייה בו הוי אומר מה הריה ש' כל הנשמו' וגו'
נכמו שהנפש מחזקת הריח בק המעשים טובים יחזקו הנפש
וכמו שהקטרת הוח לריח כח כך המעשים טובים והריעות
הם לריח כחוח לה' וראה זה השלם שבהגנת השם ית' וביעורו
וכירועת פעולותיו וגו' החדס ההלח הנחמי' והתענוב המתמי'
נאמ' ראה' ש' ש' אל לה נכחות כי המצוות כלו יתחלק נב'
ח' קים לעלה ועל ועלה ועל יחלקו לב' חלקי לעולם
השכל ולע' ל' הח' ועלה הראשונה נקרא ה' והעלול הבא מ'
ממנו נקרא בשם ח' ולמה שכללהש' לים ימצא מה שהוא עלה
לעולם השכל והוא נקרא שכל הנושל הוא מתן הצרות בחמר'
נחזח הרמזו במלת כי המיחד הצרות עם החומר ולכן ראה זה
השכל להקטירו עג' ח' השכל הפועל שהוא אכתירחל שהוא
השכל הפועל ושאר השכלים הקראים בשם יה' וארון הכל שהוא
י' וא' ישמעאל בני ברכני כיה' חות העלונים כריכים הכנה
כדי שיעלו כדרכים התחת' נים וזהו הרמזו במל' ברכני כי אם
לא יורע האדם לא ימח ובה הרמזו זה ל' ל' בזולת זה המקום
בא' ל' אין אומרים שרה למעלה ער שאומרים למטה ואמס'
או ורו ימי רצון סיכסו וגו' הרצון כי הדרכים הבאים לעולם
וזה מן הדין ומקם החרחמים שאם העולם נדון מהדין לא
יתקיים לב' א' סיכסו הרחמים למדת הדין ולמה שהיו ישראל
בעלי תורה ומצוות והם היו מחויבים לעשות דרך ומשפט יור'
משאר האומות כ' כ' כ' תוליד כנים וגו' ולכן יפקוד עונותינו
ויתר מאחר האומות כמס' תוליד בנים וגו' וכל זאת הפרשת
העיר לנשמים נ' ארץ אכמהרה יסין ח' ח' בין האומות והאיש
לשאלה גדולה למה נכתב ישראל משאר האומות שבישאל יעברו
צרות רבית יותר משאר העמים שיעברו ע' והאיש כי שאל נא
וגו' א' כ' אומה שישמע קול אלהים באשר שמענו לכן הוא
דאי' שבעברנו על המצוות שיעבנו ולאומות העולם ח' ח' רחמי'
ב' לעונש ולכן ר' ישמעאל התכלל שלא יהא מרת הדין כתיחה
נגדנו ויהי רצון מלפני אלהי העמים שיקמע קול תפלתנו
וירחם עלינו ח' וכן יהי רצון **פרשת**
וההכיתא הסכת ומע ישראל ה' וכן הזה
כהייתה לעם לה' אלהיך
מנינו החכמים הקרוים לעדת אכאים לעבוד ג'ית' ולברתי
ו. בדרך כ' ע' על פני מתחלפים מהם קוראים לאנשים לעשות
נדקה ונעשה ויעוררו לקס במיזבו בעבור זה להסגת טובות

בשאר המצוה כי תאזכר היותך גדול ויום חן מהקדמות
 לכה אים ברמז ועד הכסדר אבל נמצא לרזל בהרבה מקומות
 כמז' אנטונינוס אים פוכינג' והנה העובדים בעבור תועלת
 יוצאו על כ' דרכים מהם שמשים דבר קצוב עם אדוניהם וזה
 נקרא סכר ויש מין אחר מהעובדים שיתן ולהם אדוניהם תועלת
 אבל יהיה מה שירצה הארון וזה נקרא פרס שיתן לו אי זה דבר
 שירצה ואמר כי אפי' עז' הזה חף שלא יהיה הסכר המקוה קצוב
 אין ראוי לעבור לפר' שאין ראוי לעשות המצוות בעבור פוס כבוד
 וכפר אלא בעבור מנוות עצמם וראוי שימנעו מהעבירו' בעבור
 מנורא שמים לא בעבור עופס אלא בעבור יראה למה שלמעלה
 מינו כי הוא בזה וראוי שיקמים מאמרו מכלתי בכר וענוש כלל
 ואמרו במקום אחר העישה מזה שלא לשמה ראוי לו שלא בא
 לעולם ואמר בן עזאי הוי רץ למצוה קלה וגו' פרעה ביה
 כי אין ראוי לעשות המצוות בעבור פוס דבר ז' ח בעבור מהמנו'
 הם שלימות לכסף והעבירות הם מפסדות: את הנכס והם כחמ' ו
 ונבנים ולכן ראוי שלא יעשה אותם האדם ויעשה האדם המנו'
 בעבור שהם שלימות האדם מכלתי שיקוה בכר זולת המצוות
 כמו האדם שראוי לו לאכול הדברים הטובים בעבור שימנע מ
 ממנו הבריאות וימנע מהדבר הרעים בעבור שימנע מהם
 החלי לא בעבור דבר אחר והנה אמרו בכיפרי לאהבה את ה'
 אלהיך כל מה שתעשה לא תעשה אלא מהאנה יכול בעבור מן
 או בעבור שיקרא רב או שירש עה' תל לאהבה את ה' אלהיך כל
 מה שתעשה לא תעשה אלא מהאנה התבאר מכאן שאין ראוי
 לעשות המצוות בעבור פוס דבר אלא בעבור העוולה בעממה
 שהיא לא אהבה את השם הנכבד אשר בזה לעשותם והנה הם אשר
 יתנו חיות לאדם מלבד תע' וגו' אחר מחוץ וכבר ביאר הפילוסוף
 בד ממדות כי פעולת המעלה הם נבחרות בעבור עצמם חף
 שלא יבא מהם עונש והנה אמרו במקום אחר במצותיו חפץ מאד
 ולא בשכר מצותיו חרי שאלו האנשים קראו לעדת אנשים לעשות
 התורה והמצוה בעבור עצמה ולא בעבור דבר אחר והנה אמ'
 מרע' במסנה יתורה כי המצוות הם שלימות לכסף ובשמירת
 התורה והמצוה נהיה חכמים ונבונים ויהיה השם קרוב אלינו
 וחף כי המעשטים הם צדיקים בעצמם מי שיבקש תכלית זולת
 אלו התכליות חס' ומרדתם וגו' ומפני זה ראוי לעשות ולא בעבור
 קבלת שכר ולא בעבור הרחיקה מהבושת הלא בעבור עשות
 המצוה במה שהיא מצוה ובעבור שכל האנשים יעשו המעלה
 והמצוה בעבור אלו הג' דברים לא בעבור דבר אחר כלל כל שו'
 הכתות הם בזה הפרשה ואמר הסכת ושמע ישראל וגו' כי אשר
 יעשה התורה והמצוות בעבור יראת עונש ובעבור קבלת שכר
 יאמר עליו כל הקללות והנדרות כמש' והיה אם שמוע תבמע
 וגו' הרי שבה המין כלל האנשים העושים התורה והמצוה
 ובעבור הם דברים שאמרו וכלל ג' האנשים אשר הם במדרגה
 עליונה יותר מאלו והם אשר לא יעשו מה בדינו ראוי לעשות
 בעבור הכיפה והכלימה ויעשו מה שראוי לעשות בעבור הכבוד
 ומעלה וכנגד אלו אמר יתן ה' חות חוביך וגו' יראה הם תקיף
 התורה והמצוה יהיה לך מהכבוד מה שלא יעלם כי ההתגברות
 במל' הנה הוא כבוד גדול כמש' הפילוסוף בג' ממדות ואם לא
 בשמע התורה והמצוה אמר בהפך יתקן ה' נגף וגו' והיא חוכה

גדולה כ' שאמ' וכנגד הג' כת' העושים התורה והמצוה לא בעבור
 דבר אחר אלא בעבור כי יאמר יקיימך ה' וגו' אשר גרזן בו
 כי כמו שבאכילת הדברים הטמאים יגיע הכר ימות טוב המזג
 אשר בעבורו יגיעו פעולת הדברים כן בעבות האדם התורה
 והמצוה אל שיהיה קדוש ומי שהוא קדוש ונדל משאר העם
 ההולכים בחושך ראוי שיהיה מוראו על הכל כמש' מורא אלהים
 ומקדשך וגו' אשר גרזן בו במצד שהוא קדוש הוא נורא ואחר
 שאמר יקיימך ה' לעם קדוש וראו כל עמי הארץ כי פס ה' נקרא
 עליך ויראו מן וכתבו לא יעם התורה והמצוה יתחייב שיעבור
 אל'ם אחרים עץ ואשן אשר הוא הפחיתות והרע הגדול שיטעור
 אדם תחת אל'ם אחרים עץ ואשן ולכא' אחריו והיית למבל ולטנינה
 בכל העמים אשר ינהגך ה' שמה הרי התבאר בכל כתות בני
 אדם העובדים את ה' הם כלולים בזה חכמה וכל כתות בני
 אדם הטובים את ה' הם כלולים בזה חכמה ולכן נאמר על
 כיון חסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה אלהיך
 ובעבור שהעובדים את ה' מאהבה ועובדים בתורה ובמצוה לשמ'
 הם מעטים וגם המונעים מעשות הרע בעבור הבוסת ועושים
 הטוב בעבור הכבוד הם יותר מעטים רב מונעים מעבור הרע
 בעבור העונשים הגדולים ועשות הטוב בעבור קבלת שכר הם
 רוב בני אדם ולכן האריכה התורה בקללות ובנדרות יותר
 משאר הדברים אבל לשאר הכתות חכמים ברמז עה' זה הכת
 והאריך בקללות יותר מכתובות בעבור כי הענינים הם המניע
 לאדם לעשות הרבים מגינים יותר מקבלת שכר ובעבור שרוב
 בני אדם הם אלו אמר הסכת וגו' והי רץ מלפני אלהי השמים
 שניכה לרעת את ה' ולעבורו וכלם שלם חכמה לראו

פרישת אתם ו יצבים

ה: פסוקים לה' אלהינו והגלות לנו ולבנינו
 יבחק והארץ לעולם עומרת הלו ישראל שיקראו
 ארץ שאמ' עד יום גלות הארץ וכי הארץ יגלת
 אלא אלו ישראל שנקראו ארץ לפיכך והארץ לעולם עומרת ו
 ומנין שהם עומדים שאמר חס' נבכים וגו' מה בתיס למעלה
 מענין הקללות ואחר כך אתם נבכים
 למתן טראיתו רבים פורצים בגדר החומות ראיתי
 לבאר בבאן משכט החרס כפי מה ש
 טבא בזו הפרשה והחומר טבו והנה ראשונה ראוי
 שכל זמן שישראל יטינו החרס והנה כפי מה ש
 ישראל מראשו ועד פסוק לא יפקד אחד מהם והוא שאמר היום
 נבכים וגו' והנה ראוי שיהיה שם החכמים והצדיקים
 והדיינים והסוברים וכל אים ישראל כ'
 שיאמרו בפומבי לאי זה דבר הם נקבצו שהוא להטיל
 החרס כמו שאמר וענו הלויים וגו' ג' שהחרמו והקללות יהיו
 לעשות סייג לתורה לתכלית טוב כמו שאמר למען הקים וגו'
 רביעי כי אש שימכאו אחרת יאמרו חוץ מהקהל
 וחפכיימו הקהל לעשות חרס הכל בכלל ולא עוד
 אלא שהכלתי מלרים ג' כן יהיו נכללים בזו החרס ומינינים
 לשמור ולעשות מה שיקבלו אביהם וזה אלו למודים ממה שאמר

כרכים

ולא אתכם לברכה וגו' ה' פאם א' מוציא עמו מהכלל
 מהחרם לא יגיד לא כלל כיהא בכלל עמם ח'ס' פן יש
 בכס וגו' ו' אנו למדים שבכבוד ח'ס' או אשה או מ'פחה או
 פכט יהיו נעשית כל ישראל כמו שמינינו כי ב'בור אטוט
 יהונתן בסוג נעשו ישראל ח'ק שלא היה הוא בכלל החרם זה
 אנו למדים מ'ס' לא יאכה י' סלוח לו וגו' וכתיב בתורה וט
 פס י' וגו' שהוא מעניש את הרבים בעבור היחיד במ'ס' ר'ה
 א' אנו למדים שזה בגלות סיכנומי מלא היו בשעת הטלת
 במו' אחר קבלו עליהם והמלכים כמו אשר היו פס ומי פאינו
 מקבל החרם הוא נעם כאלו הוא מקבלו ובעבור י' היחיד
 העובר והיו נדונים הרבים ור'ה' לאמר שיאמר כי זה אינו
 מהצדק והמשפט ולכ' א' כי הוא נסתר ממנו כי הוא רבר
 ס'ולוי והנסתרות לא אלהינו ואין לנו עסק בנסתרות והגלות
 לנו ולכ'נו ור'ה' בתם בי הנסתרות יאמר בכג' מ'ס' ויתפס י'ה
 וגו' אתה מעניש את הרבים בעבור היחיד הטיב לזה ב'ה
 יהיה משפט שהטוט יהיה לנו ולכ'נו אבל כשיהיה נסתר ל'ה
 אלהינו לעשות קמה' והל'מכן ה'כ' כי הרצון בו כי למה
 שהטוט החרם בקיום התורה ה'כ' כי לא היו נעשים
 בעבור החטא הנעשה בשגגה כי השם יספר בערו כי הנסתר
 מוצאם ושגג בעבורו ר'ה' יספור ע'ד' מ'ס' ש'איות מי יבין
 וגו' ואמנם כשיהיה החטא הגדול ויהיה עובר ר'ה' להענישם
 והנה כאלו הפרטים יקשה להסתיין יהונתן כי ישראל לא ידעו
 אם חטא עכן לשיעשו נקמה ממנו ולכן לא היו ראויים לעונם
 והונתן הוא חטא שגבג ולא היה ראוי לעניש ג'כ' ו'
 והל'כ' אמר כי הנסתרות לא י'ה' ו' פ' סקטו התורה לקיימה
 והיה כמשמע שידעו הנגלה והנסתר יהי' ואמר כי
 אין ראוי לעניש לשום אדם ח'ס' לא ידע קדו' התורה אם לא
 ידע סוד הל'כ' וד' מיניו וסוד הסי' והסוד וס' ד' החקים
 וטעם המעש'ים כי זה נקט' כי הוא לה' ש'ינו אבל ח'ס' לא יעשה
 אדם סוכה וז'ית ותכל'ן ופ'אר כל מצות עשה ולא תעשה הם
 דברים קלים על כל אדם וא'ה' ח'ה'פ'י' הוא נאה ומתקבל ו'
 והנה יש להבין מ'ס' פן יש בכס וגו' להודיע כי המעט
 מהרע מהרעה גדול כי בשא'א'יה'ה'רשע יחוטא אשתו
 י'ה' כמנוחו ואם האש והאשה יהיו חטאים הנשים יהיו כמותם
 ויתעשו כל המשפחה א'ח'כ' ואח'כ' השבט וכמו שא'ז'ל'
 במ'ס' שביעות ונתתי את פני גו' אם הוא חטא משפחתו מה
 האשה ללמד שאם מוצא א' מהמשפחה נכס כלם יהיו כן ווא'ף
 כלם יהיו נאפים שכלם מכסים עליו ולכ' א' כי האש יבא אל'
 האשה והאשה אל המשפחה והמשפחה אל השבט והשבט יבא
 שכל ישראל יהיו נכרתים במ'ס' ויתפס י'ה' ו' והנה א'
 והתכרך בלכסו ג' רכושיו ויתפס י'ה' ו' ויתפס י'ה' ו'
 ח'אפים כבר יראו שדרכם היא רעה וחל'ך חס'לה ושיגיע ממנו
 תכלית רע אבל בעבור חזק התורה לא י'כ' ולעצוב דרכם
 הרעה כמו מי ת'רע שמזן שור או כפס' ח'עז' י'יק' לו אבל
 בעבור חזק תורתו יאכל ח'תו' ונכ' א' אינו מקבל עלי' אלא
 האלה בעבור חזק התורה וא'ף שיראה כי אחר מנהג תורתו
 ישוב כמנהג כמו שהיה קודם על דרך מה שמר'ו ז'ל' א'ר' קטן
 יש ב'א'רס ג' ו' א'מר כי ח'מ'קבל על' ועול בעבור שהיו
 ר'ה' ל'כ' כפי ידות לבו בעבו' ס'ד'ה' בהנדין והרבע כלם ולכ'

ל כדון ומקרה א' להם כמות י'ה' כן ח'ת זה ח'ס' למען סכות
 הרוה גו' י'ר' כי ימות האיש שהוא כמא מהתאות כמו האיש
 שהוא רוח ו' והל'מכן כ'ר' כי האדם י' לו תאוה גדולה לזרמת
 הנשים ואם לא ימצא להם תאוה לכ'כ' עכ' בהמה
 אבל כתיבה זרות הנשים יבא לכ'כ' עכ' בהמה ועשות נ'ה'כ'י'
 זרים מלא מטבע האדם והנה זה הרשע יחשוב שבכבוד
 מלאות תאוותו אינו מקבל עליו את החרם ויתכזר הנפש הרוה
 אשר לא יתאוה לרבים העובדי' מכוב' האדם וישוב נמחה להם
 ואח' על מה עשה י'ה' בכה גו' להודיע כי לא יכלאו מח'ס' א'
 שיעש' נקמת השם לו כי כן ירקה בכל דורידר הכל ח'י' שהיא
 כבי' לכל הארצות יתאוה עליה ויאמרו על מה עשה י'ה' בכה גו'
 ו'תן הטעם לזה כי כרת עמו ברית מה שלא עשה לכל גו'
 וה'ה'אנו ממכרים ע'ד' מ'ס' ז'ל' כי ב'אל' נ'ה' גו' שהיו כן
 למה שגזר עלינו ו'ה'ת' והאכרון הנפלא עכ' המ'ט' גוי' רבים
 עוכ'ה' ע'ד' כמונו ולכ' א' כתשובת זה הספק הגדול ג'י'שאל' נ'
 גו' מעשה לבי מה שלא עשה לכל גו' מהמכות והתחלואים
 למה שבערני ברית י'ה' אשר כרת אתנו בהוציאנו ממצרים עכ'
 שאח' בסבת ארץ הגלות הזה הנסתרות לא אלהינו לא יכל'
 אדם לה'י'גו' כ'ע'ת'ה'אנו'י' ו' והנה א'ח' ז' ראוי שבעה המאמר'
 כי הנה עכ' ש'ארץ' שכלה בתכלית השפלות יש להג'
 סגולות א' בזיותה אמצע מכל כד' ויש לאח'כ'ע'י' מעשה גדולה
 בטבע במ'ס' ז'ל' אל מול פניהם ויה' גו' מכאן שהאמצעי
 משוכח כי הקצות הם מ'גו'ים והלב שהוא באמצע הוא
 התחלת כל החכמים והוא שמור מכל כדו'י' סמירה מעל י'ה'
 ש'י'ם לארץ שהיא קשה להתפעל קושי גדול לקושי גרמה וקבוץ
 חלקיה ועוד שהיא מרבו' אשר עליו יתנועע ה'ר'ס' השמימי'
 כי כל מתנועע לא יתנועע אלא ר'מ' ו' והנה התחלות העולם
 הם כ' המורכב והמקיף והנה כשישארל' עושים ר'נו'ם של מקום
 נמצאו לכרכים וכפ'א'י'ס' עושים ר'נו'ם הם בתכלית השפלות
 ועם זה הם באמצע כי ח'אבות'ם יותר מ'א'ומות' ואם יקרו ל'ג'ס'
 הזקים רבים מפנים שונים עכ' שכלות'ם הס'ג'מ'רים' והם
 קיימים לעולם כמו הארץ ועוד שהם קשי' ההתפעל מהרצון
 הבאות עלינו בכל יום כאלו הם ג'שמי' קשים וד'י'לים' כמו
 הארץ נכ'מ'ס' ז'ל' ח'כי' אכלה'ם ח'כי' כלים וחי'נס' כלים וזה
 התפלות אשר ל'זו' האומ' יורה על גדול השגחתה כמ'ס' גדולה
 בשפה שנומרת בין ע' ז'אבים' ואמרו גדול הרועה שמכילת
 ועוד ל'זו' האומה יש לה כגולה ב' ובעבורה יסוב הארץ ובעבור
 אשר יש לה מהתורה והמוצה והיא עקר הברואים והמכונן
 מ'ה' העולם השפל במ'ס' ז'ל' ח'ס' לא כר'ה'י' גו' כי הנה
 התועלות המכוונות בשמים ובארץ הם בעבור קיומה ויהי'
 לכן בעב' ד'אלו' ה'ד'מ'יים' רמה ישרחל' לארץ ולכן נקראו
 ארץ כמ'ס' בזה המאמר הנכבד ו' והנה עכ' בזמן מה יהיה
 ז'ל' האומה בתכלית השפלות הבטיח בזו הפ'ר' שיטובו
 לקרימותם והנה ימצא בזאת הבטחה הכתובה בפרשה ונחם
 הדברים א' שהם יסוב חת שבתו ו'ה'י' על ידי אדם
 כמו ג'ל' כ'ר'ס' וכזאת הבטחה בהרמז שהיה ג'ז'לה' נ'
 על ידי מלאך חל'ה'כה' בעצמו שנחמד נכ' י'ה' ל'ה'י' גו'
 ס'ית' שיה' הזאת הג'א'ה' כללית לא כמו כימי' ר'ס' ש'מ'ר'
 רבים מישראל כעב' ובפ'ר' התרנות וז'ה' ר'נו'

ויצא כח'ם וקבצך ג' ג' שפזאת הגאולה והיו ישראל
 במעלה יתר מתה שהיו
 גאלת כיה מ' לא היו ישראל במעלה כמו שהיו בימי דוד
 ושלמה ושאר המלכים וזהו הכימוז בא' והעיקר והרכך
 מאתיך ד' שלא ישיבו ישראל לכסלם ולא ישיבו לחטא
 במ'ם ומל' א' אהיך ג' ה' כי בזאת הגאולה יהיו ארבע
 ככרקים אצלם ה' בגאלת כורם כח'ם וק'ן א' להיך את
 האלת האלה על אונ בוך ועל שונאיך הרי יתבאר מעלתנו
 בזאת הגאולה וס' את האמות עם היותנו בזה העת בתכלית
 השפלות ולכ' את מה היום מפיל ומאיר כך ישראל מפילם
 בעת ועתידים להיות מאירים בעת כח'ם קומי אר' כי בא
 אורך וכבוד י' עליך ורח אוכיר :

פרשת וילך משה א' אלהיך

הוא העבור
 לפיך כשפניך אתנו אויבינו אינם כלום שג' וינזכו משנאיך
 מ' ופזאין פניך אתנו אין אנו כלום לכניהם סכן הוא יומ
 אס אין פניך הולכים אלתעלנו מזה : אין ספק כי בנות
 השגתת ה' ב' א' היינו בתכלית החולש' ו' אויבינו בתכלית
 הע' ע' והיכולת נוכל להנקם מהם כי אויבינו לא יחשב כחם
 למאומה אחר שהש' יהיה בעזרנו כח'ם ד' א' ל' בעזרנו
 ג' וכל המזמור כלו וכח'ם ג' לא בחיל ולא בכח ג' כי
 השגתת ה' אינו צריך עזר משום דבר וכפיהה הרבר בהפק
 שה' יסלק שבינתו ממנו אפי' שנהיה בתכלית העז' והיכולת
 אינו כלום כי העזר הא' יסוב כנגדנו ויעזר אויבינו ע' ד'
 מ'ם איכה ירוף א' אלק ג' ואחר שהיה הרבר כן כי העזר
 והס' מ' לנו אינו חלא השגתת הש' ראו שגשגה בחוכן
 שנתדבק השגתת הש' עלינו וזה לא יהיה לא בקריאת התורה
 ובעשיית המצות ולהיות ע' הענין אמר וקרא משה ליהושע
 ג' ואמ' ואל' הוא ההולך לפניך ג' ונתן הסכנה בזה ואמ'
 ויכתוב משה את התורה הזאת ג' הרי שבעבור ארון ברית י'
 יהיה השגתת הש' בינינו ויעבור מלכנו לפנינו וילחם
 מלחמותינו וזהו מה שהתחלנו בתהלת דרושינו י' אלהיך הוא
 העבור לפניך ג' ובעבור זה כוח למלך אשר לו העז והממשלה
 שיהיה קורא בתורה ונגד כל ישראל מ' שנים לא שנים כח'ם
 וי' משה ג' תקרא את התורה הזאת ג' ובא בקבלה כי זאת
 הקריאה למלך בעבור שיחשוב כי לא יקום ולא תכון מלכותו
 בעבור כחו אלא בעבור זאת התורה ולכ' א' המלך כותב ס' ת'
 לעצמו וצ' למלחמה עמו י' א' כרין אכלו מוסב כנגדו סכא'
 והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו כי לא יחשוב בצאתו למלך
 שיש לו עזר וס' מ' א' את התורה ובעבורה הוא יכול מכל
 מקרה ופגע לא יחשוב ג' כשהוא י' א' לבטח שום לו קיום
 אפי' כהרף עין וזהו אמרו ככנס והוא אכלו י' א' בדיו ג' כ'
 והוא אכלו והרכון שכל מה שיעשה יהיה על פי התורה ולא כפי
 שכלו וזכותו כח'ם ב' א' ב' א' המקונה לא למדא עיניו שפוט
 ג' אכל יהיה נמשך לשפוט כפי התורה והמנהג ולא יבור
 ממנה ימין ושאל' אלא בקבת העתים כי המלך יש לו להמית
 ולהלקות ש' שיהיה כנגד התורה אכל יעשהו כד' לקיים את
 שורה לא לעבור עליה במ'ם ו' בית דין מ' ו' עונשין כרין

ואלא כדיון לא לעבור על דברי תורה אלא לעשות חייג לתורה
 הרי שכתב כי התורה היא רבקות בינינו וכן הש' וכפי שיעור
 עינינו בה ופ' תינו אזרחותיה ומדותיה תהיה השגתת הש'
 בנו ועל ידה נזכה לכל הטובות הגשמיות והמרומויות וההצל'ת
 מהאוניבים והיתנו שרים עליהם ויהיו מופלג חפזנו באוכן
 שחמשה ידרפנו מאה ומאה רבכה אכ' שנהיה אנו בתכלית
 החולשה כ' א' ל' המלחמה וכלא הרב וכלא חנית יופיע י'
 למוסגחים ממנו ו' א' במאמר שהתחלנו כשפניך אתנו אויבינו
 נופלים ס' וינזכו משנאיך מפניך ועל זה היסוד בנויה כל
 הפרשה ואמ' ומאמר י' חל משה הגך מוכב עם אבותיך ג'
 וגד בעבור זה שהטוב והמעלה תמנא ככני ישראל מיר יאכד
 כי סור ההשגחה ממנו נדבקה עם האויבים להדע לנו כח'ם
 וזרה אפי' כיום ההוא ג' ואמ' כי הטובה כזה הוא בעבור כי
 הארון המשגיח והמספק עלינו הוא כר מעלינו ו' א' ואמ' כיום
 ההוא ג' הרי התבאר במאמר הנאמר שהתחלנו כי כשפניך
 אין הולכים אין אנו כלום ולכן אמר משה אס אין פניך הולכים
 אל תעלינו מזה : ורכים הקטנו ואמרו כי אחר שהתורו ישראל
 ואמרו על כי אין לה' ג' א' אמרו ח' ואנכי אכתב אבותי ג'
 כי היה ראוי לרחם עלינו לא להוסיף בהסתרת הפנים כח'ם
 ואנכי הסתר ג' והשיבו לה' בי מ'ם והיה כיום ההוא ג'
 כשבו בי' ואמרו כי אין הש' מ' א' חכנו ולכן יוצא מזה
 הענין חלילי שהוא כפירת ההשגחה שהש' יוסיף להכתיב
 פנים : והתשובה האמתית כזה כי הענושה הרע בעיני י'
 להענינו קודם הגזירה אס יתפלל וישם אל א'
 ורחמנו אכל אחר הגזירה הגזורה אף שישב לא ימנע הש'
 בעקתו כח'ם שלמה יען קדאתי ג' וכח'ם הושב ככאש
 נבסקרם ילכנו ג' והרכון בו כי במו שהאיש החולך לאסת אחיו
 שפול לכמו לא ישב חליה עוד כן חלף הש' בעבור גדול
 עונם ו' ש' ב' ברדו ג' וכן אמר בהסתת אס בחקותי והתורו
 את עונם ג' ואמ' הירדני אמר אף אני אלך עמם בקרי כי
 היה ראוי כי אחר הירדני שישב הכ' יורח את ישראל אכל
 כפי גדול רשעתם ופחיתתם אחר הגזירה הגזורה לא יוכל
 האדם לעוב אל מעלתו הראשון עד שיפדע מהשענה מעבידו
 כח'ם אז יכנע לכסם ג' וכן ג' נאמר בזוה הפרשה כי אף
 שישבו אל הש' ויאמרו ויתקדו על כי אין לה' ג' בעבור כסם
 אל הש' אחר הגזירה הגזורה לא ישול לזה התשובה חבל יוסיף
 בהסתרת הפנים כמו שפעה בן יענלו : הוא קראם על ידי
 הנביאים ולא שמעו ולא הטו את אזנם אף הם יקראו אל הש'
 ולא יענם עד שיפדעו עונם ויגיע להם רעות רבת עד כי
 יבא העת כי ידון י' עמו ג' ואז יבירו ישראל כי אין עוד
 מלכדו והוא הממית והמחיה כח'ם ראו עתה ג' וזה הכבדת
 הש' יהיה רבך עמו וישוב נקם לאויבינו כח'ם הש' נקם
 ג' ולמה שהנקמה הם מהרברים הנכספים כי אף שלא יהיה
 ל' א' י' א' אחרת אלא שידאח נקמת אויבו שייכ הסידה
 בזה הפסק ואמר הרינו ג' עמו ג' ויהי רצון מלפני לה'
 האמים שיבא העת והזמן שיקיים ו' ההבטחה בלי שום תנאי
 אכיר :

פרשת האזינו

האזני

כי סמיחה כאחד טובים והם התכליל ולכן אמר ליה הכ"ה
 בעבור כשאלם באלו השלימות בעליות השלימות כי אין כל
 כריה יכולה לעמוד ג' ו והי רצון מלפני אלהי השמים שיכל
 עת וזמן שיקום דם עבדיו השפוך וירגע ויאמרו הרנינו גוים
 עמו ג' ואמן וכן יהי רצון **אחר לזו הפרשה**
 ר'ו עתה כי אני אני הנא

בעבור אמונה ידם אברהם את הארץ שגאמר והאמן ביה זכתי
 בתריה לזרעך אתן את הארץ הזאת בעבור אמונה יצאו ישראל
 ממצרים שגאמר וזמן העם ג' בעבור אמונה עברו ישראל את
 הים סך ויאמינו כאל ג' בעבור אמונה נכחו את עמלק סכא
 ויאמרו אמונה ג' בעבור אמונה עתיד להגלות מלך המצרים
 סכ וארפתיק לי באמונה ג' סכ אמונה מורה על דברים רבים
 כי אמונה הוא נגזר מדבר נכחו וקיים כי אמן ואמן היא מורה
 על נכחות וקיום כמ'ס ברוך ה' מהעולם ועד העולם אמן
 ואמן והאמונה היא מורה על דבר אמת באמרו אמת ואמונה
 הוא דבר שהוא אמת כי בשאר הפסוק אברהם האמונה ג' הוא
 מורה על דבר שיש לו ידיעה במלאכה כמו מעסק כמו אמן
 כי אמן הוא מי שהוא בקי ויודע לעשות הדברים בידעה והנה
 למה שאמונתו קהל עדת ישראל יכולו אלו הד' אלים א' שהיא
 אמתית ב' שהיא נכסית וקיימת שלא תשתנה לעולם ג' שהיא
 מגדלת אותנו מעת סידע הכבוד לכבוד כמו סכא המבזה עלינו
 כמ'ס ז' חייב אדם ללמד לבנו תורה מעת סידע לברר ומת
 מלמדו שמש ישראל ותורה כזה לבו ומה שהיא מגדלת אותנו
 זאת האמונה יסוים האדם להשיב לאכזריות דבר ול' אמת
 אותה לעיני הכל כמו שיקרה גדול המעלה ולכן אמר כי
 בעבור אמונה ידם אברהם את הארץ והוא הטוב הגדול אשר
 אי אפשר שימכר לאדם והוא שיהיה רצון טובה ורחבה וכל
 סכן היות אברהם רעהו ד' ישראל מחכים ובעבור האמונה
 יצאו ישראל ממצרים ולא לבד יצאו ישראל ממצרים אבל
 עברו מעברות הים בעבורה סכא הרמז בזה כי בעבור היות
 האדם מאמין באל י' ובתורתו יהיה ניבול מכל פגעים רעים
 אפילו שיהיה בכבלי ברזל אפילו שיכבדו גלי השמים ויעברו
 גלי הים יהיה ניבול מהם וגם אם יהיה האדם אחר זה בלתי
 חטא ובלתי מאמין בס' כמו שקרה לישראל שאמרו הים ה' י'
 בקרכנו ובתים ויבא עמלק א' שאם האדם לאמנותו יהיה
 ניבול אף שחטא במורד ומעל ולא לבד יבזה האדם בעבור
 האמונה לחלו המורדות אבל יזכה בעבורה לבעה האמתית
 והוא הכרמז בכחות המסויים שהיא ישועה עולמית ועל
 זה נאמר שתחו פערים ג' כמו שאמר ביום ההוא יוסר
 השיר ג' והרצון נוכי אף שעד עתה השיר אשר יגמר בארץ
 יהודה איבא יסבר בדרג' יבא עת וזמן כשיגלה מלך המשיח
 שיסרו ויאמר ועיר עז לנו ג' ואין לסגור הסערים אבל יאמר
 אים אל אחיו שתחו פערים ויבא ג' ונתן הסכה בזה למה
 שהיא שומר אמונים כי אמונתו יש בה המניעים הרבם כי היא
 אמת ונכסית ושאר התנאים שמינינו והנה מי שיש לו אמונה יבד'
 אף שיהיה רע הוא שומק הסי' ז' וס' יצר סמוך ג' יד כי הוצר
 הרע אשר היה לנכבולות הוא דבק בס' ולא סר ימין ושמאל
 ולכן ראוי שיהיה לו ס' וס' למה שכתב בס' ואח' כ' א' כי המלמד
 דרשו פיה' כ' א' בס' וי' א' אחר' שכתבו בו ו' ס' כ' כ' כ' ג'

כי לא ילא מרד שלא ידעו ולא יבינו לרעת את א' אם בעבור
 הזכר א' גמלו לו גמול רע והנה ישראל חייבים לעבוד את
 א' בעבור כ' רכיים א' בעבור הטוב הבולל אשר גמול לכל
 האמן האנושי ומרד הטוב העשה לישראל בייחוד והם לא
 הביטו אל אלו הטובות אבל השליכו אותם אחרי גוים ולכ' א'
 הלא הוא אביך ג' ולמה שמה הטוב כולל לכל מין האנושי אמר
 הטוב כ' וחר אשר עשה לישראל מה שלא עשה לכל ג' כמ'ס'
 יבור ימות על ג' ואמ' סקד' בהיה אמונתו כסח' ק' ה' כ'
 מקומות כ' אדם חלקת כ' ארץ ישראל שהוא המקום הנבחר
 מהי'טוב ואמר כי נתן להם חלקים שום למכפר בני ישראל
 יב למה שזאת הארץ היא חלק א' וישראל חבל נחלתו ואמ'
 אר' כי הם חייבים לעבוד הש' למה שסרה להם כמו שקרה
 לאדם ש' אסוי ואמן בעת הולדו עזבוהו והשליכוהו כ' מהררכים
 הנה מי שיכא ויקחיו ויגדלוהו בכיתו כמו שהוא יליד בית וכו'
 ראוי לתת לו מחסוד וההוד אחר ההיכרה יותר ממה שהוא
 חייב לתת לאביו ולא יז' אף כי הם יהיו מגדלים אותו והיו
 כותים לו כפי רצונו כי זה מחוייב על אביו ועל אמו בדר' טבע
 ואי' לא עשאו האחר אלא לגדל מעלתו ונחברו והם האבוקף
 אחר ש' ז' מי שפעה לו מי שאסף לו את ביתו וגמלהו רעה
 הוא חייב ארכע מיתות כ' וכן ישראל חייבים אחר שהיו
 מצאם במדבר ובתו ילידו ושימון וספק להם כרכיים כמון
 וכסאך ובעני כבוד ול' אדם רדך א' לעשות דקה ומשפט
 והכילם מכל מקרה ופג' כמ'ס' ירעהו באישון עינו ואחר
 נתן להם ארכ' טובים ונחלת לאנשים יידשו ארץ מלאה כל טוב
 ואחר כל זה האדם שבו אחרותה אל היכל י' ולא הכירו הצור
 אר' ידם וזכחו הטוב הנעשה להם הבולל והמיוחד כמ'ס'
 ויטו א' עשהו ג' והנה אלו הרשעים שכתו אל מוציאם
 ממצרים וקצור אשר ילדו והמהוה אתם והלכו אחרי ההכל
 ולקחו להם לא' והות השדים שאין להם מציאות כ' א' לא די
 להם לישראל שעבדו חמה ומזלות אלא שעבדו הם לבבואה
 פלגא וזה אלו הש' קבלו עליהם בעבורם ממצרים והנה
 ירח וא' תיהם אף שהו ערוי ע' לא עבדו אלא למה שאין לו
 מציאות והנה אמר לא שערום כי אלו הרשעים לא הם ירחים
 את א' והיה המפחיד אותם הש' ובעבור סקלו לאלוה מה
 שאין לו מציאות והוא הנל כמ'ס' בעסווי בהבליהם נתחייבו
 הסבליות וה' סוין הקסים כמ'ס' כי א' קדחה כמ'ס' ג' הכמה
 על ימור רעות ג' והנה בעבור עשוי ישראל החטא הגדול אשר
 חטאו שלא הכירו לשם הכבוד — ראוי ש' ש' ש' יהיה כהכרת
 איתו השם כמ'ס' ראו עתה ג' והנה באו דברים רבים כזו
 השירה כריסם בי' אור אבל לראות האריות עזבם עתה
 וראוי ש' המ' אמר שהתחלנו כי יש סכך גדולנו והוא אידך
 אמר משה כי לא ידע א' נכסוה לכת אל השמים ואל הארץ
 בי מי שהולך לארץ ילך ג' ארץ וילך אמר ג' סכ' ס' מהם
 שיסב הוא מוטב ו והמטובה בזה כי למה שהשלימות האנושי
 יסופק לכלל אנשים — א' יגיע בלימוד החכמה והתורה
 אז כ' המעלה והמנוחה והנה יש סקך גדול בין החכמים
 א' זה מהשלימות טוח התכלית הגמלי והאמת הוא כי שניהם
 באחד טובים והאחר מכלעדי ההסדר לא יוכל להיות מאוחד
 וכן ה' המכוד משה את החכמה והתורה והמקנה והמעלה

וגו' והנה בעבור האמונה אשר היה לעם ישראל יוכל יושבי מרום
 לארץ ומלכות הרשעה ישפילה עד תחית שאלו והם כי
 השם יושבי מרום וגו' ואחר כך אמר כי בעבור האמונה אשר
 היה לישראל זאת הקדיה כשגבה תרמספה רגל רגלי עמי פעמי
 רגלי והם ישראל ונתן הקבה גם כן בעבור כי אורח לדרך שהם
 ישראל לעשות מיסרים והקבה שהיא שר מעגל דריק יפלט
 ואמר כי ישראל היו מאמיים בשם ית' ככ' כי אף שיהיה עושה
 בהם שפטים גדולים היו מקיים את השם ית' — וזם אף אורח
 מפסויד וגו' כי אף שהיו הגויים עושים בהם שפטים גדולים
 בעבור הנפש שהיא דבקה בשו'ת היינו מקיים בשו'ת ואמר כי
 בכל לילה ולילה לא יפיר תאמתו מלקוה בשם וזם נפשו איתיק
 וגו' ונתן הקבה בזה כי אף שהיה עושה השם מפסחים בנו למה
 שצדק למרו יושבי תכל כי היינו מצדיקים מפסטי השו' ואומרים
 צדק הוא וגו' ולכן צדק למרו יושבי תכל התבאר כי בעבור
 האמונה והקיום שיש לאדם בשם ית' ואף שיהיה בעת צרה אם
 יאמיין יחייה שיהיה ניבול מכל מקרים רעים ויגיע מעלתו כי
 בעבור אמונה יבא לו השועה האמיתית ויהיה מודה ומפנה קורס
 אלהי ולמה שישאל אברו האמונה ונכרתה מפניהם לכן כתיב
 הצדק וגו' וצדק וגו' ולכן אמר שוטטו כחוצות ירושלים וגו' הרי
 כי בעבור האמונה אם ימצא אים שיהיה לו אמונה שיכפר לירוס'
 בנכורו וביתים כתיבה עושיך הלא לאמונה הרי כי בעבור
 ש'אד' האמונה אבר כל טוב ממנו כמו שבעבד האמונה נמצא
 למו כל הטוב מירשת הארץ ומיציאתו ממצרים ומעבוד את הים
 ומיציאתו את עמלק ומציאת המשיח והנה משה כשהוכיח לים'
 ביו הפרעה ויער הרעות הגדולות הבאות עליהם לא אמר אלא
 בעבור שהיה בהם מיעוט האמונה במש' כי דור תהפוכות המה
 וגו' ואזל בניו שאין בהם אמונה אמרתי לפני הר' כיני כל אשר
 דבר ה' כינין שאמרתי אלה אלהיך ישראל אף אני אמרתי אכן
 בארם תמו תוין וגו' הכנסיית את כס לארץ אבותיכם ונתינו לכם
 בית הכמורה ומרתי לא תהיו גולים ממנה לעולם ואמרתי אין
 לנו חלק בדור אף אני אמרתי וישאל גלה גלה מעל ארמתי ו
 והרצון בזה כי למה שהיה באמונתו האמונה כעדרו מהם מ
 הטובות האלהיות והוא אומרתי אלהים אתם כשהייתם
 מאמינים בפי' וכש'אמרתי אלה אלהיך ישראל אמרתי בארם
 תמותו וגו' שלא תהיו נכחיים וקיימים אבל תלכו לכבודן וגם
 בזמן האמונה תהיו קיימים ויושבים לבטח בארץ ישראל אמרתי
 אין לנו חלק בדור ולא נחלה בכן ישי כי זרע דוד היו מזדירים
 את ישראל להאמיין בה' אף אני אמרתי גם כן וישאל גלה גלה
 מעל ארמתי הרי ישראל אין להם לא אמונה ולא קיום מהטובו'
 האלהיות ומהטובות הגשמיות אבל ישגם ההפך במש' בניו לא
 אמיין בהם וכתיב בתורה הם קנאוני וגו' והנה בעבור מיעוט
 האמונה שהיה לישראל שצדקו מקור מים חיים וזוהו הכ' אמר עלינו
 הצור תמים פעלונו ועזבו זה הנכסד ולא די מעזבוהו אבל
 שחנינו ולקחו להם לחלוה דברים זרים והם תועבות גדולות
 ונחצות שמש יקניאוהו בזרים והנה לא דיים לישראל שהב עובדי'
 המה מזולות אלה שעובדים בהמה שלהם והרצון בזה כי לא
 דיים לישראל מעובדים חמה ומזולות כי הם גשמיים וזוהו שיהיו
 אלהי קטל עבדים הכבואה והוא הכל והרמז בזה כי לא די

פרשה וזאת חברה

צדקת ה' עשה ומפסויו עם ישראל שלמה דברים בתן משה כ
 כפזו עליהם ונקראו על שמו נתן כפסו על הת' והנקרא על שמו
 שנאמר וברו תורת משה עבדי וכי תורת משה עבדי היא והלא
 תורת ה' תמימה אלא לפי שנתן כפסו עליה נקראת על שמו והיכן
 נתן כפסו עליה ש'אמר ויהי שם עס ה' וגו' נתן כפסו על ישראל
 ונקראו על שמו ש'אמר לך רד כי שחת עמך וגו' והלא עמו של
 הק' ה' זה שנאמר והם עמך ונחלתך והיכן נתן כפסו עליהם
 כשהרג את המצרי וירא בסבלותם וגו' נתן כפסו על הריינין
 ונקראו על שמו ש'אמר שופטים ושוטרים וגו' והלא כבר נאמר
 כי המפט לאלים הוא והיכן מבר כפסו על הרייניס כש'אמר
 פיעה מי שמך לאים וגו' ואמר צדקת ה' עשה וגו'
 היו אמר מרכים הלך לרעים חזר וכל דבר ודבר שארם נתון
 כפסו עליה נקרא על שמו אין ספק כי רבים מהעבדים
 אשר נדעם נדעם מצד פעולותיו וכבר יקרה גם כן שרכים
 חיפיע לית נדעם אם הם טובות אורעות אם נדע הכועל אשר
 המציא איתם בי אים ה' ארם הוא טוב גם פעולתו היא טובה ו
 ולכן היה מזהב הכ' אים והמדברים ברוח הקדש להחיל ב
 בשמותם בפעולותיהם המקודשים כדו' ש'נדע שהפעול הבא
 מהם הוא קדוש ומקודש נהוג ככ' אים הרבה מאד כמו
 שאמר חזון ישעיהו בן אמוץ דברי ירמיהו בן חלקיהו
 וכן בשאר הכ' אים וכן המדברים ברוח הקדש תפלה לרוד
 תפלה למשה למצח לפני קרח משלי שלמה בן דוד מלך ישראל
 דברי קזלת שיר הזירים אשר לשלמה ב'יבסרע

וגו' והנה בעבור האמונה אשר היה לעם ישראל יוכל יושבי מרום
 לארץ ומלכות הרשעה ישפילה עד תחית שאלו והם כי
 השם יושבי מרום וגו' ואחר כך אמר כי בעבור האמונה אשר
 היה לישראל זאת הקדיה כשגבה תרמספה רגל רגלי עמי פעמי
 רגלי והם ישראל ונתן הקבה גם כן בעבור כי אורח לדרך שהם
 ישראל לעשות מיסרים והקבה שהיא שר מעגל דריק יפלט
 ואמר כי ישראל היו מאמיים בשם ית' ככ' כי אף שיהיה עושה
 בהם שפטים גדולים היו מקיים את השם ית' — וזם אף אורח
 מפסויד וגו' כי אף שהיו הגויים עושים בהם שפטים גדולים
 בעבור הנפש שהיא דבקה בשו'ת היינו מקיים בשו'ת ואמר כי
 בכל לילה ולילה לא יפיר תאמתו מלקוה בשם וזם נפשו איתיק
 וגו' ונתן הקבה בזה כי אף שהיה עושה השם מפסחים בנו למה
 שצדק למרו יושבי תכל כי היינו מצדיקים מפסטי השו' ואומרים
 צדק הוא וגו' ולכן צדק למרו יושבי תכל התבאר כי בעבור
 האמונה והקיום שיש לאדם בשם ית' ואף שיהיה בעת צרה אם
 יאמיין יחייה שיהיה ניבול מכל מקרים רעים ויגיע מעלתו כי
 בעבור אמונה יבא לו השועה האמיתית ויהיה מודה ומפנה קורס
 אלהי ולמה שישאל אברו האמונה ונכרתה מפניהם לכן כתיב
 הצדק וגו' וצדק וגו' ולכן אמר שוטטו כחוצות ירושלים וגו' הרי
 כי בעבור האמונה אם ימצא אים שיהיה לו אמונה שיכפר לירוס'
 בנכורו וביתים כתיבה עושיך הלא לאמונה הרי כי בעבור
 ש'אד' האמונה אבר כל טוב ממנו כמו שבעבד האמונה נמצא
 למו כל הטוב מירשת הארץ ומיציאתו ממצרים ומעבוד את הים
 ומיציאתו את עמלק ומציאת המשיח והנה משה כשהוכיח לים'
 ביו הפרעה ויער הרעות הגדולות הבאות עליהם לא אמר אלא
 בעבור שהיה בהם מיעוט האמונה במש' כי דור תהפוכות המה
 וגו' ואזל בניו שאין בהם אמונה אמרתי לפני הר' כיני כל אשר
 דבר ה' כינין שאמרתי אלה אלהיך ישראל אף אני אמרתי אכן
 בארם תמו תוין וגו' הכנסיית את כס לארץ אבותיכם ונתינו לכם
 בית הכמורה ומרתי לא תהיו גולים ממנה לעולם ואמרתי אין
 לנו חלק בדור אף אני אמרתי וישאל גלה גלה מעל ארמתי ו
 והרצון בזה כי למה שהיה באמונתו האמונה כעדרו מהם מ
 הטובות האלהיות והוא אומרתי אלהים אתם כשהייתם
 מאמינים בפי' וכש'אמרתי אלה אלהיך ישראל אמרתי בארם
 תמותו וגו' שלא תהיו נכחיים וקיימים אבל תלכו לכבודן וגם
 בזמן האמונה תהיו קיימים ויושבים לבטח בארץ ישראל אמרתי
 אין לנו חלק בדור ולא נחלה בכן ישי כי זרע דוד היו מזדירים
 את ישראל להאמיין בה' אף אני אמרתי גם כן וישאל גלה גלה
 מעל ארמתי הרי ישראל אין להם לא אמונה ולא קיום מהטובו'
 האלהיות ומהטובות הגשמיות אבל ישגם ההפך במש' בניו לא
 אמיין בהם וכתיב בתורה הם קנאוני וגו' והנה בעבור מיעוט
 האמונה שהיה לישראל שצדקו מקור מים חיים וזוהו הכ' אמר עלינו
 הצור תמים פעלונו ועזבו זה הנכסד ולא די מעזבוהו אבל
 שחנינו ולקחו להם לחלוה דברים זרים והם תועבות גדולות
 ונחצות שמש יקניאוהו בזרים והנה לא דיים לישראל שהב עובדי'
 המה מזולות אלה שעובדים בהמה שלהם והרצון בזה כי לא
 דיים לישראל מעובדים חמה ומזולות כי הם גשמיים וזוהו שיהיו
 אלהי קטל עבדים הכבואה והוא הכל והרמז בזה כי לא די

כרכה

כסדרע מעלת האנשים והכמותם וקדושתם נדע מהם פעולותיה
 כי הכולל הטוב לא יפעל רע ולכן כסדרע מזה הכרכה פעם אחת
 משה חים האלהים נדע שכרכתו היא למעלה מכל הכרכות ולכן
 ימרו אל נח בירך את בניו והיה בהם קטטה מקלל את חם והם
 כנען וכו' כסדר ארור כנען וגו' יצחק בירך ליעקב לא היתה
 כרכתו. ימה כי לא בירך את ראובן ואת שמעון ואת לוי ובלעם
 בירך את ישראל ונסלו מהם בר' אסף אבל משה בירך את יבדל
 והיתה כרכתו שלימה למה שמרעה הוא למעלה מכל האנשים
 במעלה וביוקר ולכן היה כרכתו שלימה כמות רבות בנות פנו
 חיל וגו' ולמה שהיה תורת יי' תמימה אלו לא בה התוכפת ה
 והחסרון רחוי שנאמר מעלת מרעה זהו שגזר היום אחרת
 זוכרים מיתו בסיומה של תורה כי הנה זכירת הצדיק היא
 לכרכה ולטובה כמו באמר וגו' כרכה וגו' אשר רצה בזה
 החכם כי באשר הצדיקים מזכרים מעלתם וחסירותם הפ' לכרכ'
 כי האנשים ילמדו לעשות דרך ומשפט ואז הרמעה בלה כנען
 תכלה ז' וס' דעשים ירקה ובעבור אלו ה' פנות אף שמענתו
 גלויה כשמש כחצי השמים כחם כי קרן עור פניו נאח מעלותיו
 ולא יעלה ממנו מעלת האנשים קצתם ענ קצתם הפ' בשלמה
 דברים כהרד ובמשפט ונצדקה מהוא הראשונה
 והמעלה ה' כחכמה ובתבונה ובדעת והמרדגה השנית תהיה
 במדרגת הנביא כיהאים יבדל מאיש אחר כשהוא צדיק או כ
 חכם או נביא המדרגה ה' שהים מענת הצדק וי' ישר ויחסידי'
 ימאכו ה' המדרגות זו מעלה מזו וכן כחכמה ימאכו ב' ג'
 מדרגות וכן במענת הנבונה המדרגת ועל כלל מתגדל משח
 ונתעלה כי הוא ה' כבד מכל כולד והנה המדרגה ה' השונה ג' ים
 בהרש היא הצדק והיעבר כי בהשמה בהיותו נער היה רגע
 וחוטא עושה מעשה כערות וכה זקנותו וכך על ילדותו כמ' פ'
 כשיר של פלאה אברי זקנותו שכבר על ילדותו והנה
 זה האיש התחיל ברע וס' יט בטוב ועז באמר ובהוא רגע
 מרשעתו וגו' וים אפס שחת חינו בטוב וק' ימו בטוב והם אשר
 כל ימיהם עשו טובה וצדקה אבל הרהרו בלבם נ' הורוים רעים
 ואלו עם שמענתם גדולה עד מאד והם האנשים אשר כל ימיהם
 הלכו בדרך ישרה לא קרו כל ימיהם ממנה והיא מעלה גדולה כי
 אשרי האיש שעבר בימי הערדים ולא עשה מעשה נעוה ואלו
 היו משוררים כשיר של שוא ה אשרי ילדותו שלא הבאשה את
 זקנותו עב' צריכים כפרה וסניחה כי הרהורי עבירה קמים
 מעבירה כי על אלו באו העולות וים פנכים שכל ימיהם הלכו
 בדרך ישרה ולא הרהרו מעולם לעשות וללונק רוקים כרי לנב
 ימרים כלביתם והוא המעלה הגדולה אשר אין למעלה ממנה
 במעלת הצדק והאמר ועל כל חנה ודרגות דמו דוד באומרו
 אשרי נשוי פטע וגו' אשר רצה בזה כי הוא מחוסר מי פחטה ופכ
 ומחלין לו ולמעלה ממנו מי פחטו זו מוכוה כמ' שכוי חטה
 כי פחטה הוא כסדר וחמם בו לז' כמו כביעל הפך האמר
 כח' אין יחשוב וגו' והמעלה החסרונה היא אשר לא עשה מעול פ'
 ע' א' חסם לעבדו וים אשרי אדם וגו' והנה משה אדוני'
 וי' יתקדם על כל אלו המעלות כי נתן כספועל התורה
 וי' יתקדם כמ' זיהי ש' עמ' ח' וגו' ולכן לא היה תפוקת
 כס' כס' הנכבד בי מ' ש' חסוב ברע חיבורו לנבוא'

כמ' למעלת הנבואה של משה ארוננו עה' ולכן אמר הכת' ב'
 עליו שהו עמו מכל האדם וגו' כי מי שהוא עמי יהוים בטעבור
 של כל פרטי המדות כמ' זריות מביאה לודי נקיה וגו' ענה
 מביאה לודי רוח הקדש ולכן היא גדולה מכלם והנה נתבאר כי
 רעה היה גדול במעלת החסידות והיוצר על כל האנשים ונכח
 מנתן כפשוטל התורה ונתן נפשו על ישראל להציל אותם מיד
 עושהיהם ונתן נפשו על הרבים ונדרו על עמו עמ' שלא לקבל
 כרם וכבר מהם כמ' לא חמוד א' מהם נשתי וגו' ובמו שהפית
 רחמיו על כל מעשי לתת לכה' די זרם מצני תקות גמול גבל
 לעשות טוב מצד טוב הגמול אשר יקנה דילו כפי מה מעשיו
 הולכים על טבעיהם כפי עושים נדרים הטבעיים בלם
 פעולותיהם כפי אשר גזר עליהם והאדם יבדל שלימו האחרון
 אשר הוא רעת את ה' ואז ימחה ה' בעיניו כמו כן עשה משה כי
 נתן נפשו על ישראל כשיהיו עובדים משפט וצדקה חס' צדקת ה'
 עשה וגו' הרי נתבאר מעלת מרעה שנתעלה במעלות המדות
 על כל נוצר ואינם שנתעלה על כל החכמים הרי אלו בהוא חם
 בזרעה ובחכמה וזה נביא לזה ב' עדים ברורים ה' כמ' פ'
 המורה כי מאיש ה' וכן חררה על כל אישי המין כמו
 בן נדע מאיש ה' אם הוא בכל בחקירת ד' ה' כי אם יחקור
 בו על אופן שלא יאמר פקוק ג' א' אומ' שהוא חכם ואם חקירתו
 ה' בלתי של מה נאמר עניו כי הוא לא איש חכם והין בפק
 כי כלל ספק בהיות העולם אשר אין למעלה ממנה והוא חם
 קודם היותו היו כל הסכות נשמות להיות העולם אם בן למה
 נתאחר העולם לכה ממנו עד אלותו העת ואם היו בלתי נשלמות
 היה יוצא מהבט אל הגופל ומי מוכיחו כי אין שכ דבר זולת הש'
 והנה במרהה הראשונה נתקשה משה על זה והוא לז' שאין
 הדעת הא' ינסי יכול להג' ע' ע' זה המקום חס' וירא אליו ה' בלב'
 אשור ואמר כי אין ספק כי כסדר מעי אינו קרוב למתנועע נא
 יביעהו אל' ע' אמר' כי כל מיני נא יביעהו כפי משפט ואם
 בן כשימשהו חס' שלא יתנועע המתנועע ממנו כי כשהיה
 יהיה רחוק מהפשתן לא ישרהו אלא אחר קורבת המניע
 למתנועע חס' כפי הקרור הטבעי שפועל הכריעה לא יבא ממנו
 כי לא יחסר דבר למניע ולמתנועע נא' מדוע לא יבער הכנה
 א' נמנע הוא כס' פכות הם נשלמות בשלימות שיהיה המוכיב
 כמסק ממנו ולבא' הלאה הוא בתוך הכנה כי לא יחסר דבר
 למניע ולא למת' ע' נא' מדוע לא יבער הכנה והשיב הקב'ה
 שאין בכח האדם להשיג זה ולכא' אל תקרב הלוט עד שיפירד
 מזה חמר הגרמז במלת של בעלך מעל רגלך כי כבר יהיו הסכות
 כלם נשלמות והפועל מהם בלתי נמצא כי כבר יהיה כרעה
 שהוא האש וי' א' שהוא הכנה והוא רר בתוכו ר' זה לבלותש
 ולא די שהכלין לא בא ממנו אבל פעל ההפך כשאמר ובאשר
 יענו וגו' הרי יתב' מזה מע' מ' ע' בחקירת דברים
 ובהיות לו תפוקה גדו' להשיג' והמנס' הער הסני
 כביא מיו הפרשה עבמה במה יחמוני האנשים
 שמי שאמר להם שהו שליח וגב' אלהם מאת האלהים שאין
 שיהיה זה אלא כח' מעלסה לוכים א' בהרא' ת' להם שהוא
 חכם וידע הדברים האלהים והטבעיים על מתכונתם אג'
 כשיאמר להם הדברים העתידים לכז' חו בתק' להם חוק'

155

אזת או מופת בהפכת היד הטורה לנגע צרפת או המטה לנחם
או המים לרח והיה הראשונה חיינה טענה כלל כי כבר יהיה
אדם חסדי ידע סתרי הקורה מקלתי פיהיה כביא וזה מל'ע
הן לא יאמינו כי וגו' אף שאומר להם שם המפורסם כי הוא ה
החכמה העליונה באומרו להם אהיה אשר אהיה וגם לא באומרו
להם שלא יתן מלך מזדים להלך ולא ביד חזקה באומר להם
הדברים העתידים לבא כי כבר יהיה זה על כד הקסם או עז'
החלום כי חלום אדם ח' טרעב יהיה בעיר או חרב או מלום וחנה
לא חספי זה יבא לו כנבואה מהם ר'ע ל'ע'ות דבר כלוני ואם
בן אף הטענה הטוענת מצד הרברים העתידים לבא ולא ג' ב'
כפיטעה אית או מופת כפיטעה נכסיו ונכלאות ופאשר ידע ממה
סזאת ידענה נ' ל' יאפיטרי יהיה מונע עצמו מלהלך בפלחיות
הבה ואל שלא כז ביד קטלח והנה יטראל לא הזמינו בממה
מפני האותיות והמקומות כמו שביאר הרב המורה ז"ל בחלכות
יבורי התורה והנה לא הזמינו בו אלא מכני פעיטנו ראו ולא
אחר שהוא קרב למעלה העליון ה באומרו וגו' משה וגו' הוא
דיך ומשל כמו שביא אפיס אומרים מפלוגי הרג את פלוגי מאף
פיהו חסדי וחסדים אפשר פיאמרו בקר ואיה ראיח במורה
על עדותם שהם חכמים ולא חסדים ולא כפיטעו אית או מופת
אף שכל אחר מהערים יאמר אמת ולכן כונה התורה שלא
גהערים אדם על פי עדים אלא העדים עצמם ידם קהיה במקם
באם יד הערים וגו' והנה משה עה הראה לנו בחקירות
הנפלאה ש' א' לאמת זאת חקירה אכ לא יהיה הוא הנביא
עצמו מאותה הנבואה ואמנם אנו מבינים בסנדרה איש תש וישר
וירא אלהים וחכם ופירש מהכלי העולם ומתקדש עצמו ויבין
אזית מרברים שהם עתידים לשא' יאמר דבר כך כזה השם ית'
ל'ע'ות דבר כפי טעה אש חית הנביא באלו התנאי' ובאו הדברי'
שאמר אז משה נמוע בקולו כמו בצומו השם ית' ל'ע'וע ל'ע'ני
ערים אפיס שאיפס פירוי סקדים כמו בן הנביא אש בן
הנבואה ב' כלית הביאור כי חקירת משה היה בלימה ולכן היה
אש לחכמים בכל מיני חכמה בדברים הטבעיים ופדברים שהם
לכא השמים ובכיליהם וכדברים האלתיים והמלאכים ונא
בעלם ממך אלא יריע עזמו ית' כשם אני אעביר כל טובי וגו'
כי הטוב האמרי חק הפסוק הוא הטוב הנאמר במעשה הראשי'
זה כל המצוות זולתו ית' והעבירים לפני משה וירעם א' אל א'
ומזה ידע משה אמת עזמו כפי רע האדם שראובן כונה בית
וזה בית א' א' טענה מכלי מיהיה בצמד הפועל וע' ז' באח' ונכבת
על הנזר דע והתבונן היותו הקחלה לנמצאות כי ממו יודע
עזמו וכבודו זה סוד עמוק ביארו הרב המורה הרי שמה ה
היה אכ בתורה שהוא החסידות ובמעלם וכיר'תי' ואכ לחכמי'
תם נדקת י' עשה וב' כי הצדק אשר עשה הש'ית עם כריותיו
עשה משה עשה בני ישראל להדריכם לדעת את י' ולתורות
מעלת משה בחכמה ק'ל ל'ע'תיד לבא באים ישראל אל אכ אכרהם
ואמרי' לואברהם חכמו למדנו תורה אמר להם לבו אכל יחוק
ג' ח' תורה יותר ממני הולכים אכל יחוק ואמרים לו יחוק
אמרנו למדנו תורה אמר להם לבו אכל יעקב שלמד תורה יותר
ממני באים אכל יעקב אומרים לו יעקב ח' ינו למדנו תורה הל'
ל'ע'ת משה שלמד ממני הנבולח א' יראה מזה האמת
ועלת מ' ע'ה בחכמה על החקיקת אשר יתענו על כל שאר בני

אדם והנה מזה המאמר הנכבד למרמז ג' דרכי א' מאף במין
הזה פעמים מלאכתנו עינך והתירה פרחי לעתיד לבא והא
ומן מלך המסיוח נאמר עליו ומלאה הירץ וגו' באותו המין
כלם נכספה וגם כלתה נפסם לבתי העיון לרעת את י' ולכן
מחיל אל חילוף הולכים אכל אכרהם אכל יחוק ועקב לעמיד
לכא כי מבמת כלם יהיה לדעת את י' ב' תורה לנו כי
הראשונים האמינו חכמה ודעת ותורה על הראשונים. מהם כי
ראו מה שפשו הראשונים והוכיחו עליהם ולכן נאמר בתלמוד
הלכה כבתראי ג' הורה לנו כי החקירה פיהקור האדם
מדעתו ומפכלי אינה ידיעה פלימם אכל המורה כנבואה הא
ידעה אמיתית ולכן היה משה רבינו אכ לחכמים ואמנם מדעתו
כנבואה לא נעלם כי הוא נעלה על כל הנבואים הקודמים לו
שהם אכרהם יחוק ועקב ואם על אלו הנבואים ונתקדש כ' פ' על
אדם וחופם ועבר ואמנם סנהגדל על האבות ככד העיר
התורה האמיתית על זה באומרו וארא אל אכרהם אל יחוק ואכל
יעקב וגו' אשר הורה כזה ב' דברים - שהאבות ידעוהו פירשו
במראה ולא בדיעה אזי יצית והכ' שלא ידעו שם המפורסם אכל
ידעו א' שרי לבד לא שם הנכב' ואמנם משה ידע מה מירע בידע'
אמיתית וירע השם הנכבד שהוא שם יוד' ה' ואור' ה' ושם איה
ואמנם כונת אל שרי ויריעת השם ית' מהו ומת' הרמז ממנו ככד
ביארו בתכלית הביאור החכם ר' א' אל המורה האמיתי עם מם'
עליו ה' מ' ז' שהוא במתנבא ואנו יודע ואמנם סנהגדל על
כל הנביאים אשר היו בזמנו חיו מרים ואהרן וע' וקני ישראל
והנה כשדברנו אמרו הדק אף בזמנו דבר ינו' והקמו כנבואתנו
לכבואת מ' ע'ה ואמר אש יהיה כביאכם י' וגו' וככד ביאר המורה
ב' חבדלי' סנהגדל משה מ' אכ הנביאים כי כל הנביאים אשר
קדמו לו לא פ'עו פ'יעבחו בפס י' ולא קראו קריאה בפס י'
לומר כה אמר ה' אכל היו תלמידים מה פ'עו להם כנבואה עז'
רעיון ומשה הוא אשר התהלך לקראת פ'עו ה' ולפ'עו ע'ד' מ'ע'ות
לחכמים הפ'עו וזעה וכל הנביאים אשר חיו אחריו הם ש' א'
קובחות וקדושים כלם לא' אים לפ'עו ע'דותו בטעם אהרן
הנביאים וכרו ע'דות מ'עם ככרי וגו' והנה גם כן נבדל מ' אכ
הנביאים כד' הנבדלים כמו שביאר הרב המורה ככפ'ו הנכבד
משנה תורה בחלכות יסד'י חתורה א' כי כל הנביאים התכבחו
על יד' מלאך ומ'ע' כלם מלאך ולא כחלום כמ'עם אכרהם אלו
אתרע וגו' נא כן עבדי משה כל הנביאים נ'עבאו ואי' ביהם
חזרעזעים ומפלים על פניהם ואינם יכולים לעמוד מפני
סנכואה כש' כ' דיטאל והורי נחכך פ'י למפחית ומל'ע'ה באמר
ידבר איש אל רעהו כל הנביאים אינם מתנבאים כל זמן
פידכו עד פ'עו ע'זמם ל'כ'וא' ומשה היה מעבבא כל זמן פ'ע'ו
כמו פהעיד התורה עליו ע'מרו וא' מ'ע' וגו' הרי ש' ע'ה נ'עלה
על כל הנביאים ח' ז' ל' פ'ע'ו ה' י' סנהגדל ככ' ש' א' ה' ר' ע'ו
ולכן פ'ע'ן משה בפ'ע'ה א' אשר המרמז כזה כי י' מ' ר' ג' ה'
היו כ'ג' ונ'ע'ו ונ'ע'ו ע'ברם משה וע'ה עליהם כ' אהרה ונתגדל על
כל ונ'ע'ו מ'ע' גדול מכל האפ'ים במעלה ובחסידות ובחכמת
וכרעת והוא רב ואכ לכל הנביאים יתחייב מזה פ'ע'ותו יהיה
קיימם ונ'ע'ו ויהיה ידועה לנו לעולם ועד ל' ונ'ע'ו פ'ע'ו פ'ע'ו
ובעבורה כזה נ'ע'ו ונ'ע'ו להמיתנו כיום הזה ולעולם פ'ע'ו נ'ע'ו
יכלו ארוך וכעבורה יפ'ע'ו כל הדרכות הטובות האמרי' והנכחי'
ולכן אמר וזאת חקרה כ' המכרך רא' והאמת כ' ר' פ'

עשה

ראויים מחד מקבלו התורה ולא קבלוה כל אחת ולמון וזה
 שאמר יי' מסיני בא וגו' וקבלה כדנו כי שבת לוי הלכו כל
 האומות וחזרו עליהם לקבל התורה ולא קבלוה ולכני ארום
 לשעיר וליםמעאל להר פארן ולא קבלוה ואמנם בני ישראל
 קבלוה עם שיש בה כמה פונאים על כל מצוה ומצוה בריות
 ומיתות כירי שמים והלאים רעים ונאמנים וד' מיתות בית דין
 ועם כל זה קבלו עליהם ועל זרעם לעשות ככל דברי התורה
 הזאת וזהו שאמר אט דת וגו' שאעפ"י ש' בה כמה עונשים קבלו
 אותה ואף משהיה הקדוש ברוך הוא אהב האומות וסוגו ישראל
 והם הדרגים על קדושת שמו יי' כמו שאמר כי עליך הורגנו כל
 היום יגו' והם יוצאים ליהרג וליוקל הם אומרים כשיהם לא כ
 נעזוב התורה והמצוה כי תורה זה לנו משה וגו' וזהו כוונת
 הכרכות כי לקיים התורה ישיגו כל טובות העה"ז וישיגו גם כן
 בעבורה הנצחת העולם הבא כמש' אשר יק' ישראל וגו' הרי
 נכתב כי בקיום התורה ישיג האדם העולם הזה והעה"ז כי התורה
 ג'ית היא שלימה ולכן ראוי שיתן נפשו עליה כמו שנתן מרעה על
 התורה כמו שאמר ויהי עם עם ה' וגו' וראוי גם כן לכל איש
 מישראל שיתן עצמו על עמו ונחלתו כמו שעשה מרעה כי משה
 היה בכך כהית פרעה ונתן נפשו על ישראל כשהרג את המצרי
 ולא הסגיח על עצמו אבל עם כל הטוב הנמצא בידו למקרה
 וכבעו כמו שאמר ויבקש פרעה להרוג את משה לולי ה' היה
 בעזרו כמו שאמר כי אלהי אבי בעזרי וגו' ונתן נפשו גם כן על
 הצדק והמשפט כי בצדק ימצא כל מעלה וכל איש שיקיים
 מעלת הצדק קיים כל המעלות כמו שאמר הפילוסוף בחמנה
 ממדות ולכן נתן משה נפשו על הדיונים ונקראו על שמו והנה
 הרה לנו זה המאמר כי כל איש ואיש מבני ישראל ראוי שיתן
 נפשו על התורה כיהוא תבלית שלימות האדם וינתן נפשו להציל
 עמו ונחלתו כי המצוה את הרבים צדקות פומדת לעד וגם כן
 ראוי שיתן נפשו לעשות הצדק והמשפט אחר שהיא מעלה שאין
 למעלה ממנו והנכבד המאמר בזה ויהי רצון מלפני
 אלהי השמים שזכה בניית הגואל אמן ובמהרה בימינו
 אמן תמו הדרשיות של התורה שבח לאל נורא בילא

דרשות של התשובה

מלך יושב על כסא דין **מלכה כפרים נפתחים**
 ביה אחר של צדיקים גמורים ואחר של רשעים גמורים ואחר
 של בינוניים של צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאתד
 לחיים של רשעים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתד למיתה
 של בינוניים ועומדים עד יום הכיפורים לא זכו נכתבו
 למיתה זכו נכתבים לחיים **השופטים והדיינים**
 יוצאו על ג' דברים מהם דינים שמהפכים כל הדברים לזכות
 ובאלו הם יושבים על כסא רחמים לרחם על האנשים כי לאנשי
 הרשעים היו בעיניהם כאלו הם בינוניים והבינוניים כאלו הם
 צדיקים גמורים וצדיקים כאלו הם חסידים והחסידים כאלו
 הם בני אלהים ומלאכי אלהים עולם ואינם יורדים ממדרגתם
 וראשיש האחרים שהם בהפך לאלו יושבים על כסא עבירה

והאנשים האלהיים כאלו הם חסידים והחסידים
 יראו מהם צדיקים ומהצדיקים ירמה להם מהם — בינוניים
 ומהבינוניים כאלו הם רשעים גמורים ויש אנשים אחרים
 שיושבים על כסא דין כי מהרשעים והחטאים נידונים כמו
 שהם והבינוניים כמו שהם והצדיקים כמו שהם והחסידים כמו
 שהם ומלאכי אלהים כמו שהם וא' השופטים יקראו
 יושבי על כסא דין לא על כסא רחמים ולא על כסא עבירה וזעם
 והסכה בחלוק השופטים לאלו החלוקים כי למה שהיו האנשים
 טבעים ומדרגתם לעלות מדרגה אחר מדרגה כי
 האדם יעשה מתלמיריו יהיה מהג' לו כבוד בכבוד עצמו וכבוד
 חבירו בכבוד רבו וכבוד רבו בכבוד גמים כי יעלה מעלת
 אחר מעלה כן יעשרו האנשים מדותיהם ויש אנשים שהם בהפך
 זה שדרגים ומדרגתם לפחות כבוד האנשים יותר ממה שהם
 כי מהרג יעשה כאלו הוא חבר ומחבר
 יעשה תלמיד ומהתלמיד יעשה כאלו הוא עבד ויש אנשים שיתנו
 לכל דבר חקו לא יוסיפו ולא יגרעו ולכן היו השופטים על אלו
 החלוקות כי מהם יושבים על כסא רחמים ומהם על כסא עבירה
 וזעם ומהם על כסא דין וגם כי טבע האנשים וכפי טבע הם
 כוטים אל הרחמנות אפילו להנשים רשעים ובעלי זדון הם מ
 מרחמים עליהם ומהם מטבעם להיות אבירים לא ירחמו על סו'
 אדם וזהו הנא הכאמר עליהם ומלך אבירי יטלח עם ויש אנשים
 שהם בינוניים ואינם נוטים לא לרחמנות ולא לאבירות
והנה השמיית עם שהוא יושב על כסא רחמים בכתת ה
העתים ובקפת הזמנים ביום הזה בהוא יום שבו נבירא
העולם הוא יושב על כסא דין לתת לאיש כדרכו וככיו מעלניו
וגו' והנה ביום המיתה ששוקלים עונותיו כל אדם הוא מעביר
ראשון ראשון ביה שבה בקבלה אמיתית ואם הוא בינוני זוכה
לחיי ה' צולם הכא אבל בימים אלו אין עומדין בדין ולכן י אמר
תחלת דרושנו מלך יושב על כסא דין וגו' ולכן היו הספרים
בס' חיים ברה"ג כפי חלוק האנשים כי כמו שיש שלשה מדרגות
מאנשים בעושר וכבוד ומהם עניים ומהם עשירים ומהם בינוניים
כך ימצא במעלות ובכחיות שלשה מדרגות
ואתה תדע כי אין רצוננו לומר בצדיק גמור שלא
חטא מימיו כי זה קשה ונמנע ואין דשע ג
גמור שלא עשה צדקה מימיו אבל הדבר הוא נכון יחר הדוב
כמו שאמר וכוונ העולם נדון והכל לפי רוב המעשה כן
יש אנשים כמו שהם עשו צדקות יותר מרשעיות הם צדיקים
גמורים וההפך להפך כי העולם והמדינה והאיש הכל נדן אחר
הרוב כמו שאמר וירא הכי רבה רשת האדם וגו' המדינה כמו
שאמר ועקפת סרוס ועמורה כירבה וגו' האיש על רוב עונק
והנה הצדיקים גמורים לא יעמדו בדין כי כבר הם צדיקים
גמורים וכן הרשעים גמורים בימי שהוא מבואר שהרשע אין
צדיק לקרא אותו לדין מצד רשעו והצדיק מצד שה' מבואר
שהוא צדיק והנה הצדיקים בט כן לא יעמדו בדין בעבור
שצדקתם היא מסורסמת לכל ולכן נכתבים אלו לחיים ואלו
למיתה מיד ואלו הבינוניים הם תלויים — ועומדים והם
הנקראים לדין לפני ארון כל הארץ והנה יש כבאן ספק גדול
למה אם הבינוניים לא זכו בין רה"ל למה עתבים למיתה

כי הבינוני ראוי שיסאר בינוני כמו שהיה ו ואם הוא בינוני
היה הרבה ראוי שיסאר בינוני חי כמו שהיה כראשונה כי הוא
רב חכר מטה כלפי חסד כמו שאמרנו זל ואם בן למה בגזרת
עליו מיתה כי זה יותר מרת אבירי ממת דרין ו והנה
השינוי בזה שאין מעמידין בסנהדרין לא זקן מושלם בשנים
מפני שהם אבירים ולא מי שאין לא כנים כדשיהיה דחמון
ו והנה כדביני נפשות מתחילים לזכות ולא לחובה ו והנה
המלמד זכות כדביני נפשות אינו מלמד חובה ו וראוי שיהיה
הדין מטה לזכות משיהיה נטה לחובה ואם בן הבינוני ראוי
שיכתב לחיים ולא למות כמו ש' והתשובה בזה כי כבר
התבאר שתדברו יא אשר הם שנים אין להם לא
כתיבה לא מהקצוות כמו פלם ומאזני משפט לא יטו לכאן
ולכאן והנה האדם הבינוני אשר אין יותר זכות מחובה באלו
עומד בפלם ולא יטה לכאן ולכאן לכן יחוייב שיהיה אדם
בשיהיה בינוני שאין לו שום פועל על שנאמר עליו שיעשה האדם
וחי ו והנה היות האדם אינו ממואמר העבש על שיהיה עומד
בעצמו אבל צריך אל דברים רבים כדי שיהיה בהם כי הוא
צריך למזון בכל יום וכמות ושיהיה נשאר מתכבדי המתגדשו'
לכאן בעולם והנה אין לו זכות — אין דרף שיתנו לו חלו
הדברים ו והנה המצות והחקים והמשפטים אם יעשה אותם
האדם יחיה בהם כמו ש' אשר יעשה אותם האדם ג' היה
הבינוני מרין למיתה ולא לחיים ו וגם מפני כי אלנו העשרה
ימים הם ימים מחמדים לעשות דקקה ומשפט וגמילות חסדים
והם ימי תכלה וזקקה ו ואם האדם הבינוני יעשה באלו הימים
שום טובה באלו הימים רשע אשר יקראו לעמוד על נפשם
לא שם לבו ולכן מרין למיתה באלו הימים רשע גמור ולכן
זה הדין הוא יוסר ומשפט ולכן נאמר מלך יושב על כסא דין
והוא זה כי הוא נפלא ו יש כאן שאלה אחרת גדולה מזו והוא
כי יאמרו בראי רשעי מהם חיים ודריקים
אשר הם מתים ואם הדבר בן המלך אינו יושב על כסא דין
כי יש דיק אובד כבודו ויש רשע מאריך בראשעו ו וכתובת
זה רבו הרעות ביקצת מהמפרסם אמרו בי חיים
הנאמר בכאן חיים מהענין אלא מיתה וחיים בעולם הבא
וזה אינו בלום כמו שהתבאר בתלמוד בי לחיי העולם הבא
אינו נדון לעת אלא בשעת מיתה ו וה' ימים זל מרר בהלכות
תשובה בתשובת עז הספק — כי בשאוקלים עונותינו של אדם
אינו כפלם ומאזני משפט מדעות האנשים — אבל השי' אשר
הגשיות והנאמות הוא שוקל באי זה דבר ראוי שישקל כ' א ואל'
בי פלם ומאזני משפט ג' והנה משתענה של יכנס לארץ
במו שבעשו המדרגים בעבור חטא קין כמ' ש' אשר נסיתו
במשה ג' שהוא דבר מועט כמ' ש' שיש עון גדול שהוא שנה
הגדל מצות הרבה וים מצוה זל גדולה כנגד כל החטאים
כמ' ש' וחטא זל ואחד טובה הרבה ו והנה ישאלו רבים מה
היום מיתים כי מלך יושב על כסא דין ו והתשובה
בזה כי אף התורה למעלה מהטבע
היא רוממהלך הטובע כל מה שאסר לה ולמה שהיה חסום
בזה העת הוא ככנס כחול מאזנים לכן היה הזמן יותר ראוי
לרין מזמן אחר ולכן היה מלך יושב על כסא דין ו ובענין

האשכנזי יצוירו בזה המזל איש זל יושב על כסא ופלם זל
בידו וספר זל בידו וספר כ' בידו הסמית ו יש על זה תשובה
ג' כי למה שהיה זה העולם ככרא בזה העת כי כבר
כפסק כתפרי נברא העולם והיו קהל אנשים כשכרית בזה
העולם ראוי שישלם שכר לכל איש ואיש בסוף שנתו ולכן היה
כאמר היום הדין על ג' אשר הרצון בזה כי אחר שהעולם
ככרא בזה הזמן ראוי שיהיה מרין בזה העת ובעבור שיש יחס
בין העלה והעלול ואלו כל העולם כלו וכברט המין האנושי
באלו הם בעולם לש' כי האם והבן דומים לזורה אלא שהם ב'
ולא נאמר על נכון נעשה אדם כצלמו ולמה שהיה זאת
הצורה שכלית ימצא בחומר כלו אינה בן חורין ולכן אנו דומים
לעבדים ולכן אנו אומרים אם כבים אם כעבדים ואם אנו
במרדגת הכנים ראוי ש' יחס עלינו ואם אנו במרדגת העבדים
ראוי שיזכר אנו לאור כי מלך יושב על כסא דין וגם נתייחס
זה הזמן להיות המלך על כסא דין למה שכלו הימים האדם
הוא מרין למיתה וג' מ' ע' ובקם בליחה וככרה על הטאקו
ונפלח לו וגם כי מ' רעה יוד בלוחות השניות ביום הכפורים
ובתבאר כל ישראל על שטא העגל רצה שיהיו חלו הימים ימי
בליחה וכפרה וש' כדיו בהם בקול מופר ותדעה — כי מלך
יושב על כסא דין וגם מפני כי כבר ביארנו למעלה כי האדם
מרין בשעת מיתה וכאז ימי הקור והגשמים אבר הם דומים
למי הזקנה והמיתה ראוי שיכופר וידון באלו הימים ושיהיה
מלך הארץ יושב לרין ואחר שהתבאר כי מלך מלכי המ' בים
יושב על כסא דין מי יאמר לכינוי זכתי לבי ג' כי השי' ירע
תעלמות לב כי מלך יושב על כסא דין ולא על כסא רחמים
והוא מורה לכינוי כל רע — אם לא יודה זה ויתודה אדם על
חטאיתו יזכר בהם יהיה נענש עונש נפלא כי מחכה פשעיו
לא יכלה ג' ולכן מי יאמר לכינוי זכתי לבי טהרתי מחטאית
ואומריו אפי' ואיפה גדולה וקטנה תועבת י' גם שניהם
הרצון בזה כי המלך י' לו לשפוט עמים כדק ולאמנים
במשפטים וראוי שימצאו משקל גדול וקטון — כמ' ש'
פלם ומאזני משפט ג' ואם זה נמצא במלך בשר דם ב' ש'
שימצא זה במלך מלכי המלכים אחר שהיה בתעלה במשפט
על הכל כמ' ש' ויגבה י' בכחות במשפט ויש בכאן שאלה
גדולה והיא זאת בימי שהארשע גמור הוא נגזר מיד למיתה
להחיות נפשו בזה העולם ומה תועיל לו תשובתו ואם שם
בתשובה נגזר לחיים ויהיה זה שיה לבינוני וס' ב' איך אמרו
זל ג' כפריס נפתחים ברה ג' והתשובה בזה כי בן יחוד
בין רבים מבטל את הגזירה ובלים הפרש
גדול בין הבינוני ובין הרשע כי לבטל הרשע הגזירה
הגזירה צריך שיעשה הוא פעולות רבות ושיהיו בלם יקות
ונכבדות מה שלא יחוייב זה הבינוני כל כך לעשות
אחר שלא נחתם גזר דינו כמו הרשע ו
ויהי רכון מלפני אלהי השמים
שיזכור לנו בזה היום
קבלת עול
מלכותו ויזכור לנו את ברית אבותינו ויעמוד מלך טוב
לצדקתו והמלך יושב על כסא דין יושב על כסא רחמים בלילה

157

כעצט פטעט ג' עבר ארס על חלול השם תשובה ויהי ויחזור
 תולין ויוב המיתה מבכרת ס' ונג' להבאני י' כאלות ג' הרי
 נתבאר מהטעמים והפסעי ס' להם כליחה ומחילה מפני
 עונים ולכן היה מאמר החכמים והמדרשים ברוח הקדש
 והנבואה והתורה כלם אמתיים ומאמרו ית מכלתי שיחלוקו
 אלו עם אל ובוה התרנו ספק גדול שיש במאמר למתכוון בו
 והנה זה כי אס היה אמת כי מה מדבר ש' ע' הוא מבר
 החכמה פתח לו הש' וכן ג' מה מדבר רוד במ' רוח י'
 דבר כי ג' וכן מה שאמרו הנביאים הוא מאתו ית וא' א' א' א'
 וחלוק הש' עכ' אמר שהטעם לכה היה מכפרת על כל
 הפשעים והמדרשים אבל האמת מ' כי יש אופנים רבים
 בשפי פשע ימחול להם עונם ד' הורה לנו המאמ' כי החכמה
 והסליחה והכפרה הצדק והמשפט ואינו כמ' ש' רשעי חומתינו
 לא יתכן דרך י' אבל הוא מצד ה' וי' והתאזה להורות
 לחטאים הדרך אשר ילכו בה ולכ' כל לויחות י' ג' ר' ל' כי
 א' שבתחלת הרעה יראה מה שהרג ונאף ועבר ע' לא יקבל
 התשובה אבל האמת כי הכליחה והכפרה מאתו הוא חכד
 ואמת וזה ידוע לכ' ר' ב' ר' ע' וד' וי' — מאחר שכתתי
 תשובה לא נעלל — והנביאים קוראים בקול גדול סוכו בניס
 סוכים ג' ולכן דהוי לכל חכם ומרביץ תורה ללמד לעם
 הלכות תשובה כמו שמלמדים הלכות שמיטה ילפי שה' מבס
 ע' ל' ביאר בזאת המס' כי אור יפה ונעלה על תכלית השלימו'
 ראוי לכל חכם שיודע סוכים כ' ר' ח' חלול בכל שבת ושבת
 עד כא היום המקדש וזכה נזכה ונחיה ונירש טובה וכרבה
 לחיי הנה ביהמזכה את הרב' ב' ר' ע' עומדת לעד י' הפך
 למען צדקו יגדל תורה ויאריך כי זה הוא לכד השלימו' האנושי
 בילא י' **ליוס ש' ישראל השנה**
 אשרי העם

יו עי תרועה ו' ג' ר' ב' פ' ק' של ר' א' חכה לישראל תקעו
 לכני בסופר של איל כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם
 אביכם ואקבל תשובתכם ואושיעכם מיד סוכים ע' כ' ו'
 שם האמר ברשמינו יורה על ענין מעולה מאד ומי שיתאר
 באמר הוא גדול המעלה עד שהאיש המאמר ימצאו בו מעל'
 רבות גדולות או מעלה זו אלהית וכבדת הלא תראה שמרעה
 בשמים לדרך את ישראל אמר אריך ישר ג' וכ' א' דוד ע' א'
 אשרי האים ג' ויודון בו שהאיש אשר לא הלך בעצת רשעים
 והם חטאים הגדולים כי הרשע יחשוב שהרעות הס טובות
 והחוטא לא כן יחשוב אבל יחשוב כי הרעות אבל הוא רודף
 חריהם שבעבור ההפעלות ולכ' א' כי האיש המרוחק מעצת
 הרשעים כי הם יחשבו כי הטובות הרעות והרעות הם
 טובות והאיש המתרחק מהם יחשוב האמת כן ילך אחריהם
 וכחר הטוב וילך אחרי ג' וגם הוא מאמר לא לכד המתרחק
 מהרעות אבל המתרחק ממושב לזים שהוא יטבי קרמט
 מהם מתעסקי בהבל דיוק וזם ובמושב לז' לא יטב וא' כ' א'
 כי לא לכד האיש המאמר צריך שיהיה גבול מהפחיתות אבל
 ג' כ' צריך שיהיה רבך אל מול המעלה האלהית והוא אמרו
 בי אס כבוד י' ג' והיא המעלה העתנית אשר אין מעלה יותר
 גבוהה ו' כ' כפי הענין הפיזיולוגי כי זו מיוחדת לאדם כמה
 שהוא אדם וכן כפי ענין התורני כי העוסק בתורה פטור מכל
 המצוות עמ' אמר שהאיש המאמר ראוי שלא יחמד לו טוב דבר

7
 7
 7

הנשים לא ירעו נפשם ויעריכו עצתם ויתר מאנה שהם ולכן
 צריך ידעה גדולה לרעה הוא זה ית-בר הנפש על הרברים
 ואלק מס עליהם כמ"ג אי זהו גבור ג' וכו' מע' טוב ארך אפים
 ג' ואמר עשה כי מי שהוא כובש את יצרו ומנסל בדוחו השם
 יגייח עליו השגרה נפלאה כו' א"כ שוטל גדולה כחוק ומי'
 פל משפטו ופל ל לרפ"ס בענינים ואל טוב ארך אפים ג'
 הרי נתאר כי מי שהוא מתאר ביריעה זו ופל להשיג ההפכה
 האמתית ואל אפרי העם יודעי תדועה ג' והנה יש בתקיעת
 השופר ב"ה תועלות רבות הן כי בעצם היום הזה תקולקל
 העולם ובו ביום מלך ק"ב על כל הכתות ומהידוע כי ביום
 סימלך מכו' יקבצו עבדיו ותקעו בשופר ויאמרו יחי המלך
 ברי לפרים ההדבר כרבותי ותקעו בשופר ויאמרו יחי המלך
 ולמה וכדאי הוא מלך מלכי המלכים אשר מלכותו וקדמה
 לכל שיעשו כן בתחלת מלכותו בין שמלכותו יהיה קודם
 בלי הפסק וכן אמר ר' ע"ה בחזונו וקול שופר ג' ולדמיון
 שהמלך את הש"י ביום הזה ואל מלכותו ואל"כ ר"ג אחר
 חזיונות המלכות ואל"כ נאמר זכרונות כי מפיר שחיות להיות
 למלך להגייח בעצמו ולתת שכר טוב למתהלכים לפניו כדוק
 ואמפטם בחסד וברחמים ולכ"ן אתה זוכר מעשה עולם ג'
 ואל"כ זכור שערות והם הדברים אשר עם י"ה צריכה לשמור
 ברי שיהיה השם מלך עלינו ולכן נאמר אתה גדלית ג'
 התועלת ה'

הרעה לשון ואם לאו דמיון בראשו ולא יתכן היות התראת
 גדולה יותר מזו וגם מצות המלך המצוה להכריז על גזירתו
 שירצה ברי שיתרה לבני אדם שלא יעברו על מצותו ומאמר
 והעבר ע"ן מתחיים בהפשו וכן כשרצה למחול החטא ומכונה
 להכריז שיבא לזמן פלו' לשם לעבודת המלך יוסר עונו ואם
 לא ישוב דמיון בראשו וכן הוא הענין בתקיעת ר"ה כי היא
 לצבור שכל ב"ה עולם עומדים לשמוע ביום ונחזמים ביום צ"ס
 המקודש וכשירדע אדם זה ישוב אל י"ה וירחמה ג' ואם לא הוא
 רשע בעונו ימות התועלת הג' כמנשמע קול השופר נראה
 ונפחד מקולו ותרועחו שכן הוא מנהגו וטבעו וע"כ נכבד
 לפני יוצרינו כמ"ס אם תקע שופר ג' ולפי' יאמרו איש אל
 רעהו ומה היום מימים לתקוע שופר ויעוררו אלו אל אלו וכן
 בתם ה"מס אל אעפ"י שתקיעת שופר ב"ה גזירת הכתו היא
 כלומר עירו ישנים מתרדמתם ונפשו מעשיבם וזכרו
 בנראים וחזרו בתשובה ואל תהיו מהשוכחין האמת בהבלי
 הזמן ופגים כל שנתם בהבל ודיק שלא יעיל ולא יזיק הביטו
 לנפשותיכם והביטו ררכים ומעלליכם ויעזוב כ"ן מביסדרכו
 ומחשבתו הרעה וישוב אל י"ה וירחמהו ה' שחבור עקידת
 וצחק אבינו שנמסר עצמו למיתה על כבוד קונו ואם ואשר
 אהבו כנפשו לקיים דברו והנה כ"ן ואל היה עוקר ונעקר בי
 אברהם אשר היה עוקר את יצחק היה נעקר לפני אביו שבמטה
 וכלאו אברהם היה עולה ע"ג המזבח כמו בנו כי אין ספק
 כי יותר היה רוצה אברהם במיתו ונמיתת כמו ולכן בעקידת
 יצחק נעקר אברהם ויצחק עד שחמל הבה על אב ועל בן
 ובראה להם האיל ולכ"ן הבה תקעו לפי' בשופר פל איל ג'
 יאמרה בוק המאמר הנכבד - ביזכות האבות אס לא יחיו

הנשים ראויים לא יזכרו להם זכות אבותם אבל כאשר הבינים
 יזכרו מעשה אבות' וידמו להם סיכבו לם וימכרו עצמם על
 קדושת הש"י כמו שעשה האב והבן או יקבל הש"י תפלתנו
 ויסמע צעקהינו ויזכרנו מיד שונאינו ולמה שהאב והבן נעקרו
 יחד ע"ג המזבח כההש"י לעשות בכל יום כ' כבשים בני שנה
 תמימים והם באים לכפרה על כל ישראל והם התמימים כי
 הם דמיו לנעקרים בהר המוריה והנה בזכות תקיעת שופר
 נזכה בתקיעת שופר הגדול כמ"ס ישעיהו והיה ביום ההוא
 יתקע בשופר גדול ע"ג אמו חייבים לכוון לבנו בתקיעת שופר
 ולהיותנו זריזים בו ב"ה האתה כוננת התורה אלא להזכיר על
 כל הרברים שאמרנו וז"ל אמ' הבה ליזכר אה
 לפני הריני נעשה לכה בשופר מה שופר מכנים כזו ומוציא בזו
 אף אני עומד מכה רין ויושב על כסא רחמי ומרחם עליכם
 והכלת' ויבנו ולכן נאמר על כן מה שהתחלנו בתחלה אשרי
 העם יודעי תדועה ג' ויהי רצון מלפני אלהי ה' מי שיהיה
 בן במהרה בימינו ואל"ן **אחר לתשובה**
 א' אמרה פושעים דרכיך
 ונחמים אליך יאזכרו אמרו במדרש לא היו ישראל ראויים לראות
 מעשה ולא רוד לראותו מעשה אלא לומר שאם חטא רבים
 אומרים לך אכל רבים ואם חטא יחיד אומרים לך אכל
 יחיד בכר יבין אר"ה לתשובה כי התשובה אינה מועלת לאדם
 ולא יבא לאדם ממנה אלא טורח ועמל לא מוילה ובלמית
 והמביא לתשובה זה הוא כי החוטא למלך מלכי המ' ביום שאין
 ראוי למחול א' אשר חטא כנגד מעלתו וב' מביא לרשעים
 לחשוב זה מפני כי בראה כי התשובה הוא דבר בטל כי אם
 התשובה תועיל לאנשי הרשע יבא תועבה לעשות לאנשים
 תועבות גדולות ויאמר אטאל ואשוב ויהי הש"י נותן מכשול
 לאדם לעשות תועבות ונאצות גדולות ובעבור אל"ה ה' דמויה
 אמרו רשעי אומתיכו לא יתכן דרך י"ה ואמר להם הנביא בשם
 י"ה כי המה דרכם לא יתקן ועצמתם בזה היה כי האדם אשר
 יעשה עול כל ימיו ולא יתכן שיהיה דרך י"ה למחול לו בעבור
 שגש בתשובה בסופו ולכ"ן חלו הרשעים כי פשעו ונמטאזינו
 עלינו וס' אנחנו נמקים ואיך נחיה ולמה שדרך י"ה בעבור
 חסדו ורחמונותו רצה שלא ימות המת אבל חסדו ורצונו להציל
 נפשו מרדף שחת כי הנפשות ל"ה המה הנא בראש ועשאים
 ראוי שיחס עליהם כמו שהאב מרטס על בנו אף פעמה לו
 רעה גדולה וכוונת האב לרחם על בנו ולכפר מה שעשה
 בנבדו כן האב האמתיר רצה בשוכפת האדם והזהיר עליה ונתן
 מחבתו על הנביאים וכוה לכלל להזהיר לישראל שישובו
 בתשובה וזה הדרך תא דרך י"ה כמ"ס החסון אספון ג'
 ולמה שאמרו אלו הרשעים שברקת אשר היה רשע לא תצילנו
 ביום טובו אמר הש"י כנגד זה ואתה בן אדם אמור אל בני
 עמך ג' ורשעת הרשע ג' ונתן הסכה בזה כי כל איש ראוי
 שידון כפי מה שעשה בסופו ואם הצדיק עשה עול כל בתקיותיו
 אשר עשה לא תזכרנה ג' וכן הרשע חס מה מחטאותיו ועשה
 משפט וצדקה ג' והסכה בעבור שסיומו היה במשפט וצדקה
 ולכן חיו יסיה ולכן יתכן דרך י"ה כי ראוי שיתן לכל איש ואיש
 כפי חסיו אשר הוא מסיים כי בראשונה עשה כדקדקו משפט
 ובאחרונה תהיה ונתרשע על מה שעשה ועשה על חן ראוי

דאף לזכור למה מה מעשה ראשונה וכן הרשע וע"כ לאמר
 סמ"ס הראשונים לא יתכן דרך ^ה שדרך ^ה לעשות דברים
 ימים כמ"ס כי טוב ויסר ^ה ג' כי אם לא יביא מחילה
 וסלח לרשעים יביא אל שיפסיד נפשו ועולמו כי הרשעים
 כסידרו כי תפוצתם לא יקובל תפסד העולם ולכן אמרו אל
 עד לא כבדו העולם היתה ה"כ' אחר ואמר ^ה ועלה במחשבתו
 לכבוד את העולם והיה מחריבו לפיכך את העולם ולא
 היה עומד עד שברא התשובה והנה אחרת אמר בתפלתו
 בתפלת החדימה ותן לנו ^ה אלהינו באהבה את יה ג'
 למען נחלנו כי אם התשובה לא תועיל יפסד העולם כלו
 וגם יתן הנפש לאבדון ואין השם ספן בכל זה אחר שהגוף
 והנפש הם פעולותיו ראוי שירחם עליהם כמ"ס אמור אליהם
 ג' וכעבור שמחבת הרשעים ועה לומר לא יתכן דרך ^ה ;
 להסיר זה הספק והמחשבה ונדמות ^ה אל של הוישראל
 ראויים לעשות מעשה העגל ולא דר לעשות מעשה בת שבע
 א"ל לומר לרביה שפ"ה שיעשו עין גדול בהתשובה מועלת
 להם וכן לומר ליחיד שא"ה שיהיה בתכלית החכמה והמעלה
 ויעשה חטא גדול בתכלית התשובה מועלה לו ; והנה בזה
 האמר יש ספק גדול ראוי לעיין בהתרתו והוא מה ^ה א"ל
 שישאל לא היו ראויים במעשה העגל לא שרבה השם שיעשהו
 בעבור ללמוד לרבי א"כ אין ראוי שיעשו ישראל אחר שא"ה
 ראויים לאותו מעשה אלא בגזר השם עליהם כדי שילמדו
 ה ירות הבאים לשוב אל ^ה וא"כ אין ראוי שיעשו שום עונש
 כ"ס שיעשו העונש הנפלא בגזר עליהם הכתוב וכן בכל
 דור ודור כמ"ס ד"ל אין לך דור שהיו בו מעון העגל וכן
 בדור לא היה ראוי ליצונם העונש הנפלא שאמר לו הנביא שלא
 יסור חרב מביטו והתשובה בזה אמרו קצת חכמי כי מה
 שאמר לא היה ראוי דוד לאותו מעשה ולא ישראל כי הרצון
 בו כי לא היה ראוי לכתב בתורה כלל למה שמביא זה חולשה
 באומנה כפי כי איך ישראל אשר ראו את מעשה ^ה הגדול
 והמראש עשו עגל אם לא היה בו שום ממשות הכל היה בו
 תועלת גדול ולכן עשו להם סוד להיפטר להם הדרך וכן לא
 היה ראוי לכתבם בכיבוי חטא דוד למה שמביא לחולשת
 האומנה בש' לומר איך נביא וקדוש כבוד כחף את אשת רעהו
 והרג את בעלה וכבר ידעת שיש פרשיות בתורה
 שקורין ומתרגמי' למה שמביא חולשה באמונת הע' והנה
 מעשה ראובן עם פ"ג אביו נקרא ואינו מתרגם והיותר
 ראוי שלא היה בכתב בתורה בעבור הסבה שאמרנו וכן
 בהרבה פרשנים ובאשר היה זה כן שהכונה בדרש שלא יהיו
 נכתבים אלו חכ' חטאים אבל נכתבו בעבור התועלת המגיע
 מהם ובעבור ללמד לרבים וליחיד כמה כחה של תשובה ;
 והנה עם שאלו הדברים הם דברי אלהים חיים אבל לא
 יסכלוהו המאמר כי היה ראוי שאמר המאמר לא היה
 ראוי שיכתב מעשה העגל מפני כבודן של ישראל או מפני
 דבר אחר וכן בדור ; ולכן התשובה האמתית היא מה
 שאב"ד נ"ך כבר ביאר המורה בספרו הנכבד המכונה
 מדע וביארנו ^ה בתכלית התיאור בסדקיו הנכחדים במסכת
 אבות וימרם על תשובת ספק קדוש והוא אם השם הקשה
 לבו מה פקעו ומה חטאתו וביאר הרב כי ברעה נדון בעבור

רוב חטאיו הגדולים והעצומים אשר בצד עשה והעונש אשר
 רצה לתן לו שלא יהיה סב בתשובה כי א מהעונשים אשר יהיו
 הז' לעונשים ולמורדים ^ה מילק מהם כח דרכי התשובה
 בענין שימותו כפי גדול רשעתם וחטאתם ויפרע השם מהם
 ולכ"ז אל המחטא את הרבים והמעט את הרבים מלעשות
 תשובה אין מספיקין לו לעשות תשובה כפי גדול רשעו והף
 שיבא ליד החוטא דבר אשר בעבורו יהיה סב בתשובה השי'
 יעלים אותו הרבר מעיניו או יקשה את עיניו ואת לכוו באופן
 שלא ישוב בתשובה וזה עניו גדול שאין למעלה ממנו ובמו
 סה א' יחפז שלא ימותו האנשים ברשעתם כן החפז לפינו
 שימות האים אשר חטא חטאים גדולים והחטא הרבים שלא
 יספיקו לו לעשות תשובה ולא הדבר כן שהשם ימנע משכחי
 הש' דרכי התשובה וכשיבא דבר לפניהם אשר בעבורו הם
 בתשובה השם יעלימה מהם או אפי' שיראה יקשה ערפם
 כדי שלא יתנו לכלום כמ"ס השמן ל' העסנו ואחר שהשי'
 יסלק דרכי התשובה מסונאיו ראוי הוא שים לך דרכי
 החטאים מאזהכיו וכשיבא לאדם דבר אשר בעבורו כפי רוע
 היצר ראוי שהשם יעלימה מהם כי אם הראשון שהוא סלוק
 דרכי התשובה הוא דרך יוסר לסלק הדברים המביאים לאדם
 לחטוא בהנה כדי שלא יחטא בעבור גדול בדתו אשר עשה
 ראשונה כמו שאמר דוד העבריטי ג' ואם אלו מכלתי ראוי ת'
 ראוי שיתן הש' חזק ובכורה בלב האנשים כדי שלא יטמאו
 בתועבות היצר ואם הדבר הוא אמתו כמו נה נה ; תשובת
 הספק למה שאמרנו חז"ל לא היו ראויים יסו אל לאתו
 מעשה ולא דוד ג' הוא מבוחר כי הרצון בו כי כפי מה
 שעשו ישראל כי קבולו עול מלכות שמים ועול תורה מה שלא
 עשה שום גוי היה ראוי למו' חף כי הסבות והמסוככים
 יביאו לעשות העגל לסתקם מעלהם כדי שלא יעשו אתו
 העין הפלילי והיה ראוי השי' שיביא סבה מהסבות בעבור
 שלא יעשהו או שיבא משה קודם שיעלה כמחשבתם לומר קום
 עשה לנו אלהים ג' או שלא היה עשה אהרן בעבור סבה
 מהסבות כי הסבות לפינו ית' אבל השי' מנעם ועזב הענין
 כפי מה שחיבבוהו הסבות והמסוככים בעבור התועלת הנמשך
 ממנו שאם חטאו קהל או משפחה חושבט שלא יאמרו כי
 התשובה אינה מועלת להם אבל אין לך דבר שעומד לכפי
 התשובה בין לרבי יסין ליחיד וכן היה ראוי לדוד כפי נדקתו
 וקדושתו שהשם יסלק ממנו זה הרעא הגדול שיסבב שהאשה
 לא תטבול בעד בועז ולא ביום אגמר לא היה עמה בעלה בעיר
 ולא שיטבול נגד ארמון המלך אבל השם לא רצה לעשות
 זה אבל לא התיחול לטבעו ולמזלו בעבור התועלת הנמשך
 ממנו כדי שילמדו ממנו כל היש ואים חכם לשוב אל ^ה השי'
 שיהיה עניו גדול מכשאל ולכן אמר המורה בפשט דרכי
 ג' כי המלמד לחכמים ראוי שיהיה האיש היותר חכם מכלם
 והמלמד לפושעים ראוי שיהיה גדול מכלם כדי שילמדו
 הדורות הבאים ואין בפשטים ובחטאים יותר גדול זולת ע'ה
 ופשיבות דמים וגלי עריות וכלם עבאם דוד כי עמא את אשת
 אוריה והרג את בעלה כחרכ בני עמון וכן אם זה הענין
 יבפר בתשובה ילמדו הדורות הבאים עם גדול עונם ורשעם

ורשעם לשוב אל יי וזהו כ"י אמרתי במאמר זה והוא ענין נפלא
 כפי טרשי הנורה והחכמה ו זהה אהנו מתפללים בכל יום
 ועם שלא יביאנו הש' מהרהורים רעים ומיזר הרע באופן
 שיזילנו מרינה אל גהינם וזה התפלה והתנהגה ראוי שיתפלל
 האדם לעצמו כי הא כיור ובראותו לעשות רצון קיוו אבל
 הכוונה בזה שהאס יקיר ממנו הדברים המביאים לעשות רע
 והמעיין לעשות טוב ולכח טוב וישר יי כי ימציא להם כחות
 כרי שישובו בתשובה ולכן היה דוד מתפלל כמ' ש' העובר
 עיני גו' ולכן צוו החכמים להרבה עם החכמים והצדיקים
 ולברוח מהרשעים למה שהרשעים יביאו לאדם להתרחק
 מהם כינה והחכמה הם בהפך ו זהה אחול כי ר' סכמדרארי
 בשה המסיים תפלתו היה חול' יודע אתה בנו שרבונו לעשות
 רצונך אבל מה נעשה שרשעים' ועבוד מלכות מעבדין
 עליו והנה אף שחל' יור' שמלכי אומות מעבדין ענינו מלעשות
 רצון אבינו ששמים אבל שאור שבעיניהם שהאז היצר הרע
 בדינו וברשותינו להשפילו ולהכניעו ואין רא' לה' להתפלל
 ע' אחר כיראות כל האדם נתונה לו אבל הכוונה בזה
 התפלה סיכור הש' מג' עיניו הרברים המביאים לחטוא
 כי כל מתנועע בריך אל מניע ואם הממון והיין והאם והדברה
 אחר מחוץ לא ימציאו האדם לא יתא' ולכן ראוי להתפלל אל
 הש' להסיר מגד עיניו כי אפי' הצדיקים יפלו ממקום
 קדושתם כשהרברים אשר מחוץ יביעו אותם כמ' ש' ויראו בני
 האדם גו' והנה עזה ועזאל שכלו ממקום קדושתם עם
 גדולת תפלתם לעשות רצון ק' גם אבל חטאו בעבוד הבטתם
 לנשי היפות כי מי יוכל לעמוד בנגדן כי כבר ידעת מה שעשו
 לשמרון עם גדול כחוננו דתו ומה שעשו לדוד ע' עם גורל
 קדושתו ומה שעשו לשלמה עם תוקף חכמתו ולכן ראוי
 להתפלל אל הש' סיכור מגד עיניו אל הרברים המביאים
 לאדם לאבד ב' עלמות יחד ובעבור זה היה תמיד ר' ע' ה'
 מתפלל אל תאסוף גו' ואומר עיני תמיד אל יי גו' כי הנשמה
 נתפסת ברשת התאוות והאוהבים רבים והעוורים מעינים
 ממנו ומחוץ ואם השם לא יעזור לאדם אין לאל ידו לבאת
 מרשת התאוה ע"כ הש' הוא המוציא את הנפש מהרשת של
 התאוה וזם פנה אלי וחנני גו' כי יחיד גו' בי הנשמה יחידה
 ואין בה כח לעמוד כנגד התאוה וא' צרות לבבי הרחיבו גו'
 הרכון כי הייסורין ממרקין והטעם כי הצרות הם רבות ואם
 הסייסורין ממרקין ראוי שהש' יהיה נושא לכל חטאתיו וזם
 דאה עניי ועמלי גו' עוד אמר ראה אויבי רבו גו' והרצון בו
 צעור שאפחד מאויבי חנם שימנעו ויהיה סבה לשל' אלמוד
 דרכיך והנה אמ' שמרה נפשי גו' והרצון בו שימנע נפשו
 לחטוא ואל יבוס ליום הדין כי אוי לאותה כונה ר' לאותה
 בלימה ולמה שהמעייקים מלעשות רצון הש' שהוא ג' ב' היות
 תחת עבוד מלכות יתפלל אל הש' שהוא יסרה את ישראל
 מכל צרותיו ובי זה יהיה להביא לאנשים לעשות רצון אבינו
 שבשמים ו היה רצון מלפני אליהם שמים שיפליטו ויכניעם
 באופן שנקטב לעשות רצונו בלבם שלם ו בילאו

אחר לתשובה

אלהיך ו גדולה
 שמועת עד פסא הקבד מכ' טובה ישראל גו' דאוי

ומחויים שידע החוטא כמה גדולה כחה של תשובה וזהה א'
 מוצאים לר'ל שאמרו שמעתי התשובה גדולה ואמרו עלי
 מאצרים זרים ונכלאים אמרו ראשון זה המאמר אמרו שנית
 שבכיל יחיד שעשה תשובה מוחלין לו וכל העולם מכ' ארפא
 משוכתה גו' כי שם אפי' ממנו מהם לא כאמ' אלא ממנו מלמד
 שבעבור יחיד שעשה תשובה שמוחלין לו וכל העולם אמרו ג'
 גדולה תשובה שזרונות נעשו לו כנגד סכא כי בשל' בעונך
 קרי לי מכשול וקרי ליה עון אלא שזרונות נעשו לו כנגד
 ועוד אמרו ד' גדולה תשובה שזרונות נעשו לו כוכיות ו עוד
 ורו חמסית גדולה תשובה שבמקום שבעלי תשובה עומדים
 אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד ו ואלו השלש
 מאמרים אחרונים הם בתכלית הצרות ונפרט השנים
 האחרונים כי איך אפשר שאמר שהעול והרע נעשו
 מעלות וזכות וזה דבר קשה לאמרו כל סכן להאמין ואיך
 יאמר ג' כן שמעלת האים אשר חטא — יהיה במדרגה יותר
 עליונה מאשר לא חטא כל ימיו ועבר הש' באמת ובאמונה
 וזה לא יוכל להיות הפכל האנושי שהאשה אשר ברה — ובסוף
 בגדה וטב בתשובה שתהיה יושבת עם הנפש הצדקניות ויהיה
 למעלה מהן בקדושה ובטהרה כי זה לא יכון ולא יהיה כ' ש'
 שיהיה מעלת הרשע אשר חטא — ואחר כך שב אל הש'
 במדרגת השכלים הנכבדים הקרובים אליו הישעים ראשונה
 במלכות ו והנה יחוייב לפי זה שמי שהאז מעורב ב' ג' ו
 בכסף שיהיה יתר טוב מאשר הוא הכסף הצרוף והאיש
 אשר הוא חומר איך יהיה לו יחס ודמות עם הנכדל כ' ש' אם
 ראשונה עשה מה שחיו ראוי לעשות וטויה את נפשו אף כי
 לכסף שב בתשובה איך ישוב למעלת הצדיקים כ' ש' שהיה
 מעלתו גבוה מהצדיק ויהיה במדרגת השכל הנכדל ו והנה
 למה הספק הארין קצת מהחכמים השבו כי מעלת
 האדם היח היותר גבוה ממלאכי השרת בעבור שהוא מודב
 מהפכים ויש לו כח לעשות דבר והפכו ו ואמנם לא יוכל
 לעשות אלא טוב כי אין ל' נפשו חומר אשר בעבור
 ישק הרעות ולכן מעלת האים הצדיק היא יותר גבוהה
 ממלאכי השרת ולכן אמרו חכמינו זכרם לרבה גדולים
 צדיקים מעצמה שמים וארץ — למה שהשמים אין להם כח
 לפעול כנגד רצון השם יתעלה אבל הם משרתיו עובדי רצון
 השם יתעלה ו ואולם האדם יש לו רשות וכח לעשות
 הרע והטוב לכן יחוייב שים ל' שם יותר רב מהשכלים
 הנכדלים והגדולים השמימיים ואם הרבר הוא כן שימטך
 מזה שיהיה השבת תשובה מעלתו יותר גבוהה ממעלת הצדיק
 בעבור כי טעם טעמא דאיסרא ולפי צערא אגריא ו והנה
 הר' מבס בפרכיו הבחרים הקשה ואמר כי יראה
 מהחכמים זכרם לרבה כי העטל תשובה והכובש את יצרו היא
 יותר גדולה מהאיש הצדיק והחסיד — אלא מעולם לא חטא
 באמרו במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים
 גו' ואמרו ג' כ' כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו ואמרו עוד
 אל יאמר אדם או אפי' לאכול חומר ולא לאכול כסד בחלם ולא
 לומר או אישיל ללבוש שטנא אבל יאמר אישמי — אבל
 אבל מה אעשה שאיבסם שמים גיר עלי מזה יראה שמי
 שפעל העברות — או שים לו תפוקה לעשות מעבירות ואח' ב'

יתחרט אל לא עשהם בעבור עשות רצון אבינו שבשמים הוא
 יותר טוב ממה שלא יפעל ^{לעולם} ולא עלה במחשבתו
 וזה ימצאנו ב' בטורים כי האשה אשר טכף את כנפיה
 וז' סבה כזו סבה שהיא יותר גדולה מעלת האשה אשר לא
 בעמלה והאשה אשר ילה הרהורים רעים אף שלא תעשה
 היא יותר נקייה וטהורה מהאשה אשר לא עבד עליה שום
 מחשבה רעה וכבר אול כי הרהורי עבירה קשים מעבירה
 ואיך יהיה האיור אי איפשי בחזיר במעלה יותר גבוהה
 מהאיור איפשי בחזיר כי הרהורי עבירה קשים מעבירה
 והנה הפילוסופים אמרו כי הכובש את יצרו אינו מעולה מאד
 אחר שיש לו תאוות רעות עם שהשכל יגבר
 עליו כי האדם מורכב מחומר וצורה והחומר אשר ממנו נמשך
 התאוות אינו שולט אחר שיש לו תאוה רעה כי כלו זהב טהור
 הוא נקי מכל סיג ומכל חלודה ואשרי אדם לא יחשב לו
 עון בעבור כי אין בדחורמיה ועו' וכיובא בזה נאמר בחנני
 י' ופנינו' כלו זהב טהור וכסף צרוף ואולם הכובש את
 יצרו אינו כ' אבל יש בו סיג וחלודה שהיא התאוה הרעה
 המגברת השכל עם שהשכל יקומם עליו והנה האיש הצדיק
 רומה למי שיש לו סוס מוכן לזוץ מלחמה כי מושא את רכבו
 לכל מה שירצה ואינם מי שיש לו סוס בלתי מוכן לא יוכל
 הרוכס לעשות מה שיעשה בסוס המוכן לזוץ מלחמה והנה
 ארסטו ב' המדות אשר פ' רבות הוא יותר טוב והנה נראה
 לתכלית המעלה מהכובש את יצרו שיש לו המדות רעות אף
 שלא יפעלם והנה יראה מדרבי הנביאים אשר אין לו מחשבות
 רעות ולא הרהורים רעים לעשות רעה הוא יותר טוב והוא
 מ' ש' ע' ה' שמחה לצדיק עשות מעט ג' אשר הרצון בזה כי
 הישם הצדיק הוא תאוה מועברת לשכל ולכן כשיפעל הצדיק
 יפעלהו בסמחה ואולם האיש אשר יש לו החמדות רעות אי
 אפשר לפעול הצדיק והמשפט אלא בעצב אחר שתאוותו מגברת
 לשכל ולכן יהיה המחשבה כשיפעלו הרעשים הצדיקת לא יבחנו
 בהם אבל יקבלו עכבים רעים בעשותם הטובות והנה
 גם כן הפילוסוף אמר כל מותרת כי אינו צדיק מי שלא
 יאמץ ביצנה הצדיקת וכן כשאר המעלות כי האית היותר
 מיוחדת להכיר הצדיק מהרעע הוא אם ישמח האדם בעשותו
 הטובות הוא צדיק ואם יתעצב בהם הוא רעע כמו שאמר ב'
 חמדות ואם הרבה כן איך אמרו חכמינו זכרם לברכה כי
 הבעל תשובה שהיא הכיבש יצרו מעלתו יותר גדולה מהצדיק
 הגמור וקצת אמרו שזה נאמר ע' הדרם להביא
 האששים אל מולת המעלה ולעשות התשובה אבל האמת כי
 מדרגת הצדיק יותר גבוהה מהכובש את יצרו — והמעלה
 תשובה אחר שמעולם לא חטא ואין במחשבתו רמיה ואולם
 הכובש את יצרו והבעל תשובה הם למטה מהצדיק בעולם
 הזה ובעולם הבא ויהיה מה שאמרו חכמינו זכרם לברכה
 במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים
 לעמוד אחר מדרגת הצדיקים הם למעלה מהבעלי תשובה
 ואם רצו רבותינו זה הוא מאמר בלתי נאות והאחרים
 אמרו כי פ' במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים
 גמורים יכולים לעמוד כי חשב בתשובתו יחוייב לשיקובל
 תשובתו שיצור ברך אחר כל ואם האיש טמא את אשה

בעלת בעל ראוי לו כדי שישתד ויחד עם אותה אשה תחלת
 פירק ובאיתו מקום וחדל מעבודת מה שישאר ראשונה בעבור
 יראת שמים וזה אינו נאות לצדיק שיעשהו אבל הוא
 אסור לייחד עם שום אשה וגם כן אי אפשר שיהיה לו אותה
 הדחמה אשר יש לבעל תשובה וכל שכן שמלאכי השדת
 לא יהיו בזה המקום כי הם נעדרים ממנו לגמרי והנה
 הרב המורה השיב כי הבעל תשובה והכובש את יצרו מעלתם
 גבוהה מהצדיקים בקצת הדברים ובקצת הדברים מעלת
 הצדיקים יותר גבוהה וחלק המצות לשני חלקים אל
 מצוות ואל שכלות השמיעות הם כמו החקקים אשר לא
 יחוייבם השכל והשכליות — כמו כל המצות אשר השכל
 מחייב אותם כמו — בעד אבואם ולכבוד לחכמים ולקום
 משני הצדיקים ולעשות צדקה ומשפט וברומה והנה
 האיש אשר יש לו כאלו החמדות רעות — הוא איש רעע ואיש
 בלעיל ואלו הם אשר לו לא יבחנו בעשות כעלות המעלה
 ועל א' נאמר הרהורי עבירה קשים מעבירה ואולם לאששים
 אשר יש להם חמדות כנגד החקקים והמשפטים אשר אין הככל
 מחייב אותם אלא מצד שהשי' בזה אותם הנה התאוות אשר
 יהיה לאדם לעש' כנגד לו היא יותר טוב מאשר אין לו מחשבה
 כנגד אלו ולכן היו בעלי תשובה בארץ והכובשים את יצרים
 יותר טובים מאשר לא יעשו כבעבור שאין לו חמדה לאלו הדברים
 ולכ' הרב הבן מאמרם אל יאמר אדם אלא בחזיר ג' כי לא נא'
 אף שלא לעשות צדקה ולא איפשי שלא להרוג או שלא לגזול
 אבל מה נעשה שאם שבשמים גזר עלי' אבל אמרו מאמרם
 בחקקים ובמצות השמיעות והוא פ' נכלא ראוי שיפרשו הרב
 כי אין כמוהו מורה — ישתבח מי שתתן לנו מורה צדק כמוהו
 היחיד לעמו ישראל בחכמתו והנה דעת הרב כי מאמר במקום
 שבעלי תשובה עומדי' הוא מאמר חלקי ומאמר כל גדול מחברו
 יצרו גדול ממנו ואף שכל בו כל אין למדין ממנו וכן ולפוס
 צערא ארבה והאמת כי מה שפ' מורנו במאמר' אל יאמר אדם
 אף לא יבול חזיר אף שישכח כל אחר כי הוא מבוחר אבל
 מ' ש' כי אלו המאמרים הם חלקיים ובערט כל הגדול מחברו
 זה אינו מחוייב כי לא היה ראוי שיקוף המאמר ב' בוללת ויא'
 כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו וראוי שיקוף סתמי במשפט
 המשפטים הדיינים ולכן נא' כי מה שרבונו הס דברו בקבלה
 שקבלו מהנביאים וברוח הקדש כי הם קבלו ביבעלי תשובה הם
 במדרגה יותר גדולה מהצדיקי' וממלאכי השדת ושכל הרם לא
 יגיע לרעת סוד זה כמו שלא יגיע לרעת זאת ההנהגה ואין
 ספק כי הם יתן לצדיק בדרכו ויכפרו מעליו והם דרשו הכפוט
 לתת מדרגה גדולה יותר לבעלי תשובה בזה לא יעשה שום עול
 לצדיק כי מי יתן שיהיו כל ע' במדרג גבוהה אשר אין לא
 ראיה כמ' ש' ארון הנביאים מי יתן כל ע' ג' אף שכל
 כי כשנרע מהו התשובה הגמורה אשר ראוי העושה לעשות ידע
 אדם כמה מעלתו גבוהה וכמה ראוי שיגמלהו הש' בי ראשון
 ראוי שיעזוב רכבו וזה דבר קשה עד מאד וב' שלא יעביר אדם
 במחשבה והוא דבר קשה עד מאד וג' צדיק כי בשיקרה לנו
 שימכא עם אותה אשה ובאיתו כרק ובאיתו מקום בלי יראת שום
 דבר יעזבהו בעבור יראת הש' והוא דבר גדול וקשה עד מאד
 וד' צדיק בעל תשובה להי' מפל ועניו בית' א' חרבו את הכסיל'
 במעשיהו הראשון נאמר לו אמת קיימת גוזל ומולד וביובא בו ועשה

כ"ב

כ"ב

תעשה צדיק וחסידי אל ירגיש להם אלץ שומעים חרפתם
 וסמכים יודעים שזה זכות להם וזה דבר קשה עד מאד ו
 פאס היה חטאנו שחטא סרבים ראוי שתשובתו יהיה כרבים
 ופודיע להם ומבלה עבדו: שביע לחכיו לאחריים יאמר
 צרכים חזאתי לפני וכל המתגאה ואינו מודיע אלא מכסה
 פשעיו אין תשובתו גמורה סג' מכסה פשעיו ג' וזה התשובה
 היא בתכלית הקום וז' צדיק השב להיות זועק תמיד לפני ה'
 בכי ובהתנאים ונשמה צדקה כפי כחו ומתרחק הרבה מהרבר
 שחטא ומטה שמו כל' א: ה' ואינו איתו שחטא ומטה מעשיו
 בלם לטובה ובלה ממקומו שבלות מכפרת עון מפט שגורמת
 לו ליכנס ולהיות עני וספל רוח ובאשר תדע מכל אלו הדברי'
 צדיק שיגבה בעל תשובה תדע שמדרגה בעל תשובה היא
 עליונה שראוי שיצדק המאמר שבמקום שבעלי תשובה עומדים
 אין צדיקים ג' כ'ם בהיות התשובה לכה אנה מכפרת לא
 מצאת עשה ויהי תשובה על מצות לא תעשה שאין בהם לא
 מיתה ולא בית אבל על כריתות ומיתות כ'ד תשובה יהי תולין
 וייסורין גמורין לו הפשרה הגמורה ובמקום ש'ם חלול השם
 תשובה ויהי וייסורין תולין ומיתה מכפרת כמו שאנו עת' י'ם
 לכאר כל זה הרי התאר במה גדולה כחה של בעל תשובה
 ושמעלת בעל תשובה היא יותר גבוהה מהצדיקים הגמורים וכי
 העומת נעשו זכיות אחר שראוי האין החוטא שישוב באותו
 הדרך אחר הלק ויפיר מהרעות אר עשה בעבור יראת סג'
 א' חלו העונות הם לו זכיות אחר שגורמ' לו לעשות תשובה
 השלילה ואמנם למ'ס' רצ' כי בעבור יחיד שפס בתכונ' מוחל'
 לו ואת כל העולם כבר ידעת כי העולם נדון אחר רובו
 ואם היה העולם חניו ובאי וחציו חיים והכדיע אה עצמו לעשות
 תשובה הכדיע לכל העולם לכף זכות וגרם לו תשובה והצלחה
 ז'ם וצדיק יקוד עולם זהו שצדק את עצמו הכדיע את כל העולם
 לכף זכות והצ'לו ואמנם למה שאלכי הזרות נעשות כשגבות
 אמרו שלא די שיעשות כשגבות אבל הם נעשות בזכיות ואמנם
 כפי דעת האומר שיעשו לוכ כשגבות כאלו כי כבר התבאר כי
 הפועל הרע ואחר יתנחם ממה שעשה שזה העשה לא נעשה
 בעבור השכל אלא בעבור ההפעלות וע' שה הרע בעבור
 ההפעלות ישאוב לו באלו הוא מכאול אחר שהתנחם וים בזה
 עוד גדול לחבמים ההתרת השכונות אין כאן מקומו ואמנם
 למ'ס' גדולה תשובה שיתבעת עד כסא הכבוד למה שהחוטא
 קר ממנו יראת שמים ולא קבל עול מלכותו ראוי הוא ליום
 החטא שיחזור פניו אל הש' וירצה להתדבק אליו בכל מיני
 דבוק כרי שימחול לו עונו ולכא גדולה תפונה שמגיעת עד
 כסא הכבוד וראוי שיחשב השם בתשובה כי הוא רצו לפני ה'
 והוא אהוב לו באלו לא קדם לו לעשות הרע בעיני ה' ולמה
 שהשמים והטט אים באותו הזמן היו אומרים לא יתכן דרך
 והתשובה אינה מועלת כמו שבארנו במה שקדם אמ' כי
 החכם והגבון ירע שררכי התשובה הם הצדק והמשפט וכי
 ישרים דרכי ה' ג' וצדיקים שהם הסבים בתשובה ילכו בה
 והשמים אחר לא ישיעו לקול הנביא יבטלו ויאמרו לא יתכן
 דרך ה' והתשובה אינה מועלת או יאמר כי הצדיקים אשר
 צעולם לא חטאו בעבור שררכם לעשות צדק ומשפט תמיד

אחר לתשובה

ילכו באותו הדרך ולא יכחלו בה אבל כשהודגלו וזכו
 צדיקים גמור' אז ילכו בה כיושר וכלי מכסול כי יפוי רובי
 ה' ג' ו יהיו זון מלפ' ויהי השמים שהא ירדו ונודו ק'
 ישראל למען שלא ינגע צדיק ולא נלד לכהל' אוביר בילהו
אחר לתשובה
 לב טהור ברא לי אלהים (ת' א' שמתקדח ליע הרע הבה
 קראו רע כמו אמר כי יצר לב האדם רע ג' ומה קראו ערל
 שחמור וערלת את ערלת לבכס הר קראו טמא שחמור לב
 טהור מכלל דאיכה טמא ש' ע' קרהו ונ' שחמור אסרעם
 סינאך ג' ישיעו קראו מכסול שחמור הריוו מ' כול מודק
 עמי והקאל קראו אכן ש' והם רותי את לב האכזביה קראו
 בכוני שחמור ואת הצבטו ארחיק מעל לבך עד כהן ו' כמו
 שראוי לחוטא לדעת כמה גדולה כחה של תורה כן
 ראוי לרשע ולחוטא ולעשע לידע הרע המגיע לאדם כעבור
 חטאו וכפעו והרע המגיע לפסם ולגוף הם בעולם הזה והם
 בעולם הבא וכמה גדול טבע הצדק והישר כי אדם יהיה
 במחמה בעולם הזה ועולם הבא כ' איהיה צדיק כמו שאמר
 שחמור סי' ג' והרשעים הם בחפך כיון שחמור רבים
 מכאובים לרשע ג' והנה הרע המגיע לצדיקים הוא על
 המעט במקרה כי י' צדיקים שמגיע אליהם כמעשה ה' שעי'
 זים רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים וזה על המעט
 אבל הרוב הולך תמים ילך כטוב ג' והפך להפך כי הרע
 כל ימיו ומכאובים יקול פחמים באינו ג' וזה דבר מבוחר
 כי הרשעים יכרתו ועוד מעט כי אין להם עמידה וקיים
 ואוי לרשע רע ג' והנה הרעות המגיעות לזה הרשע בזה
 העולם הם רבים וכל הגבאים אמרו במעלתם הע'ים שיש
 להם מעלה בקצה הזמן אחריתם הוא להכרית ובע' נרה אין
 להם עוזר וכמוך כי זרועות רשעים תפכרנה ג' וזה אינו צדיק
 שיאמר כי מבוחר הוא כפי המציאות כי הנחוק והרפתח והבחול
 והמעיד עדות שקר וההולך רכיל אחריתם הוא להכרית בזה
 העולם וכן שאר החוטאים לשמים ולבריות כי דבר מהוויים
 הוא שיאכלו מפרי מעלנייה וזה דבר מבוחר כי האוכל ממונות
 טובים יתחייב ממנו שיהיה מזוג בריאותו — ופעלו הכחות
 הנפשיות והטבעיות פעולותיהם ביושר ואמנם כשיאכל אדם
 מזונות רעים יושך מהם חלאים רעים ובאמנים וכן יקרה ג' כ'
 בפע ולו הצדק והמשפט כי האדם כשיפעל יושך ממנו שיאכל
 פרי מעלליו והרשע ג' כ' שיפעל פעולת הרשע יושך ממנו
 שיאכל פרי מעלליו ואוי לו כמ' ש' א' לרשע ג' כי אף שלא
 יהיה רע חמור אלא כפי פעולותיו לא מכאובי והנה אמ' איפן
 כי הצדיקים והחסידים אלא שיאבדו אם יקרה להם דע בקבת
 הזמן כמ'ס' זכור נא ג' ואולם הרשע' הכ בהפך שהסילכו
 לאברון כמ'ס' דחיתו ג' מ' שמת חלוה ואברו ג' והצדיק
 ברעות המגיע לרשעים באו כל ימי רשע הוא מתחולל ג' עד
 סוף המעט' וכן בלד השוהי אור רשע' ידעך עד סוף המעט'
 ספר הרעות המגיע לרשעים באופן שילך מצרה אל צרה בהפך
 פעל יומן נשמו אחרוני ג' וכן כל המענה וכן הצדיק ברעות
 המגיעות לרשעים בזה העולם וכן ראוי לאדם
 לתחוק להיות צדיק בעבור הרע המגיע

וכן נקראו הנה נפלא אותו בכלל למה שהיה מועיל בזה דרך
 אשר אכחו בדרכו כי היות ארבע רבע הוא רע גדול כי היות
 רע הוא מר ומרומם כמ"ם ראה נתתי לפניך גו' והנה הוצר
 הבה קראו רע ומשה קראו ערל למה שכל רשע ככל ותכלית
 הסכל ש"לך לאבדון כבהמה כמ"ם והנה הוצר הרע ש"ל ב'
 תארים מנוגים רע וסכל ורוד קראו טמא כי זה התאר עם
 אחרים הוא דבר בזו ושפוי והנה העונות הם בתמים והטורה
 לכפש והם טומאה והם לה גנע צרעת וכמו שהטמא רוחק
 מבני אדם כן ראוי שרוחק האדם מהטמא וכן הזהירו חכמים
 שלא להתחבר עם הרשעים בשום חברה כמ"ם אל תתחבר
 לרשע כי אהירו מזיק יותר מדבר אשר באפל העלך ושלמה
 קראו טמא כי הרשעים שואים מדריקים ושואים מעצמם
 כמ"ם נפילוכוף בה ממדות ושוא את עצמו כמ"ם הנביא און
 שלום אמר יי לרשע וכיאר הפילוכוף כי הרשע יברח מעצמו
 ויטא את עצמו כי אין בו דבר ראוי לאהבה ויטעיה קראו
 מבטל כי האים הרשע הוא מבטל כי ובטל את אחרים עמו
 וגם כי האפים הנדריקים אומרה כי כל רע הנעשה בעיר הכל
 יאמרו שהואף והגולן עשהו שלא עלה בדעתו לעשותו
 ויחזקאל קראו אבן כי הוא באבן רוחם כי תכליתו לילך
 לאבדון וגם האים הרע לא יקבל תנוחת ולא ירננס שום
 דבר כמו האבן וכפניה קראו כנוני למה שכל רע וכל הפסד
 יבא מצפון כמ"ם מצפון תפתח הרעה וגם כי הצפון הוא
 שמאל ולב כסיל לשמאלו והצפון בו אן מב' רב' שהסכל אשר
 הו' הלב לא יוכל להתנועע אלא בכבוד גדול כמו צד שמאלו
 שלב הסכיל לעולם נוטה משני הדרכים אחר לא טוב וא' רע אל
 הרע ובאשר ישער החוטא אל המומים הגדולים שהוא יהוד
 חסרון משיהיו לו חסרון כד' אחרים אם ירצה לעלות נכסו
 מני שחת ולרפאת חלו המומים ראוי שיאב חל' וירחמוהו גו'
 וכבר פירשנו ג' בפ' בראשית בחטא יודם הראשון מאמר
 נכבד לחכמים שאמרו דברים חסיו הבה לארס הא' שהוא
 קומתו וזו פניו וחיו ופירות הארץ וג' חמה ולבנה ו
 וכיארנו זה המאמר בתכלית הביאור ראוי שיעין המעיין בו
 כדי להזהיר למועשים ולחטאים כדי שיכירו הרע המגיע
 לכפשות ואי לכפשים ג' גמלו להם רעה וינסו בחזק להיות
 צדיקים ולבוב אל הא' במהרה ולמה שרוד מלכנו הוא המלמד
 דרך למועשים ולמודים הדרך דהייתי לבאר ממור בבא איו
 נתן הנביא ובה נסיים דרוסינו (ח) אלמ בבא אליו נתן הנביא
 כי בבא אליו הרגיש חטאתו אשר חטא נשם אל הש' לא כמו
 שעשה שאול ומיד בקש סליחה וכפרה כמ"ם חנני להי' כחכדך
 ואם חטאתי גדלה ער' השמים חכד חלה' ורחמיו הם יותר
 גדולי וא' הרב ככפני מעוני גו' להורו' כי החטא' והפסעי'
 הם נגעים גדולים וכתמים עצומים אחר הם צריכים כבוס
 הרבה וזה כפל בזה המומורב' פעמים כי אמר אה' תחטאם
 באוב ואטור גו' וא' כי פשעי אני ארע גו' והרצון בו כי
 בעל תשובה צריך שיכיר עונו ופשעו שאם לא יכיר חטאו לא
 יוכל לשוב ממנו וא' כי פשעי אני ארע גו' כי בחטא אשר
 חטא מבת שבע נחשבו חטאים גדולים והרהורים אשר הם
 יותר רעים ולכן אמר כי פשעיו הוא המכיר אותם והחטא
 הגדול שהיא לבב עם אה'

ה' גיש לרשע בזה העולם כמ"ם איות צדקתי חזקתי גו'
 בעבור הרעות המגיעות לרשע וחמים המגיעות לרשע בעולם
 הנשמות הוא דבר מוסר מכל החכמים כי הנפש היא
 מעליופים וכפי סדר הפשע מעל הגמיה יהיה מטה לטבעה
 ולתרכק בשכלים ה' בדלים ואם היא באינות בלתי אמתיות
 ובפחיתות המגיעות לא יוכל לעלות אל מקורה ואז יהיה נוטה
 אל תאוותיה והוא התאוה אשר הרגילה בגופה ולא יוכל כי
 בכר סרה מהגוף וכשאררה בשוקה רע' לית למעלה ובתשוקה
 לרדה מטה והוא הפער הגדולה אשר און למעלה ממנה ולכ' ח'
 ז' ב' מ' אכיס ים י' בראש העולם וא' כסופו ומשכיס לכפש
 זה למעלה מה למטה וכפי הפחיתות אשר לא יהיו תאוותיה
 והיה תשוקת להם ולא יוכל למלאה כי אין לה תכלית הגשמית
 זהו העונם אשר הזכירו החכמים אר' ים לכפש ואם הנפש לא
 ירעה מה ולא נטתה אל התאוות ולא ירעה שום דבר לא בקבלה
 ולא בדיעה אמתית אלה היא נכרית כבהמה וע' אמר הנביא
 ואדם ביקר בל ילן גו' ואמר במקום אחר ואדם ביקר ולא
 יבין גו' אחר הרצון בפסוק הראשון כי האים אשר יש לו עורר
 וכבר נ' בכיס ולא ע' שום טובה מהם זה האים ילך לאבדון
 כבהמה וכן ג' יקרה לו כי מי שיש לו עין לראות ואזנים
 לשמוע ולא נשמתם לעבודת ח' יהיה נכרת כבהמה וכן
 בשאר הדברים אשר נעשו כלים ומשרתים לשכל ולא ישתמש
 מהם זה האים יהיה כבהמה כי כמותו ילך לאבדון ולא ישאר
 ממנו מאומה ורצון בפסוק הב' כי אשר יש לו שכל המושכלת
 ולא ישתמש ממנו אשר הוא יוקר אמת כי הנפש יקרא כבוד
 בלשון הנבאים כמ"ם ואחר כבוד תקחני אם לא ישתמש
 בשכל לרעת תורת אלהיו כי היא משיבת נפש אל המלוא העליון
 כמ"ם תורת יי תמימה גו' אז תאבד הנפש כבהמה ויחזק
 מ"ם ש' ע' ה' ומותר האדם מן הכמל און גו' הכל היה מהעפר
 גו' בהפק הנאמר והרוח תשוב אל האלהים גו' ז' ש' אשם
 שרונים לרורי רורות כפי רשעם והם המיטיס והאבק ורופ'
 והם אומרים והחטאים את הרבים והעושה עבירות ביד רמה
 שהוא המגלה פנים בתול' שלא כהלכה והמלשינ' והמפר בידו
 של אברהם אבינו חלו כלם יורדים לבאר שחת ונרונים כפי
 רשעה וזוהם אנשים שנרונים כפי רשעם וח' הם נכריתים
 כבהמה והם האמר עליהם כשמתם וסרפת ורוח מפורתן
 תחת כפן רבלי הצדיק' יש אש' שנרונה ער סוף שנה ואח' ח'
 עולים למעלה ויושבים בקרב הצדיקים ועליהם אמר חכה יי'
 מורד שאלו יועל גו' ואמר רוד אהבתי כי אמע יי' גו' וכל
 המומור כלו ואזי לו ואזי לכפשו אשר הוא עובר את שארו
 ואין שארו יותר מפשו והכ' ראוי לבעל תשובה לשער כי יש
 מקום דין ומקום משפט כמ"ם ש' ע' ב' את כל מעשה
 האלהים יביא במשפט גו' ולכן ראוי לבעל תשובה לשער
 הצדיקים המתחייב לרשע בעבור שישם אל יי' ויעשה מצותיו
 חקיתיו ותורתיו וישם בתשובה קורם שינוימי הרעה כי
 הם ימי חזקנה ואז לא יוכל לשוב מאשר חטא על הנפש ולא
 תועיל לו חרטה אשר הוא מתחרט בשעת מיתתו מהרע אשר
 עשה וכל זמן שירע האדם הרע המגיע לו בעה' ובעה' ימנע
 מעשות רע והנה כבר ביארנו זה המאמר שהתחלנו בסרפת
 האינו ביהחטא יש לו מומים גדולים והארבנו בביאורו

ואומר כמעתי והכלל העולה כי הארכים הם יהיה חוטא יתה
 ככלי דעת או ברעת ואם יחזא כלי דעת והוא האדם אשר לא
 היה חוטא אם היה יודע שבאותו מעשה יש בו פס חטא ואם
 היה יודע לא ימלט אם שיחטא מצד חווק התורה אבל אם היה
 לו תורה חזקה לא היה חוטא ואם יעשה לא בעבור ההפעלות
 עם סדריעתו דע ומר ולכן היו החטאים ג' לא יותר וולמה
 שהחטא הנעשה ככלי דעת הוא היותר קל מכלם לכן היה
 מתורה עליו דאסופה ואומר חטאתי וחס'ב' היה מתורה על
 העונות שהם ברעת ונעשו בחווק התורה ולאו הם יותר חמורים
 מהראשונים למה שהראשון החוטא לא היה חוטא אם היה יודע
 וזה חטא עם ידיעתו שהיה עושה דע ומר אבל עזאו בעבור
 חווק התורה ואמנם המין האחרון מהחטאים והפסעים הם
 יותר חמורים חמור מהפועל חותם פעל אותם בידיעה ואל
 בחווק התורה כי הראשון לא היה עושה אותם אם היה יודע
 והשני לא היה עושה אותם אם לא היה לו ג' דל התורה והג'
 פעל אותם בחטאו שאינו עושה כלום והוא העושה להכעיס
 והוא האדם אשר בתכלית הרשע ולכן המתורה צריך שיתורה
 אותם על הקדר וכן אמר רוד חטאו עם אבותינו ג' ומ'ם'
 משה נשא עין וכפע וחטאה אמר משה לפני ה' בה כשעה
 שחוטאים שראל ועושים תשובה עשה להם זדונות באגנות ו
 והנה רבי מקור חשב שמתורה צריך שיאמר עויתי פשעתי
 חטאתי כדכתיב בתורת משה ביהוא העקר והקשו עליו
 רבין ובי כתיב נפא כי חטא בשגגה ג' ואחר שהתורה על
 הזדונות ועל המדרים חוזר ומתורה על האגנות אלא חטאתי
 עויתי פשעתי ביהוא העקר והרי הקב"ה כי החטאים הם
 כ' דלים כ' סג' העלונים וזה הנקראים חטא ועין ופסע
 ולא ידע על עין א' לבדו וכי חטא יותר קל מעין ועין
 מפסע וזהו הנראה כמ'ם' בתכלית דרומינו חטאתי א' דיעק
 ג' כי המתורה צריך שיתורה הדברים על הקדר וידע כל מה
 שעשה מהרע בין שגגה בין במזיד בין בפסע ומר וראוי
 שתדע כי בקצת הענינים ככרי ישן משו הנביאים על אלו הג'
 דברים כאלו יורו על עין א' והראיה עז' אומרו מ'ענה הוא
 חטא העם הזה חטא גדולה ג' וישראל כשעשה את העגל
 עשאוהו בשגגה וזה מוכרז אין צריך לבאר לרוב גלוינו וכן
 באמ' דר וחטאתי נגדי תמיד אשר הוא כאמ' על חטאת שבע
 א' תו חטא לא היה בשגגה כי יודע היה כי היתה אשת אוריה
 אחתי וכל מה שהיה עושה לאוריה היה יודע שאינו ראוי
 לעשותו אלא עשאו כפי גודל התורה והנה הפילוסוף חלק
 החטאים לג' מינים כמו שחלקום ר'ל'
 ויב'ם שחבו שהם אלו ואין הדבר כן אבל חלוקת הפילוסוף
 יהיה ע'ז' התאר כי החטאת הנעשה ככלי דעת לא קראו
 ה' לוסוף חטאת בהחלט כי הוא ראוי לסליח וכפרה אם
 לא היה הוא סבת אונת הסכלות כמו האדם אשר פעל הרע
 בעבור שלא ידע מה שכתוב והוא קרוב למזיד ויענה ולכ' א'
 השלמים שסבת תלמוד ע'לה זדון והרצון בו כי מה שפעל
 הרע בעבור שלא ידע מה שכתוב בדת זה לא נקרא שגגה אבל
 נחמ' שחשב בדרך וכל א' הכביא יוחן רשע כל למר דק ג'
 וד'תן בו כי אין ראוי פיוחן הרשע בעבור שעשה הרשע ככלי

דעת בעבור שלא למד בו אם הדבר כן יהיה סבת כן עשותו
 רשע גדול יהיה סבת כפרת עינו כ'ם' שאין הסכלות סבת
 החטא אבל הרשע כמ'ם' הפילוסוף בג' מדרות וח'ל' העמיקו
 בזה ואמרו כי הקרבות לא יבשרו על זה שלא ידע מעוים
 מהדבר ההוא אין ראוי לעשותו כי זה לא יספור בקרבן לבל
 כייסורין כאלו היה חטא נעשה בדרך וא'כ' החוטא ככלי דעת
 אם חטא בעבור שלא ידע מעונת שזה אינו ראוי לעשות לא
 נקרא שגגה ואם ידע שאינו ראוי לעשות אבל כעלל ממנו מהוא
 טמא או זה קרם לא ימנע בחטאים כי בג'אות מי יבין והנה
 לפי דעת ר'ל' אדם מועד לעולם בין ער בין יסן וראוי
 שיהיה אחר לעולם מעשות דע ולכן השגגה ראוי שיענש והנה
 הפ' לוסוף תשב כי אין ראוי למנות השגגות עם החטאים
 ולכן היה חלוקתו החטאים ע'ז' התאר ואמר שהחטאים הם ג'
 מינים חטא רשע בהמיות וזה החלוקה יתבאר ע'ז' האופן כי
 העושה הרעות לא יננע אם היות אלו הרעות אונסיות או
 בלתי רציות אונסיות שיעברו סוג האדם ג'ל' רעות אונסיות
 במזדון וגנוב ונאוף וכדומה לאלו אשר לא יעברו טבע
 האדם או שיהיו רעות בלתי אונסיות כמו האכל בשר אדם
 או בהמה או משכב זכור וכדומה לאלו וזה החטא והדומות
 לאלו וזה החטא והדומות לו יקרא חטא בהמיות ואם היו רעות
 אונסיות לא ימנע או השועל אדם אם שהיה יהיה חוטא שהוא
 עושה דע ומר בעשותו אלו הדברים אבל תאיתו יגד השכל
 בימזר ערבות הדברים הנמצא כס' ימשך תאיתו אחריה וילך
 השכל אחריו כי לא יוכל השכל לגדל התורה ואז זה האדם
 יקרא אונסיה כי יננע בעבור ההתפעלות וכשפעל הרע ועבר
 ההתפעלות יתנחם זה האדם והדומה לו יקראו חוטאים ואם
 פעל בעבור חוטאו שהרעות הם טובות באופן שחשב פרנסו
 וגנוב ונאוף הוא טוב וכי הם מהדברים המשובחים זה האדם
 יקרא רשע בעבור שאין בו חלק טוב כי האדם החוטא יחשוב
 שמה שהוא עושה הוא רע אבל בעבור תאיתו שיגד לקב'ל
 הוא עושה דע וזהו קל להרשע כמ'ם' הכילוסוף כשלא יהיה
 לו ההפעלות ואמנם הרשע הוא בלודע כי התורה יבסוף
 הדברים הרעים והשכל לא יגדל התורה אבל יחשוב שהם
 כשפ' בטבע וזה בלודע אין בו חלק טוב ולא יוכל לרפא
 לעולם אחר שהתורה השכלית נפקדת בחטאו שהרעות הם
 טובות ולא יתנחם לעולם כי לא יעשה בעבור ההפעלות אבל
 בעבור חוטאו שהרעות הם טובות ועל אלו אמר הגביא הני
 האומרים לרע טוב ג' והנה החכם ראכע זל כולל המצות
 בג' חלקים שהם מצות לביות ומצות שהם כפה ומצות שהם
 במעשה והמצות הלכות כמו מצאות ה' והאחרות והרחקת
 ג'מצו אשהו קדמין וכן שאר העקר' אשר ראוי להאמין האדם
 בהם וכן לא יחזיק את הפס ולירא' ממנו כי ת' והדומה לזו
 הם מצות לביות ואלו המצות הם גדולי הערך והמעלה למח
 ש'ש' או המצות הוא ח'ב' שהוא התחלה לכל הדבר וכמ'ם'
 והיו הדברים האלה ג' שהרצון בזה כי קבלת עול מצות
 שמים ושהוא א' ושראוי לאהבה אותו בתכלית האהבה בכל
 לבב כמ'ם' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך ואלו המצות
 הם דבר' שכלם ראוי שישו' נש'ו' ע'ז' נישא מצות אחרות ששם

ע"ט

כמה כמו שלא ישיב בשקר ואלא יהיה אדם רביל וכי אלא
 והם מצות לא תעשה הפלושים ג' ב' בלשון לקרוא ק'ם
 ולקרוא בתורה וללמד לבנות תורה כמ' ש' ש' ש' לביך
 ולספר בנביא ארז עשו כמ' ש' והגדת לבכך וכי אלא בזה
 יש מצות אחרות שהם תלויות במעשה והם מצות האזורים
 וכמ' ש' על כל אדם ואדם והרגמה נתן ה' כ' מה נעשות ומה
 שלא לעשות ללב לא תתורו אחרי לבבכם ונעינים ואחרי
 עיניכם לאזנים לא תשא שמיעה לא לפה לא תאכל כל תועבה
 ללשון לא תשבעו לא תענה ולא תשקרו לידים אל תשת ירך
 עש רשע לעריות לא תאחזק לרגלים לא תלכו אחרי אליהם
 אחרים הרי אלו שלא לעשות ומה לעשות ללב ושומרת את
 דברי אלה על לבבכם לעינים פן תשכח את הדברים ג'
 לאזנים שמע ישראל אל החקים ללשון ושמתם לידים פתוח
 תפתח את ירך לערוה ותתק פרו ורבו לרגלים אחרי י'
 אלהיכם תלכו והנה יראה כי אלו הג' מהם הלב והפה
 והמעשה בוללים כל מצות עשה ומצות לא תעשה וכמ' ש' כי
 קרוב אליך ג' בפיק וכלכבך לעשותו ולכ' ח' דור בתכלתו
 למה שהיה נשמר מאלו הג' דברים וקיים מה שראוי לעשות
 להם וירחיק מה שלא לעשות אמר בחנת לבי ג' לפעולות
 אדם ג' הרגון בזה שהם בחן מהם סבבו ומצאו בכסף
 ברזק וכמ' ש' בחנני וי' וסני ג' ואחר כך אמר שלא חטא
 בלשונו והוא אמרו זמנתי כל יעבור פי כי ח' ל' אדם מבלתי
 שיהרהר דבר מגונה בלתי נאות לאמרו אמר שאף שחשב
 מחשבה רעה לא אמרה ואחר כך אמר לפעולות אדם ג'
 והרכון כי מה מצויות שיעשו ויפעלו בני אדם מצותך אני
 שמרתי אורחות פריץ והרצון בו ששמתי מומרים על ארמותי
 על שלא יעברו בהיות פריץ ואם יהיה הדבר כן החוטא יחטא
 באלו ג' דברים שאמרו ראוי שיתודה על ג' ולכן יצדק ממ'
 בתחלת דרושינו חטאתי אודיעך ג' וראינו אחר זה לכא'
 זה המזמור אשר נמצא בו תחלת דרושינו והוא או'
 לדרו משכיל ואמ' זה בעבור היות זה המזמור נאות למשכילים
 בעבור שאמר אשכילך ואודך ג' וזאת העצה לא יאות לאדם
 בכל כמו שאנו עתידים לבאר בע' ה' והנה האשים נמצאו
 על שלשה מעלות אשים שחטאו ואחר כך שבו
 בתשובה גרם להם שיכופר עונם להם ועל אלו באמר אשרי
 נסוי פסע ג' וכבר ביארנו ששם האור לא יכול בלשוננו אלא
 על גודל המעלה ואמר כי החוטאים אשר חטאו בפסע במרד
 ובנגבה וזכו אל הש' הם מאזורים אחו' אמר כי יש אשים
 שלא חטאו מעולם והם גם כן גדולי המעלה והוא אמרו אשרי
 אדם לא יחשוב י' לו עון ג' כי לא עשה מעשה רע בעולם
 ואחר כך אמר שהוא ג' כ' מאמר והוא בתכלית הרוח והמעלה
 האים אשר לא עבר כלבו מחשבה רעה וזה האים קשה
 המציאות אם כן ימצאו בכאן ג' מיני אשים החר שחטאו
 וטהרו נפשם ורבותם ואחרים שלא חטאו כלל ואלו נחלקי'
 לשני חלקים חו' שלא עבר דוח רעה בהם או שעבר ולא גרעו
 לעשות שום רע ולכן שמינת בית המושבה היו בוללים ב'
 מיניים כי המין הג' והוא שלא עבר עליו דוח קבחה הוא קשה
 המציאות והוא אמרם אשרי ילדתינו שלא תכחיש את

מקמתנו אשר הוצין בו שלא עשו חטאת נעורים אלא בעבורו
 וקבלו כשת למקומם הללו אמרים אשרי זקנותנו שכסדה על
 ילדותינו כי היו בהם אלוה' ב' תקות ואחר זה יהיו מתעוררים
 אלו עכ' אלו ועשים ג' וראה אחר ואמרים אשרי מי בלא חטא
 ומי שחטא שכ' מוחלים לו ואחכ' אמר המזמור כי החרפת ג'
 והרצון בו כי ראוי לחטא להיות מרג' בארץ מהחטא' והעונות
 ארז עשה כעבור הו' המקוה מהם ח' כי החרפת ג' בלו
 עשמי ג' בשא'תי בעבור המכות והייסורין אשר יבאו לחוטא
 ולרשע ואמר כי יומם ולינה תכבד עלי' ירך ל' מכתך כי
 הנה המכה היא ביד ויאמרו לאדי כמו לשם האמן והוא
 הלחות הטבעי אשר בה היות האדם והנה אותו היות יבלת
 במהרה מצד היכס' במש' בחרבתי קיץ סלה ואח' כ' אמר
 גמי שראה שייסורין באין עלינו פספס במעשיו ולכ' ח' שחשב
 דור ומצא כל מיני העונות בו והוא אמרו חטאתי אודיעך ג'
 שהם החטאים הנעשים בסוג' ואח' ז' אמר העונות אשר עשה
 בידעינה אלא שע' אש' בהפעלת ואח' ב' יתורה על הכפשים
 והעונות שעשה במרד ובמעל להכעיס ח' ועונו לא כסיתי ג'
 ואמר ואתה נשאת עון חטאתי סלה אמרו המכפרים
 שאמרו ברוח הקד' אשנכסא עוד היום הזה והחמת הוא
 מחייב כי אם החוטא ישוב בתשובה שהם נשאלונו ולמה
 שהאנשים יתפללו בעבור צרותיהם ובעבור בקשת סדף
 לכיתם או שאר צרכיהם אמר כי אין לחדם להתפלל ל'
 אלא בעבור שיכפר לו עונו בשימכא שיש לו עון ח' על
 זאת יתפלל ג' אז יאמר שיתפלל אל השם שהוא נושא עון
 בעת שימכא נפשו פני ואם החוטא ישוב אל השם יהיה
 ביכול מכל המקרים העתידים לבא עניו ובעבור כי השם
 יהיה לו מחסה ויביל אותו מכל צרותיו העתידים לבא עליו
 בעבור חטאתו אשר חטא ח' ש' דק לטוף מים דבים ג' אתה
 סתר לי ג' יתן ענה לכלל אשים ואמר שילך אדם
 בדרך אשר יתן לעצמו לילך בה זה העצה היא שלא יהיה אדם
 עושה פעולות המענה בהכרח ולא למנע מהרעות בעבור פוס
 מכריח אבל ראוי לראש' שיעשה הטובות בעבור בחירתו
 וילך בדרך החיים בעבור סבלו ובעבור בחירתו אשר בחר
 באותו הדרך וימנע מהרעם כן לא בעבור מכריח כיון
 שיעשו לבסוף ולפרד כי בעבור שאין להם תשובה ללכת בדרך
 ישר ינהיג' אותם במתג' ורסן ועדיו הוא הלחי אבל יהיה
 רחוק מהם בתכלית וזה הפסוק הוא מעולה וכבר הוא
 עצה גדולה נעלות אל האשים למדרגה עליונה וכבר
 ביארנו הרם המורה בתכלית הביאור בפרק חלק
 ואמר כי אין לעשות המצות והעבירות בעבור דבר מחוץ
 אבל בעבור שהם בעצמם טובות ראוי לעשות הטוב והרע
 להרחיק מהרע בעבור שהוא רע ולא בעבור קבלת שכר
 ולא בעבור קבלת העונ' לא בע' ה' ולא בע' ה' ולא בעבור
 כבוד ולא בעבור שלא נקבל חרפה וכנימה אבל יעשה
 הטוב בעבור שהוא טוב וימנע מהרע בעבור שהוא רע לא
 בעבור דבר אחר וזו מעלה גדולה כמ' במצותיו חסן
 מאר ולא בספר מצותיו לכ' ח' כי זה המזמור יאות למשכיל
 בי' אשת העב' העובדה היקה דאניה לנשים ולא לקטנים

לקטנים ועמיו חרין וכמו שקרה לאבינום כשאמר אל תהיו
 בעבדים ג' יקרה מזה מצדוק וביתוס יבאו למה שחשבו כי
 אין תכלית בעשיית המצות אלא הם בעצמם כי אין ראוי
 נעש יתן אלא בעבור השכר המקיפה מהם ואמר כי א' ט' ג' נ' ט'
 לא היה מאמין שם סדר לא בעה ולא בעתה ואמר לו חכמים
 הזדונו בדרכים כי זה הלימוד אינו כזה אלא למשכיל לא
 לשאר אנשים והבן זה הענין כי הוא ככלא ער מאד ויהי רצון
 מלפניו א' ה' השמים שיבא העת אשר נדויקם יראו ושמחו
 ועולתה תקפחן פיה ויהיה הנאמר עליהם רננו נדויקם כח'
 אומר ג' לאו ו
 אמרתי לו חנני רפאה
 כי האתי לך ו (דרש ר' יהודה ב"ר אלעאי לעתיד לבא
 מכיא הכ"ה לצי הרע ושחטנו בפני הדריקם ופני הרשעים
 הצדיקים נדמה להם כהר גבוה תלול ו הרשעים נדמה להם
 כחיט השעיה תלול כוס והללו כוכים נדויקים כוכים
 ואומרים היאך יכלנו לכבש את ההר הגדול הזה ורשעים
 כוכים היאך לא יכלנו לכבש את חוט השעיה ו חף הבה
 תמה עמהם ס' כי יפלא בעיני שארית העם הזה ג' בעיני
 יפלא באם י' אלהים ע"כ (כמו שהרופא יחוייב שידע סבות
 החללים שאם לא ידע הסבות לא יוכל לרפוא החללים על
 תחליטם כך רופא הנפשות יחוייב שידע סבות תחולת הנפש
 למה שיריעת הסבות יבקש לטלוק הסבה וירופא החולי ולמה
 שרוד ע"ה היה מריבם בעצמם שהיה חולה וחליו היה שהיה חונה
 הגוף והיה על ערש ד' והיה סבת חלו למה שהנפש עשתה
 מה שאין לה לעשות והוא החטא העצום אשר חטא בבת שבע
 היה מבקש שירפא הש"י נפשו שהם חורי ג' ו' וכאשר מי
 שייקרוין בחיין עליו ופספס במעשיו וכאשר אין ערוד ממיית
 אלא חטא ממיית וכאשר אין מייתה בלא חטא ואין יסורין בלא
 עון ואם הנפש יקבל רפואה הגוף מהרחינכל כאשר והיה חס
 שמייע תשמע בקול י' אלהיך ג' ו' אשר הרצון בו כי אם
 הנפש יהיה בריאה וטובה לעשות רצון קונו אז יבדק הש"י סבת
 הצריאות והחוליה שהם המזונות והמימות וגמץ שיוסק החוליה
 ואם וברך את לחמך ג' ו' והנה אמר החכם האלהי ר' אב' ע'
 כי עבדי הש"י לא יטורכו אל הרופאים
 כלום בתלמוד כל אותם השנים שמלכו רבא ורב יבך חומא
 לביתא לא חזל וכמ' ש' ביתא דלא פתח לעניינא פתח לחסייא ו
 הרי התבאר שסבת הצריאות והחוליה בעם י' החטאים
 והפסעים והמדרים לכן יחוייב שידע הרופא לרפאתם ולכן
 ראוי שכתב סבות החטאים והנה הסבה הראשונה היא היצר
 הרע וכמו שכתב ממונו ס' ו' ועפ"כ רבים וראיתי
 לבאר לך מהו היצר הרע כי אף החכמים אשר בזמנינו זה
 אומרים בפייהם יצר הרע לא ידעו מהו ו' והנה יס' בן לקיש
 אמר כי יצר הרע הוא סטן הוא מלאך המות והוא שהשיא את
 מאה והוא הנפש הקדמוני וראוי שתדע כי האדם הוא
 מורכב מגוף ונפש וכעבור שיתקיים האדם האשמו
 ל' כחות כרי שישלם מציאותו והנה הבח הוא המצא בן הבח

169

הזן ויש למה הכח ג' כחות בח' לשנות המזון תמורת מה שנתן
 וכח להצמיח בו זמן הגדול וכח להוליד דומה לו ואלו הב'
 הח' נקראו כח הצומת והב' נקראו כח מוליד ואלו הב' כחות
 ימצאו בנפש הזנה והב' כחות הראשונים הם לקיום האיש וכח
 הב' ימצא לקיום המין וכדי שיצתק ההווה הנפסד עם הנצחי
 כפי האפשרות ולא היה אפשר לישאר באיש האדם לו דמיון
 השותפות במין וכמ' ש' ל כל מי שאינו עובד בברייה ורביה
 גורם לשכינה שתתלכ מישראל סג' להיות לך לאלהים ולזרעך
 אחריו אמתיו הוא לך לאלהים כל זמן שזרעך אחריו וזה
 הכח והנפש נמצאת בכל הצמחים והב' ח' והאדם והב' ח'
 יש לו זאת הנפש ונפש המרגשת אשר ממנה נמשכות כל
 הכחות החיצוניות והפנימיות כמוה' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 הצומת ו' המרמה והזוכר והאומר ונמשך מזה כח להתנועע
 אל הנאות ו' ברוח מהמזק א' ח' הב' ח' יש לו כח הזנה עם שני
 כחות כוללים והיא המרגשת אשר נמשך ממנה ההרגש
 והתנועה ואזכרם הנפש זה הנפש בעבור שהב' ח' האותו הנפש
 ירבים הנאות והבלתי נאות ויתנועע אלהן ויתרחק מהן
 כדי שיארג פו ויתקיים מינו ובעבור ש' הרבים הנאותים
 כפי הטבע לב' ח' הם ערבים מאד והמזיקים לו הם עצבים
 ומרים יתנועע אדם אחר השגת הנאות ואחר השגת המזיק
 יתאזה להזנוע אל הערב ויתאזה לברוח מהמזיק ובזאת
 התאזה יתאזה ויתעורר אדם אל הרבים הנאותים ויברח
 מהרבים המזיקים וזה הכח אשר יתהווה אחר ההשגה יקרא
 כח המתעורר והוא אשר בעבורו יזכר ע' ח' לקיום איש
 ומינו וכל כחות הנפש הם בב' ח' לקיום האיש או לקיום המין
 ואם כ' נמצא באדם הנפש המושכלת ומצאו עמה כל הכחות
 הקדומות והם הנפש הזנה עם בחותיה ונפש המרגשת עם
 בחותיה המניעים והמסיגים למה שהקדם בזה המזג מכל
 הב' ח' צריך שיקח מהמזון כפי השיעור לא בתוספת וכן
 ג' כ' כשיבעל ראוי שיעשהו באופן בלא יבכיר את עצמו וגם
 כי כל כחות הנפש כמו זנה והמרגשת אינם לתכלית האדם
 בעבור שיתקיים הגוף והמין אבל הם כלים כמו שישיב הנפש
 המושכלת שלמותה והוא הידיעה ועשית פעולות המעלה אשר
 בהם יתעורר האדם מהב' ח' ובעבור חלו באמר נעשה אדם
 בכלמו כדמותינו לכן יחוייב שיתנועע האדם לבקשת
 השלימות הגופני והוא לבקש המזון כדי שיטטר הגוף וגם
 שיתנועע לבקש השלימות המיניי ויתנועע בפי מה שהוא אדם
 ואם ילקח האדם מהרבים כפי מה שהוא צריך לקיום הגוף
 והנפש ויעזוב המותר ויתנועע לבקש השלימות והמעלה אז
 יהיה האדם בכלל אלהים ובדמותו ויהיה הגוף והנפש עבדים
 לש' ויהיה כאמר עליהם חנני חמירי אלהים חתם כי הגוף
 והנפש יעבדו את הש' עבודה כמו שיעבדו הגרמים השמימיים
 מכלי פנות אל אלהים אחרים ואם יפתאם האדם בבקשת
 העריבות ולא יקח מהרבים שיעורם אבל יחשוב כי הערב
 הוא התכלית ובשרט באכילת הדברים ויבקש מהמזון מה
 שהוא ערב לבד אז יקרה האדם דומה לבהמה ויהיה כאמר

וישיחם אדם ביקר ולא ילך ג' והנה בעבור כי האנשים
 יקיים ג' יטריבו לזנות מעל אל לקיחת המזון והמשגל כרי
 לקיים האדם והמין ששבו שהכריז ערכים הם כדכילית ובעבור
 האנשים אחרים ראו שזרף האדם לקיים ג' ואלא כי יתו
 המזון והלבוש והכסות ואלו הדברים לא יתנו כי אם בכסף
 וזהו הענין תאוה וחשבו שהעושר הוא התכלית ובעבור
 מהאנשים אשר יש להם עושר וקיימים רבים יש להם שלטנות
 ומעלה על אחרים חשבו שההנהגות והיות האדם שר וגדול הוא
 התכלית באופן שאבד מהם התכלית אלא בעבור ונברא
 האדם והוא העבד דההשכלית והוא שלימות הנפש כידעתה
 והמעלה בעבור זה חטאו האנשים ופנה כ' ל' לרכוש הראשונה
 חטאו בבקשת העריכות הגשמי ובקשו אותו כאלו הוא תכלית
 התכליות ויכרח מהמזון המוגבר לערכות כאלו הוא היה הרע
 הממית ולאנשי אחרים יבקשו העושר והכבוד כאלו הוא תכלית
 האדם ובקשו הגדרה והגדולה ומשבו אחרי הדמיון א"כ
 הנפש המרגשת הוא אשר ישוה הרברים ראשונה ואח"כ יצוירם
 הבח המדמה אם כמשך מזאת ההשגה מכלתי ס' ס' עם עמה
 השכל אז האדם ממשך בתנועתיו כבהמה ויהיה כאמר עליו
 מצ' ש' ע' ה' מותר האדם מן הבהמה אין הרי יתבאר כי
 היצר הרע הוא הבח המתעורר המתחייב מהבח הנפש המרגש
 שהיא הבח החיוני עם שתוף הבח המדמה וזאת התנועה יונח
 בכל ה' ח' ואם ה' ח' לא יתנועעו לבקשת העושר והשלטנות
 מצד כי אלו התנועות אינם לאדם כמה שהוא אדם כי אינם
 שלימות לפי שהשכל לא יגיש הבח המעורר בעבור הדמיון
 אז אלו התנועות באות מהיצר הרע הנקרא מכח מתעורר
 אלא יתעורר האנשים לא אל טוב כמה שהוא טוב ואם
 האדם ישתמש לקחת המזון והמשגל כפי השיעור הראוי
 להשארות האדם ולקיים המין ושתמש בבקשת הכסף והזהב
 ונאזר הדברים הצריכים לגוף כפי הצורך הצריך להם אז
 יתנועע כפי השכל והבח המתנועע שהוא היצר יתנועע אל
 אל הטוב כמו שהשכל יז ידעו כי האדם כפי שייך בשכל שהוא
 טוב ואח"כ יתאוהו התאוה ויתנועע האדם בעבור הטוב
 ויכרח מהערה כפי היה מיוק ויבקש המזון בשחול באות אז זאת
 והתנועה היא מהיצר הטוב אשר הוא השכל והתאוה אז יקרא
 יצר הרע וכל מי שיתנועע מצד הדמיון והתאוה בכל תנועותיו
 הוא רשע וכל מה שיתנועע בעבור השכל והתאוה ביהמה
 שיאמר השכל יתאוהו אין לו חולק על זה הוא צריך גמור וכל
 מי שיתנועע פעם מצד הדמיון והתאוה ופעם כפי השכל
 והתאוה אלו האנשים יהיו פעמים צדיקים פעמים רשעים
 כמ' ש' על חודק שפעמים היה צדיק ופעמים היה רשע ורע
 ביה האדם כפי התאוה שום דבר כפי השכל ויתנועע אליו ולא
 יתאוה שום דבר אבל מה שיאמר השכל שהוא כמות יתאוה
 התאוה משכתי שיהיה לו תאוה בנגד השכל זה האדם יקרא
 צדיק כפי חלקיו ואם יהיה האדם לושכל יצר ויורה לתאוה מה
 הדמיון לעשות ויתאוהו התאוה תאוה אחרות רעות מתנגדות

לשכל ואמנם השכל ינגד לתאוה וימנע התאוה ללכת אחר
 השכל זה האדם יקרא כובש את יצרו ואינו כמעלת האדם אשר
 אין לו תאוה שינגד לשכל ואינם הוא למטה ממנו כמעלה
 ואם יהיה האדם נמשך לדמיון ואין לו תאוה מתהפכת מהשכל
 אבל יחשוב שהטובות הם רעות והרעות הם טובות זה האדם
 שיאמר רשע גיגור כיה א רשע כפי חלקי הנפש ואם יהיה
 האדם כמשך בתנועתיו אחר התאוה והדמיון אבל השכל ינגד
 לתאוה ויחשוב שהרע ומר עשות מה ביגור התאוה והדמיון אבל
 יכח הדמיון לשכל זהו זה אינו כ' כ' רע כמו הרשע אחר
 שהשכל דואה שמה שהוא עושה הוא רע ומר הרי יתבאר מה
 מהו היצר הרע והיצר הטוב וגמה מיני האנשים והאנשים
 ראוי שרע כי בתכלית לדעת האדם שהוא יתנועע
 כפי ההרגש ויתנועע לרברים הערכים כמ' ש' לפתח חטאת
 רובץ וכמ' ש' יצר לב האדם רע מנעורו משיעור לצאת ממעי
 אמו כי הבח השכלי הוא בבח אז אינו נמשך כפיטל ולא
 יתנועע אדם ממו' אלא אחר בואו אדם ויר' אצרו סקרם
 יצר הרע יצר הטוב יב' ס' ובעבור שמשעה שיבא מבטן אמו
 האדם יתנועע אל הערב בבקשת המזון ויתנועע אל אלו השני'
 שאמרנו כפי הדמיון ויתנועע לרברים המענגים כי הם
 צריכים להויתו ולג' דולו היה התנועע הגשמי גדל עם כלל
 האנשים ולכן היה קשה להכניע זה היצר באדם ובאשר הנער
 ישתמש בזה התנועע ואינו שומע בק' ל' אביו ואמו זה האדם אין
 לו תקומה וכמ' ש' התורה כי הכן הזולל והסובא ירגמוהו בכל
 אשפי העיר כי ירדה תורה לבוף רעות וכמ' ש' ימות זכאי ואל
 ימות חייב וכמ' ש' הפילוסוף על הכל ראוי להרחיק האדם
 מהתנועגים הגשמיים כי בשמרגילם לא נוכל לשפוט היטב
 שאדבר ולכן קרא השילוסוף כ'תי מסתפק והוא הנותן
 כפשו לתנועגים הגשמיים בלתי יסר כי מי שיש לו זכות
 הפחיתות והוא תענוג המשוש והם האנשים הנמשכים אחר
 חבילות המותרות והכחאבות ואחר שתיות היינות ואחר
 תענוג המשגל אלו האנשים לא יסובו מפני כל ואין להם
 תקומה למסלתם כי בכל יום ויום יוקיפו להרע כמו שאמר
 הפתי והתאוה בכל יום עסיפו וכשהם גדולות יבו המושכות
 הלא ידעת מה שאמר תורתנו אחר חומרנו ויראו ככות האדם ג'
 הרצון בזה כי האנשים האלהיים אחר שנתנו עצמם לאותו
 התנועג כמו שאמר שם אמר לא ידון רוחי ג' והרצון
 בו שאחר ששום אדם ימשך אחר תענוג הכשר לא יוכל הנפש
 המושכלת לשפוט שום דבר על חמתו אף אחר הזקנה והפחית
 אפילו שיחיה אדם מאה ועשרים שנה הלא תראה שבעבור זה
 החטא המגונה נפטר העולם כלו בעבור תענוג המשוש
 ובמלנו נח ובינו בעבור שזמלטו מחרפת אותו החטא כי לא
 קרב אל אשה אלא אחר חמש מאות שנה כמו שהעיריה התורה
 עליו והיו נח בן חמש מאות שנה ג' כי הרחיק עצמו
 בתכלית הריחוק כדי שלא יסתוהו אנשי דורו ולמה
 שהנפש המרגשת נמשך בכל הגוף והמניע לה הוא
 הצדקות הגשמי ובלול כל כחות הגוף כי אחר שהם גשמיים

44

לא ישיגו אלא דבר גשמי ולכן העריכות שלהם גשמי
 והוא גדל עמו מתחלת הכריתה והוא עריכות גדולה
 העריכות הגשמי והנפש היו גשמי קדם למשכלת כמה שנים
 לכן היה היצר הרע הר גביה בתכלית ולכן היה קשה להכניעו
 וכלן הצדקים רמה להם היצר הרע כאלו היה הר גביה
 אשר אין להם יכול לעלות אליו ומצד גדל המחשבה אשר יכלו
 לכבוש אותו ה' בוכים נאומים ג' ולמה שהרשעים אין להם
 פנים יריעה ולא נסו ללכת בדרכי חיים ולא נסו ג' ללכתם
 אותו רמה להם כמוהו הערה ובוכים בפיה גמורה שאין להם
 תקומה למפלעם ואמרין האך לא יוכלו לכבוש את חוט
 השערה בזה ואף ה' בה תמה עם כל מהבתות כמא' כי
 יפלה בעיני ג' הרי יתבאר הסבה אשר בעבורה יטו האנשים
 אל התענוג הגשמי והוא החלא המזיז ועד כי החטא הגשמי
 והוא תענוג המשוש יתח' ק' לכת' חלקים כי בכר יחטא
 האדם באבילה גסה ונאבילת הדרכים המאמסים הבלתו
 ראויים לזבל ויח' א' ב' ב' בזמן ראוי וכזמן שאינו ראוי ובאשר
 הדברים אשר היה ראוי שיהיו משוערים וכבר יחטאו ב'
 בשתייה כי אבילה כלל שתייה אינה אבילה ולכן נקראת
 השתייה אבילה והאבילה שתייה כלסון התורה וכלסון בני
 אדם דאמרי אינשי ג' תא ונסתה ואלו ונסו וכן אל
 ק' המאמס הם מתחרין וכל' את ר' ג' התמימה וזלל וסוכא
 כי האשר מכין האחר ולא נאמר עשירים אלא במעט מהחמר
 ואמר ש' כי וזלל וסוכא ירש ומשך מזה חטא יותר גדול
 מאלו וזה החילוף כי משמעות הין והאבילה ב' תי' ראוי
 יתחום הגוף כי יתרכה הרס וימחק מהם הזנות במ' חכמה
 עם וכלסון החלו ערים חמ' מין וכתיב בתורה כלס' יחזו בתורה
 ואמ' ג' וזלל וסוכא כי האבילה והזנות יאשכח קבתם
 לקצתם האבילה הבלתו ראוי והשתייה מגונה והחילוף הנמאס
 ולכן מנאס החילוף בחטא ח' וקראם כלס' בשם ח' בלתי
 מתקפק ובלתי יר' והאנשים מתחלפים כאלו הנ' חטאים כי
 ים מהם שחוטאים באלו בתכלית ומחם שחוטאים באבילה
 ובשתייה ביותר ובמשגל ביותר וכן סבת אחרת וחלקיות
 פרישות המביאות לזרם לחטוא אבל נעזבם עתה ליראת
 האריכות ואחר שהנחנו סבות החולי ראויים אמר אף יתרכאן
 אלו הסבות ולמה שהסבה היותר גדולה היא התענוג
 הגשמי אלה הוא סבה להסיר החששים מדרך השכל ראוי שכל
 תחלה בירפואתו והנה אמרנו דחשונה כי תענוג הגשמי הוא
 קפחו להכניעו מפני שה' כולל כל חלקי הגוף ב' הוא קשה
 להכניעו בעבור שגדל עמו כלנו ג' בעבור חוק העריבו
 המוכח בו ד' הוא קשה להכניעו בעבור קרימתו על היצר
 הטוב ה' הוא קשה להכניעו בעבור שדענו הגשמי
 ינוג אל ההוה והשכל אל העתיד ולכן יוכל תחלה ללכוד את
 השכל טע' ד' מהדברים החיים יעשו בחזק מהדברים
 העתידים והמשל בזה כי המשגל הוא ערב מאד בהוה
 ונחלו יסין שהוא ערב מאד בהוה והשכל יסין שהוא מתיק
 כע' יד' ולכן יוכל תחלה ללכוד השכל במ' החילוף כז'
 דר' ד' הכבוד

מזדוה רכזות סוד הדרכים כלל הוא שישיג האדם הרע ומניע
 העצבים הגדולים אשר ישיגו להר' בע' ה' ובע' ה' בעבור
 המשך האדם אחר התענוג שיקרה בכופו טיבולו דמו ושאר
 ואח' כ' יקום כהמתים ובמא' ע' הוזהמת כאחריו ג' ו
 ואם יהיה קטן שלא יוכל לרעת התכלית המגיע רחוי נחב והם
 שידרכו לכבו בדרך ישרה וליסר אותו על התענוג ר' מי
 כמ' ש' טעה שמענו כנים ג' כי בן הייתי לאבי ג' ורוכ' א' היות
 סעה לא באו אלא להזהיר את הבן שילך בדרכי האם ובמוכרו
 ולמה שפס המרגמת כולל כל חלק הגוף נתן הבה על כל
 א' ד' אכר מצוה לעשות ופלא לעשות כמ' ש' כמה מעבר ורצה
 הבה ליכות לישראל מיצר הרע לפי ה' הבה להם תורה ומצות
 ולכך משפס נחש על חוק ג' רמז' למם ולמה שהתענוגים
 לא יוכרו אלא בעצבים נתן הפ' לעובר על המצות קללות
 בי רצות כמו שתרחה נהר' הרשון והכ' אס' בחוקתי והיה
 כי תבא וכעבור מהתענוג הגשמי לא יסר כי בעצב גשמי
 מיוחד וכתענוג אחר גשמי אמר התורה שחם יעשו חוקים
 ויפסטיס באופן שיחה האדם כפי התורה והמנוחה
 ימצאו כל העונות הגשמיות ואם לא יבאו במקומם מכות
 גדולות ואמנות וכעבור זה האריכה התורה ביעוריים
 הגשמיים ובעצבים גשמיים ולא האריך ביע' ר' הנפש אלא
 ברמזים והוא דבר נפלא למה האריך ביעוריים הגשמיים
 ל' ב' יסירו התענוג הגשמי כי התענוג רוחני לא
 יגיבה האדם החוטא ולא המבאוב הנפשי ולמה שהיב'
 הוא הנק' עמנו תמיד ראוי שיהיה בתורה המצוה דקה עמו
 כמו ש' אמר שלמה ע' השלום קצרים על לכך תמיד ונ'
 נהר' בו כי אס' האויב הוה ב' הצורח ק' את המו' ראוי
 ש' היה ב' כמו שאמר ק' ארס' ל' ג' חכמותיו ג'
 ואם האויב גדל עמו כלנו דחוי שיהיה המרחיק את האויב
 גדל עמו ולכן כזה התורה לגדל הכנים על כי התורה
 ואם האויבים הם רבים העומדים את האדם והם ר' חס'
 אברים ומ' ס' מכות לא תעשה ראוי שיהיו רבים ואם
 האויב יס' ג' הדברים החיים וכעבור זה יחטא ראוי שיהיה
 עוזרי האדם ממצאים גם כן בהוה ולכן היו מתן סברך
 של מכות בזה העולם כמו שאמרנו לגד' את האויב ה' כי
 תכלית הזמית הוא בעולם הבא והכ' החסרון והנה
 אזל' כי רכזות זה החולי המזיז הוא נרעת התורה והמצות
 כמו שאמר בני אס' פנע' כ' מ' ח' זה חשכהו לבי' המדרס ג'
 וזמ' ה' הוא התענוג הגשמי שכן קראו ארסטו חוט המוס'
 הוא חרפה לנו כי תורה ימבא רכזות זה החולי יתרכאן
 מזנו באופן שלא שאר כלס' כמו שאמר שלמה עליו
 השלום רש' ז' תהי' לדרך ויסקי' לעצמותיך ואל' ירען חיים
 היא למח' יקום ב' ותמימה מחאמר ותה' כיריעת
 התורה ז' א' בית כס' יומם ולינה בזמן וככל שאר
 זמני האדם ויכלנו משאר התאוות המזיזות כי ידע' כי העומר
 אינו התכלית וכי הוא הכל' כי לא ירד אחר האדם בכורו וכן
 דר' ד' הכבוד

המדות ידע סכלו הכל ויהי יסור מאזנה בידו בעת האכף
 אל עמו מכל העשור והריוח הכל יסור נפשו עם התורה
 ועם המעשה הטוב והרע ככל שאלך ללכתו
 ולתורתו זה עשה פלמה ע"ה ספר קהלת למתבונן בו הרי
 התבאר איך יוכל האדם לכבוש את ההר הגדול והוא
 היציר הרע ואם יהיה אדם נולד מזרע מרעים ויעשוק בתורה
 היא וכייהו מזה הטוב הרע המכא בו כי גדולי חכמים היו
 גרי כרך וכו' לחכות תחת כנפי השכינה ומימיהם אנו שותים
 ועל פיהם אנו חיים כמו שמשוהו אבאליון ואנקלוס הגר ורבי
 מאיר ואמרנו ח"ו ל מכני המין למרו תורה ברבים וההרגל
 והלימוד בה תמיד יסיר ג' כ' טובע האשמים המורגלים לעשות
 רע וגם כן הידיעה והחכמה יודיע לאדם איך היא הדרך
 הנשירה ואיך יגיע האדם אליה וכמ"ס אל מול בני המנידה
 ג' מכאן שהאמצעי משבח ויריעת התורה והחכמה הוא יורנו
 בדרך הטוב כמ"ס סכל דרכיך דעתו ג' וראוי להכיל מהסבה
 המביאה לאדם לחטוא והוא הלימוד מצעלי הרשע שלא
 יתחבר אליהם בשום חיבור כמ"ס סלא ילמד מהם אבל יבקש
 לעולם אש חכם שילמדוהו שיהא ירא שמים כמ"ס והוא שהיה
 הרב דומה למלאך יי באהות ויתחבר אל הטובים בכל מיני
 חברה וידע גם כן האדם שהרעות אשר יעשו החטאים ויש
 להם עושר ומעלה וכבוד שזהו במקרה ועל המעט כמ"ס
 פלמח' ה' יש צדיקים שאינם אליהם כמעשה הרשעים ג' כי
 מלת יש הוא על המעט וכל מה שהוא על המעט לא יבנם בשום
 חכמה כי העולם נדון אחר הרוב ועל הרוב הולך בתום ילק
 בטח ואור צדיקים כאור נוגה ג' והרשעים הם באפלה
 כמ"ס ררך רשעים באפלה ג' ועונותיו ילכדונו את הרשע
 ובחבלי חט איתו יתמך וכשבא וימו הוא ימות באין מוסר ובאלו
 החיים יעשה רעות רבות וישיג כבוד אולתו ולכן יחוייב
 שיעונותו ילכדונו את הרשע כי הוצא לוסקל אולישרף או לידון
 באחר מארבע מיתות בית דין האשמים הגדולים והאשמים
 והשקרנים ופאר האשמים הצדיקים והעומדים שכלבטח
 במדרי משכיתם וזה מרע לחם וכל הנביאים והחכמים
 זולאים להראות לנו כי יש דין ומשפט בעולם הזה ובעולם
 הבא כי השם הנותן סדר טוב לצדיקים וכפרע מהרשע' ואפי'
 בשתראה רשע השעה משחקת לו אחריתו יהיה להכרית כמ"ס
 אסף על ספק צדיק ורע לו והפירושהאז' עד אבא אל מקדש
 אל ג' איך היו לשמה כרגע ג' בימותו כמ"ס באין מוסר
 וימות הגוף והנפש בבת אחת וכל הטובות אשר קרו להם כמו
 מי שייטן ורואה בחלום שהוא מלך והקיץ וריקה נפשו וזם
 בחוס מהקיץ ג' כי הכזיון רבקה לכנס כי היא נמכרה ונמס'
 והולך ללכתו כח מחיות היער וזה לאיקרה לצדיק ביאחר
 שימות נפשו תלקח ממקום עליון כמ"ס בעצתך תנחני ג'
 וכמ"ס אף אליהם יכדה נפשי ג' כי אף שימות הצדיק עם
 הרשע נפש הרשע הולכת ללכתו ואמ"ס נפש הצדיק נלקחת
 אל מקום עליון וזם כי יקח יסלח ומקום הנפש הוא השמים
 שזהו מקום הרחמים כמ"ס מילי בשמים ג' וזהו הדין בו
 כי היא מואסת זה העולם הגשמי בהם זקק אל מקום הרחמים

בהוא השמים והף שיאכד הב' והנב הוא דבק ב' וסאר נחמי
 לעולמינו ולמיתו כמ"ס בלה שארי ג' הכף מה שיקרה לרשעים
 כי הנה רחוקך יכדונו ואמר ואני קרבת אליהם ג' כי
 אהר בקות בני הוא טוב כי יסאר נחמי לער בהדבק בשי אחר
 המת וישיג כפת כרד נפשו מעל בניות השגות אלהיות גיה סלא
 ישיג בעת היותו עם הגוף וזם שתי בוי אלהים מחסי ג' ורע
 כי זה הספק מצדיק ורע לו רשע וטוב לו אף שהוא על המעט
 כמ"ס יכיר לאכסי מדרך הנכונה והנה אל דוד עם חכמותיו
 נרוב חכמתו ואני כמעט נטיו רגלי ג' ורפואת זה החולי הגדול
 אלא לרפאת ממנו שום אדם אלא כבוד החכמים בייסות בתי
 בכספיות ובתי מדרשות כמ"ס עד אבא אל מקדשי אל ג' כי
 באלה המקומות חקדושים ישמע דברי החכמים וחירותם
 ויכארו במופת שהרשע ילך ללכתו ויהיה נכרת בבהמה ורצדיק
 יסאר נחמי ודבק עם הש' וזה אף לידע אדם לרעו זה לא
 יהיה חכם בחכמה ובתורה כמ"ס ול כל הפונה הלכות בכל
 יום ג' כי הלומד בכל יום ויום יכניח לעצמו בהוא רבן העולם
 הבא ואמנם רפואת החטאים אשר יבאו מעזות פנים זה קשה
 לקבל רפואה כמ"ס עז פנים לנהיגם בעבור שהיג
 מקבלים צרי הרפואה וכשהחושא יתבייש במעשיו יש לו אונת
 גדול שיוכל לקבל רפואה ומחמת הכיפת ימנע מלחטוא אבל
 כשיהיה עז פנים לא יוכל לשוכ מרדכו הרעה כמו שחמ' הנביא
 ירמיהו חקיק פניהם מסלע ג' ולא ישובו בדברים אבל ראוי
 לומר אותם בסוטים כמו שאמר בדברים לא יוסר עבד וראוי
 לאדם שיגיד כמו וביתו פיהו ובישיבים בזה הוא ח מהחיות
 אשר נמצא כזרע אחרים כמו שאמר וכעבור תיגיה יראתו ג'
 כי מי שיתבייש לא יחאא ואמנם חטא הגאון הוא קשה
 להכתינו גם כן למה שהוא נגע שזין בעליו מכיר
 סקרנו ואפי' שיהיה אדם חכם אס הוא מתג' ה לא יוכל לרפאת
 ממנו כמ"ס ראית אש חכם בעיניו ג' הכה לא תמצא בכל
 העבירות שימך מהם הרע המגיע מזה החטא כי לא נקרא
 בית גנבים ולא בית נבלים כמו שנקרא בית גאים כי זה הנגע
 והחטא אס נמצא אים ח' נגעו ממנה ימטך לכל המשפחה כמו
 שאמר בית גאים יסח יו ג' ורפואת זה החולי אף שהוא קשה
 כמירע אדם ערכו וידע שהוא אדמה ויזולעת לא יתבאה כי
 מה יתבאה בן אדמה ולמה ישחעין ואחריתו לקבר יוכל זאת
 יבור ממנה קתהמה זכור שהוא מטפה כרוחה ועבר ב' כעמ'
 במעבר השתן ולמה מזה החטא עצום וימסכו ממנו רעות
 גדולות אמר התנא פאס יסתכל אדם בג' דברים סלא יבא
 לידו גאון וימטך ממנו סלא יבא לידו עבירה והוא לרעת
 ומאין בא שהוא מטפה כרוחה ולרעת שהוא דמה ותולעה
 שאח' נפשו יתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכה הבה ומי
 שסתכל באלו הג' דברים יחוייב שיהיה ספל רוח יועניו וכבר
 ידעת כי העניה היא מעלה גדולה עד כי נאס בתלמוד
 כי אין מעלה גדולה יותר ממנה ישן משה יי אחתי לכפר עמיס
 ג' וזה החולי ראוי שיתרפא קודם שיתחוק בכנס כי אחר
 החיזוק בעליו לא יקבלו שום רפואה ולמה שרפואת החולי תח
 צריך מאמר ארוך ישו' עתה נעשה בו מאמר נוסף ולמה

מכיון שחלף הזמן צריך מאמר ארוך יפוצעתה ונעשה כן
מאמר מיוחד אם יצור האל בחיים ואמנם החטאים אשר
עבדו הוא הסבלות רפואתו תהיה בדיעה כירוב
הדברים יתריסו בהכנס ורע ביהסכלות יהיה כשני מינים
אם סבלות העררי ואם סבלות קניני והסבלות הקניני
הוא יותר קשה לרפאת מהעררי כי מי שחשב שהטובות הם
רעות מצד סבלותו יצד קשה לרפאת זה ממי שאינו יודע איזה
דרך יסבין אור וכמו שאמר שלמה עה טוב רש הילך בתו
גו' כי היל באמור לוהדרך אשר ראוי שילך בה במהרה ילך
בה ואמנם לאחר בריך שני דברים שיסירו ממנו דרך אשר הוא
מאמין שהיא דרך טובה ואחר כך שידעיהו הדרך הישרה
ולכן אמר הנביא השרשים שמעונו והרצון כן כילמה שללו
ה' חושים הם יותר צריכים לרעת דרכי מ' משאר החושים
אמר שהאנשים אשר לא רצו לשמוע אז דבר מ' והעוררים אשר
לא יוכלו לראות שיקרבו לשמוע ולראות ואם היו עוררים
ואומרים כי הנביא הוא היה צור שהוא לא היה הידע הטוב
והרע והאמת והסקר ושהחכם הוא אשר יבא בשליחות מ'
שהוא הנביא והעני הוא האים השלם אשר הוא עבד מ' וזה
שאמר מי עור כי אם עברי גו' ואמר להם הנביא כי לא היה
קורא אותם חרשים בעבור שלא היו שומעים הרבה או עוררים
בעבור שלא היו רואים הרבה אבל בעבור שהיו משתמשים
באלה החושים בדברים מגומים ואם ראות רבמת ולא תשמור גו'
והנה מזה היו ראויים לעונש גדול והנה מהראוי שלא יקראם
הנביא לטוב אל מ' אבל בעבור שהם חפץ למען דרך גו'
היה קורא אותם הנביא לטוב אל מ' והנה הוא ידוע כי אין כור
ירא הטוב ולא עם הארץ חסיד ולכן ראוי לאדם שיבקש הוריעה
והלמוד כי זה יסאנו לכל המעלות כמו שאמר שלמה עה
בני אדם תקח אמרי גו' וכל הכרעה עד אומרו לנצור אורחות
משפט גו' והרצון כי תכלית החכמה יב אנו לנצור אורחות
משפט ויולך אדם בדרכיה חסידים ואז יבין האדם המעלות
הבוללות שהם דרך ומשפט ומישרים וכל זה יכלנו מהתדבק
לאנשים הרשעים כמ' מדרך רע גו' ויכלנו גם כן
מהאדם הזעומה כמו שאמר להנילך מאשה ירה ולפמור
מדרך הפזאים ומתאזת היצר והחיות הנשמה הטהורה וכל זה
לא יהיה אם לא מצא אדם חכמה ותבונה כי החלק הראשון
מספר מולי בו מודיע מעלת החכמה הקדומה ויזהיר להדבק
בה כדי להחיות כפשו הנפיה וכל התורה והנביאים
מלאים כלם כי בדיעת החכמה והתורה יכל האדם מכל
חגו ומכל פשו ואם סבד כל פשו וחטא ועון הוא הסבלות
כמו שאמר המורה ז' בחג' מהמורה סבת כל מעלה וכל
סלימות וכל ידיעה הוא הידיעה ולכן אמר הנביא
לא ירעו ולא ישחיתו גו' ונתן הסבה בזה ואמר כי מלאה הארץ
גו' כי אחר שהידיעה באות העת תרבה כמו מוהים כל
הרעות יסולקו ולכן היה שקולה ידיעת התורה כנגד כל המצות
והעיסוק בתורה פטור מכלם ולכן תחילת דימו של אדם
בדון על התורה כאז' לקבעת עתים לתורה הבנת דבר

מחוק דבר פלפלת בחכמה למה שזה מביא לאדם להדבק
כפשו בצדו החיים ולכור משאלו מטוב ונמו שאמר בני אדם
פגע כך גו' כי בזאת התורה אשר פס משה לבני ישראל יתרכא
כל חולי בין מגופו בין מנפשו כמו שאמר כל המחלה אשר
שמתי במצרים גו' ובכאן נכלם מה שהיתה כוונתו לרבר בזה
הדרום ואם רפואת כל אלו הסבות הוא צריך ביאור יותר
ארוך אבל די בא' ההערות כי ישמע חכם ומוסף לקח גו'
ובקש מקומם מעל ספר מ' ומעל ספרי הנביאים ומעל כרמי
חכמינו ז' הקדושים כי כלם הם רבואות חזקות לפשו ולגוף
והם דברים מתוקים מרובם ונפית כופים כמ' ז' רבם אמרי
בועב גו' כי אף שהדברים המתוקים והערבים אינם דברים
מורפאים אבל כל מתוק וערב הוא סבה להחללות הגוף אבל
אמרי בועב שהם דבריתורה והם דברים מתוקים וערבים הם
חס דברים מורפאים הגוף והנפש והיו רצון מלפני אלהי
השמים שיתקיים מאמר הנביא לא ירעו ולא ישחיתו בכל הק'
קדשי כי מלאה הארץ דעה את מ' אובד' כילא

אחר לתשובה

קרא בגרון אל תחשוך כשוכר הרס קולך מ' למדינה שהיתה
משוכשת והיה בה זקן והיה מזיק לכל בני המדינה כל מי
שהיה שומע לו כי צול וכל מי שלא היה שומע לו היו
הגייסות כהים עליו והורגים אותו ולפי הנביא כח ואמ' ש בה
ישראל למה שהיו המתנועעים ב' מינים מן יתנועע מביא את
עצמו והם הכעלי נפשות כי יתנועעו מהתחלה נמצאת בהם
והיא הנפש ומהם מתנועעים מזולתם והם הגשמים המתים
ביסודות וכל שאר הדברים אשר אין להם נפש חיה כדוממים כי
התבאר בטבעיות כי כל הגשמים המתים והם אשר אין להם
חיות כין שיתנועעו בטבע בין שיתנועעו בהכרח המיניע להם
הוא מחוץ ויתבאר ג' כי המתנועע מעצמו הוא יותר נכבד
מהמתנועע מזולתו ולכן היה המתנועע הראשון שהוא הגשם
האלהי והוא הגרם השמימי יתנועע מההתחלה שבו והיה השם
בתוכה ככר ויתעורר מעצמו ובהתחלה נפסית אשר כובי אשר
שחטא בחן בחטאתו ונתחרט כי חשב למי המרה זהו למנך
מלכי המלכים הכול ולכן שב אליו וזו היא המדרגה היותר
עליונה מבעלי תשובה שהיא שב החוטא מעצמו בלי דבר מעור
לו מחוץ אלא בראות גדולת הסי' ובקריאה בתורתו וירע כי הוא
רע ומר עוזבו את מ' והוא כעבד הכורח מדורו כשהוא חסד
בטוב אשר גמלו ושוב אליו כדכוננו לבקש ממנו סליחה וכפרה
וע' באמר את תשובת ישראל גו' אל את תשוב כדכוננו קודם בא
העונש עליך ואקבל תשובתך ואבחר נך לעבדתי ואם תסור
סקציק ולא תברח מעבודתי ונשבעת בשמי באמת ולבך לטוב
אלי באמונה יתברכו כך כל הגוים וע' באמר כי אחרי שובי
נחתי גו' יש אחרים ששבים בתשובה אבל הם צריכים אל
מעורר אחר שיעוררם כמו מקרה לרוד שהתעורר לטוב אחר
שאל נתן הנביא שחטא ויש א' שים שצריכים לתוכחת רבות
ואח' כ' שבים בתשובה ועל מיני אלו כוננו הסי' ואמ' הובח תובות

תוכיח ג' יבול פיו מכלי...
עבדך אשר עשית לנו וכו'...
הוא כבוד הכבוד מרובו אשר בלח אליו מי שיקרהו ויענהו
בעל כרחו וכאשר הגיע אליו שב אל ארצו ומתורה מחטאתו
כמ'ס' כצר לך ומצדק ג' ואזל מי שייסורין באים עליו ופספס
במעשיו ומי שבאו עליו ייסורין ולא שב אל ה' עליו הכתוב
אומר הבית אותם ולא חלוגו ואיש חזה יגדל עונו כמ'ס' ואם
באלה לא תשמעו לי ג' וכן כל הפרשה כלה וזה המין בסיום
אחרי כן מרוב הזרות הכאות עליו אז לא יקובל עתרתו ואז
יקרה להם כמ'ס' ע'ה אז יקראונו ג' ואמר הסכה בזח
תחת כי שנאו דעת ג' והרצון בו שהשי' לנעוק ולשב בתפוסה
לא יענה לא בעבור שלא היו חכמים וכסונים כי זה אינו ביד
כל אדם כי י' יתן חכמה ג' אבל בעבור שפאסו הדעת כי
זהו ביד כל אדם ובעבור מה שיש להם רשות ויכולת כי רשות
כל אדם נתונה לעשות הטוב ואלא לעשות הרע ובעבור זה אף
שיקראו ולא יענה ג' והנה כמו שהכבוד הם חייבים בוים
צדק לצד ולהתענות כן כל א' ישראל חייב להתענות
בעת צרתו ולשוב אל י' וירחמנו ואזל עשית טבעת של
אחסורו שנתן להמן מה שלא עשו כמה נביאים וכמה נביאות
ששבו ישראל אל ה' והיה זה להבילה גדולה כמ'ס' ליהודים
היתה אורה ושמחה ג' והנה השם מעצמו הוא יתיר שלם
מהשם מזולתו כי המניע משאת עבדו הוא יתיר השם
והמתנוגע מולתו והשם מפני מוכיח שהוא א' כביא וחסם
אז ירא שמים מהשם מפני הייסורין כי זאת המדרגה הג' היא
המדרגה התחתונה אף שהיא תפוסה רצונה לפי כמ'ס' אז
יבטע לבסם הערל ג' ואל יבטע בעמל לבס ג' וכל המזמור
כלו ויש אנשים אחרים ששבים אל י' לא מחמת ייסורין שבהים
עליהם אבל מחמת ייסורין שבאו על אים חרוא כמ'ס'
כרע י' משפט עשה ג' והרצון בו כי בשיסורין באים על
הרעע באופן שברבר אשר חטא נעשו אז ידעו הכל כי זה
היה משפט שלהים כמ'ס' יתרו עתה ידעתי ג' וכמו שתרגם
אנקלום שדנו אותם במים בעבור מה שאמרו כל הבן הינור ג'
וכשהשם יעשה משפט ברשעים מדע ה' לכל ויראו ומנו והכל
מרכבים כותמיר ויש הגיון סלה וע' המין מהתפוסה רמז
הכתוב כמ'ס' ולא תקיא הארץ אתכם ג' ואמר והסיר י' ג'
לומר שאם לא יעשה המצות יביא עליהם המכות אשר הביא
המצרים יש מין אחר מהתפוסה שם אדם מחמת הזקנה
והגיעו שני השיכה ודל כמו וימעט תאותו וירבה שכלו ויבבר
כי קרוב אחריתו כמ'ס' תשב אנום עד רבא ג' והרצון בה
אף שבאו ימי הזקנה וידל הבח וימעט תקאוה אעפ"כ יאמר
השי' שישבו אליו ויקבל תשובת השבים כמ'ס' וגם עד זקנה
ג' ואף שזאת התפוסה אינה גמורה בי הגמורה היא בהיות
היבר על תכלית כחו וכמ'ס' אשר אים יראת י' בזמן שהוא
איש ואזל אזי זר טובה גמירה באתה אלה ובאתו זמן
ובאותו מקום וראי הוא כי האיש החוטא הוא יטוב בתפוסה
לא אים אחר כנגדו והזקן כאלו הוא אים אחר ולכן קהיר

תוכיח ג' יבול פיו מכלי...
עבדך אשר עשית לנו וכו'...
הוא כבוד הכבוד מרובו אשר בלח אליו מי שיקרהו ויענהו
בעל כרחו וכאשר הגיע אליו שב אל ארצו ומתורה מחטאתו
כמ'ס' כצר לך ומצדק ג' ואזל מי שייסורין באים עליו ופספס
במעשיו ומי שבאו עליו ייסורין ולא שב אל ה' עליו הכתוב
אומר הבית אותם ולא חלוגו ואיש חזה יגדל עונו כמ'ס' ואם
באלה לא תשמעו לי ג' וכן כל הפרשה כלה וזה המין בסיום
אחרי כן מרוב הזרות הכאות עליו אז לא יקובל עתרתו ואז
יקרה להם כמ'ס' ע'ה אז יקראונו ג' ואמר הסכה בזח
תחת כי שנאו דעת ג' והרצון בו שהשי' לנעוק ולשב בתפוסה
לא יענה לא בעבור שלא היו חכמים וכסונים כי זה אינו ביד
כל אדם כי י' יתן חכמה ג' אבל בעבור שפאסו הדעת כי
זהו ביד כל אדם ובעבור מה שיש להם רשות ויכולת כי רשות
כל אדם נתונה לעשות הטוב ואלא לעשות הרע ובעבור זה אף
שיקראו ולא יענה ג' והנה כמו שהכבוד הם חייבים בוים
צדק לצד ולהתענות כן כל א' ישראל חייב להתענות
בעת צרתו ולשוב אל י' וירחמנו ואזל עשית טבעת של
אחסורו שנתן להמן מה שלא עשו כמה נביאים וכמה נביאות
ששבו ישראל אל ה' והיה זה להבילה גדולה כמ'ס' ליהודים
היתה אורה ושמחה ג' והנה השם מעצמו הוא יתיר שלם
מהשם מזולתו כי המניע משאת עבדו הוא יתיר השם
והמתנוגע מולתו והשם מפני מוכיח שהוא א' כביא וחסם
אז ירא שמים מהשם מפני הייסורין כי זאת המדרגה הג' היא
המדרגה התחתונה אף שהיא תפוסה רצונה לפי כמ'ס' אז
יבטע לבסם הערל ג' ואל יבטע בעמל לבס ג' וכל המזמור
כלו ויש אנשים אחרים ששבים אל י' לא מחמת ייסורין שבהים
עליהם אבל מחמת ייסורין שבאו על אים חרוא כמ'ס'
כרע י' משפט עשה ג' והרצון בו כי בשיסורין באים על
הרעע באופן שברבר אשר חטא נעשו אז ידעו הכל כי זה
היה משפט שלהים כמ'ס' יתרו עתה ידעתי ג' וכמו שתרגם
אנקלום שדנו אותם במים בעבור מה שאמרו כל הבן הינור ג'
וכשהשם יעשה משפט ברשעים מדע ה' לכל ויראו ומנו והכל
מרכבים כותמיר ויש הגיון סלה וע' המין מהתפוסה רמז
הכתוב כמ'ס' ולא תקיא הארץ אתכם ג' ואמר והסיר י' ג'
לומר שאם לא יעשה המצות יביא עליהם המכות אשר הביא
המצרים יש מין אחר מהתפוסה שם אדם מחמת הזקנה
והגיעו שני השיכה ודל כמו וימעט תאותו וירבה שכלו ויבבר
כי קרוב אחריתו כמ'ס' תשב אנום עד רבא ג' והרצון בה
אף שבאו ימי הזקנה וידל הבח וימעט תקאוה אעפ"כ יאמר
השי' שישבו אליו ויקבל תשובת השבים כמ'ס' וגם עד זקנה
ג' ואף שזאת התפוסה אינה גמורה בי הגמורה היא בהיות
היבר על תכלית כחו וכמ'ס' אשר אים יראת י' בזמן שהוא
איש ואזל אזי זר טובה גמירה באתה אלה ובאתו זמן
ובאותו מקום וראי הוא כי האיש החוטא הוא יטוב בתפוסה
לא אים אחר כנגדו והזקן כאלו הוא אים אחר ולכן קהיר

והרצון בעבור שהיה חומר. וכן הוא עין גדול כי הוא רע
 לשמים ורע לכריות ולכן בעבור שכלל האנשים יטו אחרי
 הכצע והוא העונק והחמם לכן קצתני עליהם ואכהו הכתר
 ואקצוף כי שרתי תמיד פני מצותו ובעבור שהלך טובכ בדרך
 לבו קצתני ואכהו והבאתי עליו יסודין קשים וכאשר ראיתי
 שלא בר מדרכו קרעה הסתרתני פני ממנו וכאשר ראיתי שלא
 הועיל לוהי יסודיו ולא הסתרת פני אלא וילך טובכ בדרך
 לבו שבתני עליו וראיתי דרכיו והסתרתני ממנו היצר הרע ונתתי
 לו לב מרע ורוח חרפה באופן שילך בחקי והרצון בזה כי
 יקרה לפי המושקיה לאכ כשרואה שבנו יוצא לתרבות רעה
 מהו מייסר אותי בייסורין וכשרואה שלא יועיל משליך אותו
 מעל פניו וכאשר רואה שלא יועיל לו הסתרת הפנים ממנו
 סה לרחם על בנו ולתבאיו אליו בכחת ולרכח חטאתו אשר
 חטא ולהדריכו בדרך טובה כי אין לו זולת זה אשר הוא בנו
 וז'ם' דרכו רהיני גו' וכן הסי' עושה עמנותמיר בעבור
 שאנו בנינו לו והנפשו ליה המה לכן ירחם עליהם וירפא תאותם
 היצר באופן ש'פלט תנחומין לאשר חטא בעבור העונש שקבל
 ולמתאבלים עמו ואמר עוד קרא בגרון גו' למה משרט באותו
 העת היו מראים את עצמם טובים והיו עושים מעשה זמירי
 ומבקשים שכר כפנחם לכן אמר חסי' שירים הנביא קולו כמו
 האופר שישמעו ולמרחוק כי מצוה לפרסם לרשעים לחכמים
 המוראים עצמם כדריקים והם רשעים ואמר אח' חלל פיום
 לרעב לאורך גו' כי יועיל לבני אדם בתת להם לחם ומזון לת
 להם בית ושייתן להם מלכות וכמות כי הוא ההכרחי לבני אדם
 ואחזא ומשרך לא תתעלם שיחמול על אחיו ועל קרוביו וכי
 לא יעלם מהם אם הם עניים אבל יקרבם בתכלית הקירבה
 ואז כשהאדם יעשה זה יביא אל הטוב לו בהכרח כמו השחר
 שיחוייב שיהיה יהיה הטוב הולך וגדל כמו אור השחר ח'ם'
 אז יבקע בשחר אורך גו' ויהיה בזה העולם מכול מכל המקרים
 ומתפגעים והיו שמורות לובל הצדקות אשר עשה כי אין
 מועיל לו זולת זה ח'ם' והלך לפטיך דדקך גו' ואמר ותפק
 לרעב כפקך כי מי שאין לו לתת יקדמו בדרכו מחומים כמו
 שאמר ח'ז' כי בגלל הדבור לבד יברכך יי אלהיך וזה שאמר
 גם כן ונפש נענה תצמיח ואמר ואת תשיב משבת דגלך גו'
 והרצון בו כי לא יחשב חושב כי העניי הוא הנדצה לפי כי
 השבת שהוא יום אכילה הוא הנדצה לפי ובלבר שיסמור
 הדברים אשר ראוי שיסמור שלא יהיה השבת לעשות חפציהם
 והנה אם יסמרו השבת ויתענגו כראוי ויכבדו לפי והכבוד
 הוא שיקראו בתורתו יתענג הנפש עם וימשך מזה שיהיה
 עליון על כל בני הארץ והוא שאמר אז תתענג על יי
 גו' ואז יאמר כל אחד ואחד שום אשים ביי גו' ואז
 יאכני ישראל לקרמותם כמו שאמר ואשיבה סוסטוק כבדאשונה
 גו' וייון במשפט תכרה וסביה כבדקה ויהי רצון מלפני
 אלהי האמים שיבא זה העת והזמן במהרה בימינו באופן
 שיתקיים מה שאמר זה הנביא עה אוביר בילאו

אחר לתשובה ה

יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו תד' רשע סיס בו
 עבירה מתורה עליה ואם חזר בה למה היצר רומח לטובל
 ושרץ בידו שכל מימות שבעולם אינם מטהרים לו ולא עלתה
 לו טיילה זרקומיר עלתה לו טיילה סכ'ומורה ועוזב ירוחם
 וגם כאמר יעזוב רשע דרכו גו' אין ספק כי התשובה
 הגמורה היא שיעזוב האדם החטא אשר חטא ועזיבת החטא
 יכול לדברים רבים האחר מהם עזיבת כל מה שהזייר ממנו
 הכורא שלא לעשות והאזהרה מעשות כל מה שצוה הסי' לעשות
 ושראוי שיעזוב החסא זה מכאור באומרו יעזוב רשע דרכו גו'
 ושראוי גם כן לעזוב כל מה שהוא רע לעשות כמו שאמר ואומר
 ירו מעשות כל רע ושראוי גם כן לאהוב הטוב כמו שאמר שאלו
 רע ואהבו טוב וההדבר הראשון צריך כל בעל תשובה
 שיכוין אליו והתנאי הב' אשר צריך לבעל תשובה עזיבת
 המותר המביא ליריאיסיר כי אף שהתורה התירה
 לאכול הדברים המותרים וסיהיה ממח עם אשתו אבל לא
 ירבה ההתעברותעמה כמ'ס' אל תרבה שיחה גו' כי זה יביאנו
 להייר האסור ולכ'א' קדושים תהיו קדם אתעמך כמותך לך
 בעבור ד' דברים בעבור כי המותר הוא אסור ולא אסור התרה
 בעבור כי המותר אצל אים אינו מותר אצל אים אחר ולכ'א'
 במצוה כללית שיקדם כל אדם עצמו המותר לו והב' בעבור שלא
 יבא לירי איסור כי החלל והקטנה כשלא ימצאו המותר
 יבאו לירי איסור והמרבה במסגל כשלא ימצא הדבר המתיר
 יבא לירי איסור אשת אים ועד' אול' שיעשה אדם סיג' לתורה
 כמו שצוה ל'ז' ואמר ועל קצת החסידים שהיו נכבדים ונע'
 שערי המותר מיראתם שער אחר מעשי איסור והתנאי הג'
 שצוה עזיבתו אחר חיבו'ת עליהם והזמנתם לעשותם
 כמ'ס' אין תשובה גמורה שפא על אשה בעבירה ולאחר זמן
 בתאחד עמה והוא עומד באהבתו בכח גופו וכמדינה שעבר
 ופרש ולא עבר עבירה ולא מנע מלעשותה בעבור שום עונש
 ממים אדם כמ'ס' סמר מפסחך בסרי גו' והתנאי הד'
 עזיבת הרע היאש ממנו שלא יתן אל לבו לעשות אליו ולא
 יתאה לו שום תאוה לעשותו כמ'ס' ואיש און מחשבותיו כי אפי'
 ההירחור בעבירה הוא איסור ועד' אמר ד' ע'ה אדם ככסני
 ח'עניו גו' והתנאי הה' שצריך השם בתשובה שיתחרט ממה
 שעשה ויתענב בתכלית העצבון ממה שפעל ועשה וישבר
 לבו כמ'ס' כי אחרי שובי נחמתי גו' וכן זכאי אלהים נשכרה
 גו' והתנאי הו' שיבקש המחילה ויתודה עווניו ופירכו בעיניו
 כמ'ס' כי דבו פשעינו ואלו הת' אים הם עיקרי התשובה
 ומדרכי השזוב להיות השב בתשוב' זועק תמיד לפני יי בתחנונה
 בצום ובכבי ועשה צדקה כפי כחו ומשנה סמו כלומר אני אחר
 ואיני אנות האים שחטא ומשנה מעשיובלס לעובה ובילח
 מומקומו סגלות מב שרת עון מכבי שגומות לו להכניע ולהיות
 עניו ושל רוח **אמר יש טוב** דאיתי
 לכתוב בקורר הדרך אשר
 ראוי שילך בה השם בתשובה א' צריך שידע החוטא כי מה
 שעשה הוא רע ומיר מאס לא ירע זה לא יפוך מעולם
 כמו שאמר והיה האומרים לרע טוב

טוב ג' כ' ראוי שידע החוטא הרע הקב
ועולם הבא ממנה שכל ועל
זה לא ישוב מעולם ושידע שחטא למלך גדול
וחשבון לפניו כמו שאמר כי על כל נעלם
וגידע גם כן כמה רע עשה בהשליכו נפשו
וטמאה נפשו הטמאה ומכר בכורה נכבדה
מהם הבהמיים ג' דאח שידע כבודו
שכמקיס ש' עלי' תשובה ג' ומה
מנו מלפני המקום ממוקן ורחוק כבודו
פונתיכם היו מנדילים ג' עוקר נאיו
תפלה ג' ועושה מצות וצרכים אחר
ר' שיתחרט מאס לא יתחרט ממה
לעולם ה' צריך שיעוזה החטא עושה
וכדבור וכתפסה ו' שידתה על חטאתו
ויפחד ממה פעם ז' כריך שיראה ויפחד
לו בעבור מה שעל ויבקש מחילה
ויכנע לכבוד הערל ח' שיחפש מעשיו
אשר פעל כרי' שיבקש מחילה
שילמוד לאשים דרכי התשובה כמ' א' אלמנה
דרכי ג' שידרוף אחר המצות ויהיה
הש' באופן שיהיה מעוטף בצניות
קמיר תורת י' כפיו וכפחאים הח טא ילך
אמרנו מעלתו יהיה מ' ל' במקום
ג' ואחר זה ראינו לבאר ההפטר
והוא אמרו דרשו י' בהמשל ג'
הביא שידרו ל' קורס מ' סכנתו
אל מקומו או יאמר דרשו י' קורס ג' דין
התשובה אבל לאחד ג' דין לא ישיחצקה
כמו שאמר חז' יקראונו ולא חענה ג'
את הש' בדברים שיהיה נמצא להם
מהם כמו שאמר קרב י' לכל קוראיו
אשר יקראוהו באמת וכמו שאמר חז'
לכל תלמוד נמר לכרי לבס וכמו שאמר טוב י'
לכל תלמוד לומר ל' נפס דרשו ויהכונה
י' הקריא כלשן לבר ויהיה מצות אנשים
אבל יהיה בכל לבנפס וכן גם כן יהיו
לפס שמים או שיהיה הכונה להחניף
שינוה ארס ל' לא התקיה הדמונית
וזש לנפס תדרשני חז' הרבון באמרו דרשו י'
מחצלות ו' ו' בקשית הבחורות לח יברקו
היודע חמקית סי' מנת יהו לכונניה
למפיל להתפלל אל הש' בדברים
שיהיה הארס מתקרב אליו והקורב
כמו שאמר המורה ומשה נבס אל
המש' ש' התלמוד אליו וזחר זה
אין מת' בג' ו' במעשה ו' ו' יעוזה
כי אין תשובה מועילה בעגלה

טובות הארס ורעיותיהם תל
צריכין תשובה וכל מכן ההו
בי אלו הם עונות גדולות שאין
עה אברה האמונה ונכרתה מ' ג'
הנזירות והפרישות אס אין אמונה
הנביא ואיש און מחשבותיו ג'
מעבירה ונאמר ולא תקורו אחרי ל' ז' ז' ז'
אחר זה כי לא מחשבותי מחשבותיכם ג'
המכרשים אתם נותנים לב למרוד כי ואני נותן לב להטוב
אדבס ולא דרכיכם דרכי פופטי בשר ודס כשהארס מורה
לפניהם על סרחו מתחייב אבל חני ומורה ועוזה ורוחם
והמכרשים אמרו כי אס חטא ארס לחבירו נקה ממנו ואף
על פי שימחול לו כנראה שמור לו בלבבו והגבלה יקרא
דרך והנסתר מחשבה והנה חני מרבה ל' ככס
וכחש חני מוחל באמת לא יפאר אזלי מהעון דבר וקצת
אמרו שהכונה בז' כי החוטאים אומרים כי השס לא יראה
ולא ישמע חז' כמו שאמרו סכלי עמינו ויאמרו לא
יראה ויאמרו איכה ידע אל ג' ואיך ידע הדברים
הגשמיים ד' י' חן לוכה גשמי ואיך ידע ידעת רבות
בידיעה ח' והוא פשוט ואיך ידע הדברים המשתנים והא
איו משתנה וכן הרבה דברים כזה וכל הדברים
יעברו על החוטאים ועל כל אלו אמר ד' י' ידע מחשבות
ארס כי המה הכל אבל הש' ידע הדברים הגשמיים
ארכ' א' עין לראית ואין לשמוע כמו שאמר המנוע און
ג' וכן כל הדברים ואס תאמר איך ידע כל אלו
הדברים א' כנגד זה פליאה דעת מ' ג' עוד אמר
ואל יאמר בן נכר ג' דע כי ימצאו ש' מיני אנשים
האחר שאין שרם למעלה ממנו והשני אף שיש לו שרשים
למעלה ממנו א' עושי כרי והין לו זרע שיהא ממנו
ואיש הנכר אשר בא לגייר ולחכות קחת כנכי השכינה אין
שרם למעלה ממנו ואין לו זכות שימור לנו בעד צרות
ושכעבור ש' השם יתעלה לכבר הלך ידעת מה
שאמר המירה זכרו לכרבה כי משורר התורה הוא
להאמן כי כל טוב שייטיב י' והטוב ומטיב לנו הוא בזכות
האות הקדושים ואס כן בני הנכר אין להם זה
הזכות והסריכס י' להם זה הזכות והם האנשים
אשר לא ילירו אבל מאחר שאין להם בנים לא יוכלו
לקבל זכות הבנים וכבר ידעת כי ברא מזכה אבא בו
חמון אף שהיה רשע במנפה אביו ולא ימנה בכלל
מלכי ישראל הרעים לומר שאין לו חלק לעה כי אמרו שלמה
מלכ' אין להם חלק לעה וחלו הן ירבעם בן נבטי אחאב
מלך ישראל ומנפה מלך יהודה וכבר ידעת מה שאמרו ז' כי
מיו שאן לו בני חן לו חלק לעולם הבא והוא מאמר בכלי נאמר
ברוש ואין למדין מהכללות כי אס האיש יהיה צדיק ביותר יש
לו חלק לעה ודע והאמן כי זכות האבות יעיל להרס בעה'
ולת לו עושה ונכסיו במ' האלהם אשר התלכו אבותי ג'

177

והוא לתת להם עופר וכל טוב
ועשיל לתת להם העולם ככלו טוב
והבן לא יפיל לעולם
הם סבלי ארדך
הוא אכל ועשיל לעולם
שהתחזה בן הנכד יאמר
כי אין לי זכות כמו הם
והסרים יאמר הן את עין כח
כי בני לא יזכו אותי להביאני אל
העולם הזה אמר הסי
אל יאמר בן הנכד כי הם אם יסמרו
הזכות וירעי הקודם האכל תלמי בו
ומחזיקים כבדתי שהוא
תורת משה שהם יזכה להם בזה העולם
ויביאם אל הר
הקדש שהיא ירושלים וישמחם בצית תפלתו ועולותיהם וזבוחיהם
יהיו לרצון על מזבח ה' כי בית ה' והוא בית המקדש הוא בית
תפלה לכל העמים וכן הקריבים לא יאמרו כי הם עין כח
אם יאמרו את האבות יסמרו תורת ה' ויזכרו כפאם מהכח אל
הפועל וישלמה בתכלית האלימות שהיא יתן להם ברוחם על
מעלה והוא הרימו באומרו בבית ובחומותיו ג' כי המים
הג' ימות מעשמו ומצרו הוא יותר טוב מהשימו כעבור זולתו אף
סיקיה בג' ובתו והוא הרימה בחלו הכסופים והוא דבר נפלא
ראוי הו' וסיקיה המבין והוא רבין מלפני אלהי השמים
סיקין נדחו ישראל כמו שאמר ה' בוא נאס ה' אלהים אקבץ
נדחי ישראל ג' והרצין בו שחר שהם יקבץ נדחי ישראל יקבץ
אויביו יאמר כל חיתו יער לאכול ממנו והוא שאמר כל חיתו
סדי חתו לאכול אוכיר ב' לאו

והוא לתת להם עופר וכל טוב
ועשיל לתת להם העולם ככלו טוב
והבן לא יפיל לעולם
הם סבלי ארדך
הוא אכל ועשיל לעולם
שהתחזה בן הנכד יאמר
כי אין לי זכות כמו הם
והסרים יאמר הן את עין כח
כי בני לא יזכו אותי להביאני אל
העולם הזה אמר הסי
אל יאמר בן הנכד כי הם אם יסמרו
הזכות וירעי הקודם האכל תלמי בו
ומחזיקים כבדתי שהוא
תורת משה שהם יזכה להם בזה העולם
ויביאם אל הר
הקדש שהיא ירושלים וישמחם בצית תפלתו ועולותיהם וזבוחיהם
יהיו לרצון על מזבח ה' כי בית ה' והוא בית המקדש הוא בית
תפלה לכל העמים וכן הקריבים לא יאמרו כי הם עין כח
אם יאמרו את האבות יסמרו תורת ה' ויזכרו כפאם מהכח אל
הפועל וישלמה בתכלית האלימות שהיא יתן להם ברוחם על
מעלה והוא הרימו באומרו בבית ובחומותיו ג' כי המים
הג' ימות מעשמו ומצרו הוא יותר טוב מהשימו כעבור זולתו אף
סיקיה בג' ובתו והוא הרימה בחלו הכסופים והוא דבר נפלא
ראוי הו' וסיקיה המבין והוא רבין מלפני אלהי השמים
סיקין נדחו ישראל כמו שאמר ה' בוא נאס ה' אלהים אקבץ
נדחי ישראל ג' והרצין בו שחר שהם יקבץ נדחי ישראל יקבץ
אויביו יאמר כל חיתו יער לאכול ממנו והוא שאמר כל חיתו
סדי חתו לאכול אוכיר ב' לאו

ליום הכפורים

פאנו והטילנו אל הים
אל-ססה חרטים נצטרע
דור ס' תחטאני באזוב ואספר ונסתלקה ממנו סבינה דכתים
השיבה לי שאין יאעך ג' ופ' רג' וממנו ס' דרין ס' יאוכו לי
ירדך ו מאמר חחר ר' מאיר מרגלית אחת תגיה כמעיו
פל דג והיתה מאורה לענה כשמש שהיה
מא רבג' ודברנו כבהרים
והיה רואה יזכה כל מה סכים
ומס' ד' וז' סג' אור ור' ו' ל' ד' ק' ג' אל הדג לענה אן אתם
יודע שכל ילמי להאכיל לתוך פיו של ליתן ה' חוליבני אכלו
ואי מיל חתך ואת נפמי כדתינא כפרקי ר' אליעזר ע"כ
למה שהיה סבין התחלה אלהית אשר השפיע מטובו כל
האנשים בפניהם שאינם סקבלו ממנו אש ע' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ע' ו'
אשר לאו מבלעדיתה להחיותו כמו חום המסום וחום הטעם כמו
שהתבאר בג' מם הנגם כי לא בעל חי ערום מהם והם
ההברחים למציאותו וקיומו ואמנם הוא הראות וחום השמע
הם לב' ח' ע' ו'
סבחה ככל מוס' ו'
חיים טובים וחספיקים ולא לכר ברא הדברים שהם ע' ו'
היוקדש ו'
פברת עשר נוספות הסיס ורציני עינים וזלת זה מפלאת החל
אשר ברא כל יוצא ומא על כד הו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כמ' ו'
מכלי כיונה ה' ו'
ב' ו'
גכ' חקר די מחסורו אשר יחבר בו וירחם עניו כמו שירחם

1555 die Ley derant Rembr...
Caspar Zerkow...
1555 die Ley derant Rembr...
Caspar Zerkow...
1555 die Ley derant Rembr...
Caspar Zerkow...

Restaurálta
Szabados Györgyné
1988.

188

11. 1525
לולא חרב אלם
17

ספן 1525

דרכוה

התורה

יקר חפד

Saloniachi

1525

1885